Ilovszky
fotós

Békéscsabán csekszlovák szerelők
dolgoznak a vasut villamosításán.

—: Korszerűsítés

Tiekör, 1974. okt. 15-7 lap.

Slovszky
fotós

O Bihéscsabán
Kulich Gyula téren helyezték
el Vonga Imre „Martinemlékmű"-
vét.

—: Emlékezés
Tükör, 1975. ápr. 15 - 7 oldal

Slovszky
fotós

Pluss körkötőgépeket állítottak
üzembe a Békéscsabai Kötött-
árugyárban.

— : Technikai

Tükör, 1975. ápr. 1. – 6 oldal.

Slovszky
fotás

Szolnokon ünnegyetlenen
felavatták a nyiphadsereg
új tisztkelyettesét.

– : Honvédelem
Tükör, 1975. aug. 12 – 6 oldal

Ilkovszki
fotós

Békéscsabán tölt helyen fetört
a belvíz az esőzések következtében.

— Víz - víz
Tükör, 1975. jul. 8 - 7 oldal

Ilovszky János.

* **(A Balatoni kultúrnap plakátpályázatának eredménye.)** A balatoni kultúrnap plakátpályázatára beérkezett pályaművekről szombaton döntött a bizottság, *Ilovszky* János elnöklésével. Az 58 pályamű közül a két első díjat *Jene* Jenő „Magyar tenger" és *Róna* Emy „Párizs II" jeligéjű a második díjat, vitéz *Pataky* Ferenc „Rakéta" jeligéjű és a két harmadik díjat *Egry* József „Harcsa" és ifj. *Repcze* János „Transparens" jeligéjű pályaműve nyerte el. A bizottság dicsérő elismerésben részesítette *Buday* István „Y",— *Gombár* András „Három szín", — *Horváth* Loránd „Kelén V.", — *Lorber* János „Yacht", — *Nagy* Kálmán „Hungária", — *Nyerges* István „Tihany", vitéz *Pataky* Ferenc „Yacht" és *Walleshausen* Zsigmond „Balaton I. és IV." című plakátjait. Tekintettel a pályázat gazdag művészi tartalmára, a bizottság elnöksége megkeresi a balatoni fürdőhelyek vezetőségeit, hogy a pályázat anyagából kiválasztandó plakátokat vásárolják meg. A pályázati művek vasárnaptól kezdve két hétig a Nemzeti Szalon földszinti termében kiállításra kerülnek.

Budapesti Hírlap, 1928. máj. 20.

14

A PARTTGALÉRIA
(Pécs, Káptalan u. 4.)
szeretettel meghívja
1992. szeptember 19-én 18.00 órára
ILOVAY ZSUZSANNA
kézműves
kiállítására.

Megnyitja Bükkösdi László rendező.

OTP BANK
A kiállítás támogatója az
Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt.
Fotó: Csonka Károly

UHR SÁNDOR
VILLAMOS MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., József-körut 14.
TELEFON 111—59.

Villamos világitás, erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámháritók berendezései a legmesszebb menő jótállás mellett készittetnek. — Ivlámpák, motorok, távszólók és csengők karbantartása. — Csillárok átalakitása és csiszolása. — Villamos készülékek és anyagok raktára. — Wolfram lámpák kaphatók ; 70% áram megtakaritás.

POPPER ZSIGMOND
ácsüzlete és épitési vállalata
BUDAPESTEN.
Iroda: V., Lipót-körut 15. Telep: Dráva-u. 12.

Elvállal minden e szakmába vágó ácsmunkákat, épületek tervezését és kivitelét, — ugyszintén becsléseket és expertiseket.
Telefon 44—73. **Telefon 44—73.**

utvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A dobsina—poprádfelkai vasut. Heves versengés folyik Szepes és Gömörvármegyék között abban az irányban, hogy a vasuti hálózatuk ujabb vonallal gyarapodjék. Szepes vármegye ugyanis a rozsnyó—betlér—iglói, Gömörvármegye pedig a dobsina—poprádfelkai vasut megépitését óhajtja. Az elsőnek emlitett vasut tervezetét már ismertettük, miután annak közigazgatási bejárása megtartatott. A dobsina—poprádfelkai vonal közigazgatási bejárása f. é. julius hóban tartatott meg. Ez a vonal Dobsina-személypályaudvar északi végéből ágazik ki; megkerüli a várost és eleinte a Dobs patak völgyében nyugoti, majd keleti irányban emelkedik. Majd ismét a város fölött északra fordulva, többszörös kifejlődés után a 16. és 17. sz. km. között 900 m. hosszu alaguttal átvágja a Dobs patak és Göllnitz folyó közötti vizválasztót. Azután a vonal Istvánfalu és Imrichfalu érintésével a stracenai völgyben enyhén emelkedik nyugoti irányban. Stracena községnél elhalad a Koburg uradalom vasolvasztó telepe, majd a Jégbarlang nyaralótelep mellett. Pusztamezőnél elhagyja a Göllnitz völgyét, északra fordul és ismét erős kifejlődéssel 25% emelkedésben a Göllnitz és Hernád folyók közötti vizválasztót vágja át. Legmagasabb pontját (936 m.) a 32 km.-nél éri el, mely után a 32. és 33. km.-rek között 1030 m. hosszu alaguton át a Vernárpatak völgyébe jut. Ebben a völgyben erős eséssel, Vernár község érintése után Szepesvéghelynél (Grénic) eléri a Hernád völgyét. A Hernád áthidalása után a vonal majd nyugotra, majd északra fordulva ujból emelkedik és az 56 km.-nél 744 m. magasságban eléri a Hernád és Poprád folyók közötti vizválasztót. Ismét már enyhébb esésben leér a poprádi fensikra és a 671 méter mérőjegyen fekvő Poprádfelka állomásba beleágazik. Az uj vasut nehezebb hegyi pálya, mely 25%, legnagyobb emelkedéssel és 240 méter legkisebb sugárral hosszu kifejlődésekkel és több alaguttal (5732 méter összes hosszban) három vizválasztót metsz át. Hossza 62.6 km. A vasut hegyi jellegénél fogva igen sok kisebb-nagyobb hid és áteresztő szükséges a vizfolyások átvezetésére. Ezek közül nevezetesebb négy völgyáthidalás 60, 90, 115 és 170 méteres nyilásokkal, továbbá egy 8, 10, 15 és 15 m. ny. hid a Dobs- és Göllnitzpatakokon, Hernád- és Poprád folyókon.

A budapesti villamos városi vasut engedélyt kapott az ujpesti rakpart és a Révész-utca sarkán uj áramfejlesztő telep létesitésére, ehhez a székesfőváros Révész-utcai kőteréhez vezető iparvágányból kiágazó iparvágány épitésére, továbbá a ferencvárosi forgalmi telepen, valamint a X. ker. Kolozsvári-utcai őrháznál áramátalakitó alállomásokat és az áramfejlesztő telepeknek egymás között és a vasuti vezetékekkel való összeköttetése céljából földalatti kábelek létesitésére. A létesitmények tényleges épitési és üzletberendezési költségei 3,390.000 koronában állapittattak meg.

A Kraljevcanitól Dodosiig tervezett h. é. vasut. Az első délnyugoti határőrvidéki h. é. vasut részvénytársaság caprag—károlyvárosi vonala Kraljevcani állomásának közeléből kiindulólag Bacuga, Prujavor, Dragotinci, Kraljevcani, Susnjar és Kremusnjak községek határában szárnyvonalat tervez, melynek közigazgatási bejárása f. é. október hóban tartatott meg. A vonal a Petrinja patak völgyében halad; a belőle kiágazó vontató vágánnyal együtt 11·8 km. hosszu. Völgyvonal a h. é. vasutak szabványai szerint 12·4% legnagyobb emelkedéssel és 250 m. legkisebb ivsugárral. A vizfolyások áteresztésére összesen 69 kisebb áteresztő és 15 m ny. Petrinjapatak hid szükséges. A tervezett állomások a következők: Cuntic forgalmi kitérő, Kraljevcani állomás, Dodosi állomás, Susnjar és Kremusnjak szénrakodó állomások. A vonal megépitése esetére a jelenlegi Kraljevcani állomás felhagyatnék. A vasutnak főcélja az, hogy a Susnjar és Kremusnjak községek határában föltalált gazdag barnaszéntelepek kiaknáztassanak, illetőleg azok termékei elszállittassanak.

Az osztrák—magyar államvasuttársaság uj iparvasutjai. A szab. osztrák—magyar államvasuttársasaság oravicai erdő- és uradalmi igazgatósága aninai telepétől a havasvölgyi erdőkbe keskenyvágányu, gőzüzemü erdei iparvasutat tervez. A kereken tizenhárom kilométer hosszu uj iparvasut közigazgatási bejárását december 18-án tartják meg.

A nagyszeben—szentágotai vasut. A nagyszeben—szentágotai h. é. vasutnak immár másfél évtized óta vajudó ügye az engedélyezés stádiumába jutván, a tervezők az épitési terveket is előterjesztették. Tekintve, hogy a vasut közigazgatási bejárását tizennégy év előtt tartották meg, az időközben megváltozott birtokviszonyokra tekintettel a vonal ujabb közigazgatási bejárása vált szükségessé. A pótbejárást dr. Hegyeshalmy Lajos ministeri tanácsos vezetése alatt január 19—22. napjain tartják meg.

Vizépitészet és szabályozás.

A Kulpa szabályozása. A földmivelésügyi minister a Kulpa folyó szabályozására vonatkozó tervek elkészitése céljából, Budapest székhelylyel, 1909. május 1-étől Kulpa folyó szabályozási kirendeltséget szervezett és az alsó begahajózási m. kir. kirendeltséget ugyancsak 1909. május 1-ével megszüntette.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Az Ezredévi Emlék környékének rendezése. Az Ezredévi Emlékmű szobrászművészeti munkája a befejezéshez közeledik, s már a Magy. Tud. Akadémia illetékes bizottsága szerkeszti az emlékekre kerülő fölirásokat. A munkálatok előrehaladottságával a székesfőváros tanácsa elhatározta, hogy az emlék előtt elterülő hatalmas térséget rendezteti, amihez már hozzá is kezdettek. A teret Ilsemann Keresztély főkertész tervei alapján egészen ujonnan parkirozzák. Közvetlen az Andrássy-ut végén, a tér bejárójánál két hatalmas szökőkutat állitanak, amelyek kapuját fogják képezni a Városligetnek. Erre a térre kontemplálják Munkácsy Mihálynak és Lotz Károlynak szobrait is, melyek közül az egyiket a muzeum, a másikat a Műcsarnok palotája előtt fogják fölállitani.

A Nemzeti Muzeum ujjáépitésének ügye e hó folyamán véglegesen eldől. A Nemzeti Lovarda elnöksége a lovaglóiskola telkének a muzeum céljaira való eladása ügyében határnapul november utolsó napját tüzte ki. Miután a kormány ez időpontig nem határozhatott a megvásárlás dolgában, a Lovarda választmánya ujabb határidőt tüzött ki és erről gróf Andrássy Géza elnök átiratban értesitette a kultuszministeriumot. A közoktatásügyi kormány még e hónapban dönteni fog arról, hogy a Nemzeti Muzeum számára uj palotát épitsenek-e vagy pedig toldaléképületek emelésével segitsenek a helyszükén.

A Dunapart épitése. A Dunapartnak a József-műegyetem előtti részét akarja megépiteni a kormány. A part megépitése dolgában a kultuszminister ankéket hivott össze, amelyre a tanács Vositz Károly tanácsost, Heuffel Adolf középitési igazgatót, Haris Demeter műszaki tanácsost és Melha Kálmán tiszti főügyészt küldte ki.

Hidegvizgyógyintézet a Szent István-kórházban. Müller Kálmán, a balparti kórházak igazgatója, még április havában előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a Szent István-kórházban vizgyógyintézetet létesitsen, mert az idegbetegek sikeres gyógykezelése érdekében az intézetre, amelyet már évek óta sürget a kórházak igazgatósága, mulhatatlan szükség van. A tanács a mérnöki hivatal véleménye alapján az intézet létesitéséhez szükséges 42.746 korona költséget megszavazta és felhivta a pénzügyi osztályt, hogy a fedezetet mutassa ki. A pénzügyi osztály a felhivásnak eleget téve, az ügyet a pénzügyi bizottság legközelebbi ülése elé terjeszti.

A vidéken.

Munkásházak épitése Pozsonyban. Pozsony város épitésügyi bizottsága a jelenlegi 10 munkásház mintájára ujabb 3 házcsoport épitését hozta javaslatba. Egy-egy csoport a javaslat szerint 8 házból állana s összesen 576 lakást foglalna magában. A terv megvalósitása 1,833.440 koronába kerül. A városi tanács azonban ezt a javaslatot nem tette magáévá, hanem a városi főmérnök javaslatára két emeletes bérházak épitését inditványozta a törvényhatósági bizottságnak s felhatalmazást kért, hogy az épitendő első ilyen bérház költségvetését elkészittethesse. Az első bérkaszárnya részére a tanács a Kárpát-utcában, a már meglevő városi munkásházak melletti telket tartja kijelölendőnek, a január havi közgyülésben pedig már a második ház telkére nézve is javaslatot fog tenni. A már emlitett Kárpát-utcai telken kivül még egy a récsei, egy a nagyszombati vám és egy a villamos mű közelében fekvő városi telek van kiszemelve a munkásház céljaira.

A cservenkai felvételi épület bővitésére november 14-én tartott árlejtés kellő eredményre nem vezetvén, a máv. szegedi üzletvezetősége arra ujabbi árlejtést hirdet. Pályázati

Sötét helyiségekbe természetes nappali fényt hozunk.

A hatóságilag előirt tűzbiztos elektroüveg az egyedüli tűzmentes üvegezés.

Osztr.-Magyar **LUXFER-PRISMA-GYÁR** k. f. t. (HAAS és Somogyi mérnökök)
BUDAPEST, V. VISEGRÁDI-UTCA 14. **TELEFON 72—44.**
Absolut vizmentes vastetőüvegezések jótállás mellett. Régi üvegtetőket szab. eljárás szerint viztelenitünk.
Modern portál és kirakatszerkezetek, vasból, fémből, horganyból.

Védjegy ASBEST-PADLÓ Védjegy
Krumholz-féle Asbestpadlókészitő vállalat
Schönfeld és Balla
Budapest, VII., Hungária-körut 157.
Telefon 58—54.

A jelenkor legmodernebb és legjobb padlója!
Elegáns, teljesen hézagmentes, melegtartó, tüz és viz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkivül tartós, könnyen tisztitható, fényesithető és beereszthető mint a tölgyfapadló.
Hézagmentessége folytán teljesen baktériummentes és azért

gyermekszobák, kórházak, klinikák, iskolák padlójának burkolására különösen ajánlatos; a fapadlózatok hézagai a leghathatósabb terjesztői a különféle fertőző betegségeknek, mint a diphteritisnek, vörhenynek, tuberkulósisnak stb.
Régi kikopott fapadlók asbestburkolattal átvonva teljesen uj és elegáns és hygienikus padlókká lesznek.
Ugyszintén az asbestpadló a legalkalmasabb padlóburkolat üzletekben, gyárakban és minden más nyilvános helyiségekben.
Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend.
Prospektusokkal, mintákkal, készitett munkák jegyzékével és árjegyzékkel kivánatra szolgálunk.

határidő december 30-ik napjának déli 12 órája.

A nagyváradi vizmű kibővitésénél a partbiztositás és fenékgátak munkálataira a Kissebesi gránitkőbányák r. t. budapesti cég 236.169 kor., a szivattyutelep gépészeti berendezésére a Budapesti szivattyu- és gépgyár r. t. 46.873 kor., a szivattyutelep feltöltésére és kövezésére Incze Lajos és tsa nagyváradi cég 6376 kor., a főnyomócső és kapcsolásokra Rendes Vilmos nagyváradi vállalkozó 129.044 kor., a gépház kőmüves munkáira Madarász Gyula nagyváradi vállalkozó 28.094 kor., a gépház asztalos munkájára Fábián József 1211 kor., a gépház lakatos munkájára Vicsay testv. és Szilvássy János nagyváradi cég 1272 koronáért kapott megbizást Nagyvárad város tanácsától. A többi ki nem adott munkákra ujabbi árlejtés fog kitüzetni.

A lőcsei főgimnázium épitésének ügye a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben Hajós Alfréd budapesti müépitész a vázlatterveket elkészitette és azokat jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi ministerhez felterjesztette. Az épület a régi gimnázium helyén és az azt határoló négy telken fog épülni, ahol játszóteret is létesitenek. A telek megszerzésére a kisajátitási eljárás folyamatban van. Az épitkezéssel kapcsolatban helyreállitás alá kerül a XIII. századból származó épületrész is.

Templom épités Pátkán. A pátkai r. kath. egyház templomot és plébániát épittet. Az épitkezés terveit és munkálatait a győri m. kir. államépitészeti hivatal ellenőrzi.

Városi bérház átalakitása Kassán. Kassa város tanácsa a lőcsei-ház ujjáépitésének tervét elejtette és elhatározta, hogy az épületet stilszerüen átalakittatja. A müemlékek országos bizottsága elkészitette a terveket, melyek szerint az átalakitás 84000 korona költséget igényel. A közgyülés a bemutatott terveket és költségvetést elfogadta és kimondotta, hogy a munkákat a kőmüves munka kivételével, mely házilag kerül kivitelre, árlejtés utján hajtatja végre.

A soproni postapalota épitése ügyében a kereskedelmi minister értesitette a város tanácsát, hogy az épitkezést a jövő év tavaszán megkezdeti. Az épitési költségeket a kereskedelmi kormány viseli, azonkivül megtéritі a városnak a Pfeiffer féle ház vételárát is. A város összes hozzájárulása az ugynevezett 3 parasztház vételára, ami 100—120.000 koronát tesz.

Kulturpalota és szinház épités Szolnokon. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület átiratot intézett Szolnok város tanácsához, hogy Szolnokon kulturpalotát szándékozik épiteni, mely közkönyvtárt, muzeumot, képtárt, nyilvános előadásokra szolgáló helyiségeket foglalna magában s azonkivül támogatni kivánja a városnak egy állandó szinház épitésére vonatkozó mozgalmát. Ebből kifolyólag a D. M. K. E. és Szolnok város tanácsa között tárgyalások folytak és ennek eredménye az, hogy a D. M. K. E. feliratot intéz a kultuszkormányhoz a szolnoki szinház épitésére megigért 60000 kor. segélynek felemelése érdekében, eljár a Muzeumok és Könyvtárak Országos Bizottságánál a szolnoki kulturpalota mielőbbi felépitésének támogatása érdekében.

Gimnázium épités M-Szigeten. A m.-szigeti r. k. egyháztanács elhatározta, hogy küldöttségileg járul a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé a r. k. főgimnázium épitése és az épitési költségeknek a jövő évi költségvetésbe pótlólag történő beillesztése tárgyában. A küldöttség élén ifj. báró Perényi Zsigmond főispán áll.

A békéscsabai polg. fiuiskola épitésénél előforduló épitőipari munkák elvállalására az ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójához december 28-án déli 1 óráig adhatók be. Az épület Sárkány Ervin Ottó épitész tervei szerint épül és költségeire 288.371 kor. 54 fillér van előirányzatba véve.

Hidépités Nagyváradon. A kereskedelmi minister az Ezredévi Emlék-téren levő Garasoshid ujjáépitésének terveit némi módositással jóváhagyta. A vashid épitési költségei 60.611 koronára rugnak, mely összeget a felveendő kölcsönből fedezi a város tanácsa. Az épitkezést a tavaszszal megkezdik.

Felső kereskedelmi iskola épitése Temesvárott. Temesvár város tanácsa elhatározta, hogy a felső kereskedelmi iskola részére 230.000 kor. költséggel uj épületet épittet. Az épitési költségek fedezésére 60.000 korona hozzájárulást kért a város az államtól. A vallás- és közoktatásügyi minister azonban megtagadta a kérést azzal a megokolással, hogy erre nincs fedezet. Tekintettel arra, hogy az uj intézet felépitése szükséget képez és a város nem tudja a költségeket fedezni, elhatározta a városi közgyülés, hogy ujabb fölterjesztést intéz a kormányhoz az épitési hozzájárulás tárgyában.

Járdaaszfaltozás Nagylakon. Csanádvármegyei Nagylak község előljárósága a községben aszfalt gyalogjárókat létesit.

A Fegyvernek állomáson létesitendő magasépitkezések munkálataira a máv. aradi üzletvezetőségénél szeptember 27-én tartott árlejtés alapján Lipták Galló Pál békéscsabai vállalkozó kapott megbizást 46.378 kor. árban.

Utca szabályozási és csatornázási munkák Medgyesen. Medgyes város tanácsa a Maricska nevü városrész utcáinak szabályozását és csatornázását határozta el. A képviselőtestület feliratot intéz a földmivelésügyi ministerhez, melyben egy kulturmérnök kirendelését kéri, ki az utcák csatornázására olyan tervet készitesen, mely a később keresztülviendő általános csatornázás keretébe is beleilleszthető legyen.

Gimnázium épités Kecskeméten. A kecskeméti ref. egyházközség uj gimnáziumot fog épittetni. A város e célra ingyenes telket bocsátott rendelkezésre.

Munkásházak épitése Biharvármegyében. Biharvármegye törvényhatósága 500 munkásház épitését határozta el. Az épitési költségekre 1,000.000 koronás kölcsönt vesz fel a vármegye, melynek amortizatiójához a földmivelésügyi kormány 20,000 koronával járul hozzá.

Vágóhid épités Szereden. Pozsonymegyei Szered község előljárósága 26 000 korona költségelőirányzat keretében vágóhidat épittet. Az épitésre árlejtést fog kitüzni az előljáróság.

Óvodák épitése Ujszegeden. Szeged város tanácsa két uj óvodát épittet Ujszegeden. Az egyik a Vedres-utcában, másik a Temesvári-körut és a Népkert-sor sarkán fog épülni.

A szegedi csapatkórház területén emelendő raktárépület épitésével Szeged város tanácsa Ligeti Béla ottani épitészt bizta meg, ki az épitkezést 13800 k.-ért fogja eszközölni.

Téglagyár épités Nagybányán. A nagybányai Bernát és Salamon cég a fernezelyi völgyben tégla- és cserépgyárat épittet. A gyárat már a tavaszszal üzembe helyezik.

Hidépités Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében. A kisujszállás—dévaványai th. közut 13—14 km. szakaszán levő Hortobágy—Berettyó csatornahid ujjáépitését Kovács Lajos és Károly budapesti mérnökök kapták meg 23000 k. átalányösszeg mellett.

Fővárosi hirek.

Épitőmesteri képesitések. Az épitőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság Lizits Jenő (Gödöllő) épitőmesternek a december 1-én és ifj. Czakó Lajos (Kolozsvár) épitőmesternek a december 4-én letett szakvizsgálat alapján a képesitő bizonyitványt kiadta.

A képzőművészeti tanács uj tagjai. A vallás- és közoktatásügyi minister Basch Gyula, Ferenczy Károly, Margitay Tihamér, Márk Lajos festőművész, Róna József, Tóth István szobrászművész, Kertész K. Róbert, Berczik Gyula épitőművészeket a magyar országos képzőművészeti tanács jelenlegi három éves megbizatásának tartamára annak tagjaivá kinevezte.

Uj iparengedélyek. Fekete Gyula épitőmester, I., Enyedi-utca 14. Fóthi Vilmos épitőmester, III., Karmelita-utca 6. ifj. Melczer Károly épitőmester, IX., Páva-utca 26. Almási Pál kőmivesmester, Ujpest, Pálfi-u. 6. Winter Miksa (Münz Iz. utóda cég) márványiparos, V., Váci-ut 64, Hutter Mihály kisebb ácsiparos, VI., Dávid-utca 4. Tóth Ferenc kisebb kőmivesiparos, VIII., Dobozi-utca 43.

A Magyar Épitő és Iparművészeti Rajzolók Országos Egyesülete és az Országos Müszaki Egyesület közös helyiségükben mult hó 28-án este tartották meg ismerkedési estélyüket. A nagy számban egybegyült tagok lelkesen ünnepelték elnökeiket, különösen erényi Ullmann Gyulát, Gaul Károly müegyetemi tanárt, Neufeld Ármint és Székely Dezső főtitkárt, akinek buzgó munkálkodása eredményezte azt, hogy most már együtt működhetnek a két egyesület egyforma képesitésü tagjai.

A kőbányai Polgári Serfőző r. t. november 29-én tartott közgyülése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését tudomásul vette és elhatározta, hogy a 15. számu részvényszelvényeket november 30-tól kezdve 16 koronával váltja he. A szelvényeket beváltja a társaság pénztárán kivül a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, az Angol-Osztrák Bank fiókja Budapesten, továbbá az Angol Osztrák Bank Bécsben. Az igazgatóságba Egyedi Artur drt, tószegi Freund Vilmost és Scanavi Miklós lovagot ujra beválasztották; a felügyelőbizottság eddigi tagjait pedig szintén ujólag választották meg

Paszományáruk szállitása. A máv. mühelyeiben 1909—1911. években szükséges paszományáru anyagok szállitását Drächsler Károly szentgyörgyi gyáros nyerte el 84255 koronáért.

Posta és távirdai szükségletek szállitása. Az országos posta- és távirdagazdászati hivatal az alábbi tárgyak szállitásával a következő cégeket bizta meg: Posner Károly Lajos és fia céget pénzes levélboritékok szállitásával 8000 kor., a Vakokat gyámolitó orsz. egyesületet ruhakefék és szobaseprük szállitásával 2000 kor., Volsky S. Bélát különféle ecsetek és szobaseprük szállitásával 4000 kor., Neumann és tsa céget különféle faládák szállitásával 4000 kor., Lewith Miksát (Namesztó) kék lencsinvat szállitásával 1·26 kor. egységáron 4000 kor., a Székelyszövőgyár és háziipar vállalatot (Sepsiszentgyörgy)

Fényképészet és müsokszorositás.
BIRÓ PÁL
Budapest, I., Uri-u 19.
Telefon szám 108—15
Elvállal mindenféle fényképészeti munkát és sokszorositásokat a legjobb kivitelben és a legjutányosabb árban.

Stadt und Grün
XLVI 1997

Biographien europäischer Gartenkünstler

Keresztély Ilsemann in Budapest

JÓZSEF SISA

Keresztély (Christian) ILSEMANN, Hauptgärtner des um die Jahrhundertwende mit stürmischer Geschwindigkeit zur Weltstadt gewordenen Budapests, bestimmte durch seine Tätigkeit den gärtnerischen Charakter der ungarischen Hauptstadt (Abbildung 1). Der Meister, ein gebürtiger Deutscher, hatte geographisch wie auch fachlich einen langen Weg hinter sich, bis er so weit gelangte. Er erblickte das Licht der Welt in Kiel, Schleswig-Holstein, am 20. Februar 1850 als Sohn einer namhaften Gärtnerfamilie. Er ist 1873 nach Budapest gekommen. Am Anfang diente er in verschiedenen Budapester Gärtnereien unter schweren Umständen, dann wurde er ab 1879 an der Königlichen Wirtschaftsakademie in Magyaróvár (heute: Mosonmagyaróvár) in Westungarn zuerst als Assistent, später als Hauptgärtner angestellt. Hier beschäftigte er sich mit Obstgärtnerei und Zierbaumzucht und redigierte die in Wien erschienene Fachzeitschrift *Der Fruchtgarten.*

Abbildung 1: Das Porträt von Keresztély ILSEMANN. (Kertészeti Lapok 27, 1912, 263).

1892 ist ein wichtiges Datum im Leben und Werk ILSEMANNs: An Stelle des in Ruhestand getretenen bisherigen Budapester Hauptgärtners Emil FUCHS wurde er zum neuen hauptstädtischen Hauptgärtner ernannt. Das gärtnerische Niveau des sich nach dem österreich-ungarischen Ausgleich 1867 und der Stadtvereinigung 1873 rasch entwickelnden Budapests war noch ziemlich niedrig; öffentliche Parks, besonders öffentliche Zierparks existierten kaum. ILSEMANN, mit Fachkenntnissen ausgestattet, begab sich mit großer Energie und großem Zielbewußtsein an die Arbeit, und im Laufe seiner 20jährigen Tätigkeit ist es ihm gelungen, Budapest in gärtnerischer Hinsicht gleichauf mit anderen Städten in Europa zu entwickeln. Zu seiner fachlichen Erbauung besuchte er die Großstädte Europas, wie zum Beispiel Berlin, London, Köln, Hannover, Wien und Paris. Hier konnte er Parkanlagen, in erster Linie städtische öffentliche Parks, persönlich studieren.

Am Anfang seiner Tätigkeit als Hauptgärtner legte er die theoretischen Grundlagen nieder: In der Fachzeitschrift *Kertészeti Lapok* machte er die Prinzipien und Vorstellungen bekannt, die später seine Betätigung prägten. Was die in den Parks anzulegenden Baum- und Strauchgruppen betraf, folgte er hier grundsätzlich den Prinzipien des „herkömmlichen Landschaftsgartens". Er hielt es für wichtig, die Stämme einzelner Bäume sehen zu lassen und der Entstehung zusammenhängender, dichter Massen von Baumkronen vorzubeugen. Beim Anlegen von Bäumen sind, seiner Meinung nach, die Asymmetrie, die Größenordnung (die kleinen vorn, die großen hinten) und der Licht-Schatten-Wechsel maßgebend. Die Achse der Durchbrüche soll schräg an die Wege fallen, und ihre Ränder sollen nie geradlinig geformt werden. Im Fall der Blumenbeete kritisierte ILSEMANN heftig die in Ungarn damals modischen, grellen und schablonenhaften Teppichkompositionen. Die Anwendung von Blumenbeeten erachtete er in der Nähe von Gebäuden und um Bildhauerwerke, also in erster Linie auf kleineren Zierplätzen, für angebracht. Seines Erachtens soll der Schwerpunkt auf die Mitte fallen, was durch die Erhöhung des Geländes weiter gesteigert werden kann. Auf dem grünen Rasen sollen abwechslungsreich geformte, farblich wohlharmonierte Beete angelegt werden, die häufig – jährlich – gewechselt werden können.

Als Folge von ILSEMANNs Wirken wurde die Verschönerung und intensive Pflege des bis dahin eher wäldchenartigen Stadtparks (*Városliget*), der wichtigsten Grünanlage der ungarischen Hauptstadt, durchgeführt. Das hat sich teilweise anläßlich, teilweise nach der Milleniumsausstellung 1896 vollzogen. Einer der gärtnerischen Hauptakzente des Stadtparks, das im Durchmesser 18 Meter messende Bas-

Abbildung 2: Der Grundriß des Volksparks in Budapest im Jahr 1908. (Archiv der Hauptstadt Budapest: XV. 251/30, Abschnitt 35).

hält einen aus 500 laubabwerfenden Bäumen und Sträuchern bestehenden dendrologischen Landschaftsgarten. Es wurden auch eine Baumschule und eine mit zahlreichen Gewächshäusern versehene Anzuchtanlage zur Versorgung anderer hauptstädtischer Parkanlagen angelegt. Der Volkspark war für einfachere Bevölkerungsschichten bestimmt, teilweise als Entlastung des überlasteten Stadtparks.

Zur Zeit ILSEMANNs erfreute sich Budapest einer wesentlichen Bereicherung an kleineren Parkanlagen, öffentlichen Gärten und Alleen, die fast die ganze Grünfläche der Hauptstadt betrifft. Diese wurden von ILSEMANN, seinem Posten entsprechend, oft mit Verwendung von Ent-

sin des sogenannten Rondeaus, wurde jährlich mit anderen, abwechslungsreichen und relativ freien Blumenformationen bepflanzt. Am Ende seines Lebens gestaltete ILSEMANN den zoologischen Garten im nördlichen Teil des Stadtparks nach dem Muster des Frankfurter Zoos um.

Das wichtigste und völlig neue Werk ILSEMANNs war der Entwurf und die Ausgestaltung des Volksparks (*Népliget*). Der Park wurde 1893–1896 in einem im Budapester Vorort Köbánya liegenden, öden Gelände – Szene von diesbezüglichen, früheren erfolglosen Versuchen – angelegt. Die Grundfläche betrug etwa 100 Hektar. Der Grundriß des Parks mit seinen regelmäßig gewundenen Spazier- und Fahrwegen spiegelt die dekorative Auffassung der Jahrhundertwende wider (Abbildung 2). Der Volkspark wurde auch mit einem aus geschnittenen Hecken, Buchsbäumen und bunten Blumen geformten Ziergarten und – entlang der Hauptachse – mit einer breiten Allee versehen. Im Gelände wurde auch eine Wasserleitung angelegt. Der Park war

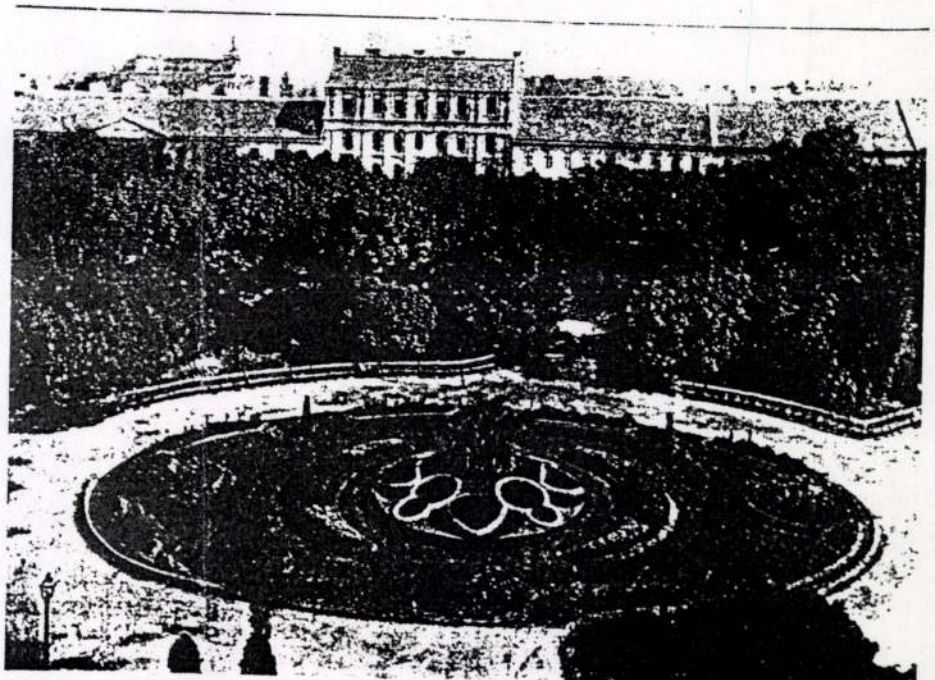

Abbildung 3: Die Ansicht des Erzsébet-Platzes im Jahr 1900. (Kertészeti Lapok 16,

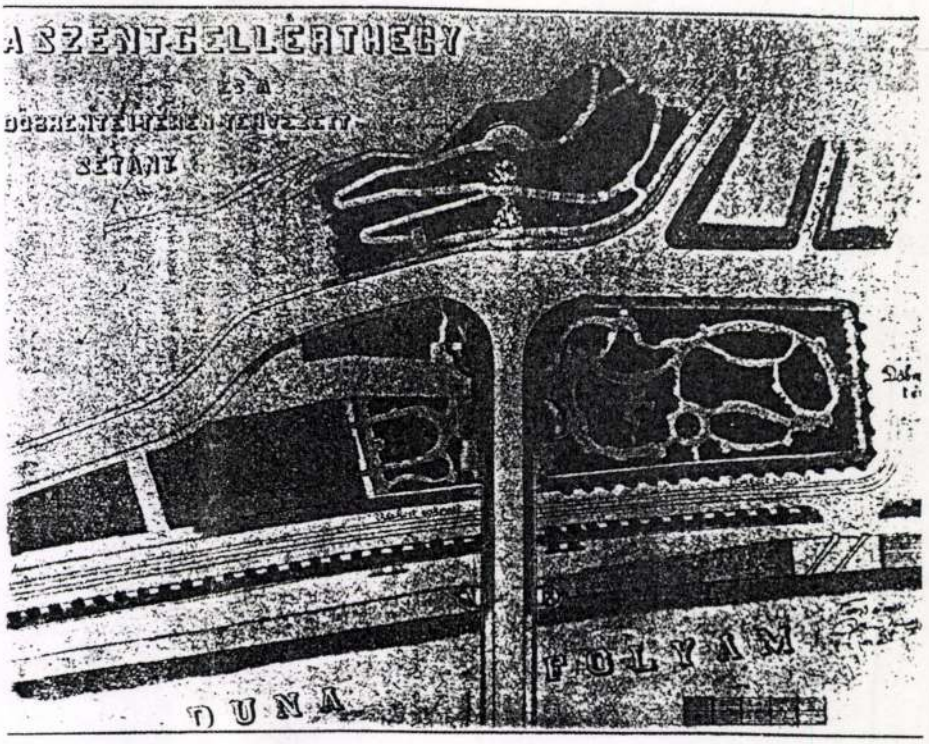

Abbildung 4: Der Plan des Parks am Abhang des Gellértberges und auf dem Döbrentei-Platz. (Kertészeti Lapok 16, 1901, 89).

würfen zahlreicher Mitarbeiter und anderer Gartenarchitekten geschaffen. Von diesen Werken ragen das periodisch erneuerte Blumenparterre des Erzsébet-Platzes (Abbildung 3) wie auch die eigenartig malerisch Parkanlage am nördlichen Abhang des Gellértberges und auf dem anschließenden Döbrentei-Platz heraus (Abbildung 4). Unter ILSEMANN wurden die Zieranlagen vieler anderer Plätze in Budapest (zum Beispiel Széna-Platz, Horváth-Mihály-Platz, Rákóczi-Platz, Blaha-Lujza-Platz, Köztársaság-Platz), die Parkanlagen entlang der Donau zwischen dem Lukács-Bad und der Margaretenbrücke wie auch die Baumpflanzungen der Krisztina-Ringstraße geschaffen. In manchen Fällen beriet ILSEMANN prominente Leute bei ihren Privatanlagen auf dem Lande, zum Beispiel den Ackerbauminister Ignác DARÁNYI (in Dunaörs) und den Großindustriellen Sándor HATVANI (in Hatvan).

ILSEMANN, der 1905 den Titel eines hauptstädtischen Gartendirektors erhielt, spielte eine Schlüsselrolle im fachlichen Leben. 1898 wählte ihn der ungarische Landesgartenverein zu seinem Generalsekretär, und bald wurde er der Hauptredakteur der amtlichen Mitteilung des Vereins *Kertészeti Lapok*. Er organisierte Fachausstellungen mit großer Agilität; die Veranstaltung der Budapester internationalen Gartenausstellungen 1902 und 1910 sind mit seinem Namen verbunden. Die offizielle Anerkennung blieb nicht aus: Der österreichische Kaiser und ungarische König FRANZ JOSEPH verlieh ihm das goldene Verdienstkreuz, später das goldene Verdienstkreuz mit Krone, und endlich, im Jahre 1909, zeichnete er ihn mit dem Ritterkreuz des Franz-Joseph-Ordens aus. Keresztély ILSEMANN starb am 4. Juni 1912 in Budapest, in der Stadt, die bis heute die Spuren seiner Hände trägt.

Literatur

ILSEMANN, K. (1892): Modern virágágyak Budapest fo- és székesváros sétaterein (Moderne Blumenbeete auf den Spazierplätzen der Haupt- und Residenzstadt Budapest). Kertészeti Lapok 7, 262–265, 292–293.

ILSEMANN, K. (1901): Budapest nyilvános sétányai (Die öffentliche Promenade von Budapest). Kertészeti Lapok 16, 7–9, 88–93.

ILSEMANN, Keresztély † (1912): Kertészeti Lapok 27, 263–264.

ILSEMANN, Keresztély † (1912): A Kert 18, 377–378.

Magyar Életrajzi Lexikon (Ungarisches biographisches Lexikon). Band 1. Dritte Ausgabe, Budapest, 1981, 773.

GOMBOS, Z. (1974): Régi kertek Pesten és Budán (Alte Gärten in Pest und Buda). Budapest, 183–195.

ILSEMANN Karentig

Ilsemann Keresztély

A parlament felépítése után a Kossuth Lajos-tér kertészeti kiképzéset fenti terveztе, melyet utóbb á téren keresztül fokozódó forgalom miatt át kellett alakítani – 1899-ben ~~fenti terve alapján~~ került sor az Ujépület lebontása után keletkezett Szabadság tér palotasorai közötti térség kertészeti rendezésére ugyancsak I. terve alapján – 1902-ben fenti tervei szerint kezdődött a Gellérthegy (szent Gellért szobor körüli) északi, részének rendezése, amely munka évekig tartott – 1908-ig kertészeti tól a hegy északi lejtőjének további részét rendezték –

Morbitzer

12, 13, 16. l

Km
igazg

KIFIZETTETETT

MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR IX. ker.

Budapest, 1908 év ápr. hó 21 n.

Ilsemann Keresztély

mikor 1892-ben a főváros kertészetének élére került, első nagy munkája a Népliget átalakítása volt, ahol mesme tüzes dendrologiai gyűjteménnyt hordott össze és ültetett el. Az angol kertstilus szerint dolgozta át a Népligetet, amelynek közepet a hatalmas körönd képezi.

Morbitzer

7, 8. l.

Csongrád várme

1854 szám
1908.

Méltóságos
Báró Förster
a műemléket orsz

R Ajánlott Szentes 278

pénynyel

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
portómentes
az 1901. XX. t.-c. alapján.

25 fő

ján

Ilsemann Károly

városi főkertész. Először kertészeti igazgató 1892-ben került a városi kertészet élére. A millenniumi kiállítás berajzása után fenti terve alapján és vezetésével került a liget mai képének kialakítása. Új utak, tér, bokrok, virágágyak létesültek. 1912-ben Rádl Károly lett Ilsemann utóda.

Morbitzer

7. l.

A hitközség a
kivül szegény hi
abban a helyzetbe
volna, ellenben
töle kivánt falan
kavicsot, a tetösze
faanyagot és az e
összes fuvart kész
zésre bocsátani,
állásfa anyagot
nálat után ism
Ezen hozzájáru
az építkezés meg
I
Budapest, 1908. a

Ilseman Keresztály kertészeti igazgató M.D.K.

A Népliget parkositásnak tervezője 1893-tól

Preisich Gábor: Bp. városépitésnek története a kieggyezé észől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964 80.

MDK

Ilsemann Keresztély

a magyaróvári akadémia tanára

a világkiállitás előtt hivták meg a főváros főkertészének.

THALY TIBOR: A 200 éves Városliget. Bp. 1958.

120.l.

M.D.K.

Ilsemann Keresztély, városi főkertész

nevéhez fűződik a Népligetnek egy elhanyagolt arácos helyén való kertesítését, aková az error divatos kertstílus alapján, híres dendrologiai értékű fákat és bokrokat ültetett el.

Morbitzer Dezső: Városépitészet és kertészet.
Városi Szemle, XXIII.évf. 1937. 107-108.old.

M.D.K.

Ilsemann Keresztély, városi főkertész

1892-től kezdve irányította a fővárosi kertészet ügyeit és munkássága főrészt az 1896-os Ezredéves Kiállítás pusztításai után a Városliget rendbehoratalára szorítkortak, akol a kiállítási épületek elhelyezése miatt kb. 800 fát és sok szép részletet semmisítettek meg. A Városliget az ő tervei alapján nyerte mai képének kialakítását.

Morbitzer Dezső: Városépitészet és kertészet. Városi Szemle, XXIII.évf. 1937. 106-107.old.

Ilsemann Kerenstély, városi főkertész

M.D.K.

a budapesti parkok és körterek kertészeti rendezésének legfőbb szakembere, aki főleg a Városliget fásításával és rendezésével szerzett érdemeket.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

jun. 13. sz. 5. old.

Ilsemann Kerentély

Budán dolgozó kertész nevét emliti Szagány István könyvismertetése /Gombos Zoltán: Budavári kertek/

Müvtört.Ért. 1970.4.sz. 298-302.l.

298. l.

Ilsemann Kerenztély

„Fővárosi Kertész" egyetlen ismert budavári kertterve (é.n.) – fotó

Gombos Zoltán: Budavári Kertek
Bp. Natura 1969 115. old.

Ilsemann Károly

l.

Rapert

275 l. 276 l.

280. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam sze
mely a mai veszedelmes külpolitikai
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a ké
pártjából.

Az ország sorsáért való mélysége
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a g

Én tehát felveszem a harcot,
ki az országot a mai szörnyű helyzetéb

kibontom a legitimizm

„Istenért, K

NYÁRI DIVATKÉPEK.

DIVATLEVÉL.

A divat mindenkor keresi az újat — olykor megfontolva, máskor lázasan. A hivatott művészek ezrei arra utalják fantáziájukat, hogy ötletek segítségével új varázst, új szépséget kölcsönözzön a nők külsejének. És csodálatosképen ezek a divatot irányító művészek mindenkor vagy legalább is a legtöbb esetben a multban keresik az ujdonságot szuggeráló eszmét. Igy esik, hogy az unokákhoz hűségesen visszajárnak ama divatok, melyekkel nagyanyó hódított egykoron, virágzása idején. Igaz, hogy kissé változott alakban látjuk viszont a kedves, régi ismerősöket, mintha mindenkor rásütné bélyegét az új szellem.

Szakasztott így állunk a mai divattal szemben, a mikor sorjában megelevenedni látjuk benne a XVIII-ik század minden vonalát, formáját. Avagy nem találjuk-e meg avult nyomatokon vagy jeles mesterek festményein mindazt, a mivel a mai kaczér, szép asszony magát ékesíti? Az alacsonyan redőzött aljat ki nem látta volna bizonyos borzongással tisztelt alakon — a forradalom viselete áll előttünk. A lehajló, széles gallérokat Robespierre viselte, a forradalom rettenetes alakja. Nemkülönben a hosszú, szűk ujjakat, melyekre alul meg-meglibbenő, dús fodrot öltenek.

Kevésbbé történethűek, de annál kedvesebbek ama finom linonra, antik izléssel himzett gallérok, melyekre ma egy vagyont költ a párisi «társaság» asszonya. Valódi csipke töri át, ez környezi is, érthetővé téve máskülönben hihetetlennek tetsző árát. Különösen, ha Velencze csipkeremekeit öltik reá, mint a Rue de la Paix egyik legelőkelőbb divatművésze ezt tette.

Gallér nélkül egyáltalában ma nincs divatos ruha. Olykor kétoldalas kihajtót képez, máskor valóságos csuklyára torzul — de gallérnak okvetlen lennie kell. Azonfelül a lenge, nyári ruhák csaknem kivétel nélkül tunikásak. Nagyon hatásos e kettős alj akkor, ha a felső rész szélére csipkét, selymet vagy szalagot öltünk, esetleg pedig a most annyira kedvelt, bordürös szövetet alkalmazzuk. A derék még mindig rövid, gyakran japán szabású, mert az erősen jelölt, levarrt újj csak lassan és nehezen tud tért hódítani. A nők rendkivül megkedvelték az egyszerű és a mellett előnyös viseletnek bevált kimono-blúzt.

Azonfelül látunk még alul bodros vagy több fodorból alakított aljat. Ezek természetesen már nem túlszűkek, hanem az eddig viselteknél kissé bővebbek. Nagyon kedveltek az elütő szinű selyemkabátok, sőt fehér vászonaljhoz készítik őket élénk szinű grenadinból is, alúl kis lebbennyel. A lebbeny általában nagy tért hódított a mai divatban, mert a fehér blúzokat is megtoldják a tulajdon szövetből vagy csipkéből, himzésből alakított lebbennyel. Az öv lehet keskeny, fekete lakk vagy pedig egyszerűen magas, behúzott korczczal egészítik ki. Vastag zsinór fölött behúzzák a szövetet, a mi nagyon szép, izléses kiegészitésül szolgál.

A kalapok olykor nagyon kicsinyek, a mit nem nevezhetünk igen izléses, de főleg nem czélszerű viseletnek. Napsütésben, nyári kánikulában az arczot és szemet jótékonyan megvédi a széles peremű kalap, míg a magosan ég felé emelkedő tetőnek semmi czélja. Ellenben csinosak az egyenesen felálló tűzékek, miket szalagból, virágból és tollból egyaránt alakítanak. Néhol mindössze két-három szál rózsából áll az egész és mégis rendkivül hatásos díszül szolgál.

A kézimunkának tág tere nyilik az idei divat terén, himzett és horgolt, valamint vert csipkével áttört blúzt régen láttunk annyit, mint ez idén. Valami finom és diszkrét tartózkodás jellemzi a diszitésnek ezt a módját, mert szinezve alig látják. Csaknem kivétel nélkül fehér mindez, a mit szorgos női kezek — legbecsesebb dísz gyanánt — a ruhájukra öltenek. Még egy nagy előnye van ennek a divatnak, hogy csak annak olcsó, a ki önmaga készéti, készen megvásárolva a legnagyobb fényűzéssel egyértelmű.

A hajviselet is teljesen elütő az eddig megszokottól. Eltüntek a dudoros fürtök, a göndör tincsek, a hullámos görög konty. Helyüket két simán a fülre fésült haj, lehetőleg kevés dudor, szóval szinte puritán egyszerűség foglalta el. Mindenképen arra törekednek, hogy az arcz szépségét állítsák előtérbe, de ne vonják el a figyelmet a selymes szőke vagy barn a hajfürtökkel sem. *S... i Bella.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Éjszakai ballada. *Kárpáti* Aurél, kinek nevét olvasóink lapunkban megjelent verseiből ismerik, mostanában egy kis kötet novellát adott ki *Éjszakai ballada* czím alatt. A novellákon erősen meglátszik, hogy szerzőjük a lirából most próbál átmenni az elbeszélésbe, tele vannak liraisággal, nem az emberek lényegesek bennük, sem a történetek, nem is az irónak az élethez való viszonya, hanem a hangulat, melyet keltenek s a visszhang, melyet az iróban támasztanak. Szereplőik mindegyikében van valami a szerzőből: lágy, érzelmes és érzékeny emberek, kicsi hatások nagy visszhangokat keltenek bennük, a valósággal csak érintkezésbe kell jutniok, hogy baj legyen belőle. Ez még magában nem volna veszedelem, — csakhogy az iró nem eléggé biztos eszközei megválasztásában. Érzelmessége sokszor hangzik affektáltnak, a hangot gyakran elvéti s a képeket, melyeket elénk állit, nem mindig tudja egységesen összefogni. Gyakran érezzük azt is, hogy a novellákban kelleténél több az irodalom: más irók és irodalmi divatok hatása és irodalmi megfontolások, elméleti szempontok alkalmazása. Ezért érezzük sokszor úgy, mintha a novella egy előre megfontolt stílusnak mesterséges applikálása volna egy utólag hozzágondolt történetre; a stílus nem magából az anyagból, a mondanivalóból keletkezik, hanem fordítva, a stílus volt előbb és ennek kedvéért támadt a novella. Ezért nem tud mindig stílus és anyag szervesen, egy testté összekapcsolódni s ezért érzik nem egyszer modorosságnak. Mi több életet, több önkénytelenséget várunk az irótól s nem jól esik látnunk, ha máskülönben tehetséges iró, a ki néha igen szép és igaz felvillanásokkal tudja a maga tehetségét felmutatni, sőt néha egész novellát is jól meg tud alakitani, enyyire nem bir vagy nem akar a maga mondanivalójából, vagy — a mi ugyanazt jelenti — a maga egyéniségéből fakadó hangon megszólalni. Puha, külső hatásokra és divatbeli szuggesztiókra hajlandó természeteknél megesik az ilyen s ezért tudják ezek másnál nehezebben megtalálni önmagukat. Hogy pedig Kárpáti Aurélnak van mit megtalálni s hogy előbb-utóbb, meg is fogja találni, azt látjuk abból a küzködésből, a melylyel a maga hangja néha mégis csak előtör a mesterségesen magára öltött idegen rétegek alól s még inkább mutatja a könyv két-három máris kész, egységesen megcsinált novellája.

Nagyharang. Ezzel a czímmel *Tábori* Kornél új füzetes vállalatot indított meg. Ujságirók könyvtárának nevezi, a mivel azt akarja jelezni, hogy

a napi aktualitásból, a hirlapok szenzációiból akarja kiemelni azokat az érdekességeket, a melyeknek általánosabb és a nap eseményeit túlélő jellemző erejük van és az ujságirók munkáiból akarja összegyűjteni azokat a dolgokat, melyek az irodalom és az ujságirás határmesgyéiről valók s ha formájukban hirlapi czikkek is, irodalmi értékek adnak nekik hosszabb életet. A vállalat első két füzetét maga a szerkesztő irta s valóban égető kérdésről szól mind a kettőben: a Budapesten óriási módon pusztító kártyaszenvedélyről. Az egyik füzet *A kártyázó Budapest* czím alatt nevezetesebb hazárdjátékosok sorsát mondja el, jellemzi a kártyabarlangokat és egy igen ügyes riporter éles szemével gyűjtött adatokat ad a hamisjátékosok garázdálkodásairól. A másik füzet *Baccarat* czím alatt azokról a klubokról szól, melyekben a ma legdivatosabb hazárdjáték, a baccarat folyik s leleplezésszerű dolgokat mond el ennek veszedelmes hatásairól.

A Magyar Könyvtár. *Radó* Antal kitünő vállalata, mely a maga gazdagságával, népszerűségével és előkelő szinvonalú összeállításával kulturális fontosságra jutott, legújabb sorozatában három füzetet adott ki. Az egyikben, melyről még bővebben is fogunk szólni, *Molnár* Ferencznek legújabb novellái vannak összegyűjtve *Báró Márczius és egyéb történetek* czím alatt. A második füzet *Kozma* Andornak két emlékezését adja Gyulai Pálról, melyek őt mint embert és mint költőt mutatják be. Kozma Gyulainak élete utolsó szakában legbizalmasabb hívei közé tartozott, a jellemrajz, melyet róla ad, a megfigyelés elevenségével hat s nem egy vonást örökit meg, a melyből hivebben és igazabban ismerjük meg Gyulai egyéniségét. A harmadik füzet *Strindberg*, a nemrég elhunyt világhirű svéd iró híres *Történelmi* miniatürök sorozatából ad négy történelmi képet *Schöpflin* Aladár fordításában: az egyiptomi rabszolgaság, Krisztus elitéltetése, Attila és a keresztes háborúk egy-egy mély történelmi tudással és megelevenitő költői intuiczióval megrajzolt novellisztikus képben.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legutóbbi, junius 16-iki számába *Feleki* Sándor és *Benedek* Elek irtak verset, *Szemere* György elbeszélését, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását Budapest körül, *Elek nagyapó* mesét mond Róka komáról, *Schlosser* Imre, az ismert labdarúgó bajnok apróságokat mond el a labdarúgásról, *Faragó* Géza kedves képet rajzolt, *Zsiga bácsi* a hangyák háborújáról

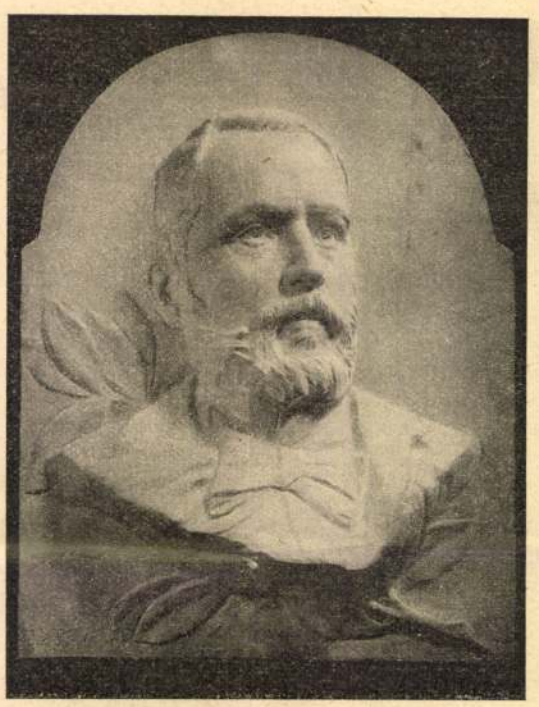

Inczédi László emléktáblája, melyet most lepleztek le szarvasi szülőházán.

mond el mulatságos mókát, *Rákosi* Viktor folytatja regényét. Tréfás játék, a *Kis krónika* rovat aktualitásai, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utcza 4.)

Uj könyvek.

Éjszakai ballada. Elbeszélések, irta *Kárpáti* Aurél. Budapest, Singer és Wolfner.

Nagyharang. Ujságirók könyvtára, szerkeszti *Tábori* Kornél. 1. szám *A kártyázó Budapest.* 2. szám *Baccarat.* Irta *Tábori* Kornél. Budapest, a «Nagyharang» kiadóhivatala. (Üllői-út 8.); ára egy-egy füzetnek egy korona.

A Magyar Könyvtár legujabb füzetei: *Báró Márczius és egyéb történetek.* Irta *Molnár* Ferencz. — *Gyulai Pál.* Az ember és a költő. Irta *Kozma* Andor. — *Történelmi miniatürök.* Irta Strindberg, fordította *Schöpflin* Aladár. Budapest, Lampel (Wodianer); egy-egy füzet ára 30 fillér.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Jahoda Pál nyug. posta- és táviró altiszt, vitézségi éremmel kitüntetett 48-as tüzmester, 81 éves korában Budán. — Bertók János munkácsi állami elemi iskolai nyug. tanitó, volt negyvennyolczas honvéd tüzmester, 89 éves korában Munkácson. — Kapor Mészer Imre, volt negyvennyolczas honvéd, 94 éves korában Tab községben. — Vajkai Molnár László nyug. főszolgabiró, földbirtokos, a Ferencz József-rend lovagja, Pozsony vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a negyvennyolczas honvédegyesület elnöke, 78 éves korában Vajka-Csentepusztán. — Vesszősi Vilmos, 76 éves korában Kiskunfélegyházán. — Tótth Lajos nagybérlő, törvényhatósági bizottsági tag, 62 éves korában Révfülöpön. — Sereghi Bertalan munkácsegyházmegyei áldozópap, nyugdijas görög-katholikus lelkész, 71 éves korában Zajgó községben. — Vingardai és árapataki Geréb János ügyvéd, földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, 65 éves korában Imesfalván. — Hoffmann Ferencz gyáros, 61 éves korában Budapesten. — Tomola János szabómester, 70 éves korában Győrött. — Hirsch József nyug. államvasuti főkalauz, 62 éves korában Győrött. — Komlóssy Miklós nyug. kereskedelmi és iparkamarai fogalmazó, 59 éves korában Debreczenben. — Buziássy Károly magyar államvasuti főellenőr, 51 éves korában Budapesten. — Dr. Faludy Gyula székesfehérvári ügyvéd, 48 éves korában Székesfehérváron. — Farnosi Keczeli György államvasuti állomásfőnök, 45 éves korában Vukováron. — Berkovits Herman, a kecskeméti gyujtógyár főtisztviselője, Kecskeméten. — Nádassy Gyula soproni főgimnáziumi tanár, 35 éves korában Budapesten. — Kun József gépészmérnök, a szegedi Dugonics Társaság tagja, 39 éves korában Szegeden. — Ilsemann Keresztély Budapest székes főváros kertészeti igazgatója, 62 éves korában Budapesten. — Margultesz Sámuel borkereskedő, 64 éves korában Munkácson.

Özv. Gróf Esterházy Jánosné, szül. gróf Mikó Julia, a kolozsvári jótékony nőegyesület elnöke, 79 éves korában Kolozsváron. — Özv. nemesmiticzi Begyáts Antalné, szül. Sztankovits Napomuczena, 79 éves korában Illaván. — Özv. dr. Kubiss

Vegyünk Schweizer
Foulard-selymet

Kérjen mintát a mi ruháknak és blouseoknak való tavaszi és nyári ujdonságainkból: **Rayes Foulards, Voile, Crépe de Chine, Eolienne, Mousseline,** 120 cm. széles, méterje K 1·20 felfelé, feketében, fehérben, egyszinben és tarka, valamint **himzett blouseok és aljak batisztban,** kelmében, vászonban és selyemben. Mi csak elismert szolid **selyemszöveteket közvetlenül adunk el magánosoknak bérmentve** és már vámmentesen a lakáshoz szállitva — (Dupla levélbélyeg.) —

Schweizer & Co., Luzern U 24 (Schweiz)
selyemszövet szétküldés. — Kir. udvari szállító. II

A fürdőbeutazás gyermekekkel

ne csak ezeknek, de az anyáknak is üdülést szerezzen. Daczára ennek, a gyermekeknek joguk van, különösen a legkisebbeknek, hogy hasonló pontos ápolásban, gondozásban és gondos táplálkozásban részesüljenek, mint odahaza. Egy tápszer, melynek előnye, hogy könnyen készithető el és tartós, melylyel a táplálékonyság és könnyen emészthetőség párosul, a *«Kufeke»*; és ezért ez ily esetben legjobban ajánlható.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elüzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhirü **«Steckenpferd» liliomtej-szappan.** Védjegye «Steckenpferd», késziti Bergmann & Co. czég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszertár-, drogéria-, illatszertár- s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann-féle **«Manera» liliomtej-krém** fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fillérért mindenütt kapható.

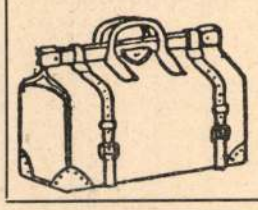

PAPEK JÓZSEF
cs. és kir. udv. szállító.
BORÖNDÖS és finom BORÁRUGYÁROS
Budapest, VIII., Rákóczi-út 11
A főváros legnagyobb bőráru szaküzlete, olcsó, szabott árak, kizárólag jobb minőségü áruk. Árjegyzék bérmentve.

BADEN
*** WIEN mellett.**
Nagyfoku radioaktivitás. 1911-ben 32,193 fürdővendég. Kiváló gyógyerejü kénesforrások csuz, köszvény, ischias, izzadmányok, bénulás, neuralgia, görvélykór, bőrbajok, fémmérgezés ellen. A badeni Peregrini városi forrás ivókurához javalva. Fürdőidény egész éven át. Prospektus ingyen.
Felvilágositás és prospektus Blockner J. hirdetőirodája utján is, Budapest IV., Semmelweis-u. 4.

KAUCSUK-CIPŐSAROK

Cement-fedőcserép-gyártó gépek,
Beton-ürtömb-gyártó gépek,
Cement-falazótégla-gyártó gépek,
csatornázási alapcsövek.
Formák: betonoszlopok stb. gyártására. **Kőtörők. — Hengerművek. Betonkeverőgépek. — Czementlapsajtolók.**
Dr. GASPARY & Comp. gépgyára
Markranstädt, Leipzig mellett.
Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számu árjegyzék ingyen.

Lohr Mária (Kronfusz)
Gyár és főüzlet:
VIII., Baross-u. 85.
A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.
Fiókok: **II., Fő-utcza 27. IV., Eskü-ut 6. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczad-u. 4. VI., Teréz-körut 39. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körut 2.**

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT mielőtt ajánlatot nem kér a
Központi Szivattyú- és Gépforgalmi Vállalattól
Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 25.) **Telefon 47-52.**
Elsőrangu honi gyártmány. — Olcsó árak.
A Bpesti Szivattyu- és Gépgyár R.-T. gyártmányainak főelárusitótelepe

Uj, pompás gyógyépület.
Rohitsch-Sauerbrunn
Wien, Marburg, Pragerhof, Grabelno, Steinbrück, Triest, Budapest, Zágráb, R-S
Stájer tartományi gyógyintézet. 600 szoba 2.— kor.-tól feljebb, villamos világitás, lift, hegyvidéki forrásviz.
Ivó- és fürdőkurák kiváló gyógyeredménnyel:
gyomor-, bél- és májbajoknál, epekőnél, cukros hugyárnál, köszvénynél.
Május 15. — szeptember 30. — Enyhe, subalpin éghajlat. Szél- és pormentes. — Prospektusok.
Magyarországi főlerakat: Hoffmann József czégnél, Budapest, V., Báthory-utcza 8. szám.

Ilsemann Keresztély

városi főkertész

1892-ben került a vá-
rosi kertészet élére mint
városi főkertész, a kisobbi
kertészeti igazgató. Vezé-
tése alatt a városi kertészet
nagyszerű fejlődésnek indult.
A millennáris kiállítás
bezárása után fenti tervei
alapján és vezetésével kez-
dődött a városliget mai
képének kialakítása.

Morbitzer Dezső: Vá-
rosépítészet és kertészet.
Bpest. 1937. 6, 7. l.

Ilsemann Keresztély

munkor 1892-ben a székesfőváros kertészeteinek élére került, első nagy munkája a Népliget átalakítása volt, ahova nagyszerűen hires dendrológiai gyűjteményt hordott össze és ültetett el. Az akkor divatos angol kertstílus-alapjan dolgozta át a Népligetet, amelynek a közepét a hatalmas körönd képezi.

Morbitzer Dezső:
Városépítészet és kertészet.
Bpest, 1937. 7, 8. l.

Ilsemann Keresztély

néhérfővárosi kertészeti igazgató † Budapesten 1912 junius 6-án 61 éves korában, hosszas betegség után. 20 év alatt a Vá-rosligetet és a Népligetet, de a városi kisebb parkokat is művészi állapotba helyezte.

Épitő Ipar
1912. 228. l.

Ilsemann Károly

városi főkertész rendezte az 1904. évi virágkiállítást a Műcsarnokban, amelyet a király is megtekintett.

cród 2

Kardos Árpád = A virágkiállítás a Műcsarnokban. Vas. Ujs. - 1904. 312, 313. l. (~~Képekkel~~ -

1. b. A virágkiállítás megnyitása. Vas. Ujs 1904. 313. (képekkel.)

(Ják folyt. II)

19

- oszlopfő az északi torony alatt CCXIII.2.
- alakos gyámkő 148, 191, CCXII.3
- emberidomú gyámkő 191, CCXII.2
- kapuoroszlánok 57, LXIX, LXX
- oroszlánok az északi apszison 190, LXXIII,
- oroszlánok a főapszis ablakáról CCXI.1.
- ~~zsákmányátőző~~ oroszlán az északi szentély falon CCXII.2.
- Sámson harca az oroszlánnal a homlokzaton, 189, 190, CCXII.1.
- faragvány az északi mellékhajó külsőfalán CCXIII.1.
- Krisztus és az apostolok alakjai a homlokzaton 186–188,

Ilsemann Kerentély

Fővárosi Értenéti gazgató

vód

Liber Bpest nobrai

2821

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Ilsemann Keresztély

viselője, Kecskeméten. — Nadassy Gyula soproni főgimnáziumi tanár, 35 éves korában Budapesten. — Kun József gépészmérnök, a szegedi Dugonics Társaság tagja, 39 éves korában Szegeden. — Ilsemann Keresztély Budapest székes főváros kertészeti igazgatója, 62 éves korában Budapesten. — Margultesz Sámuel borkereskedő, 64 éves korában Munkácson.

Vas. Ujs
1912. 492. l.

Ilsemann

förestein

l.

Közlerskiáll

307.1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Ilsemann Kerentél

a virágbiráló jury tagja

Közlezrkiáll

1191. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Ilte müller

ötvös 1826

laid

Gyárfás Brassó 63

Ilsemann Keresztély

A parlament felépítése utan fenti tervezett ide sétányt, melyet utóbb a fokozodó forgalom miatt át kellett alakítani

Morbitzer Dezső:
Városépítészet és kertészet. Bpest. 1937. 12. l.
1899-ben fenti terva alapján került sor a Szabadság-tér kertészeti rendezésére.

u. o. 13. l.

Ilsemann Kerentéj

1853 – 1912

kertmüvész Budapest

kertigazgatója.

L.

Éber lexikon

1 kiadás 347. l.

560

1904. 52 maçenis 24

II

Ilsemann Keresztély

irod
z

Lendl Adolf dr:

Az új állatkert.
Magyar Építőművészet
1909. 6. szám.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Ilsemann Keresztély

az Állatkert

kertjének tervezője

Cél: hazánk jellegzetes

irod Flórájának be-

mutatása

Györgyi Dénes

az Állatkertről.

MÉ. 1912. 8-l.

II. oszt. 350 L. III. oszt. 250 L.

Venus

NÖI KONFEKCIO ÁRUHÁZ

CLUJ. STR. MEMORANDULUI Nr 3–5.

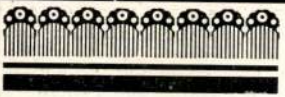

MINDENNEMÜ ORVOSI MÜSZEREK ÉS LÁTSZEREK, BETEG-ÁPOLÁSI CIKKEK NAGY RAKTÁRA

"OPTICA"

Ilsemann Keresztély

vod

Elek Artur: Budapest virágköltenényei. A Pesti Városháza 1934. 6. sz.

14. l.

nak jegyezve mindazon nagyváradi férfiak vagy családok, akik a tudományok iránt ér-

ntézet könyvtára. Első nyomát már 1780-ban
aláljuk. Szenczy István ugyanis halálos ágyán
gy rendelkezett, hogy könyvei három részre
sztassanak, a papnevelő-intézet, a pálosok és
kapuczinusok között, de a káptalani kikül-
löttek rábirták, hogy az összes könyveket a
apnevelőnek hagyja, azon kötelezettséggel,
ogy e könyveket a pálosok és kapuczinusok
s használhassák. Eszerint ez is kilépett a
nagánkönyvtárak szűk határából és mások
asználatára állott. 1801-ben pedig e könyv-
ár egyszerre az akkori tudomány szinvona-
ára emelkedett, mert Pray György, hazánk
agynevű, mostanáig alig fölülhaladott tör-
énetirója, becses könyvtárát a papnevelőnek
agyományozta.

Ha e könyvtár megmarad a Nagykörözs-
tczán, a mai Csesztivó-intézet helyén, min-
enesetre szép fejlődésnek indult volna, de
806-ban ezt is átvitték egész a város szé-
ére. Ettől kezdve csakis a papnevelőintézet
anárai használhatták és így sok tekintetben
olt kincs maradt.

A város legnagyobb könyvtára, a püspök-
égi könyvtár, legfiatalabb. A XVIII. század-
an Nagyvárad püspökei közül, akik hosszabb
deig ültek a püpöki székben és így jelenté-
eny könyveket vettek össze, eltávoztak és

Illye vára

kepe repr.

Angyal Dávid

Késmárki Thököly
Imre. 1657-1705.
I. rész. Bp. 1888.
120. l. után

hatatlan kérdés. Munkásságuk nagy rés
hivatali feladatukkal, jelentéseik ré
tájékozódást nyerhetnénk az egész ors
állapotáról, lehetővé válna a müemlék
bolásának megakadályozása, a dotáció
felhasználása. Munkásságuk elsősorban
jellegü lenne. Jelenleg a legszebb ro
barokk templomunkban is máról - holna
izléstelen szobrokkal, befalazott got
találkozunk. A régi értékes szoborany
felszerelés rendszerint az utazgató m
nökök áldozatául esik, akik letagadva
a fővárosban többszörös áron hozzák f

Nem sokkal szerencsésebb a helyze
tenén. Müemlékek Országos Bizottsága
szavát a szakszerü restaurál
rendelkezésre áll szakértőjével fresk
restaurálásánál - ha tudomást szerez
gyakran nem jelentik be egy-egy fonto

Ilye vára

végvár

Erdély nyugati szélén

a Maros partján

Kővári Erdélyemlé.

144, 145

146. l.

ra ~~nézve~~ fordult ~~Fejen~~ Házi sapkás ~~van~~, előre fésült
kállt hord. Mellénye hajtókás, órájának zsinór-
lehajtott gallérú kabátja kocskás. Felirata a

i Rapán Dani
3,"
hó 31én B."
olvasható.
rajz, az alak nagysága 21 cm.

a 8819.

107/95 № 214.

UJSÁG. 11. SZÁM. 1890. XXXVII. ÉVFOLYAM.

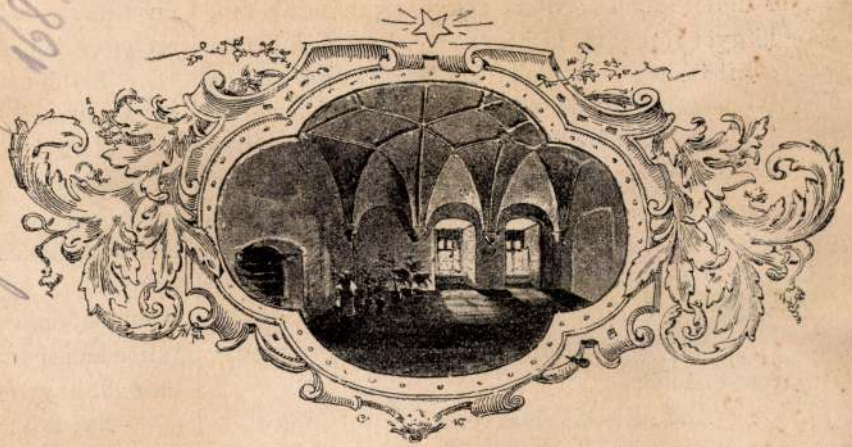

A szoba, melyben Bethlen született.

A RÉGI PEST-BUDA
PARASZTSÁGUNK ÉLETE
MAGYARORSZÁGI MISERUHÁK
KISFALUDY AURORÁJA
MAGYAR GRAFIKUS MŰVÉSZET
KÁLTI MÁRK KÉPES KRÓNIKÁJA
A SZKITÁKTÓL A MAGYAROKIG
AZ ESZTERGOMI KINCSTÁR
A SZÉP MAGYAR KÖNYV
RÉGI MAGYAR RUHÁK
A BAROKK SZÉKESFEHÉRVÁR
SZÉKESFEHÉRVÁR,
MŰVÉSZET ÉS VÁROS
MAGYAR BÚTOROK
A MAGYAR PORCELLÁN
PANNONIA
KASSA MŰEMLÉKEI
RÁKÓCZI FÖLDJE
POZSONYI SÉTÁK
MAGYAR FASZOBROK
AQUINCUM
ERDÉLYI VÁROSOK
A BALATON
BUDAPESTI MINIATÜRÖK
MAGYAROK ÉS DÉLSZLÁVOK
FRANCIA SZELLEM
MAGYAR FÖLDÖN

AZ EGYES KÖTETEK ÁRA P 2.80

Illyci-Bethlen-
kastely
gótikus polgári la-
kóház XV.? Szá-
rad
későbbi renesszánsz rén-
lettel
képei repr.

Gindely Antal:
Bethlen Gábor
1580–1629. M. Tört.
Élet. Bp. 1890.
4–8. l.

ILVÁNÍTÁS ÉS FONTOSABB

TELEKKÖNYVI ADATOK

TULAJDONOS

V.K.M. 312.

1781-ben.

Illye, Bethlen G. szülőháza

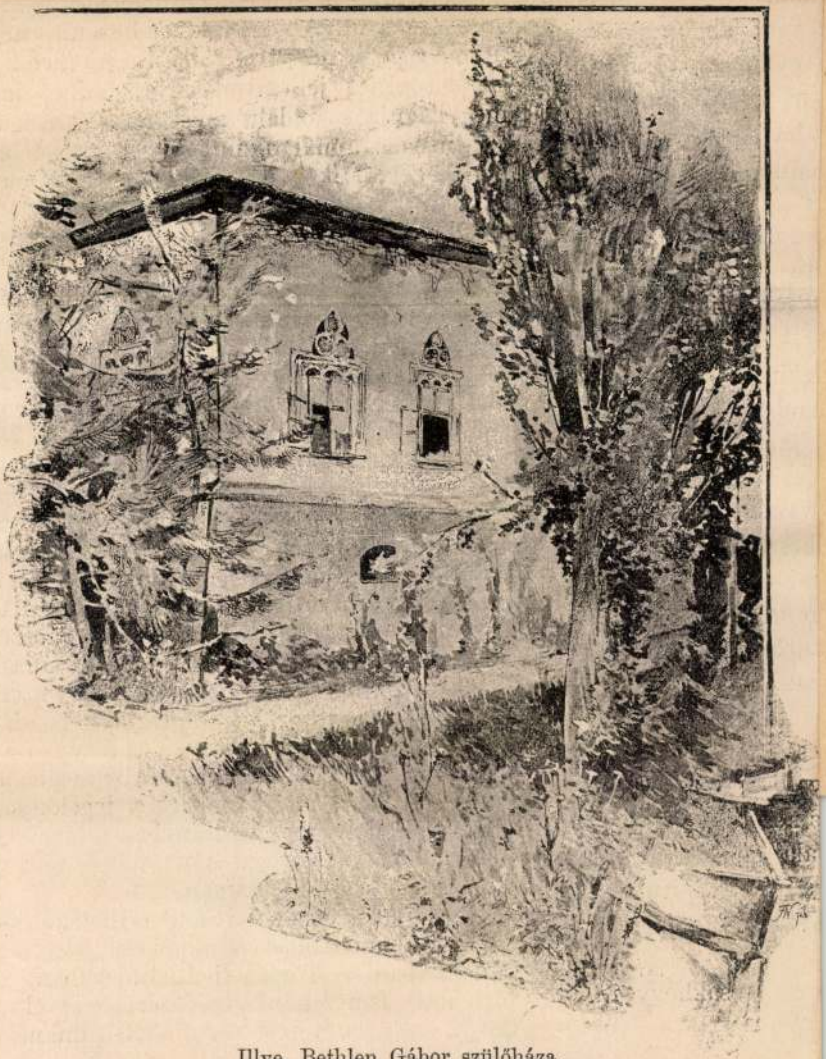

Illye, Bethlen Gábor szülőháza.

Vas. Ujs. 1890. 168. l.

s kezet csókoltak volna,
alatt soha nem tapasz-
a mint kipirulva eléje
kezét, és szépen meg-

rem! csakhogy itthon

ük s Bethlent, mint embert a legelőnyösebb világításba helyezik. Ez irányban a történetirás a legutóbbi két évtized alatt többet tett, mint előbb két évszázad folyamán.

Itt első sorban Szilágyi Sándort illeti az elismerés, ki érdemeit most azzal növelte, hogy kitünő vállalatában, a Történeti Életrajzokban, mely történeti ismereteink népszerüsítésével már annyi szolgálatot tett közműveltségünknek, az

ILSEMANN *Keresztély* (1853—1912), kertművész, Budapest székesfőváros kertigazgatója. Számos parkot létesített Magyarországon, főleg a tájképes irányban és elsősorban Bpesten.

E G I 486 f

Németország V. 165.

Ilsemann Keresztély, a városi kertészet új vezetője.
dr. Berényi Zsuzsanna Ágnes: Tiszteletfák a Népligetben.

A három ideiglenes vízmű egyikét az 1892-es kolerajárvány idején telepítették a Népligetbe. Napi 800-1200 Köbméter tiszta, szűrt vízzel látta el a ligettel szomszédos Tisztviselőtelepet. Ilsemann Keresztély, a városi kertészet új vezetője 1893-1896-között, a kor divatja szerint, angol kertet formált a parkból. Nagy vonalakkal akkor alakult ki a Népliget mai képe.

Budapest folyóirat, 1988., 6., 19-old.

Ilyéd királyi
várlastély

XIII.

Szentkl Krassó

162. l.

P.

Europa R. S

v. Rathermsz ut 12 III 2. sz

Budapest

Illyefalvai templom-
erőd

Képe repr.

Szépmüvészet
1944. 123. l.

Nyelfalvi templomról

Kepe repr.

Építészet
1943. 81. l.

~~105.~~ szám.

1

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Hollósy könyvnyomtató „belépti díj-könyvek" - ért 12.- P.-os számlája

A beadva

Melléklete

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolva

Klyefalvi várkastély

Háromszék

l.

Gaali I. 201. l.

Illyefalva vára

kepe repr.

Marki Sandor

Dósa György

Magy. Tört. Életr.

Bp. 1913.

12. l. után

13, 15. l.

19. l.

112 tétel vám

.EGYETEMI NYOMDA

NYVESBOLTJA

UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI

NIVERSITÉ ROYALE HONGROISE

MPA DELL' UNIVERSITÀ

ékek Országos Bizottsága

Bp.

				5.80	

Ilyefalvi ref.

templomkastély

Ilyefalva Sepsi szentgyörgyi és Brassó közöt

Kővári Erdépeml.

241. l.

242. l.

Neue Pinakothek, münchen

VI. 215.

I. Ugefalvi templom

Mastely

Orbán B. III. 35 l.

Könyöki

586, 587 l.

Illyefalvai Templom

ILLYEFALVA (Erdély)

Tpl.

Gerevich, Tiberio: L'arte ungherese della Transilvania. Corvina, nuova seria, III – 1940, 540 l.

Ilyefalvi templom-
hastély

Kepe repr.
Mika Sándor

Weiss Mihály
M. Tört. Élet.
Bp. 1893. 199. l.

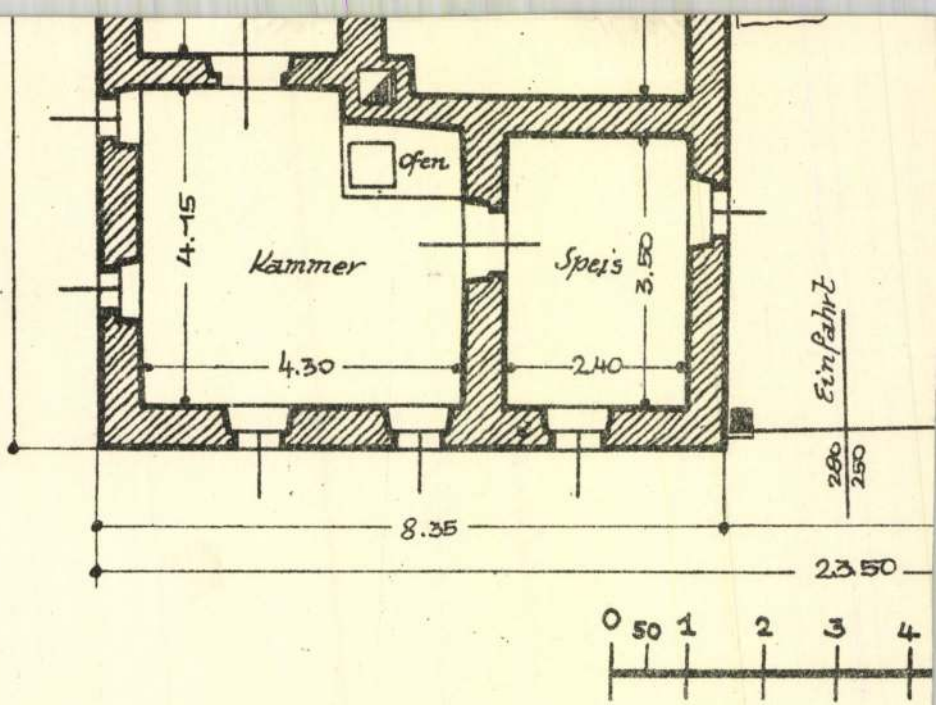

Aufsatz Klaar. Beilage 5

Illyefalvai ref
templomerőd

l.

Korompay

49. l.

50. l.

Képpel

822. *Migazzi Kristóf gr*

Térden alólig látható, bal
néz. Kezeiben okiratot tart,
jának ujjait tette. Mellét a
diszíti, melynek jelvényét nya
Ez utóbbi alatt kettős arany
tel. Parókát és hermelines c
döke őszbevegyült, szeme b
leberetvált. Álla alatt fehérsz
karinge csipke. A háttér sö

Vászon, méretei 97·3 : 77·3
tett Vitsytal Józseftől 40 K-á
1896 április 17-én. — Elszám
(104–97). — Az elszámolást jó
4580 szvsz. határozat (69–97).

Kifüggesztésére vonatkozó
retlen festő : Gr. Migazzi Kristó
bíboros érsek.

Ilyefalvi ref.

templom.

Eredetileg gotikus
erődtemplom.

Magyar Építőművészet

1944. 19. l.
fejezet

Ilyefalvai templomkastély

l.

Makoldy József:
Templomkastélyok
Erdélyben.
Építő Ipar
1913. 194. l. 195. l.
2 képpel.

űvészek kiállitása.

Gróf Almásy-Jelchi Éva művészeti intézetében érdekes kiállitás nyílt meg; hosszú kényszerű szünet után a magyar közönség ismét izelitőt kapphatott a legujabb francia festészet terméséből.

A művészet, melyet annyian és annyiszor szerettek forradalminak látni, ezer és ezer szállal kötődik ugyanakkor a hagyományokhoz. A múzsa nem szívesen cikkázik ide-oda a levegőben, mint a legujabb háborúk szárnyas szörnyetegei. Valaha, a Krisztus születése előtti évszázadokban homlokon csókolta a görög művészetet s vele maradt fél ezer esztendeig, pedig sokan elálhitottak tőle. Később ugyanez történt Olaszországban Hat-hét nemzedék óta pedig Franciaország a szerencsés választott. Az új művészeti mozgalmak Watteau óta

MDK

Illyefalvi, kolozsvári ötvös a XVII.sz.-ban.

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k. Bp. 1888. 730.l.

Adatai

Tőle van

Lásd Magy

Jajcz

Illyefalvi Lőte Éva

ВЕЛИКА ЛИЛЯ

ЧОК

Адресът ни: ул. „Граф Игнатиев“ № 22

Моля Ви да ни изпратите следните стоки:

1. кг. Ароматизиран тамян

2 бр. Ароматизирани свещи

Общо: Двадесет и пет лева

Дата: 15.05.1934 год.

Подпис: Мая Великова

Ilyefalvi Lőte Éva
vasbrán

Perti Hirlan
1934 I. 14.

Ilyefalvi Löte Éva: Anna királyi hercegnő képmása.

Illyefalvi Löte Éva

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Szeged. T. 780.

E lapon a szegedi tanintézetek ábrázolvák, a piaristák épülete előtt szoborral. Az utat járó-kelők, hintók és szekerek élénkitik. Felirata:

A SZEGEDI OSKOLÁK ÉPÜLETÉNEK TEKINTETE

alól balra: Illyés Ágoston K.O. b. P. rajzolta.
jobbra: Karats metsz.Pesten.
magyarázó szövegének kezdete: (a) T.P. Piaristák Collegiuma és
befejezése: (m) Polgári Házak.

Rm., mér. a vk. 19.1 :23.2 cm.

Illyés Ágoston

Vácz. T. 4129.

A székesegyház előtti teret számos járó-kelő élénkiti, oszlopcsarnokos homlokzatát szobrok ékesitik és rajta e felirat olvasható: D.O.M. IN HON. IN COEL. ASUMT VIRGINIS ET S. MICHAELIS ARCHANGELI. Felirata:

Váczi templom.

fölül jobbra: 51.
alól balra: Illyés Ágoston K.O. b P. rajzolta.

Kny., mér. a vk. 13.5 : 20.2 cm.

31-93-290.

LUGOSI DÓME.

Piarista rajzoktatókról.

A rajziskoláról, vagyis az első szegedi tanonciskoláról.

Illyés Ágoston, az első szegedi rajztanár.

SZEGEDI FRISS UJSÁG

1932 október 9.

1932 október 21.

1933 március 2.

1933 március 3.

zel.

edésében, Szegeden.

A szegedi öreg gimnázium diákjai sohasem tekintették a rajzot valami elsőrendű tantárgynak, mellékes volt az a többi bonyolult és nehéz feladat mellett. Ám ennek lélektani oka is volt, még pedig az, hogy a rajzot, ép ugy, mint a tornát, nem a piarista tanárok tanították, s amellett még nem is a rendes tanteremben. Pedig valamikor a kegyesrend a noviciusok közül erre hajlamosakat rajztanárokká képeztette ki, de azután mi okból — nem tudjuk — 1850. táján beszüntették a rajztanárok kiképeztetését. A szegedi Rajziskola első tanárai is még piaristák voltak s félszázados idő alatt három atya volt a szegedi rajziskola (inasiskola) igazgató-tanára. Félszázad alatt mintegy 5000 fiatal iparost neveltek a müizlésre s a régi jóhirü szegedi ipar fejlettségét e három atyának köszönheti. Az első Illyés Ágoston volt, a másik kettő, akikről ez az irás szól: Czeglédy István és Stech Alajos.

Czeglédy István (a S S. Sacramento).

1781. január 19-én Győrben szüle tett s középiskolai tanulmányai után 1797. november 9-én Kecskeméten felöltötte a kegyesrendiek fekete reverendáját. 1800-ban Nagykárolyban, 1801-ben Veszprémben tanult, 1802. november 21-én Veszprémben tette le a szerzetesi fogadalmat, 1804-ben Vácra került mint bölcsész, 1805. augusztus 18-án Budán pappá szentelték. Még ugyanez évben a rend Szegedre helyezi, ahol a rajziskolának tanára Illyés Ágoston után. Szegeden 1813. őszéig tanitott a rajziskolában, közben 1811-től a gimnáziumban mint kisegitő tanár müködött. 1813-ban Nagykárolyba, onnan 1824. Tatára került s a rendi iskolában rajzot és hittant tanitott. 1825-ben Sátoraljaujhelyen találjuk, mint helyettes házfőnököt, majd e minőségét megtartva, 1828-ban visszakerült Veszprémbe, ahol meghalt 1838. november 26-án.

Czeglédy István (akinek nevét P. Perényi József professzor ur közlése szerint a rendi könyvek Czeglédinek is irták) kevéssé ismert alakja a kegyesrendnek és a szegedi müködése is egyhangu, szintelen volt. Képességeit

illetően messze elmaradt Illyés Ágoston mögött s erélytelennek bizonyult a renitenskedő szegedi iparosokkal szemben, ugy hogy vezetése alatt a szegedi rajziskola züllésnek indult. Szorgalma sem közelitette meg Illyését, hiszen áthelyezése után a Szegedre visszahivott Illyés első dolga az volt, hogy elkészitette azokat a mintarajzokat, amelyeket Czeglédynek kellett volna megrajzolni. Ha mint szaktanár, nem is állta meg helyét, de mint nevelő, annál több dicséretet érdemel. Szeretettel, elnézéssel édesgette magához az iparosifjuságot, mely valósággal rajongott érte. Bizonysága ennek egy négyoldalas régi szegedi nyomtatvány, melynek szerzője Jéger József, — a »J.J.« betüjel mögé rejtőzik. — Alkalmi versike ez, melyet a rajziskola egyik növendéke mondott el a tanár nevenapján. A négy oldalból két oldal a vers, egy pedig a cimoldal, mely igy hangzik:

»Névnapi ajándék mellyel tisztelendő Tzeglédy István urnak a szegedi palánki kir. nemzeti fő oskolák rajzoló tanitójának a harmadik osztálybéli ifjuság kedveskedett Szüz Havának 26-ik napján 1809. Szegeden Nyomtattatott Grünn Orbán betüivel.«

Maga a vers nem költői alkotás s abból mindössze csak a következő versszak ad Czeglédyről némi kevés jellemzést:

Te ki bajossan vezéreltél bennünket,
S fel bontád Lélekbéli setitségünket,
Sürü homályát szivünknek
A ki osztád széjjel
Szent tüzét égő Hitünknek
Bennünk ki lobbantád fel . . .

Stech Alajos.

Életrajzi adatait részben Homor István jegyezte fel a szegedi főreáliskola történetében, részben P. Perényi József dr. professzor ur ásta ki a feledés homályából.

Stech Alajos a nyitramegyei Sasváron (Sassinium) 1813. november 29-én született, ahol az elemi iskolát végezte, majd a gimnázium tanulója lett

Pozsonyban, Szentgyörgyön, Győrött, Komáromban, végül Pesten. A nyári szünidőben Bécsben nyert rajzoktatást a festészeti akadémia egyik tanárától.

A rendbe öltözött Trencsénben 1830. október 4-én. Itt töltötte noviciusi évét. 1833. Podolinban catecheta, 1834—35 Vácon bölcsész, majd a theologia elvégezésére Nyitrára helyezik, ahol 1836. julius 17-én leteszi a szerzetesi fogadalmat. 1838-ban Szentgyörgyön befejezi theologiai tanulmányait, közben nagy szorgalommal képezte magát a rajzolásban, majd Nyitrán pappá szentelik, 1838. julius 16-án. 1839-ben Vácon kezdi rajztanári pályáját. A hivatalos feljegyzés szerint »Profess. F. Gramm. item Graphidis et Architecturae apud Nostros Studiosos, catacheta«. Képességeinek kiválóságát ismerte el a rendi kormány, amikor fiatal szerzetes volt dacára őt bízták meg a váci fegyesrendi papnevelde növendékeinek rajz és építészeti oktatásával.

1847-ben Szegedre helyezik, ahol 1852-ig tanit a rajziskolában, mely 1851—52-ben egybeolvadt az ujonan alapitott városi alreáliskolával. A rendi feljegyzések szerint ugyanakkor a gimnáziumban is működött, mint »helyettes tanár«.

1853-ban Nagybecskerekre helyezték, ahol 1858-ig latint, németet, történelmet és földrajzot tanitotta. Ugyan e tantárgyakat tanitotta 1859—60 Vácon, 1861. Pesten, 1862—65. Nyitrán osztályfőnök és rector, 1865—87. Tatán élt 1879-ig az emlitett tárgyakat adta elő, de már csak az első években tanitotta a rajzot. Később rectorhelyettes, 1882-től házi lelkiatya, akit Tata város osztatlan szeretete dédelgetett. Tatán halt meg 1887. január 13-án.

Nagy természetrajongó volt s szeretettel foglalkozott az ethnografiával. Tanárkodásának ideje alatt többször megfordult külföldön s beutazta Itália, Svájc, Bajor, Német és Spanyolország nagyobb városait.

LUGOSI DÓME.

A XIX. század kulturális fejlődése szülte a Ratio Educationis címen ismert közoktatásügyi rendeletet s ezzel megindult a tanügyi rendeletek nemes szándéku lavinája. A közművelteség felemelése volt a főcél, s ezért igen természetes, hogy gondoskodni kellett az ország egyik tevékeny, hasznos, főleg városi polgárokból álló rétegéről, az iparosságról, helyesebben az iparosnevelésről is. A Helytartó Tanács már 1792. február 14-én elrendelte, hogy a polgári iskolákban a kötelező tantárgyak közé be kell iktatni a rajzot is. 1795. szeptember 25-én, majd 1799. április 22-én irt le Szeged városának a Helytartó-Tanács, melyben előbbi rendelete folytán azt parancsolta, hogy a nemzeti iskolák mellé rajziskolát kell alapitani, amelyet már 1799. májusában meg is kell nyitni.

A város tanácsa nyomban tárgyalni kezdett a piaristákkal s azt óhajtották, hogy a kegyes-rend adjon tanárt, aki a rajzot tanitaná. Verner Jakab nagyváradi tanfelügyelőből, Dugonics Andrásból, Egerváry Ignáci gimnáziumi igazgatóból és a tanács egy tagjából (Müller Sebestyén biró?) álló bizottság Pestre utazott s ott Pállya Istvánnal, a kegyesrend tartományfőnökével szerződést is kötöttek 1799. junius 11-én, amely szerint 1. a kegyesrend ad egy rajztanárt, aki a szegedi rendháznak lesz a tagja, 2. a város a rajztanárnak 250 frt. fizetést és pótdijként 50 frt. tiszteletdijat ad, 3. a rajztanár évenkint legfeljebb 10 rajzáért darabonkint 3 forint tiszteletdijat ad a város, 4. az iskolát a város butorozza be, 6. a tanterem fütésére a város évenkint 6 öl tüzifát ad. A Helytartó Tanács a szerződést észrevétel nélkül helybenhagyta, mire a rendfőnök Illyés Ágostont, akit 1799. augusztus 18-án szenteltek piarista pappá, — Szegedre helyezte rajztanárnak.

Most következett a másik nehéz kérdés elintézése, hogy hová telepitsék a rajziskolát? A gimnázium igazgatója nagy készséggel ajánlotta föl a gimnázium Iskola-utcai arcvonalában (ideiglenesen) a fizikai eszközök termét,

(amiből azonban végleges nely lett). Illyés Ágoston már a rajziskola megnyitása előtt Szegedre érkezett, hogy a berendezés beszerzését és elhelyezését irányitsa, a beiratkozásokat megszervezze. Erélyes fellépésével azonban többeknél ellenszenvet váltott ki, amely miatt alaptalan áskálodósokat kellett elszenvednie. 1799. december 11-én nyitották meg fényes külsőségek mellett a rajziskolát. A város chorális zenekara muzsikált, mozsarak puffogtak, Müller Sebestyén biró ékes beszédet tartott s az uj intézet vezetését nyilvánosan Illyés Ágoston atya gondjaira bizta.

A Helytartó Tanács 1792-iki rendelete 22 iparágra tette kötelezővé, hogy tanoncaikat a rajziskolába járassák s a rendelet ellen vétő céheknek esetenkint 4 forint pénzbirságot helyezett kilátásba. Az iparos körök tagadhatatlanul vegyes érzelmekkel fogadták eleinte a rajziskola felállitását, sérelmezték, hogy az iskola elvonja tőlük az inasok munkaidejét s mivel az iskola látogatása kötelező volt, ebben a céhjogok megsértését is látták. Talán-talán attól is féltek, hogy a fiatalabb, rajziskolában oktatott inas többet fog tudni náluk s ez az állapot bizony sokszor meglazithatja a követelhető fegyelmet. A fazekas céh egyenesen a királyhoz intézett feliratot s kérte, hogy inasaikat mentesitsék a kötelező rajztanulás alól, mert arra iparunkban semmi szükség nincs (!), de a kérvényt figyelembe nem vették s igy a fazekas tanoncok is csak bekerültek a rajziskola padjai közé.

A rajziskola, melynek
Scola Graphidis Normalis
volt a latin neve, a rajzon kivül az épitkezések, gépek, viznyomások és egyszerű földmérések tanával is foglalkozott. Mig 1799-ben 121 tanulót oktatott az iskola, 1805-ig számuk 500-ra emelkedett. A tanulók számának gyors emelkedése összefüggésben áll azzal a ténnyel, hogy Illyés Ágoston a rajziskolát tanitványaival és mestereikkel megkedveltette. 1800-ban fő-

leg a növendékek megszaporodott száma-ra való tekintettel az épitkezésekről szóló tantárgy előadójául a városi tanács Stiglitz C. L. épitészt bizta meg segédtanári teendőkkel.

Illyést 1805-ben elhelyezték Szegedről s távozása után elkezdődött a rajziskola hanyatlása, ugy hogy a város tanácsa az iró Dugonics András segitségével visszakérte Illyést, hogy teremtsen rendet a züllött állapotokban. Illyés 1813-ban visszatért s az iskolát valóban igen elhanyagolt állapotban találta. Elődje nem készitett mintarajzokat, nem is állt hivatásának olyan magaslatán, mint Illyés, amellett nem volt szigoru azon mesterekkel szemben, akik inasaikat nem szoritották a rajziskolába járásra. Ezért azután mindent elölről kellett kezdeni s panaszaival minduntalan ott kopogtatott az iparoscéhek komiszáriusainak ajtajain, sőt ha szükségét látta, még a tanácstól is kérte a viszás állapotok megszüntetését. Egy ilyen fellépésének eredménye a város tanácsa által 1815. március 31-én hozott 1248. számu következő határozat:

»Minden Mester Czéheknek az illető Komissáriusok által ujontan is szorosan meg hagyatatni végeztetik, hogy a Főiséges rendellés szerént minden inassaikat s Legényeiket a rajzoló Iskola szorgalmatos gyakorlására, a különben kiszabot büntetés terhe alatt szoritani el ne mulassák és ugyan e végre az 1813-ik esztendőbéli 3527-ik szám következtében minden Inassaiknak és Legényeiknek neveiket 8 napok alatt jedzékben bé nyujtani el né mulassák.«

E határozatból is kitünik, hogy Illyés Ágoston második szegedi időzését is az erély jegyében kezdte. Törekvése sikerült is és lassan-lassan mindinkább kevesebb panaszt jegyeztek fel a tanácsi jegyzőkönyvek a rajziskoláról.

Emlitsük még azt is meg, hogy a rajziskolát fél évszázadon át, 1799—1852-ig a piarista atyák vezették s mivel akkor már több rajztanárt ki nem képeztettek, visszavonultak a rajziskola vezetésétől. A rajz-

Rajz

Kapható Traub B. és Társa

iskola piarista igazgató-tanárai ezek voltak:

1799—1805. Illyés Ágoston,
1805—1813. Czeglédi István,
1813—1830. Illyés Ágoston,
1847—1852. Stech Lajos.

A piaristák távozásával a már amugy is az 1847 óta a »Nemzeti polgári iskolához« tartozó rajziskola végleg elvesztette önállóságát s 1851—52-ben az ujonnan létesitett városi alreáliskolával egybeolvadt. A rajziskola első polgári tanára Witkovszky Lőrinc volt. (Élt 1822—74. Életrajzát közli: Homor István, a szegedi magy. kir. állami főreáliskola története 1851—1894. Szeged, 1895. 168. o.)

Érdekes adattal lehet igazolni azt, hogy a rajziskolát a szegedi polgárság a városi piarista gimnáziummal közösségben élő tanintézetnek tekintette. Vedres István, a szegediek gróf Széchenyi Istvánja, a város földmérője, világlátott, európai műveltségű tudós tesz erről tanubizonyságot. 1820-ban ünnepelte meg a város a piarista gimnázium alapitásának első Centennáriumát, amely alkalomra Vedres István »A szegedi muzsák százados ünnepe« című verskötetét jelentette meg. Vedres nagy érdemeiből semmit sem von az le, hogy rossz versiró vala, de mégis neki köszönhetjük e gyakorló versezetből a fentebbi megállapitás bizonyitékát.

Vedres e könyvében kizárólag a piarista gimnáziumról irt és éppen ezért szükségesnek tartotta abban a rajzoló iskoláról való megemlékezést. Nem irodalmi értéke, hanem a sorokban kifejezésre jutó szegedi gondolkozás megörökitése végett érdemes megismerkedni alábbi soraival:

Méglen tovább mennénk, ezen Osztályokat lássad, a mellyekbe készítnek Rajzokat.

Itt Lakatos, Kováts, Asztalos, Takátstsal, Bodnár, meg Szájjártó, Kőmüves az Átstsal.

Inas, Legény, Mester, mind egyre dolgoznak, Tanuló Diákok velek versent futnak.

Az Épületeknek Állását, Fekvését, azok tekintetét, Szelését, Metztzését.

Házi Butorokkal, más Készületekel, Kitsin Rajzba elő adnak mindeneket.

A Szükséges, a Jól, s a Szép az ő tárgyuk, Ezt érni s találni Fő iparkodásuk.

Szép Rajzolatokkal, a Szobák falait Béboritták, im lásd: Gyermekek Munkáit!

Természet igy fejti ki a tehettséget, Értelmet, s Tudományt, melly benne tenyészett.

Illyés Ágostonnak nevezték a kegyesrendi atyát, aki szegedi iskolában először tanitotta az iparos ifjuságot rajzolni. Professor graphidis volt foglalkozásának hivatalos neve s a »rajzoskolában« oktatott, melyet ismét scola graphidis-nek cimeztek őseink. A képzőmüvészet története nem nagyon bővelkedik régi szegedi adatokkal, sőt inkább azt lehet mondani, hogy szükölködik benne s ezért érdemes Illyés Ágoston atya életét megismerni, mert hiszen nevéhez füződik egy szegedi intézmény fejlődése, a müizlésü ipar megalapozása és az iparosság történetének egy részlete.

Az első szegedi rajztanár müködéséről azonban igen keveset jegyeztek fel a szegedi történészek s csupán Pap János »A Piaristák Szegeden« (161—164) és Reizner János: »Szeged története« (III. 269.) emlékezik meg Illyésről a rajziskolával kapcsolatban, mig Lyka Károly: »A táblabiróvilág müvészete« (II. 20.) c. munkájában csak az előbbiek nyomán közöl adatokat. Hilf László, aki 1929-ben irta meg »A szegedi iparosság történeté«-t, sem a rajziskoláról, sem Illyésről nem emlékezik meg. Sőt még Magyar Gábor »A szegedi gymnázium történeti vázlatában« sem tér ki Illyésre, holott a rajztanitó atya egy időben kisegitő tanárként tanitott a gimnáziumban is. Valóban, P. Illyés Ágoston életrajzát ma igen nehéz volt összeállitani s a rendi adatok gyüjtéséért a tudós Perényi József dr. kegyesrendi professzornak tartozom köszönettel.

Illyés Ágoston életrajzi adatait így foglalhatjuk össze:

1770 május 25-én a nyitramegyei Czabáj községben született s valószínűleg a piarista pozsonyi gimnáziumban tanult, mert Reizner felemliti, hogy »rajzolásban Pozsonyban P. Veisz Fülöp által lőn kiképezve«. 1795. október 6-án Privigyén beöltözött a kegyesrendbe s szerzetesként a Nepomuki Szent János nevét kapta. Két évig volt novicius, majd 1797. Nagy-Károlyban fogadalmas és kisegitő tanár. 1798—99 Vácon első és másodéves bölcsész. Vácon szentelték pappá 1799 augusztus 18-án. Szegeden már ekkor elhatározták a rajziskola felállitását s a kegyesrend tartományfőnöke Pállya István az év végén megnyitandó szegedi uj iskolához nevezte ki a rajz oktatójául. A kegyesrend a várossal szerződött s ebben a város kötelezte magát a tanárnak évi 250 forintot és még 50 forint tiszteletdijat és az évenkint elkészitendő. de 10 darabnál nem több mintarajz darabjáért 3 forintot fizetni.

A fiatal piarista ünnepélyes beiktatása elé azonban kellemetlen események torlódtak. Egyrészt az iparos cehek akartak a kötelező iskoláztatás elé akadályokat gördíteni, mert a rajziskola tanitási ideje alatt az inasok munkáját nélkülözniök kellett, másrészt pedig egyes városi urak elégedetlenkedtek amiatt, hogy a piaristák rendük legfiatalabb tagját küldték Szegedre. Az elégedetlenkedők nevében Volford György polgármester és Virágh Péter aljegyző levelet intéztek Verner Jakab tanfelügyelőhöz Nagyváradra, akinek felügyelete alá tartozott a szegedi rajziskola s azzal vádolták mende-mondák alapján Illyést, hogy a növendékekkel szemben tulszigoru lenne s főként nem rendelkezik elegendő szakismeretekkel. A tanfelügyelő erre a város főbiráját, Müller Sebestyént felkérte, hogy az ő, Illyés igazolására felhivó levelét kézbesitse a feljelentett rajztanárnak. E levélben pedig Verner azt kivánta, hogy Illyés Ágoston küldjön rajzai közül néhányat Nagyváradra, mivel a tanfelügyelő is kételkedik szakképzettségében. Egervári Ignác, a

tották meg. Ernyedetlen, sőt fokozott szorgalmának jellemzéséül emlitem fel, hogy 1816 október 18-án a városi tanács 3864. számu határozatával az Illyés által készitett 50 mintarajzért 392 forint tiszteletdijat utalt ki a részére. Ez az adat azonban még többet is mond, t. i. azt, hogy az engedélyezett évenkinti 10 rajzot az időközbeni rajztanár nem készitette el s igy Illyésnek kellett azokat pótolnia. (Az 50 rajzért szerződés szerint csak 150 forint járt volna, azonban a devalváció miatt fizetett a város 141 forinttal többet!)

Szorgalmáról és ügyszeretetéről emlékezve, idézzük fel adatgyüjtői tevékenységét. 1822-ben ő kapott megbizást a városi tanszék irattárának kezelésére és a jelentések megszerkesztésére. Illyés a megbizatásnak lelkiismeretes ügyszeretettel tett eleget s nemcsak kötelességét teljesitette, hanem az akkor még rendelkezésére álló adatokat 1777. évtől kezdődően egybegyüjtötte és vázlatosan megirta a szegedi népiskolák történetét. Kéziratos könyvét a piaristák szegedi házikönyvtára őrzi.

Rajzbeli készségéről csak kevés bizonyságot ismerek. 1820-ban jelent meg Vedres István: A szegedi muzsák százados ünnepe cimü verses müve, melynek rézmetszet másolata »A szegedi oskolák épületének tekintete«. E rézmetszetet Kováts pesti metsző készitette, feltüntetvén, hogy az eredetit »Illyés Ágoston K. O. b. P. rajzolta«.

gimnázium az időbeni igazgatója rendjére nézve sérelmesnek találván Verner intézkedését, annak levelét felküldte a rend tartományfőnökéhez.

Ilyen viszonyok között történt 1799 december 11-én a régi gimnázium Iskola-utcai arcvonalán elhelyezett rajziskola ünnepélyes megnyitása és Illyés Ágoston hivatalba iktatása. Az idő távlatából azt lehet gondolni, hogy Müller Sebestyén szegedi városbiró bölcsessége segitette át az első nehézségeken a csirájában agyonzaklatásra itélt uj intézetet. Bizonyos azonban az, hogy Pállya provinciális sem hagyta abba a dolgot, s szigoruan ráirt Vernerre, aki erre mentegetődző levelében kifejtette, hogy »nem tudományát vontam Illyésnek kétségbe, hanem rajzai bekérése által biztositani kivántam őt az áskálódások ellen.« A vihar igy lassankint elcsendesedett. Illyés Ágostont békességgel tisztelték, de egyrészt, hogy a feljelentőknek is igazat adjanak, másrészt, hogy a számbelileg mindinkább szaporodó ifjuság tanitását zavartalanul végeztessék, Illyés mellé kinevezték Stiglitz C. L. épitészt segédoktatónak, aki az épitőipari szakmához tartozó iparos ifjakat tanitotta.

Illyés Ágoston szorgalommal és buzgósággal nevelte az inasokat, közben elkészitette az évi rajzmintákat s 1801 február 3-ról ismerünk egy a városi számvevőség irattárában elfekvő feljegyzést, amely szerint »T. P. Illyés Ágoston Raizoló Professornak 10 meg vizsgált és helbenhagyott Raizolatokat saját keze munkájáért 2 ft [illegible]

Hasonmásban közli a képet Reizner János: Szeged története. (II. 25.) A kép Szent Dömötör templomát ábrázolja a piarista rendházzal, a plébániával és a gimnáziummal. A szegedi piarista gimnázium rajz-szertára is őriz néhány Illyés által készített (és általa aláirt) mintarajzot, amelyek a rajztanitás történetének érdekes emlékei. Valószinű, hogy az ő keze munkája még több, ugyanott lévő vizfestésü mintatáblá, amelyek közül a szegedi szerb templom képe különös érdekü szegedi emlék.

Illyés Ágoston vezetése alatt a szegedi rajziskola ismét felvirágzott, megerősödött s a vidéki szülők szivesebben adták gyermekeiket Szegedre céhbeli inasnak, mert a kiváló tanár keze alatt a gyermekből tanult, müveltségszerető iparos fejlődött, aki tudásával versenyképesebb lett csekélyebb és rosszabb oktatásban részesült iparostársainál. 30 évi tanári működés után az a rendi kitüntetés érte Illyést, hogy Vácra helyezték, ahol a rendnek gimnáziuma és szemináriuma volt.

1830—38-ban működött Illyés Vácon, mint rajztanár s akkor nyilt csak először alkalma arra, hogy fiatalabb rendtársait a rajzolásra tanitsa. Az idő azonban felette is elhaladt, nyugalmasabb helyre vágyódott és Sepsiszentgyörgybe helyeztetvén, 1829—45-ben az ottani gimnáziumban rajztanárkodott. Innen már rokkant egészséggel került Nyitrára, hol 1846—49-ben mint a rendház lelki atyja működött. Egészségének helyreállitása végett Pozsonyba utazott, ahol 1849 április 6-án meghalt.

Illyés Ágoston 25 évig dolgozott Szegedért és a szegedi iparosságért. Küldjük távoli, elfeledett sirjára emlékezésünk tavaszi ibolyáit.

Lugosi Döme.

Illyés Ágoston
szegedi rajztanár

Illyés

l.

LykaMagyműIS00-50

159, 160, 164, 316.

2.

Illyés

Ltáb II,
20, 21

Illyés

Lib III

58

Ilyés Márta

29. o.

NÉPSZABADSÁG **BUDAPEST** 2002. MÁRCIUS 13., SZERDA

Szellemidézés a béke témájára

Ilyés Márta festményei a Kék Galériában

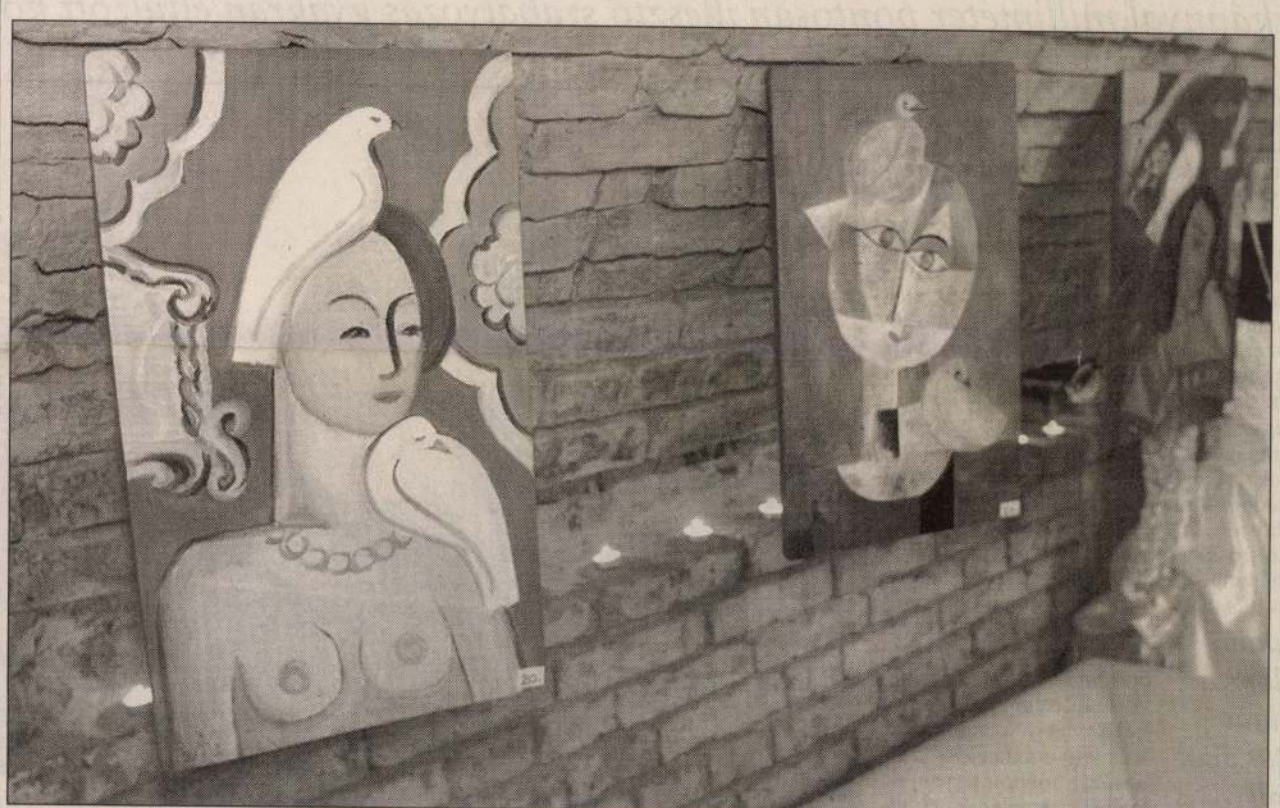

FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

Több képzőművésznagyság modorában festette meg Ilyés Márta a „nő galambbal" békét szimbolizáló témáját. Az alkotások a Tápiószentmártonban élő művésznő más munkáival együtt április 30-ig láthatók a budapesti Kék Galériában (VI., Csengery utca 26.).

Tessék, kérem, lehet találgatni – a megoldás hamar beugrik. Mert ha nincs is a kezünkben eligazító címlista, a festészetben csipetnyit tapasztalt szem rögtön ráismer a Modigliani-féle elnyújtott testhajlatokra, Magritte szürrealista tengerpartjára (a fölötte kettenyíló hajsátron kalap lebeg), Klimt apró ornamentikájú szecessziós-dekoratív ruhájára, a Kleere jellemző, szögletesre tördelt bohócarcra; vagy a költői Chagallra az esernyővel repülő házikóval és a kandeláber fényében muzsikáló hegedűssel.

Békevariációit *Ilyés Márta* megfestette még Rippl-Rónai József, Emőd Aurél, Egry József, Országh Lili, Kádár Béla, Matisse szellemében; a festmények a művésznő más munkáival együtt a Csengery utcai Kék Galériában láthatók. Ezek a képek a ráismerés örömét adják. A filmrendező Antonioni egyik alkotásában hangzik el: gyakran nagyobb élvezetet nyújt egyetlen ecsetvonás a zseni keze nyomán, mint saját stílusban hozni össze valamit. A kulturális emlékezetnek létezik olyan formája, amely nem passzívan befogadó, hanem ténykedésre sarkall – ilyen módon is. Ilyés Márta szellemidézése korántsem utánzás, hanem ötlet, kirándulás, játék. A „nő galambbal" béketémáját mindannyiszor két madárral festette meg: egyik többnyire a figura fején ül, másik a nyakához-vállához simul. Értelem és érzelem, vágy és valóság, eredetiség és interpretáció? A művésznő vállat von: – Így jött. A kiállítást megnyitó *Popper Péter* Gauguin esetét említi: amikor a festőt megkérdezték, miért hagyta ott családját, s jött Párizsba egy hatodosztályú hotel hetedik emeletére, hatezer éhező piktor közé hatezer-egyediknek nyomorogni, ő csak ennyit válaszolt: „Festenem kell".

A megidézett stílusvilágok mellett van itt kékekben izzó absztrakt Égtájak, merészen vörös, hatalmas Kálák, mezítelen női testtel egybeforrt állatfigura (Piru-ló), borvörös-bordó izzású Ölelés. Az alagsor kiállítótere fölötti galériaszobában is otthonosan mutatnak e képek a terrakottaszínű falakon, a múltidéző neobarokk, önémet és szecessziós bútorok között.

Rados Virág

A Gülbaba utcai garzonház

irkánnyal milliméter pontosan illesztő szabályozás gyakran eltúlzott kor

ativitás folytán születtek meg. Az eredmény nem csupán az elsődleges elvárásoknak felel meg, hanem egyúttal számos olyan tanulságot is hordoz, melynek jelentőségét kár lenne elhallgatni.

Az épület homlokzati képlete viszonylag egyszerű. A tűzfal takarásában a kialakuló tömeg magasan a kisvárosi hangulat fölé emelkedik. Az utca szintjén levő térfal tömör, membránszerű kialakításán megjelenő mutatós arányú nyílások, feljebb a tömeget hosszan átfogó erkélylemezek követik egymást. Megjelenésében az egyszerű anyagtársítások ellenére a hazai építészet belső elvárásrendszeréből, egyúttal technológiai fejletlenségéből adódó fals eredményeket frappáns módon felülíró megoldások jelennek meg itt. A németes precizitás vágyával szemben egy lényegesen elnagyoltabb, latinosabb anyaghasználat és részletképzés ad helyet a látszó betonfelületeknek. Ezeken a felületeken a zsaludeszkák lenyomata előre szerkesztett módon ugyan, de mégis megjelenik, és elrejti a precíz betonmunkára alkalmatlan szakemberek gondatlanságait. Hasonlóan eltűri a hibákat a téglafal kissé lengő síkja az üvegfelületek mutatós arányú és precizitású szerkezeteivel szemben. A belvilág szintén lezser eleganciával fogant. A felületeket gyakran színes, elkent festés határolja el egymástól, holott az előtér túloldalán precíz üvegtéglafal halad. Minden könnyedség ellenére azonban e megoldások olyan tudatos értékválasztás mentén kerültek ide, melyek együttes hatása egy új belső elvárásrendszer mércéjét kezdheti felrajzolni a hazai építészeti gondolkodás számára.

lakuló elhez, ilitás itás által nált ndhez rja cepcióját.

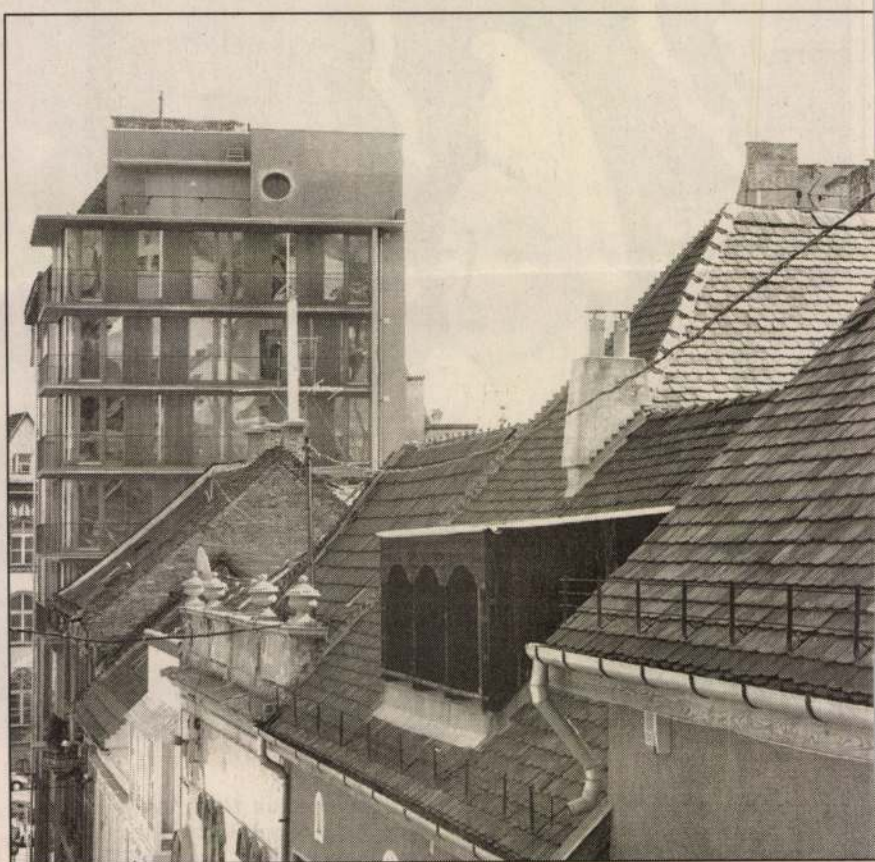

A tűzfal takarásában a kialakuló tömeg magasan a kisvárosi hangulat fölé emelk

Az épületben továbbhaladva az alsó szinteken attraktív irodák, feljebb lakások találhatók. Ez utóbbiak – méretük és geometriai adottságaik révén – az ezzel az épülettel együtt debütáló Dévényi Tamás tervezte Rottenbiller utcai MAG-házban megjelenő dizájn attitűddel rokon megoldások megvalósítására adtak lehetőséget. Jelen épület azonban jellege miatt nagyvonalúbb gesztusokkal spekulál. A szűk térben átértelmeződő léptékek új jelentésekkel töltik meg az egyes funkciókat. Ennek eredményeként közel tízméteres franciaerkély és annak folytonos üvegfalán szaladó mobil térfalak jelennek meg a garzonokban; együttesen a hegyoldal felé tekintenek, és egyfajta kifordított panorámát hoznak létre. Nem csupán az egész lakás felületén hozzák be a lankák látványát, hanem egyúttal a lakókat is a táj képébe emelik. Ezzel a gesztussal pedig Tomay Tamás nem tesz mást, mint a világ vezető építészeivel cselekszik egy irányban, mikor az átalakuló életvitelhez, a mobilitás és

Illyés Ágoston

váci rajzmester

1830 – 39

l.

Tragor Vácmúvészei

80. l.

82. l. 83. l.

életrajz

M.D.K.

Illyés Ágoston, rajztanár

volt a rajzolója Vedres István gabonavermekre, valamint iskolákra vonatkozó terveinek, mely utóbbit „A Szegedi Oskolát Épületének Tekintete" cimút, szerző közli:

Nagy Zoltán: Vedres István művészi munkássága /1765-1830/ Bp./1956./ Tankönyvkiad. Műsz. tud. történeti Kvt. 6. sz. (95 o. + XXIV t.) 57, 69, 70. o. + XV. t. old.

M. D. K.

ILLYÉS Ágoston

Szeged, Szt. Demeter-templom építrezéséríce kétekeből rózsemű hódik

Bőgöstrajó mintaterve

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged Bp. 1960. 83. l.
88. l.

ILLYÉS ÁGOSTON piarista rajztanár, kőrajzoló Szegeden és Vácon a 19. sz. elején. Kőrajzai közül említésre méltó a Váci templom. — M. T. Kpcs. Graf. Gyüit.

a, a Bi-
etője is-
ág javas-
aki fő-
osztálya
fogadás-
an, minden
t s végül
ző határo-
ul a bel-
való el-
azonban a
a templom
a tér vég-
Figyelmé-
legeljen egy

rajzoló

Illyés I. Agostan, ~~festő~~, a Hül 1775. körül

A piarista ~~[illegible]~~ rend tagja volt.

Pozsonban tanult a 1799. ~~[illegible]~~ 1813 – 1830 – 1805 és

a szegedi nemzeti rajztanoda vezetője volt, ~~[illegible]~~ az iskolai rajzmutákat I. rajzolta. ~~[illegible]~~ Nehaj rajza Karacs I. rézmetszetben jelent meg.

~~1799~~
26
1773

254

Boissieu, J. J. de

A Fontainebleau-i erdő bejárása. (Entrée de la forest de Fontainebleau). Rk.

K. 20.—

115 m, 182 sz.

Illyés A

negedi rajztanító

A negedick hajó-
készítés módja. Tusrajz
Gelzése A. Illyés 1834
A városi rajzcsholá-
bom

Repr

Kovács János

Szeged nepe
Szeged, 1901.
25 6. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Illyés A

A szegedi hajó készítés módja, fenti rajza 1834. ból

Emlékül

Kovács János =

Szegedi emlékek.
Szeged 1895. 167 l.

Europa

Film, Könyv- Lapterjesztő
és Könyvkiadó R.T. nek.

Budapest

V. Rothermere-u 12.

Illyés Ágoston

szegedi rajztanár

lásd Lugosi Dóme

cikkét róla

könyvtáramban.

Gutenberg Lex.

I. betű alatt.

magyános

dr. Szentiványi Gyula úrnak
miniszteri o. tanácsos,
Budapest XI
Lágymányosi u. 16.

Illyés Agóston

cred

Némedy Szeged 4 13. l.

A SZEGEDI MUZSÁK Százados Ünnepe.1820.Vedres István által
/A Szegedi Oskolák Épületének Tekintete.
Rézm.Jelzés:ILLYÉS ÁGOSTON K.O.b.P.rajze
zolta Karats metsz.Pesten/

Főv.Kvt.

Kr. ① 51.

Illyés Ágoston

Illyés Ágoston
rajztanító
Karacs Ferenc
repr

mücs
cid

A Szegedi Oskolák
Épületének Tekintete
c. réz metszet, fentiek
mivel
repr -

Értesítője. A Kegyesrendiek vezetése alatt álló szegedi városi r.k. Dugonics András gimnázium —, 1932-33. isk. év
Szeged 1933. 24. l.

Illyés Ágoston piarista Kőrajzoló
rajztanár, 1799-
től Szegeden, majd Vácon. Kőrajzai
közül említésre méltó a Váci tem-
plom. M. Tört. Képes gyűjt.

Illyés Ágoston

/X/ Isoz: im.

Illyés Ágoston

rajzolt

A' Szegedi Oskolák Épületének Tekintete.
Illyés Ágoston K. O. b. P.
rajzolta. Karats metsz
Pesten. rézre

Vedres István: A szegedi
muzsák vázados ünnepe
ennek nüve mellett. 1820?

Cinkografiában sokszorosítva
és mellékelve

Reizner Lajos Szeged
körbenete. Szeged. 1899.

II K.

Illyés Ágoston

rajztanító

1799 - 1805 ígés

1813 - 1830? hegedes

Rajzoktatás. 1906. IX. 6 sz

288 - 289

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

Illyés Ágoston

piarista rajztanár Szegeden

csetleg lásd is

---

erod Pap Szeged

162. 163. ll. 191. l.

A rajziskola 1799. dec. 11 e
nyílt meg Szegeden. Illyés
volt az első tanítója.

Illyés Ágoston

rajztanító.

A szegedi nemzeti rajztanoda
nagy a hogy felszereltetven a legszük-
ségesebb kellékekkel, a rajztanító
Illyés Ágoston ifjú piarista sze-
mélében megszökerett, ki a rajzolas-
ban Pozsonyban P. Weisz Lipót ál-
tal lön kiképezve. Illyés 1799. dec
18 an harangzugás, kürtök harso-
nája és más ünnepélyességek
közt, Müller főbíró által üd-
vözölve, kezdette meg előadásait.
121. iparos növendék előtt, kiket
a tanács bőkezüségéből kezdet-
ben rajzónnal, papirossal és tör-
lővel is ellátak.

Illyés képességei tekintetében
eleinte aggodalmak forogtak
fenn, a Virág Péter fogegyző
ellene vádakat is emelt, de
ezek alaptalanoknak bizo-
nyultak: Az ifju tanár
évenkint 10 mintát készitett,
ezentúl Stiglitz C. L. épitész,
mint segédtanár, az épitő
iparosok használatára, kik a

Illyés Ágoston (2

rajziskolát tart tébi tanfolyamon át tartoztak látogatni, 20 mutát készitett. Ig a növendékek szama is szaporodott s 1865-ben már 500 volt a rajziskolások szama.

Illyés 1805. év. okt 12-en elhelyettetvén, utoda Czeglédi István | itt végződik a 269 oldal |

lett. Kit 1813-ban ujra Illyés váltott fel, amidön a rajziskolát igen elhanyagolt állapotban találta.

Illyés utan 1830-ba Hanusz János, 1846-ba Stech Alajos lett a rajziskola vezetője.

(NB ezek mind papok!!)

Ez utóbbi 1857 ig tanitott, amikor a piarista rend szemléjzet hiányában a rajztanitót u bevonni kényszerült. Ekkor Vitkovszky Lőrinc világi

Illyés Agoston 3

Választatót meg rajzlanítónak

Revizner János: Szeged tör-
ténete. Szeged 1900. III. (269–270. l

Illyés Ágoston

rája

Karacs Ferenc

messzete

A szegedi piarista gimnázium. rezin.

Először megjelent:

Vedres István: A szegedi muzsák szárados ünnepe. Szeged 1820.

Repr.

Márki Sándor dr

Horváth Mihály (1809–1878.)

M. Tört. Elektr.

Bp. 1917. 13. l.

IRODALOM

- Šourek: Vmust i.d. Slowakei. 1102 ábr. 74. old.

JEGYZET

Illyés Ágoston
rajza

Ung Karati Ferenc -
lédy metszete

A szegedi templom -
ter 1820-ban.
Fentiér mume
- Repr. -
Reizner János
Szeged tört. II k.
Szeged 1899. 24 l.
utan

Eredetileg megjelent:
Vedres István: A szegedi
múzsák szárados ünnepe c. munben

A metszet szöveg
A szegedi Orsolák Épü-
letének Tehnitte

Berlinben töltötte az 1937/38. tanevet Wirtschaftstag-Osztondíjjal.
A [illegible] tanulmányoszása céljából tagja lett az Institut für Zei-

gozott. Hosszabb időt töltött a Berliner Kraft- und Licht-Aktiengesellschaftnál. Lipcsében a vásár villamos-kérdésekkel kapcsolatos dolgait tekintette meg különösképen s érintkezésbe lépett az egyesített városi közművekkel. Ismereteit gyarapította ezenkívül a stetteni, hamburgi, müncheni és stuttgarti villamos, illetőleg elektromos műveknél.

Dr. Halmágyi (Hampel) László (1903, Budapest, róm. kat.), székesfővárosi felső kereskedelmi iskolai tanár Németországban végzett közgazdasági, mennyiségtani tanulmányokat Wirtschaftstag ösztöndíjjal. Az első félévben a leipzigi egyetem bölcsészeti karának rendes, a Handelsschulenak pedig vendéghallgatója volt. Behatóan tanulmányozta a birodalom második négyéves tervét s cikket írt róla a Közgazdasági Művelődés áprilisi és májusi számában. Foglalkozott továbbá a kötött devizagazdálkodással s az arany nélküli szabad forgalomra való áttérésre tervet dolgozott ki, melyről előadást tartott, s a Der Praktische Betriebswirt című lapban tette közzé. A második félévet Frankfurt a/Main-ben töltötte, ahol az új német gazdasági rend pénzügyi alátámasztásának kérdését tanulmányozta. Előadást tartott az egyetemen Magyarország külkereskedelméről. Tanulmányi éve alatt utazásokat tett, így megtekintette Berlint, Salzburgot, Münchent és Nürnberget, majd Görlitzet és Dresdent, továbbá Mainzot s a Taunushegységet. Hétnapos kerékpárutat tett a Rajnavölgyében, Aachentől kiindulva megtekintette Düsseldorfot, Köln, Bonn, Koblenz, Bad Emst, [illegible]

Illyés Ágoston
rajzoló

lásd okv
Reizner
Szeged tört.
III. k. 246, 255,
266, 269–272,
277, 288, 292.,
300. l.

ii. Ismeretlen festő
A XVII. századból.

(141) II. Lajos és Anna.

A göndör szőke hajú és fe
balról látható, a mint ~~jobbkezét mellére t~~
~~tatja és~~ megelégedetten néz a jobbr
~~ja feléje a~~ baljában tart~~ett~~ szegfü
~~király~~ szeme sötétbarna, ~~bajuszt és~~
brokát-köntösének gallérja prém,
korona alakú szőke haját b
szük ujjú ruhája pirosbarna, ~~világo~~
himes nyaka látszik és ékköves nyak
Ketten derekon alolig ábrázolv

Fa, méretei 38: 54 -c

303/88 A. No. 4. sz. a. vétetett át
ajándéka. ~~Át. Képt. 174.~~ — 1857. n

fejdiszét ~~emberi alakok és~~

Kifüggesztésére vonatkozó
A Nemz. Muzeumban. 1868
15. — 1873: V. 15. —
A Tört. Képcsarnokban. 1884

552
(JK)

904: V. 2.

Illyés Gyula

Vác látképe

Emlékre

Trag Enő

62. l.

mostantól fogva nem csupán arc[illegible] ősdi fűtésszerke-

néhány évvel ezelőtt, szerzett egy másik kiváló Rubens-portrét is, amely ifju Gonzagát ábrázol.

(A berlini keletázsiai muzeum veszedelme.) A Berlinhez tartozó Dahlem-ben épülő uj muzeumban, melynek terve, mint ismeretes, egyenesen a berlini keletázsiai műgyüjtemények befogadására készült, berlini hir szerint a *néprajzi muzeum* anyagát akarják raktárszerüleg bezsufolni, a keletázsiai gyüjtemények pedig a néprajzi muzeum termeiben egyesittetnek. A berlini sajtó élesen elitéli a tervet és rámutat egyuttal a berlini muzeumokat fenyegető egyéb veszedelmekre is. (Igy például félti a tanintézetétől és könyvtárától különválasztott iparművészeti muzeumot a királyi palota óriási fütetlen termeitől.) Valóban érthetetlennek látszik, hogy a keletázsiai műkincsek egyesitése céljából épülő, hozzájuk szabott, apró termekre osztott, kitünő világitása, modern, de aránylag kicsiny muzeumi épületet miért akarják most áldozatul odadobni egy nem odavaló óriási [illegible] és páratlan fontosságu, nélkülözhetetlen forrásmunka lett a művelődéstörténeti kutatás számára. A Lipperheide-könyvtár igazgatója, dr. Doege professzor, megszerezte ezt a gyüjteményt és miután a Keletázsia-kutatók egy kis körének és néhány meghivott vendégnek bemutatta, a könyvtár termeiben nyilvános kiállitásul helyezte el az egész sorozatot.

LELETEK, FÖLFEDEZÉSEK

(Fölfedezett Michel-Angelo-szobrok.) Six J. tanár, a jeles amsterdami műtörténész, a hires Six polgármesternek, Rembrandt barátjának és pártfogójának egyik leszármazottja, a *Gazette des Beaux-Arts*-ban arról számol be, hogy a Louvreban megtalálta Michel-Angelo egy eddig ismeretlen bronzszobrát. Ez a szobor a Python-ölő Apollót életnagyságu méretben ábrázolja és Six szerint a művésznek ifjukori alkotása. Nemrégiben került elő az amsterdami Niederl. Muzeumban is

MDK
MDK

Illyés Ágost antalos

Swoboda János hávéháza üvegterem

Peréev. Königsg. 25. Gold-Mayer-ház

1862.- Homlokrat, mekrat, fut alapr

MDK-A-II-1/820.

Illyés Ágoston [grafikus] MDK

1820-ban megrajzolta a
hegedi Demeter templom képét.

Korokmay István: Apu, mi ez? 23.1

Család és iskola, Bu. 1961. január

KÖNYVBARÁT

Illyés Ágoston [grafikus ?] 17 oh

1820-ban megrajzolta a szegedi csonka torony képét.

Korokmay István: Apu, mi ez? 23. l

Család és iskola, bp. 1961. január XII/1

Illyés Antal, szobrásznövendék
a faragószín végében – Tihanyban –
látható műve.

Körmendi Lajos: A szülőváros visszavárja
szobrászfiát.
Szolnok Megyei Néplap, 1977. febr. 24.

ILLYÉS Antal (1953-)

XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs, Pécsi Galéria, 1991. A kiállitást rend. és a kat. szerk. Sárkány József. Pécs : JPM, 1991

ILLYÉS ANTAL

dijazott ld.Fehér László

Decsi Kiss János:Babits a képzőművészetben.Szekszárd,Művelődési Központ

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.51.sz.4.o.

Illyés Antal

a Hatvani Galériában jan. végéig látható „Arcok és sorsok" c. III. országos portré biennálé.
— Illyés Antal „Csángó Asszony" c. műve meditatívabb, ugyanakkor egyszerűsítőbb alkat, aki egy formailag tiszta, nemes embertípust mutatott fel ezen a szemlén. /említve/

(-y-): Portrék a Hatvani Galériában.
Magyar Ifjúság, 1982. jan. 15.

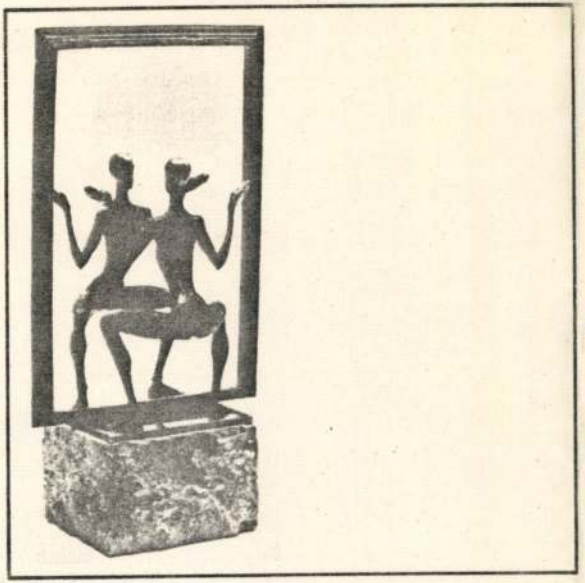

ILLYÉS ANTAL

Fertőendréden 1953. szeptemben 28-án született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1973—1977. között tanult, mestere Somogyi József volt.

Lakcíme: Budapest XIV., Szlatina u. 10.

Tükör, 1976, bronz, 50 cm

Magyar Ifjúsági Képzőművészeti Kiállítás Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

MDK

Illyés Árpád

középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőműv. Főiskl. Évk. 1908-9. 64 l.

Roma naiv festők

A ROMART Alapítvány és a Karinthy Szalon szervezésében négy roma festő, özv. Miczi Károlyné, Ráczné Kalányos Gyöngyi, Oláh Jolán és Oláh Mária kiállítása nyílt meg augusztus 21-én a XI. kerületi kiállítóhelyen (Karinthy Frigyes út 22.). A tárlat, amelynek anyagát magángyűjteményekből El Kazovszkij festőművész válogatta, szeptember 5-ig, naponta 10–18 óráig tekinthető meg. (P. Sz. E.)

Felújították Weöres szülőházát

FELÚJÍTOTTÁK Weöres Sándor szülőházát a Vas megyei Csöngén, a munkálatok több mint ötmillió forintba kerültek. A helyi önkormányzat a felújításhoz 2,5 millió forintos támogatást kapott a Gazdasági Minisztériumtól, 1,7 millió forintot pedig a Vas Megyei Területfejlesztési Tanácshoz benyújtott pályázatukkal nyertek el. Az épület teljes külső felújítása, a tetőzet részbeni cseréje, a szobák festése, burkolása összesen több mint ötmillió forintba került, így az önkormányzatnak még egymillió forintos tartozása van a kivitelező felé. A hiányzó pénzt a község költségvetéséből nem tudják kifizetni, így mindenképp újabb támogatásokat szeretnének kapni. Weöres Sándor születésének 90. évfordulójára – 2003-ra – szeretnének a költő szülőháza körül egy emlékparkot is létrehozni. Nemcsak a szülőház újult meg, hanem az épületben látható Weöres Sándor-kiállítást is újra rendezték, újabb dokumentumokkal, tárgyakkal egészítették ki. A felújított Weöres Sándor-emlékházat és -kiállítást szombaton Várhegyi Attila, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának politikai államtitkára adja át Csöngén. (MTI)

Szoborbabák

ILLYÉS BORBÁLA keramikus és Hollósi Éva grafikusművész történelmi ruhákba öltöztetett babái láthatók Budapesten, a Moulin Rouge kávézójában. Illyés Borbála fajanszból, Hollósi Éva kerámiából készített 50-60 centiméteres babáinak öltözete révén áttekinthető az elmúlt korok divattörténete. A tárlatnak helyszínt adó mulató tiszteletére szerepel a bemutatón két Moulin Rouge „ihlette" munka is. A Szoborbabák című kiállítás szeptember 5-ig tekinthető meg Budapesten, a VI. kerületi Nagymező utca 17. szám alatt. (MTI)

Papírművészek

ILONA HESSE-RUCHRIEGEL lipcsei papírművész munkáiból nyílik meg kiállítás ma délután három órakor Budapesten, az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában. Bevezetőt Vincze László magyar papírmerítő művész tart. A kiállítás december 20-ig a kézirattár nyitvatartási rendje szerint tekinthető meg. (Sz. G.)

Az antik háttér

AUGUSZTUS 26-ÁN, vasárnap 12 órakor nyílik meg a Szombathelyi Képtárban Az antik háttér (Ókori témák és motívumok az európai és magyar képzőművészetben a XVI–XIX. században) című kiállítás. Bevezeti Mojzer Miklós, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója. Közreműködik a Capella Savaria együttes. A tárlat november 11-ig várja a látogatókat. A kiállítás a Pannon Ősz 2001 rendezvénysorozat nyitóeseménye. (S. A.)

Új köntösben az Operettszínház

Az emeleti előcsarnok a szubrett és a táncos-komikus bábujával

FOTÓ: TÓTH TIBOR

Régi pompájában áll a megújult Budapesti Operettszínház. Tegnap délelőtt Kerényi Miklós Gábor, az intézmény új igazgatója Schiffer János főpolgármester-helyettes társaságában mutatta be a fölújított épületet a sajtó képviselőinek.

METZ

Káprázat játszik vele, hinné az ember, ha belép a régi díszében tündöklő Operettszínház előcsarnokába. A tervező-fölújítók az eredeti formák, belsőépítészeti megoldások, stílusjegyek szellemében állították helyre az operett, a magyar műfaj hajlékát. A kommunista diktatúra ugyanis, úri hivalkodásnak ítélvén a cirádás, aranyozott belső dekorációt, lecsupaszíttatta, elszürkítette a színház belsejét, a „proletárigényeknek" megfelelően. Három évvel ezelőtt, a főváros döntése nyomán elkezdték a helyreállítást. Szecessziós szépségében újult meg a tükrökkel tágasabbá varázsolt előcsarnok, a bordó bársonnyal behúzott székekkel, drapériákkal, függönyökkel ellátott 902 férőhelyes nézőtér, ahol a háború után lebontott páholyokat is visszaállították.

Az élet beindult, teljes intenzitással zajlanak az évadnyitó próbák. A kitágított, kimélyített nagyszínpadon az avató előadás szereplői készülnek a Marica grófnőre, amelyet szeptember 21-én, a magyar dráma napján mutatnak be a protokollközönségnek. Ezt megelőzően, 19-én az építők és a környékbeli lakók számára – akiknek volt mit elviselni az építkezés miatt – adják elő a közledvelt bécsi operettet, *Kerényi Miklós Gábor* rendezésében. A színpad mindent „tud", amit a XXI. században tudnia kell. A pompás próbateremben a zenekar épp a nyitányt játssza, amikor átvonulunk, a balettkar pedig nagyszínpadi feltételek között dolgozhat majd az emeletmagasságú táncteremben, ahol a légkondicionált helyiség hűvössége fogad bennünket az alagsorban. Az új épületszárnyban a műhelyek, varrodák, jelmeztárolók kaptak helyet, amelynek „gazdája" *Kemenes Fanny*, a jeles tervezőnő.

A házi színpadon a Funny Girl-t, a mifelénk sosem játszott Broadway-musicalt próbálja teljes bedobással a musicalcsapat, épp a címszereplő *Szulák Andrea* és *Csonka András* jelenetébe „botlunk", a rendezői pulpitusnál *Böhm György*. Mintha a századforduló szecessziós világában csöppennénk az emeleti kávézóban. A megújulás hírére javában fogynak már a bérletek, a külföldi nézőkre is fölkészülten várnak, többnyelvű feliratozógép futtatja majd a szöveget. Harmadik bemutatójuk (*Békefi István*: A kutya, akit Bozzi úrnak hívnak) címszerepét, amelyet *Latinovits* halála előtt alakított, *Verebes István* vállalta, *Kalmár Péter* színrevitelében. Legfőbb gondjuk ezután a produkciók színvonalának emelése – jelzi az igazgató. S míg az avató előadás zajlik, a pesti Broadway-n utcabállal ünnepelheti a közönség a teátrum megújulását.

Izraeli filmnapok

TAKÁCS

Izraeli filmnapokat rendeznek a zsidó nyári fesztivál részeként augusztus 27. és 31. között a budapesti Művész moziban. A programban öt film szerepel – tudtuk meg tegnap délben a Szindbád moziban tartott tájékoztatón. A megnyitón a Túl az óceánon című filmet vetítik. Ez 1962-ben játszódik Tel-Avivban. Egy tízéves kisfiú, Haim Goldfarb szemével látjuk a világot, amely egyszerre rejt titkokat – például a szomszédban lakó szépség fel-feltáruló bájait – és szól bele az emberek legbensőbb érzelmeibe. A *Jacob Goldwasser* rendezte tragikomédiát Oscar-díjra jelölték 1991-ben, s ugyanabban az évben az izraeli filmakadémia tizenhét kategóriában kiosztott filmdíjai közül kilencet nyert el.

Hasonlóképpen egy gyermek, a tízesztendős lány, Aviya sorsa áll a következő film, az Aviya nyara című film középpontjában. A történet az életből vétetett: annak a *Gila Almagornak* a sorsát meséli el, aki a film szereplője is, és a forgatókönyv egyik szerzője. A rendező *Eli Cohen*.

Bár igen kemény időszakban, az Öböl-háború idején játszódik, a Yana barátai mégis vígjáték. Szereplői orosz emigránsok, akik egy nagy apartmanházban laknak együtt. Noha a külvilágban háború van, ebben a kis, zárt világban másmilyen események történnek: szerelem, féltékenység, civakodás és kibékülés. A rendező *Eric Kaplun*.

Az Új ország ismét csak egy gyermek, a nyolcéves Anna sorsát tárja elénk. A kislány a második világháborús Európából érkezik Izraelbe, testvérével, Jannal, és reméli, hogy anyjának is sikerült megmenekülnie a koncentrációs tábor elől. egyelőre azonban az új világba való beilleszkedés a testvérek gondja. A rendező *Orna Ben Dor*. A fesztivál utolsó bemutatója nem játékfilm, hanem egy élvezetes dokumentumfilm: a Total Eclipse a világhírű Bar Sheva izraeli modern táncműhely és balettegyüttest, munkájukat, műsoraikat mutatja be. A vetítések a Művész moziban esténként fél nyolckor kezdődnek. A program hazai szervezője a Budapest Film.

Kisdoktor, nagydoktor...

Nincs szabályozva a tudományos címek írásmódja

ANYANYELVÜNK

BALÁZS GÉZA

Nincs általánosan elfogadott szabályzata a tudományos címek írásmódjának, ezért meglehetősen nagy változatosságot tapasztalunk. A helyesírási szabályzat csak a doktor rövidítését határozza meg: Dr. vagy dr. Itt csak annyit kell megjegyezni, hogy a rövidítés végén pont van a rövidítések elvéből fakadóan, annak ellenére, hogy az r a rövidített szó végén foglal helyet. A kis- és nagybetűs forma használatát sokan úgy magyarázzák, hogy az akadémiai (MTA) doktorok, az ún. „nagydoktorok" írják nagy kezdőbetűvel a rövidítést, míg az egyetemi doktorok, az ún. „kisdoktorok" kis dével. Pedig nincs ilyen szabály. Tekintsük át előbb a jelenleg érvényes tudományos fokozatokat! A jogászok és az orvosok továbbra is egyetemi diplomájukkal kapják meg a doktori fokozatot. Az egyéb egyetemi doktori („kisdoktori") fokozat a kilencvenes évek elején az azt követő kandidátusi fokozattal együtt megszűnt, helyükön a PhD (latinul: Philologiae Doctor, angolul: Doctor of Philisophy) fokozat található. Érdekes módon az egész felsőoktatásban „filológiai doktor" a fokozat elnevezése, holott ez elsősorban a bölcsészeti tudományok művelőire vonatkozna. A rövidítés nemzetközi voltából fakadóan nincs pont a végén: PhD, kiejtése azonban ingadozik: a hagyományosabb, latinosabb forma: pé-há-dé, a modernebb, angolos forma: pí-écs-dí.

Az egyetemeken megszerezhető végső tudományos fokozat a habilitáció, amelynek rövidítése: habil. Az egyetemek mellett a Magyar Tudományos Akadémián is van egy tudományos fokozat, a korábbi „tudomány doktora", újabban az „MTA doktora" (ezt nevezik „nagydoktornak"). A nagydoktorok rendszerint „a tudomány doktora" (a tud. doktora) megjelöléssel különböztetik meg magukat (olykor többes számot használnak – a tudományok doktora, bár ez tartalmilag azért vitatható).

Szögezzük le, hogy valamennyi doktori fokozat általános, hétköznapi megjelölése lehet a doktor, rövidítve: dr. Tehát dr. Kovács János és dr. Kovács Jánosné. Csak mondatkezdő helyzetben, esetleg névjegyen nagybetűvel kezdeni: Dr. Kovács János építészmérnök. Ha valaki fontosnak tartja, hogy újabb, magasabb fokozatait is közölje, akkor a kandidátusi fokozat kand., a PhD-fokozat PhD, a habilitáció a habil., a „nagydoktori" fokozat „a tudomány doktora" (pl. „X. Y., a matematikatudomány doktora") megjelöléssel használható. Persze tudni kell, hogy ezeket a fokozatokat többnyire csak a tudományos életben értik, értékelik, az átlagember számára a kand., habil. nem mond többet a doktornál. Ha mégis fontos ez a közlés, akkor elég az utolsó, a legmagasabb fokozat megjelölése (amelyből következik, hogy a korábbiak is megvannak). Tehát: X. Y., a földrajztudomány doktora. A tudományos életben használt megnevezése és rövidítése: Doctor Scientiarium (DrSc).

Kevés olyan eset képzelhető el, hogy valaki az összes, addig megszerzett fokozatát fölsorolja, pl. Dr. habil. X. Y., a mezőgazdasági tudomány doktora. (Leginkább önéletrajzban, pályázatban képzelhető el.)

Vannak azonban további megfontolások is, pl. az asszonynevek + a tudományos fokozatok használatában. A dr. Kovács Jánosné jelentheti azt, hogy a férj és a feleség rendelkezik tudományos fokozattal. Erre született meg a dr. Kovács Jánosné dr. formula („elöl-hátul doktor"), amely már világosan eligazít, de nagyon erőszakoltnak hat. Egyéb névhasználati változatok: dr. Kovácsné dr. Kiss Ildikó, esetleg: dr. Kovács Jánosné dr. Kiss Ildikó.

A sort persze még bonyolíthatná két nem szerezhető (nem pályázható), hanem (csak) kapható tudományos cím, az MTA levelező és az MTA rendes tagja (rövidítései: lev. tag, rend. tag), valamint az egyes tudományos területek nemzetközi, sajátos, szakmai doktor megjelölései.

Írhatjuk-e a dr. megjelölést a név után? Igen, különösen azért, hogy a nem eléggé tájékozott ábécérendkészítők dr. Kovács Jánost ne a d betűsök közé sorolják. A helyesírási szabályzat csak azért tartalmazza egyedül a dr. rövidítést, mert a mindennapi életben ennek használata tökéletesen elegendő. Tudni kell azt is, hogy hagyományosan az orvosok és a jogászok szinte mindig, más tudományos területek képviselői csak elvétve közlik a nyilvánossággal doktor mivoltukat. A politikusok között is sok doktor van, a sajtóban, médiában azonban nem szükséges mindig alkalmazni a dr. megjelölést nevük mellett.

Lengyel népművészet Miskolcon

MTI

Megnyílt a lengyel népművészet jelentős alkotásait bemutató kiállítás a miskolci Herman Ottó Múzeum emeleti termeiben, csaknem négyszáz négyzetméternyi területen.

A Varsói Állami Néprajzi Múzeum reprezentatív kiállítása főként a lengyel főváros tágabb földrajzi környezetének hagyományaival, Mazovia gazdag, sokszínű népi kultúrájával ismerteti meg a látogatókat.

A december végéig nyitva tartó kiállítás viszonzása annak a korábbi és nagy sikerű tárlatnak, amely a millennium évében a Herman Ottó Múzeum gondozásában volt látható a Varsói Állami Néprajzi Múzeumban, s amely a sokszínű és soknemzetiségű Északkelet-Magyarország egykori és mai népművészetét tárta az érdeklődők elé.

A lengyel népművészeti anyag, a Miskolcon kiállított több száz tárgy és fotográfia tájegységenként mutatja be a népi építészet alkotásait, a paraszti és kisnemesi viseletkultúrát, a díszítőművészetet és a sokoldalú, itt-ott ma is élő tradicionális népi kézművességet.

Áramtörvény 2003-tól

Elsődleges az ellátás biztonságának garantálása

Augusztus végén a kormány elé kerül a villamos energiáról szóló törvényjavaslat tervezete, amelynek előzetes egyeztetése megtörtént a parlamenti pártok frakcióinak szakértőivel – tudtuk meg Hegedűs Évától, a GM helyettes államtitkárától.

MAYER GYÖRGY

Hegedűs Éva

Még ebben a hónapban megtárgyalja a kormány a villamos energiáról szóló törvényjavaslat tervezetét, majd jóváhagyását követően szeptemberben benyújtja azt a parlament elé. A törvényjavaslat tervezete mindenben megfelel az európai uniós direktíváknak, ugyanakkor garantálja az ország biztonságos energiaellátását – mondta *Hegedűs Éva*, a Gazdasági Minisztérium (GM) helyettes államtitkára.

A törvény várhatóan 2003. január elsején lép hatályba, és olyan kerettörvény lesz, amelynek sok részletkérdését az uniós gyakorlathoz hasonlóan alacsonyabb szintű jogszabályban kell rendezni. A 2003-as hatálybalépést az indokolja, hogy ezeknek a kiegészítő jogszabályoknak a szakmával egyeztetett elkészítéséhez elegendő időt szükséges biztosítani, valamint meg kell teremteni a piaci szereplők számára is a felkészülés lehetőségét.

A jelenleg érvényes törvényhez képest fontos változás lesz, hogy kettős piac fog működni. Továbbra is megmarad a hatósági árakkal szabályozott közüzemi piac, ugyanakkor megjelenik a versenypiaci szektor is. A hatósági áras közüzemi piac nagykereskedője továbbra is a Magyar Villamos Művek (MVM) Rt. lesz, az elosztás pedig az áramszolgáltató vállalatok feladata marad. A versenypiacnál a végfelhasználói árakat a piac fogja meghatározni, a feljogosított nagyfogyasztók pedig szabadon megválaszthatják, hogy honnan vásárolják meg a részükre szükséges villamos áramot. Korlátozásként szerepel az előterjesztésben, hogy a feljogosított fogyasztók az energiaigényük felét hazai forrásból kötelesek beszerezni. A törvényjavaslat szerint a piacnyitás ütemét a kormány fogja meghatározni, de a GM tervei szerint ennek mértéke mintegy 33 százalékos lesz 2003. január 1-jén, és a 6,5 gigawattóra/év feletti nagyfogyasztók számára teszi lehetővé a szabad áramvásárlást. Fontos változást jelent, az erőművi eladási árak hatósági szabályozása 2003. december 31-től megszűnik. Ez lehetővé és szükségessé teszi az MVM hosszú távú áramvásárlási szerződéseinek újratárgyalását.

Hegedűs Éva szerint fontos változás a független rendszerirányító megjelenése, amelyet az MVM már megalakított Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító (Mavir) Rt. néven. Az új törvény alapján a Mavir tartósan állami tulajdonban marad, és a javaslat szerint 2002. február elsejétől a GM irányítása alá kerül. Feladata lesz az energiaellátás biztonságának garantálása, a teljes villamosenergia-hálózat fejlesztéseinek összehangolása, az elszámolási rendszer működtetése és az átláthatósághoz szükséges árfigyelés megvalósítása. Mind az átviteli, mind az elosztó hálózat mindenki számára hozzáférhető lesz hatósági áron. A tervezetben szerepel a szociálisan rászorultak kompenzálási lehetősége is; a részleteket később jogszabályban határozzák meg.

A kormányzat érdeke, hogy az MVM egy erős, nemzeti villamos energia társaságként legyen jelen a liberalizált energiapiacon. Minden fórumon megtörténtek a szakmai egyeztetések a piac szereplőivel, sőt a parlamenti pártok frakcióinak szakértőivel is megvitatták az elképzeléseket. Hegedűs Éva jelezte azt is, e tervezet előterjesztésével együtt elkészült a gázszolgáltatásról szóló törvény tervezete, valamint ehhez kapcsolódóan a bányászati törvény módosítására vonatkozó javaslat is.

Sörpiac: lassú növekedés

Megfordult a fogyasztási trend

Minden bizonnyal áldják a jó időt a sörgyártók, persze nem véletlenül, mert a nagy melegnek köszönhetően tavaly megindult a sörpiac lassú növekedése, és e tendencia az idén is folytatódik.

NAGY OTTÓ

Folytatódik a sörpiac tavaly megindult növekedése, amire igazán nagy szüksége van az ágazatnak, mert 1995-től évről évre csökkent a hazai sörfogyasztás. A trend tavaly megfordult, fellendült a fogyasztás, ebben nagy szerepe volt a múlt évi nagyon meleg nyárnak is. És bár az idei meleg hónapok nem hozták a tavalyi hőséget, nem esett vissza a sörfogyasztás.

A martfűi és a soproni sörgyárat tulajdonló Brau Union Hungária Rt. egyik munkatársa lapunknak elmondta, ez a felfutás náluk is tapasztalható, a cég eddig tavalyi értékesítési eredményeit sorra felülmúlta, sőt az üzleti tervek is megdőlni látszanak. Az egyetlen negatív hónap június volt. Ezt megerősítette *Stefan Wenckheim*, a Pécsi Serfőzde Rt. ügyvezető igazgatója is, aki azonban óvatosan úgy fogalmazott, „csupán" a múlt évi szintet éri el az idei első féléves fogyasztás.

Információink szerint a Magyar Sörgyártók Szövetségéhez tartozó öt nagy hazai sörgyár első féléves értékesítései a következőképpen alakultak: a Dreher Sörgyárak Rt. 29,1 százalékos piaci részesedése 970 ezer hektoliteres értékesítésnek köszönhető, mögötte áll a Borsodi Sörgyár Rt. 956 ezer hektoliteres értékesítéssel és 28,7 százalékos piaci részesedéssel. A harmadik helyet a Brau Union birtokolja 927 ezer hektoliter sör eladásával, ami a piac 27,8 százalékát takarja. Negyedik helyet az Amstel Sörgyár Rt. mondhatja magáénak 253 ezer hektoliterrel és 7,6 százalékkal, a sort a Pécsi Serfőzde Rt. zárja 226 ezer hektoliterrel és 6,8 százalékos részesedéssel. A sörfogyasztás emelkedése májusban kezdődik, és augusztus 20-szal lecseng, amit szeptemberben még egy jelentős visszaesés is követ. Az év többi szakaszaiban a nyári időszakot jóval alulmúlja a folyékony kenyér szeretete, egy kisebb fellendülés csupán év végén tapasztalható az akkori ünnepek miatt.

Tavaly az öt nagy hazai sörgyár összes termelése 2,247 millió hektolitert ért el. Ezzel a teljesítménnyel az ötök sörpiacunk 99 százalékát fedik le, a maradék egy százalékon kisebb sörfőzdék osztozkodnak. A nagy gyárak importtevékenységet is végeznek – amely 1998-tól indult ismét növekedésnek –, elsősorban termékpalettájuk színesítése miatt. A nagyok itthon 59 féle sört forgalmaznak, amelyből 43 félét itthon készítenek hazai receptek és licencek alapján.

A 90-es évek elején még jellemző volt a hazai kapacitásokat meghaladó fogyasztás, ezért a gyárak tetemes mennyiségű sört exportáltak, és a tőlük független kereskedők is hasonlóan jártak el. A 90-es évek közepétől már éreztették hatásukat az új tulajdonosok kapacitásnövelő beruházásai, de érezni lehetett a fogyasztáscsökkenést is, nem volt tehát szükség a megszokottnak is mondható volumenű import sör behozatalára. Ehhez hozzájárult, hogy 1994 után romlottak a magyar sör kivitelének feltételei, mert csökkentek az exportot ösztönző központi támogatások, és emelkedtek a külföldi védővámok. Nem csoda hát, ha a hazai gyártók exportja 2000-re az 1995. évinek a felére esett vissza.

Az MSSZ-hez tartozó sörgyárak importja és exportja (ezer hl)

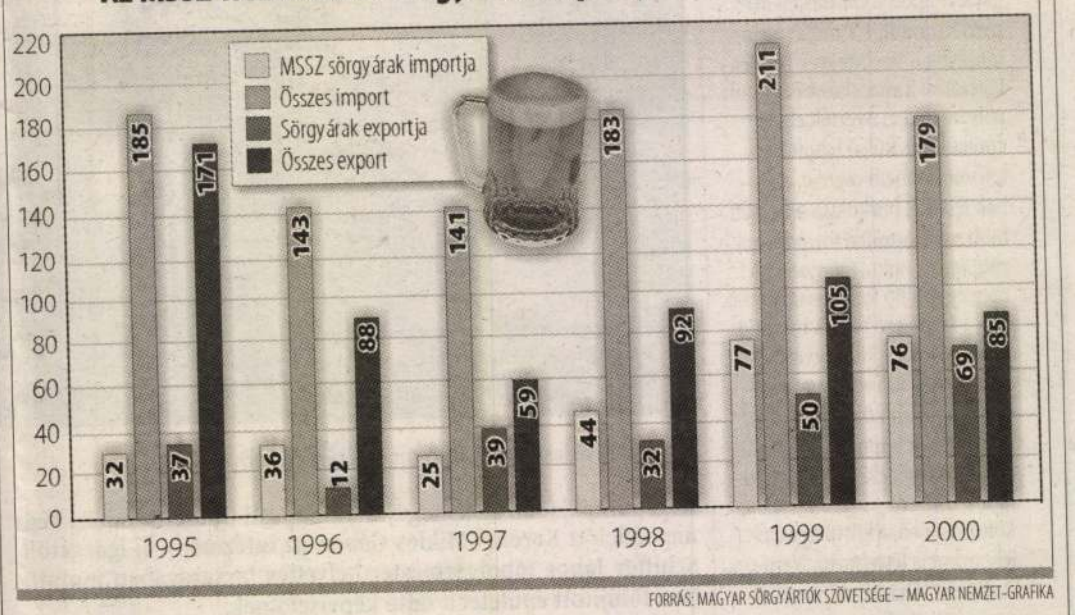

FORRÁS: MAGYAR SÖRGYÁRTÓK SZÖVETSÉGE – MAGYAR NEMZET-GRAFIKA

Pénz minőségtanúsításra

MAYER

A Gazdasági Minisztérium (GM) a Széchenyi-terv vállalkozáserősítő programjának részeként az Európai Unió szabályaival konform ISO 9001:2000 minőségirányítási, az ISI 14001:1996 szerinti környezetközpontú irányítási rendszerek, valamint a NATO-előírásokat kielégítő AQAP 110 minőségtanúsíttatások támogatására pályázatokat hirdetett.

A kiírás január 15-i megjelenése óta több mint hétszáz pályázatot nyújtottak be, amelyek igényelt támogatási összege 612 millió forint. A feldolgozó-, illetve az építőipar csaknem egyenlő arányban képviselteti magát a pályázók között. Az első fél évben elbírált pályázatok alapján mintegy kétszáz nyertes pályázatot támogatott a szaktárca, összesen 117 millió forinttal.

NYILVÁNOS AJÁNLATTÉTEL

Diszkont Kincstárjegyek forgalomba hozataláról

Általános információk

A Magyar Állam (Kibocsátó) a kincstárjegyről szóló 1987. évi 23. számú törvényerejű rendelet alapján és az éves költségvetési törvény szerint Diszkont Kincstárjegy elnevezéssel kincstár-jegyet (Diszkont Kincstárjegy) hoz forgalomba. A Diszkont Kincstárjegyben a Kibocsátó arra vállal kötelezettséget, hogy lejáratkor annak névértékét az értékpapír tulajdonosának, illetve birtokosának megfizeti.
A Diszkont Kincstárjegy névértékére vonatkozó igény nem évül el.
A Diszkont Kincstárjegy kibocsátásából befolyó összeg a központi költségvetés hiányának részbeni finanszírozására, valamint a lejáró államadósság megújítására szolgál. A Diszkont Kincstárjegy által megtestesített adósság az államadósság részét képezi.

1. A forgalomba hozatalra kerülő Diszkont Kincstárjegyek adatai

Sorozatszám:	D011205	D020220	D020904
ISIN-kód:	HU0000513353	HU0000513254	HU0000513346
Kibocsátás napja:	2001. 09. 05.	2001. 08. 08.	2001. 09. 05.
Lejárat napja:	2001. 12. 05.	2002. 02. 20.	2002. 09. 04.
Hátralévő futamidő:	91 nap	168 nap	364 nap
Alapcímlet:	10.000,-Ft, azaz tízezer forint		
Az előállítás módja:	dematerializált értékpapír		

2. A forgalomba hozatal feltételei

A Diszkont Kincstárjegyek forgalomba hozatala aukció útján történik.

Az aukció napja:	2001. 08. 28.	2001. 08. 29.	2001. 08. 30.
Az aukciós ajánlatok benyújtásának határideje:	2001. 08. 28. 11.00 óráig	2001. 08. 29. 11.00 óráig	2001. 08. 30. 11.00 óráig
Az értékesítésre meghirdetett mennyiség:	8.000.000.000 Ft, azaz Nyolcmilliárd forint	18.000.000.000 Ft, azaz Tizennyolcmilliárd forint	22.000.000.000 Ft, azaz Huszonkétmilliárd forint
A teljesítés napja:	2001. 09. 05.	2001. 09. 05.	2001. 09. 05.

3. Törlesztés, visszaváltás: A névérték visszafizetése lejáratkor, egy összegben esedékes. A Diszkont Kincstárjegyeket a Kibocsátó lejárat előtt nem váltja vissza.

4. A Diszkont Kincstárjegyek vásárlóinak köre

A Diszkont Kincstárjegyeket természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli szervezetek vásárolhatják meg és ruházhatják át egymás között. Devizakülföldiek a Diszkont Kincstárjegyet a hatályos devizajogszabályok rendelkezéseinek figyelembe vételével vásárolhatják meg és ruházhatják át.

Egyéb tájékoztatás

A másodpiaci forgalomban történő vásárlás esetén elérhető hozam aktuális mértékét (egységesített értékpapír hozam mutató - EHM) a forgalmazóhelyeken a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet alapján kifüggesztett árfolyam táblázat tartalmazza.
A Diszkont Kincstárjegyek forgalomba hozatalának és forgalmazásának általános feltételeit az „ISMERTETŐ DISZKONT KINCSTÁRJEGY NYILVÁNOS FORGALOMBA HOZATALÁHOZ (2001. április 23.)" című dokumentum tartalmazza, amely megtekinthető a Magyar Államkincstár fiókhálózatában, valamint a forgalmazóhelyeken.

Budapest, 2001. augusztus 21.

Államadósság Kezelő Központ Rt.

MAGYAR ÁLLAMPAPÍR
ÁLLAMI GARANCIÁVAL

Kiállítások és vásárok országszerte

MUNKATÁRSAINKTÓL

Tegnap tizenegyedik alkalommal nyitották meg Sopronban a Ligno-Novum Faipari Szakkiállítást. A szeptember 25-ig látogatható program egyúttal házigazdája a Wood Tech Erdészeti Szakkiállításnak is. A több mint hétezer négyzetméteres vásárterületen ezúttal kétszáz cég mutatkozik be.

Egerben ugyancsak tegnap nyitotta meg kapuját a IX. Vásár Agriában, amely az FVM Agrármarketing Centrum Kht. és más szponzorok támogatása révén jó lehetőséget teremt a Heves megyei cégek, vállalkozások termékeinek, szolgáltatásainak bemutatására. Az északi régióra jellemző három szakterület – az élelmiszer-feldolgozás, az idegenforgalom és az építőipar – képviselői mutatkoznak be a hevesi megyeszékhelyen. A kecskeméti, az augusztus 28–szeptember 2. között rendezendő Hírös Hét fesztiválnak 1934-ig visszanyúló hagyománya van. A tradicionális, ugyanakkor folyvást megújuló rendezvénysorozatra nyolcvanezer látogatót várnak. A fesztivál a gazdasági élet teljes vertikumát felöleli.

Vizsgálnák a Dunaferrt

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL >

A Dunaferr vagyonkezelői szerződésének létrejöttével szemben *Latorcai János* kifejtette azokat a jogi aggályokat, amelyeket a Miniszterelnöki Hivatalban összeállított, és a képviselőknek a múlt héten kiosztott, titkos minősítésű jelentés is megfogalmaz. Latorcai elmondta, hogy az ÁPV Rt. vezetése a konszernként működő vasmű vagyonkezelő szervezetére, a Dunaferr Rt.-re kötött vagyonkezelői szerződést az Acél XXI. Kft.-be tömörült menedzsmenttel 1996. október 1-jén. A szerződést kifogásokkal illette az ÁPV jogi igazgatósága és támadta *Puskás Sándor*, az ÁPV felügyelőbizottságának elnöke is. Fő kifogás az volt, hogy a vagyonkezelői szerződés megkötése után az ÁPV nem tud beavatkozni, ha az állami tulajdonos számára nem kívánatos folyamatok indulnának el. Egy 1996. július 9-én hozott országgyűlési határozat a Dunaferrt a nemzetgazdaság számára jelentős gazdasági társaságok közé sorolta, ezért e határozat végrehajtását kormányrendeletben kellett szabályozni. Az ipari és kereskedelmi miniszter a vagyonkezelő pályázat kiírásáról tárgyaló igazgatósági ülésén jelezte, hogy a kormányrendelet megalkotásáig a pályázati eljárást fel kell függeszteni. De nem így történt, 1996. július 17-én kiírták a pályázatot, a nyári időszak ellenére csupán hat hetet adtak a 37 milliárd forintos saját tőkével rendelkező, évi 300 milliárd forintos bevételt produkáló óriásvállalat átvilágítására és a pályázat elkészítésére a jelentkezőknek. Latorcai leszögezte: csak olyan jelöltek jöhettek szóba, akik „keblen belül és a megfelelő információk birtokában" voltak.

Bonyolítja a jogi helyzetet, hogy a Dunaferrnek 85 százaléka volt állami tulajdonban, amelyből a Kincstári Vagyoni Igazgatóság (KVI) 24 százalékkal bírt, a maradék tulajdoni hányadon pedig az önkormányzatok osztozkodtak. Latorcai felhívta a figyelmet az államháztartási törvény hatálya alá tatozó kincstári tulajdoni hányadra. A vagyonkezelés keretében nyújtott ingyenes vagyonjuttatást tiltja az államháztartási törvény a KVI számára, így felmerül a KVI felelős vezetőjének felelőssége is – jelentette ki Latorcai. A pályázat nyertesével 1996. október 1-jén kötötte meg a szerződést az ÁPV, mégpedig a pályázati kiírástól lényegesen eltérve, annál jóval kedvezőbb helyzetbe hozta a vagyonkezelésre vállalkozó Acél XXI Kft.-t. Latorcai – üzleti titokra hivatkozva – nem adott részletesebb tájékoztatást a vagyonkezelési szerződésről. Idézett az Állami Számvevőszék (ÁSZ) 1997-ben készített jelentéséből is, amely kritikával illette a Dunaferr-menedzsmenttel kötött szerződést. (Az ÁSZ a szerződést kockázatosnak ítélte és megállapította, hogy a sikerdíjat a vagyongyarapodás alapján állapították meg – vagyonértékelés a szerződés megkötése idején nem történt.) ■

Ötvenoldalas panaszt nyújtott be a rendőrségnek *Sepsey Tamás*, a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) elnöke, mert az bűncselekmény hiányára hivatkozva megszüntette a KEHI által fél évvel ezelőtt elrendelt büntetőeljárást a Dunaferr Rt. vagyonkezelői szerződéseinek ügyében. Sepsey az MTI-nek elmondta: a nyomozó hatóság nem foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amelyek a feljelentésben szerepeltek. Az ÁPV Rt. megszegte a törvényt, amikor olyan társasággal kötött vagyonkezelői szerződést, amelynek tagjai a Dunaferr Rt. menedzsmentjének tagjai is voltak. Az ajánlat nem felelt meg a kiírási feltételeknek – állítja Sepsey.

Illyés Árpád

1905/6 – 1918/19

Ferkèpzomfoiskèvk

96. l.

A mozgásmegi
illuziószerű és impresszionisztikus.
Mint például Severini munkáiban,

Vácz:

E lap az olasz modorban épült kupolás székes-egyházat tünteti föl, melynek két tornya van kőrácsszal s melynek tizenkét oszlopon nyugva kapuzata fölött hat szobor ékeskedik. A homlokzaton három sorban ezeket olvassuk: „D. O. M. In. Hon. In. Coel. Assumt. Virginis. Et. S. Michaelis. Archangeli." A téren számosan vannak, kik a templom felé sietnek. A háttérben fák diszlenek s az előtérben jobbra egy két emeletes ház sarka tünik szemünkbe. Teliratai a kép alatt:

„Váczi templom"

fölül a jobb sarkon „51."
s alól balra: „Illyés Agoston K. O. b. P. rajzolta"

Fametszet, méretei 13.6 : 20.2

4129

31/93 № 290.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JUN 5

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Antal Illyés

1021

In dieser Nummer bringen wir Reproduktionen der Werke, die im Rahmen der Ausstellung Ungarische Gegenwartsplastik in der Budapester Kunsthalle gezeigt wurden. Wir informierten bereits in der vorigen Nummer ausführlich über dieses Ereignis. Bild oben: Antal Illyés: Spiegel. Weitere Abbildungen auf den Seiten 2, 4, 7 und 10.

langsam
Mich in
Prozeß de
ein Sonnt
ich mac
daß diese
rung
zwar ei
Erscheinu
durch d
von Zu
kommt.

Kozma ist in unseren Tagen vielleicht das beste Beispiel dafür, wie man die Werte volkstümlicher Baukunst in einer kleinen Gemeinde am günstigsten für Urlaubszwecke umfunktionieren kann. Bei dieser Tatsache spielt jedoch eine große Rolle, daß ein namhafter Bauingenieur aus der Hauptstadt in freiwilliger Arbeit den Regulierungsplan des Dorfes anfertigte, aufgrund dessen die hergebrachte Bauweise mit Satteldach und Verandagang offiziell geschützt wird. (Neben dem Friedhof wurden ohne Genehmigung zwei moderne Wochenendhäuser gebaut, die wieder abgerissen werden müssen.) Doch wäre der erwähnte Plan wahrscheinlich nie zustande gekommen, hätte sich in Kozma nicht eine kleine Kolonie von Konstrukteuren der Bau- und Konstruktionsunternehmen Lakóterv, Kipterv und Iparterv angesiedelt. Diese kleine Gruppe gehört auch zum Freundeskreis des Architekten Károly Jurcsik. Die Familie Jurcsik wurde 1969

steil in die Höhe, daß Leute ähnlich den ersten Neueinwohnern, aus Gesellschaftsschichten mit geringerem Einkommen, seit Jahren keine Möglichkeiten mehr zum Kauf haben.

JULIS IN DER KAMINECKE

Julis, die zweijährige Tochter der Familie Jurcsik, kam als kleines Baby nach Kozma. Ihre Mutter, die Innenarchitektin Maja Jahoda Jurcsik, macht von der Mütterbeihilfe Gebrauch, und somit wird Julis bis zur Vollendung ihres dritten Lebensjahres in Kozma bleiben können. Frau Jurcsik ist der Meinung, daß sie in dem Bauernhaus genauso gut lesen, nachdenken und Fachartikel schreiben kann wie in der kleinen Neubauwohnung in Budapest. Ihr Mann besucht sie wöchentlich zweimal und bringt dann alles notwendige — außer Brot und Milch — aus der Stadt mit.

Fehér kapuk, fekete fátylak
A házak erre furcsa árnyak

Fehér kapuk, fekete árnyak
Az utak mentén kopár ágak

Szücs Mária versei

Telefonballada

998-898
122-595!
100-234?
599-331
„III—221”
00 . . . . . .

122-595!
596-122?
122-595!!
. . . . . .
04! 04! 04!

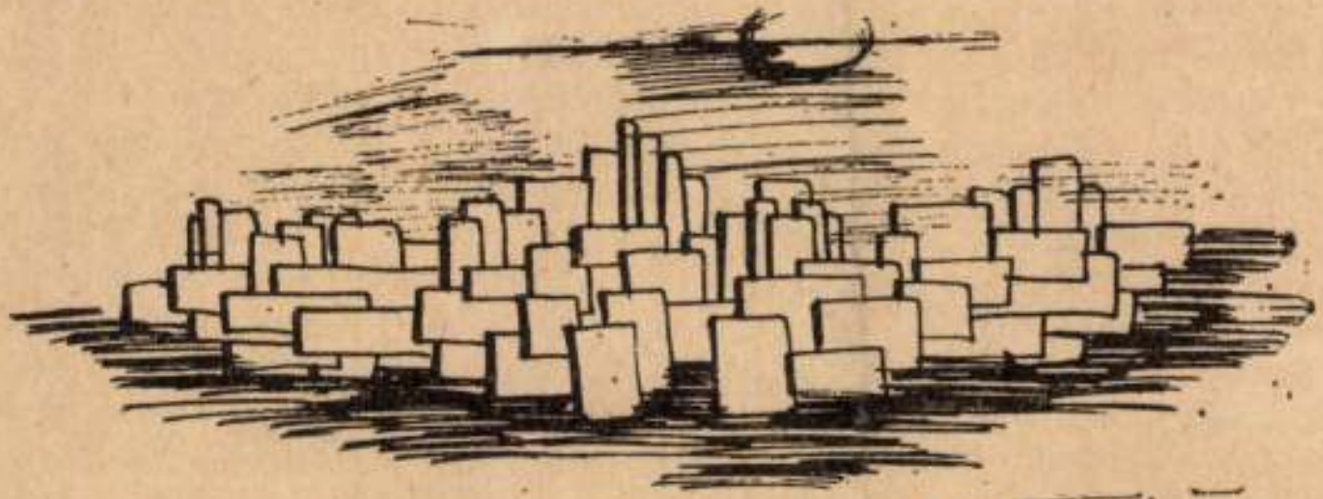

Illyés Endre rajza

Dürer: Melankólia

A KÉPZŐMŰVÉSZETI KLUB idei utolsó R-beli foglalkozásának volt ez a témája.

Meglepődtünk mindnyájan akkor, amikor megtudtuk, hogy dr. László Gyula egyetemi tanár erről az egy képről fog egy teljes órán keresztül beszélni.

Ő a témát azzal indította, hogy sok és mégis mennyire kevés ez az idő egyetlen műre, erre a viszonylag kisméretű rézmetszetre.

A kép 1514-ben készült, 43 éves ekkor Dürer. A művet — amit falra vetített diapozitíven és kézbeadott lapokon keresztül először jól szemrevételezett a hallgatóság — a következő módon vizsgálta az előadó. Dürer, mint ember (néhány jellemvonása, édesanyjához, feleségéhez való viszonya) Dürer, mint a társadalom tagja és végül a tudományok akkori állásáról kaptunk átfogó ismertetést. Misztikus és olyan tudományos jelképek sora vonul fel előttünk, melyet a középkor embere mind nagyon jól ismert. Ezért is vásárolták szívesen a piacon, ahol a művész édesanyja árulta.

AZ ELŐADÁS [illegible] dekes régebbi pszich[illegible] sérletét ismertette dr. Lász[illegible] Gyula; azt, hogy a képet szemlélő emberben milyen gondolatsort indít el a mű.

Az összejövetel részvevői a látványélményen és az értékes magyarázaton kívül segítséget kaptak ahhoz, hogy a régi réz-, acélkarcokat vagy -metszeteket bizonyos hozzáértéssel, megértéssel nézzék az irányban, hogy a képen látszólag értelmetlenül széjjelszórt tárgyaknak milyen jelentése van; nem tekintik azokat a jövőben felesleges, csak díszítő célt szolgáló elemnek.

AMIKOR pontosan egy óra múlva befejeződött az ismertetés, akkor mindnyájunkon olyan érzés vett erőt, hogy még hosszú időn keresztül tudná hallgatni az előadást, és miért csak egy órát, ilyen rövid időt töltött dr. László Gyulával Dürer Melankólia című szép képe előtt.

R. K. Á.

napvilág[illegible] a [illegible] tevékenységek Nemzetközi di galom címm hallgatók küll ról, a hallgat közi kapcsolat végzett munk írásairól értes lapok foglalk légiumok élet nyi 28—30) é kollégisták ír

A legfont kiadvány ilye Jövő Mérnök egyetemhez v dolatát erős közvéleményt tőséget biztos élettel kapcs megvitatására hallgatóságot,

VII. AZ

Illyés D

könyve

L 7 Fővárosunk

végleges szabályozása.

művészeti kiállításán Istenes András három akvarelljét állították ki, Rózs Jánosnak két vízfestményét, Berky Jánostól pedig egy tempera tájképet.

De nemcsak a kiállító művészeink bíznak erejükben, hanem bemutatja tehetségét művészi társadalmunk legfiatalabb tagja, Bacsich Magda is. Megfesti a Kormányzó unokájának portréját oly sikerrel, hogy kormányzói elismeréssel tüntetik ki.

Nem hanyagolható el az a tény sem, hogy Cziráky Lajos jelenleg Rómában folytatja művészi tanulmányait, olyan állami ösztöndíjjal, amelyet évenként csak két festőnek ítélnek oda.

Megemlíthetnénk Závory Zoltán most befejezett nagysikerű freskózását a mizeriek budai házi kápolnájában, de az ő művészetét jól ismerjük már a pápai ferencesek templomába készített, bensőséges áhítatú falképeiről.

A fiatal tehetségek feltárása pedig állandóan folyik. Illyés Ferenc kerámikus művész alig telepedett meg ismét Pápán, törekvő egyéniségével és munkalendületével városunk kereskedelmének máris becsült tagja.

Nagy vonalakban ez Pápa város művészeti életének keresztmetszete. Aki figyelemmel kiséri annak fejlődését, az látja, hogy a város művészeti hangja rövid időn belül országos viszonylatban is erős lehet.

Istenes András.

UJDONSÁGOK.

— **Új tanácsbíró.** A közelmultban megejtett ref. egyházkerületi választások alkalmával Fazekas Mihály püspöki titkárt egyhangulag kerületi tanácsbírónak választották. A kitüntető bizalom e választással egy arra igazán méltó és közszeretetben álló egyházi személyre esett.

— **Hazafias ünnepélyek a városban.** Hétfőn délelőtt mindenfelé hazafias ünnepélyeket rendeztek a márciusi hősök emlékére. A katonaság délelőtt a felekezeti templomokban istentiszteleten vett részt, a katolikus templomban Borbándi János r. kat. tábori esperes, a református templomban Peti Zoltán tábori lelkész intézett beszédeket a katonasághoz.

Perutz gyár munkássága a kulturházban tartotta meg a márciusi ünnepélyét. Tóth István ünnepi beszédben méltatta a nap jelentőségét. Szavalatok, énekszámok egészítették ki a műsort.

A Keresztény Munkásegyesületben Szalay Károly iró mondott ünnepi beszédet. Szavalatok és énekszámok voltak műsoron. A műkedvelő gárda sikerrel mutatta be „Jóska hazajött" című irredenta szindarabot.

A Bencés Gimnáziumban Biró Lucián igazgató tartott szép emlékbeszédet; szavalatok és ének-, valamint zeneszámok szerepeltek a műsoron.

A Tanítóképző ifjúsága lelkes hangulatban ünnepelte meg a március 15-ikét. Madarász György ifj. elnök hatásos beszédben tért ki a márciusi hősök dicső tetteire. Itt is költeményeket és énekszámokat adtak elő.

Női divatbluz
különlegessége

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Pápai Hírlap

Megjelent: 1943 MARC. 20

Pápa képzőművészeti élete.

Aki figyelemmel kíséri a pápai ujságokat, az észreveszi, hogy majd minden szám közöl kisebb-nagyobb hírt a pápai festők munkásságáról és eredményeiről. Vannak, akik ezt jóindulatú túlzásnak veszik, vannak viszont, akik arra gondolnak, hogy a képzőművész alapjellege a folytonos tevékenykedés, s ha eredményeivel túljutott a város határain, úgy ezt a város közönségének tudomására kell hozni.

Mi pedig hadd utaljunk Szőnyi István, a képzőművészeti főiskola világszerte becsült nagymesterének véleményére. Két évvel ezelőtt egy pápai származású budapesti magántisztviselőnő Szőnyi mester irányitását kérte. Beszélgetés során kitünt, hogy a festőnő pápai származású, mire a mester igy kiáltott fel: „Hát ma minden fiatal tehetség pápai?"

Hogy mi ennek az oka, azt pontosan megfogalmazni nem lehet. Talán az öreg kollégium négyszáz éve, történelmi alakjaival és történéseivel, talán Eszterházy Károly püspök markáns alakja, aki száz templomot épitett, Maulpertsch falképeivel Pápára műtörténeti zamatot hozott. Lehet, hogy a szelíd Tapolca romantikus kertjei, lehet, hogy a várkert évszázados platánjai, vagy talán március idusának bensőséges ünneplése, amikor a főiskola megszólaltatja a magyarság történelmi öntudatát. Bizonyára ezek figyelmeztetik a pápait arra, hogy az élet mindennapi szükségletein túl, van a léleknek is igen igényes élete.

A rajztanárok és festők ismerték a város e megtermékenyítő erejét és kötelezve érezték magukat egységes munkára. Baráti körük megalakulásának egyik eredménye volt az a kiállitás, amelyet 1942 október elején szép sikerrel tartottak meg a kollégium új rajztermében. A megkezdett munka gyűrűzött tovább, decemberben már Győrött állit ki öt pápai művész, az ottani Képzőművészeti és Iparművészeti Társaság meghivására. A pápai művészeket a vendéglátó társaság tagjaivá választotta.

Festőink ellátogattak Budapestre is. A Corvin-áruház e hónap elején megnyilt képző-

MDK

Illyés Ferenc kerámikus müvész

Istenes András: Pápa képzőművészeti élete. Pápai Hirlap, 1943. márc. 20.

TOST és MOLNÁR BUDAPEST,
mű- és tájkertészek VII., István-út 50. sz.
Elvállalnak: **Kertek, parkok** tervezését, **alakitását,** rendezését és fenntartását, alkalmi és állandó **növénydiszitést, balkonok** kiültetését stb. stb.
Telefon 88—75. sz.

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK.
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL TELEFON 69—74.

Schweickhardt Adolf orvosi műszergyáros Tuttlingenben

„Ujitás foghuzó fogókon"

cimü, 31773. számu, 1904. március 8-diki keletü magyar szabadalmának belföldi gyakorlatbavétele tárgyában hazai gyárosokkal összeköttetést keres.

Bővebb felvilágositást nyujt **edvi Illés és Janssen** szabadalmi ügyvivői iroda, Budapest, VI., Eötvös-utca 9. szám.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1908. november hó 2-án Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását:

a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre:**

249317. M. kir. földmivelésügyi ministerium a II., Kis-Rókus-utca 3852. hrsz. a. 2 emeletes épület, ép. Zeuner Gyula.

241233. Kovács József (VII., Bibor-utca 3.) ugyanott földszintes ház, ép. Paltzof P.

242339. Szabó Géza (VII., Szent László-utca 31.) ugyanott földszintes ház, ép. Scheiring János.

247309. Krekó Dávid (V., Erzsébet-tér 8.) az I., Istenhegyi-ut 9711 hrsz. a. nyaraló, ép. Illyés Gyula.

248840. Kőmüves István (I., Kör-utca 36.) az I., Csend-utca 13023. hrsz. a. földszintes ház, ép. Löbenhofer Ferenc.

249603. Nagy Pál József (VI., Artézi fürdő) a X., Kalocsai-ut 65. sz. a. földsz. ház.

247302. Engel Lajosné (VII., Kövér Lajos-utca 23.) ugyanott földszintes ház, ép. Kasztner Károly.

247997. özv. Kopacska Károlyné (VII., Telep-utca 49.) ugyanott toldalék, ép. Mód Lajos.

248116. Clair Gyuláné (X., Óhegy-utca 16.) a X., Marga-utca 8110. hrsz. a. gépház, és emeletes présház, ép. Stechlick Antal.

251239. Kőrösi Kornél (VI., Délibáb-utca 30.) ugyanott öntőszin, ép. Bloch és Holitscher.

246209. Schätz Péter (VI., Gömb-utca 36.) ugyanott őrbódé, ép. Scheiring János.

231915. Kozma Géza (VII, Kerepesi-ut 69.) ugyanott raktár épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak;

b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra:**

247311. Dr. Politzer Arnold (VI., Hajós-utca 31.) az V., Vadász-utca 6. sz.

248348. Kramer Jakab (V., Nagykorona-utca 24.) ugyanott.

247314. Herczfeld László (VIII., Fhg. Sándor-utca 9.) ugyanott.

246660. Biegelbauer Róza (II., Ganz-utca 5.) a III., Csemete-utca 4523 | 1. hrsz. a.

246655. Weiszfeld Izidor (IX., Páva-utca 25.) ugyanott.

251210. Rauser János (II., Corvin-utca 6.) a VI., Révai-utca 24. sz. a.

246205. Almássy Lőrinc (I, Istenhegyi-ut 28.) ugyanott.

251741. Politzer Gusztáv (VI., Király-utca 36.) ugyanott.

249604. Özv. Gedeon Mihályné (X., Villany-utca 20.) ugyanott.

251694. Scheiring Ferenc (IX., Tüzoltó-utca 86.) ugyanotti házra vonatkozó tervei jóváhagyattak;

c) **jóváhagyásra ajánltattak:**

243602. Teszák Péter az I., Bornemisza-utca 3784. hrsz. a.

248322. özv. Michl Alajosné a VIII., Nagytemplom utca 6949. hrsz. a.

251693. Szücs György a VII., Csengery-utca 9. sz. a.

244573. Schlick-féle gépgyár r. t. a VI., Váci-ut 45. sz. a.

246975. Wilheim Lázár a II., Iskola-utca 36. szám a.

237030. Székely János a IV., Papnövelde-u. 8. sz. a.

246657. Tuhaj Mihály a VI., Nagymező-utca 6. sz. a.

245982. Bitskey Kálmánné a VII., Erzsébet királyné-ut 24. sz. a.

245551. Dr. Hofmeyer Gyula a IX., Vágóhid-utca 8. sz. a.

235061. Szabó József a VIII., Madách-utca 8. sz. a.

247042. Kovács Gusztávné a II., Örsi-utca 6964. hrsz. a.

247303. Pollák és Leopold a VIII., Üllői-ut 10. szám a.

234366. Dr. Dégen Árpád a VI., Városligeti fasor 20. sz. a.

241199. Killer János a VIII., Futó-utca 6707. hrsz. a.

232714. Erdei Dezső a II., Házmán-utca 7008. hrsz. a.

245470 Ziffer Hugó a II., Pasaréti-ut 6702. hrsz. a.

237968. Hikisch Rezső a II., Fillér-utca 6551. hrsz. a.

246659. Makláry Gyula a IX., Ranolder-utca 8653. hrsz. a.

247406. Kunz Ferenc a VI., Liszt Ferenc-tér 10. sz. a.

241198. Saile Antalné a III, Drugeth-utca 22. sz. a.

247292. Illés Ferenc a VII., Sip-utca 5107. hrsz. a. házra vonatkozó épitési tervek.

d) **gépekre és felvonókra:**

227404. Herczeg Arthur (a VI., Lehel-utca 2930. hrsz.)

241172. Alfa Separator (VI., Petneházy-utca 6. szám.)

244529. Goldmann József (VII., István-ut 25 sz.)

248420. Rigler József Ede r.-t. (VI., Rózsa-utca 55.)

245373. Szent Lukács-fürdő r.-t. (III., Zsigmond-utca 25.)

247305. Rust Bernát (V., Nagykorona-utca 815. hrsz.)

245421. Szekér András (X., Szapáry-utca 3.)

193029. Pöhlmann és társa (I., Lisznyay-utca 9.)

214659. Ferrum csavargyár (VI., Lehel-utca 10.)

235043. Fried Zsigmond (IV., Ferenc József-rakpart 32.)

185517. Dr. Kovács Ernő (VI., Munkácsy-utca 4139. hrsz.

e) **elutasittattak:**

245409. Neuschlosz Károly az V., Pozsonyi-ut 1247. hrsz. a.

248353. Özv. Holzbächer Miksáné a VIII., Koszoru-utca 6287 hrsz. a.

248489. Lorencz József a VIII., Óriás-utca 29. sz. a.

247306. Spitz Arnold és Milkó Dezső az V. Ügynök-utca 17. és 19. sz. a. házakra vonatkozó tervek.

Pályázatok tervkészitésre.

A kispesti munkáslakóház-telep terpvályázatán beérkezett pályaművek felett a biráló-bizottság október 28-án döntött, mely szerint az egész telep elrendezésére és utcahálózatának megtervezésére a 2000 koronás első dijat „Otthon III." jeligéjü tervére Palóczi Antal, az 1500 koronás második dijat a „Keresztezett 2 kalapács" jeligés tervre Fleischl Róbert, az 1000 koronás harmadik dijat „Céltudatos" jeligés tervére Kotál Henrik nyerte el. Megvétettek 500—500 koronáért Pirovits Aladár, Komor Marcell és Jakab Dezső „Átlós utak, körutak" és Varga László és Lechner Jenő „Magyar munkás, magyar föld" jeligés tervei. Dicséretet kapott az „Otthont a munkásnak" jeligés terv. A telepen épitendő munkáslakóház terveire az első 600 koronás dijat Fleischl Róbert, a masodik 400 koronás dijat Palóczi Antal, a harmadik 300 koronás dijat Schoditsch Lajos és Eberling Béla kapta. Megvétettek 200 kor. ért Bierbauer István és Tichtl György, valamint Guóth Béla és Lechner Lóránt tervei, 150 koronáért Wälder József és Wälder Gyula, valamint Árkay Aladár és Kalina Géza tervei. A tervek tizennégy napon át megtekinthetők a Magyar Mérnök- és Épitész-Egyletben.

A balassagyarmati törvénykezési épület pályatervei felett biráló-bizottság következőleg alakittatott meg:

1. az igazságügyministerium részéről: dr. Imling Konrád államtitkár mint elnök, Dusóczky Károly minist. tanácsos és dr. Záborszky István minist osztálytanácsos;

2. a kereskedelemügyi ministerium részéről: Berczik Gyula ministeri tanácsos;

3 Hauszmann Alajos épitész műegyetemi tanár;

4. a Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet részéről: Schoditsch Lajos épitész, felső épitőipariskolai tanár;

5. a Magyar Épitőművészek Szövetsége részéről: Tőry Emil épitész, műegyetemi ny. rk. tanár.

A pályázat ma járt le, ameddig összesen 25 pályamü érkezett be.

Lejáró tervpályázatok.

Nov. 28. Magyar Mérnök- és Épitész Egylet: az egyesület 1908. évi épitészeti kispályázata. Dij: egyesületi ezüstérem és 100 kor. (16.)

„ 30. Bruckenaui r. k. egyház: szentháromságszobor tervezés. Kiviteli költség 13,500 kor. (44.)

Dec. 31. Breznóbánya város tanácsa: vendéglő tervezés. Kiviteli költség a régi anyag felhasználása mellett 140.000 kor. Dijak: I. 800 kor. II. 600 kor., III. 400 kor. Megvételi dij 300 kor. (40.)

1909. Jan. 6. Magyar Mérnök- és Épitész Egylet az egyesület 1908/9-ik évi épitészeti nagypályázata: Dijak: egyesületi aranyérem és a vallás- és közokt. minist. 1200 k-ás utazási ösztöndija, II. egyesületi ezüst érem. (22.)

„ Febr. 1. Épitő és Iparművészeti Rajzolók Országos Egyesülete: az egyesület 1908. épi épitészeti nagy pályázata. Dij: egyesületi aranyérem és 200 kor (41.)

„ Máj. 15. Debrecen város tanácsa: Kossuth Lajos szobra. Kiviteli költség 150.000 kor. Dijak

KERTEK alakitását terv és költségvetés szerint, valamint **gyümölcsfák, diszfák, diszbokrok, rózsák** szállitását árjegyzék szerint elvállal: **Pecz Ármin** kir. udvari műkertész és faiskola tulajdonos
BUDAPEST, VIII., Kálvária tér 8 sz.

UHR SÁNDOR
VILLAMOS MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VIII., József-körut 14.
TELEFON 111—59.

Villamos világitás, erőátvitel, jelző csengők, távszólók és villámháritók berendezései a legmesszebb menő jótállás mellett készittetnek. — Ivlámpák, motorok, távszólók és csengők karbantartása. — Csillárok átalakitása és csiszolása. — Villamos készülékek és anyagok raktára. — Wolfram lámpák kaphatók; 70% áram megtakaritás.

I. a kivitellel megbizás. II. 6000 kor., III 3 00 kor. Megvételi dij 1000 kor. (29.)

Szept. 30. M. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium Rákóczi emlékmű tervezés. Kiviteli költség 250 000 300 000 kor. Dijak I 6000 kor., II. 5000 kor., két III-ik dij 3000—3.00 kor. IV. 2000 kor. (38.)

* A zárjelben foglalt számok azon lapszámainkat jelzik, melyekben az illető tervpályázatok közzététettek.

Pályázatok állásokra.

Mérnöki állás. A Szabadszállás községben megüresedett községi mérnöki állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalma 2000 k törzsfizetés havi, 400 kor. lakbér negyedévi előleges részletekben és a magánmunkálatokért a szab. rendeletben megállapitott dijak. Felhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-c. 16. §-ában előirt minősitésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket november 20-ának déli 12 órájáig Martinovich László főszolgabiróhoz Kunszentmiklóson nyujtsák be.

Folyambiztosi állás. A „Szamos jobbparti töltés fentartó érdekeltségnél" elhalálozás folytán megüresedett folyambiztosi állásra pályázat hirdettetik. Ezen állással nyugdij-jogosultság nélkül jár évi 1400 kor. kezdőfizetés, mely négy évi szolgálat után 1600, nyolc év után 1800, tizenhat év után 2000 és husz évi szolgálat után 2200 koronára emelkedik, továbbá 300 kor. lakbér. Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy vagy vizmesteri képesitést igazoló oklevelüket, vagy a gimnázium és reáliskola 4-ik osztályát illetőleg a polgári iskola megfelelő osztályának elvégzését igazoló bizonyitványaikat pályázati kérvényükhöz mellékelve, november 15-ig a Szamos-jobbparti érdekeltség cimére (Nagykároly, Vármegyeház) nyujtsák be. A kinevezett egyén állását 15 nap alatt tartozik elfoglalni.

Téglamesteri állás. A tiszaföldvári polgári társulati alap igazgatósága téglamesteri állásra pályázatot hirdet. Ezen állást elnyerni szándékozók, pályázati kérvényüket a társulati alap igazgatóságához november 15-éig nyujtsák be, ahol a feltételek megtekinthetők.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. minister Mendt Manó fiai budapesti cégnek a m. kir. államvasutak Gyöngyös állomásából kiágazólag Gyöngyöspata község érintésével a m. kir. államvasutak Szurdokpüspöki, esetleg Pásztó állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra; Kiskunfélegyházar. t. város közönségének a m. kir. államvasutak Kiskunfélegyháza állomásából kiindulólag a félegyházi szőllők, Gombos-puszta, Monostor-puszta, Móricgát-puszta, Bugac-puszta, Nagybócsa puszta, továbbá Prónaifalva és Soltvadkert községek határán át a m. kir. államvasutak Kiskőrös állomásáig, esetleg Prónaifalva és Soltvadkert községek határán át a m. kir. államvasutak Soltvadkert állomásáig és innen folytatólag a m. kir. államvasutak Kiskőrös állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.; az ecsedi lápi gazdasági vasut érdekeltsége által az Egres-majortól Domahida felé Csenger—Bagos község határáig továbbá a a nagykároly—mátészalka-csapi h. é. vasut Ágerdő megálló-rakodóhelyétől Zsiros tanyáig, valamint ugyanezen h. é. vasut Börvely állomásától Ura község határáig, továbbá a nagykároly—mátészalka—csapi h. é. vasut Börvely állomásától Ágerdő állomásáig és Ágerdő állomásától Vállaj községig tervezett keskenyvágányu h. é. gazdasági vasutra az előmunkálati engedélyt a nevezett érdekeltség elnökének Domahidy Elemérnek megadta; a magyar agrár- és járadékbank részvénytársaságnak a m. kir. államvasutak Máramarossziget állomásából kiindulólag Tisza folyó áthidalásával az Apsa patak völgyében, Középapsa, Felsőapsa és Apsica községek érintésével az utóbbi község határában fekvő alkalmas pontig vezetendő szabv. nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedélyt további egy év tartamára megujitotta; gróf Wass Jenő nagybirtokos cegei lakosnak, Ferenczy Benő nyug. államvasuti főfelügyelő és Fábián Lajos mérnök, budapesti lakosoknak a szamosvölgyi vasut Szamosujvár állomásából kiágazólag Ördöngősfüzes, Oláhvásárhely, Vasasszentiván, Göc, Cege, Szentgothárd, Feketelak, Gyeke, Katona és Pusztakamarás községek határain át a marosludas—besztercei h. é. vasut Kissármás állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemü h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó egy év tartamára megujitotta; Fried és Adorján budapesti cégnek a m. kir. államvasutak Torbágy állomásából kiindulólag Páty, Telki, Jenő, Zsámbék, Tök, Szomor, Gyermely, Bajna és Nagysáp községek érintésével a budapest—esztergom—füzitői h. é. vasut Tokod állomásáig vezetendő szabv. nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét egy ev tartamára megadta.

A nagyszeben—szentágotai vasut épitési munkáit Mandel és Quittner budapesti cég megkezdte és a földmunkákat a jövő nyárig befejezni szándékozik. Földmunkások, kubikusok és földmunka vállalkozók a cég a budapesti irodájában (V., Váci-körut 16.) jelentkezhetnek.

A tátrai villamos vasut. A Csorbatótól Barlangligetig, a közbeeső fürdők és nyaralók érintésével, keskenyvágányu villamos vasutat szánkoznak épiteni. A vasut közigazgatási bejárását az erre kiküldött bizottság október 28-án tartotta meg. A vasut a csorbatói fogaskerekü vasut állomásáról indul ki, érinti a Mory-telepet. Tátraszéplakot és Felsőhágit is, majd Tátrafüred, Tátralomnic és Mátraháza érintésével Barlangligeten véget ér.

A fogaras—brassói vasut egyes szakaszai már forgalomba helyeztettek és már csak az ósinka—homoródvölgyi szakasz épitése volt hátra. Ennek a szakasznak az épitési munkái befejeztetvén, a műtanrendőri bejárást november 6-ik napjára rendelte el a kereskedelemügyi minister.

A brassó—háromszéki h. é. vasut hosszufalusi vonalának Zajzonig leendő meghosszabbitása és villamos üzemre leendő átalakitása ügyében október 28-án tartották meg a közigazgatási bejárást. A bizottság a terveket elfogadta azzal a módositással, hogy a Hosszufalutól—Zajzonig tervezett vonal közvetlenül az országut mellett épüljön.

Iparvasut épités. Späth József dunabogdányi kőbányatulajdonos iparvasutat épittet. A kisajátitási eljárást a szükséges földte ületek megszerzésére Pestvármegye alispánja november 17-ik napjára tüzte ki.

Vizépitészet és szabályozás.

A kisköszegi zátony és legelő közti mellékág elzárásához szükséges 5601 m³ másodoszt. kő, továbbá 1345 m³ rostált kőtörmelék szállitására és beépitésére a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalban október 26-án tartott árlejtésen három cég pályázott és pedig: Magyar épitő r. t. (Budapest) 6·56%, Roheim Károly és fiai (Zombor) 2·72% felülfizetéssel, Blau Rezső (Mohács) 2·7% árengedéssel. Az ajánlatokat döntés végett felterjesztették a földmivelésügyi ministeriumhoz.

A Dráva folyó zákány—molvei szakaszán az 1908. évben végrehajtandó szabályozási munkákhoz szükséges 4992·25 m³ terméskő szállitását 4·30 k. egységáron 21466 k. 67 fillérért Frank I. és tsai eszéki cég nyerte el. A fenyőfaanyagok szállitását Ujlaky, Hirschler és fia alsódombori cég kapta meg az alábbi árak mellett: 25—30 cm. átm. 1·2 fm. h. fenyőcölöpöt 1·86 k. egységáron 168 kor., 15—20 cm. átm. 7·080 fm. h. fenyőcölöpöt 75 f. egységáron 1770 k., 5—10 cm. átm. 2 fm. h. fenyőrudat 20 f. egységáron 400 k., összesen 2338 koronáért.

A palánkai párhuzammü kijavitásánál szükséges 2388 m³ I. oszt. és 2655 m³ II. oszt. kő szállitásából és beépitéséből álló munkálatokra az ujvidéki folyammérnöki hivatalnál október 28-án tartott árlejtésen három cég pályázott és pedig: Guttmann és Frank (Ujvidék), Roheim Károly és fia (Budapest), Tolnai Imre (Budapest). Az ajánlatok felett a földmivelésügyi minister dönt.

Épitő munkálatok.

A fővárosban.

Gimnázium épités Kőbányán. A vallás- és közoktatásügyi minister értesitette a fővárost, hogy Kőbányán uj gimnáziumot akar épiteni. Erre a célra megfelelő telket kér a fővárostól. A pénzügyi osztály azt ajánlja, hogy a Jászberényi-ut mentén 1000 négyszögölet engedjen át a főváros a gimnázium céljára, ha pedig a minister ezt nem fogadná el, járuljon hozzá a főváros 70000 koronával az épitkezés költségeihez. A pénzügyi bizottság pénteken dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklésével tartott ülésében mellőzte az ügyosztály javaslatát és kimondta, hogy a gimnázium céljára 2000 négyszögöl átengedését javasolja a tanácsnak.

Az igazságügyi palotában végzendő kőfaragó munkára Jablonszky Vince kőfaragómester 4570 kor. 68 fillérért, a kőmüves munkára Gerstenberger Emil épitőmester 3589 kor. 59 fillérért kapott megbizást.

A lágymányosi müegyetem központi épületénél, könyvtáránál, valamint a géplaboratoriumok és kazánház épitésénél teljesitendő aszfaltburkoló és szegélykövezési munkát a Magyar

Tapétázásokat és **szobafestést** egyszerütől a legfinomabb kivitelig jutányosan készitek. Nagy raktár a legmodernebb **tapétákból.** Kivánatra mintákkal :: szivesen szolgálok, házhoz is küldök. :: Költségvetés ingyen. Vidéki megrendelést gyorsan eszközlöm.
Rehberger Géza
szobafestő és tapéta diszitő
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 57.

KÖZPONTI FÜTÉSEK \ minden rendszer
SZELLŐZTETÉSEK / szerint
SZIVATTYU-TELEPEK
Légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendezések.
Épület és disz- BÁDOGOS MUNKÁK kivitelét elvállalják
Telefon 22 25. **CROSS CHARLES E. LEWIS UTÓDAI Budapest, V., Csáky-utca 18. sz.** Telefon 22—25.

KV 1951. máj. 8
KU
1951

Díszelőadáson mutatták be az „Új győzelmek felé" című dokumentumfilmet

Szombaton este az *Uránia* filmszínházban díszelőadáson mutatták be az MDP II. Kongresszusát megörökítő *„Uj győzelmek felé"* című dokumentumfilmet. A díszelőadáson megjelent *Rónai* Sándor, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, az MDP Központi Vezetőségének, valamint Népköztársaságunk kormányának több tagja. A dokumentumfilm a szombat esti díszelőadáson igen nagy sikert aratott.

Magyar katona a szabadságért

A Szépművészeti Múzeum 16 termes kiállítására készülnek képzőművészeink

Soha még a magyar történelem folyamán nem volt példa ilyen nagyarányú képzőművészeti alkotómunkára, mint mostanában. Nincs olyan festő- vagy szobrászműterem, grafikusműhely, ahol ne folyna megfeszített munka s ne lenne érezhető az elmélyült készülődés arra a nyár elején nyíló kiállításra, melyben művészeti, tudományos és egyéb kulturális intézményeink kollektív nagy összefogásban vesznek részt. A *„Magyar katona a szabadságáért"* — ez lesz a címe a Szépművészeti Múzeum 16 termében helyetfoglaló kiállításnak.

Korabeli történeti, tárgyi emlékekkel, relikviákkal, dokumentumokkal és élő művészek képzőművészeti alkotásaival tárul dolgozó népünk elé

a haza szabadságáért küzdő magyar katona történelmi multja és a szabadságharcosok örökébe lépő Néphadsereg forradalmi fejlődése.

A magyar parasztháborúk korától, a XV. századtól a török világ harcain át, a kuruckor eleven megvilágításával, a szabadságharc dicső emlékének felidézésével, az 1919-es magyar Vörös Hadsereg haditetteinek és kimagasló alakjainak felelevenítésével mutat rá majd a kiállítás *nagy honvédő hagyományainkra* s népi demokráciánk honvédségének történeti előzményeire és gyökereire.

Évszázados küzdelmek, feledésbe került nagy történelmi események, vérbefojtott szabadságeszmék, az elnyomatás ellen küzdők ábrázolásai adnak hangot a képzőművészet fórumnyelvén az ösztönző magyar mult legszentebb hagyományainak. A kiállítás főcélja: megvalósítani a képzőművészet területén Rákosi Mátyás kongresszusi beszámolójának azt a részletét, amely haladó hagyományaink ápolását időszerű feladatként állította egész népünk elé: *„Most, mikor visszanyertük nemzeti függetlenségünket, most még sokkal inkább, mint eddig, elérkezett az ideje, hogy visszanyúljunk Hunyadi, Rákóczi, Kossuth, Petőfi éltető és erőt adó hagyományaihoz."*

A Képző- és Iparművészek Szövetsége nagy apparátussal dolgozik a kiállítás szervezésén. Mintegy

120 festő, szobrász és grafikus kapott felszólítást, hogy vegye ki részét a munkából.

Művészeink nagy lelkesedéssel láttak hozzá a témák vázlatainak elkészítéséhez, annál is inkább, mert a 25 éves ellenforradalmi és fasizmus fertőzte korszak idején ilyen feladatokhoz képzőművész nem juthatott.

A feladat, ami képzőművészeinkre hárul, nem csekély. Az őszi I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás után ez újabb nagy vizsga lesz és minden bizonnyal sok új kompozíció fog születni tisztultabb eszmei és formai fogalmazásban, a szocialista szellem jegyében.

A távoli és közelmultat s a jelent

eleveníti meg egy tekintélyes művészkollektíva. *„Budai Nagy Antal leveri a nemeseket"* Hintz Gyula kompoziciójában fog emléket kapni, Hunyadi nándorfehérvári győzelmét *Imre* István festi meg. Dózsa György felkeléséről és mártíriumáról több művész készít szobrot, képet. *Thököly* és *Rákóczi* mozgalmas és lenyügöző kora 15 festő és szobrász interpretálásában fog elénkvetülni. *Szőnyi* István a forradalmi romantika hevületében ábrázol egy kuruc lovascsatát, felhorkanó lovak és harcosok elevenmozgású csoportját. *Márffy* Ödön vásznán nekilendült elszántsággal indul az ellenség ellen a vasvillákkal felfegyverzett lovas jobbágysereg. *Ernst* Frigyes képmásokat fest a Thököly—Rákóczi-korból, *Szilvássi* Margit Esze Tamás arcképét, *Pátzay* Pál szobra kuruc harcost ábrázol, *Szabó* Iván a csatában diadalt aratott táncoló kurucot.

Huszonegy művész dolgozik a szabadságharc történetén.

Kurucz D. István freskótervet készít, *Ék* Sándor csataképet fest a nagyszebeni ütközetről, *Bíró Föglein* István nagy kompoziciót Kossuth gödöllői díszszemléjéről, *Haimássy* István domborműbe faragja Petőfi halálát, *Domján* József színes fametszetekben ábrázolja a szabadságharc néhány kimagasló eseményét. Bemről és Petőfiről több festmény és plasztika készül. *Ferenczy* Béni, *Illyés* Gyula „Petőfi és Bem" című könyvének illusztrációin dolgozik.

A történelem folyamán más népek szabadságmozgalmaiban kitűnt magyar szabadságharcosok közül *Jeges* Ernő Tükörinek, *Szücs* Pál Zalka Máténak állít emléket.

A magyar Vörös Hadsereg

történelmi tettei közül két művész *(Gábor* Mórie és *Friedrich* Gábor) is megörökíti Rákosi Mátyást a salgótarjáni fronton. *Ék* Sándor ugyancsak a salgótarjáni front témáján dolgozik. *Szentgyörgyi* Kornél: Harc a monitorokkal, *Rozs* János: Vörös örök című festménye, több portré és csoportkép fog emlékeztetni a forradalmi mult időben legközvetlenebb hagyományaira.

Néphadseregünk életét,

honvédeink életkörülményeit, harci gyakorlatait, kultúrmunkáját és pihenését sok festő és szobrász választotta témául. Negyvenheten dolgoznak olyan alkotásokon, amelyek Néphadseregünk életével foglalkoznak. Ezek között megemlítjük *Benczc* Lászlót, aki háromalakos kompozíciót fest: A honvéd otthonában címmel. A festmény azt ábrázolja, amikor a fiatal honvéd meglátogatja családját, az asztalnál áll, könyvből felolvas édesanyjának és kisebbik öccsének. Bencze Lászlónak nem kellett messze menni a modellért, mert saját honvéd fiát festette meg. A kiállításon kicsinyített példányát látjuk majd a Honvédelmi Minisztérium homlokzatára kerülő, körülbelül három méter magas, három figurát ábrázoló szoborcsoportnak. A körplasztika három szobrászművész: *Csorba* Géza, *Antal* Károly és *Vildt* Tibor kollektív munkája. *Unyári* Lajos Fegyvertisztítás közben című szobra, *Palotai* Gyula Megvédjük a békét című plasztikája, *Tar* István ugyanilyen című szobra, *Juritsány* Zoltán Falujáró honvédek című festménye, *Bán* Béla Megdícsért honvéd című festménye és még sok egyéb művészeti alkotás adja művészi tükrét Néphadseregünk életének.

A kiállítás külön érdekessége lesz a tárgyi emlékek között egy eddig kiadatlan gyüjtemény, mely *jobbágypanaszokat* foglal magában. Az egyik panaszlevél azt mondja el, hogy a levélíró bátyját — mert a földesúr fürdővizét túlságosan megmelegítette — lefejezték.

A művészet — állapította meg kongresszusi felszólalásában *Révai* József — egyik legfontosabb eszköze népünk nevelésének. Képzőművészeinknek újabb nagyszerű alkalom nyílik most, hogy még jobban elmélyedjenek a multban és a mai magyar életben, megtalálják a hősöket, a történelem és a mindennapok hőseit és a képző erő és a képzőművészet erejével döntő lépést tegyenek a kultúrforradalom terén.

(dm.)

KARÉNEKESEKET KERES AZ OPERAHÁZ, megfelelő előképzettséggel. Nők 18—30 évig, férfiak 20—35 évig, jelentkezzenek az Operaház személyzeti osztályán, részletes életrajzzal és bizonyítványokkal, naponta 10—2 óráig.

Színházak hétfői műsora

Operaház: Eladott menyasszony (7). — **Nemzeti:** Harcban nőtt fel (7).— **Városi:** Nincs előadás. — **Magyar:** Titkos háború (7). — **Madách:** Liliomfi (7). — **Belvárosi:** Bányásztecsület (7). — **Fővárosi Operett:** Palota-szálló (7). — **Vidám:** Gál Anna diadala (7). — **Ifjúsági:** Sorsdöntő napok (7). — **Ültörő:** Az ezred fia (fél 8). — **Állami Bábszínház:** A nyúl meg a kandur (3, 5). — **Fővárosi Varieté:** 7 vidám nap (fél 8). — **Kamara Varieté:** Nézzünk körül (7). — **Rádió:** Vak Bottyán (Kossuth, 20.50).

Nézzünk körül

A Kamara Varieté új műsora

A *Kamara Varieté* legutóbbi műsorát *175-ször* adták elő, ami a kis *színháznál* éppúgy, mint a *műfajnál rekordot* jelent.

Az új műsort *„Nézzünk körül"* gyüjtőcím alatt mutatták be. A címnek *kevés köze van a jó előadáshoz.* A műsor középpontjában három *egyfelvonásos* áll. *Katajev „Gombaüdülő"* című vígjátékát *Kolozsvári* Gyula dolgozta át. Mulatságos, *helyzetkómikumokon* felépülő bohózat, amely félreértések révén kis időre felkavarja a dolgozók üdülőjét. *Salamon Béla melegszívű tragikómikus figurájában a szívhez és a nevetőizmokhoz szól. Hollós* Melitta, *Demeter* Hedvig, *Boros* Ödön, *Simor* Ottó, *Barna* Anci, *Andai* és mások játsszák a többi szerepet.

Az *Analfabéták* című, finom művű kis darabot *Makszimov* írta és *Feleki* dolgozta át. Reálisan játsszák *Simon Marcsa,* a karakterisztikus *Bársony* István, a szépen beszélő *Stift* Emil és a kifejező *Forgács.* Kis szovjet faluban a tanács két vezetője felfedez az íróasztalon egy levelet. Ebben a központból arról értesítik őket, hogy még mindig van *egy analfabéta* a faluban. A tanács vezetői az analfabéta tapintatos felkutatására indulnak. Két öregre gyanakszanak. Az egyikről, a férfiról kiderül, hogy szabad óráiban *Puskint* olvassa, a másikról, az öregasszonyról pedig kitudódik, hogy figyelmesebb, mint a tanács izgatott tagjai: *elolvassa a központból érkezett levelet és észreveszi, hogy a levél 1925. keltezésű — véletlenül került az asztalra.*

A *„Hét évig nem lesz szerencsém"* című kis operettet *Fejér* István és *György* László írták. A babona ellen harcolnak. Az *operettgyöngyszem* jó szövegéhez *Tamási* Zdenkó szerezte a stílusos muzsikát. *Hollós* Melitta, *Maderas* Vilma, *Feleki* Sári, a jóhangú *Varga* László és az „újtatos" kettős: *Bársony* és *Barna* Anci tüntek ki. A *„Fagyasztott marhahús"* című paródia *Nádassy* László műve. *Turay* Ida, *Bellák, Sugár* és *Benedek* éles korrajzzal mulattatnak. *A hazugság bajnoka* című jelenetben néhány percig *Feleky* Kamillon is lehet szórakozni. *Kazal* László magánszáma, mint mindig, most is népszerű. A *színészutánpótlás* jelenetet *Halmai* Imre és *Kabos* László adják elő. Néhány utánzás sok nevetést vált ki a nézőtérből. Az utolsó jelenetnél nem tudni, hogy Halmai melyik Latabárt utánozza. *Mert egyikre sem hasonlít!*

Kellér Dezső konferanszja, valamint *Komlós* Vilmossal előadott kettőse szellemes és találó. *Kellér előadása minden műsorban kitünő.* A bemutatott táncszám kedves. *Pottasy* bűvész „varázslatos" trükkjeivel ámulatba ejti a közönséget. A kis darabokon, a szereplők játékán, mozgásán, mind-mind meglátszik a színház rendezőjének, *Hegedüs* Tibornak művészi tudása. Zenei vezető és zongorakísérő: *Erdős* László.

(P.)

A BÉKEIVALÁIRÁSI MOZGALOMRÓL *is készít filmbeszámolót kisfilmgyártásunk. Az alkotás egyként hangsúlyozza majd a mozgalom nagy sikerét és jelentőségét.*

Mozi

TÁVOL MOSZKVÁTÓL: (Sztálin-díjjal kitüntetett, magyarul beszélő, színes szovjet film) VÖRÖS CSILLAG (Lenin-körút 45) ½5, ¾7, 9, vas. ½3. — DÓZSA (Róbert Károly-körút 61) ½5, ¾7, 9, vas. ½3. — FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3) ½4, ¾6, 8, vas. ½2. — TÁNCSICS (Csepel) ½6, 8, vas. 3. — KORZÓ (Ujpest) 4, ½7, ½9.

AZ UJ TANITÓ: (vidám és tanulságos filmtörténet) SZIKRA (Lenin-körút 120) 5, 7, 9. — FÓRUM (Kossuth L.-utca 18) 4, 6, 8. — MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b) ½6, ½8, vas. 3. — TÁTRA (Pesterzsébet) ½6, 8, vas. 3. — BRIGÁD (Pestszentlőrinc) ½6, ¾8, vas. ½4.

EZ TÖRTÉNT SZAKENBEN: (Derűs szovjet film) DUNA (Fürst S.-utca 7) 5, 7, 9, vas. 3. — SZABADSÁG (Bartók B.-út 64) 4, ¼7, ½9. — MÁJUS 1. (Mártírok útja 55) ½5, ¾7, 9, vas. ½3.

FÁKLYA (Lenin-körút 88): 1. Magyar híradó. 2. Szovjet úttörő-híradó. 3 **KASPI TENGER KAPUJA.** 4. **A NÖVÉNY ÉS A FÉNY.** 5. **HÖRCSÖG HUGÓ.** ½5-től 11-ig, vas. d. e. ½11-től este 11-ig folytatólag.

Első start: (fordulatos, vidám lengyel film) ROYAL (Kispest) 6, ½9, vas. ¾4.

Mese a tűzmadárról: (színes szovjet rajzfilm) UTTÖRŐ (Bajcsy-Zsilinszky-út 38) 4, 6, vas. 10, 2, 4, 6.

Becsület és dicsőség: (új magyar film) SAVOY (Üllői út 4) ½4, ¾6, 8. — ÓBUDA (Selmeczi-u. 14) ½5, ¼7, ½9, vas. ½3.

Muszorgszkij: (magyarul beszélő színes szovjet film) ADY (Somogyi B.-út 3) ¼4, 7, ½9. — TAVASZ (Rákospalota) 6, ½9, vas. ¾4.

Becsületbíróság: (magyarul beszélő szovjet film) STUDIÓ (Akácfa-u. 47) 4, ½7, ½9, vas. ¾2.

Májusban történt: (Csehszlovák filmvígjáték) PATRIA (Népszínház-utca 13) ¾4, 6, ½9.

Felszabadult föld: (Uj magyar film) JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7) 4, ½7 ½9.

Különös házasság: (Mikszáth Kálmán regénye filmen) TINÓDI (Nagymező-utca 8) 4, ½7, ½9. — PHÖNIX (Rákóczi-út 68) ½11, ½1, ½3, ½5, 7, ½10. — CSILLAG (Cs.-hegy) 6, 8, vas. 4.

Szembesítés: (magyarul beszélő szovjet film) KOSSUTH (Váci-út 14) 4, ½7, ½9, vas. ¾2. — WEKERLE (Kispest) 6, 8, vas 4.

Varsói premier: (Látványos, zenés lengyel film) ELIT (Szt. István-krt. 16) ½5, ¾7, 9, vas. ½3.

Legyőzhetetlen város: (fordulatos lengyel film) BETHLEN (Bethlen-tér 3) 4, ½7, ½9, vas. 2. — BÁSTYA (Lenin-körút 8) 11, 1, 3, 5, 7, 9. — TERV (Pestújhely) 6, ½9, vas. ½4 (8-tól Táncosnő).

A trubadur: (Verdi világhírű operája filmen) ZUGLÓI (Angol-u. 26) ½5, ½7, ½9. — BÉKE (Szent László-út 48) 4, 6, 8. — HAZÁM (Váci-út 150) ½5, ¾7, 9, vas. 2. — ASTÓRIA (Szent László-tér 14) ½6, ½8, vas. ½4.

Uj harcosok születnek: (csehszlovák film) UGOCSA (Ugocsa-utca 10) 4, ½7, ½9. — STEFÁNIA (Kispest) ¼7, ½9, vas. 4.

Ördögszakadék: (lengyel film) BODOGRÁF (József-körút 6) ½4, ½6, ½8.

HIRADÓ MOZI (Lenin-körút 13): 1. Magyar híradó. 2. **ÉPÜL A BÉKEMŰ.** 3. **BAROKK PRÁGA.** 4. **UJ SPORTPÁLYA.** Reggel 9-től este ½11-ig folytatólag.

FÉNY (Ujpest): 1. Magyar híradó. 2. Szovjet sporthíradó. 3. **MADÁRFIÓKÁK.** 4. **AZ ANYAG SZERKEZETE.** 5. **A VÁROS NEM ALSZIK.** 6. **JÁTÉKORSZÁG HŐSEI.** 5-től ½10-ig, vas. d. e. ½11 és délután ½4-től este ½10-ig folytatólag.

Harcoló Kína

Irta: Konsztantyin Szimonov

A hétfőn Budapestre érkezett neves szovjet újságíró és író a kínai felszabadító háború idején mint a Pravda tudósítója volt szemtanúja a győzelmes harcoknak. Egyik legérdekesebb cikkéből közöljük az alábbi részleteket.

1949 november 21. A támadás negyedik napja. Délután hamarosan elérjük a Hajludzian hídját.

Rozsdás vasgerendákból összeszerelt bakok szolgálnak a híd alapjául. Azelőtt széles, síma fapalló feküdt ezeken a bakokon — természetesen felrobbantották —, most azonban keskeny kis deszkalapokból összetákolt vékony, ingó kőpallón kell átkelnünk a folyó felett.

Leszállunk lovainkról, hogy két kilométerrel feljebb átúsztathassák őket — mi meg az ezredtől együtt lépünk rá a hídra.

Sok ember futott össze egyszerre a folyó partján és a katonák nagyrésze, hogy ne húzódjon sokáig az átkelés, begázol a mély vízbe, hogy a híd mellett ússzon át. A többiek fúvva haladnak át a rengő-ringó pallón, nehogy feltartsák a forgalmat.

A katonák között azonnal szembetűnnek egyenruhájukkal a tegnapi harcok folyamán foglyul ejtett Kuomintang-katonák; egyesek a konyha katlanjait és terheket cipelik, mások puskával a vállukon szaladgálnak.

— Miért hagyták náluk a fegyvert? — kérdem a híd közepefelé futás közben a politikai osztály főnökétől.

— Miért ne? Hogy aztán a mieink cipeljék még a fegyvert is utánuk? — válaszolja nevetve. — Csak vigyék ők maguk! Az első két-három napon még levesszük róla a szuronyt és kiszereljük a ravaszt. Véleményünk szerint épp elég ennyi...

*

Már néhány óra óta tart a harc. Az első kisebb támadások sikertelenül végződtek. A támadás szempontjából nem túlságosan megfelelő környezet miatt nehéz elhelyezni a támadó ezredet, de mégiscsak sikerült és a döntő támadás a két magaslat ellen éppen most kezdődik. Az ágyuk és aknavetők belövik az ellenség által megszállt terület egész mélységét; hol a dombokon, hol az úton, hol még távolabb — innen nem is látható helyeken — robbannak a lövegek.

Az egyik robbanás után sűrű füstoszlop emelkedik a távolban az ég felé; valami meggyulladhatott az úton.

Lassan alkonyodik. Egyre ritkábban lobbanak az ellenséges ágyúk tüzei az előttünk levő dombokon. A mi aknavetőink és tüzérségünk tüze már csak a láthatatlan messzeséget lövi.

Végre megérkezik az ezredtől egy lihegő összekötő és egy kis cédulán hozza az üzenetet: a magaslatokat valóban elfoglalták. A hadosztályparancsnok, a komisszár és a vezérkar főnöke vidáman pillant egymásra, aztán leülnek a gödör fenekére, hogy megbeszéljék a további hadműveleteket.

Búcsúzunk. A komisszár kezetszorít és arcán vidám mosollyal mondja, hogy az első napokban zsákmányolt ágyúk, aknavetők és gépfegyverek még amerikai gyártmányúak voltak, de ma — mint az ezredparancsnokság üzenetében látja — új márkájú fegyverek tűntek fel közöttük, méghozzá néhány kanadai géppuska.

— Ha csak gyári márka szerint nézzük is az utóbbi években zsákmányolt fegyvereket — mondja a komisszár —, egész szép képet kapunk arról, hogyan harcol ellenünk a nemzetközi imperializmus.

... Egy óra mulva a faluban, melyben éjszakáznunk kell, meglehetősen hosszú beszélgetést folytatok ennek a nemzetközi (természetesen, mint a fegyverek arányszámából is látható, elsősorban amerikai) imperializmus egyik bérencével, akit pár órával azelőtt ejtettek foglyul a mieink. Sze Te-szin hadnagy, a Kuomintang-hadsereg szakaszparancsnoka 29 éves fiatalember. Mozgékony, kellemetlenül szép arcán pimasz kifejezés honol. Vigyázzban áll, meglehetősen zavartan — még nem fogta fel teljesen új helyzetét — és hol arcátlan, hol hamisan tisztelettudó hangon beszél.

Huantungban született, szülei nem voltak sem gazdagok, sem szegények. Egy darabig tanult, azután — saját szavai szerint — a napot lopta, 17 éves korában önként belépett egy határőrezredbe és elég gyorsan lett belőle altiszt, majd tiszt. Még gyorsabban vált egy század élelmezési főnökévé és hosszú időn keresztül maradt ezen a helyen, mely kétségtelenül a legjövedelmezőbb beosztásnak számított a Kuomintang-hadsereg alacsonyabbrangú tisztjei számára — már ami a harácsolási lehetőségeket illeti.

Aztán már valósággal harapófogóval kell kihúzni a szavakat belőle. Kedvetlenül válaszolgat kérdéseimre. Nem szívesen beszél a Kuomintang-hadseregen belül uralkodó hihetetlen fosztogatásról és erőszakról. De ha már szólni kell róla, a legfőbenjáróbb bűnöket is bárkire ráruházza — önmagát kivéve. Igen, a szökésért agyonlövés jár; igen, a kommunistagyanúságért is, de ő maga sohasem lőtt agyon senkit. Aztán valósággal lelkesen kezdi mesélni, hogy a szökevényeket és kommunistákat háttal letérdeltették, tarkójukra cédulát tűztek fekete körrel a közepén, hogy pontosabban tudjanak célozni; olyan szakértelemmel meséli ezt el, hogy akaratlanul is leleplezi magában azt a vadállatot, akinek nap mint nap köze volt ezekhez a kivégzésekhez.

Gyorsan végzek jelentéktelen multjával és felteszek neki néhány kérdést arról, hogy mit gondol most. Mi a véleménye most Csang Kai-sekről?

— Csang Kai-sek nagy hadvezér, de — mint a közmondás mondja — „olyan, mint a lenyugvó nap".

— Miért lett olyan, mint a lenyugvó nap?

— Mert két nagy hibát követett el.

A továbbiakban kiderül, hogy Csang Kai-sek az első hibát ott követte el, hogy túlkevés pénzt (mindössze 6 milliárd dollárt!) vett fel az amerikaiaktól és az utóbbi években olyan pénzt bocsátott ki, melyért semmit sem lehetett már venni. Ezért kezdtek olyan sokat lopni a hadseregben.

— Fentről kijött a parancs, hogy ne lopjanak, de lenn mégis loptak.

— Hát „odafenn" nem loptak? — kérdem.

— Egy keveset, — válaszolja rövid gondolkodás után. Aztán hozzáteszi: — De a legutóbbi hadosztályparancsnokról igazán nem lehet mondani, hogy lopott volna.

— És az utolsoelőtti?

— Aránylag az is kevesett lopott.

— És mi volt Csang Kai-sek második hibája?

— Az, hogy a Japán elleni háború után isten tudja mire költötte a pénzt, ahelyett, hogy tovább növelte volna hadseregét és kivívta volna a teljes győzelmet. Én például 12 éve katonáskodom. Szántani nem tudok, teherhordó meg nem akarok lenni. De mit tegyek? ... Növelni kellett volna a hadseregét! — kiáltja dühösen, mély meggyőződéssel hangjában.

— De hiszen így is 5 millió embere volt! Honnan vette volna a pénzt még több eltartására?

— Adtak volna az amerikaiak, ne féljen!

— És mire kellett volna ez a hadsereg?

— Hogy kiirtsa a kommunistákat.

— És aztán?

— Hogy megtámadja Oroszországot.

— Gondolja, hogy mindez sikerült volna neki?

— Az amerikaiak adtak volna rá pénzt — ismétli makacsul, majd fáradtan felsóhajt. Nyilvánvalóan elcsigázta ez a szokatlan szellemi megerőltetés. Szótlanul, szaporán pislogva ül előttem; mérges is és szórakozott is — nem akar teherhordó lenni és tudja, hogy már nem folytathatja rablóként karrierjét.

— Mondja meg neki, hogy mehet — mondom a tolmácsnak.

Sze Te-szin felpattan, gépiesen tiszteleg — összecsapja bokáit és kilép a kunyhóból. Minden mozdulatával meglepően emlékeztet arra a számtalan fasiszta ifjoncra, foglyul ejtett SS-hadnagyra és főhadnagyra, melyekkel mint haditudósító, a Nagy Honvédő Háború idején Európában találkoztam.

*

A támadás ötödik napja. 45—50 kilométernyire lehetünk Huinlintől. Megállás nélkül halad előre a 123. hadosztály, leszaggatva a menekülő Kuomintang-hadsereg utóvédeit, néha egész ezredet megelőzve és behatoló, kemény ékeivel hátországát fenyegetve.

Egyre több és több fogoly kerül elénk. Egyesek fülükre húzott sapkájukkal, fázó testüket takarójukba csavarva félelmetesen hasonlítanak a németekre, mikor szétverték őket Sztálingrádnál.

A békeívek útja a kis tanyák világában

Kecskeméti tanyák, május
(A Kis Ujság kiküldött munkatársától)

A tanya büszkén állott a síkságon s a kémény körül szaladgáló szelek megtépték a felszálló füstöt. Az akácok még komoran, szürkén állottak a tavasz zöld terítőjének mezején, de a fák között született szellő már a tanyák felett cikázó fecskékkel találkozott.

A ház fala fehér volt, mint a most hazaérkezett gólyák szárnya s talán ma szebben csillogott, mint máskor. A ház körül a munka békessége, gazdagon elnyúló vetések. A kis házban munka folyik, most éppen a konyhát meszelik. Kettlen a szomszédból segítenek s a házigazda felesége fut ki a vendégek elé:

— *Ide tessék, a kerti asztalhoz.*

Kis kerek kőasztal, körülötte piros tulipán, aprófejű nefelejcs, bimbózó kankalin s a kóbor szél valahonnét elénkdob egy halott, tavalyi falevelet. Fakó, barna levél, mellette fehérlik a békeív:

— *Ezt hoztuk!* — mondja a tanítónő.

Balogh Pálné mellénk ül, arca ráncos mint a föld, melyen oly nehezen vihette életét. Keze nehezen fogja meg a ceruzát s úgy belekapaszkodik, mint az országút vándora az életet jelentő görbe botba.

— *Aláírom!* — mondja. — Még sok munka vár rám, el kell azt végezni! Az én munkámhoz béke kell.

Balogh Pálné tanyai parasztasszony neve odakerül a békeívre. A sok százezer és millió név közé, azoknak táborába, akik követelik az öt nagyhatalom békeegyezményét, hogy annak nyomán mindenki békén végezhesse a maga munkáját. Kiki azt, amire hivatott, amire született, amiért tanult, kiki a magáét, szerte a világon, közöttük Balogh Pálné itt a *hetényegyházi* tanyán.

A két népnevelő elmondja, hogy a békeívet aláírták már a városban, *Kecskeméten* mindenütt, hivatalokban, üzemekben, az építkezéseknél. S voltak sokan, igen sokan, akik nem elégedtek meg nevük aláírásával, de még jobb és becsületesebb munkára vállalkoztak.

Megszólal *Balogh* Pálné is, szavai reménytkeltőek — mint aszályos nyárban a felhőket hordozó égbolt.

— Mit tehetek én a magam munkájában? Itt van ez a konyhakert, van vagy 600 ölnyi, több veteményt termelek rajta, hogy bővebben jusson belőle mindenkinek.

Felállunk, mert még nagy út van hátra. A szél is irányt változtatott s nyomán magasba szállt a kémény füstje. *Balogh* Pálné integett a kis kerítés mögül s a könnyű kocsi nyomán kavargóan hullámzott a sárga por.

Az egyik hetényegyházi iskolában már ott volt néhány békeív, összegyűjtve. Tele aláírással s úgy sorakoztak rajta a nevek, mintha a béke katonái állnának mindenre készen. Aláírták sokan, de csaknem mindenkinek volt hozzá valami mondanivalója.

— Pontosan fizetem az adót, hiszen én is pontosan kaptam a permetezőszert és a jó vetőmagot.

A másik szőlőtermelési szerződést kötött, a harmadik a gyors begyűjtéssel igyekezett erősíteni, támogatni azoknak nagy táborát, akik mindenfelé a békét akarják.

S az egyik tanyában, idelátszik az iskolához, ezt mondta egy asszony: a neve *Farkas* Béláné, munkával emelkedett fel a többiek közé, juttatott földet kapott s életet teremtett rajta:

— *Úgy nevelem ezt a gyereket, hogy csak azokat szeresse, akik a békét akarják.*

A hadiárva kisgyerek a frissenzöld fűvön boldogan játszott rongy mackójával, lábánál öreg kutya feküdt s a kémény felett kiterjesztett szárnnyal keringett egy gólya.

A tanyák itt *Kecskemét* város 112 ezer holdas határában szétszórva hevernek, csak úgy, mint a zöld réten a tarka vadvirágok.

Bacsa Istvánnak órányira van ide a tanyája, a 10 hold jó föld közepén. Hozzá is eljutott a békeív.

— Aláírom! — mondta. — Hiszen semmi teher nincs a lelkemen. A szőlőmunkákat is most négy héttel hamarabb befejeztem, mint máskor. *Tiszta lelkiismerettel aláírhatom.*

A tanyai iskolákat már a békeív aláírása előtt kultúrcsoportok látogatták. Nem jutott belőlük mindenhova, hiszen a város széles határában 67 tanyai iskola tanítja már a mindenki tudományára a szétszórt települések régen sokat vándorló gyerekeit. A tiszta tantermek apró padjaiban mégis jutott hely az elmult vasárnapon sokezer tanyai dolgozónak, akik előtt kis jeleneteket adott elő valamelyik városi kultúrcsoport, megszólalt a zenekar, messzire szállt az énekkarok vidám dala s feltámadtak már csak az öregek emlékezetében élő régi táncok.

A kulturműsor végén szó esett arról is, hogy veszély fenyegeti a világ békességét, azt a munkásnyugalmat, melyben oly otthonosan érzik magukat ezek a kis tanyák. Veszedelem támadhat ennek a tájnak békességére is, de ellenáll minden veszélynek a jó munka, a kemény helytállás. Ezért jönnek erre a békeívek s ezért fogadják őket olyan szeretettel, mint amilyen boldogsággal vették körül a kultúrcsoportok szereplőit.

Egy másik tanyacsoportban a *városföldi* termelőcsoportban együttesen várták a békeívet hozó népnevelőket. Elsőnek írta alá *Poór* Sándor, a csoport elnöke s nyomában *Káplár* Béla az egyik munkacsapatvezető, aki az eddiginél is jobb munkára vállalkozott. Itt már a gyümölcserdők rengetege következik, húzódik déli irányban a város mellett. Itt dolgozik Káplár Béla s mikor a békéről beszélgetett a népnevelőkkel, csak annyit tett hozzá az aláírásához, hogy *munkáját ezután 200 százalékra teljesíti.*

Talfája jellegzetes tanyavilág a nagy kecskeméti pusztában. Egymástól messzire szóródtak a települések, de a békeív, a lelkes tanyai tanítók és népnevelők munkája nyomán eljutott mindenhová.

— Ná'am már tegnap jártak — mondja S. *Nagy* Sándor 18 holdas gazda.

Odaírta a nevét az ívre, melynek papírja fehér, mint az a szándék, amely a jó munkát vezérli. Aláírta, s ebből az alkalomból párosversenyre kötött szerződést szomszédjával, *Dakó* Lajos 14 holdas gazdával.

A békeívre rákerült a neve *Juhász* György 15 holdas, *Fazekas* Márton 11 holdas és *Kása* Sándor 10 holdas gazdáknak is. A három név a legjobb gazdák neveit jelenti. Elsők a munkában, elsők a helytállásban.

A nap sugarai délutánra már átölelik a megébredt természetet s a ritka erdőkben a szokatlan csendességbe már belekiabál a fácánkakas. A munka óráról-órára forróbb hívással várja az embereket, mindenfelé, amerre a szem ellát.

A békeívek nagy utat tettek meg ebben a 112.000 holdas végtelen rónaságban. Ennek az útnak álltunk meg most néhány állomásán, *Hetényegyházán, Városföldön* és *Talfáján.*

A békeív diadalmas vonulásába beleorakoztak a tanyák, ezek az apró hajlékok, a reszketeg kézírások, kemény elhatározások, munkát, életet szerető emberi sorsok.

Dömötör László

Fokozódó kizsákmányolás, növekvő elégedetlenség a gyarmatokon

A második világháború után kialakult nemzetközi helyzet egyik szembeszökő sajátossága a gyarmati és függő országokban élő népek forradalmi harca a szabadságért. Már az Októberi Szocialista Forradalom kisugárzása, alapjaiban rendítette meg a világimperializmus egész rendszerét s a gyarmati népek felszabadító harcának különösen nagy lendületet adott a Szovjetunió világtörténelmi győzelme a fasizmuson, majd az a felbecsülhetetlen jelentőségű tény, hogy a 475 milliós kínai nép levált az imperialista kizsákmányolás rendszeréről és független, szabad életet kezdett. *Rákosi* Mátyás kongresszusi beszámolójának a nemzetközi helyzetet elemző részében joggal állapította meg, hogy a kínai nép győzelmével *„az évszázados gyarmati uralom korszakának likvidálása megkezdődött".*

Természetes, hogy az egyre szűkebb térre szoruló imperializmus fokozott kizsákmányolással és elnyomással igyekszik tartani pozicióit. Az is természetes, hogy az imperialisták növekvő nyomásukat kenetteljes szavakkal igyekeznek elkendőzni és *Truman* 1949 január 20-i elnöki székfoglaló beszédében kormányzásának egyik fő programmját így határozta meg: „Növelnünk kell a tőkebefektetést a fejlődést igénylő területeken". Ahány szó, annyi képmutatás. A „tőkebefektetések növelése" azt jelenti, hogy *az amerikai monopoliumok kivelik profitszerző hálójukat az ázsiai és afrikai gyarmati és függő területekre,* a „fejlődést igénylő területeken" pedig azokat az országokat értik, amelyeket alkalmasaknak látnak az „amerikai életforma" elterjesztésére.

Afrika mindig az imperialista ellentétek és összeütközések színtere volt, napjainkban pedig nyilvánvaló lett: minél inkább roskadoznak az európai gyarmatbirodalmak Ázsiában, annál gyorsabban látnak hozzá az imperialisták Afrika gazdasági kizsákmányolásához, háborús terveik szolgálatában. Az angol „munkáspárti" imperialisták nyíltan hangoztatják, hogy a brit világbirodalom bomlása következtében támadt gazdasági nehézségeiket az afrikai gyarmatok fokozott kizsákmányolásával próbálják enyhíteni. Sir Stafford *Cripps* a második világháború után kijelentette: „A jelenlegi körülmények között döntő fontosságú, hogy Afrika gyarmati fejlődésének ütemét meggyorsítsuk." Az amerikai imperializmus ugyancsak szemetvetett Afrikára és Foster *Dulles,* az egyik legfőbb háborús uszító, ismételten hangoztatta: „Fel kell tárni az afrikai szárazföld hatalmas segélyforrásait." Ebből az imperialista viszályból is az USA került ki győztesen s ma Amerika a hangadó imperialista hatalom Afrikában.

Válaszul a növekvő elnyomásra és kizsákmányolásra a második világháború alatt és után, *Afrikában is kibontakozik a nemzeti felszabadító mozgalmak* s az egykor „sötét földrésznek" hirdetett kontinens dolgozó tömegei évről évre szervezettebben, a munkáspártok vezetésével, sztrájkokkal és fegyveres ellenállással küzdenek emberi jogaikért, szabadságukért.

Közép- és Közel-Kelet országai, fontos stratégiai helyzetük és nyersanyagkincseik miatt különleges helyet foglalnak el a világuralomra törő amerikai tervekben, — éppen ezért az amerikai monopolтőke „segítség" ürügyével agresszívebben hatol be a közelkeleti államok gazdasági életébe s ez a kapitalista terjeszkedés *mérhetetlen nyomorúságával* súlyosodik a közel- és középkeleti országok dolgozóira. Egyiptomban, Szaudi-Arábiában, Szíriában, Irakban, Iránban a munkások rendszerint napi 12—16 órát dolgoznak, nyomoruságos bérért. *A munkanélküliek száma milliókat tesz ki* és a kizsákmányolás *modern kapitalista módszerei* összefonódnak a parasztságra súlyosodó *feudális elnyomás különböző formáival.* Egyetlen adat arra, milyen mértékben használják ki az amerikai monopolisták Szaudi-Arábia olajkincsét: 1947-ben az „Aramco"-társaság haszna elérte a 68 millió dollárt, s ez a profit 1948-an 8—9-szeresére emelkedett. Ugyanakkor az amerikai társaságok alkalmazásában álló sokezer arab munkás a legsúlyosabb körülmények között él: *a testi fenyítés legbarbárabb módszereit is alkalmazzák velük szemben.*

Ázsia és a Csendes-óceán szigetvilágának népei évszázadok óta célpontja az imperializmus támadásainak, amelyek gyarmati és félgyarmati rendszert kényszerítettek az itt élő népekre. *A földkerekség egész lakosságának több mint felét tartotta rabságában ezeken a hatalmas területeken az imperializmus és tőkésrendszer egy maroknyi csoportja.*

Az imperialisták gyarmati politikáját az a cél irányítja, hogy felhasználják a gyarmati és félgyarmati országok emberi és anyagi erőforrásait, hogy olcsó vagy ingyenes munkaerőhöz jussanak, az új háború céljára pedig ágyútölteléklhez és katonai nyersanyagokhoz. Ennek érdekében egyedül Indonéziában mintegy 2.5 milliárd tőkét fektettek be, Burmában több mint 50 millió fontsterlingnyi angol tőkének a kamatait igyekeznek kisajtolni a burmai népből a City monopolistái. Malájföld gazdagságára és egyben kizsákmányolására jellemző pedig a következő adat: 1947-ben 284 millió dollárt exportáltak Malájföldről és ez az összeg 44 millió dollárral több, mint Anglia egész kivitele az Egyesült Államokba; Vietnamnak csak a déli részén mintegy 60 millió kaucsukfát birtokoltak a gyarmatosítók.

Indiát az angol imperializmus 1947-ben két részre, Indiára és Pakisztánra osztotta s mindkét résznek dominiumi statutum alakjában látszatfüggetlenséget adott, anélkül azonban, hogy ez változtatott volna e dominiumok gazdasági rendszerének gyarmati jellegén. A felosztás célja éppen az *indiai és pakisztáni gazdasági rendszer elmaradottságának rögzítése,* önálló fejlődésének megnehezítése és az angol tőkétől való további függőség biztosítása volt. Ráadásul a háború utáni években egyre tevékenyebben nyomul be *az amerikai tőke* India gazdasági életébe s ez csak fokozza a lakosság kizsákmányolását.

A gyarmati és függő országok uralkodó körei embertelen eszközökkel üldözik a szabadság és haladás híveit, igyekeznek elfojtani az öntudatra ébredt népek elégedetlenségét, ami azonban fékezhetetlen erővel tör a felszínre. *Afrikától Indiáig egyre nagyobb méreteket ölt a népi mozgalom és napjainkban valamennyi kontinensen nagy erővel bontakozik ki a gyarmati népek harca felszabadulásukért.* A gyarmati és függő országok népeinek egyre fokozódó szabadságharca *hatalmas segítség és erőforrás az imperializmus erőivel szembenálló demokratikus béketábor számára.*

Frisszöldség a XV. kerület határában

A hörcsögirtó 7-es brigád nyomában járunk az egykori Rákospalota, a mai XV. kerület határán.

A táj gyönyörű, de még inkább hasznos: a teljes konyhakerti kultúra kövér zöldjében járunk. Minden terem itt, amit a világváros piaca felvesz. És ami a legfontosabb, a veteményes táblákra szinte a végiben ott áll a piac. A friss zöldség, az összes primőrtermékek, amit a XV. kerület dolgozói korahajnalban leszednek, délelőtt már fővárosunk házi asszonyainak fazekában fő. A palotai kisemberek földjei átnyúlnak a csömöri határig. Ami itt borsóban megterem, a világhírű olasz borsót is megelőzi. A melegágyi kertészeli kultúra olyan magasfokú itt, hogy a palotai kertészetekben ezekben a napokban már hegyespaprika is van.

És Palota jól dolgozik! A Termeltető NV egész Nagy-Budapest területén itt osztályozta elsőrendűnek a szerződésre lekötött palántákat. A XV. kerület a begyűjtésben is kivált. A Terményforgalmi NV-nek már március 15-ig 60 vagon terményt adott be: 20 mázsa gabonával többet, mint amire kötelezve volt.

— *De mire kell mindehhez itt a hörcsögirtó brigád?* — kérdezzük kísérőnktől, *Agárdi* Istvántól, aki a kerületi tanács mezőgazdasági osztályán irányítja a kerületben a mezőgazdasági termelést. S mint látszik, figyelme ilyen különleges dolgokra is kiterjed.

369 kalasztrális holdon folyik itt a legfinomabb zöldségtermelés! A dunakeszi konzervgyár a Termeltető NV-on át kötötte le a palotaiak primőr- és egyéb árut. Ad hozzá minőségi magot és műtrágyát is. Csak az a baj, hogy ezt a talajt nagyon kedveli a hörcsög és az ürge! Egy-egy hörcsög vagy ürge

15—20 kiló szemes eleséget

hord be a földalatti kavernájába, hogy legyen mit csemegézni télvíz idején. Tavaly már összehozott bennünket a Fővárosi Tanács a híres balmazújvárosi hörcsögirtók brigádjaival. Már tavaly olyan remek munkát végeztek, hogy 8000 hörcsög volt a zsákmányuk és 8000 ürgét is elpusztítottak.

Gyors fejszámolást végzünk. Közösen kiszámítjuk, hogy ez 320 mázsa szemestermény mentett meg a fogyasztás számára. *Agárdi* István tovább számol. Öt mázsa szemestermény egy hősúlyú kétésfélmázsás sertés kihizlalásához elegendő. Egy-egy ilyen hízott sertés

144 kiló zsírt

nyujt a háziasszonyok számára. Még tovább folbontva, könnyen kiszámítható, hogy hány fővárosi háztartás zsírszükségletét fedezték ezek a hörcsög- és ürgeirtók.

— No, de mi jutott ebből a nagy haszonból nekik, maguknak? — szakítjuk meg a számítgatást.

— Van olyan hetük, hogy egyenként 300—400 forintot keresnek!

— De min?

— A hörcsögbőrön! Ennek ára 2 forint: szívesen fizeti érte a magyar szőrmeipar. Az elmult héten a hétfős brigád 1200 hörcsög gereznájával, vagyis prémjével és 600 ürge farkával számolt el.

A hörcsögök gereznájáért 2400 forintot kaptak.

— Az ürgefarok illetménye már jóval kevesebb: darabonként egy forint, tehát ezen 600 forintot kerestek.

Most már nem állítjuk meg, s a hétfős brigád vezetője, *Csörgő* Gábor mellé ülünk egy kis ürgelesre.

Csendet fogadunk, mert a készülék ugyan jó ötven méterre van tőlünk eldugva, de csend kell ehhez is, mint a horgászáshoz. Így sugdosunk egymásnak rendre, súgva kérdezünk, súgva kapjuk a feleletet.

— Honnan hozták ezt a tudományt magukkal?

— *Balmazujvárosról.*

— És oda honnan került?

Most csöndes mosoly bujkál Csörgő Gábor bajsza alatt:

— Thüringiából tizenöt évvel ezelőtt jött meg Ujvárosra két német szűcsmester. Ott tanyáztak Ujvároson jó pár évig. Annyi hasznunk volt belőlük, hogy megtanítottak néhányunkat a hörcsögfogásra. Tőlük vettük át

a hörcsögfogó-dobozt

is, ami jól bevált. Addig csak vízzel és ásóval pusztítottuk az ürgét, meg a hörcsögöt. De a vízzel kárbament a gereznája. A dobozos módszerrel épen marad az a finom kis bundájuk. Se sár, se víz nem éri, tetszik így még a legkényesebb prémszakértőnek is!...

Itt a suttogó párbeszéd véget ért. A ravasz szerkezet acéltüje éppen keresztülszúrt egy hörcsögöt. Csörgő Gábor, mint 600 balmazújvárosi földije szerte az országban — nyomban szakavatottan lenyúzza. Jó munkájuk nemcsak a mezőgazdasági többtermelést, de iparunkat is segíti.

Erdős Jenő

Rám is szükség van, én is tehetek valamit!

Egy öreg parasztnéni a tojás és baromfibegyüjtésről, amelyet százszorosan visszakap

Ács Antalné kis házának falai Pesthidegkút főutcájának, az Ady Endre-utcának legmagasabb pontján oly villanóan fehérlenek, mint Koszta József festményein az Alföld parasztházai. Az udvaron s a virágbaborult gyümölcsösben vöröstarajú hófehér fajjércék kapirgálnak. Ács Antalné pedig a vasárnap csendjében jóleső örömmel nézegeti a fejlődő életet, a háza előtt elvezető pompás országutat, szép gyümölcsöskertjének bő termést igérő pompáját.

— Hajlott koromra megértem — mondja —, hogy villany világít a szobámban, de nemcsak nálam, hanem sok-sok pesthidegkuti otthonban, mert a hároméves tervben kibővítették a villanyhálózatot, amely azelőtt igen gyér volt s borult téli estéken bizony vállalkozásnak számított elmerészkedni hazulról.

— Elhinné-e — kérdezi Ácsné mosolyogva és sok-sok ráncba szalad össze kedves arca —, hogy két éve tanultam meg írni, olvasni? A mult megfosztott a nyomtatott betű örömétől — most azán igyekszem bepótolni mindazt, amit csak lehet.

— A népnevelők nagy segítségemre vannak ebben. Minden vasárnap felkeresnek. Ilyenkor megbeszéljük mit is kell tennünk és mit kell tennem nekem magamnak, hogy ez a gyönyörűen fejlődő élet még szebben virágozzék. Nagy az örömöm, amikor Kiss Vilmos, a földművesszövetkezet elnöke látogat meg, mint népnevelő. Kiss Vilmos évtizedeket töltött el gyárban, munkás volt. Amióta itt vezeti az ügyeket, csak gyarapodott a falu. Nem lehet leírni azt a munkabírást, szeretetet, amellyel az ügyeket végzi. Most például a napokban, május 2-án nyílt meg az új Népbolt tele áruval. S Kiss Vilmos, aki nem a legfiatalabb már, maga is ott szerelte a villanyt, fűrészelte a deszkákat, összefogta az embereket úgy, hogy teljesen társadalmi munkával építették fel a csinos, háromkirakatos szövetkezeti boltot, amely Pesthidegkút büszkesége.

— Szeretjük Kiss Vilmost, ragaszkodunk hozzá, mert öntudatos munkásemberként példát mutat az egész falunak a munkában és közösségért való fáradhatatlanságban. Múlt vasárnap esett szó a terménybegyüjtési rendeletről. Én a kertem után 30 tojást és 2 és negyed kiló baromfit fogok beadni. Megértem, hogy mit jelent ez, az ipari munkásokat kell segítenünk nekünk kistermelőknek élelemmel, hogy a termelés jobban menjen. Én öregasszony létemre most éreztem át igazán, hogy rám is szükség van, hogy én is tehetek valamit a mi szép hazánk boldogságáért. Tudom, hogy csekélység, amit beadok és azt is tudom, hogy százszorosan kapom majd vissza. Máris annyi mindent kapunk a tervtől, vízvezetéket, csecsemőotthont, új iskolát, tíz napja sincs, hogy megnyílt az új OTI-rendelő, nem kell már a Kapás-utcába villamosozni, autóbuszozni annak, aki kezelésre szorul.

Ács Antalné összekulcsolja két munkában megkérgesedett kezét s búcsúzóul hozzáteszi:

— Ne gondolja, hogy csak én gondolkodom így a faluban. A gazdák mind örömmel tesznek eleget a begyüjtési rendeletnek. Máris sok tojás és baromfi gyült össze a földművesszövetkezetben, mert ezzel is hozzá akarnak járulni a terv sikeréhez s ki akarják mutatni, hogy mindnyájan egy célért dolgozunk, élünk, azért, hogy békében építhessük fel az új, szép világot.

Csillagvizsgálók a vidéki városokban

A csillagászati ismeretek terjesztésére a vidéki városokban a budapesti Uránia csillagvizsgáló mintájára csillagvizsgálókat létesítenek. Szegeden és Debrecenben a Természettudományi Társulat helyi csoportjai mellett máris működik bemutató csillagvizsgáló s a közeljövőben Miskolcon, Pécsett és Sopronban is megindul a munka.

Tervbevették, hogy Baján és Kalocsán s a dolgozók kívánsága szerint más vidéki városokban is létesítenek bemutató csillagvizsgálókat, melyeket a dolgozók egyénenkint és csoportosan látogathatnak.

ILLYÉS István festő, Egerben 1798-ban befejezi a Szikora-féle festést a minoriták uj sekrestyéjében /Szmrecsányi 226./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Illyés István. festő

Egerben, a minoriták
új sekrestyéjében 1798-ban
befejezi a Szikora-fele fes
fest.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 344. old.

Illyés István

festő

l.

Kaposvy jegyzetek

226 l.

Karperecz-töredék bronzból, őstori

VII. 105

Illyés István

festő

Eger 1798.

l.

Szentgyörgy

226. l.

Ilyés István

a bp-i TIT / Tudományos Ismeretterjesztő Társulat tárlatán mutatta be müveit.

M.G. : Avantgarde , pop-art show, Daily News, Budapest, 1972. január 9.

2 l.

ILYÉS SÁNDOR, fémöntő

Iván István, éremművész plakettet készitett róla.
1946.-ILYÉS SÁNDOR, szakállas férfi arckép b, /Fémöntő/
Álló tégla, 90+70 mm. öntött, bronz. 10/202/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Iván István szobrászművész érmei és plakettjei 8./200/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 1959/1 1.sz. Bp.

Illyés István, szobrászművész

A budakeszi tanácsházán kiállítás nyílt négy festő- és két szobrászművész alkotásaiból. Szemadám György és Illyés István művei is szerepelnek.

Népművelés, 1976. 6.

Illyés István

Kilenc kiállitó müvész között szerepel a müvész neve a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.
A "Balatonbogláti Kápolna-Tárlat 1972" cimmel a kiállitás junius 11.-én nyilik meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juni. lo.
XVI. évf. 24. sz. 2. lap.

ILYÉS ISTVÁN

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

3

XXI. ÉVFOLYAM
1981. MÁRCIUS

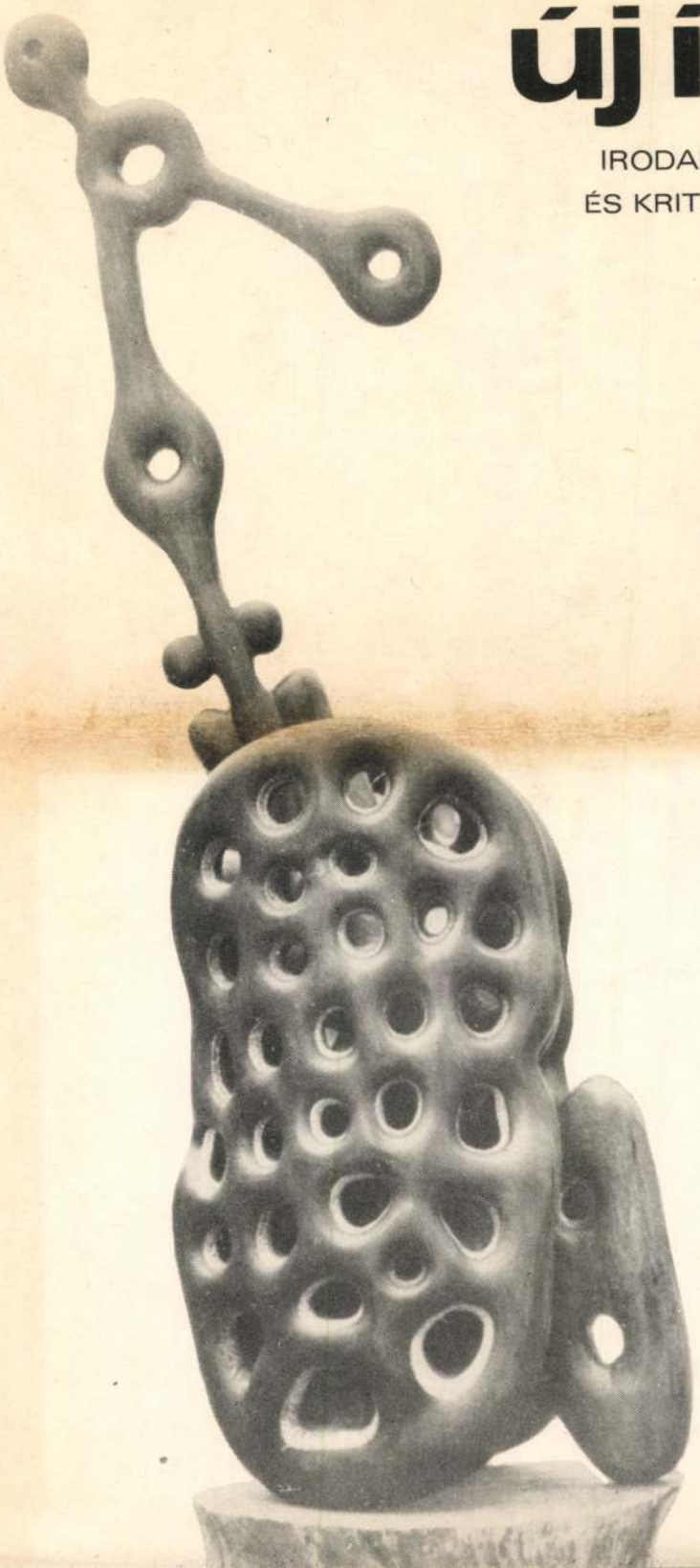

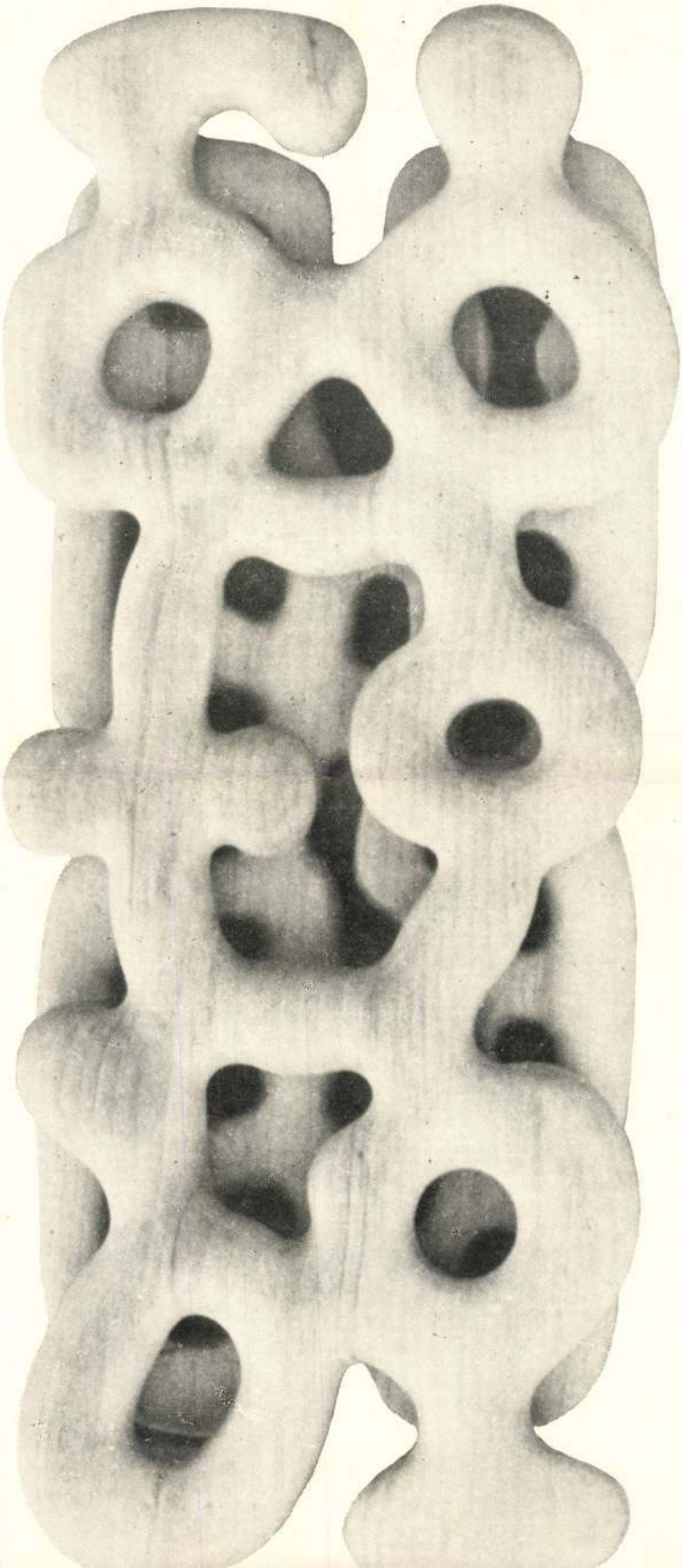

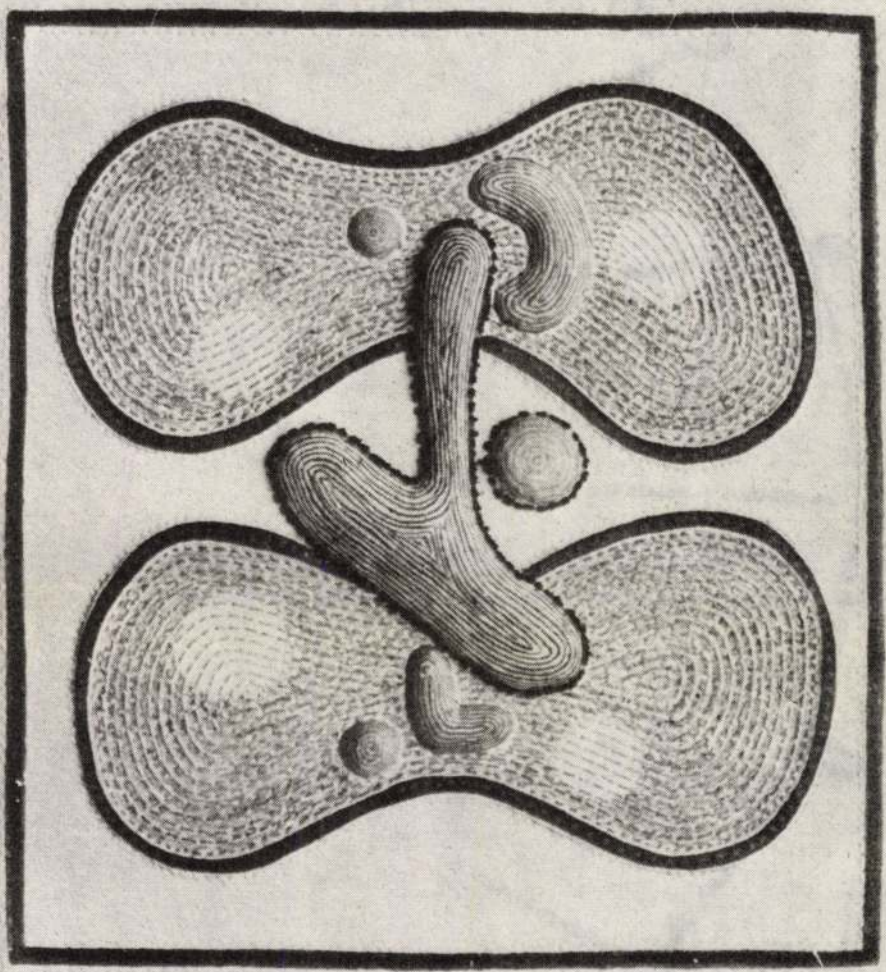

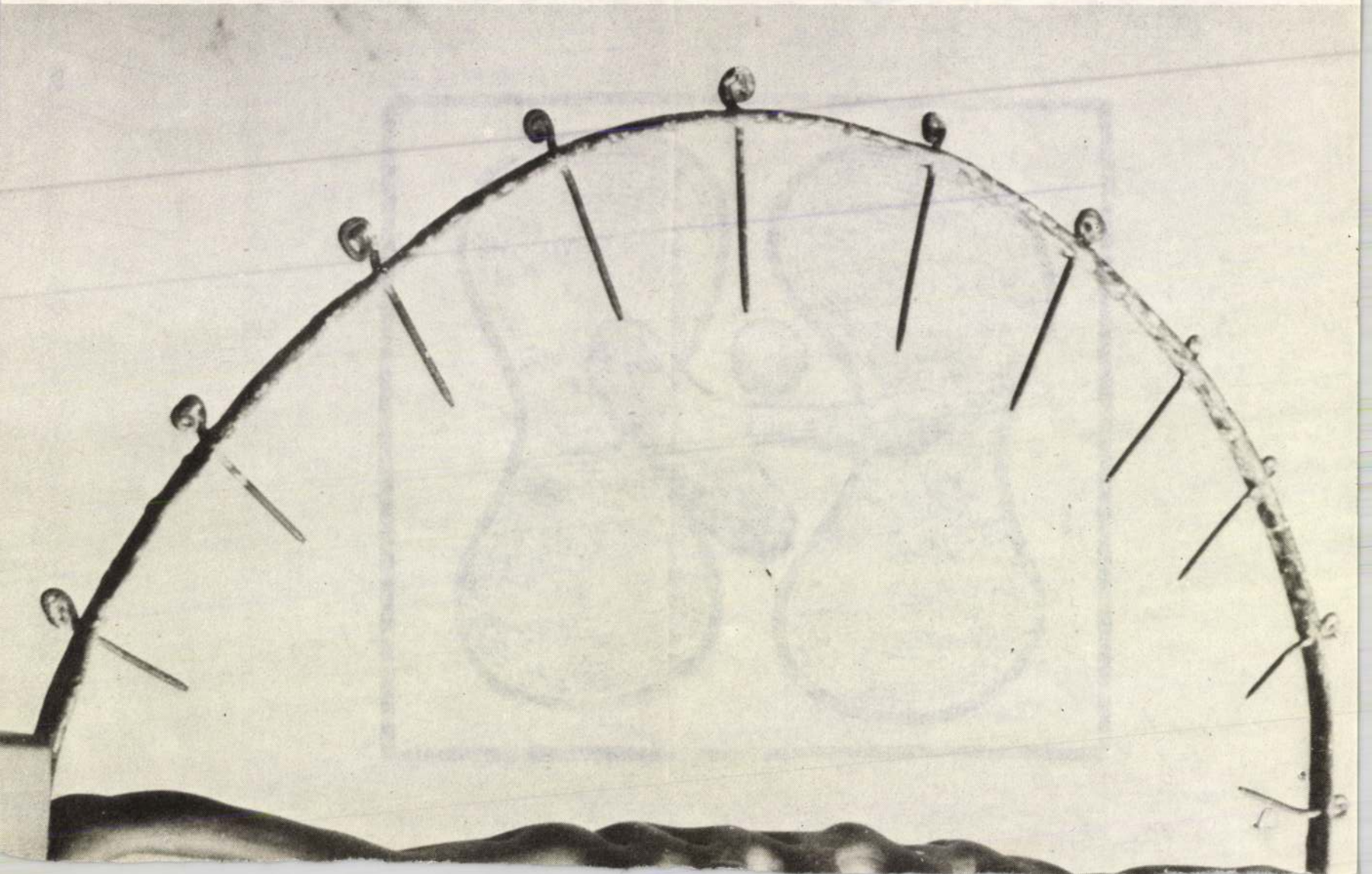

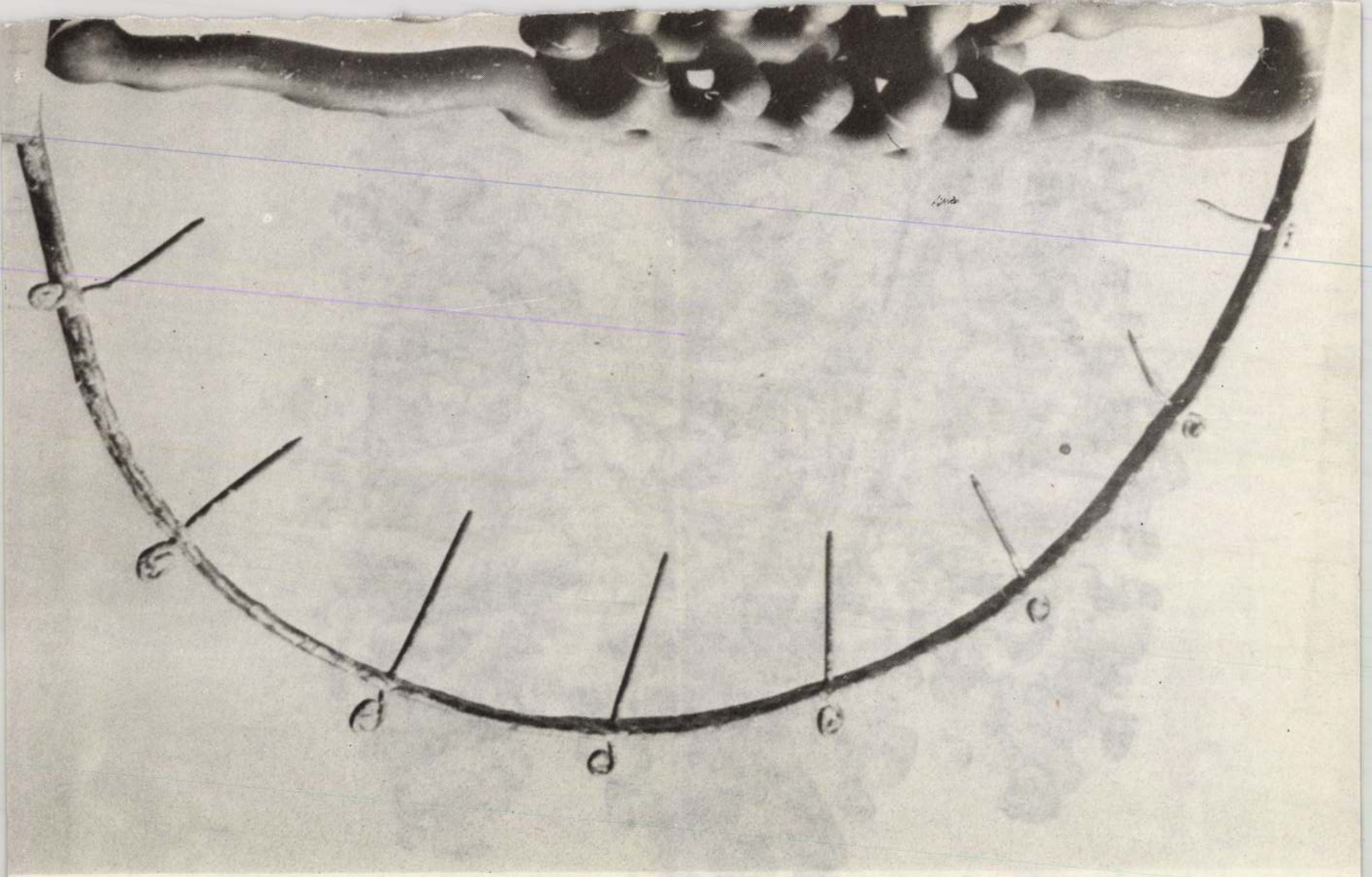

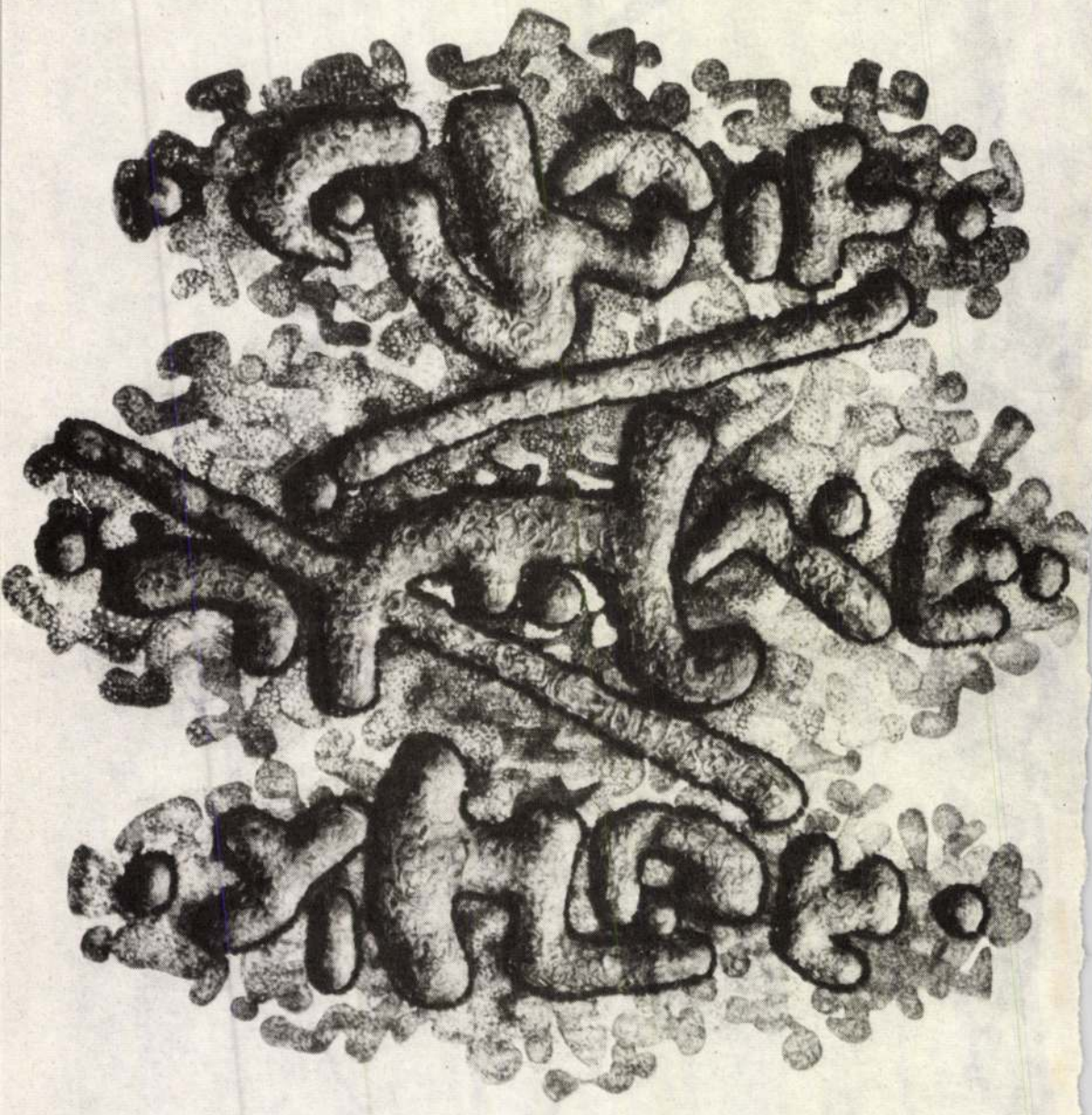

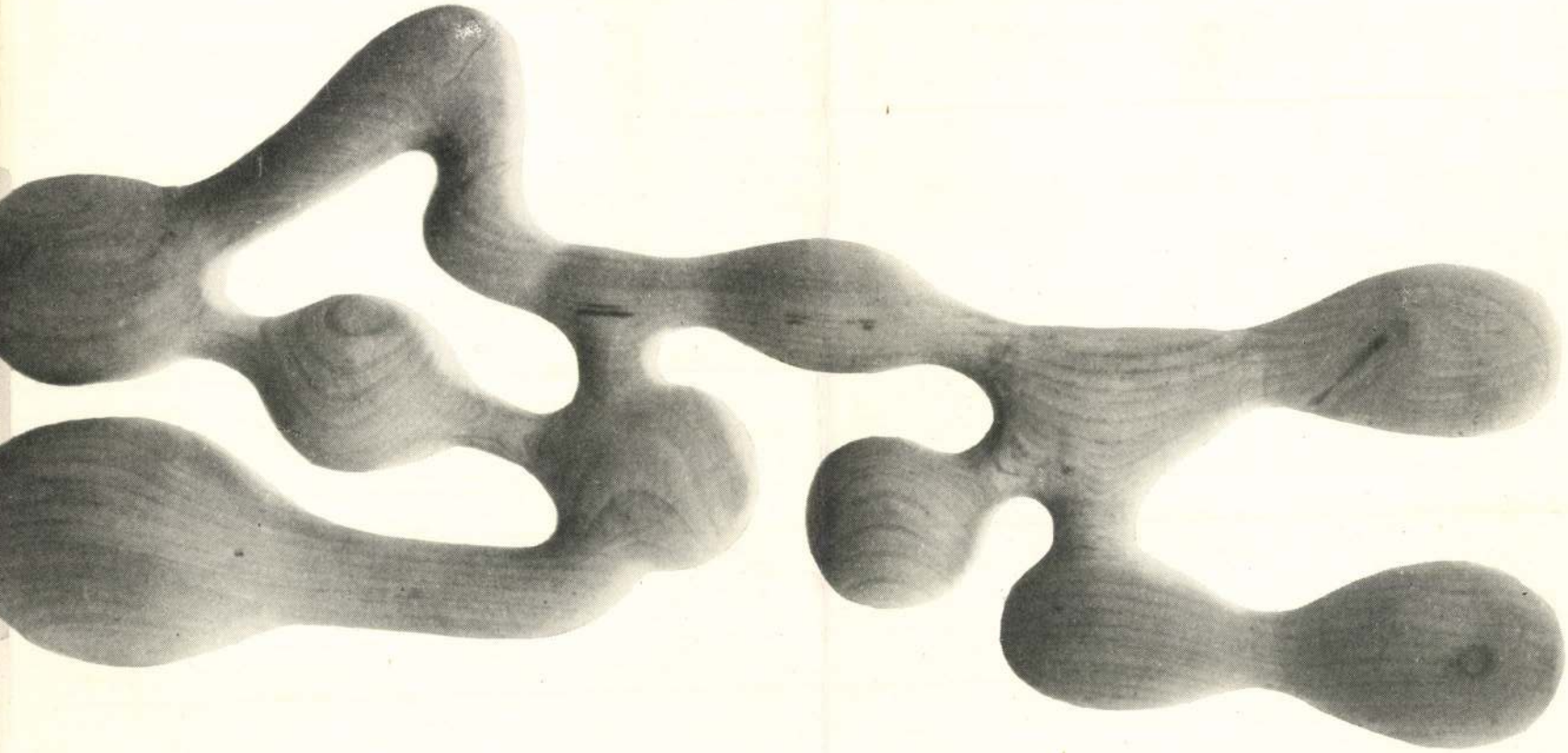

új írás

Ára: 14,– Ft

Ilyés István, [ ]

L: Bocz Gyula

—: kürenon – Tórlat

2

Esti Hirlap, | Bp. 1979. szept. 15.

Ilyés István

„Gondolatok a születésről."
festett fa, 97 cm. 1977.
(repr.)

Művészet, 1978. 1. 8. old.

Ilyés István:

Fadombormüvei kettös szerkezettre épülnek

Vadas József: Uj magyar avantgarde?

Uj Nias 1971/5. 940.

Ilyés István

"Méteres kopjafáját" emliti meg B.B.M.: "Szinek, képek, hangok, fények" c. beszámolójában, mely többek között az Egyetemi Szinpad előcsarnokában rendezett kiállitásról is beszél, ahol bemutatásra került a müvész munkája.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 8.
XV. évf. 19. sz. 12. lap

Ilyés István

A müvész kiállitása a Müszaki Egyetem "R"
klubjában 1970.decemberében volt.

BEKE LÁSZLÓ: Dátumok a magyar avantgarde müvészetéről.
MÜVÉSZET,1980.október - 20.lap.

Ifjú István

1969.októberében a KASSÁK LAJOS Művelődési Otthonban kiállitása volt a művésznek.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde művészetről. MŰVÉSZET, 1980.október - 20.lap.

Illyés István

1979 szeptemberben a Kassák Lajos Művelődési Háznak rendezett „Szürenov 1969 - 1979" kiállításon részt vett a művész

Behr László: Dátumok a magyar avant garde ~~Művészet~~, 1980. október - 20. lap.
Művészet,

Ilyés István

Mezei Ottó: Ilyés István

Művészet, 1982. augusztus

Ilyés István

Mezei Ottó: Ilyés István
univerzitete

Forvás 1984/11

Meyer István szobrászművész
kiállítás az Óbudai Pincegalériában

Meyer István 1983. VII. 31.

Ilyés István
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1984 -11- -
FORRÁS

1029

MŰVÉSZET

ILYÉS ISTVÁN MŰVÉSZETE

Ilyés István néhány év óta érett munkák sorával lepi meg a munkásságát közelebbről ismerők körét. Tudtuk róla, hogy domborított-festett vásznai, más és más fából faragott szobrai — a szélesebb körű elismertség hiánya ellenére — komoly értékei a magyar kortárs művészet nonfiguratív vonulatának. A 60-as évek fiataljaival egy táborban jelentkezett munkáival, az évtized végén kiállított a Szürenon elnevezésű csoport tagjaival, majd a balatonboglári kápolnatárlaton, több nagyszabású, részben retrospektív tárlaton (Népművészet-kortársművészet, 1977; Új művészetért 1960—1975, 1983). 1980-ban a firenzei S. Maria del Carmine kerengőjében az Akadémia végzős növendékeivel együtt mutatta be munkáit. Egyéni kiállítása volt számos művelődési házban, a fővárosban és vidéken, utoljára az Óbudai Pincegalériában és az Almássy téri Szabadidő Központban 1983 nyarán.

Az utóbbi két helyen már láthatók voltak azok a friss munkái, melyekkel új ösvényt vágott magának a modern szellemű kortárs szobrászatban. Akár egyszerű, akár bonyolultabb formai összefüggésekkel lépett elő, azokat a lélek mélyéről feltörő hevület tiszta poézise fonta körül. Az a poézis, amelyhez hasonlót azoknak sikerül munkáikban megszólaltatni, akik szüntelenül e szárnyaló hevület lángjában égnek, akikben erősebb a másképpen kifejezhetetlen konok keresésének meg-megújuló vágya, mint az egyszer megtalálthoz való kényelmes ragaszkodás.

Újabb munkái már aligha illeszthetők be egyfajta stilisztikai kategóriába, az „absztrakt-szürreális" megjelölés legfeljebb tájékozódási pontként, irányjelzőként szolgálhat a formai törekvések labirintusában eligazodni kívánók számára. Maguk az alkotások valójában a munkásságát merész gesztussal felfrissítő, önmagát a plasztikai alakítás elfogadott játékszabályain túltevő művész meghökkentő remeklései. Bennük a „szobor", a „relief" és a „plasztikus festmény" — erőteljesebben, mint korábban — folytonosan átjátszik egymásba, csakhogy nem az egyes műfajok egymásba-mosódásának hivalkodó szemléltetéseként, hanem a plasztikai kifejezés igényelte megoldásnál fogva. Egy-egy munka kétnézetű relief is, körplasztika is, pszeudotárgy is (ahogyan egy páratlanul tökéletes bognár- vagy asztalosmunka az), amely olykor még festett is. Ezekben végleg eloldotta magát a formai hagyományok nyugalmas partjaitól s a plasztikai szabadság birodalmába lépett.

Eleinte korábbi festett-domborított vásznain, reliefjein megjelenő „organikus" alakzatokat egy, illetve két rétegű relieffé fejleszti (mintha a belső és külső forma szűkebb lehetőségeit akarná megjátszani), s ezeket — plasztikai meglepetésüket ez adja — hatalmas keretbe feszíti, valósággal kicövekeli a térben. (Már első domborított vásznai egyikén a plasztikusan formált emberi fejet textilszálakkal erősítette az alsó felülethez.) Az egymásba és egymáshoz kapcsolódó „organikus" alakzatok a külső tértől való elhatárolódás és a korlátozott lebegés kettős állapotát veszik fel, méretüknél fogva is helyzetük, sorsuk demonstrálásai. (Korábban egyik művében egy corpust fogott vasabroncsba a művész.) A korábbi művekben megnyilatkozó naiv poézis most nyers plasztikai erővel társult. *(Tavasz a nagyhódosi Túr-parton, Ősi örömök a kertben.)*

Ezt a megoldást még egy további követi, s a műfajhármasságot (festmény, relief, szobor) a művész szabadon bontakoztatja ki a térben. Amit így létrehoz, szabad háromdimenziós alkotás, s ami nyilvánvaló, a plasztikai kifejezés sokrétűsége. Tömb-

szerűség és tagoltság, függőleges és víz
gító nézetek, a belső és külső forma egy
fogottság és a reliefszerű megmunkált
ereje mind olyan értékei a szoborként érvényesülő pszeudotárgynak, amelynek mufaji megjelölésére talán új elnevezést kellene találni. *(A kert temploma.)*

Annak idején a szürrealisták táborában dívott az egyre újabb technikai megoldások kitalálása, nos, Ilyés legújabb munkája a plasztikai tárgyról — és kifejezési lehetőségeiről — alkotott fogalmaink átértékelésére késztet. Úgy szemléljük, szemlélhetjük ezt a munkát, mint egy rejtélyes rendeltetésű, de mégiscsak gyönyörködtetésre és gondolkodtatásra szánt, párja-nincs tárgyat, amelyet egyszerre érzünk modernnek s időben és térben mérhetetlenül távolinak, mint ilyent, egy fortélyos népi mester s egy tanult művész rafinált munkájának. Mindenképpen olyasvalakiénak, aki titokban nagyonis tisztában van az emberi dolgok és a közkeletű művészet hiúságával, s aki szemünket ugyancsak titokban — hiszen a mű megszólaltatását ránk bízza — időtállóbb jelenségek megfigyelésére, maradandóbb szellemi értékek tudomásulvételére kívánja irányítani.

MEZEI OTTÓ

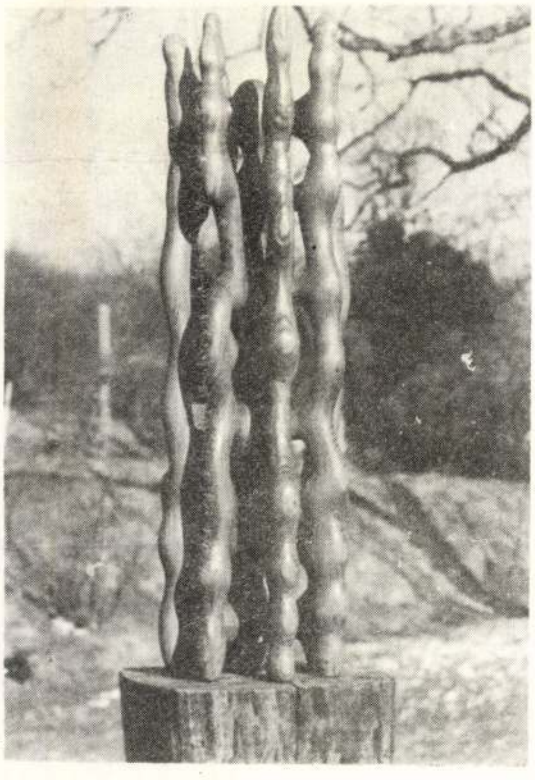

EGYÜTT

Ilyés István

grafikusművész

Grafikája a Valóságban

Valóság
1982 júl.

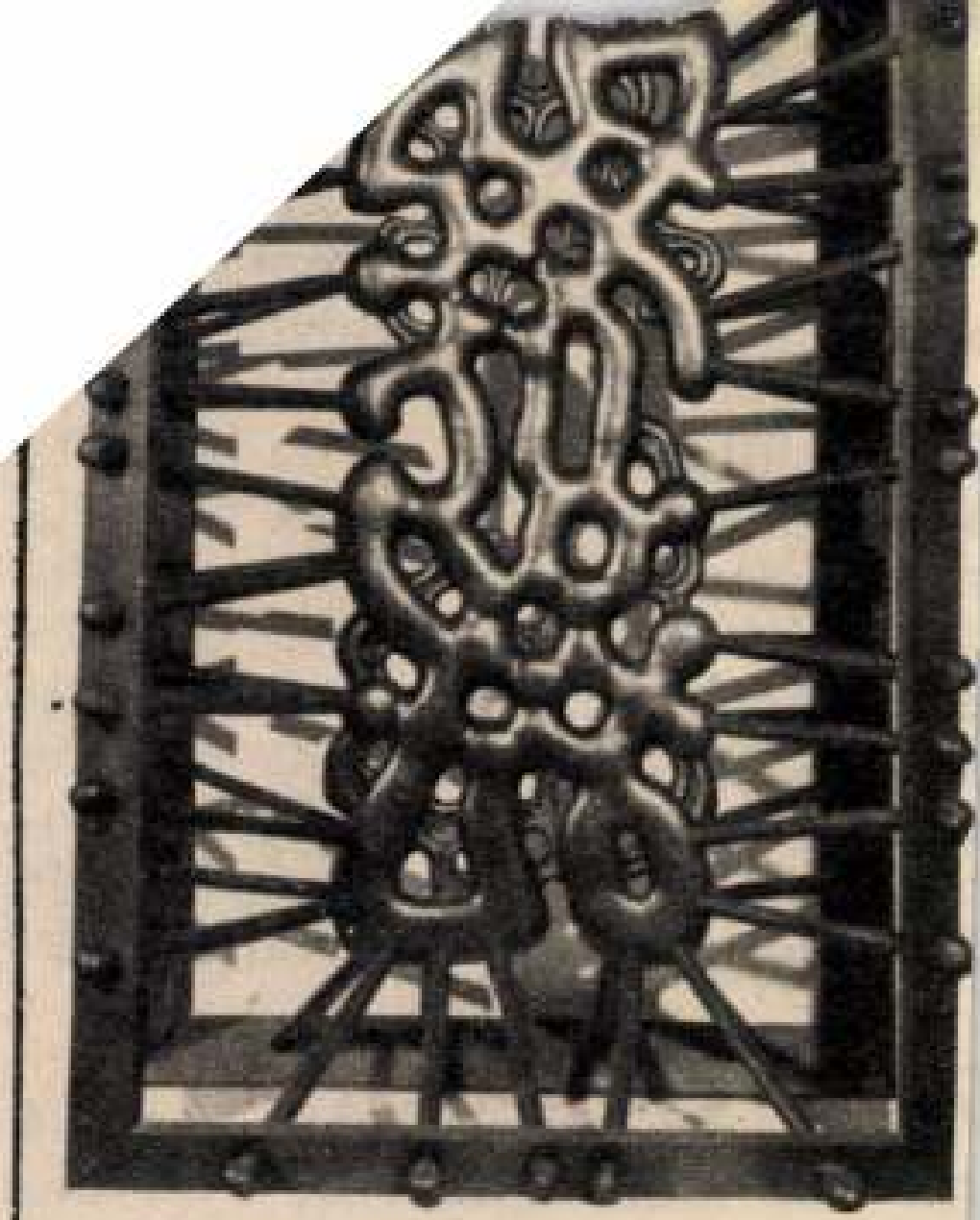

ILLYÉS ISTVÁN MUNKÁI

A kecskeméti megyei művelődési házban kiállítás nyílt Illyés István szobrászművész alkotásaiból. A tárlaton 21 faszobor és 13 úgynevezett domborított vászon látható.

en rejtett kis
k rakódtak le, nem-
ős, nem-fontos ala
: már látnom kell, hog
hátra . . .” — A nyugo
beri tragédiának” felfogni s
bár igen gyakori. Minden él
ak és állapotnak, így a nyugdí-
ak is, meg lehet találni a maga
ségét. Azt számolgatni pedig,
„mennyi van hátra”, nem bölcs
g, hiszen a visszaszámolást akár
zületés pillanatától el lehetne
eni. Az ember halandó, Asszo-
n. Elkövetkező éveit szentelje
ó, rejtett álmai” megvalósítás-

ibor . . . „Leányunokám serdülő
an van, talán hamarosan férjhez
, és nem tudom, hogy a házas-
ben nem fognak-e nehézségek
erülni. Ilyen aggályaimat két
re alapozom: *1.* Amikor unokám
éves volt, néha én fürdettem.
alkalommal arra kért, verjem
őt. Kérését természetesen nem
sítettem, jó magaviseletű volt,
nivel nem adott okot arra, hogy
envitsék. *2.* Amikor gyerek vol-
néhányszor együtt voltam fiú-

ILLYÉS ISTVÁN

UJ TÜKÖR 1982. XIX.évf. 8. sz. 43.o.

RZŐDÉS
egyéb jogviszony létesitéséhez

vészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

tel:

en:

ri besorolás

Illyés Antal.

Ezüstgerely-díj — Testnev. és Sportmúzeum

Képszava
1986.V.9

Illyés István

Kovacz Béla kiállítása az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet, 1986. VII. 29.

Ilyés István

Kobrok

Forrás 1984 / 11

Illyés István

Szerepel a hüggetem
R. épületének távlatán
(1970 XII. 14)

Meghiró

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1982 11
VALÓSÁG
Ilyés István szobrászművész

is, ha a második világháború után inkább a közeledés a meghatározó. Amíg az európai pszichológia egy kétezer éves kulturális és történeti folytonosság valamelyik szakaszán jelenik meg, az amerikai egy új társadalom múlt- és történelemmentes környezetében, ahol is a tudati jelenségek tágan értelmezett „kulturális" meghatározottsága más okokból következően is minimális. Az eddigi felvetésekben tartalmazott termékeny szempontok és eredmények nyereségén túlmenően a tudományelméleti alapozás az *eltérő, sokszor szinte semmilyen közös jeggyel nem rendelkező* paradigmák eredményeinek „átválthatóságá"-t, közös fogalmi nyelvre való s az összemérést és más műveleteket lehetővé tevő lefordítását volnának hivatottak elvégezni.

Olyan jelenségeket felsorolni, melyek társadalmunk identitásnehézségeire utalnak, bizonyára senkinek sem kerülne nagyobb fáradságába. Talán ennek legfontosabb oka az, hogy az utolsó évszázadok identitásunkat is érintő megrázkódtatásai olyan ütemben és intenzitásban következtek be, hogy valójában azon kellene csodálkoznunk, ha minden rendben lenne identitásunkkal. Az ezek integrálásához szükséges idő egyszerűen nem állt rendelkezésre. Hogy a jövőben mennyi időnk lesz majd szervesebb, elmélyült, a múltat korrigáló fejlődésre, identitásunk építésére, nem tudhatjuk. Pataki könyvétől is reméljük, hogy tanítani kezd minket tudatosan élni és együtt élni az identitás rendkívül bonyolult, egyben persze aktuális és hétköznapi problematikájával.

Identitáskultúránk „előkészítő" tanfolyamának *Az én és a társadalmi azonosságtudat* talán legfontosabb eddigi „jegyzete". Bizonyítja, hogy eszmei elkötelezettség, tudományos szigor és saját problémáink vállalása máris egy formátumos, önálló mondanivalóval rendelkező, egyéni arculatú társadalomtudomány körvonalait teszik láthatóvá. *(Kossuth, 1982.)*

KISS ENDRE

1021

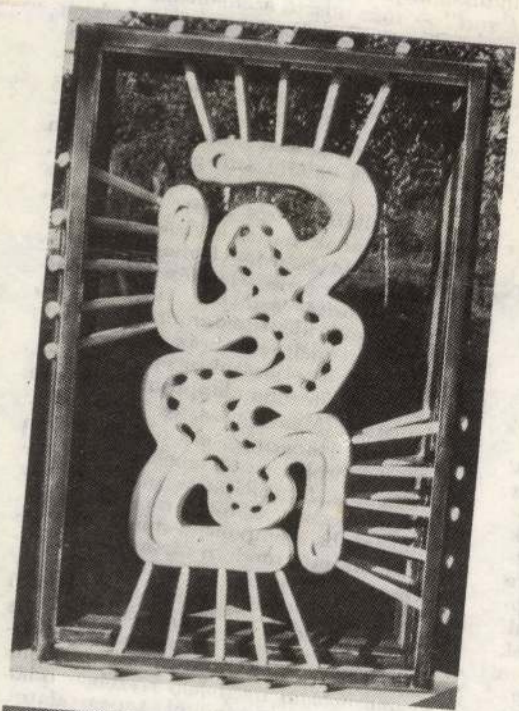

Ilyés István szobrai

kérdéskörének én-pszichológiai és szociálpszichológiai megalapozása. Ennek során Pataki érzékeltetni tudja e kérdéskör lélektani szempontból öntörvényű jelentőségét, és egyben kimutatja, hogy az identitásproblémáknak ezek a vetületei, tulajdonképpeni *érintkezésük* a személyiség szférájával nem lép túl az interdiszciplinaritás körén: az integratív elméletalkotás ilyen szintjei tehát nem közvetítenek az elmélet irányában legitim eszközökkel kevésbé megragadható tényezőket.

Pataki Ferenc olyan egyértelműen jelölte ki könyve tárgykörének határait, hogy kérdés, egyáltalán illendő-e olyan problémákra utalnunk, amelyek kívül maradtak gondolatmenetén. Néhány olyan kérdést érintenénk, amelyek a gondolatmenetnek mintegy meghosszabbításait jelenthetik.

Úgy gondoljuk, hogy az őszinte és bőséges elismerésen túl a könyv nem domborítja ki teljes mértékben Erikson jelentőségét. Bár az identitás kérdésével évezredek óta szükségből vagy kíváncsiságból bőségesen foglalkoztak, ő volt az, aki rendszeres tudományos kutatás tárgyává tette. Ráadásul ebben az esetben az alapító egyben érdemes kutató is volt. Hogy ez nem mindig van így, mutatja Le Bon példája, aki szintén először tett módszeres tudományos kutatás tárgyává egy sajátos területet, az ún. „tömegpszichológiát", bár saját koncepciója semmiképpen sem halhatatlan színvonalú. Erikson a hatvanas évek aktuális jelenségeinek elemzésekor elevenítette föl a még a negyvenes évekből származó elméleti kezdeményezését, s ez a hetvenes évekre égető aktualitásra tett szert. Az első jelenségsor a hatvanas évek ifjúsági mozgalmai, az ifjúsági szubkultúra kialakulása, a beat-forradalom voltak, ezek identitásteremtő, illetve a hagyományos identitást érvénytelenítő hatása utalt a negyvenes évek identitásproblematikájára, mely elsősorban a világháború hazatérő katonáinak pszichológiai rehabilitációja során jelentkezett. S hogy miért a hetvenes évekre esett e probléma újjáéledése? Semmiképpen sem azért, mert néhány vagy akár csak egy-két évvel azelőtt is gyökeresen eltérőek lettek volna a feltételek. A társadalom dinamikája, érzékelhető mozgása mindenkor lehetőséget ad arra, hogy az identitások fejlődése mintegy ráépüljön erre az alapmozgásra, összhangot keressen vele. Az így létrejövő elmozdulások, még ha nagyságrendjüket vagy tudatosságukat tekintve meg is maradnak bizonyos határokon belül, nem teszik szükségessé azt, hogy az identitással kapcsolatos problémák, annak hiánya, szükséglete vagy éppen ellentmondásai önálló hangsúlyt kapjanak. Ez az előremozgás lassulásával, meghaladott

vagy c
sével,
élésév
a hat
eltérés

Pataki Ferenc példaszerűen dolgo
tudományelmélet és tudásszociológia eredményeivel, szemléletmódjával. Az identitásprobléma további kutatásainak ugyanennyire kell támaszkodniuk ezekre a diszciplínákra. Nincs olyan objektiváció, amely ne foglalkozott volna az identitás kérdésével, legtöbbször természetesen anélkül, hogy ezzel számot vetett volna. A tudományelméleti rendszerezés ebben az esetben ahhoz szükséges, hogy „kinyerje" az e problémakörre vonatkozó eredményeket, amelyeket a maiaktól szélsőségesen különböző paradigmák keretei között értek el. Gondoljunk a klasszikus német *azonosság*-filozófiára, amelynek még kezdetleges kiindulópontja — a fichtei „*Az Én azonos az Énnel*" — már puszta szemantikai jelentésében is az abszolút identitásproblémát idézi. Hegel egész filozófiájának mélyén, ismert módon, az azonosság és nem azonosság azonosságának elve áll. Minden jelenség mozgásában, fejlődésében, történetiségében való megragadása kimutatja, hogyan válik azonossá valami a maga fogalmával, majd pedig, hogy miképp indul meg az attól való elkülönbözés útján. Az úr és a szolga tudatának harca a *Fenomenológiá*-ban az európai történelem legnagyobb identitásküzdelmének megjelenítése a legmagasabb általánosítás szintjén. Itt említjük, hogy Habermas identitástanulmányai, melyeket Pataki méltóan ábrázol, átfogó hegeli alapokra és eljárásokra épülnek: szerinte a hegeli filozófia alapproblémája volt az identitás. (Más kérdés, és talán nagy kár is, hogy Habermas, aki olyan mélyen belelátott a probléma történelmi és szerkezeti rétegeibe, filozófiájának más, ma már láthatóan korhoz kötött, mondhatnánk, konjunkturális szempontjai miatt, lehetetlennek mondja a modern társadalom identitásteremtését, s ezért — bár már egy kézzelfogható identitáselmélet belátható közelségében járt — a problémát el is ejtette.) Ahhoz tehát, hogy mai identitásvizsgálódásaink integrálni tudják mondjuk a *Fenomenológia* megfelelő részében található alapvető történelmi tapasztalatot, mindenképpen elmélyült tudományelméleti-módszertani alapvetésre lenne szükség. A modern pszichológia három úttörő iskolája (pozitivizmus, freudizmus és behaviourizmus) közül éppen az amerikaiak foglalkoztak legtöbbet az identitásproblémával. Nem csoda, ha paradigmáik mást és másképpen érintenek és rendeznek egységbe, mint a kontinentálisak, még akkor

SZÉPIRODALOM, SZOCIOGRÁFIA, MŰVÉSZET

forrás

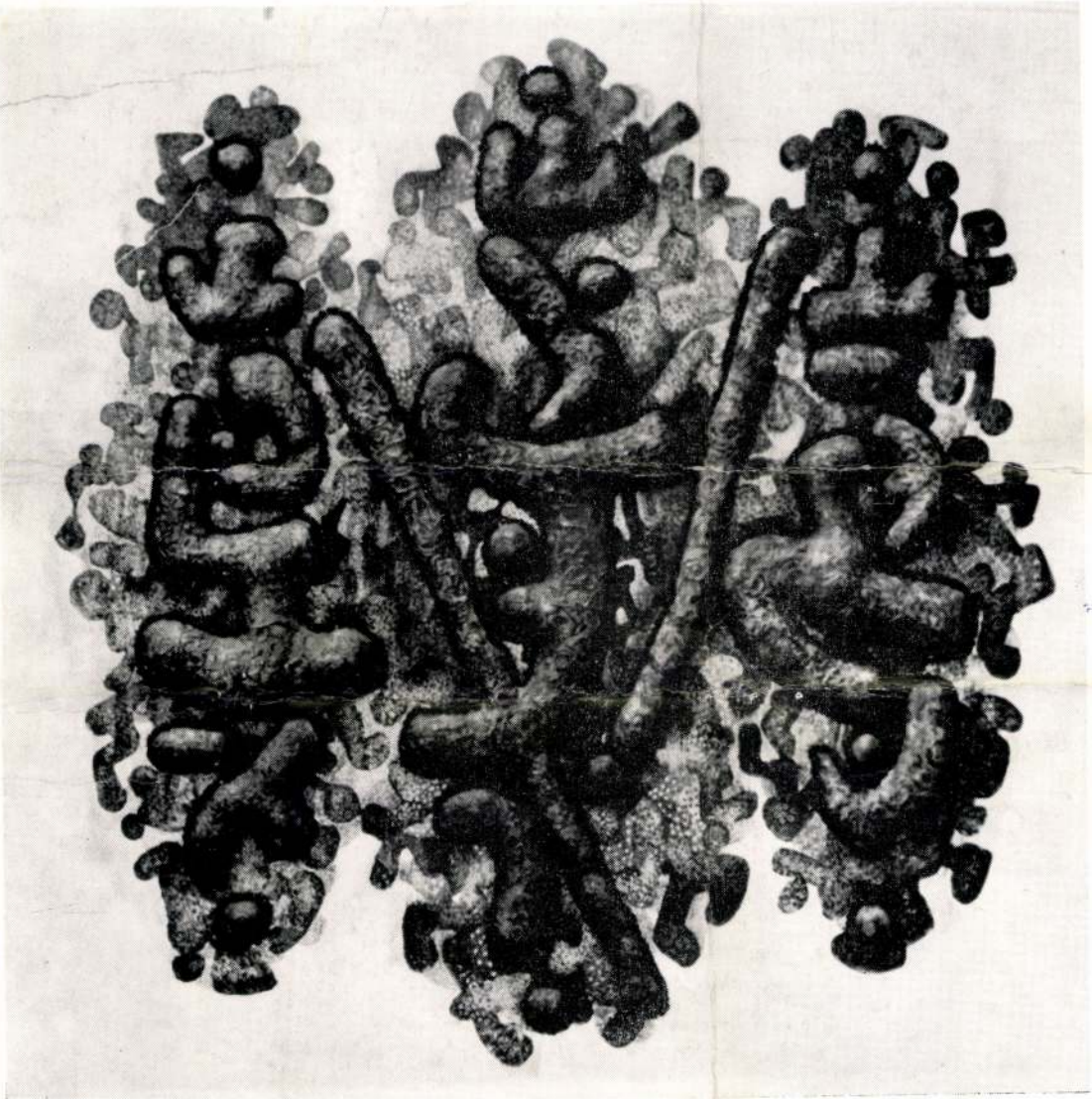

11

XVI. ÉVFOLYAM
1984. NOVEMBER

A KERT TEMPLOMA
A CÍMLAPON: KARÁCSONY ESTE

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FORRÁS

1984-11-- -

forrás

TIZENHATODIK ÉVFOLYAM
1984/11

TARTALOM

HATVANI DÁNIEL — Celina '84 **3**
* * *
A Volga vidékén élő népek folklórjából (Cseremisz népköltészet; Kazáni tatár népköltészet: Ha szél volnék; Kobzos legény — KÖRMENDI LAJOS fordításai) **10**

KAJIRBEKULU GAFÚ — A kasza (KÖRMENDI LAJOS fordítása) **13**
ELDSE ERDENI — Éjjel, táborban (ZAHEMSZKY LÁSZLÓ fordítása) **13**

* * *

SZEPESI ATTILA — Tizennégy bagatell (vers) **14**
TÖMÖRY PÉTER — Szememben visszanéző képeslapok (vers) **18**
PETRŐCZI ÉVA — A „medárdusos" záporokból (vers) **19**

VALÓ VILÁG

PAVLOVITS MIKLÓS — „A demokrácia édes gyermeke az önállóság . . ." (Beszélgetés az alföldi faluról) **20**

* * *
Kerekasztal-beszélgetés a Bács-Kiskun megyei falvak népességmegtartó képességéről (A beszélgetést ENYEDI GYÖRGY vezette, sajtó alá rendezte CSATÁRY BÁLINT) **29**

SARUSI MIHÁLY — Ők sírtak, mi sírtunk **42**
MÉSZÁROS GYÖRGY — Szerelem, házasság, szexuális élet a magyarországi cigányoknál **54**

MŰHELY

SZÉKELYHIDI ÁGOSTON — Közérdekben (Vázlat Kunszabó Ferencről) **69**
CS. VARGA ISTVÁN — A testvérmúzsák költőjének esszéi (Fodor András: Szó, zene, kép) **76**

DOKUMENTUM

SASKÓI ZOLTÁN — Németh László és Tóth László barátsága **82**

MŰVÉSZET

MEZEI OTTÓ — Ilyés István művészete **85**

SZEMLE

DOBOZI ESZTER — Balla Zsófia: Kolozsvári táncok **87**

TÜSKÉS TIBOR — „Jöttünk rossz erkölccsel rossz helyre . . .” (Albert Gábor: Emelt fővel) **88**

OLASZ SÁNDOR — Az író radarkészüléke (Rákosy Gergely: Farkasdal a Balatonért; Mezei András: Magyar kocka AVAGY Még mindig ilyen gazdagok vagyunk?) **92**

F. TÓTH PÁL — Szekulity Péter riportjai (Ez is Magyarország) **94**

KOZMA HUBA — Maga-ura parasztok és uradalmi cselédek **95**

* * *

* * * — Híreink **96**

KÉPEK

E számunkban ILYÉS ISTVÁN szobrászművész munkáit mutatjuk be. A felvételeket Barnaföldi Gábor (B/I., 9., 17., 19., 68., 86. 95. oldal) és Márton A. András (B/II., B/III., B/IV. 28. és 53. oldal) készítette

forrás

SZÉPIRODALMI, SZOCIOGRÁFIAI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
Megjelenik havonként

Főszerkesztő: HATVANI DÁNIEL
Főszerkesztő-helyettes: SZEKÉR ENDRE

A Bács-Kiskun megyei Tanács folyóirata. Kiadja a Bács-Kiskun megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Preiszinger András

Szerkesztőségi órák munkanapokon 10—12 óráig. Telefonszám: 20-111. Levélcím: Kecskemét, Postafiók 69 6001. Szerkesztőség: Kecskemét, Szabadság tér 1/a. — Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza!

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, V., József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon valamint átutalással a KHI 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy évre 144,— Ft
Index: 25947. — 84. 43331 Petőfi Nyomda, Kecskemét.
HU ISSN 0133—056X

Illyés István

1983. augusztus 18. Petőfi lo,45 Vgnő

Láttuk, hallottuk...

- Most hallgassák meg mxüvészeti rövidhireinket!

Huszonöt éve alakult a Fiatal Képzőművészek Studiója. Jubileumi kiállitás helyett a fiatal képzőművészet mai, aktuális alkotásait mutatják be az Ernst Muzeumban holnap nyiló studió kiállitáson. A több, mint száz alkotó munkáját két fordulóban láthatják az érdeklődők októbor elejéig.

Két neves szobrászmüvészünk kiállitását tekinthetikmeg e hó folyamán a Fővárosban. Szentirmai Zoltán plasztikái, az Óbudai Pince Galériában láthatók. Illyés István faragásaiból pedig a nemrégiben megnyilt Alkotás téri szabad idő központban rendeztek tárlatot.

S végül néhány fotókiállitást ajánljunk hallgatóink figyelmébe! Pécsett, az ottani Ifjusági Házban nyilt kiállitása egy fiatal kisérletező fotómüvésznek, Kurti Mihálynak. Fényer Tamás Tükörrepülés cimü fotókiállitását, melyet korábban a Mücsarnokban láthattunk, most Szegeden, a Bartók Béla Müvelődési Központja mutatja be. A Gödöllői Fotó Studió pedig egy kisközségben, Tésán rendez augusztus 2o-án szabadtéri fotóbemutatót.

ILYÉS István szobrász

TV I. (H)arc képek / Szemadám György műsora 1992.febr.15.

Interju Ilyés Istvánnal

2. Szerepelt - főszereplő - volt Kósa Ferenc Guernica c. játékfilmjének. Budakeszin él.

Monumental'noe
in : Sovetskaja

La valeur idéolo

REFREZ'E (Anton)
langue compréhen
in : Sovetskaja

L'art monumental
masses.

VORONOV (N.) .-
(Nouvelles oeuvr
in : Iskusstvo.-
en noir et 2 ill

La sculpture mon

VORONOV (N.) .-
nii. (La peintur
in : Dekorativno
4-8 : IO ill en

La peinture monu
avec le même ess
artistique : arc
ture monumentale
elle est en symb
apparait rarement
ces propos à l'ai

ILYÉS István

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991 68,81

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz 111
(Összeállította: Mezei Ottó)

ILLYÉS ISTVÁN

Az Eötvös József Alapitvány 1991. junius 18.i kuratoriumi ülésén támogatásban részesitett pályázatok. - ÉS 1991. aug. 9. 12.p.

Illyés István Szobrászati munkájának további folytatásához	100 000 Ft

ILYÉS Iván szobrai

MEZEI Ottó: Az élet Reskeny útja: Ilyés Iván faragott képeiről. – Kortárs, XXXV. évf. 4. sz. 1991. 150 – 156. p. ill

IGAZGATÓI

Megbizom A magyar müv
kritika története c. kézik
. . . . . .
c. lexikon szócikkeinek me
jedelme 1-3 flekk lehet.

A kéziratok leadásána

Az elkészült kézirat
gondoskodik, s a közlés jo
tén az elfogadott szöveg t
szerzőt az érvényes jogsza
illeti meg. Publikáláskor

NYÉS István

Furulyás, 1990, szinezett tölgyfa, sárgaréz, 130x52 - 91.
5. 50

Új Müvészet

Új Művészet

ILYÉS Ilona

91 5. 50-51

Új Művészet

ILLYÉS István

Mezei Ottó

Illyés István műveinete

Forrás, 1984. nov. XVI. évf. 11. sz. 85-86.

műveiben él tovább, ha stilizáltan is,
évtizede az egyik legerőteljesebb irá
szetben. A szürnaturalizmus ugyar
de az áradó festőiség irányába ágaz
festői képzelet diadala volt. Az ön
autonóm faktura a festés anyagi-te
tudományának az ünnepe. Semm
kapcsolatba a kép tematikájában és
kapcsolat sokkoló, de legalábbis
gondolkodó szürrealista látásmódc

A szakadozott, de mégiscsak ki
felvázolásánál nemcsak Kassák, és
sorban a lírai absztrakt irányzat
Korniss nevét kellene megemlíte
rugalmas és életük végéig megúju
is, mint *Schaár Erzsébet* és *Vilt T*
kapcsolódtak nem egy fiatal szobr
Gyulához.

Egy másik, Hajdu írásából ug
hiányzó jelenség az avantgárdnak
említése, és azoknak a kísérletezése
a képzőművészetet szervesen folyta
a film műfajában. *Maurer Dóra* sz
léptek át a mozgóképbe, ugyanez r
Erdély és mások műveiről, akik a
a kísérleti film műfajában. A hetve
újra kellett volna értékelni az olyan
mint festészet, szobrászat stb., m
kevésbé vett tudomást róluk, sőt a
műfajai mind több képzőművészt

Éppen, mivel a magyar művész

ILYÉS ISTVÁN

AZ ÚPMH Tárlata

Ilyés István: Múltunk

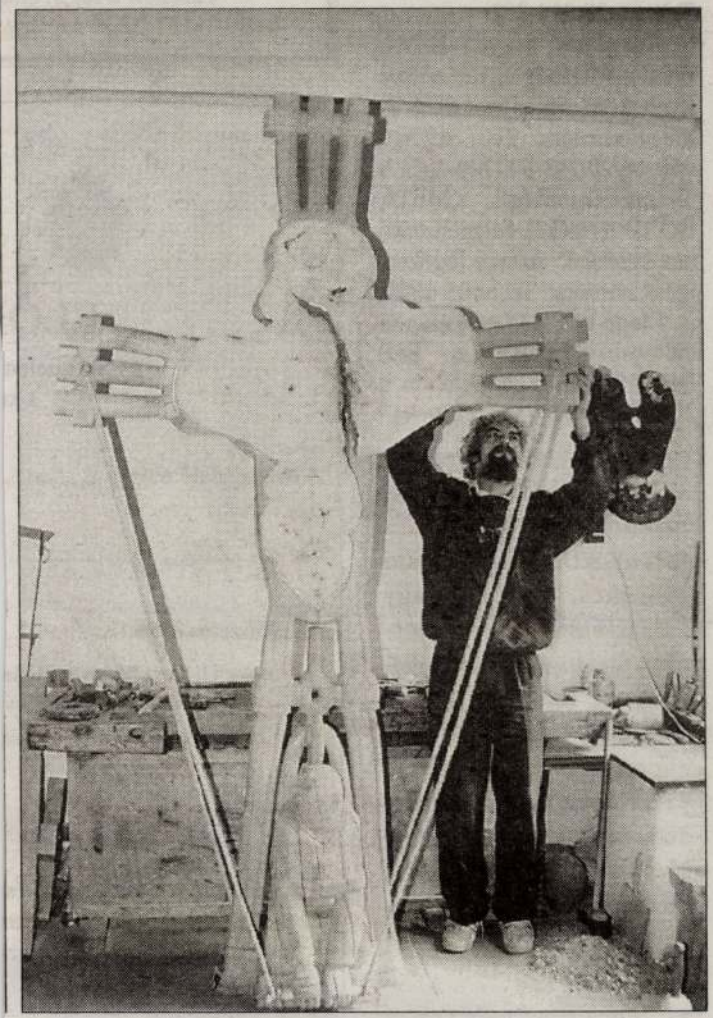

Új Pest Megyei Hírlap
1997. 08. 11.

vagy értékesítési tapasztalatokkal rendelkező középfokú végzettségű pályázók jelentkezését várjuk. Tel.: 206-1818/422, 206-1818/516.

Vác, Földváry téren 4 szobás erkélyes lakás garázzsal eladó. Tel.: 06-27-314-852.

Kárpótlási jegyét, ELMŰ, erőmű, MOL és egyéb részvényeit (önkormányzatoktól is) megvásárolom. Tel.: 49/349-468, 06/20/288-609 hétvégén is.

Csúcsminőségű METABOND termékek forgalmazásához keresünk üzletre fogékony munkatársakat. Tel.: 403-6608.

Eladó ETI – 35 gázkazán radiátorokkal csövekkel. Érd.: Barna Sándorné Fót, Eötvös u. 2/A. Tel.: 06-27-358-272.

FOTO PORST, Vác, Széchenyi u. 18. Fotó- és szórakoztatóelektronikai termékek, játékok nagy választékban. Fotószolgáltatás amatőr és profi szinten minden igényt kielégítve egy- és kétnapos, valamint egyhetes határidőre. Ugyanitt hirdetésfelvétel az Új Pest Megyei Hírlap számára, illetve a Vác és Vidéke Hírlapba. Telefon: 27/311-133.

A LEGGYORSA

Ha Ön délután 2 óráig telefon
eljuttatja szerkesztős
kockahirdetés
megjelenő lapszámunkl

Új Pest Me

Válassza a leggyorsa
a 06-1-117-5278-as vagy

ELŐ

Megrendelen
s k

A megrendelő neve: .....

Címe: .....

Az előfizetés ideje: .....

Az Új Pest Megyei Hírla
fél év

Az újság megrendelhető és
Ez az előfizetési szelvény bárm
(A megrendelőszelvény a sz

ILYÉS István szobrász

Ausstellung des Bildhauers István Ilyés, Salzburg, Erzabtei St.Peter, 9-24.Juni 1991 Vorw. Ottó Mezei. H.n. : k.n., 1991 [20[p., ill. E G

iadásukban megjelent három kötetes

ILYÉS Iván szobrász

MEZEI Ottó: Az élet keskeny utja : Ilyés Iván faragott képeiről. = Kortárs, XXXV.évf. 4.sz-1991 150 - 156. p. ill.

ILYÉS ISTVÁN TIZENEGY SZOBRA

A ZICHY-KASTÉLY NAGYTERMÉBEN (Bp. III. Fő tér 1.)

Megnyitja 1986. április 19-én 19 órakor Mezei Ottó
Megtekinthető április 23-ig, naponta 10-18 óra között
/hétfőn is nyitva/

1. Gondolatok az ősökről, 1974-75, almafa, 170 x 40 x 40 cm
2. Gondolatok a születésről, 1976, festett akácfa, 97x26x26 cm
3. A kert madara, 1981, festett fa, 100x138 cm
4. Az út magánya, 1981, festett fa, 120x82 cm
5. Tavasz a Túr partján Nagyhódosnál, 1981, festett fa, 120x82 cm
6. Ősi örömök a kertben, 1982, festett fa, 124x179 cm
7. A kert temploma, 1983, festett fa, 126x100x40 cm
8. Imádság a mezőn, 1984, festett hársfa, vas 200x67 cm
9. A malomőr fohásza, 1985, festett hárs- és diófa, kő, bronz vas, 228x83 cm
10. Corpus III. 1985, tölgy- és fenyőfa, 105 cm
11. Elmélkedés az Útról, 1986, dió- és szilvafa, 145x77 cm

TISZSZO QT

1021

1984. III. 20. TV-1 20.50 /Kmó/

Studió '84

- Ugyancsak itt a Vigadóban, az első emeleten van egy másik nagyon érdekes kiállítás, a Cziffra-alapítvány képzőművészeti ösztöndíjasainak tárlata.

-Franciaországban 1979 óta működik a Cziffra-alapítvány. Jelenleg több mint 6 ezer pártoló tagja van és rendszeres támogatást is élvez a francia államtól. A költségvetés jelentős részét Cziffra György zongoraművész, az alapítvány elnöke biztosítja az e célra adott koncertjeinek bevételéből. Az alapítványnak az a célja, hogy fiatal és kiemelkedően tehetséges művészeket támogasson és számukra bemutatkozási lehetőséget is teremtsen. 1982-ben, mikor Cziffra György a Budapesti Tavaszi Fesztivál védnöki tisztét elvállalta, két koncertet is adott. A zalaegerszegi fellépésen jelentette be a televízió nyilvánossága előtt, hogy az alapítvány fennállásának 10. évfordulóján létrehozza a magyarországi Cziffra-alapítványt. Ennek egyidejűleg meghirdetésre került az alapítvány ösztöndíja is - fiatal magyar képző- és iparművészek, zenész és énekes szólisták, tárgyalkotó népművészek részére. Ez a felvétel tehát az első Cziffra-ösztöndíjasok kiállításán készült. A Vigadóban, ahogy Kepes András említette.

- Tisztelettel köszöntök a Cziffra házaspárt! Nagyon örülünk, nemcsak mi a műsor készítői, hanem azt hiszem, a televízió nézői is, hogy elfogadták a meghívást. Tudom, hogy nagyon sok a dolguk, de hát sokan szeretnének Önökkel találkozni. Gondolom ezt érzik!?

- De Drága! Mit tudjak mondani? Nagyon kitüntetve érezzük magunkat, felelősségem ugyanugy, mint ón...

- Szívesen találkoznunk, találkoznánk mindenkivel, ha az időből kitelne. Nagyon-nagy örömmel, rengeteg, rengeteg kedves ismerősünk és barátaink vannak és nagyon-nagy örömmel telt el ez a kedves, és nagy szeretettel, nem is tudok mást mondani, szeretettel való fogadtatás.

- Es azt hiszem, hogy az ismerősök tábora egyre gyarapodik, hiszen egyre több a Cziffra-ösztöndijas. En jól tudom, hiszen kiderült az előbbi kis ismertetőből is, hogy Önök nemcsak pénzt adnak czeknek a fiataloknak, hanem bemutatkozási lehetőséget is biztositanak, ami talán több, mint a péénz.

- Az az érzésem, hogy viszont, a pontosan a lehetőség, amit - mondjuk hát - szerény körülmények között, de mégis csak biztositunk, ugye? Az, amit talán számottevőbb, jól mondom, ugye? - számottevőbb....

- Igen, igen!

- ... és, hát, mégiscsak, hát, nemcsak az, hogy bizonyos helyen, tehát Senlisban, ahol a székhelyünk van, hanem - mondjuk - az ország különféle városaiban is igyekszünk megteremteni a lehetőséget, a lehetőségét a bemutatkozásnak. Ugye?

- Van módjuk arra, hogy személyesen is tartsák a kapcsolatot az ösztöndijasokkal?

- Természetesen. Némelykor az nehéz, mert attól függ. Mindenkinek más karaktere van, ha az ember őszinte beszél, de nagyon-nagyon-nagy örömmel és nagyon igyekszünk rajtalenni, természetesen annyian vannak, ugye, hogy ami időnkből kitelik, az, mi minden lehetőt megteszünk.

-Van-e olyan fiatal, mert hiszen 11 éve működik az alapitvány, akire büszkék, akinek mondjuk elindult már a világkarrierje?

- Van igen! Van.

- Igen, van! Van. Feltétlenül. Persze, mondjuk, nem olyan értelemben, hogy mit tudom én, Amerikában is ismerik, még nem.

- De, van, például az Alexis, aki itt volt tavaly, az már Amerikában csinált turnét, a magyar hegedümüvész, aki, itt volt, Alexis Gartere,

- Francia!

- Francia. Az most Amerikában csinált egy turnét, nagyonnagy sikerrel. Természetesen nem mondhatjuk azt, a magyarokról, mert csak most kezdtük el. Azok, akik már nálunk, akikkel foglalkoztunk, azok bizony vannak vagy hárman, vagy négyen, akik már szép névre tettek szert.

- Hát, remélem, hogy a magyarok közül is egyre többen lesznek ilyenek. Es kedves Studió '84 Nézői Önök elsőként

ma este, megtudhatják, hogy kik azok a fiatalok, akik idén megkapták a Cziffra-ösztöndijat. Egyébként Cziffra Györggyel és feleségével még találkoznak a mai adásban. Most megkérném Némethné, Kemenes Máriát, a Cziffra-alapitvány magyarországi képviselőjét, hogy mondjon nekünk egy listát!

- Nagyon-nagy örömmel teszem meg! Szitty Gábor grafikus müvész, Illyés István szobrászmüvész, a zenészek közül pedig Szecsődi Ferenc hegedümüvész, Iván Ildikó énekesnő és Macsári Károly zongoramüvész.

- Köszönöm szépen! Es sok sikert kivánunk nekik.
Petrányi Judit - Vigszinház.

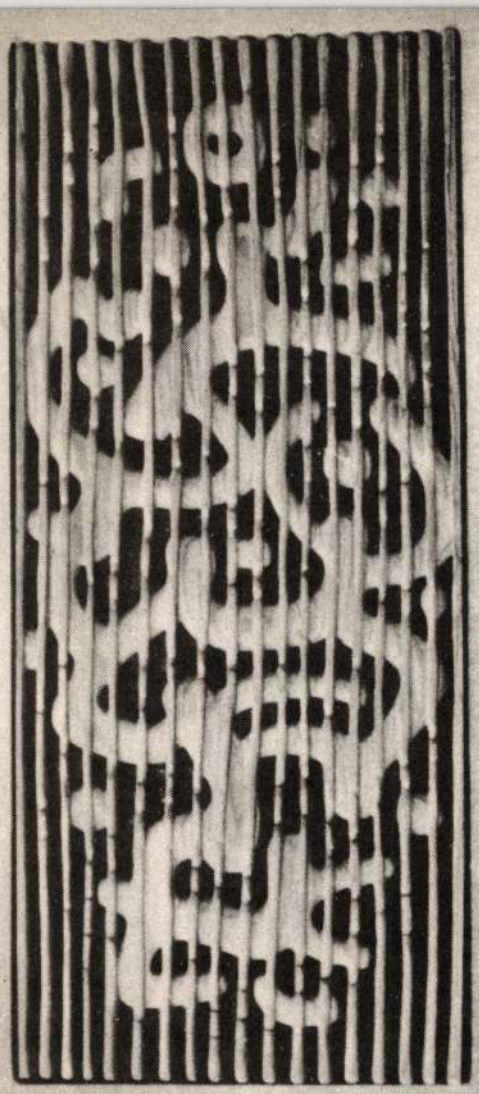

Ilyés István kiállítása

Óbudai Pincegaléria 1983. július 5~31.

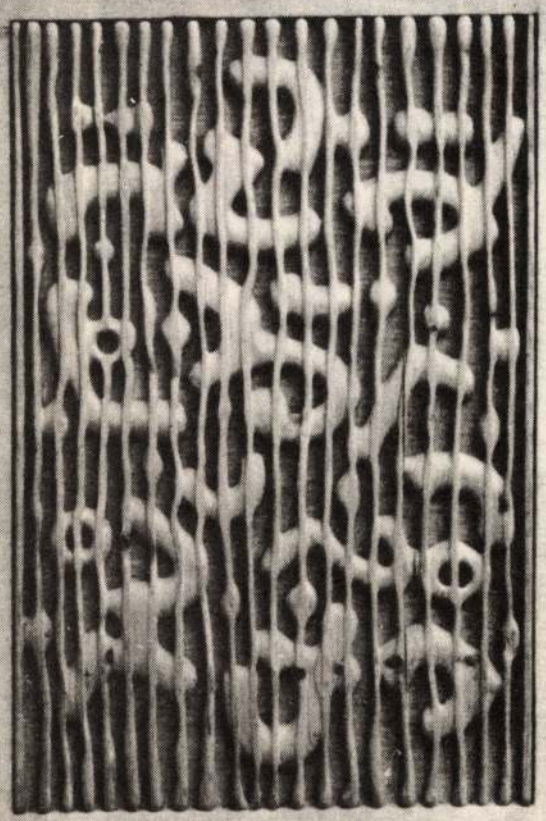

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

ILYÉS ISTVÁN

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1983. JÚLIUS 5-ÉN 18 ÓRÁRA
AZ ÓBUDAI PINCEGALÉRIÁBA
III. KER. FŐ TÉR 1. (ZICHY KASTÉLY)

MEGNYITJA: MEZEI OTTÓ

MEGTEKINTHETŐ: 1983. JÚLIUS 31-IG
KEDD - PÉNTEK 14-18
SZOMBAT - VASÁRNAP 10-18 ÓRA KÖZÖTT

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: ANDRÁSI GÁBOR
FOTÓK: BARNAFÖLDI GÁBOR
FELELŐS KIADÓ: DR. MERÉNYI JUDIT
TISZSZO GT

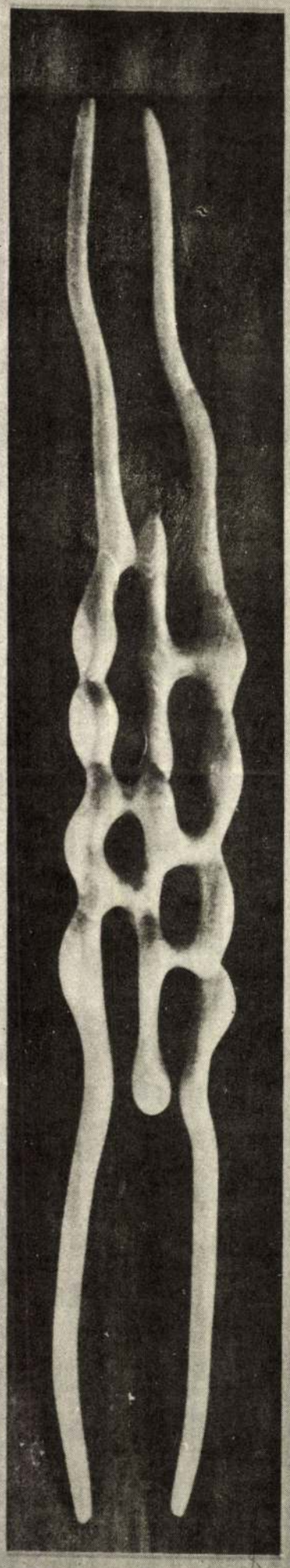

ILYÉS István

Vigília 1986/6

vállán a kereszt. Rogyadozva, kínlódva viszi a súlyos terhet. Megindul – belekapaszkodó, neki segítő gyerekekkel –, lassan közelít a közönség felé. Felénk. Belejön a mába. Tekintetéből tudjuk, tényleg ránk néz. Győrből, Pannonhalmáról, a pesti Sportcsarnokból ránk, mai magyarokra, mai emberekre. Miközben viszi vállán az életünket, csöndjéből érezzük: *a jelenben vagyunk.* MA VAN.

Úgy vélem, ezek a szerkezetek, jelek, jelentések mondatták a művet elemzők közül egy pszichológussal azt, hogy ez *„kapcsolatteremtő, kontaktuslétesítő műalkotás"*. Summázva nekem is a *közösségi létről* szólt Markóék Jézusa. Valljuk – bármely világnézet felől – az ember létalapja, ontológiai lényege: *társadalmisága.* A jézusi szeretet „eszköze" mindig a felebarát, az embertárs. Az értékek mindig „szétszórtak", különböző minőségűek az emberekben – így *kénytelen* az emberiség egymás szeretetéből élni. Markóék művében az érték mindig az emberi kapcsolatokban fejeződik ki. Az egymásnak adott mozdulatokban. A gyógyító lélektan szavával: *gesztus-terápia* volt ez a mozgásdráma. Gondoljunk csak bele; a szimbolikusan megjelenített „Rossz", a „kísértés" hogyan jelent meg a színen? Úgy, hogy a „fekete alakok" a közösség ünnepi mozdulatai *közé* kúsztak, a táncosok mögé álltak, *szigeteltek.* Miattuk nem adódott át az érintés, a gesztus... – Ha elfogadjuk azt a feltételezést, miszerint a rákbetegség oka *a sejtek kommunikációjának, információcseréjének a megszűnése, szigetelése,* akkor Markóék művészetéről elmondhatjuk, hogy ösztönösen, megsejtve fejezték ki a természet működését – és működésképtelenségét. A szeretetet és a szeretet elbetegülését. A „fekete alakok" rákos daganatként burjánzanak, ők altatják el a tanítványokat, ők szakítják el mesterüktől a gyerekeket. Érdekes, hogy Jézust *csak magányában* merik megkísérteni. Kudarcukat saját gyengeségük okozta: megborzadnak Jézus szelíd gesztusától, az alázat, az áldó kéz, a gyöngéd érintés jelétől – ettől menekülnek. (Miként Bulgakov Mester és Margaritájában, ahol a sátán egyedül az *irgalom* jelétől ijed meg.)

Mi volt ez a mű? Testbeszéd? Vitatézis? Önvallomás? Véletlen-e, hogy Markó boldognak mondta magát e mű miatt? „BEATI"... zengte a táncdráma gerincéül választott Liszt-zene a hegyi beszéd spirális mozgás-szirmaiban. Lehet, hogy Markóék eddigi művei mind ezt készítették elő? A Tabuk kézfogása elért idáig? Elfogadjuk-e, ha egy alkotó táncban filozofál? Észreveszi-e a közönség az *egyetemességet* ebben a műben? Rájön-e, hogy ez nem hittan-illusztráció? És nem a tánc-sznobok esztétikai habostortája. Lehet, hogy ez nem is balett! Hanem lakmuszpapír. Megméri a közönséget, amelybe belemártják. A néző elpirul vagy megkékül, attól függően, hogy érti-e, éli-e ... a lényeget. Melyik lényeget? Markó, a Vigiliának adott interjújában elejtett egy mondatot. Csaknem halálos autós zuhanása közben villan át az agyán: *„a lényeg nem történt meg"*. Markóék Jézusa láttán – az idő-szintézisen tűnődve – meggyőződtem róla, hogy – megtörtént a lényeg. JELEN VAN.

Deme Tamás

Kiállítás

Ilyés István tizenegy szobra

Ilyés István keze alatt megszólal a fa, az alma-, az akác-, a hárs-, a dió-, a tölgy-, a fenyő- és a szilvafa, s mesélni kezd. A mese híjával van a szövegnek, a vésőt irányító kéz a plasztikai forma nyelvéhez szoktatja őket. Ez a néma nyelv, amelyet legújabban a hűvös fém alakít veretesebbé, tökéletesen tagolt, ritmusa és szárnyaló, egyre szárnyalóbb poézise van. Ez a poézis gondosan őrzi titkát, ellenáll a verbális megfogalmazásnak, akárcsak a költészet maga. Ha mégis enged a faggatásnak, köszönhető a türelmes odaadásnak, amellyel a forma sajátos jelentésének közelébe igyekszünk férkőzni.

Ilyés István szobraiban egzisztenciális problémákat feszeget, tünékeny emberi létünket érintő kérdéseket. „Gondolatokat az ősökről", „a születésről", „az ősi örömökről a kertben", gondolatokat, amelyek az emlékezés mélyrétegeiből merülnek fel, a hajdanvolt, talán a gyerekkort bearanyozó „tavaszról a Túr partján", „az út magányáról", a megfeszített Emberfiáról, akinek alakja és tanítása szívhez szóló, bensőséges emlékművé magasztosul, egy ősi mesébe illő különös templomról, „a kert templomáról", amelyben nem személynek, nem vallásnak, hanem – talán – az emberbe ágyazott romlatlan mélytermészet varázslatos létét, erejét ünneplő áhítatnak emel monumentumot.

A természet mélyáramába helyezkedő művész plasztikai nyelve kezdettől fogva ornamentális. Nem idegen az anyagnak ez a megmunkálása a jelenkori absztrakt szobrászattól, de még inkább az ősi magyar fémművességtől és a román kori plasztikától. Másfél évtizede elhunyt neves régészünk ebben a közvetetten figurális ornamentális nyelvben vélte felfedezni – számos hazai, orosz és más külhoni leletre támaszkodva – a sajátosan „magyar stílusú formai gondolkodást. Annak az ősi magasművészetből alászállt népművészetnek eredendő alapanyagát, amelyből – akárcsak a Kárpát-medence népeinek ősi dalaihoz nyúló Bartók tette a zenében – a plasztikai formálás mához szóló igényével napjainkban is meríthet egy művész. Fettich Nándor – ő volt az említett régész – és néhány tanítványa a harmincas és negyvenes évek fordulóján kísérletet is tett ilyen ősi stílusú, a magyarság akkori szorongatott létét kifejező s a nemzeti lét kérdéseivel viaskodó alkotások létrehozására, amelyekhez a mottót régi magyar íróktól, költőktől kölcsönözte.

A párhuzamot egy további, a magyarság és a rokon népek közös ősművészetét érintő analógiával egészíthetjük ki. Másfél évtizede jelent meg magyar nyelven a neves orosz régész és etnográfus, Okladnyikov könyve a szibériai sziklarajzokról, amelyek az ősi ornamentális gondolkodás további, Ilyés István művészetétől sem idegen stiláris jellegzetességeire vetnek fényt. Mindezzel Ilyés plasztikai nyelvének az ornamentális fogalmazással, vagy ha úgy tetszik, a népművészettel való rejtett összefüggését kívántam hangsúlyozni. Azt a rokonságot, amelyről – saját művészetére vonatkoztatva – ő maga is megállapította egy közelmúltban megjelent kiadványban azt a közkeletű, ám az ő művészetére valóban illő igazságot, amely szerint a népművészethez nem motívumai másolásával vagy variálásával, hanem az eredendő szelleméhez való igazodással lehet csak hű a ma modern művésze.

Az ornamentális formai gondolkodást frissíti fel tehát Ilyés István, alkalmassá téve olyan modern életérzések művészi megjelenítésére, amelyek a természet életével bensőséges kapcsolatban álló ember ősi élményeire rímelnek. Mintha ennek a szerves kapcsolatnak jelzésszerű formáit mutatná fel tüntetésképpen, mintha egy – visszájára fordítva a Tóth Árpád-i kifejezést – „ember-*előtti* csend" mélyeibe húzódna vissza az idegen világ rá-rátörő fenyegetései elől. Aztán, *A malomőr fohászában* egyszer csak kilép ebből az „ember-*előtti* csendből", az ornamentumot, a plasztikai jelet írásjellé alakítja, reliefszerűen négy táblára osztva szét a szándékoltan régies fogalmazású fohászt, amelyet – múltat és jelent újra egybejátszatva – a mű tengelyére felfűzött, bibliai sorokkal és a mai költőtől vett idézetekkel egészít ki.

A plasztikai jel és az írásjel társítása felszabadítja a jelalkotó képzeletet és a formai gondolkodást. *A kert temploma* meg az *Elmélkedés az útról* a kötöttségeitől eloldott ornamentális formálás remeke. Ezekben árad szét különösképpen a népművészet eredendő szelleme. Ami bennük sajátosan – ősi értelemben – „népművészeti", az egyben „magasművészetté" lényegül át. Az ornamentális formálás hármas jellege: a festett síkszerű, a reliefszerűen vésett s a tömegében szobrászati tökéletesen ízesül egymással, s ezzel a hármassággal nem áll ellentétben az *Elmélkedés az útról* egyik architektonikus elemének díszítésszerű megmunkáltsága sem.

Ha elgondolható, ha netán van „magyar stílus", olyan, amely az ősi ornamentális plasztikai forma sajátosan egyéni továbbfejlesztésében nyilatkozik meg, akkor e néhány munka kiváltképpen arra üt, ami természetesen nem jelentheti elhatárolásukat egyéb, modern formai analógiáktól. Annyi bizonyos, hogy ezt az ornamentumszerű plasztikai nyelvet Ilyés István közösségi szintű, etikai minőségű mai problémák megjelenítésére tette alkalmassá. Akaratlanul, megfogalmazott program nélkül lett ilyenné szobrászata, amely azzal, hogy egy világosan körülírható, ősinek és mainak mondható formai hagyományhoz kapcsolódik, művészetünket – úgy vélem – újszerű minőséggel, sajátos értékkel gazdagítja.

Mezei Ottó

vigilia

Ára: 26,– Ft

1986
ANNÉE LI.

vigilia

SEPTEMBER
SEPTEMBER

Revue mensuelle – Monatsschrift – Rédacteur en chef – Chefredacteur: LÁSZLÓ LUKÁCS
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1. – Abonnements pour un an – Abonnement für das Jahr 25.– US dollar

INHALT

Der Hauptteil unserer September-Nummer ist dem grossen Komponisten und Musiker, Franz Liszt gewidmet, gelegentlich des 100. Jahrestages seines Todes. József Cserháti meditiert in seinem Beitrag über dem inneren Dialog in der Kirche nach dem Konzil. Wir setzen unsere Serie für Präsentation russisch-christlicher Philosophen fort, diesmal mittels der Publikation einer Studie von Pavel Florensky, betitelt: Christentum und Kultur. Im Literaturteil: eine Erzählung von István Kalász und unter anderem Gedichte von Gábor Cyprian Csajka der von Miklós Csűrös dem Leser präsentiert wird. Als Meditation des Monats ein Essay von László Cs. Szabó.

CONTENTS

The principal part of our September number is dedicated to Ferenc Liszt, on the occasion of the centenary of his death. – A writing by József Cserháti reflects on the internal dialogue in the Church, which has followed the Synod. – We continue our series introducing Russian Christian philosophers and publish this time an essay by Pavel Florenskij with the title: „Christianity and Culture." In our literary part there is a story by István Kalász and some poems by Gábor Cyprian Csajka, who is introduced to our readers by Miklós Csűrös. – As our monthly Meditation, we publish an essay by László Cs. Szabó with the title „Measure for Measure".

Felhívjuk Olvasóink figyelmét, hogy ez évi VIGILIA-könyvünk előreláthatóan novemberben jelenik meg, ÖRÖKTŰZ címmel, s századunk Isten-kereső elbeszéléseiből ad válogatást.

létnyelvi prófécia, hatalmas
égi aggály a kívülszánt
gyomorra,

„ellenkezésül akár".
Kettőnkről egyetlen mondat,
vagy mondatban,

összemérgeződve!
A szemeim és az agyam között van,
vér-kent határüveg,

ahogy már többször
azelőtt is. *Átkattansz,*
mint aki saját őrjáratával távozik,

viszket a metszőfogam, pereg
utánad a cérna. És lassan,
ok nélkül, új szagú folyamkövek.

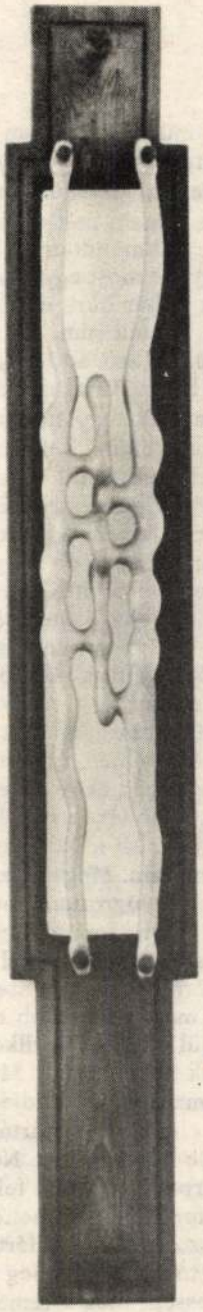

Wahlheim felé
– „vidd hírül" –

szívesen elüldögélne
ha ez lenne első mozdulata
első mozdulatlansága

így: *a gondolat nyerslétét*
betöltve nem lehet bűne
és anyja sem

„hogy születni tudtál Uram
az mindenképp kard és lambda-jel
a pajzson – Lakedaimón"

ne lássa élni!
az idő nem lány nem nő és nem
asszony „csak már-már a semmié"

és ahol szó lesz az egy-meleg
földön:
szeplőtelen a vér

KALÁSZ ISTVÁN

Itthon

Aludtam, amikor P. délután beállított hozzám. Emlékszem, első kérdésem az volt, hogy hány óra van, de P. csak állt hóna alatt egy üveg borral az ajtóban és nem válaszolt. Mondtam neki, jöjjön be, ha már felébresztett, most már mindegy. Udvariasan megköszönte, elment mellettem, be a szobába, leült az ágy szélére és bontani kezdte az üveg bort. Azt mondtam neki, csak magának töltsön, én nem iszom. Azt felelte, jó, neki mindegy, de most egyébként sem inni jött. Erre én nem szóltam semmit. Miután megivott két pohár bort, elszívott egy cigarettát, P. odalépett hozzám és a vállamra tette a kezét. Számít rám, mondta, számít rám, segítenem kell. Azt válaszoltam, nem tudom, miről van szó, addig nem ígérek semmit. Kicsinyes és korlátolt vagyok, felelte erre. Jövő héten Párizsba utazom, mondtam, nekem ez mindegy. P. nevetett. Bajban van valaki, mondta, egy ember van bajban. Méghozzá nagy bajban. És most nekünk, barátoknak segítenünk kell. Azt mondtam, nem ismerek senkit, nincsenek barátaim, és nem is kellenek. P. ült, nem szólt, itta a bort. Elmegyek, szólalt meg végül. Pedig számítottam rád. Ránéztem. Szerelem, kérdeztem. Éreztem, hogy lelkemben megmozdul valami. P. nem válaszolt. Megyek, mondta, és után az ajtó felé indult. Kértem, hogy várjon, ittam én is egy pohár bort, felöltöztem, aztán lementünk az utcára.

P. egy közeli ivóba vitt. Leültünk, konyakot rendelt. Levelet hozott nekem a posta, szólalt meg, egy régi ismerősöm írta. Egyszerű történet, elvett egy nőt, éveken át gyűjtötték a lakásra a pénzt, gyerekük született, végre kiutalták nekik a lakást, néhány hónapos együttlét után összevesztek a nővel, a férfi inni kezdett, a nő kirúgta a lakásból, és maradt a gyerekkel. Ismerősöm az utcára került. Megkérdeztem P.-től, mi közöm mindehhez. A képes lapok ilyesmivel vannak tele. Nem válaszolt, kortyolta a konyakot. A levélben, folytatta, a levélben egy kérés volt, meg pénz is a kéréshez, azt kérte az ismerős, hogy P. vegyen egy bőrlabdát a fiának, vigye el neki, adja oda, és mondja meg, a labdát az apja küldi, és hogy soha ne felejtse el az apját. Ez egyszerű, mondtam P.-nek. Mi a baj? Azt felelte, hogy a borítékban rengeteg pénz volt. Rendben van, mondtam. Megkérdeztem, abból a pénzből iszunk-e most? Nem válaszolt, csak bólintott. Felugrottam, megragadtam P.-t. Néhányan odajöttek, ránk szóltak, ha nem hagyjuk abba azonnal, hívják a rendőrséget, ebben az ivóban nem szoktak verekedni. Türelem, mondta végül P., elmagyarázom. A levél állítólag a kórházból érkezett, ahol a férfi két nappal ezelőtt öngyilkos lett. Pontosan miért volt a férfi kórházban, azért-e, mert már előbb öngyilkos lett és ott próbálták megmenteni, vagy másért-e, és végül ott lett öngyilkos, azt nem lehetett tudni. P. telefonált a kórházba, de nem mondtak neki semmit. Megkérdeztem, mikor temetik a férfit. P. azt válaszolta, hogy éppen ma délután. Tudja-e az időpontot meg a helyet? Bólintott, megadta a temető nevét, címét, a szertartás időpontját. Menjünk oda, mondtam, utazzunk ki a temetőhöz. De P. nem akart. Nem szereti a temetőket, magyarázta, és elkínzottan nézett rám. Márpedig, húztam fel a székről, nekem látnom kell azt az embert. Végül P. bólintott, akkor menjünk, mondta, ha neked látnod kell.

Sokáig buszoztunk, míg kiértünk a városszéli, a délnek vezető országút mellett húzódó új temetőbe. Erős, hideg szél fújt, P. a ravatalozó védett falához menekült. Azt mondta, keressem meg a temetést, ő ott marad, vár rám. Láttam, mennyire sápadt, keze erősen reszketett. Állt a fal előtt és kért, ne haragudjak rá, tudja, most cserben hagy, de nem bírja a sírokat, a sírköveket látni. Mondtam neki, ne folytassa, álljon

vigilia

LISZT FERENC EMLÉKEZETE

Lukácsy Sándor, Legány Dezső, Szomory Dezső, Lovik Károly, Eckhardt Mária és Paul Merrick írásai

Csűrös Miklós
Csajka Gábor Cyprianról

Kalász István novellája

Pavel Florenszkij
Kereszténység és kultúra

Cs. Szabó László esszéje

Csajka Gábor Cyprian, Farkas Gábor, Fábián György, Jánosy István és Kalász Márton versei

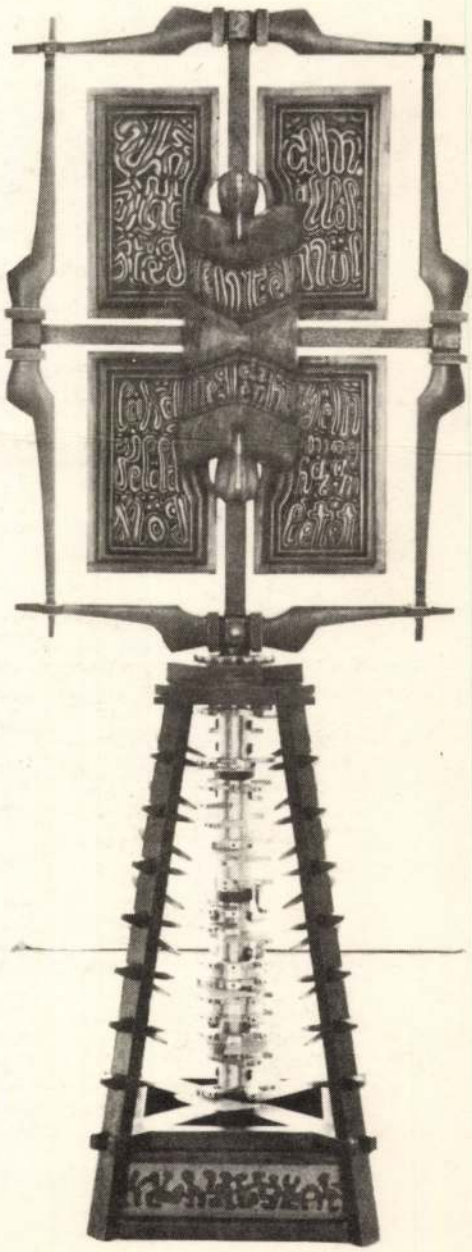

1986/9

vigilia

51. ÉVFOLYAM, SZEPTEMBER

Szent Mihály havában (Tarjányi Zoltán) 641
LUKÁCSY SÁNDOR: Liszt Ferenc magyar Pantheonja 643
LEGÁNY DEZSŐ: Liszt Ferenc, szülei és hazája 646
Két régi írás Liszt Ferencről (L. S.) 653
SZOMORY DEZSŐ: Liszt Ferenc 654
LOVIK KÁROLY: Liszt Ferenc körül 656
ECKHARDT MÁRIA: Liszt Ferenc levele a művészet hivatásáról 660
PAUL MERRICK: A vallásos Liszt 663
KALÁSZ MÁRTON: Révkocsma (vers) 667
CSŰRÖS MIKLÓS: Csajka Gábor Cyprian verseiről 668
CSAJKA GÁBOR CYPRIAN: Wahlheim-románcok (8.); Wahlheim felé – „vidd hírül" – (versek) 671
KALÁSZ ISTVÁN: Itthon (novella) 672
FARKAS GÁBOR: Infinitivus (vers) 675
TÖRÖK ENDRE: Pavel Florenszkij 676
PAVEL FLORENSZKIJ: Kereszténység és kultúra 678
FÁBIÁN GYÖRGY: Szeptemberi próbálkozás (vers) 685
CSERHÁTI JÓZSEF: Az egyház belső dialógusa a rendkívüli szinodus után 686
JÁNOSY ISTVÁN: Visszaszámolás indulás előtt (vers) 707

A VIGILIA BESZÉLGETÉSE

GEORGES BEYRONNAL (Illés Róbert) 694

MAI MEDITÁCIÓK

CS. SZABÓ LÁSZLÓ: Szeget szeggel 699

ÉLŐ VILÁGEGYHÁZ

JEAN-LOUIS DECLAIS: Levél Algériából (Havas István fordítása) 708
Kommunizmus, katolicizmus, Kuba (T. M.) 711

HIT ÉS ÉLET

Hétköznapi ünnepelgetés, ünnepi emelkedettség 713

NAPLÓ

Irodalom Babits Mihály: Aki a kékes égbe néz (Angyalosi Gergely) 715
François Mauriac: A farizeus; Georges Bernanos: A Sátán árnyékában; Georges Bernanos: Egy falusi plébános naplója (Dékány Endre) 717
Színház Markóék Jézusa: gesztus-terápia, idő-szintézis (Deme Tamás) 718
Kiállítás Ilyés István tizenegy szobra (Mezei Ottó) 719

A címlapon, a 671. lapon és a hátsó borítón Ilyés István szobrai (Mészáros András felvételei); a 640. lapon Vámos István Liszt Ferenc-portréja.

Főszerkesztő: LUKÁCS LÁSZLÓ

Laptulajdonos: ACTIO CATHOLICA Felelős kiadó: MAGYAR FERENC

Szedte: Szent István Társulat, felelős vezető dr. Ákos Géza igazgató
Készíti: Pannon Nyomda Veszprém, felelős vezető: Danóczy Balázs igazgató
Táskaszám: 86/61 770 Index szám: 26 921 HU ISSN 0042-6024

Szerkesztőség és kiadóhivatali ügyintézés: Budapest V. Kossuth Lajos u. 1. Telefon: **173-933, 177-246.** Postacím: 1364 Bp. Pf. 111. Előfizetés, egyházi terjesztés és templomi árusítás: Vigilia Kiadóhivatala. Utcán át árusítja a Magyar Posta. A Vigilia csekkszámla száma: OTP 37–343–VII. – Külföldön terjeszti a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat, H–1300 Bpest, Pf. 149. Ára 25,– USA dollár, vagy ennek megfelelő más pénznem. Átutalható a Magyar Nemzeti Bankhoz (H–1850 Budapest) a Kultúra 024–7. sz. csekkszámlájára, feltüntetve, hogy az előfizetés a Vigiliára vonatkozik. Előfizetési díj 1 évre 320,– Ft, 1/2 évre 160,– Ft, 1/4 évre 80,– Ft egyes szám ára 26,– Ft. Megjelenik: havonta

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

József Attila:

Tavasz van! Gyönyörű!

Tavasz van, tavasz van, gyönyörű tavasz,
A vén Duna karcsú gőzösökre gondol,
Tavasz van! Hallod-e? Nézd, hogy karikázik
Mezei szagokkal a tavaszi szél.

Jaj, te, érzed-e? Szerető is kéne,
Friss, hóvirághúsú, kipirult suhanás.
Őzikém, mondanám, ölelj meg igazán!
Minden gyerek lelkes, jóízű kacagás!

Tavasz van, gyönyörű! Jót rikkant az ég!
Mit beszélsz? korai? Nem volt itt sose tél!
Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel –
A mi tüdőnkből száll ki a tavaszi szél!

A „Hungária 24" kiállítása Debrecenben

Montázs a tárlatlátogatók által írt levelekből és a vendégkönyvi bejegyzésekből

SZABÓ RÓBERT

Hétezernél is többen nézték meg Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarában rendezett kiállítást. Az Európa 24 Nemzetközi Képzőművészcsoport magyar tagozata – hét országban élő 24 magyar művész – mutatta be utóbbi negyedszázados munkásságának jellemző szeletét. A 24 rangos alkotó mintegy száz művét Kerékgyártó István rendezte „kórussá".

A vidéken(!) kivételesen nagyszámú közönség és a sok megnyilatkozás okot adott arra, hogy – az alapítókkal egyetértésben azt a rendhagyó módszert válasszuk, miszerint a tárlatlátogatók által írt levelekből és a vendégkönyvi bejegyzésekből adunk közre egy montázst; avval a hittel, hogy ez a további találkozásokat is serkenti.

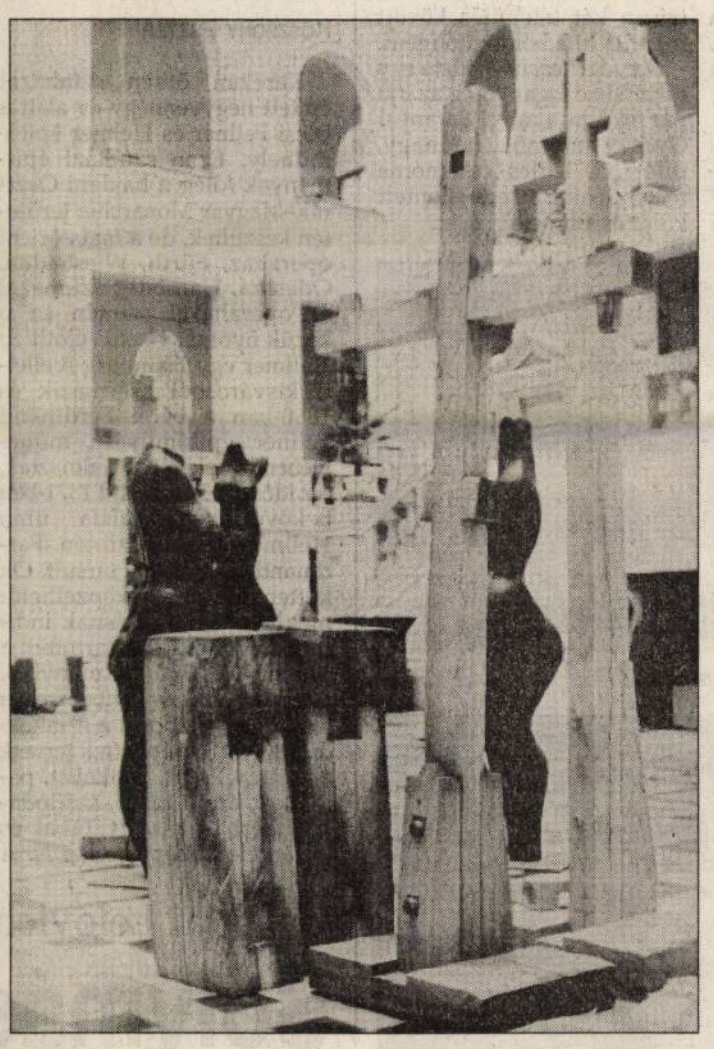

„A Hungária 24 tovább megy" Fotó: Dohnál Tibor

Akárhogy nézzük, sokan voltak lelkes hívei (miközben persze elutasítói is akadtak) a csoport első tárlatának. Összeállításunkban az arányokra ügyeltünk és az életszerűségre. Indítóul (és a „műfaji" döntést is igazolandó) Gődény Endre bejegyzése: Azon még sokat fognak vitatkozni – riválisok és szemlélők –, hogy kik képviselik az „igazi" művészetet Európában, de ahhoz kétség nem férhet, hogy Európának a legaktuálisabb feladata a soknyelvűségben is közös beszéd kimunkálása lett – minden dimenzióban, így a művészetben is.

Az 1989-ben Egerből életre hívott Europa 24 és annak nemzeti tagozatai – így a Hungária 24 is – e közös törekvések aktív műhelyei.

A kiállítás vendégkönyve pedig – tanulságul a befogadás – esztétikával foglalkozóknak is – „summáz": Örömmel gyönyörködtem, gratulálok a művészeknek. – Nagyon szép kiállítás, különösen Ilyés István szobrai tetszettek.

– Nagyon tetszett a kiállítás, főleg Schéner Mihály alkotásai.

– Sajátos összhangot adnak a művek így együtt. A Dargay-féle kompozíciókhoz talán még nem nőttünk föl. – Még nem vagyok benne biztos, de azt hiszem, tetszett. – Földi Péter festményeiből sugárzik derű, öröm, játék. – Ilyés, Csáji, Halmy, Veress, Porkoláb, Gálics! Jó együtt látni benneteket. – Csodálom a művészek tehetségét, csak nem mindegyiket értem. – Tisztelet a művészeknek, jól elgondolkodtattak minket. – Szívesen néznénk máskor is ilyen gazdag élményt adó kiállítást. – Legközelebb is szeretnék hasonlót látni. – Popovits északian hideg. – Reméljük, lesz folytatása! – Egyszerűen: csodálatos! – Sokrétű, többdimenziójú kiállítás. – Érdemes jól megnézni. – Ez egyszerűen szuper! Egyedi s fantasztikus! – Üdvözlöm Orosz Jánost. – A „Négy évszak" (Bors István) nagyon tetszik. – A kezdeményezés egyszerűen zseniális. – Az emberi kéz és fantázia nem ismer akadályokat. – Ez jó benyomást keltett az önök országáról. – Kicsit bizarr, de remek. – Mikor lesz életműkiállítása Kovács I. Ferencnek Magyarországon? – Németh János, Joláthy Attila és Ilyés István művei tetszettek különösen. – Berki Viola hol lakik? – Meghökkentően jó kiállításnak tartom. – Nem mindent értettem. Nagy János szobrai nagyon tetszettek. – Nagyon jó kiállítás, de a modernek szörnyűek! – Az egyszerű szemlélődőnek ez elfogadhatatlan. – A verébcsontváz (Schrammel) nagyon tetszett. – Nagyon figyelemre méltó az egész. – Nem túl felemelő. – A Kapszulakereszt kurva jó! – A képek tetszettek. – A szobrok tetszettek. – Fantáziagazdag kiállítás, nekem Giczy „oltárai" tetszettek legjobban. – Őseink dicsérete út a jövőhöz. – Jól együtt vannak. – Érdeme alkotóknak, rendezőknek egyaránt. – Egyet-kettőt nem értettem. – Minden igényt kielégítő kiállítás. – A kiállítás primitív! – Minden különleges és gyönyörű. – Szépen van rendezve. – A frászkarika... (Dohnál) tetszett. – Valamit az erekben megmozgatott, de az le nem írható. – primitivitás (mind technikában, mind kifejezésben) és öncélú formalizmus. – Nagyon tetszett az egész kiállítás, különösen a stílusok és technikák sokféleségének összhangja. – Remélem, lesz még hasonló. – A maiak arcképet, tájat, csendéletet nem tudnak festeni? Ezért kár volt taníttatni őket. – Nagy élmény volt ez a kiállítás, tehetség, frissesség. – A 24-ek szándéka messze túlmutat a mai közgondolkodáson. Tisztelet a kezdeményezésért. – Az utóbbi idők legátfogóbb és legszínvonalasabb kiállítása. – Nagyon jó ötlet volt, hogy együtt lehet látni a „szellemiséget".

Numan István írja: Ott a díszudvarban homályosan gomolygó érzés mostanra letisztult, s úgy fogalmazom meg: közös szellemi erőtér. Minden művész Anteuszként megérintette szülőföldjét, hogy az érintéstől új erőre kapva alkothasson.

A „szellemi szülőföld" nem gyorsan hervadó szóvirág. Szellemi, mert az önmagára találás s a világraeszmélés tája; s szülőföld, mert befogató, mindent odaadó anyatermészetével tápláló, újjászülő. Nos: szülőföldben is mélyen gyökerező, csillagokat is közelítő világfát hárman ültettek e kiállításon: Deim, Dohnál, Tornay. Tornay nagy felfedezés, plasztikái lenyűgöztek. Ettől függetlenül is a plasztikai anyag nagyszerű. Szép a „Négy évszak" Borstól, újra örültem Schéner pásztorainak. Szívet melengetőek Giczy falusi oltárai... – Tulajdonképpen minden mű rezonanciát keltett bennem, még ha kisebb rezgésszámmal is.

Külön kellene beszélnem Dohnál Kapszula-szobrairól, de nagyon nehéz. Azért, mert számomra ezek nem csupán műtárgyak. „Ki gépen száll fölébe" visszakövetkeztethet a mű születésének okára stb. Én viszont tudom a hús-vér tények jó részét; tudni vélem a „jelentést" is; s ezek együtt nem esztétikai gyönyört, inkább fájást „teremnek".

„Költészet nélkül csak félszárnyú lenne az emberiség"

(Nagy László, 1975)

Tudósjelöltek bátorítására

VARGA GÁBOR

A Debreceni Református Teológiai Akadémia egyháztörténeti tanszékének legújabb füzete mellett nem mehetünk el szó nélkül. A most megjelent esztétikus küllemű kiadvány ürügyén azonban elöljáróban illik szólnunk a tanszék több mint két évtizede indult tanulmányi füzetsorozatáról. A sorozat a „nehéz években" is csaknem folyamatosan szolgálta a teológushallgatók felkészülését éppúgy, mint az egyháztörténet iránt érdeklődők pallérozódását.

Az eddigi 23 mű több mint fele a volt és a jelenlegi tanszékvezető áldásos tevékenységét dicséri. (D. dr. Makkai László és d. dr. Csohány János). Nagy érdemük, hogy a tanulmányi célokat figyelembe véve reprintben olyan becses munkákat is kiadtak, amelyek eredetije ma már szinte hozzáférhetetlen könyvritkaság! (Révész Imre: A reformáció, 1932; Segesvári Lajos: Az egyháztörténet alapvonalai, 1936; Erdős Károly: Az én vallásom, 1943; Révész Imre: Képek a keresztyénség történetéből, 1921.)

Itt hívjuk fel olvasóink figyelmét, hogy a felsorolt kuriózumok korlátozott példányszámban jelenleg is megvásárolhatók.

A múlt és a jelen egyháztörténeti tudósai mellett Bak Zsuzsanna írásának megjelentetését külön örömmel üdvözölhetjük! Nem is annyira azért, mert a sorozatban eddig az egyetlen a „gyengébbik nemből". Sokkal inkább azért, mert a szerkesztő komoly bizonyságát adta a régi hagyomány feleleventésének: a debreceni Kollégium nevelőmunkájában az ifjúság igazi partnere volt a professzori karnak. Mint ismeretes az ősi schola már az 1860-as években is segítette kiadni az ifjúság legjobbjainak önképzőköri munkáit.

Bak Zsuzsannak ugyanis 1991-ben végezte el a teológiai akadémiát. Posztgraduális képzésként ezután egy évet töltött ösztöndíjasként Manchesterben. Tanulmányának közkinccsé tétele bátorítást jelenthet a jövő fiatal tudósjelöltjeinek.

A Károlyi Gáspár életéről, munkásságáról szóló irodalom eddig is jelentős volt. 1990-ben és 1991-ben különösen szépen gazdagodott a vizsolyi biblia és Károlyi Gáspár halálának 400 éves évfordulója tiszteletére. Mégis helyeselhető a szerkesztő és a kiadó szándéka. Károlyi Gáspár olyan fontos személyisége egyháztörténetünknek, hatása olyan nagy volt évszázadokon át „édes anyai nyelvünk" fennmaradásában és megújulásában, hogy talán róla soha nem lehet eleget írni.

Bak Zsuzsanna dolgozatának legnagyobb érdeme, hogy a legújabb és rendkívül szerteágazó tudományos irodalom eredményeiből kísérelte meg a szintézisalkotást. (Az említett jubileumra napvilágot látott dolgozatok megismerése rohanó világunkban az érdeklődők számára is szinte reménytelen.)

A szintetizálás sikeresnek tekinthető! Könnyen és jól áttekinthető képet rajzolt elénk Károlyi életéről és munkásságáról. Köszönhető ez annak, hogy kitűnően tagolta mondanivalóját.

Az életrajzi adatok után külön fejezetben foglalkozik egyházszervező, hitvitázó és bibliafordító munkájával. Megkülönböztetett figyelemmel tárja elénk Károlyi egyetlen önálló, Két könyv c. művét, amely 1563-ban éppen Debrecenben jelent meg. A Két könyv üzenetei nemcsak kortársainak szóltak, de a mának is: „Életünk megjobbítására van szükség... Krisztus visszajövetelére készülni kell a hit és a szeretet felöltöztetésével, az ige hallgatásával és megtartásával, a gonosz elvetésével."

A Két könyv nyelve, stílusa előremutat a Biblia nyelvezetére – állapítja meg a szerző. Történelemszemlélete pedig hatott irodalmunk olyan nagyságaira, mint Zrínyi, Kölcsey és Ady.

Bak Zsuzsanna a jól tagoltság mellett megfelelő tömörséggel fogalmazott. Imponáló jegyzetapparátussal tette hitelessé mondanivalóját. A lényeglátó fogalmazás és a világos stílus miatt könnyen olvasható, tanulható.

Így minden művelődéstörténet iránt érdeklődő egyetemi, főiskolai hallgató, de a szélesebb közönség számára is őszinte szívvel ajánlható.

(Megjelent a Tiszán-inneni Református Egyházkerület költségén, a Debreceni Református Teológiai Akadémia kiadásában 1993-ban 1000 példányban).

Juhász Béla

Párbeszéd

1.

Idős úr, markáns, kissé gyűrött arc. Határozott karakterű férfinak látszik, mintha őrizné valahai fontosságtudatát. Még van egy kevés fehér haja, vastag, fekete keretes szemüveget visel. Csíkos sötétszürke zakója alól meglepően élénk színű, meggypiros ing virít, gallérja rendezetlen. Hanyagságát nem veszi észre, magabiztos. Akkurátusan mozog, jelentőséget tulajdonít annak, hogy szól, megszokta hallgatói, főképpen, és ma már csak felesége kötelező figyelmét. Aki látja, mintha valami furcsát észlelne, de nem tudja meghatározni, hogy mit.

Megáll, felfelé néz, érdeklődés villan a szemében. Egy torony közelében szemlélődik, tétován mozdul, valamit nem ért. Most körbe pillant, látható: keres valamit. Elégedetlen. Hogy lehet ez?

– Mondja kérem, miért magányos itt ez a torony?

– Magányos? Miért magányos?

– Hol van a hozzá tartozó templom?

– Miféle templom? – kérdez vissza a csinos fiatal hölgy. Gondosan festett arc, meggypiros rúzs. Érdeklődve figyeli az idős urat, akit egészen komolynak lát.

– Hiszen a tetején ott van a kereszt.

– Arra tetszik gondolni? – és felfelé mutat.

– Igen-igen, arra a keresztre.

A szőke szépség jóindulatúan mosolyog. De hát uram, az villámhárító. Talán kettő.

– Hogy-hogy villámhárító? Hogyan kerülne villámhárító a templomtorony hegyére?

– De uram, ez itt nem templomtorony.

– Nem templomtorony? Ne mondja már. Hát akkor mi lenne?

– Víztorony. Csak víztorony. Nemrég építették. Nagyon kellett már.

– Ejnye, ejnye, játszik velem? Félre akar vezetni? Ránéz a magas hölgyre, most jobban ránéz, látja, hogy elég sokat mutat hosszú combjából. Az öregúr szemében már-már toronylik. De hamar megfeledkezik róla, marad az eredeti látványnál. Kérdezőn néz.

– Karcsú víztorony az, nem ad szentelt vizet.

– Az öreg csak áll, tévedezik a gondolatai között. Micsoda világ, micsoda világ. Csóválja a fejét. Már a nőt sem látja.

2.

Az öregúr, fehér hajjal, vastag, fekete keretes szemüveggel, meggypiros ingben, zakóját kezében tartja. Az árnyék élesen válik el a vakítóan megvilágított, szinte fehér homokon. Látványos kontraszt. Egy padon üldögél, mögötte széles lombozatú faóriás. A vonalat figyeli, örül, hogy innen van rajta. Elégedett, hogy sikerült elmenekülnie a tűző naptól. Mellette ül a felesége. Idősebbnek látszik, hajlott hátú, megtört asszony. Megszólal.

– Kezdek fázni.

Elkopott kapcsolat, éppen csak egymás mellett ülnek. A férj nem hallja a tétova panaszt.

Marad a csend.

De az öreg hölgy szeme – ellentétben látható fizikai állapotával – élénk, érdeklődő, figyelő. Amit néz, látja is. Azt látja. Most éppen a Nők Lapját lapozgatja. Aztán felnéz.

– Meddig sétáltál el?

– Mit mondasz?

– Hogy meddig sétáltál el?

– Mondtam már, hogy sétálni voltam. Úgy éreztem, merev a lábam, meg kellett mozgatnom.

– De meddig sétáltál el? Sokáig távol voltál.

– A toronyig. Egy templomtoronyig. Képzeld, nincs mellette templom. Csak a torony. Különös, igaz? Egy fiatalember meg akart tréfálni. Jól emlékszem, magas, vékony fiú volt, nagyon rövid nadrágban.

A toronyról vitatkoztunk. Hiába mondtam neki, nem látta jól. Pedig nem is visel szemüveget.

– Talán azért.

Nincs több hang.

Az asszony visszahajlik az újságja fölé. Megüti a szemét Kosztolányi. Azt gondolja: hogyhogy Kosztolányi? Aztán értőn bólogat. Valami évfordító. Figyelmesen olvas tovább.

Nincs melege, nem fázik.

Égben kötött házasság

Hajdúhadház/Téglás (HBN) – A házasságok az égben köttetnek – tartja a mondás, s az elmúlt hét szombatján valóban így is történt.

Kiss Andrea téglási és Baranyai György hajdúhadházi lakosok ugyanis háromszáz méter magasan, egy AN–2-es repülőgép fedélzetén, a két település között mondta ki a boldogító igent.

Az „égi" esküvő ötlete egy esztendeje fogant meg az ifjú pár fejében, s mivel Baranyai György mérnök hadnagy, pilóta, a légies ceremónia megvalósítása sem jelentett különösebb nehézséget.

Útban a „házasságkötő terem" felé

Az ifjú pár és a násznép

Az aláírás pillanata

Légies csók

Átlépve a küszöbön Fotó: Iklódy János

Egy világhírű bécsi színházépítő műhely

Szépséges és monumentális épületekkel ajándékozták meg az utókort

KŐSZEGHY ESZTER

Kereken ötven színházat épített negyvennégy év alatt a bécsi Fellner és Helmer építőműhely. Ezen színházi építmények főleg a hajdani Osztrák–Magyar Monarchia területén készültek, de a mai zürichi operaház, Fürth, Wiesbaden, Odessza, Hamburg színházai és operaházai szintén az ő kezük nyomát viselik. Gottlieb Hellmer egy Hamburg melletti kisvárosból származik és 1868-ban a bécsi Ferdinánd Fellner építőművész műhelyében rajzolóként alkalmazták. Az idősebb Ferdinánd 1871-ben bekövetkezett halála után Hellmer annak szintén Ferdinánd nevű fiával társult. Ők ketten minden elképzelhetőt meghaladó virágzásnak indították és a csúcson tartották a műhelyt. A 200 építményből, amit terveztek és kiviteleztek, a legnagyobb csoport a színházépítés volt. De építettek terveik alapján villákat, bankokat, palotákat, áruházakat, szállodákat, bérházakat, gyárakat és különféle középületeket is. A

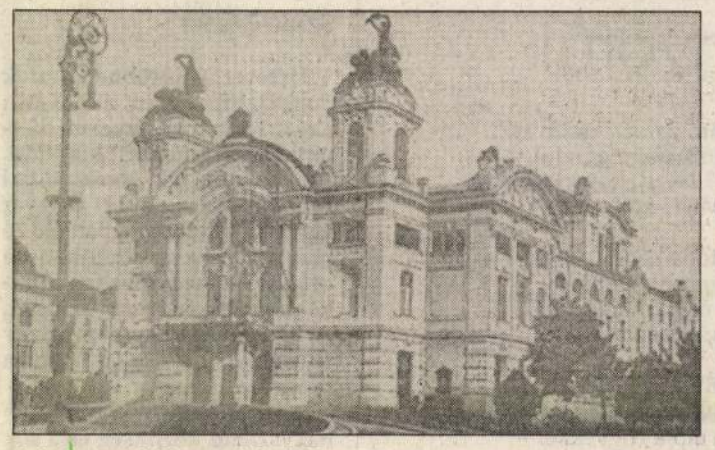

A kolozsvári Nemzeti Színház

szép külső megjelenítésén kívül az épület modernizálását és biztonságát is elsőrendű feladatnak tekintették. A színházak belső terét úgy oldották meg, hogy a sarok között és a két oldalt elhelyezkedő sormezők között széles utat hagytak, több kijárattal és a folyosókat is úgy oldották meg, hogy azok nagy része sok kijáraton keresztül a szabadba vezetett. Ez főleg a színháztüzek miatt volt rendkívül fontos. Az addigi módszer szerint a díszleteket csak összecsavarva lehetett cserélni. Ők a modern zsinórpadlások alkalmazásával lehetővé tették, hogy a díszleteket, ahogy álltak, úgy lehetett egyből felhúzni a színpadon.

Természetesen, összes művük felsorolására nincs itt lehetőség, de azért leghíresebb alkotásaikat meg kell említenünk. Elsősorban is a budapesti Operaházat, amelyet 1896-ban nyitottak meg eredeti állapotában. Ők tervezték a kolozsvári Nemzeti Színházat, kezük nyomát viseli a pozsonyi, a fiumei, a kecskeméti, a zágrábi, a belgrádi, a brünni, a karlsbadi színház, opera, de az 1910-ben megnyitott klagenfurti színház is. Legfiatalabb építményeik közé tartozik a híres Wiener Konzerthaus, ami röviddel az első világháború előtt készült el. Nevüket érdemes megjegyeznünk, hiszen sokszor jöttünkben-mentünkben nem is gondolunk arra, kik voltak azok, akiknek fantáziája, munkája, elképzelése ilyen szépséges épületekkel ajándékozta meg az utókort.

1889-ben a bécsi Népopera avatásán az akkori miniszterelnök, gróf Taaffe azt mondta, hogy „az építőművészek gondoskodtak arról, hogy a közönség hogyan hagyhatja el a színházat, az igazgatóság pedig most arról gondoskodjon, hogyan jöjjön be a közönség a színházba". Azt hiszem, örök érvényű a gondolat, és mottóként tűzhetné ki szobája falára ma is valamennyi színház igazgatója.

Galántai Lelovich György:

Solymász voltam a Hortobágyon

Egy solymászélet epizódjai, ezerkilencszázötvenháromtól 'ötvenhétig

1953 áprilisának elején elmentem a Földművelésügyi Minisztérium komor épületébe, s kihallgatást kértem Ribiánszky József helyettes minisztertől. Az irodába lépve egy jovális külsejű urat leltem ott, sötét zakójában, amit sok fényes kitüntetés dekorált. Előadtam neki, hogy a hortobágyi halastavakat naponta 600 gém látogatja, ezek napi adagja tudományos becslés szerint naponta és fejenként legalább fél kiló hal. Így naponta 3 mázsa a halak fogyása. A sörétes fegyver hatása csak 40 méterig terjed. De az én élő fegyvereim, a sólymok akár fél kilométer távolságból is beérik és lehozzák a haltolvajokat. Így a gémek – társaik sorsán okulva – a vadvizekre mennek eleségszerzésre, elkerülve a jól őrzött tavakat.

Úgy véltem látni, hogy kihallgatóm némi kétkedéssel fogadta előadásomat. Amint azonban a munkáimat illusztráló Szárnyas Vadászmesterek című könyvemet is bemutattam, s előadtam, hogy az általa látott természetfilmek vadásza és solymásza is én voltam, rögtön megváltozott. Sőt, mint solymászmestert azonnal megfogadott (kedvező szerződéssel) az Ohati Törzsállattenyésztő Állami Gazdaság halászati üzemegységébe.

Ezután az utazás előkészítéséhez láttam. Négy fiatal kerecsensólymot szereztem be, s a tehergépkocsi május 20-ra jött. Felpakoltam a sólymokat, a Zsiga nevű vizslámat, sok egyéni felszerelést az ágyneműtől a tábori ágyig, bográcsot, csapdákat és madárfogó hálókat. Ezenkívül minden eshetőségre számítva sok házinyulat, galambot mint sólymaim eleségtartalékát.

Az autó elindult, egyre-másra hagyta maga mögött a közbülső községeket. Tiszafüred előtt a sötéten lógó felhő lába lenyúlt, s egy kiadós záport kaptunk. S féltve sólymaimat kimentem a rakfelületre, hogy védjem őket a bőrig ázástól. Füred után Egyek egyhangú kis házai következtek s nemsokára elértük a gazdaság központját. Autónkat zsivajgó gyerekhad vette körül, érdeklődve, hogy hol tartjuk a cirkuszi előadást. Mert, sólymot és solymászatot még nem látva, cirkuszosnak néztek. Elhagyva a lakott területet, gépkocsink sokszor beletottyant a szurkos sárral ellepett kátyúkba. Vizek és gyékényesek szegélyezték utunkat, több kilométeren át. A derzsi laposok után elfordulva, Gyökérkút felé haladtunk. Sok rázódás és káromkodás után gépkocsink egy csenevész kis akácos szélén megállott. Én az élő szállítmányt helyeztem biztonságba, miközben a rakodómunkások gyors s gyakorlott munkája nyomán a málha a földre került, s a teherautó sebesen odébbállott. A madaraimnak kényelmes szállást biztosítva, mind jól beetettem. Utána, tábori ágyamat letéve, örömmel tapasztaltam, hogy az utazóládába pakolt ágyneműm szárazon maradt. Bebújtam a meleg ágyba, élveztem az egyedüllét örömeit.

Régen hallott békakoncert ringatott álomba. Közben az égen vonuló bakcsók kvakkogtak, s távolról a dobosgém tompa bömbölését hozta hozzám az esteli szellő. Ezen rég hallott koncert közepette zuhantam bele az egészséges álom öntudatlanságába. Másnap régi szokásom szerint a felkelő nappal együtt ébredtem és keltem. Kilépve kis házam kapuján láttam, hogy egy félszigeten vagyok. Az előttem lévő kis, füves szigeten a tőkéslúd kicsinyei legelésztek, óvatos anyjuk kíséretében. Öt fiókát sikerült megszámolnom, amikor engem meglátva, a védelmet nyújtó sás közé menekültek. Lassú, de méltóságteljes szárnyalással egy nagykócsag pár húzott el a kis ház felett. Közben a tájjal ismerkedve felderítő útra mentem. A vizek felett csapongó sirályok és szerkők között lusta röptű gémek húztak. Közben az ott imbolygó barna rétihéjják elől nagy csobogással menekültek a nád közé a szárcsák az etetőkaró mellől, ahol a kiszórt haleleséget dézsmálgatták. Távolabb néhány búbosvöcsök úszkált s a halászkunyhótól alig kődobásnyira mintegy 60 kanalas gém „kaszálta" a sekély partszéli vizet, apró vízi lényeket szűrve ki lapos csőreivel. Igen bizalmasak voltak, mert tapasztalatból tudták a védettségüket. Beljebb, egy szigeten, hasonló fehér gémfélék álldogáltak; csakhogy ezek csőre hegyes volt és nem kanalas. Ezek kiskócsagok voltak, s mintegy 150-en lehettek. De

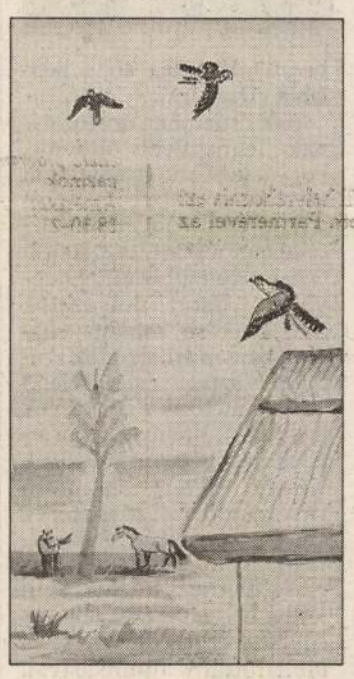

Vadröptetés (a szerző rajza)

kisebb csapataik egyre érkeztek Tiszaörvény felől, ahol a füzeken népes fészektelepük volt. A tó mellett elkanyarodva elértem a Nyugati-főcsatornát. Két oldalán két magas begyepesedett gát volt. S mint megannyi felbukkanó és eltűnő jelzőcövek, úgy állottak kétlábra s tűntek el simára koptatott lukaik szájánál a kíváncsi ürgék. Nagyon megörültem. Ha ezeket kiöntöm a lukból, jó és természetes táplálékául kínálkoznak sólymaimnak. S így spórolni tudom az élő tartalékot, ami a solymásznál olyasféle, mint a töltény a puskás vadászoknál. Ennél a hússzerzési eljárásnál igen hasznos szerepet töltött be a Zsiga nevű, szálkás szőrű magyarvizsla kanom. Mert sok felesleges fáradozástól kímélt meg engem. Ugyanis csak az általa „megállott" s jelzett lukba kellett vizet öntenem, amikor csalhatatlanul számítottam a kiugró ürgére. Kutyámat a gáton előre küldtem, s az orrát letartva, sebes vágtába kezdett. Ennek végeztével, mintha lecövekelték volna, mereven állott, földhöz szegzett orral. Az orra alatt mindenkor egy ürgeluk volt. Egy-két veder víz beöntése után már ugrott is ki az ürge. Kutyám azután elkapta, megroppantotta s a tetemet a lábam elé rakta. Így folytak az ürgevadászatok s egyre nőttek a sólymok. Mint peckes, barna házigalambok, úgy ültek kis házam mohos nádtetején. S ha jöttem, már fél kilométerről meglátva hangos vijjogással repültek felém fejemre, vállaimra vagy mellém a földre telepedve.

A sólymokról bőven gondoskodtam, de az én ellátásom igen akadozva ment. Mert az üzemi konyha ételhordó kocsija hetenként csak két-három esetben tudta érinteni a számára igen kieső sólyomtelepet. Így hát többnyire hoppon maradtam. Ez a körülmény mégsem bántott, mert Zsiga kutyám ügyessége most is megmentett az éhezéstől. Déltájon a pontyok a tó és a vadvizek hínáros szélébe jöttek napozás és „legelés" céljából. Kidomborodó hátukon lassan mozgott a rájuk telepedő hínár. Kutyám mereven állva figyelte ezt a mozgást, majd oroszlánhoz is illő, hatalmas ugrással a mit sem sejtő halak közt teremve fogait egynek a hátába vágta s hozta ki és tette a gyepre elébem. Ezek a halak nyárson sütve a mi közös ebédünket képezték.

A kerecsenek röpte egyre javult és már felmentek a magasba is körözni. Vándorsólymom, Diana, az oda 8 kilométerre fekvő Árkus Tábor fölé is berepült, ahol többször is megfigyelték. Sólymaim ilyen távoli repüléseit látva elhatároztam, hogy mind befogom és munkába veszem. Ezen kezdődő munkámat megkönnyítette az a körülmény, hogy a gödöllői agráregyetemről mint gyakornokot, Tusnádi Győzőt kaptam meg, akinek éppen ez az általam kidolgozott biológiai védekezés lett a disszertációs anyaga a diplomaszerzésnél. A Soproni Erdészettudományi Főiskola részéről pedig Nagy Zoltán erdőmérnök-hallgató jött hozzám. Nem kétséges, hogy a fiúk előbb kissé lógó orral jöttek ebbe a robinzoni pusztai remeteségbe. De azután a tények hamarosan beláttatták velük, hogy ez a látszólagos jeremiási remetéskedés és az aszketizmus között lényeges különbségek vannak. Mert ezen nagy gazdaság dolgozóinak legjelentősebb része, éppen a szépnem fiatalabb korosztálya volt itt képviselve. Ezt maguk a fiatal solymászok is gyorsan észrevették.

(Folytatjuk)

Illyés János, parajdi

menyezetfestő asztalos

Njárádszentmiré (Marostorda vm)

l. menyezet és karzat (elpusztult)

Gerevich Emlékkönyv

121. l. – 132. l.
133. l.

Tancs (Kolozs vm)
menyezet 1676.

Vácz.

E lapon balra a váczi s
a téren a Hunyády huszárok kü
zákokkal. Az előtérben sebesü
hannak. Jobbra a püspöki lakás

Aquarell, mér. 28.

Illyés, Élias de
Parajd, János

Thieme Becker

XVIII. 572. l.

(Lyka)

Micsoda Zagyva
ügyez?

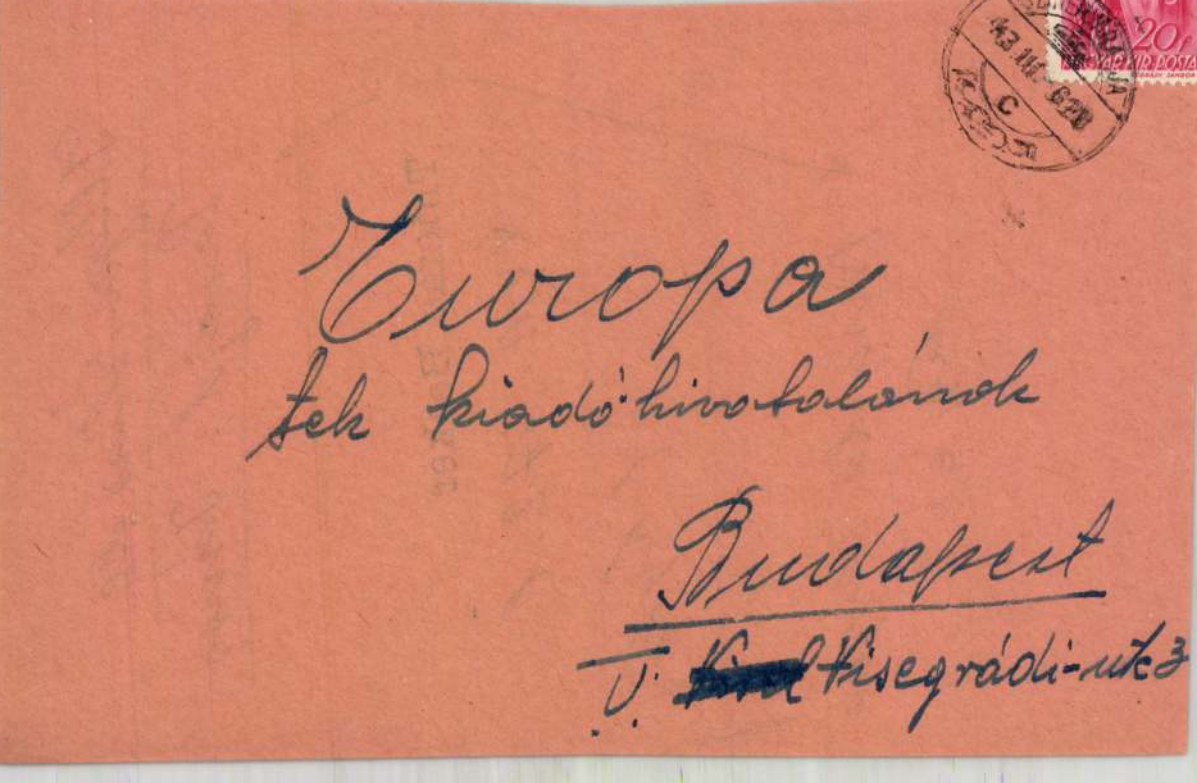
20 f
MAGYAR KIR. POSTA
43 III. 6 28
C
Europa
tek kiadó hivatalának
Budapest
V. Visegrádi-utc 3

Illyés János, parajdi

asztalos festő

Kelemen L. nehi tulaj-
donítja a kolozsmegyei
tancsi ref. templom
menyezetét és
karzatat –

Kelemen L. Erdélyi
m. Ref. Naptár 1939

Művészet
1908. 69. l.

Toglár. 30. l.

Az egyetlen ismert magyar
festőasztalos, kire kimutatható an
hatott az orthodox (román) műveszet

Kalivoda András VIII.56

Ilyés János

XVII. sz. mennyezetfestő asztalos

lásd

Parajdi Ilyés János

alatt

Illyés János

Uvarkelyszékben
lakó festőcsalatos

Az almásmálomi
(Szolnokdoboka vm)
ref. templom mennye-
zete 1682-ből
Fentitől
1887 ben már roska-
dozott.

Foglár 108. l.

Ilyés János, parajdi

l.

Biró Erdmüv

102, 250. l.

1122

Illyés János, parajdi

festő asztalos

lásd Parajdi Illyés J.

alatt is

HAZAI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VATERLÄNDISCHE BANK
ACTIENGESELLSCHAFT

BANQUE DE LA PATRIE
SOCIÉTÉ ANONYME

Sürgönycim: — Telegramm-Adresse:
HAZAIBANK:

Telefon { Számok / Nummern
61-01, 61-02, 61-03, 61-04, 61-21, 61-22.
Interurban telefon 8-41.

Vá. 29

.....Nagyságos S

Tisztelettel értesitjük, hogy

25.000.- koronával, fol

nál lefizetett összegért.

Örömmel üdvözöljük
készséggel ajánljuk fel szolgálat
bizásai teljesitésére.

H. 8. (Levelezés) 3. sz. nytv. 20000. drb 1922 VII. Rosenberg, 2026.

ILLYÉS JÁNOS, PARAJDI, mennyezetfestő, asztalos. Ő készítette 1676-ban a nyárádszentimrei (Maros-Tordam.) ev. ref. templom hajójának mennyezetfestményeit. Orbán Balázs a Székelyföld leírása IV. kötetében (73. l.) a következőleg ír e művéről: „E fölep (plafond) kockázataiba cifra virágok, szent képek, mythosi és történelmi rajzok vannak a legeredetibb kivitelben, p. o. hollón lovagló Nagy Sándor, magyar díszöltönyben, mentésen zenélő sz. Dávid, syrenek, najádok s végre a halálnak rémképe. Hogy e fölep újabb odaillesztés: azt a boltozat egykori lételének okadatolt feltevése is bizonyítja; azonban, hogy ezen nem érdektelen deszkafestmény is meglehetős régi, azt egyik szögletébenlevő ezen felirata bizonyítja: „Renovavit Johannes Illyés de Parajd Mensarius 1676" és így igen valószínű, hogy a hajó eredeti boltozata helyett a deszkafölep ekkor alkalmaztatott".

A „renovavit" az egész mennyezetre vonatkozván, kétségtelen, hogy a képek is Parajdi Illyés Jánostól származtak. Sajnos, néhány évvel ezelőtt a mennyezet értelmetlen újításakor megsemmisültek. Csak a templom hajójában álló „leányok kórusán" maradt meg 9 drb 50—60 cm. széles és 60—70 cm. magas festett négyszög, mel ek minden valószínűséggel szintén az Illyés művei. Az egész sornak alól szürke alapra fehérrel festett vékony tulipánpárkányzata van, amellyel együtt a karzat mintegy méternyi magas. Délről északra számítva az első két négyszögben és az ötödikben virágdíszt, a harmadikban egy kezdetleges szirént, a negyedikben stilizált rózsákat találunk. A hatodikat a következő érdekes felirat foglalja el:

EZT AZ IFI LEÁNY-
OK IRATTÁK MAGOK
JÖVENDŐBELI EMLÉ-
KEZETÉRE, HOGY MEG
JÖVENDŐBEN MEG EM-
LÉKEZNÉNEK AZ IFIJAK.

E mellett jobbra otromba kétfejű sas s a következő három négyszögben izléses, csinos tulipánleveles és virágos minták láthatók. A festő túlnyomólag fehér alapon kék, palaszürke, piros és sárgás-piros színeket használt. Más művét s életrajzi adatait nem ismerjük. Munkái maradványainak megőrzésére az Erd. Nemz. Múzeum Régiségtára 1904-ben felhívta a nyárádszentimrei ev. ref. egyház figyelmét s átvételére is ajánlatot tett. —239.

KELEMEN LAJOS

Művészet 1908-
69. l.

a tiroliakat, Sirén a svédeket stb.

Természetes, hogy a magyar művészek is megkapták az őket megillető helyet. Már az első kötetben is megtaláljuk mindazokat, akik lexikális jelentőségűek. A programm ugyan kizárta, hogy mindaz a sok művész, akiről nevénél egyebet nem tudunk (például az ötvösök százai), mind belekerülhessen a műbe, mert az különben beláthatatlan terjedelművé dagadt volna, mégis helyet kaptak ott oly régi festőink is, akiket ugyan csak név szerint említ meg valamely régi feljegyzés, de akiről a későbbi kutatás talán kiderít még egyet-mást. Az élő művészek névsorának megállapításánál is az az általános elv szolgált irányadóul, hogy az egészen kezdők, akikről semmi jellemzőt sem lehet még mondani, továbbá a dilettánsok, vagy olyanok, akik tulajdonképen nem mint művészek szerepeltek, kimaradjanak a lexikonból s hogy az egész oeuvre felsorolása helyett csak épen a legjellemzőbb művek említtessenek fel. Így is gazdagabb a magyar művészek méltatása, mint bármely más lexikonban, a hazaiakat sem véve ki.

Ez az utóbbi szempont a magyar érdeklődők szemében növelni fogja becsét a nagyszabású vállalkozásnak, amely különben is oly hézagpótló, hogy nem hiányozhatik a könyvtárakból s az amatőrök dolgozószobájából.

FESTÉSZET

Szecesszió. Irta —m. A hét nov. 3.

Die Erwerbungen des Muzeums der schönen Künste. Irta dr. Térey Gábor. Pester Lloyd nov. 5.

Márk Lajos bemutatója. Irta Lyka Károly. Új Idők nov. 10.

Milliós művészi panama. Irta Lakos Alfréd. Budapesti Napló nov. 10.

A párisi Salon d'Automne. Irta Feiksz Jenő. Az Ujság nov. 12.

Nagy Zsigmond kiállítását ismertették napilapok nov. 12., hetilapok nov. 17.

A műcsarnok téli tárlatát ismertették napilapok nov. 14., hetilapok nov. 17.

A téli tárlat. Irta L – s. A—d. Budapesti Napló nov. 15.

A téli tárlat. Irta Bárdos Artur. Egyetértés nov. 16.

A téli tárlat. Irta Sztrakoniczky Károly. Alkotmány nov. 16.

A Műcsarnokban. Irta Malonyay Dezső. Budapesti Hirlap nov. 16.

Biczó Géza (jeltelen cikk). Vasárnapi Ujság nov. 17.

Magángyűjtemények. Irta Hock János. Magyarország nov. 17.

Tárlat a Műcsarnokban. Irta Rb. Népszava nov. 17.

Illyés Tamás

mennyezetfestő

Lajd

Művészet 1908.

69 l.

Illyés János

Művészet 1908

69

Illyés János

Művész 1908.69.

ILLYÉS MÁRIA művészettörténész

1990 1 61-62

Új Művészet

Új Művészet

M. D. K.

ILLYÉS János, Parajdi asztalos festő
(ILYÉS) Udvarhely

1670 körüe. Tancs, ref. templom menyezet

1676. Nyáráaszentimre, ref. templom, mennyezet

1682. Almásmáe, ref templom, mennyezet

Aggházy: Barokk szobrászat ... Pyn 1959.
I. 219. II. 199., 280. l.

Illyés János

egy „piktor" kifestette az egyik misztikus templom új sekrestyéjének boltozatát.

Vöit Pál sk.: Hevesmegye műemlékei II. köt.

Magyarország műemlékei topográfiája. VIII. köt.

Budapest, 1972.

2421

MDK

Illyés József **épitész**

Magánépitési eng. Bp-en. Vállalk. Közl. 1906. V. 2. 7. l.

Ybbyés – Kanizsa

M.D.K.

A Dömötör-templom és gimnázium

repro

Bálint Sándor: Szeged városa, 1939 Bp.

88 l.

Illyés Lajos művészettörténész.

A TV. márc. 17.-i képzőművészeti osztály magazinjának műsorvezetője.

Képes krónika

1973. márc. 17. Televízió 17.40/11/KGy né

Illyés Lajosné

Sz.B.I.: Irodaház, Veszprém. Épitész: Sz.Buzás Ildikó. Kerttervező: Szántó Eszter, statikus Csernák László. - Ismertetés, képekkel /fotók: Illyés Lajosné/.

Magyar Épitőművészet, 1971. 2.sz.

14-15. l.

Illyés Lajosné

Illyés Lajosné és Koffán Károly készitették V. Pázmándi Margit cikkének /Isis Szálló, Szombathely/ fényképeit.

Magyar Épitőművészet, 1971. 1.sz.

30-33. l.

Illyés Margit

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

38.o.

Illyés Mária, gyermekrajzoló

Illyés Mária IV. o.

Az Arles-i nő Budapesten

Vincent Van Gogh 1853-1890

Az Arles-i nő, 1888

A párizsi Orsay Múzeum 1994 nyarán kiállításon mutatja be az impresszionizmus keletkezését. Ezért kölcsönkérte Edouard Manet *Legyezős hölgy* című képét. A Szépművészeti Múzeumnak azt a festményét tehát, amely amúgy is igen gyakran tárgya hasonló kérelmeknek. Mivel a közönség joggal hiányolhatja a múzeumból hosszú ideig távol maradó főműveket, kezdeményezte, hogy az Orsay Múzeum, a Manet-kép kölcsönzési idejére augusztus 8-ig - csereképpen - a Szépművészeti Múzeumba egy másik, éppen olyan jelentős alkotást küldjön, mégpedig Van Gogh-tól, akinek a festészete nincs jelen a Szépművészeti Múzeumban. A poszt-impresszionizmus e nagy egyéniségének művészetét a budapesti gyűjteményben grafikái képviselik, vásznai nem. Így az *Arles-i nő* nemcsak a *Legyezős hölgy* távollétéért kárpótolja a magyar közönséget, hanem - egy ideig - általa szerepel a múzeumban Van Gogh festészete is.

Vincent Van Gogh 1853-ban született a hollandiai Groot-Zundert-ben, ahol apja lelkipásztor volt. A Goupil műkereskedő cég alkalmazottja lett, majd segédlelkész. A művészi hivatás 1880-ban, 27 éves korában ébredt fel komolyan benne. Hollandiai képein sötét tónusokat alkalmazott, ezeket Párizsba érkezése után az élénk, világos színek váltották fel. Hiszen itt ismerkedett meg - személyesen is - az impresszionista és posztimpresszionista festőkkel. Színelmélete szerint a festményt a kiegészítő - a komplementer - színek összepárosítására és egyensúlyára kell építeni. Párizsi korszakától, 1886-tól haláláig, 1890-ig, négy, túlfeszített munkaütemű év következett. Van Gogh ekkor felfokozott lelkiállapotban és érzékenységben élt; így alkotta meg életművének azt a részét, amely őt kora legnagyobb festőinek sorába emelte.

Az *Arles-i nő* erőteljes expresszivitását a sárga és a fekete, illetve a vörös és a zöld ellentéte okozza. A festő a feketét tiszta, keveretlen párizsi kékkel tette még mélyebbé, még keményebbé s ezáltal a sárga kiegészítő párjává. Van Gogh felfogása szerint, a kiegészítő színek találkozásánál, a kikeverésükből keletkező szürkés árnyalatoknak kell tompítani a közöttük lévő kontrasztot, itt is ez figyelhető meg az asszony arcán, kesztyűjén és a fotel karfáján. A kiegészítő színek nemcsak a kompozíció egyensúlyát biztosítják, hanem ugyanakkor jelképes értelműek.

A kép címe jelzi, hogy Van Gogh ezt a munkáját az Arles-i korszakában festette. Arles-ba 1888. február 20-án érkezett, hogy Provence páramentes, kristályosan áttetsző levegőjében, a már mediterrán, éles megvilágításban, még rőteljesebb színhatásokat érhessen el. Ettől kezdve festményein a sárga és a kék ellentéte uralkodik. A mezők, a napraforgók, vagy akár maga a nap, az éjszakai képein pedig a gázlámpák, a hold, a csillagok sárgája - a kék hol hűvös, hol komoran sötét árnyalatai mellett - mindig a melegség, az élet, a fény jelképe a sötétség erőivel szemben. Tájképeit, de főleg arcképeit, és az Arles-i korszakában oly sokszor megfestett önarcképeit jellemző színszimbolikája szintén ezen az ellentéten alapszik.

A festmény modellje Marie Ginoux, 1888 nyarán Van Gogh szállásadónője volt. Férjével az Arles-i Lamartine téri kávéházat - a Café de la Gare-t - vezette. A kávéház Van Gogh híres *Éjszakai kávéház*-a, mely menedéke volt az éjjel csöndesen elüldögélőknek, a fedél nélkül maradtaknak. Van Gogh jóbaráti viszonyban volt a házaspárral, és később is gyakran meglátogatta őket, amikor az Arles-i, majd pedig a Saint Rémy-i intézetben ápolták. "Nem tudom, emlékeznek-e mennyire különös, hogy majdnem egy éve, Ginoux-né éppen akkor betegedett meg, amikor én" - írta egy alkalommal, és nekik szóló leveleiben visszatérő témája Marie Ginoux mielőbbi felgyógyulása. Az asszony felépülését saját egészségi állapotával hozta párhuzamba. Érthető módon, hiszen Marie Ginoux portréjának megfestése egybeesett a festő életének válságos két hónapjával: Gauguin eljövetelével és távozásával, Van Gogh betegségének jelentkezésével, és régóta dédelgetett vágyálmának összeomlásával, hogy egy kisebb művészközösséget hozzon létre.

Van Gogh Arles-ban több hónapon át készült arra, hogy vendégül lássa Paul Gauguint, aki barátja rábeszélésére, az *Arles-i nő* megfestésénél nem sokkal korábban, október 20-án meg is érkezett "a kis sárga házba". Ismert tény, hogy milyen drámai körülmények vetettek véget látogatásának. Gauguin nem viselte el barátja állandó izgatottságát, az idegességtől szinte vibráló légkört, mely már előre jelezte Van Gogh kitörni készülő, máig sem egyértelműen diagnosztizált baját. Feszült együttlétük csak karácsonyig tartott, Van Gogh tragikus öncsonkításával és ideggyógyintézeti internálásával végződöttt.

Természetünk nem fért össze - volt Gauguin szűkszavú magyarázata. Az *Arles-i nő* érdekessége, hogy arra is enged következtetni, miben különbözhetett a két festő művészi felfogása. Van Gogh a kép keletkezésekor, 1888 novemberében, egy dátum nélküli levelében, azt írta öcscsének, hogy egy óra alatt "dobta föl" a halvány citrom háttér előtt ülő "szürke arcú, fekete, fekete, fekete ruhájú" asszony portréját. A festménynek két változata van. Az itt látható variánson az asszony előtt az asztalon ernyő és kesztyű hever, a New York-i Metropolitan múzeum példányán két könyv.

Gauguin ugyanebben a beállításban - halántékhoz támasztott balkézzel - de más szemszögből, szintén lefestette az asszonyt. Ő nem személyes tárgyakkal jellemezte: nála az asztalon szódásüveg és pohár van. A környezet is más. A háttérben az éjszakai kávéház terme, billiárdasztal, beszélgetők és az asztalra boruló alvók csoportja látható. A kép a moszkvai Puskin Múzeum tulajdona. Címe: *A kávéházban*. Gauguin a festményt nem a helyszínen készítette. Amíg Van Gogh festett, ő csak egy rajzot vázolt föl Marie Ginoux-ról. A rajz, sietős elutazásakor, Van Goghnál maradt. Tizenöt hónappal később, 1890 februárjában Van Gogh e rajznak alapján festett négy további vázlatot. Itt már a Gauguin-i nézőpontból - és némileg a Gauguin-i felfogásban ábrázolta az *Arles-i nő*-t, a vonal dekoratív szerepét emelve ki, nem pedig a modell lelki- és egészségi állapotát tolmácsoló expresszív színeket.

Illyés Mária

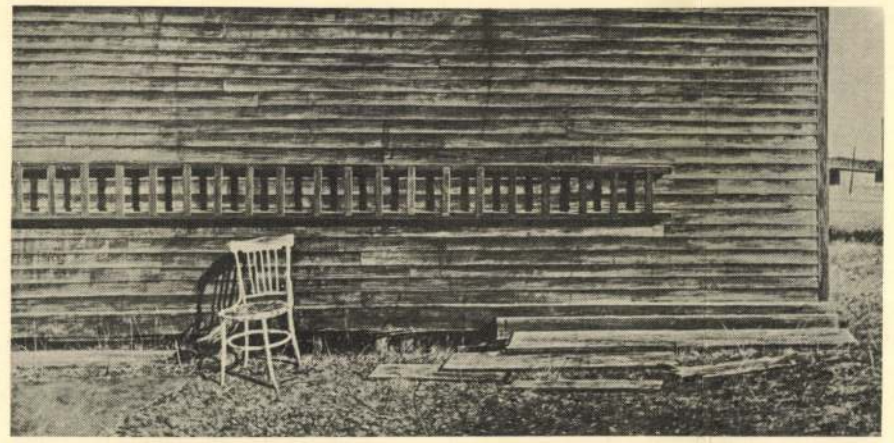

2

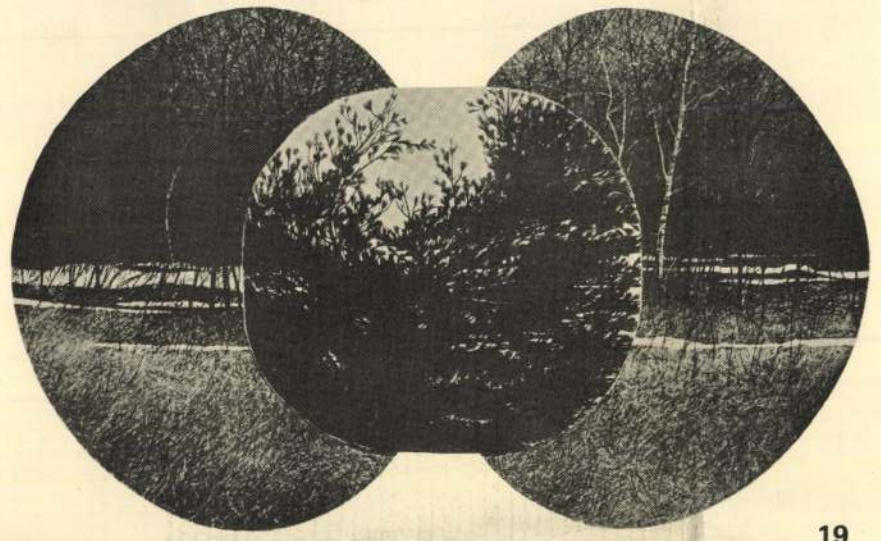

19

21

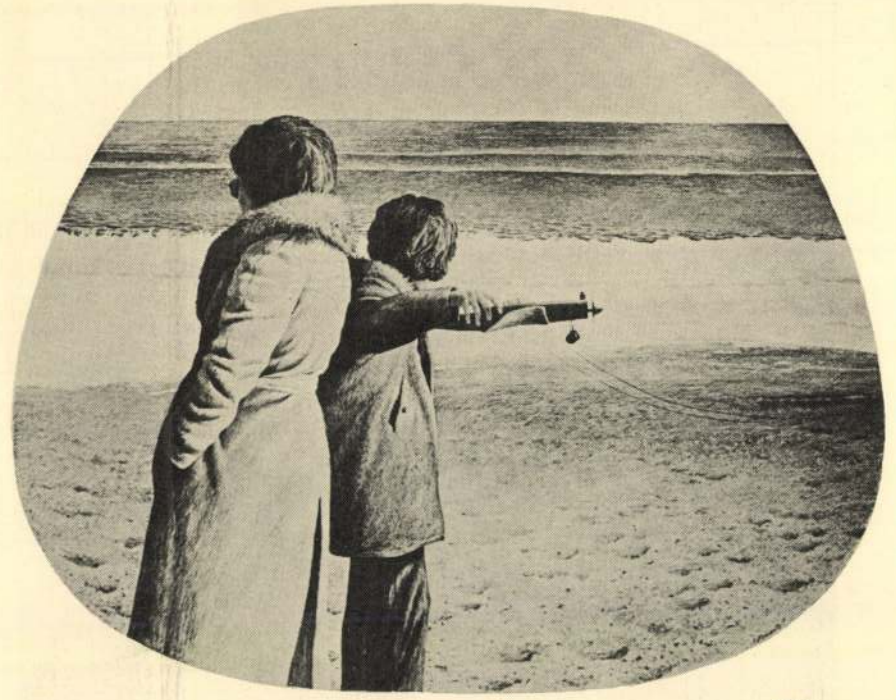

25

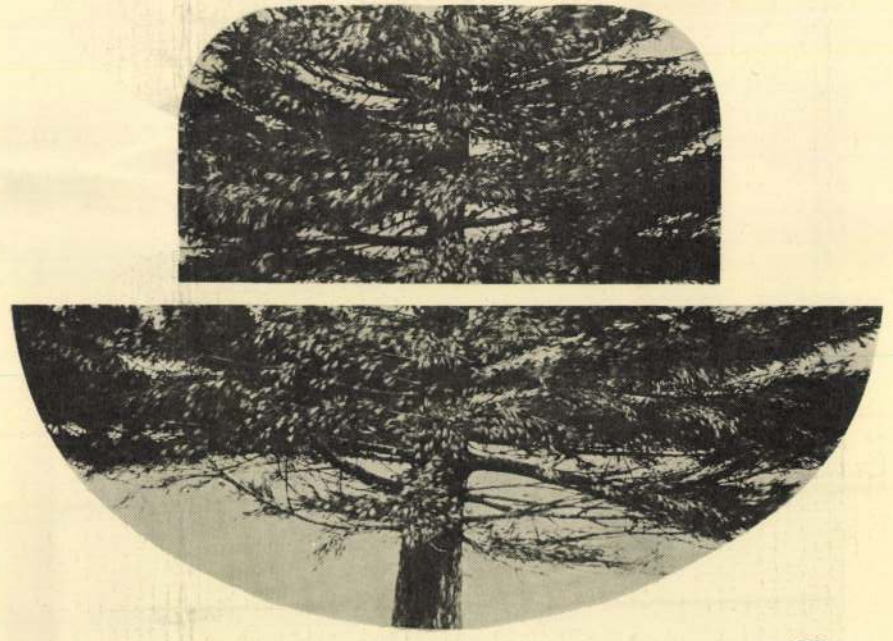

22

31

5,– Ft

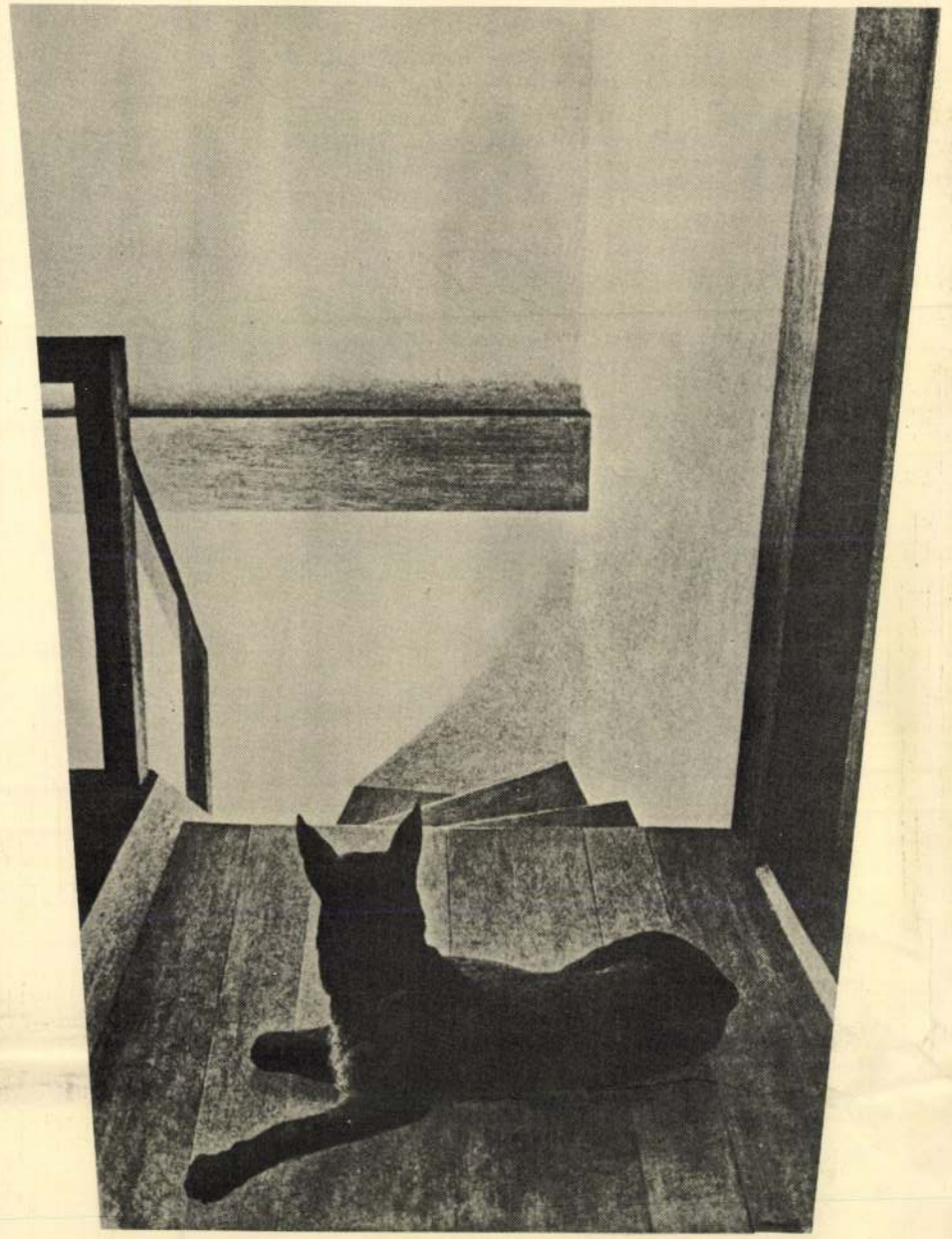

40

A címoldalon: *Az úszó* c. kép

A kiállítást a Művelődési Minisztérium,
a Kanadai Nagykövetség
és a Széművészeti Múzeum rendezte
Felelős kiadó: *Dr. Szentléleky Tihamér*
A kiállítást rendezte és a leporellót szerkesztette: *Illyés Mária*
Leporellóterv: *Bogár Imre*
Statisztikai Kiadó Vállalat, Nyomdaüzem – 81–5041–07
Felelős vezető: Kecskés József igazgató

Illyés Mária, művészettörténész

TOM FORRESTALL

KANADA

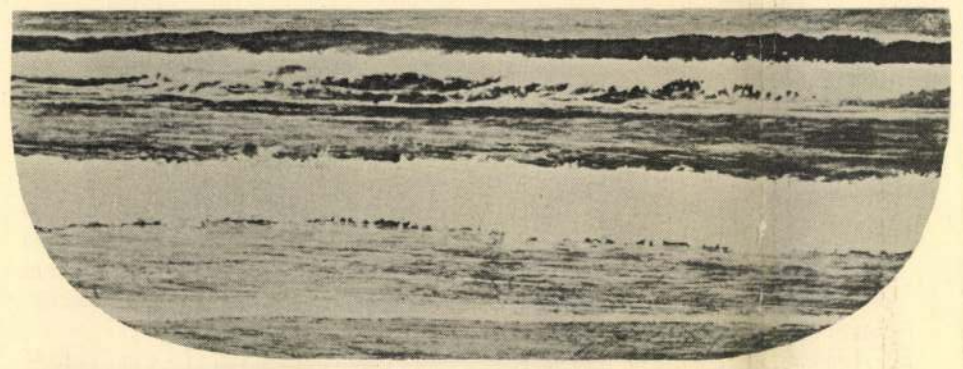

Szépművészeti Múzeum

Tom Forrestall

Tom Forrestall éppen húsz éve végzett a Mount Allison Egyetem Képzőművészeti Iskoláján. Két rövid évtized alatt Forrestall nemzeti és nemzetközi hírnevet szerzett mint vezéralakja a „mágikus realizmus" világának, annak a modornak, mely Mount Allisonhoz szorosan kapcsolódik olyan hírességek révén, mint Colville, Forrestall maga és Pratt. A maguk módján mindhárman ezt a hagyományt képviselik.

Az Owens Art Gallery valóban büszke arra, hogy Tom Forrestall retrospektív kiállítását bemutathatja és megoszthatja ezeknek a műveknek élvezetét más képtárakkal és nézőikkel. A kiállítás vándorútja lehetetlen lett volna képtárak és gyűjtők nagylelkű együttműködése, a Kanadai Nemzeti Múzeumok segítsége és a művész lankadatlan támogatása nélkül.

T. Keilor Bentley
Az Owens Art Gallery igazgatója

Műveimről

Nem könnyű feladat áll a festő előtt, ha szavakkal akarja elmondani azt, amit egész életében a látvány révén fejezett ki. A szavaknak semmi közük a szemnek szóló művészethez és a művésznek általában alig van oka, hogy éljen velük; most mégis megpróbálom.

Amikor egész életünk munkásságáról kell szólnunk, nehéz a fő irányokat kijelölnünk. A munkám a maga természetes útján halad — kanyargó és kusza úton. A terület, melyet máig feltártam munkámban kicsi, keskeny járat vagy folyosó, így a változások sem drámaiak, nem is túl nyilvánvalóak. Szeretnék ebben a lehatárolt és megszabott festési modorban hosszú időn át dolgozni, hogy kimerítsem összes lehetőségét. A munkám egyre kevésbé spontán, egyre szemlélődőbb; most már több időt szánok az éppen készülő munka kialakítására. Ezt részben a körülmények okozzák. Amikor 1958-ban frissen végeztem a Mount Allison Egyetemen, mint a legtöbbünknek, nekem is meg kellett valamiből élnem. Így hát szűkre szabott volt a komoly festészetre fordítható időm. A munkáimat határozottan és gyorsan kellett kigondolnom és megcsinálnom. Ilyen korlátozott helyzetben a sponteneitás volt az egyedüli kiutam és elég jól is boldogultam vele.

Ami a technikámat illeti, festészeti módszerem hagyományos — előzetes tanulmányok, vázlatos kompozíciórajzok, azután jön a festés. A tojástempera tökéletes, idők során kipróbált, hosszú életű és sokáig szépen maradó technika. Ez biztosítja számomra festőanyagom maradandóságát. Úgy érzem, a művésznek szüksége van minden segítségre, amit csak megkaphat vagy örökölhet, hogy legnehezebb feladatának — a műalkotás létrehozásának megfelelhessen.

Utoljára hadd mondjam el, hogy engem mindig jobban érdekelt az, hogy gondolatokat foglaljak a műbe és hogy a tárgyakat ne csupán saját kedvükért fessem. A realizmusnak itt az a dolga, hogy a nézőt odavonzza, mint afféle csalétek, és akkor a gondolat vagy gondolatok már átadódnak. Mindig próbálkozom új utakkal, mint például a tervezett kép formájával, a színekkel és alkalmazásukkal, de figyelnem kell a régi módszerekre is, melyek esetleg az út szélén hevernek elfeledten, pedig lehet, hogy újraértékelést és komoly figyelmet érdemelnek.

Tom Forrestall

Fontosabb életrajzi adatok

1958 Képzőművészeti diplomát szerez a Mount Allison Egyetemen
1958–59 Tanulmányutat tesz Európában
1959 A Beaverbrook Képtár múzeológusa Fredericton-ban (N. B.)
1960-tól önálló művészi munkájából él
1972-től tagja a Three Oaks Corporationnek

Monumentális munkák

1967 Szabadtéri szobor a Montreal-i Expo 67 Atlantic Pavilonja számára
1971 Két nagyméretű szobrot készít Antigonish városába (N. S.) az Államszövetségi Székház számára
1972 Nagyméretű homlokzati falkép a fredericton Játékházhoz

Egyéni kiállítások

1965 Roberts Gallery, Toronto
Churchill Memorial, Törvényhozó Tanács Épülete, Fredericton (N. B.)
1966 Dartmouth College Képtár, Hannover, New Hampshire U. S. A.
1967 Walter Klinkhoff Gallery, Montreal
1968 Roberts Gallery, Toronto
Sir George Williams Egyetem, Montreal
1969 Walter Klinkhoff Gallery, Montreal
1970 Roberts Gallery, Toronto
1971 Forrestall Magas Realizmus retrospektív kiállítás, a Beaverbrook Art Gallery szervezésében bejárja Kanadát
Mendel Art Gallery, Saskatoon, Saskatchewan
Art Gallery of Victoria, Victoria (B. C.)
1972 Art Gallery of Windsor, Windsor, Ontario
Museum of Fine Arts, Montreal (P. Q.)
Winnipeg Art Gallery
Kanadai Kultúrközpont, Párizs
City Hall Art Gallery, Boston
1974 Gallery of Windsor, Ontario
Nova Scotia Museum of Fine Arts, Centennial Gallery, vándorkiállítás
1975 Sir George Williams Egyetemi Képtár, Montreal
Hart House, Torontói Egyetem
Marlborough Godard Gallery, Toronto
Tom Thomson Memorial Gallery és Museum of Fine Arts
Robert McLaughlin Gallery
Londoni Közkönyvtár és Művészeti Múzeum, London, Ontario
1976 Marlborough, New York
1977 Mira Godard Gallery, Montreal
1977–78 A Nova Scotia Art Gallery vándorkiállítást rendez Province-ban húsz akvarelljéből és rajzából
1978 Mira Godard Gallery, Toronto
West End Gallery, Edmondton
1978–79 A Mount Allison Egyetem Owens Képtára megszervezi 40 tempera festményének vándorkiállítását Kanadában
Owens Képtár, Mount Allison Egyetem, Sackville (N. B.)
Nova Scotia Art Gallery, Halifax (N, S,)
1979 Saidye Bronfman Centre, Montreal (P. Q.)
Hamilton Art Gallery, Hamilton, Ontario
Glenbow-Alberta Institute, Calgary, Alberta
Mendel Art Gallery, Saskatoon, Saskatchewan
Art Gallery of Greater Victoria, Victoria (B. C.)
Beaverbrook Art Gallery, Fredericton (N. B.)
1980 Canada House, London
Nemzetközi Képzőművészeti Kiállítás az UNESCO konferencia alkalmából, Belgrád
Szófia
1981 Bukarest
Kolozsvár
Szépművészeti Múzeum, Budapest

Műtárgyjegyzék

1. Ház Sackville-ben, 1957
Olaj, fa, 76X122 cm. Mr és Mrs. Ronald Irving tulajdona
2. A létra, 1964
Tojástempera, gesso (gipszből, enyvből és egyéb kötőanyagokból készült lap), 61X122 cm.
Art Gallery of Windsor
3. Az Eel River-i gát, 1964–65
akril, vászon, 85X59,5 cm.
New Brunswick Museum
4. Up River, 1965 k.
Akril, pozdorjalemez, 46,5X62 cm. Université de Moncton
5. Hullámtörő, 1965
Akril, pozdorjalemez, 57X98 cm. Owens Art Gallery
6. Szombat reggel, 1967
Tojástemperea, gesso, 72X85 cm. Mr. és Mrs. Mitchell Franklin tulajdona
7. Kőalapzat, 1968
Tojástempera, gesso, 86X90 cm. Province of New Brunswick
8. A kerítés mentén, 1969
Tojástempera, gesso, ϕ 51 cm. Magántulajdon
9. Seven Mile Stump-on túl, 1970
Tojástempera, gesso, ϕ 51 cm. Magántulajdon
10. Szérűskert, 1971
Tojástempera, gesso, 121,5X61cm. Mr. és Mrs. Reuben Cohen tulajdona
11. Az Egyház földje, 1971
Tojástempera, fa, 45,5X67,5 cm. Three Oaks Corporation (továbbiakban = = TOC)
12. Kivontatva, 1972
Tojástempera, fa, 85,5X72,5 cm.
Magántulajdon
13. Út a lapályon, 1973
Tojástempera, pozdorjalemez, 70,5X70 cm. Beaverbrook Art Gallery
14. A 68-as, 1973
Tojástempera, fa, 30,5X30,5 cm. Mount Saint Vincent, Egyetemi Képtár
15. Erdei munka, 1974
Tojástempera, fa, 47X148 cm. Nova Scotia, Art Gallery
16. Fehér víz, 1974
Tojástempera, fa,58X148 cm. Mira Godard Gallery
17. Fiúk a strandon, 1975
Tojástempera, fa, 110,5X48,5 cm. TOC
18. Háromszög kompozíció, 1975
Tojástempera, fa, 36,2X96,5 cm. Mira Godard Gallery
19. Tél a szabadban, 1975
Tojástempera, fa, 53X86,5 cm. Mira Godard Gallery
20. Vitorlásklub, 1975
Tojástempera, fa, 48X71 cm. TOC
21. Evezősök, 1976
Tojástempera, fa, 46X93,5 cm. Mira Godard Gallery
22. Nagy fenyő télen, 1976
Tojástempera, fa, 79,5X111 cm. TOC
23. Gulya viharban, 1976
Tojástempera, fa, 58X58 cm. TOC
24. Az üszó, 1976
Tojástempera, fa, 86,5X78 cm. TOC
25. Strand télen, 1976
Tojástempera, fa, 57,5X73,5 cm. TOC
26. Az Annapolis-völgy, 1977
Tojástempera, fa, 116,5X50,4 cm.
Mira Godard Gallery
27. Bear River-i ház, 1977
Tojástempera, fa, 51X72,5 cm. TOC
28. Labda és ház, 1977
Tojástempera, gesso, 25X25 cm. TOC
29. Fűrésztelep szivárvánnyal, 1977
Tojástempera, fa, ϕ 55 cm. TOC
30. A győztes birkák, 1977
Tojástempera, gesso, 35,5X68,8 cm. TOC
31. Férfi, fa, kutya, 1977
Tojástempera, fa, 86,4X53,5 cm. TOC
32. Híd, 1977
Tojástempera, fa, 83,7X63,5 cm. TOC
33. Víztorony és varjú, 1977
Tojástempera, fa, 53X87 cm. TOC
34. Varjak kődben a tengerparton, 1977
Tojástempera, fa, 43X69,5 cm. TOC
35. Veranda, 1977
Tojástempera, fa, 46X74,5 cm. TOC
36. Szobor, 1977–78
Tojástempera, fa, 48X111 cm. TOC
37. A labdát várva, 1978
Tojástempera, fa, 63X84 cm. TOC
38. Kikötőben, 1978
Tojástempera, fa, 85X48 cm. TOC
39. Ló és lovász, 1978
Tojástempera, fa, 35,5X69 cm. TOC
40. Kutya a lépcsőfordulón, 1978
Tojástempera, fa, 99X74 cm. TOC

... a szalonna – figyelmeztet az Egyesült Államok egyik fogyasztói érdekképviselete, a CSPI: a vegyileg előállított „átmeneti zsiradék" ugyanolyan mértékben növeli a vér koleszterinszintjét, mint a telített zsírsavak.

Azt már sokan tudják, hogy a telített zsírsavak, amelyeket sok élelmiszer, például a hamburger, a sajt és a fagylalt tartalmaz, előidézhetik az artériák elzáródását. Reuter – a CSPI is ... – idézi a ... ban a kampányban, melynek során rávették a vendéglőket, hogy ne a telített zsírsavat nagy mennyiségben tartalmazó állati zsiradékot használják a sütéshez. A frissensülteket, köztük halat és csirkét árusító éttermek ekkor, nyilatkozatuk szerint, áttértek a növényi olajra – valójában a főzőmargarinra tértek át. A McDonald's, a Wendy's és a Burger King egy adag hasábburgonyájában lévő rejtett „átmeneti" zsiradék egyenértékű azzal a telített zsiradékkal, amelyet egy adag hamburgerük tartalmaz, tehát akár disznózsírban is süthették volna.

Az amerikai élelmiszer-ipari társaságok a részleges hidrálásnak nevezett eljárással szilárd zsiradékká, margarinná és főzőmargarinná alakítják át a természetes folyékony növényi olajat.

„átmenet
termékeit
szállítja,
olajban f
sütés.

A CSPI
amerikai r
marketber
őrizte az
használat
permarke
mag élelm
vendéglőb
hető étela
állapítottá
ger King n
nyájában
zsiradék"
radék vol
pedig elé
tesztelt h
ennek vol
talma. A n
Parkayban
meneti" z
ehhez jött
zsiradék é
tartalom.

A CSPI
címkéjén
radék-me
neti zsira
ni kell. A
fogyasztó
janak a s
margarin
től, amely
növényi
rint tartal

...gy egy átlagos lakás ... mint száz... mint körüli összegbe kerül napon... ...ta, ami sokaknak inkább megéri, mint fagyoskodni, megbetegedni. A pótfűtést a decemberi számlával együtt kell kiüzetni.

IL-ES Márta 1996. szept. 16.

Új Hagyaság

Festmények a Nemzetiben

Ilyés Márta legújabb tárlatán Nemzeti Szállodában ... Tápiószentmárton. Kolma – Helsinki – Pápa – Chicago – Tápiószentmárton. Ebbe az óriás méretű ötszögbe foglalható a festőművésznő életrajza. Az olasz fővárosban díjat nyert Galambok című művével, a pápai lovasnapokon augusztusban állított ki. Illinois állam budapesti irodájának igazgatója, *Kertész Magda* mondta a megnyitószavakat. Elhangzott, hogy Ilyés Márta az a művész, akihez a fák felkúsznak a negyedik emeletre, az udvart maguk alatt hagyva, egészen műterme, stúdiója ajtajáig. Művészete ragyogó színekkel a szépet, a szeretetet, az emberekben lakó szép titkokat hozza felszínre.

Tápiószentmárton értékeit hozta el mutatóba a tárlat megnyitójára. Éneket, táncot, sajátos ízeket. A Tápió mentén védeni kell a még romlatlan természet szépségeit, a különleges tavaszi héricset, vagy a Hársas-völgy fáit. Így függhet össze a tárlat megnyitója és az eddig kevéssé ismert település bemutatása.

...att

...ltető tár-
helyiség
...n az ön-
többszö-
...ti taksát.
...li, hogy a
...et árusító
...ynek áru-
...yban ha-
...ék – akkor
...dén, az év
...napjában
...os forgal-

...ban

Az azon-
...gy az ol-
...k iránt az
az érdek-

...ntették: a
...er köze-
...zát Dock
Ez az új,
...et a fiata-
...sősorban
cikkeket

MEGHÍVÓ

AZ **EL KALÁSZI GALÉRIA** ÉS A KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZ SZERETETTEL
MEGHÍVJA ÖNT, CSALÁDJÁT, BARÁTAIT, ÉS ISMERŐSEIT

ILYÉS MÁRTA
FESTŐNŐ

AZ **EL KALÁSZI GALÉRIÁBAN** (BP. III. DEREGLYE U. 1.) RENDEZETT
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA 1995 FEBRUÁR 17-ÉN 17 ÓRÁRA.

A TÁRLATOT MEGNYITJA: **SIMON ZOLTÁN** GRAFIKUSMŰVÉSZ
A MEGNYITÓN **SZŐKE SZABOLCS** ZENÉL

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ FEBRUÁR 28-IG
HÉTKÖZNAP 9-15 ÓRA KÖZÖTT.
A FESTMÉNYEK A HELYSZINEN MEGVÁSÁRÓLHATOK.

A KIÁLLÍTÁS VÉDNÖKE: **IIRICSOVINYI ISTVÁN** ÜGYVÉD.

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT
A JÁTÉKSZÍNBE

ILYÉS MÁRTA
KIÁLLÍTÁSÁRA

1994. FEBRUÁR 17-ÉN, 18 ÓRÁRA.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
HERNÁDI GYULA

ILLYEFALVI LÓTE ÉVA

Rosch Gábor: A Városmajor templomai

II. rész

Hegyvidék 20000 II. 9

1086

Illyefalvi Lőte Éva szobrán

20 tonna súlyú, bőfaragáru magyar-
cimere a Dob u. M. Kir. Postaig. főbájá-
rata felett (elbontva)

Postaép 67. és ill

mDK

Illyésy István
nyomdász gépmester

által nyomott alkalmi meghívó mint
Melléklet (A bírálat dícsérő)

—: Mellékletenik
Grafikai Szemle 1894 évf 5 z. 78 l.

Illyko vics Győző

1900/1 I.

Ferképzomfoiskèvk

94. C.

380

IMBERGER kárpitos XIX. szd eleje MDK.

Kubinyi András: Adatok Újpest 1848 előtti történetéhez
Tanulmányok Bp. multjából. 1956. XI. köt. 290. l.

Imbrovics János

1908/9 - 1909/10

Ferkèpzomfoiskèvk

9/4 t.

a félkörös és csúcsos patkó-ív, valamint a lóhere-ív is.

BOLTOZAT, az építészet egyik elsőrendű fontosságú szerkezeti eleme, amely falakkal vagy oszlopokkal (pillérekkel) körülvett tér befödésére szolgál. Anyaga kő, tégla, öntött massza vagy vasbeton lehet. Konstruálása szerkezeti tudást követel, mert a B. erős oldalnyomást fejt ki, s a beboltozott tér falait vagy oszlopait úgy kell méretezni, hogy ezt a nyomást felfogja. A. B.-nak igen sok válfaja van. Legegyszerűbbek és legrégibb keletűek a hosszanti terek befödésére szolgáló félkörös vagy csúcsives keresztmetszetű *donga-B.*, valamint a centrális tereket beboltozó *gömb-* vagy *kupola-B.* Komplikáltabbak a két donga metszéséből előálló római *kereszt-B.*, *a tükör-*, *teknő-*, *kolostor-*, *csehsüveg-*, *román-* és *csúcsives kereszt-B.* A B.-ot már a mezopotámiai és egyiptomi építészet legrégibb korszakában is ismerték, de inkább csak alárendeltebb célokra használták; az etruszkoknál már általánosabban alkalmazták. Első virágkora a római építészet, amely a B.-konstrukciót nagy technikai tökélyre emelte, s különösen a tégla-armatúrás, öntött donga-, kereszt- és kupola-B. terén produkált kiválót (Pantheon). E B.-ok átmentek a keresztény építészetbe is, s a kupola a bizánci építészet egyik legfontosabb szerkezeti és formai elemévé lett, majd később a renaissance és barokk architektúrájában játszott fontos szerepet. A B.-szerkesztés a gotikában érte el tetőpontját, a zseniális szisztémájú bordáskereszt-B.-okban. Ez dekoratív szempontból is nagyon fejlődésképesnek bizonyult s a keresztbordás B.-ból a gotika későbbi századaiban mind gazdagabb és gazdagabb rajzú *csillag-B.*, az angol gotikában pedig szinte példátlan gazdagságú *tölcsér-B.*

Imbronovits János festő * 1889 Karánsebesen

~~Finâcry Ernő dr.~~ VI. 312

Imbrovits János, festő; szül. 1889 január 24-én Karánsebesen.

1908-ban H. Lerolle: Fürdő nők cz. képét másolta a Szépművészeti Múzeumban.

Imecs Margit

mukedvelő szobász

„Agyagmunka" fantitól

Tridle Cornelia gyüj-

temenyéből.

Kiállitva:

Magyar Szinészeti

Kiállitás a Városlígeti Műcsarnokban.

Bp. 1890 37. l.

vagyok Bu

Méltóságodnak

Báró Forster Gyu

a műemlékek orz.

VI.

M. D. K

IMEG József építén

Szügy ~~Komárom~~ (Nógrád m) v.
m egyeháza (1772. előtt)

Gerő László: Építészeti stilusok

Bp. 1957 92. l.

Smeja Miklós

Ácsi iskolaigazgató vezeti az ácsi képzőművészeti szakkört. Festói pályáját maga is egy képzőművészeti szabadiskolában kezdte. Évek óta szeretettel és hozzáértéssel szervezi a köri munkát, oktatja a diákokból, cukorgyári dolgozokból és értelmiségiekből álló csoportot. Ácson a községi tanács dísztermében rendezték meg a helyi Bartók Béla Művelődési ház és komáromi Járási Művelődési központ képzőművészeti szakóreinek jubileumi kiállítását.

Péter Imre: Művelődési házak jubileumi kiállításai

Népművelés 1970/5 44old.

Selyés Mihály
farekas

Méltatás.

Nagrádi Gábor: Törpe és bokály.
Új Tükör, 1978. december 3-12. lap.

M.D.K.

ILLYÉS Gábor

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 340.l.

Vas. Ujs. 1858.

bemutatván téged az elöljáróságnak, egy némi dologban veled értekezhessem.

Péter mindenre egész készséggel előre is ajánlkozott. Csak azt nem szerette volna, ha netán hirül menvén a faluban, hogy ő ezelőtt iskolákat végzett, a falubeliek öt az öreg jegyző mellé valami irkálgató hivatallal kinálnák meg; ki mindenek felett csak mezei gazda akart lenni, illy megbizatást egyelőre még kedvezőtlen körülménynek tekintett volna.

Szerencséjére egészen más valamiről volt a szó.

A jegyző ugyanis előre bocsátván, milly jó hirét hallotta eddig is az ifjunak, imigyen folytatá beszédét.

— Ám vedd eszedbe öcsém, mit mondani akarok. A minapában falunkban egyik jómódu féltelkes gazdánk elhalván, két árva fiucskát hagyott maga után. Most már régi szokás szerint a telket el kellene adnunk, hogy aztán annak árát az árvák javára kamatra kiadhassuk. Azonban e jelen pénztelen időkben épen semmi reménységünk sem lehet, hogy e telket csak valamennyire is illő áron eladhassuk. Azért is megegyezvén e részben földesuraságunkkal is, azt határoztuk, hogy az üresen maradt telket az árvák felnevelkedéseig valami jóravaló, s igyekező lakosunknak egyszerüen csak azon feltétel mellett adjuk oda haszonbérbe, ha a vállalkozó gondja alá vevén az árvákat, azokat keresztyéni módon jó erkölcsökben felnevelni kötelezné magát, s tartásokról is gondoskodnék mindazon időig, mig a gyermekek érett korukat elérvén, atyjokról maradt örökségüket kezökbe vehetnék. Mit mondanál tehát e dologra, öcsém, ha e vállalattal megkinálnálak?

A mi Péterünknek nagyon is megtetszék a kedvező ajánlat, mindamellett némi nehézségei voltak.

— Valóban — mondá — köszönettel s hálaadatossággal kellene fogadnom az elöljáróság hozzám mutatott bizodalmát, más részről azonban félnem kell, nehogy ezáltal mások haragját és neheztelését vonjam fejemre. Én itt idegen vagyok, s bizonyosan többen lesznek e faluban, kik e jelenben a gazdátlanul maradt telket hasonló feltételek mellett szives örömest kezelésök alá vehetnék. Azért is, én a világért sem tenném ki magamat azok szemrehányásinak, kik illyes dolgokban nálamnál több itélettel s tapasztalással birván, bizonyosan több igényekkel birhatnak felettem, hogy e kedvező vállalatot saját számukra megtarthassák.

A jegyző kellő méltánylattal levén az ifjunak illyetén leggyöngédebb nemü érzelmeinek ellenében : megnyugtatásul válaszolá :

— Beszéded igen helyes volt, édes öcsém. Tudnod kell azonban, hogy az elöljáróság csakis azután gondolhatott reád, miután mi itt legalább két hét óta sorban kinálgatjuk helybeli lakosainkat e nem épen kedvezőtlen feltételek elvállalására.

— És mindeddig senki sem találkozott?

— Egyátalában hallani sem akarnak róla.

— Hogyan? még azok sem, kiknek birtoka nem levén, eddig is hogy megélhessenek, másokhoz kénytelenittettek napszámba járni?

— Mint mondám, egy lélek sem találkozott, ki felvállalta volna.

— Csodálatos! Talán a földek igen roszak?

— Söt inkább e telek egyike a legjobbaknak; a mellett elhalt birtokosa rendszeretö ember levén, minden a legjobb állapotban maradt utána.

— Elvégre is mi oka lehet e magyarázhatlan ellenszenvnek?

— Mindjárt hallani fogod okát, ha figyelsz szavaimra. Az egész onnan veszi eredetét, hogy ez a mi jó magyar népünk egy kissé igen elkényesztetett teremtése az Istennek. Vidékünk minden terményekben gazdag, s talán tuláradozó böségben. Pénzünk ugyan minél is kevesebb, azonban izletes fehér kenyerünk, s pompás paprikásaink mellett könnyebben elfeledhetjük, miszerint itt-ott e világon még bankó, s egy pár ezüst huszas is létezik. Ellenben ezen átalános jólét malasztinak, melly szükségtől soha sem fél, igen gyakran árnyékoldalai is vannak. Ugyanis azalatt, hogy a magyar ember ugyszólván nyakig uszik a zsirban, lelkéből s véréből lassankint a vállalkozási szellemnek még a legutolsó szikrája is elenyészik. Ezért tapasztaljuk, hogy eddigelő népünk, a legszebben jövedelmező kereseti ágakat, saját hazájában, jobbára az idegen nemzetbelieknek engedte át. Elvégre pedig, mint a jelen eset mutatja, közönyös kezd lenni a földmivelés ellenében, ugy hogy ez idöszerint keresve kell keresnünk azon embert, ki falunkban egy féltelket, ugyszólván csupán ajándék fejében, tiz tizenkét esztendeig gond nélkül használhatna.

— S mi volt ellenvetésük?

— Azt mondják együgyüségökben : bizonyára bolondok volnánk, ha terhet vállalnánk magunkra. Csak a kellene még, hogy épen akkor hajtsanak ur dolgára, midön legkevésbé lesz reá kedvünk. Tessék a kinek kell a jobbágyság. Eléltünk eddig is föld nélkül szabadon. Ettünk ha dolgoztunk, s aztán Istenen kivül soha senkifiának adósa nem maradtunk.

Igy állván a dolgok, Péternek további kifogásai nem lehettek, s még azon napon az ajánlott féltelek kezelését felvállalta.

Ez mintegy tizenhárom esztendö előtt történt.

Igaz : hogy napjainkban illyes esemény többé alig képzelhető, de hiszen épen abban áll Péterünk érdeme, hogy nem vetette meg azt, mi másnak akkor kinálva sem kellett. És ha jelen időnkről volna szó, ám tegye szivére kezét a nyájas olvasó és kérdje meg önmagától : nincs-e még most is előttünk ezer alkalom nyitva valamelly hasznos vállalat megkezdésére, mellyet azonban hanyagságból, vagy inkább hiszem : csupán közönyösségből, elszalasztunk magunk elöl, csak azért, mert áldott hazánkban még mindig elég mód kinálkozik szükségeinket könnyüszerüleg s minden különösebb megerötetésünk nélkül napról napra megszerezni?

Gondoljuk meg azonban, hogy a népség szaporodtával az idök mindig nehezebbek lesznek. Ma már alig akadhatna oly szerencsénk, mint a hogy Péter gazdaságát megkezdhette: tiz, tizenkét esztendö mulva azonban még azon kenyérkereseti módok is megfogyatkozhatnak böségökben, miben mai napon még kényünk kedvünk szerint válogathatunk.

Emlékezzünk vissza a korábbi időkre. Hajdanában egynémely urbéri rendezés alkalmával boldogot boldogtalant kinálgattak földdel, és telekkel. Nem kellett sokaknak, mert féltek a jobbágyi terhektöl. Péter idejében már nem kinálták ingyen a földet : de legalább haszonbérleti szerződéseket jutányos föltételek mellett lehete kötni; ez sem kellett Péteren kivül az asztagfalvi kocsmázgató lakosságnak. Ám tessék most árenda után járni a vidéken. Bizony olyan árát kérik holdjától egy évre, hogy azon pénzen egykor örökáron is megvehette volna.

Gondoskodjunk magunkról mig nem késö, mert az idö nem vár senkire.

V.

Innen kezdve, Péter szemlátomást gyarapodék.

Munkálódott, s az áldás nem maradt el töle, mert jólelkü, tiszta erkölcsü, s lelkiismeretes ember maradt minden időben.

A telek, melynek mivelését felvállalta, böven fedezte uj háztartásának minden szükségeit. Az árvák szorgalmatosan jártak iskolába s Péter még jókor munkásságra, s takarékosságra szoktatta öket. Mi pedig a jövedelemből felesleg maradt, azt az uj gazda hiven két részre osztotta, s felét évnegyedenkint átszolgáltatta a helység árvagondviselöjének, felét saját számára félrerakosgatta.

Péter gazdasága csakhamar példaképen lön elismerve a faluban.

Dolgát helyes javitásokon kezdé. Télen, mig mások egyebet nem tettek, mint hogy a befütött kályha mellett elpipázgatták az időt, ö folyvást hordta a kopogós fagyon földeire a tragyát. Ollykor még neki fizettek, ha valamellyik szomszédja udvaráról e felette becses, de még akkoron csak alkalmatlan rondaságnak tartott szemetet elhordotta.

A hol roszat, károst, vagy tökeletlent talált gazdaságában, azt irgalom nélkül kiirtotta, vagy jobbal, s hasznosabbal fölcserélte. A durvaszörü juhokat a mészároshoz vitte, s a pénzen, mit értök kapott, ha bár eleinte számra nézve kevesebb, de igen szép finom gyapjut termelö bárányokat vásárlott. Költsége ezekkel csaknem a régi maradt, haszna pedig legalább háromszor annyi. Hasonlóképen bánt a hosszulábu téglavörös szörü szalontai faj sertésekkel, látni se akarta e kukoriczát hijába fogyasztó állatokat, helyökbe inkább rövidnyaku szélesfülü szöke mangoliczákat nevelt, s jol tartván azokat előbb árpa darával, szintén csepegett utánok a zsir, midön ösz táján a kukoriczára került a sor.

A legcsekélyebb tárgyra kiterjeszté figyelmét. Midön a faluban dinnye-földeket osztottak a legelöből, Péter nem kimélte a költséget s a városból jeles faju magot hozatott, azért is, mig mások az ő

izetlen, s kásás sárgadinnyéjöket még a vásárra vinni is szégyenleték, ő saját termésiért gazdag jutalmat várhatott.

Kertje tele volt hasznos növényekkel. A hol csak helyét találta, mindenhova gyümölcsfákat ültetett. A gyermekeket mulatságból rászoktatta a selyembogár tenyésztésére. A faluban elég volt ugyan az eperfa, de ezt is csak kevés becsü, s vizizü gyümölcseért tartották meg a lakosok, holott e fának becse leginkább leveleiben rejlik. Kik azt használatlanul elrothadni engedik : épen ugy cselekesznek, mint az egyszeri ember, ki a hurkát kiforditotta : a töltelékét odaadta kutyájának, a külső száraz héját pedig maga ette meg.

Nem kell azonban képzelnünk, mintha Péternek is minden, mibe csak belekezdett, okvetlenül sükerülnie kellett volna. Sőt inkább többször megtörtént vele, hogy a maga kárán tanult. Azonban a busásan megfizetett leczkét legalább más alkalommal nem hagyta használatlanul. — Mit aztán egyszer hasznosnak elismert, annak kivitelében az első kisérletnél soha meg nem állott. Igy történt vele, például a repczével, mit vetni kezdett, midön tapasztalta, hogy a gabonának a vidéken se ára, se vására. Az első évben a gyenge plánták tövét a föld alatti szennyes szürke hernyó soronkint elrágta; a később vetett mag a kora fagyban vagy ki nem kelt, vagy ha igen, erőtlenül maradván, a tél kemény hidegét el nem viselhette. A következő évben ugyan repczéje már többet igért volna, de midön a felnevelkedett növény épen virágába menne, ezernyi ezer légyforma bogárka lepte meg a bimbókat, hogy aztán minden oda veszvén, mag helyett, száraz seprönyél-aratásra lön kilátása a gazdának. Végtére még is megjött az alkalmatos esztendő, melly aztán e részben minden eddigi veszteséget dús kamatokkal visszafizetett.

Különös gondja volt Péternek igavonó marháira. Nem adott ő ugyan másnál több ennivalót ökreinek. De maga járván minden után, nem szórta, nem pocsékolta a megtakaritott szénát, s már csak ezzel is mindjárt jószága legjobb husban maradt a faluban.

Kertje végében, sőt ha lehetett, az ugar egyik szegletében is, jeles faju répa nemüeket termesztett. Azért is az ő két tehenkéje bőven adta tejét, mig mások mégegyszerannyi fejő után alig gyüjthettek annyit össze, hogy abból a gyerekek számára valamit felforralhassanak. Nála bőven volt a tej, vaj, turó, tejfel : sőt még sajtkészitésre is maradt valami.

Még csak annyit adjunk mindezekhez, miszerint ha Péter valamibe kezdett, inkább kevésre akart szoritkozni, s azt jól elvégezni, mintsem ide-oda kapkodással veszélyeztette volna a réven azt, mit a vámon netalán már megnyert. A falubeliek is tapasztalván Péter ügyességét s becsületességét, mindnyájan jó akarói lettek, s ha kinek valami vállalata volt, mellynek szerencsés kivitelére, társra vala szükségök, részessül legörömestebben Pétert választák magok mellé.

(Folytatása következik.)

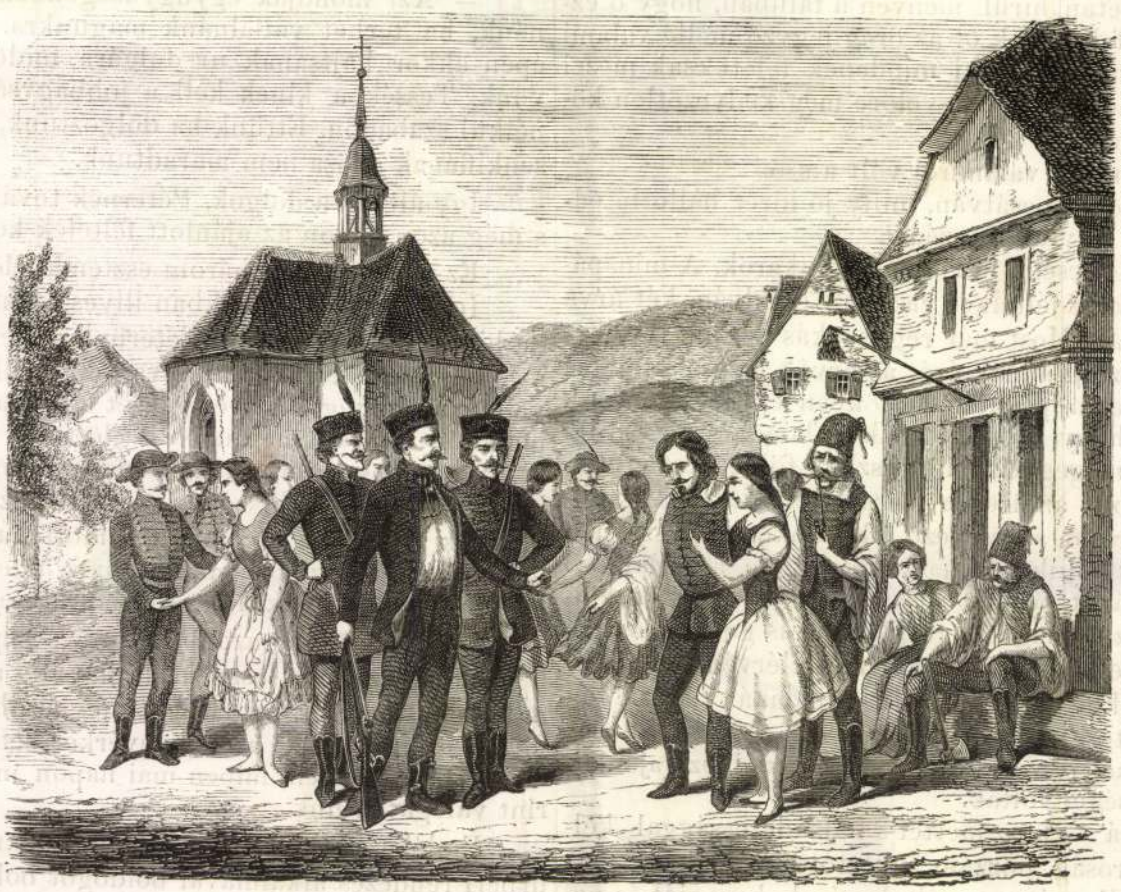

Egy jelenet a „Juliska" czimü bécsi magyar balletből.

Csallóközi uti-képek : 3. Illyésházy Mátyás sirköve.

Egy magyar ballet Bécsben.

E tél folytán gyakrabban adtak a bécsi cs. k. udvari operaszinházban egy *„Juliska"* czimü uj tánczjátékot (*balletet*, a mi ezen olasz szótól származik : ballare = tánczolni), mellyről azt irták a lapok, hogy igen nagy tetszéssel fogadta a közönség. Hatását pedig a szereplők ügyességén kivül, a darab leginkább a benne előforduló szép magyar tánczoknak, zenének, öltözeteknek és csoportozatoknak köszönheti.

Megörültünk a hireknek, hogy a szépmüvészet azon ága, melly a világ különféle nemzeti szokásait legkönnyebben ölelheti fel magába, a minthogy a száz meg százféle tánczok és népviseletek felmutatásában is áll egyik vonzereje, végre, a mi közelfekvő sajátságainkra is rávetette figyelmét. — Fentebb látható képünk, melly egy fiatal festész hazánkfia felfogása után hiven ábrázolja az uj ballet egyik főjelenetét, megerősit azon hitünkben, hogy itt szemnek tetsző alakokban s csoportozatokban épen nem lehet hiány.

Elég volna a dologról ennyit mondani s az előadott tényt örvendetes tudomásul véve, a nemzeti szinház balletmestereit és zeneszerzőit megkérdezni, hogy miután magyar operánk Istennek hála! már van, miért hagyják magukat magyar ballet szerzésében Bécs által megelőztetni? miért nem terem nálunk is egy eredeti tánczmű, a mi könnyebb dolog volna minden drámánál és operánál s mindezeknél a pillanatnyi sikerre és jövedelmezőségre nézve még hálásabb is?

De sokan tán még arra is kiváncsiak, hogy mi történik hát ebben a bécsi uj balletben s miért Juliska az a Juliska? Mikép fogták s használták fel itt nemzeti sajátságainkat? E kérdésekre igen furcsán felelt *Golinelli* ur, a ballet tárgyának szerzője s eleget mosolyoghatnánk a magyarázó szövegen, ha általában eszébe jutna valakinek, egy ballet szövegétől valamelly komoly nagy dolgokat várni. — Legyen azért elég e száraz kis ismertetés.

A balletben több rendbeli magyar ember működik, kiknek nevei következők : Van egy *Baron Mesterhazy*, ennek fia *Sandor*, továbbá ez utóbbinak rokona és vágytársa *Ferenz*. Jön ismét egy *Graf Nemeszhazy* (a szerző ur, a ki alkalmasint Eszterházy herczegnek hallotta hirét, azt hiszi, hogy itt már minden nagy urat *házy*-nak hivnak), e grófnak van egy leánya *Linka*, a ki Sandor eljegyzett arája. A harmadik csoportban áll *Rosza*, gazdag bér-

lőné s ennek leánya *Juliska*, a ki titkos szeretője Sandornak. Végre itt van még két szerencsétlen flótás, az egyik *Laslo* zenész (czigány-e? nem mondatik), a ki Juliskának nem titkos, de nyilvános szeretője; a másik *Josko*, czigányok vajdája. Ezeken kivül egész csoportokban szerepelnek urak, nők, apródok (?), parasztok, czigányok, zenészek, vadászok, pandurok, szolgák, kertészleányok stb.

Az *első felvonásban* a gazdag bérlőné udvarában *Juliska* születése napjára készülnek a parasztok. *Laslo* a rendező. *Sandor*, a titkos szerető is itt van, álruhában. Koszorukat fonnak, tánczolnak, zenélnek, a falu előljárósága felköszönti Juliskát, a ki egészen elérzékenyedik. Mikor legjobban mulatnak, belép *Ferenz* a vágytárs, s azt sugja Sandornak, menjen haza, az apja mondani akar neki valamit. Majd eltakarodnak valamennyen, csak Juliska marad ott s azon aggódik, hogy mit suttoghatott az az idegen ur Sandorral. Mindjárt megtudja. Ferenz, a ki csak elbujt, de nem ment el, rögtön visszakerül s elbeszéli Juliskának, hogy Sandor egy főrangu hölgygyel van eljegyezve. Juliska vére fellázad, a pletykát el nem hiszi s elparancsolja szeme elől Ferenzet. — *Változás:* Juliska szobájában vagyunk. — Ez elbeszéli anyjának, mit hallott Ferenztől. Az anyja vigasztalja s azt tanácsolja neki, hogy keressen szórakozást, olvassa a „Divatcsarnokot“ vagy a „Nővilágot“. Bejön *Laslo* zenész, a kiről nem tudjuk, czigány-e vagy nem, és nyilvánosan szerelmet vall Juliskának. Ez igen nevetségesnek találja a dolgot, mire Laslo elővesz kebléből egy levelet, mellyet Juliska szörnyüködve elolvas és rögtön alélva rogyik össze. (A levelet a gaz Ferenz csinálta Sandor nevében s az van benne megirva, hogy Sandor csakugyan elvesz valami grófi kisasszonyt.) A levélhez még egy csomag pénz is volt mellékelve. Juliska magához tér, s nem hallgatva anyja szavára, szörnyü dolgokat forralva elrohan. A jámbor Laslo nem érti ugyan a dolgot, de roszat sejt s Juliska után szalad, hogy ha kell, megvédelmezze. — *Uj változás.* A báró fényes termeiben ünnepélyes készületek; várják Sandor menyasszonyát. Sandor szeretné megmondani báró atyjának, hogy Juliskát szereti, de nincs bátorsága. *Linka*, a grófi ara, megérkezik egy csoport gavallér kiséretében. A házassági szerződést kellene aláirni, Sandor soká makacskodik, végre enged apja fenyegetéseinek. E perczben rohan be a terembe Juliska (Laslo persze utána), s kijelenti, hogy Sandor neki esküdött örök hüséget. A jelenlevőknek eláll szeme szája. A báró őrültnek mondja Juliskát, ez kétségbeesésében Sandor lábai elé veti a küldött erszényt, s eléje tartja a küldött levelet. Most Sandoron a sor csodálkozni s dühödni. Laslo előáll s kivallja, hogy az áruló levelet Ferenztől kapta. Sandor mérgesen Ferenzre tör s kihivja párbajra. A dühödt vágytársak elrohannak — Juliska utánok. Hiába tartóztatja őket az egész világ.

A *második felvonás* egy elhagyott erdővidékben kezdődik. Sandor és Ferenz megjelennek párbáj-segédeikkel. Juliska a viaskodók közé rohan, de nem használ semmit, — Ferenz halálos sebet kap, mire elviszik. A szeretők magukra maradnak. Mihez kezdjenek most? Messziről egy czigánybanda lármája hallik. Egyszerre az a gondolat villan meg Sandor agyában, hogy a czigányok közé kellene állaniok, Juliska azt mondja: Jó lesz biz az! A czigányvajda szivesen fogadja Sandort. Ekkor több czigány-közlegény egy elfogott ficzkót hoz be, a ki nem más, mint a jámbor Laslo, a ki Juliskát kereste az erdőben, de a czigányok spionnak nézték s elfogták. Őt is felveszik a compániába czigánynak, rá bizván a medvére való felügyeletet. A czigányok elkezdenek tánczolni, zenélni, mulatni; pandurok jönnek, a kik a fiatal bárót keresik, de a czigányok azt mondják, hogy nincs itt. Majd elszélednek valamennyen. — *Változás:* Ünnepélyesen diszitett tér egy faluban. (E jelenetet ábrázolja képünk). Urak, urfiak társasága egy falu korcsmájába tér, hogy a vadászat fáradalmaitól megpihenjen. A czigánysereg is ide vetődik. Juliska különösen szemet szur a gavalléroknak. Hozzájönnek, csodálják, bámulják szépségét a csinos czigányleánynak. Az egyik bámuló urban Sandor rettegve saját édes atyját ismeri meg s el akar szökni; de Juliska azt tanácsolja neki, hogy ne szökjék, csak bujék el. Juliska elkezd az urak kezeiből jósolgatni s ez alkalommal Sandor apjának olly sok szép és hizelgő dolgot mond, hogy ez egészen megjuhászodik, még azt is megigéri, hogy fiának megbocsát. Ekkor Juliska előkeresi rejtekéből Sandor urfit, apjához vezeti s ezek összeölelkeznek. A szerető pár boldogságának semmi sem áll többé utjában. Sandor és Juliska bucsut vesznek a czigányoktól s zaj és lárma között haza távoznak.

A sziami követség tisztelkedése az angol királynő előtt e. — (Lásd a szöveget 31. oldalon.)

A *harmadik felvonás* a báró kertjében történik; Juliska a Sandoré, Sandor a Juliskáé — hegyen völgyön lakadalom!

Ez a bécsi magyar ballet rövid foglalatja, a mellyhez nem irunk semmiféle észrevételeket.

* * *

Csallóközi uti-képek.

I.

Felső-Csallóköz északi része.

(Folytatás.)

Nagyobb hirre jutottak még szülötteik által *Illyésháza* és a szomszédos *Szerháza*, a régi Salamon törzstől származó *Illyésházy* és *Szerházy*, később *Eszterházy* családok törzshelye. A két jelentéktelen apró falut, mint már régi osztálylyeleveleik a határokat leirják, csak egy ut: „*Általut*“ választá el egymástól. *Szerháza* ma már egészen elpusztult, s nevét helyiróink is alig emlitik, mig *Illyésháza* is a környéken „*Sz. Péter*“ néven ismeretesebb. Igy tünnek el nálunk még névleg is történeti emlékeink! Nem csuda! Mit is tettek ezen gazdag családok szülöhelyökért? Mire Isten nagyra vitte dolgát a két családnak, egy sem emlékezett többé a szerény ösi fészekre. Szerházán hiában keresnéd az Eszterházyak ös lakának még csak nyomát is; Illyésházán pedig csak az érdemes lelkész ur szives utmutatása mellett tudhattuk meg az Illyésházyak vára helyét. Az utóbbi, mint a történetből ismeretes, a XVII. század elején Rudolf király parancsára romboltatott össze, midön a hires Illyésházy István, később nádor, gyanuból üldözve kimenekült. De az Illyésházyak ollykor legalább szülöhelyükre jártak meghalni és temetkezni. Az egyház maig fentartá egy-kettő emlékét. A szentély elötti talajba helyezve fekszik az 1510 elhunyt Illyésházy Mátyás gyulafejérvári prépost vörös márvány sirköve. Rajta a dombormü az alatta nyugvót régi szabásu teljes papi diszöltönyben fekve és kezében kelyhet tartva ábrázolja, a következő felirással: Anno Dom. 1510. 20-ma mensis Augusti, hic sepultus est Reverendus Dominus Mathias Ilyes de Ilyeshaza, olim prepositus et canonicus in ecclesia Catedrali Sancti Michaelis arch. in Albagula Transilvaniae. Eius anima deo vivat. (Lásd 3. kép).

A hajó oldalfalán áll az utolsó Illyésházy ravatala; közönséges antik idomu hamuszinü márvány emlék, az obligát hamvveder és nemtövel; legfelebb is csinosnak mondható, de minden magasabb müvészi és monumentalis becset nélkülöz. *Illyésházy István*, hires nemének végsarjadéka, az utolsó valódi magyar föur, e mellett tudós (a bölcsészet és jog tudora, kiről Vay mondá, hogy annyi esze van, a mennyi még egy kis urnak is sok volna) és vitéz, államférfi és szabadelvü ellenzéki szónok, arístocrata és népbarát; ki a magyar akademiát megalapitani segité és a nemzeti muzeumnak 25 ezer kötetre menö könyv- és kézirattárát ajándékozá, méltóbb siriratot érdemlett volna, mint azon izetlen egy pár magyar vers, melly ravatalát diszteleniti, s diszesebb müvészi emléket, mint minöt a pénzes bécsi vagy pesti háziur emeltet magának.

De a mi főurainknak az emlékek s müvészet kegyelete nem épen volt gyöngéjök. A régibb kor legalább az egyszerü sirlapra oda állitotta a hös erőteljes alkatának erös kezek által vésett képét. Milly jelentékeny a különbség csak itt is Ilyés Mátyás sirköve s az utolsó gróf Illyésházy István, aranygyapjas vitéz, örökös főispán stb. emléke közt; milly jellemzön állitja az elö tárgyát, milly közönséges semmit sem mondó emez! Ma azonban az egyéniséget jelző szobor helyett másképp is elégeljük, ha hirneveseinket jól roszul vászonra mázolva birjuk; vagy divatszerüen minden bensöbb értelem s ihlet nélküli, modorosan régieskedö hamvedres s nemtös emlékeket állitunk sirjokra. Valaminthogy csupasz kaszárnya izlésben épülnek palotáink és bérházaink, s a pantheon alakjára oszlopsorosan, kupulásan muzeumaink épen ugy, mint tözsdéink és egyházaink.

De nem csak alkotni, fentartani sem tudták azt a keveset, a mit a török, tatár s az idő vasfoga is megkimélt. Még a mult században Bél Mátyás tanusága szerint, itt egy ócska templom állott, telve az Illyésházyak és más nevezetesebb régi családok (valószinüleg a Szerházyak) régi siremlékeivel, mellyek annál érdekesebbek lehettek, mert valószinüleg nagyobbára még a XVII. század elötti korból valók voltak; mielött t. i. ezen ös családok meggazdagodván innét nagyobb birtokaik váraiba tették át lakásukat, és ott temetkeztek; mint ezt már Illyésházy István a nádor korától kezdve tevék, ki már Bazinban — hol maig remek szobra áll — temetkezett. — A roskadozó régi egyház ugyan 1780 Illyésházy János által nagyobbára ujból felépittetett, s csupán góthidomzatu szentélye maradt meg, a B. Szüznek még 1458 vésett oltárszobrával; a régi siremlékek azonban valószinüleg ekkor romboltattak szét. Mire a reformatio korában megszünt plebánia a mult század végén ismét helyreállitatott, már csak egy töredék sirkö létezett ezek közül, mellynek feliratát a plebánia emlékkönyve tartja fönn; s eléggé érdekesen értesülünk, hogy alatta a hires nádor István anyja: kismagyari Földes Zsófia, Illyésházy Tamás neje nyugodott.

Illyésházáról utunk *Légnek* vitt. Szintén régi telep, de a család, melly már a XIII. században nevét viselte, innen szinte kihalt. Mai egyházát, mint a felirás mondja, Szelepcsényi primás épité; diszes márványoltárát sz. Erzsébet szobrával Viczay grófnö emelteté. A plebánia emlékkönyvei és régi okmányai, mellyeket a bennünket szivességgel fogadó érdemes lelkész ur velünk közölni kegyeskedett, még az elöbbi régi templomról is, melly a mai helyén állott, régiségi tekintetben sok érdekeset tartalmaznak.

Az utas Léget elhagyva, több kisebb hely között Sz.-Mihályfáig hét más és más elönevü *Patony* helységet számlál. Ezek egyikében *Elö-Patonyban* lakott egyik feledett magyar irónk és tudósunk: kalmári *Várady János*, kiről tudomásomra eddigi irodalom történetünk még nem emlékezett. Agg korában itt, hol 1848-ban elhunyt, visszavonulva viselt hivatalaitól, irta „*A régi magyar zászlósságról*“ czimü történeti munkáját; mellyet 1830 Pozsonyban kiadott. Még hirhedtebb volt a vidéken különcz nyelvészkedéséről; maig adomaszerüleg járják sajátságos szómagyarázatai; miben soha sem ejté öt zavarba a legidegenebb szónak is magyarbóli származtatása. Szerencsére ezen munkálatai nem láttak világot. Mint történész és nyelvész a korában divott naturalisták és tulhajtók iskolájához tartozott, mellyben több volt a lelkesedés és ábránd, mint az ismeret és tanulmány. De ha megitéltük öket, el ne itéljük: ök is szellemi érdekekért küzdöttek és uttörök voltak.

Szent-Mihályfa ismét régi góth egyházáról nevezetes. A szentély még teljesen megtartotta gerinczes csúcsivezetét, mellynek párkányai különfélekép alakitott váltámokon (consolen) nyugszanak. Ezeket, valamint a boltozat zárköveit, még a szekrestyében is, egyházi jelvényeket ábrázoló dombormüvek ékesitik; de mellyeket a minden tekintet nélküli fehérités már itt is annyira bevont mészkéreggel, hogy nagyobbára csak az ismeri föl, a ki tudja mit kelljen jelenteniök. — Mennyire müértöbb kornak örvendhetett egykor Csallóköz is, mutatja számos góth templomának faragott kövü ivgerinczezete és párkányzata; ékes ablakkeretjei, rózsái és dombormüvei. És hogy mennyire sülyedett az izlés, a müvészetben és tudományban annyira elöhaladottnak vélt korunkban, tanusitják jelenlegi renaissance idomu pajtaszerü csupasz egyházaink, mellyekben a köből faragott diszitményt és dombormüveket a vakolat vagy legföljebb tégla és gipszből készült áloszlopszálak és oszlopfök — ugynevezett lisenek — és álpárkányzatok helyettesitik. Lehet-e csudálni azután, hogy az ekkép megvesztegetett izlés semmi kegyelettel sem viseltetik a régi épületek jellemző s müvészi éke iránt, s hogy korunk egyenlöségi irányeszméjének némileg képviselője a mész és meszelő, minden kitünöt egyiránt befehéritve és kérgével bevonva, egyformává igyekszik tenni. Van ebben valami hasonlatosság azon félmüvelt keleti városokbani eljáráshoz, hol minden korhadt és elmállott eszköz és épület a javitás helyett közönségesen fénymázzal — firniss-el — kenetik be és fényesittetik ki. Igy van ez mint Csallóközben szerte a hazában mindenütt. Panaszkodunk, hogy nincs müemlékünk; s a hol van, bemázoljuk, hogy ne lássuk. Reményljük, hogy a müemlékeink iránt való figyelem, s mindenek elött ennek szülője: a mütörténet alapos tanulmányozása nálunk is majd meghozza idövel a jobb belátást és izlést. — Csak félö, nehogy már a legtöbbre nézve késön jöjjön. Addig is tehát igyekezzünk megtartani azt, a mi még létezik. Minden egy illy lenézett régi köben és durva ábrában egy darab mütörténetünk — melly ugy is elég parlag — van veszendőfélben.

Szent-Mihályfán tul két torony jelel egymás mellett fekvő két nagyobb helységet: az egyik *Hodos* reform. templomával; a másik *N.-Abony* kathol. egyházával. Az elöbbi nevével szinte egy régi család diszlett, de mellynek itt legalább nyoma nincs. Ellenben *Abonyt* maiglan is azon *Csiba* család lakja, mellyet már 1299 egy okirat ezen névvel nevez birtokosának. Bizonyára tehát egyike legrégibb változatlan névvel fenmaradt családainknak. Mert ritka család lesz már honunkban, melly Árpádkori okiratokból mai nevét kimutatni képes volna. A legrégibbnek is, ha maig változatlanul ösi birtokában megmaradt, neve legalább többször és bizonytalanul változott. — De ha ezt a kiadott okiratokból nem olvassuk, itt a helyben a szerény udvarházak közt hiában keresnök a hadi, polgári söt tudományos pályán is kitünt család hétszázados itt laktának

bár milly csekély emlékét. Sujtásos és talán historiai, meg traditionalis nemzet lehetünk, de monumentalis bizonyára nem vagyunk. Csak az egyébkint ujabb s a közönséges mai idomban épült templom, maholnap talán szintén elmeszelendő fekete festvénynyeli felirata mondja, hogy 1761 Csiba Imre k. tanácsos épité. Magasztosabb élő emlék maga a templomába bennünket bevezetett helybéli lelkipásztor, sz. miklósi Sebők József ur, ki már félszázadon tul teljes erőben legelteti az ur nyáját.

Egyház-Karcsára véletlenül épen bucsúra jöttünk. Az utazóra nézve, ki a táj népét látni s ismerni kivánja, a legjobb alkalom. Egyébkint mint minden bucsú, ugy ez is az isteni szolgálat mellett mézeskalácsos sátorokbani tolongásból, zene, táncz és vendégeskedésből állott. Nagyobb érdekkel kisértük a népviseletet. Valami sajátságos eredetiséget azonban ebben sem leltünk. A nép öltözéke, Karcsa táján legalább, nagyobbára már kisvárosias, ugynevezett polgárias inkább, mint népies : a nők a hosszu ruha viseletet kezdik elsajátitni a szomszéd szerdahelyiektől, kiknek korcs izlését szembetünő ügyetlenséggel utánozzák már az uriaskodást negélyző férfiak is, kiknél a népies kék posztó mellett gyakori már a tarka nyári kelmékből való öltözet. De a sajátlagi népet is itt, még a szolgákat sem igen véve ki, majdnem kizárólag az alsóbb földmüvelő nemesség képezi. Tudvalevőleg Csallóközben, hol egész falvak nemes lakosokból állanak, ezen néposztály a legterjedtebb.

Ezen polgárias inkább, mint népies viselet mellett, ugy látszik az erkölcsökben is némi civismus és szabadosság otthonos. Legalább népünk azon komoly s majdnem tartózkodó viselete, melly átalában a két nem fiatalsága közti társalgásban mindenütt észrevehető, itt nem látszik otthonosnak. Fesztelenül ölelkezve páronkint láthatni öket a tánczból hazamenni; mig másutt aligha indul leány és legény mulatságba és távozik onnét haza másképp, mint csoportosan, kiki saját nembeliei társaságában. Egyébkint átalános itéletet ezzel nem akarunk mondani, s az egész vidék lakosai jellemzését később akarjuk megkisérteni.

Sajátságosabb a népviseletnél ezen helységek kinézése; nem annyira az épületekre nézve, mi semmi különös eltérőt nem mutat, mint inkább a községek fekvését tekintve. Körülbelől egy órányi területen itt például 12 *Karcsa* nevü falut számlálni, különféle előnevekkel, mint : *Domazér–, Etre–, Gönczöl–, Sólymos–* stb. *Karcsa;* egyik a másiktól alig 5—20 percznyi távolságban. Valóságos képét vélnök benne az eredeti magyar megszállásnak és letelepedésnek, a mint talán honfoglaló és letelepedő öseink családonkint marhástól bizonyos távolságban tanyát ütöttek egy főbb hely körül. Ezen körülményt különösen Felső-Csallóköz régi nemesi telepein vehetni észre. Alig hagyja el az utas az egyik apró falut, már másikat lát maga előtt, vagy legalább szünetlenül egy-két különvált házat, majort vagy tanyát ér. Vannak anyaegyházak és főbb helyek, melylyek egy órai területen 15—20 illy apró, külön nevü fiók helységeket számitnak, mint például Egyház-Gellye, Duna-Szerdahely stb. ugy hogy a közöttük levő kis tér beépitése által tekintélyes kis városokká alakulhatnának; mint például Szerdahely, melly ezen, vele részben már is majdnem közvetlenül összefüggő kis falukkal együtt 6000 lakost számit. Igy alakultak bizonyára alföldi nagy magyar városaink is, mint Szeged, Gyula stb. miután a hadak viszontagságai közt részben elpusztulván, időnkint összébb épültek s egybeolvadtak; mig most ismét kényszerülnek tágas határaikban uj különváló tanyákat állitani.

(Folytatása következik.)

A sziami követség tisztelkedése az angol királynő előtt.

(1857. nov. 19.)

Sziam királyság, Hátsó-Indiának egy része. Lakosairól európai utazók sok furcsa dolgot irnak. Az egész királyság 5 millió lakossal bir, fő városa *Bangkok*, mellyben 400,000 lélek lakik. E város területe olly kicsiny, hogy alig birna azon meglakni 50,000 európai; de a szurtos sziamok huszan is elférnek akkora kis kunyhóban, melly három európai embernek sem volna elég. Az egész nép a miveltségnek még igen is kezdetleges állapotában él.

Az ott uralgó szokások igen sajátságosak. Egy franczia követ irja, hogy midőn a királynál kihallgatást nyert, az egész követségi személyzetet hordszékeken vitték a trónterembe, mellynek egy 7—8 láb magasan álló fülkéjében ült trónján a király, ki annyi gyémántot aggatott magára, hogy attól nem lehetett látni, millyen szinü és szövetü ruhájának kelméje. Az egész szertartást nagy ebéd zárta be, de mellynek étkei igen étvágyrontólag s gyomorháboritólag illatoztak.

A sziamiak vagy mint magukat nevezik, *thai*-k (szabadok) igen elpuhult és lusta nép; majd mindannyinak orra széles és tompa, pofacsontjok ki álló, szemök kifejezéstelen, szájok vastag és csaknem természetrendén felül nagy, ajkuk a *betel* rágása miatt vérvörös, foguk fekete, mint az ébenfa. Fejüket kopaszra borotválják, csak bubján hagynak meg — chinai módra — egy fürtöt, melly fekete és durva, mint a kefe-serte. A nők szintén boratválják fejüket s szintén hagynak fejük tetején egy fürtöt, de ez már igen finom, selyemlágysággal bir s nagy gonddal ápoltatik.

E nép ruházata felette egyszerü. Egy darab fagyapszövetből (pagne vagy languti) áll egész öltözetük, mellyet csipejük körül tekernek. Csak nagy ünnepélyek alkalmával öltöznek fel, de csak a főbbek, egészen. A nők a pagnen kivül még valami kötényfélét kötnek nyakukra, melly azután mellüket takarja; karjaikon, lábaikon s ujjaikon alig fér el a sok gyürü és láncz. A sziami mód felett szereti az ékszert. Életmódja ellenben igen egyszerü s nem iszik egyebet viznél és theánál. A bóditó betel- és dohányrágás átalánosan el van terjedve; tele van ezekkel mindegyiknek szája reggeltől estélig; a szivarozást pedig már a mindkét nemen levő gyermekek széltiben gyakorolják. Ezek miatt olly rest, elpuhult és tompaeszü azután az egész faj.

E nép királya, hogy a szomszédságában olly roppant területen uralkodó angol királynő barátságát biztositsa magának, értékes ajándékokkal követséget küldött Londonba, melly multévi oct. 26-án szállt ki az angol partra. E követség vezetői — minthogy Sziamban két király ül a trónon — mind az első, mind a második királynak első és második követei voltak. Az egész személyzet 27 emberből állott. A követek egyikéről beszélik, hogy 58 nővel bir, de egy csinos angol nőn megakadván szemei, még azt is megakarta szerezni s a nőnek már egész 3000 font sterlingig igért (30,000 pft), de természetesen czélját nem érte el.

A követséget nov. 19-én Windsorban fogadta a királynő egész udvara jelenlétében. A követeket délutáni egy órakor vezeték be a trónterembe, hol a királynő, férje, a királyi herczegnő, Fridrik Vilmos porosz herczeg, gróf Clarendon s több udvari hölgy jelenlétében fogadta a követek tisztelgését. A követek mélly bókokat vágtak, mi közben homlokukkal a padlót érinték, aztán még négykézlábra ereszkedtek s igy kúsztak a királyné trónja elé. Oda érve, az első követ állát a trón zsámolyára tette s e helyzetben olvasá fel üdvözlő iratát. Ez alkalommal a királynénak hozott ajándékokat is bemutatták, mellyek az első követ előtt egy székre s körüle voltak lerakva. E jelenetet képünk is ábrázolja. Visszafelé hasonlag négykézláb vonultak, de hátrálva, mert arczczal mind végig a királynő felé fordulva maradtak. Mondják, hogy a királynőnek és környezetének nagy erejébe került visszatartani a nevetést. Később a palotában villás reggeli volt, mellyre sok főrangu volt hivatalos. Midőn a reggelizés legjobban folyna, a követ urak elővették pipáikat, rágyujtottak és rövid időn füstfelleg fogta körül az egész társaságot. Az udvari hölgyek elszörnyüködtek a nem szokott füst és illedelmi rendzavarás miatt, de el kelle türni csendesen, mert maga a királynő is, ki különben nagy ellensége a dohányfüstnek, nyájasan mosolygott a követek járatlanságán az európai szokásokban. Nov. 25-én a követség a királyné asztalához volt ebédre meghiva. A következő napokban kirándulásokat tettek Angolország több nevezetes helyére, azután pedig elindultak Francziaországba, hogy a világhirü Párist megtekintsék. A merre jártak keltek, nagy mulatságot okoztak a szemlélőknek, ritka öltözetük és az európai szokások ellen minduntalan elkövetett botlásaik által.

A királynőnek általuk átnyujtott ajándékok ezek voltak : egy igen finom mivü drágakövekkel kirakott korona, rubint nyakkötő, gyémánt csillag, rubinnal kirakott öv, trónszék, ritka szépségü drágakövel ékitett kagyló, achat kehely és csésze, gyaloghintó, disz nyereg kantárral, zablával; számos arany és ezüst edény, gazdagon kivarrott napernyő s több ritkaság, köztük egy festmény, melly a sziami királyt udvari környezetével együtt ábrázolja.

Nehány hétig telve voltak a külföldi hirlapok ez ázsiai férfiak különczségeinek leirásával — most már ő róluk is hallgat a krónika.

Uralkodó planéta és időjárási jóslatok.*)

A naptárhasználó közönségnek egy része helyeslöleg, más része talán hibáztatva tevé ujabb időkben azon tapasztalást, hogy a szokott időjóslatok, mellyek a régi naptároknak olly lényeges részét alkoták, a mostaniakból vagy egészen kimaradtak vagy alig sejthető zugokba vonultak vissza. Én egyelőre nem akarok sem a helyeslők, sem a hibáztatók sorába állani; annálinkább nem, mivel Knigge, ki egy egész könyvet irt — még Mocsáry előtt — az emberekkel való társalkodásról, azt tanácsolja, hogy divatban se elsők se utolsók ne legyünk. Hanem a helyett csak egy kis elmélkedésre vagyok bátor fölszólitni kedves olvasóimat, olly formán, hogy némi adatokat jelelek ki, ezeknek kapcsolatára némi vezérfonalat nyujtok s aztán reá bizom a döntő itéletet. Véleményem szerint elég méltányos eljárás!

Kiinduló pont gyanánt egy kis történetecskét beszélek el. Nehány évvel ezelőtt egy *Hermann* nevü bűvész jelenék meg Pesten s az alakosok szokott más mesterségein kivül főkép három uj mutatványával bámitotta a jó pénzeért magát ámittató közönséget. Első vala a kártyadobálás. Ez abban állott, hogy a tanár ur (igy nevezé magát) egy levél kártyát a szinpadról a felső páholyokba, sőt a

*) Az 1856-ki Részvét naptáraból, a szerző által korszerüleg kijavitva. — Szerk

karzatra is földobott. Nem látszik nagy dolognak egy tekintetre; de kisértse meg csak kedves olvasónk, s meglátja, hogy nem fog sikerülni neki bár egy jókora szoba hosszára is. Azonban a fogás nem sokára ki lön találva s majd az utczán kóborgó ficzkók is hajigálták a kártya-levelekct az elsö és második emeletetekig föl. Második a büvös palaczk mutatványa vala. Hermann ur t. i. egy igen mérsékelt nagyságu palaczkból mindenféle kivánt italokat töltött és osztogatott a tiszta viztöl kezdve a legerösebb rostopcsinig pohárkákkal nézöinek. Ez sem marada sokáig csudának, mert ma már boltokban is árulják a büvös palaczkokat. A harmadik mutatvány már magasabb követelésü vala. Fölszurván ugyanis a büvész egy botot a szinpad közepére, egy gyermeket, kit, mint mondá, delejes álomba meritett, ugy illeszte hozzá, hogy csupán feje nyugodjék rajta s egyik karja mellékelje; holott egész teste különben kinyujtva fekvö alakban a levegöben lebegett. Itt már sok embernek elállt az esze; bámulták az állati delejesség,vagy ujabb szóval az Ód rettentö uj hatását és soha nem látott erejét, annál inkább, mivel még némi orvosi tekintély sem állitotta lehetlennek a dolgot. Nohiszen lehetlen az, a minek létét száz meg száz ember látta, természetesen nem is volt, de hogy az állati delejesség tartotta-e lebegve a gyermeket, vagy kézzel (nemcsak ésszel) foghatóbb eszközök, az már más kérdés. Bizony ki is jött nemsokára, hogy az illetö egyén ruhái alatt rejlö s a fölszurt botra kapcsolt vas rudacskák tartják öt természetellenesnek látszó helyzetben s az egész csuda nem lön bámulatosabb,mint ha egy könnyü ficzkó egy utmutató kiálló karjára nyujtóznék el.

No már elöttem az, hogy valaki egész év hosszára elöre megmondja az idöjárását, egy cseppel sem kisebb csuda, mintsem a millyeneknek az elbeszéltek látszottak az elsö meglepö tekintetre. Azt gondolám tehát, hogy azon jóslatok átértésére épen azt cselekszem, a mit a szemfüles emberek Hermann mutatványaival, s megvizsgálom, honnan meritheték ama jóslók a jövendö titkaiba olly mélységesen belátó tudományukat. Sikerült is nekem meglehetösen ennek végére járnom, és habár mindnyájokat ezennel a hely szüke miatt nem is részletezhetem; de a legbövebb vizüt és a szó teljes értelmében kiapadhatlant el kell árulnom. Ez sem több sem kevesebb, mint az ugynevezett „százéves naptár.“ Erre nem kellett sok keresgélés, mert hiszen az öszinte jóslók, már mint a „Müller Gyula nagy naptára“ beli is, önkényt kivallják. De mi az a száz éves naptár? Ez, — (azoknak mondom kik nem értik) — olly könyvecske, melly egyfelöl a naptár leglényegesebb adatait, nevezetesen a változó ünnepek (husvét és pünkösd) napjait száz évi idöszakba foglalt minden évre kijelöli. Száz évi idöjárást megir és mégis csak *könyvecske?* kérdezhetné valaki. Jaj, uraim,jó renddel igen kicsiny helyre sokat be lehet férkeztetni s ennek a száz éves naptárnak készitöi igen könnyü módját gondolták ki. Azt állitják ugyanis, hogy minden hetedik évbeli idöjárás egészen és átalában hasonló egymáshoz. E szerint 1856-ban az lesz, a mi 1849-ben, 1842-ben stb. volt, s a mi 1863-ban 1870-ben stb. lesz. Az állitás elég merész ugy-e? . . Épen mintha titkárai lettek volna a száz éves naptár irói az Uristennek,mikor az évek járását kiszabta a teremtéskor. De még merészebb az az ok, melylyel állitásukat megalapitni s igazolni akarják. Szerintök — vagy inkább az astrologia több ezer éves rögeszméje szerint — az érdeklett hét évén át sorban a hét planéta : Nap, Venus, Mercurius, Hold, Saturnus, Jupiter, Mars uralkodik s ök adják meg az éveknek idöjárási jellemét. Ha az ugy volna, azt az erkölcsi tanulságot merithetnök belöle, hogy az égi hatalmasságok, egyetértöbbek s szótartóbbak, mint a földiek; mindenik az év végével türelmesen leszáll a közös trónról s szerényen átadja alkuszerinti következöjének. A földön csak egy illy esetről beszél a historia, midön t. i. két testvér, Eteokles és Polynices thebaei fejedelmek olly egyezményre léptek, hogy váltogatva uralkodjanak öseik tartományán. S ime! mindjárt az elsö év végén a lelépni kellö fejedelem a királyi pálcza helyett véres karddal lépe várakozó öcscse elé, s a keletkezett iszonyu háboru még a követelök halálával sem végzödék be, hanem átment a második nemzedékre is. Ez ugyan az égen, mint tudhatjuk, nem történik; hanem ugy tetszik, hogy a maga sorában uralkodó planéta mégsem szabályozza és jellemzi egészen a maga kedve szerint kirekesztöleg a keze alatti évet, hanem a többiek is ottan belszólnak, még pedig nemcsak tanácsló, hanem döntö szózattal is. Hogy erről itélhessen a kedves olvasó, megmondjuk elöre, miként kivánná (mindig az astrologusok szerint) rendezni az 1858 év uralkodója a befolyása alatti idöszakokat, s kérjük olvasóinkat, jegyezzék fel a minden hónap közé kötött tiszta levelekre, mennyiben teljesültek ezen év plánétájának, Merkuriusnak törvényei. Csak azt jegyezzük meg, hogy amaz égi hatalmak uralkodása az éj felett nem Januarius elsején, hanem a tavaszi napéjegyenlöség napján, marczius 21-dikén veszi kezdetét és igy telének nagyobb része 1859-re megy át. (Folytatása következik.) *Brassai.*

Magyar nyelvészeti emlék a XVII. századböl. *)

Közli PAPP MIKLÓS.

A külboritékon :

Tekintetes Nemzetes Gyerőfi György uramnak nekem jo akaro uramnak eő kegyelmének.

Belől :

Árva állapotom szerént valo szolgálatomat ajánlom kegyelmednek. Isten kegyelmedet minden szomoruságtol oltalmazza.

Isten igaz itéletébül az bűnnek Soldgya lévén az halál, amiatt az én kedves Fiam Tekéntetes Nagyságos Bánfi Gyeörgy szerelmes házas társa is Tekéntetes Nagyságos *Dániel Sofia* kedves menyem Asszony, Istenhez nyujtott sok fohászkodási utánn, nékem (és) kedves Fiamnak nagy szomoruságunkul ez világbul kimulván. Anyai szerelemmel viseltetvén, utolsó Tisztességet rendeltem az jövő honak 21-ik napján az Kolosvári Farkasutczai Templomban. Kegyelmedet becsülettel kérem, az előtt valo nap 20-ik jó reggel Gyalui puszta házamnál az Asszonnyal (Gyerőfi Györgynével) együt ne nehezteljen jelen lennie, hogy onnét megindulván, más nap jo reggel mehessen véghez rendesebben Szegény édes menyem asszony temetése, kegyelmed jo akaratját Fiammal együtt őrvendetes állapotomban igyekezem meghálálnom. Isten éltesse kegyelmedet; — Örményes 21-ik Febr. 1683.

Kegyelmednek becsülettel szolgál *Árva Bornemissza Kata* m. p.

*) Az eredeti kéziratból, melly gyüjteményemben van, szóról szóra másolám le. A levél a legfinomabb fekete spanyol viaszszal volt lepecsételve, mellyen a Bornemisza család ősi czimere látható. *P. M.*

TÁRHÁZ.

Kakas Márton a szinházban.

LXII. Levél *Gyászvitézek.* Dráma 5 felvonásban, Szigligetitől.

Dicső öseinken megtörtént egyszer az a példa, hogy (mint most is;) nagyon ohajtván a külföldön utazni, a kivánatosnál kissé nagyobb számmal találtanak kirándulást tenni amarra Augsburg felé; minthogy pedig az ottani vendégfogadókban nem voltak illyen számos vendég ellátásához kellöleg elkészülve, bezárták elöttüka kaput, és a mezőn kénytelenittetének meghálni, azonban a Lech vize alattomban alájuk áradt s ama barbar népség, melly akkoriban ott lakozott, nem hogy segitett volna embertársait a vizből kimenteni, sőt inkább még jobban belezavarta öket abba, s igy támadott az augsburgi veszedelem. Mert hogy nem karddal győzték le vitéz öseinket, az már csak világos, akár mit beszéljenek is a nagyképü historikusok; igy volt az, a hogy én mondom, és nem ugy, a hogy ők irják. Ha becsületes hid lett volna a Lech vizén, nem történt volna semmi baj.

Azon utazó hazánkfiai közül pedig, a kik a vizben nem vesztek, hetet haza küldtek amaz augsburgi népek kirmondóul, s minthogy még akkor az Allgemeine Zeitung nem volt a világon, hogy abból tudósithatták volna az itteni szerkesztöket; a jámbor hét izenethozónak a depeche hitelessége végett elvágták orraikat és füleiket.

Ha ez a baj napjainkban történik, könnyen lehetett volna segiteni a jámborokon, doctor Kovács olly szép orrokat csinált volna nekik sorban, a millyeneket az előtt hordtak, füleket pedig kérhettek volna a * *-nál kölcsön, mert ott van fölösleges elég. Hanem hát még akkor sem a rhinoplastikát, sem az essay-csinálást nem gyakorolták, s igy szegény hirmondóknak megcsonkitottan kellett maradniok.

Ezek voltak tehát a legelső politikai hirlapok Magyarországon.

A publicum először is azért haragudott meg rájuk, hogy miért hoztak rosz hirt, másodszor pedig azért, hogy miért jöttek haza orr és fül nélkül, s elkezdte öket csufolni Gyászvitézeknek, kitagadta polgári jogaikból, s megvetését kiterjeszté ötödiziglen való maradékaikra.

Az emlitett szinműben már csak a maradékokkal van dolgunk, a kik nincsenek megcsonkitva többé, hanem azért ők is bujdosnak és üldöztetnek.

Egy közülök, Ráb vitéz, elbusulva magát azon, hogy hát az ő fiai is megint gyászvitézek legyenek, valahányszor felesége egy gyászvitézt szül, azt menten kiteszi a templom küszöbére, azokat a nagy urak meglelik s lesz belőlük fényes vitéz, harmadszor megint szül egy gyászvitézt az asszony, hanem ez már leány.

Imets A. László

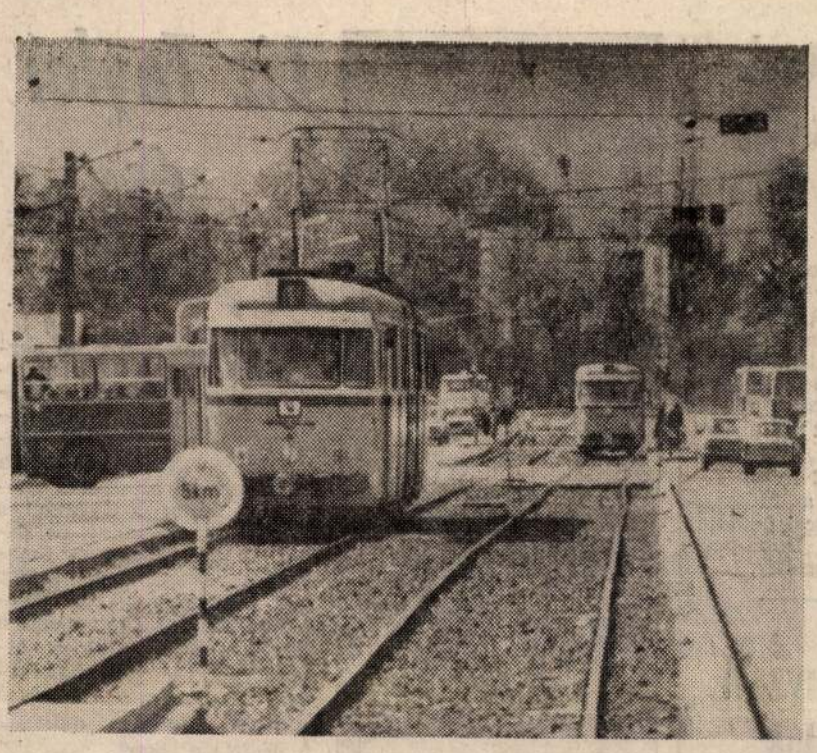

British Gáz az Avason?

(CIKK AZ 5. OLDALON)

Síntelen hónapok

Mához egy évre már az új pályán zajlik a villamosforgalom az Újgyőri piactér és – az addigra alaposan megváltozott – diósgyőri végállomás között. Előbb ezonban ezen a szakaszon – több mint fél évig – szünetel a villamosközlekedés.

A FÉLMILLIARDOS BERUHÁZÁS RÉSZLETEIRŐL A 3. OLDALON OLVASHATNAK.

(Czakó Lajos felvétele)

● Belügyminisztériumi ünnepségen léptették elő rendőr ezredessé Mocsári Sándort, a miskolci Rendőr Szakközépiskola igazgatóját. A volt Petőfi laktanya épületében működő intézmény az ország minden részéből fogadja a testülethez készülő érettségizett fiatalokat, és a továbbképzésre érkezett idősebb kollégákat. A rendőrség új arculatának megfelelően, a tananyag számítástechnikával, nyelvoktatással és konfliktusmegoldó gyakorlatokkal bővült.

(CIKK AZ 5. OLDALON)

Ezredes lett az igazgató

A 25. LP

Koncz Zsuzsa, a magyar könnyűzene állócsillaga nemrégiben készítette el 25. nagylemezét, s ez mindenképp figyelemre méltó jelenség a manapság villámgyorsan fel- és eltűnő sztárok világában. Mint a 7. oldalon található cikkünkben olvashatják, az énekesnő nem szívesen nyilatkozik magánéletéről, hiszen – mint mondja – csak apró titkok birtokában nyújthatja azt a közönségnek, amit tőle elvárnak.

DÉLI HÍRLAP

MEGJELENIK MISKOLCON
ÉS BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYÉBEN

XXV. ÉVFOLYAM, 247. SZÁM
1993. OKTÓBER 26., KEDD

ÁRA: 15,20 FORINT

● A héten még látható az egyetemen a csíkszeredai születésű Imets A. László fametszőművész képeinek kiállítása.
A gyergyószentmiklósi múzeumban állították ki először az autodidakta művész munkáit, hogy azután Marosvásárhelytől Bukarestig, Clevelandtől Tokajig, Chicagótól Lisszabonig, New Jerseytől Lublinig megismerjék alkotásait. Metszeteinek kézi levonatai ott vannak nagyon sokak otthonának falain, hogy halkan szólva élesztgessék a szépre, jóra, igazra vágyakozás minden ember lelkében szunnyadó gondolatait. Reprodukciónkon: részlet a kiállításon szereplő egyik munkából.

(Juhász Emese felvétele)

Erdélyi fametszőművész

Halálba „szerette" gyermekét

Katalin először csak az egyik lábát csavarta ki a két és fél hónapos Jutka lányának. A kórházi ápolás után viszont a másikat is, sőt mind a két kezét, majd fejbe ütötte, s mint „jó" anya, lefektette. Reggel az apa vette észre, hogy kislánya örökre elaludt.

(CIKKUNK A 12. OLDALON)

Módszerek a megélhetéshez

(CIKK AZ 5. OLDALON.)

SUZUKI

Vásároljon Suzuki és Maruti gépkocsikat
A BABUS SUZUKITÓL!
Miskolc, Régiposta u. 29.
Telefon: 46/325-045, 349-384
Várjuk hétfőtől péntekig: 8–17 óráig,
szombaton: 9-től 13 óráig.
A Suzuki minden típusa raktárról, azonnal.
Ha nálunk vásárol, Marutit nyerhet!
SUZUKI, A MI AUTÓNK!

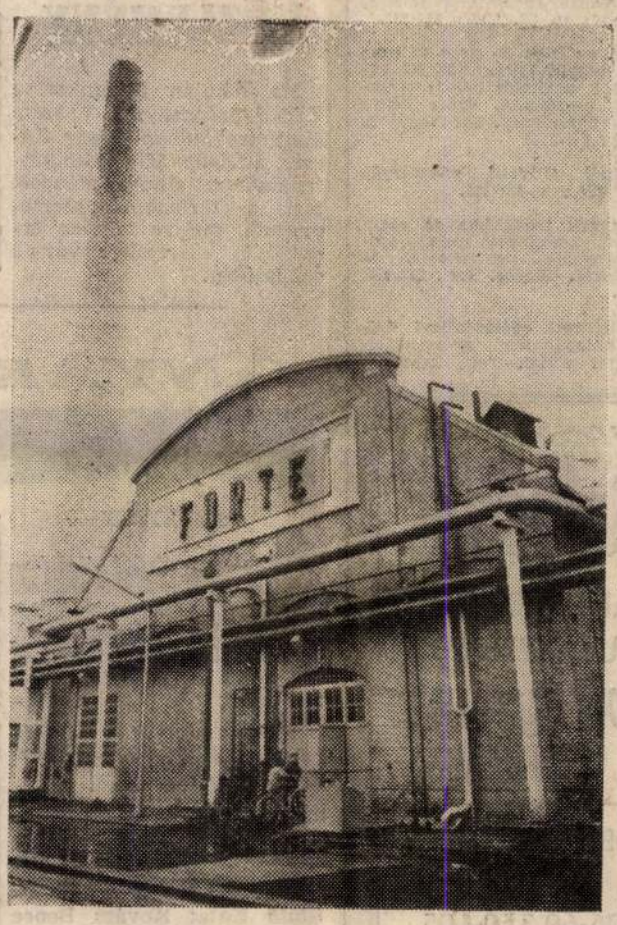

● A világhírű Kodak cég már 70 évvel ezelőtt felismerte, hogy Közép-Kelet-Európa jó piaca lehet a fotóipari termékeknek. A terjeszkedés eredménye a váci gyár lett, amely ma Forte Rt. néven ismert világszerte. Elsősorban a fekete-fehér fotópapírok terén ismerik el a magyar munkát.

(A VÁLLALAT ÁTALAKULÁSÁRÓL ÉS A PRIVATIZÁCIÓRÓL KÉSZÜLT CIKKSOROZATUNK ELSŐ RÉSZE A 3. OLDALON.)

Magán-kézben a fotóipar zászlóshajója?

Enikő Suzukival

A vasárnapi, hétéves kihagyás után megrendezett autóversenyen százan álltak rajthoz. Köztük Kovács Enikő (felvételünkön jobbra), aki Suzukijával az A7. kategória negyedik helyezettje volt az ősszel befejeződött bajnokságban. A hölgy tehát nem forgatja rosszul a volánt, és megígérte: a januárra tervezett havas autósversenyen újra indul.

(CIKK A 12. OLDALON)

A csontvelő átültetése is pénzbe kerül

Immunológusok kongresszusa

Lillafüreden, a Palotaszállóban rendezik meg a Magyar Immunológiai Társaság XXIII. kongresszusát. A szerdán kezdődő, és pénteken záruló eseménynek része egy másik konferencia is. Erről kérdeztük dr. Berkessy Sándor osztályvezető főorvost:

— Az immunológiai társaság kongresszusába „bekéredzkedett" a Magyar Hematológiai és Transzfuziológiai Társaság, amelynek immunhematológiai szekciója tartja itt ülését. A téma a krónikus myeloid leukémia, azaz az idült fehérvérűség. A csontvelő-átültetések elméleti és gyakorlati kérdéseiről lesz szó neves hazai és külföldi szakemberek előadásaiban. A módszer lényege, hogy a megbetegedett csontvelőt — illetve nyirokrendszeri megbetegedésnél a nyirokszövetet — ki kell irtani, és helyette egészségeset visszajuttatni, ami meg is fogan. Ilyen csontvelő- és nyirokszöveti átültetést nálunk is végeznek, mint más országokban, a műtétek számát hazánkban is az anyagi lehetőségek befolyásolják.

Marad a hűvös idő

Ma a tegnapihoz hasonló időre számíthatunk. Hűvös lesz, felhőátvonulások várhatók. Csak rövid időre bukkanhat elő a Nap. Eső is várható. A legmagasabb nappali hőmérséklet nem valószínű, hogy 15 fok fölé emelkedik.

Ma Dömötör napja van. A Nap kél 6.19, nyugszik 16.37 órakor. Holdkelte 14.38, holdnyugta 2.12 órakor.

Hatos lottó

A hatos lottó tegnap kihúzott nyerőszámai a következők: 21, 33, 34, 36, 37, 43. A pótszám a 10-es.

Sevardnadze előrenyomul

Az orosz rádió jelentése szerint *Sevardnadze* csapatai harc nélkül foglalták vissza a stratégiai fontosságú kikötővárost: Potit. Tegnap este már csak három nyugat-grúziai város volt *Zviad Gamszahurdia*, korábbi államfő fegyvereseinek ellenőrzése alatt. A rend gyors helyreállítása érdekében Sevardnadze a volt grúz biztonsági minisztérium (az egykori KGB) városi vezetőjét nevezte ki Poti polgármesterévé, mint ahogy más visszafoglalt településeken is magasrangú belügyi tiszteket állított a városok élére. Jelentések szerint Gamszahurdia csapatai nagy károkat okoztak a vasútvonalban.

Magyar heroincsempészek Bulgáriában

A szófiai magyar követség még nem kapott hivatalos tájékoztatást arról a három magyarról, akiket öt napja vettek őrizetbe kábítószercsempészet vádjával. A képviselet csak a bolgár sajtóból értesült arról, hogy az autóban több, mint három és fél kilogramm heroin volt. Nem hivatalos értesülések szerint a három magyart Szófiába szállították.

Kolozsvári főiskolások az Alkotóházban

A messze földön híres Miskolci Galéria Alkotóházában igen neves hazai és külföldi képzőművészek töltöttek már el munkás heteket, hónapokat, sőt volt, aki évekig nem tudott elszakadni a miskolci képzőművészeti élet vonzásából.

Jelenleg a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskola hallgatói vendégeskednek a Miskolci Galéria Alkotóházában. A várost ölelő csodálatos természeti adottságokkal, s az emberekkel is ismerkedve igazában nem pihenni jöttek, hanem dolgozni. Nevezetesen *Lakatos Gabriella, Lőrincz Gyula, Mátyás László, Nica Stefán György* és *Öllerer András.*

Valamennyien a Symposion Alapítvány támogatásával október 18-tól tölthetnek el két hetet a művésztelepen, s vehetik igénybe az igen színvonalas grafikai műhelyt. Mesterük irányításával természetesen, aki nem más, mint Újvárossy László festőművész.

Apróhirdetések

Sürgősen vásárolnék 2 + 2× 1,5, 1 + 3×1,5 szobás lakást, vagy hasonlót a belvárosban. Tel.: 46/321-569. este.

Avas III. ütemben 1,5 szobás, bútorozott, telefonos lakást keresek, hosszú távra. Tel.: 342-402. 351-654.

Belvárosi, 1,5 szobás, vagy lakókonyhás garzont vásárolnánk, azonnali beköltözéssel, sürgősen! Érd.: 352-125, egész nap.

Eladó a Vászonfehérítő utcán 63 nm-es, 2,5 szobás, 4. emeleti lakás, 1 330 000 Ft-os irányárral. Érd.: Végső Ingatlanügynökség Széchenyi u. 36. Tel.: 347-915.

Eladó az Elek T. úton 61 nm-es, 2,5 szobás lakás. 1 000 000 Ft-ért, vagy nagyobb belvárosi tanácsira cserélhető. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, Széchenyi u. 36. Tel.: 347-915.

Original Olivetti pénztárgép eladó. Tel.: 46-321-323.

Budapesti irodánkba jó megjelenésű, megbízható munkatársnőt keresünk, bentlakással, 35 éves korig. Sürgős. Tel.: 342-402, 351-651.

Szakképzett egészségügyi dolgozó betegápolást, gyermekfelügyeletet vállal. Tel.: 335-333.

WESTEL
RÁDIÓTELEFONT, AUTÓTELEFONT
MOST OLCSÓBBAN KAPHAT!
MEGRENDELHETŐ NONSTOP
06-60 350-105
06-60 350-411
06-60 327-195
06-46 366-956

Előfizetőink nyerhetik

A jó kamatozású Duna Betétjegy

A Dunabank Rt. miskolci fiókja egy éve áll a vállalkozások, a vállalkozók és a magánemberek rendelkezésére minden banki szolgáltatással. A születésnap alkalmából újból kedveskednek lapunk lakossági előfizetőinek. Akik szeptember 15-től november 15-ig előfizetnek a Déli Hírlapra, s az alábbi szerencseszelvénnyel együtt beküldik az erről szóló igazolást címünkre, egy kamatozó, 25 000 forint névértékű Duna Betétjegy tulajdonosai lehetnek.

Mit kell tudni erről a befektetési lehetőségről? Egyaránt válthatják magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek a Dunabank Rt. valamennyi fiókjában. A kamat csak a névértékkel együtt kerül kifizetésre. A betételhelyezést követő naptól számított 30 napon belüli visszaváltás esetén a Dunabank Rt. kamatot nem fizet. A Duna Betétjegy napi kamatozású. A kamatozás a betételhelyezést követő napon kezdődik és a beváltást megelőző napig tart. Lejárat után tovább nem kamatozik. A Duna Betétjegy névre szóló, át nem ruházható okirat, amely 25 000, 100 000 és 500 000 forintos címletekben váltható. A Duna Betétjegy sávos kamatozású, amely éves szinten 20 százalékkal kamatozik, s a visszafizetését az Országos Betétbiztosítási Alap garantálja.

Legyen hát a Déli Hírlap előfizetője, s ezáltal szerencséje lehet a 25 000 forintos Duna Betétjegyhez.

DUNA BETÉTJEGY SZERENCSESZELVÉNY

Név: .....

Lakcím: .....

.....

Ne feledje hozzátűzni az előfizetési csekket!

Nem kellenek a volt szovjet laktanyák

Tíz egykori szovjet katonai létesítmény közül mindössze három talált gazdára a tegnapi árverésen. Csak a vámosszabadi telephely és gátőrház értékesítésekor volt licit. Az ingatlant 1 millió 700 ezer forintért vette meg új tulajdonosa. Kikiáltási áron, azaz kb. 10 millió forintért kelt el a Műszaki Egyetem nagymarosi üdülője, és az esztergomi Duna-parton a vízi gyakorlótér.

Önkormányzati képviselők fogadóórája

Bányai Lajos, a 13. számú választókerület képviselője (Búza tér és Zsolcai kapu környéke), valamint dr. Steierhoffer György SZDSZ frakcióvezetője értesítik a lakosságot, hogy 1993. október 27-én (szerdán) 16.30 órakor a piacfelügyelőség irodájában, Búza tér 1. szám alatt fogadóórát tartanak. A fogadóórára minden érdeklődőt tisztelettel várnak.

Kobold Tamás, a 23. sz. választókörzet (Újdiósgyőr-Vasgyár) képviselője fogadóórát tart *1993. október 27-én* (szerda) a Gábor Áron Kohóipari Szakközépiskolában, délután 4 órától 6 óráig.

Liz Taylor és a parfüm

Liz Taylor három új parfümöt mutatott be a nagyközönségnek. Hófehér ruhában, fehér kiskutyájával — Saphirral — mint két gyémántcsepp konferálta be a Diamond parfümcsalád három új tagját: a Gyémánt és Rubint, a Gyémánt és Zafirt és a Gyémánt és Smaragdot. Amerikában Taylor első parfümje, a Fehér Gyémánt (White Diamonds) a legnagyobb keresletnek örvend. A gyártók bíznak abban, hogy a sztár neve és a parfüm minősége most is biztosítja a sikert.

Területfejlesztési tanácskozás Múcsonyban

FALUGONDNOKI RENDSZER ✦ KÖZÜZEMI VÁLLALATOK ÁTALAKÍTÁSA ✦ AUTÓPÁLYÁK ÉPÍTÉSE ✦ FELHAGYOTT BÁNYAÉPÜLETEK HASZNOSÍTÁSA

Tegnap Múcsony Nagyközség Polgármesteri Hivatalának tanácskozó termében kihelyezett ülést tartott a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés területfejlesztési és kommunális bizottsága. Ezen olyan nagy horderejű témákat is megvitatott, amely a megye jövője szempontjából meghatározó jelentőségű.

Elsőként a falugondnoki rendszer tapasztalatairól tartott tájékoztatót *dr. Stumpfné Lelik Edit*, a területfejlesztési és kommunális osztály tanácsosa. Majd *Juhász Lajos* titkár a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közüzemi Szolgáltató Vállalatok átalakítására nyújtott be előterjesztést.

Stoll Gábor, a Közúti Igazgatóság igazgatója tájékoztatta a testület tagjait az M3-as és M30-as autópályák, a 3-as és 26-os számú közlekedési utak beruházásainak helyzetéről, különös tekintettel ezeknek a helyi önkormányzatokra gyakorolt hatásaira.

Takács István, a Szuhavölgyi Bányászlakta Települések Szövetségének elnöke ismertette elképzelését a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében felhagyott bányák irodaépületeinek és szociális létesítményeinek jövőbeni hasznosításáról. A kihelyezett ülés témáira a későbbiekben visszatérünk.

K. I.

Vezényel Rupert D'Cruze

A *British Council* támogatásával hangversenyt rendez a Miskolci Egyetem aulájában az *Észak-magyarországi Universitas Egyesület* és a *Miskolc Zenei Felsőoktatásért Alapítvány.* Az október 27-én, este 7 órakor kezdődő koncerten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szimfonikus Zenekarát az angol *Rupert D'Cruze* vezényli. Gordonkán közreműködik *Iván Klára.* Jegyek az egyetem közművelődési titkárságán, a Nemzeti Filharmónia Kossuth u. 4. sz. alatti miskolci kirendeltségén, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, valamint műsorkezdés előtt a helyszínen kaphatók, 100 forintért. A program: Timothy Bowers: Trumpet Aria with Variations, Edward Elgar: Cello Concerto op. 85.., Malcolm Arnold: Symphony No. 8. op. 121.

KÖZLEMÉNY

Ma délután 5 órakor a KDNP Széchenyi u. 7. szám alatti irodájában *Bogár Károly*, a Digép '56-os Munkástanácsának elnöke előadást tart a történelmi eseményekről, melyre minden érdeklődőt szeretettel vár a rendezőség.

Hol mér a traffipax?

Csak óvatosan, figyelmesen vezessen, aki ma reggel 6 és 14 óra között Sátoraljaújhelyen, vagy éppen Egerben autózik, mert a traffipax a ködös időben is dokumentum-értékű fotó készít a sebességet túllépőkről. 14 órától 22 óráig Miskolcon és Gyöngyös belterületén, a 3-as és 24-es főutak mentén kerül sokba a „fotó".

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETETT

Miskolcon: Szűcs Zoltánnak és Bocsa Mariannának Rebeka; Galyas Gyulának és Musa Melindának Márk; Czopák Zsolt Ivánnak és Geller Csillának Péter; Papp Istvánnak és Zabrinszky Mártának Gábor; Fehér Szabolcsnak és Szocska Krisztinának Márton nevű gyermeke.

Kazincbarcikán: Fáczán Dóra; Svéd Fanni Virág; Holló Kata; Kovács Bence Zoltán; Susányi Viktória; Kovács Axel Norbert; Székely Zsófia.

Sok szeretettel köszöntjük a legifjabb polgárokat!

ELHUNYT

Őszinte részvéttel közöljük, hogy elhunyt:

Miskolcon: Fekésházy Gábor; Tóth Sándor; Juhász Istvánné (Tihanyi Julianna); Katócs Géza; Takács Jánosné (Nagy Jolán); Koncsár Imréné (Bunkóczi Irén); Pinczés Mihály Gyula; Balla Miklós; Soóváry Tivadar János; Mészáros Sándor; Dávid Dániel; Szabó Ilona; Hajdú Károlyné (Pap Magdolna).

Kazincbarcikán: Márton Józsefné; Kovács Józsefné; Barthal József; Kazai Ágnes; Petró Pálné; B. Varga Béláné; Kenéz Andrásné.

Szerencsen: Komlósi István (59).

HALÁLOZÁS

Tudatom, hogy

FILEP BARNABÁS

40 éves korában váratlanul elhunyt.

Testvére

HALÁLOZÁS

„Elcsitul a szív, mely értünk dobogott / Örökre pihen a kéz, mely a két gyermekért dolgozott."

Soha el nem múló fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága édesanyánk,

BARÁTI BÉLÁNÉ
sz. Pál Erzsébet
első ellenőr

59 éves korában, türelemmel viselt betegségében váratlanul elhunyt. Temetése 1993. október 29-én, 14.30 órakor a Deszkatemetőben lesz.

A gyászoló család

MAI ÜGYELETES:
SZEGEDI LÁSZLÓ

Telefonszám:
11-től 21 óráig: 412-866

Omets Lajos
Imets

M.D.K.

Kabátszövet reepr.
" "

Női kabátszövet,repr.

Ipari müvészet 196x I.p. 1960.

Imecs László

A gyergyói Elekes-képtárban láthatók a művész alkotásai.

M. Kiss Pál: A gyergyószentmiklósi Elekes-képtár. Forrás, 1976. 12. 88. old.

Ceruzavázlat

Imets Lászlóról

Írókat, költőket, képzőművészeket gyakran ihlette alkotásra *Kőrösi Csoma Sándor* alakja, nagy emberi vállalkozása. A Kolozsvárott élő, európai hírű *Gy. Szabó Béla* remekművű fametszete után azt hihetnénk, hogy ebben a műfajban már nem lehet újat adni a nagy utazóról. A csikszeredai *Imets László* fiatal művész olyan remek kompozícióval gazdagította a Kőrösi Csomát ábrázoló alkotások sorát, amelyre érdemes jobban odafigyelnünk. Imets aprólékos, finom felületkimunkálása, gondos szerkesztése a nagy erdélyi fametszőiskola legnemesebb hagyományait ötvözi, fejleszti tovább.

Imets emberi és művészi útja egyaránt tanulságos. A középiskolai tanulmányait Csikszeredán végezte. A gimnáziumban három esztendeig tanult rajzot, s amint beleízlelt a látható világ ábrázolásának örömébe, ez lett minden szórakozása, vigasztalása. Háromévi tengerészszolgálat után a szülőföldre került vissza, s a szeredai kerámiaműhelyben kapott munkát. Önképzőkörben is lelkesen tevékenykedett. Ez idő tájt kezdett el akvarelleket festeni. Nagy elhatározással vetette magát a szakirodalom tanulmányozásába, 1965-ben odahagyta a kerámiaműhelyt. Sem családi, sem lakáskörülményei nem kedveztek ahhoz, hogy nagyobb felületű akvarelleket, olajképeket fessen. Így tért át a fafestésre. Korábban elvégzett egy faipari szaklíceumot, s jó kapcsolatot talált a fa anyagával. Elhatározását ösztönözte egy csikszeredai kiállítás is, amelyen Gy. Szabó Béla fametszeteit mutatták be.

Nagy ambícióval látott munkához, tanult, kínlódott gyalulva a ducokat, kutatott, maga készítette a vésőket is. Faragott. Az ismerősök inspirációjára később a kolozsvári mesternek, Gy. Szabó Bélának is megmutatta az alkotásait, aki elismeréssel szólt a fiatal képzőművészről, s hozzásegítette első kiállításához is, amelyet Gyergyószentmiklóson rendeztek. 1967 óta metsz rendszeresen. Két tartományi kiállításon (Marosvásárhelyen), két országos grafikai tárlaton (Bukarestben) és kilenc egyéni kiállításon (Gyergyószentmiklóson, Gyergyószászhegyen, Gyilkostón, Nagyszalontán, Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Baróton, Kézdivásárhelyen, Csikszeredán) adott számot művészi fejlődéséről.

— Kik hatottak művészetére, kit vall mesterének?

— A hatásokról keveset mondhatok. Rám senki sem volt nagy hatással, és mégis mindenki. A szép munkát, bárkié legyen is, szeretem, és tudok okulni belőle. De soha egyetlen egyéniséget sem próbáltam utánozni, izmusokat követni. Eredeti fametszet-levonatot csak Nagy Imrétől és Gy. Szabó Bélától láttam. Így akaratomon kívül is ők hatottak rám. Mindenesetre, amikor dolgozom — csak az foglalkoztat, hogy az élményt, a belső atmoszférát minél magasabb hőfokon adhassam tovább.

Imets László munkáinak jelentős része balladai tömörségű. De nemcsak a megfogalmazás — a témája is nagyon gyakran rokon a népballadákéval.

— Igen, ez valóban így van. Nemrég megjelent egy balladáskötet, amelynek én készítettem az illusztrációit.

Imets Lászlónak éppen ezekben a hetekben van fametszet-kiállítása a csikszeredai múzeumban. A fiatal képzőművész gyakori vendég Győrött is. Évente több ízben ellátogat ittani ismerőseihez, barátaihoz. Kívánjuk a fiatal művésznek, hogy siker koronázza alkotó tevékenységét, s mielőbb láthassuk Győrött is önálló kiállítását.

(H. I.)

ciójára 127 millió forintot.

A cél, hogy tovább javítsák a város üzemeinek szerkezetét, hogy magas műszaki színvonalon korszerű gyártmányokat állítsanak elő, növeljék a termelés, az export, és a beruházás gazdaságosságát — mindez együttvéve azt jelenti, hogy olyan ipari termékeket kell előállítani, amelyek a technika fejlődésével lépést tartanak és elérik a világszínvonalat. Az ipar ágazatai közül a textilipar fejlődik a legerőteljesebben. 1960-ban a textilgyárakban 4450, jelenleg 6500 munkás dolgozik, a termelési érték 1961 és 1965 között 34 százalékkal emelkedett. 1965-ben már meghaladta a 2 milliárd forintot, 1968-ban még tovább emelkedett, elérte a 2750 millió forint értéket. A termelésfelfutás nagy része a termelékenység növekedéséből ered.

A nagyobb vállalatok 50—80 százalékkal haladják meg a tíz évvel ezelőtti termelési

A műemlékek között korszerű lakóház

sához a kisipari szövetkezetek is hozzájárultak. Szervezetileg és politikailag is megerősödtek, növelték szolgáltatásaik választékát és minőségét. 1962-ben 83, 1965-ben 100, 1967-ben 133 millió forintos üzemi termelési tényszámokat mutattak fel. A lakosságnak nyújtott szolgáltatás 1967-ben 30 millió forint volt, amely az 1962. évinek a megkétszereződését jelenti. Gépi beruházásokkal, a termelési terület növelésével és a korszerűsítés folyamatos fejlesztésével érték el ezt az eredményt.

Az ipari termelés szerves kiegészítője a város kisiparosainak tevékenysége 1958-ban 376, 1968-ban 259 kisközelítően 40 millió forint értékben korszerűsítette a város útjait és járdáit. Ezen felül van a Szabadság körút új burkolata, amely 21 millió forintba került. Az utak járdák építésének 60 százaléka a munkáslakta negyedekben történt. A helyi autóbuszjáratok száma megkétszereződött. a járatok sűrűbbek. Sokat jelentett Sopron és vidéke közlekedésében, hogy 1966-ban a Tanács és a KPM közös beruházásában 4 millió forintos költséggel elkészült a korszerű autóbuszpályaudvar.

A személygépkocsi-forgalom is jelentősen növekedett. 1958-ban 15, 1968-ban 700 magángépkocsi futott a városban. A modern elektromos hálózat kiépítése 1963-ban indult meg. Higanygőzlámpákat kapott a belváros, a várost átszelő közlekedési főútvonal, és néhány külterületi rész. A munkálatok költségei meghaladták a tízmillió forintot.

millió köbméter, 1968-ban 3,3 millió köbméter volt. A Vízmű jelenlegi állapotában nem tudja kielégíteni az igényeket. A soproni lakások 57 százalékában találunk vízvezetéket, 24 százalékuk lakáson kívüli vízvezetékkel rendelkezik. A város területén még mintegy kétezer olyan lakás van, melynek lakói ásott kutakból nyerik vízszükségletüket.

A csatornahálózat hossza 1958 és 1968 között 60 kilométerről 72 kilométerre nőtt. Alapvető hiányosság, hogy a város csatornáinak kezdettől fogva nincs szennyvízderítője, holott a város urbanizációs foka és egy közeli bővízű folyó hiánya ezt mindenképpen indokolná.

dődött építkezései, mintegy 224 lakással.

1967-ig a lakáse
foghíjtelkeken, vag
be nem épített lak
ken valósultak meg
kezdődött a Kőfa
lakótelep kialakítás
re egyedi építkezé
részletes rendezési
ján a házgyári tec
való előkészülettel
művesítéssel.

A lakáshiány
erős ütemű magán
tett szükségessé. A
építés elősegítéséért
Tanács kisajátításo
gondoskodott olcsó
házhelyekről. A ma
kezések további el
érdekében 1968-ban 220 lakáshoz adott többszintes beépítésre alkalmas közművesített telket a Városi Tanács, és 40 családi ház építéséhez készítették elő a telkeket.

Az elmúlt tíz esztendőben 1294 lakás épült magánerőből és 78 emeletráépítés állami támogatással. A korszerű városépítés irányelveinek, ezzel együtt a gazdaságos, kommunális ellátás szem előtt tartásával 1964-től kezdődően a magánerős lakásépítkezések jelentős része többszintes, öröklakásos, illetve társasház beépítéssel valósult meg. OTP szervezés-

elégíti ki a szükségleteket. A Kőfaragó téri lakótelep kialakításával tovább növekszik a kereskedelmi hálózat. A megépítendő vásárcsarnok megnyugtató módon szolgálja majd a lakosság áruellátását.

Csütörtökön:

a „Város a Lővérek alján" pályázat második részét közöljük.

Pályázat!

A FELSŐSZIGETKÖZI MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐSZÖVETKEZETEK ÉPÍTŐIPARI KÖZÖS VÁLLALATA DUNAKILITI KÖZPONTTAL PÁLYÁZATOT HIRDET

igazgatói és főkönyvelői

ÁLLÁS BETÖLTÉSÉRE.

Jelentkezési határidő: 1969. augusztus 10.

A pályázatokat kérjük a MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐSZÖVETKEZETEK KISALFÖLDI TERÜLETI SZÖVETSÉG, GYŐR, LISZT FERENC U. 9. (Telefon: 13-388) címre beküldeni.

A pályázók és érdeklődők részére a Területi Szövetség ad részletes felvilágosítást.

Azonnali

felvételre — TARGONCAVEZETŐKET, valamint GYUMÖLCS- és PARADICSOMFELDOLGOZÁSI munkára NŐI MUNKAERŐKET keresünk.

Jó kereseti lehetőséget biztosítunk

GYUMÖLCS- ÉS ZÖLDÉKKONZERVGYÁR 3. SZ. GYÁRRÉSZLEGE, MOSONMAGYARÓVÁR, Alkotmány u. 11.

A FÖLDMUNKÁT GÉPESÍTŐ VÁLLALAT hivatásos

tehergépjármű-vezetői tanfolyamot indít

bentlakásos rendszerben

A tanfolyam költségeit fedezzük, a tanulmányi időre segédyezetői bért folyósítunk.

További felvilágosítást levélben, illetve telefonon ad a vállalat munkaügyi osztálya.

Cím: BUDAPEST V., Vigyázó Ferenc u. 3., 126—790/64-es mellék Telex: Budapest 755. oktatás.

KISALFÖLD
Győr

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 138-048 337-728 340-726

Imets László

grafikus

Nyári csikszeredai kiállításán be-
mutatta munkássága legjavát.
Munkásságára nagy hatással volt
Gy. Szabó Béla famelső kiállítása

Hannau Imre: Imets László fametszetei..

Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
fametsző-

Elvégzett egy faipari szakiskolát.
A faipar és a fametszés
talál igazi örömet.

Hannau Imre: Imets László fametszetei..
Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
gyapjanelső

3 évi tengerészszolgálat után a
csikszeredai kerámiaműhelyben
kezd tevékenykedni. Ambíciót
nem elégíti ki a kerámia, kezd
akvarellel foglalkozni.

Hannau Imre: Imets László fametszetei..

Müvészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
fametszői

1934-ben született Csíkszeredában. Érettségete középiskolai tanulmányait. A gimnáziumban 3 évig tanult rajzot.

Hannau Imre: Imets László fametszetei..
Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
grafikus

Egy balladás kötet illusztrálása
kötődik a fiatal csikszeredai
fametsző művész nevéhez.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.
Müvészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
fametsző

„Gyilkosló"
„Falu részlet"
„Romok"

Hannay Imre: Imets László fametszetei
Művészet, 1970. november – 24 lap.

Imets László
fametszés

Két országos grafikai kiállításon Bukarestben és két tartományi képzőművészeti kiállításon Marosvásárhelyen vett részt.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.
Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László

grafikus

Kilenc egyéni kiállításon, Gyergyószentmiklóson, Gyergyószárhelyen, Gyilkostón, Vargyasalontán, Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Barótón, Kézdivásárhelyen, Csíkszeredában mutatkozott be.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.
Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
fametsző

Szereti Nagy Imre, Szalóbála met-
szeteit. Imets László metszetei arról
győznek meg, hogy léte van ennek a
képző művészeti műfajnak.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.

Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László, grafikusművész

Hudra Klára: Kortárs erdélyi műtermekből. Deák Téri Általános Iskola Díszterme, 1987. III. 23 – IV. 18.

Imets László: Örök lépcsők,
fametszet, 48,5 × 32,5 cm, 1972 (fotók Sulyok Miklós)

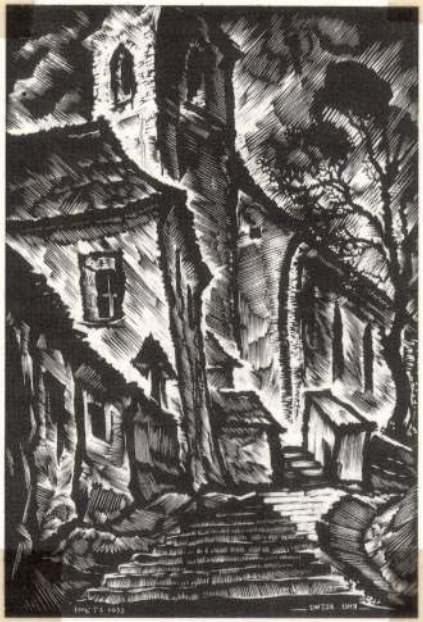

Művészet, 1987. augusztus, 60-old.

Havas táj. Imets László linómetszete

IMETS LÁSZLÓ

Ref. Lapja 1990. 51-52. 2

tol az ügy végére: „No nem baj, legalább Isten majd a javamra írja ezt az aranyat." „Tévedés — mondta a perselyező diakónus. — Az Isten abból az aranyból csak annak a rézpénznek az összegét fogja beszámítani, amit szíve szerint akart adni." Lehet, hogy „kettős könyvelés" van a mennyei világban? Az is számít, amennyit adtunk, de igazában az számít, hogy mennyi őszinte ajándékozó szeretet és áldozatkészség van a szívünkben?

4. Valaki így prédikált: „Az adakozó készségnek három jelképe van: a kő, a szivacs és a viasz. A követ ütni kell, mert csak akkor ad le valamit magából (sokszor akkor is csak szikrát és tüzet ad!). A nedves szivacsot csak meg kell nyomni, hogy valamit adjon a tartalmából. A viaszból épített lépet csak egy kicsit kell megdönteni és máris csurog belőle a méz." „A jókedvű adakozót szereti az Isten."

5. A világhírű zeneszerző, Gounod, egyszer így vallott magáról: „Tizengyolc éves koromban mindig így beszéltem: én, meg én és mindig újra csak én. Huszonöt éves koromban már így beszéltem: én és Mozart. Negyvenéves koromban: Mozart és én. Most pedig már ez a szavam járása: bezzeg Mozart . . ."

Gounod vallomása szépen rímel rá arra az Igére, amit e miniatűrök bekeretezésére és befejezésére idézünk: „Amikor feltekintettek, senkit sem láttak, csak Jézust egyedül" (Máté 17:8).

Olyan jó lesz, ha karácsony éjszakáján eltűnik előlünk minden csillogás, fény, ajándék és gondolat és nem látunk mást, csak Jézust egyedül.

IV. Móz

J

„Boldogo
a belső bél
elfogadjuk.
gondol, az
ként kell f
bocsátásba
Néha szenv
és ember
zeket. Buz
megadatik,
szembeállít
benne hívő

IV. Móze

„Ti vagy
a parancso
elszaladnék
ismerném
„Aki enge
övé az élet
mert kapta
Így már re
elfogadása,
népének.
tedő tájako
ami illik J

IV. Móze

„Ha a ti
írástudókét
a mennyek
Jézus szav
nyilatkozás
a világ hit
bombázni,
gukat és e
gával. De
vainkban
tásunkban.
gyűjteni a
többről va
telről.

IV. Móze

Szánfogat. Imets László fametszete

IMETS LÁSZLÓ

Református Lapja
1991. 3. sz. 1. o.

**edt nádszálat nem tör el, és füstölgő mé-
olt ki" (12:9—21).** Íme a „szombati" lel-
Atya irgalma ragyog fel a sorvadt kezű
és a megtérő paráznákon, vámszedőkön,
avával élve, a repedezett nádszálakon és
nécseseken. A kegyelem korszakának mes-
atartása bátorítsa a megtorpant, roska-

szanás után le
koztatni a jelz
Pál tanácsára,
nek a tagjait í
zület legyen b
volt.

III. Mózes 2.

„Benned reményke

sandó: Zsolt. 25:12—22.

nk első fele különösen
kedvelt Szenczi Mol-
rt ihletett tolmácsola-
intha el is homályosí-
soltár második felének
ondanivalóit. A külön
t ez is indokolttá teszi
imádkozó alaphelyzete,
ában az ember alap-
derül ki igazán. „Ma-
s nyomorult." Szorong
lik. Olyan, mint a csap-
t madár. Korunk hívő
nás képpel fejezi ki
a gondolatot: „Csil-
n hányódunk partra
k, szánk a semmiség-
száraz űrt harap."
az életérzésnek oka a
de az ellenség is. Itt
ne csak emberekre
k! Ma különösen sejti
az emberiség az évez-
felé sietve, hogy sok
yegetett a létünk. A
n igazságtalanságai, fé-
betegségek, a megszok-
halál, a természet és
n katasztrófái és még
egyelőre ismeretlen ve-
masztanak bennünket.
hétköznapi, szokásos

egyéni problémák, de kozmikus méretű ijesztések szorításában él a mai ember, és így a zsoltáríró majdnem három évezredes, panaszos szavai a mi vallomásunk is lehet.

2. Ezzel a keserű életérzéssel szemben valóban csak egy ellensúly van, hogy össze ne roppanjunk az ember teherbíró képességét meghaladó veszélyeztetettség alatt: „Szemem állandóan az Úrra néz". A zsoltáríró Istenhez menekül. Korunk meglepő istenkeresésének, metafizikai szomjúságának, vallásos reneszánszának ebben van az egyik magyarázata.

Isten nekünk, keresztyéneknek, különösen is adott ajándékba kaput és utat a reménység irányába Jézus Krisztus által, megerősítve ezzel az Ószövetségben kapott bátorítást. Amint Simon Péter már az Újszövetség világosságában konkrétan megfogalmazta: „Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van tenálad" (Jn. 6:68).

3. Ez a bizalomteljes hit és élő reménység nemcsak egy földön túli élet irányába tájol be bennünket — ami önmagában

Imre György
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 NOV 7

KELET-MAGYARORSZÁG

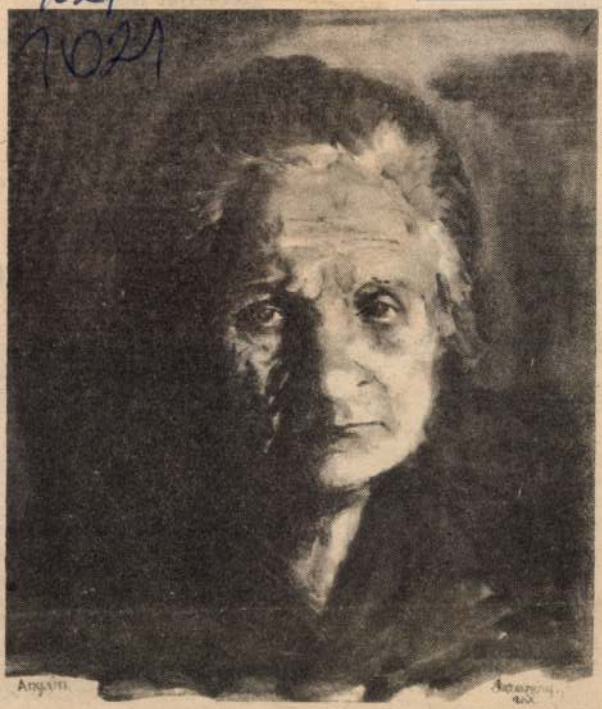

Imre György: Édesanyám

osolyával.

nt, Rigától Bajkálig
sze csontomat,
volt, faltam egy szá
z új gondolat.

ot mennyit hallottam
szédet, mennyi szót,
ányszor tartottam
vjet-lobogót.

t bennem a jó vér,
borult fölém, —
vágtató szél
ősz erdők ölén.

e kitalálni
k jól, helyesen:
bizton halálig
száll s nem tétovázik
y s a fecske sem.

Tirató Károly fordítása

A terek fölött elevenen alu
hajadonfőtt, rajtad nyitott k
a birodalom, ó, a tollafoszto
nagy birodalom volt — és
futó trojkán utolsót rúg a zs
petákot szór, hogy csöppet
az utolsó gyáros a sztrájk-id
utoljára számolja nyereségé
a csöndesülő csapszékből su
a legutolsó korhely is kiszéd
a cár nem cár többé. Uraln
nagy birodalma porba omlo
Emléked s emlékműved nél
hol zene szól, hol fák sétán
nem gránitból, de tér felett
hangokból készül rólad érc

Imets László

- egy linómetszet

Igaz Szó 1971/7 152. old

IMETS László

Uj Ember 1989.dec.24.sz. melléklet 2.p.

6320. sz. jegyzék

tom. 17. 1967/1968: tom. 18.
1969/1970: tom. 19. 1971/[19]72:
tom. [illegible] 1973/1974: tom. 21.
[illegible]: tom. 22. [1977]/1978:
[illegible]fasc. 2. 1980: Suppl.
[illegible] tom. 24. 1981/[1982]:
[illegible]sc. 1. [1981]/1982:
[illegible]sc. 2. 1983/1984: tom.
[illegible]6. tom. 27.

1962: tom[illegible] 1963: tom. 9.
1964: tom[illegible] 1965: tom. 11.
1966: tom. [illegible] 1967: tom. 13.
1968: tom. 14. 1969: tom. 15.
1970: tom. 16. fasc. 3-4. F.
1971: tom. 17. 1972: tom. 18.
1973: tom. 19. 1974: tom. 20.
[illegible] tom. 21 1976: tom. 22

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 — 2

KÖNYVTÁROS
Imets László
grafikusművész

1021

mányzati törekvés, amely szerint a népkönyvtárakat össze kell olvasztani az olvasókörökkel, hogy a népkönyvtárak megszelídítsék azok rebellis hagyományait és helyenként fellelhető erős ellenzékiségét. Ez a jelenség az első világháború előtti Debrecenben még csak szórványos volt, a két világháború közötti időszakban viszont már általánossá vált. A húszas évek végétől az olvasókörök tevékenysége részben már összeolvadt a városban fellelhető népkönyvtárak működésével. Ebben az időben már maguk a fogalmak is kicserélődtek — a jelentésekben és a sajtóban egyaránt. De a művelődéspolitika sem tett már nagy különbséget közöttük, hiszen ekkorra funkciójukban alig különböztek egymástól: az olvasókörök is jórészt nacionálsoviniszta és valláserkölcsi szellemben

gátolni igyekeztek. Nem adtak helyiségeket egyleteik számára, működésük elégtelenségére hivatkozva feloszlatták őket, vagy nem adták meg számukra az összejövetelekhez szükséges engedélyt. Így járt a Debreceni Földmunkások Ol-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1979 — — 2

KÖNYVTÁROS
Imets László,
grafikusművész

1021

Ára: 8,– Ft
HU ISSN 0450-7886

Imets László könyvjegyeiből. Cikkünket lásd a 111. oldalon

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1979 — 2

KÖNYVTÁROS

Ismeti László, grafikus

Korunk is a Nemzeti Politikai Szolgálat kötelékébe tartozik, így tehát legfőbb cé-

1021

fiaskodó imák, a nacionalista bujtogatások jellemezték. Könyvtári tevékenységük is csupán látszólagos volt. Hasonló szellemben működtek — különösen a 30-as évek közepétől kezdve — a városban szép számban fellelhető ifjúsági olvasókörök és egyletek is. Látszatra vonzó demonstrációkat, irredenta jellegű gyűléseket, ünnepségeket rendeztek.

Szerkeszt

E. I. KÖNYVTÁROS (FŰZFŐGYÁRTE
számának „Kérdezz-felelek" rovatában is
ségű dolgozó, aki egyetemi vagy főiskolai t
79. tanévben kezdte meg, ha nem műszaki
mányi szakon tanul, tanévenként 16 munk
23/1974. (IX. 4.) MüM számú rendeletnek a
tel módosított 12. §-a (1) bekezdésének b) p
lített dolgozó munkaidejét kéthetenként 11
napra osztották be, két szabadnapot (szabad
nyi szabadságba beszámítani.

SAJTÓFIGY
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT
Telefon: 336-068, 337-738, 340-72
KÖNYVTÁROS

Az 1978. június 7-én tartott megyei aktivaértekezlet anyaga címet viseli. Ez a

püléseken lénye-
hogy főhivatású
könyvtári tevé-
gítségnek köszön-
nyvtári ellátottság
s átlag alatt van-
jlődése már meg-
tlagot. A közmű-
ek egyebek között
a párt-, a társa-
vezetektől: A párt-
gy fejlesztését és a
könyvtári munkát tekintsék pártmunká-
nak; a fejlesztési döntések előtt kérjék ki
a szakmai szervek véleményét; a párt-
szervek bízzanak meg egy-egy önként
vállalkozó személyt, hogy az illető *párt-*
munkaként foglalkozzék a könyvtárral;
a könyvtárügyet tárgyaló testületi ülé-
seket tartsák a könyvtárban; a pártszer-
vek tegyenek kezdeményező lépéseket a
közös fenntartás érdekében ott, ahol er-
re lehetőség van; minden tanács VB-ülé-
sen tárgyalja meg a könyvtárfejlesztés
feladatait; ki kell alakítani a tanácsi és
az iskolai könyvtárak egységes ellátási
rendszerét stb.

A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRAK ÉR-
TESÍTŐJÉ-nek elmúlt évi 2. számában
a híradót közreadó mindhárom hálózat
közleményei megtalálhatók: Az iskolai
könyvtárüggyel kapcsolatban a megyei
művelődésügyi osztály által 1977 végén

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-729

1979 — 2

KÖNYVTÁROS
Imets László, grafikus művész

1021

A KÖNYVTÁROS GALÉRIÁJA

Imets László

Életét és pályafutását nagy nekifutások és még nagyobb megtorpanások jellemzik, s a nagy akarásoknak szűkös lehetőségek szabnak határt. De konok kitartással végül csak kiverekszi a magáét, s ha vargabetűkkel is, de eljut a művészetig. Hűség a szűkebb hazához és hűség a művészet életcélt adó eszméjéhez, ez Imets László eddigi életének a summája. Művész. Bár nem a művészetből él, de nevét ma már országhatárokon innen és túl ismerik, s számon tartja az exlibris-művészet is.

Csíkszeredán született 1934. március 13-án. 1952-ben érettségizett. Mivel a képzőművészeti főiskolára nem sikerült bejutnia, faipari technikus lett. 1960-ban egy kerámiaműhelybe került, ahol édesapja, Gádor István egykori tanítványa is tevékenykedett. Ma már a kerámia is a múlté életében. Amikor az üzem áttért a szalagmunkára, s megszűnt az egyéni alkotómunka lehetősége, ismét odébbállt, hogy szülővárosában mint építésztechnikus keresse kenyerét.

A kerámiaműhelyben kezdett újra és rendszeresen foglalkozni a rajzzal, akvarellel, mintázással. A nélkülözhetetlen alapokat önképzéssel sajátította el, kemény munkával, amely azonban lassanként kezdte megérlelni gyümölcseit. Mindjobban kitágult körülötte a világ, és egyre inkább magára talált. Stíluseszménye, művészi látásmódja, formavilága és képépítési módja egyéni, s ha hajszálgyökereibe felszívódott is némi idegen hatás — főként Gy. Szabó Bélára gondolhatunk —, művészetében ez csak nyomelem, jelentősége másodlagos, és az egyéniség összképét alig érinti.

Művészeti fejlődését zsúrizett kiállítások egész sora jelzi, 1967 óta szerepel különféle tárlatokon, köztük nemegyszer Románia reprezentatív kiállítótermében, a *Nemzeti Szalon*ban is. Egyéni kiállításokkal az elmúlt tíz év alatt Sepsiszentgyörgyön, Marosvásárhelyt, Székelyudvarhelyen, Nagyváradon, Bukarestben, Nagyszebenben és Gyergyószentmiklóson mutatkozott be a közönségnek. Bár akvarellel és pasztellel is szívesen dolgozik, kiállításain mindig fametszeteket szerepeltet, mivel érzi, hogy ebben a legerősebb.

Az ex librist csak pár éve műveli, de szerepe mind nagyobb, és művészetének külföldi népszerűsítése szempontjából meghatározó jellegű. Keze alól eddig mintegy 40—45 ex libris került ki, közülük azonban jó pár lap az ex libris-művészet java alkotásai közé tartozik. Kizárólag lapdúcmetszetet készít, amely a fametszet foltra és vonalra alapozott, fekete-fehér világán belül is különös lehetőségeket kínál. Témavilágát elsősorban a táj és az ember, kettejük örök kapcsolata tölti ki; tájai az Alföldtől a magas hegyormokig, az idillikustól a tragikusig húzódnak, s ha másképp nem is, de háttérként majd minden lapján megtalálhatók. Emberábrázolásában alakformáló és jellemidéző ereje az eszményien széptől a groteszkig ível, miközben a mesék világát éppúgy bejárja, mint a földszagú valóságot, és néha népének múltjából is idéz. Ott, ahol a figurális kompozíciót ornamentális elemekkel keveri, az utóbbi gyakran eluralkodik, s ez a felemás hatás megtöri a lap hangulati egységét. A szövegrésznek a kompozícióba való elhelyezése jó érzékre vall, de betűtípusainak stílusa nem mindig alkalmazkodik a metszet művészi mondanivalójához és stílusához. Viszont nagyszerűen komponál: tudja, mit és hogyan kell hangsúlyoznia. Sommázó lapjai (ahol a fej például csak ovális vonal) nagyobb erejűek, mint részletező előadású alkotásai; lírikus egyénisége azonban még groteszk figurái mögül is kivillan. A lényeget ott is megőrzi, ahol keveset mond, és ott sem válik felszínessé vagy szokványossá, ahol bőbeszédűbb. *Kövesdi Kiss Ferenc, dr. Pány Éva, Elekes Vencel és Lippóczy Miklós* (két breugheli figurával gazdagított) lapjait kortárs exlibrismővészeink legjobbjai is vállalhatnák.

Galambos Ferenc

A Veszprém megyei

A Veszprém megyei Könyvtár legúja — immár ötödik — évkönyvének bevezető, kétségtelenül alapvető tanulmánya *Varga Béla* Népesség, településszerkezet, kultúra Veszprém megyében című írása. A szerző a társadalmi változások elemzését és a társadalmi mozgások prognózisát szervesen összekapcsolja az elmúlt évtizedek intézményfejlesztésének tárgyilagos kritikájával. Így valóban az egész megye művelődéspolitikáját inspiráló, de a helyi gyakorlati tennivalók megvalósítása során is nélkülözhetetlen programot fogalmaz meg. Szakmai körökben már jól ismert a társadalmi fejlődés belső törvényszerűségeit következetesen kutató és annak nyomán az intézményfejlesztésben, ellátásban változtatásokat kezdeményező Veszprém megyei könyvtári kísérlet, helyesebben már megvalósuló gyakorlat. A dolgozatnak itt csak néhány, legáltalánosabb kérdéskörét érintjük. A közművelődés gondjainak okait — egyebek között — a településszerkezeti adottságokban és az ezekhez kapcsolódó, nem eléggé árnyalt helyi művelődéspolitikai elképzelések tartós érvényesülésében kell keresni. A kis települések fejlesztése, illetve a sajátos munkahelyi érdekekre „hivatkozó" egyéb kulturális beruházások mellett a megye városainak többségéből hiányoznak a település, valamint a vonzáskörzet lakosságát egyaránt magas szinten ellátni képes, alapvető kulturális intézmények. Az egyébként sem bőséges erőforrásokat a fejlesztés során jobban össze kellene hangolni, lehetőséget teremteni az ésszerű és szükségszerű korrekciók számára. Összefoglalva: a tanulmány kitűnően jelzi a könyvtárügy határozott és koncepciózus jelenlétét a megye társadalmában.

A helyi könyvtárügy általános bemutatásához tartozik *Halász Béla* tanulmánya is, amely — a korábbi évkönyvekben elkezdett beszámolók folytatásaként — a közművelődési könyvtárak 1974-től 1976-ig végzett tevékenységét mutatja be. Így a statisztika tükrében is érzékelhetjük az új könyvtári ellátás kialakításának folyamatát. A szerző örvendetesen mellőzi a könyvtárak teljes statisztikai számbavételét, s arra is utal, hogy a három év adataiból legfeljebb a tendenciák olvashatók ki.

Az iskolai könyvtárak központi ellátásának kérdéseivel foglalkozik *Balogh Ferencné* dolgozata. Az Ajkán kialakítandó rendszerben a 8 helyi általános is-

[illegible] a könyveket, s az ezzel kapcsolatos munkákat két főhivatású könyvtáros végezné. Ha elfogadjuk azt a feltételezést, amely szerint az iskolákban gazdasági és egyéb okok miatt nem lesz rendszeres, feltárt könyvállomány, valamint a munka valamennyi mozzanatának elvégzésére képes könyvtáros, a javasolt módszer alkalmazása tagadhatatlanul meggyorsíthatja a fejlődést. A rendkívül szemléletes, a gyakorlati tennivalók műhelykérdéseire is megoldásokat javasló tanulmánynak egyetlen mozzanatát idézzük csak. A szerző — a városi könyvtár kívánatos központi, integráló szerepét hangsúlyozván — a tanításhoz, önműveléshez szükséges ismeretterjesztő eszköztár létrehozását ebben a könyvtárban tervezi. Valóban szükségtelen, hogy a drága és csak alkalmanként használt diapozitívokat stb. minden intézmény megvásárolja. E gyűjteménynek a város központi könyvtárában a helye, ahonnan kölcsönözhető a tanításhoz, az ismeretterjesztő programokhoz, de helyben is használható. A témához kapcsolódik *Tolnai Valéria* tájékoztatója, amely a pedagógusok szakirodalmi ellátásának különböző gyűjteményekben történő, de összehangolt kialakítását mutatja be. E rendszerben a megyei pedagógus továbbképző intézet könyvtára vásárolja meg — feltehetően teljességre törekedve — a terjesztői forgalomba nem kerülő pedagógiai kiadványokat.

Az évkönyv további két dolgozata a megye olvasáskutatóinak műhelyébe enged bepillantást. *Tóth Dezső* ezúttal a megye parasztolvasóinak könyvtári olvasmányait elemzi egy reprezentatív felmérés alapján. A szépirodalmi olvasmányok összegezésekor értékkategóriákra is kitérő rendszert alkalmaz, de elkészítette az egyes szerzőkre, művekre vonatkozó hagyományos népszerűségi listákat, sőt az ilyen olvasmányok jelenlétét néhány egyéni olvasási gyakorlatot bemutató leírásban is jellemzi. E sikerlisták az olvasmányok érték szerinti megoszlását tekintve alig mutatnak eltérést az olvasók valamennyi rétegére kiterjedő vizsgálatok eredményeitől. A hozzávetőleges egybeesést jól érzékelhetjük, ha Tóth Dezső eredményeit *Vida Szabolcsné*nak a várpalotai könyvtárlátogatók kölcsönzéseit elemző írásával vetjük egybe — amely szintén megjelent az évkönyvben. A Tóth Dezső-féle vizs-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

1974 ... -8

Istenek és fal...

Imets László
1021

Imets László metszete:
Ballagás

retes indulás után 1955-ben, az [illegible] regényével érkezik meg végleg az irodalomba. Sz*asszony, Fecskeszárnyú szemöldök, Szerelem, ne s Gedeon),* filmjeivel *(Félrejáró Salamon, Kastélyl* vésbé szerencsés. A (vidám) népi játékkal korább ni a magyar színpadi konvenciók *házfalát.* Bár a bemutatták, s aradi műkedvelők színre vitték az Sütő máig nem írta meg — bár ígéri — a maga, hangját hallató darabját: Kálvinról szóló drámá

1970-ben jelent meg az *Anyám könnyű álmot* madik kiadása is elfogyott, s ugyanez évben a *Rigó és apostol* [illegible] lyet viszont — talán éppen — az előtte említett könyv sikere érdemtelenül elhomályosított. Újabb úti tűnődései és esszéi pedig tavaly ősszel láttak napvilágot az *Istenek és falovacskák* sokműfajú gyűjteményében, a *Rigó és apostol* újrakiadásával csaknem egyidőben. Az *Igaz Szó* ez évi márciusi számában pedig olvashattuk legújabb, s új hangvételű színdarabját, a Kolhaas Mihály tragédiáját feldolgozó *Egy lócsiszár virágvasárnapját.* Majd minden műve románul is megjelent, de több könyvét ültették át németre és lengyelre is. (Maga is fordít, hely hiányában azonban csupán Creangă meséinek tolmácsolásával szerzett érdemeire hívnám fel a figyelmet.) Ez idő szerint a marosvásárhelyi Új Élet főszerkesztője, a Román Írószövetség alelnöke.

Sütő András írói magatartása — akár az illyési — a „kimondott szó és az érvényesített igazság" közötti ösvényen a babértalanságot is vállalva hirdeti: „az igazat írni, közérthetően" és „közügyi szinten". Az igazság keresése — a közéleti és a művészeti problematika széttéphetetlen egységében — törvényszerűen egy közösség, népe szolgálata, „a megtalált — és nem kitalált — gondok irányába" vezeti tollát.

Hadd álljon itt befejezésül ars poeticájának két sarkalatos pontja: közösségi hűsége és internacionalizmusa. A *Rigó és apostol* előszavában vallja:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 JAN

KÖNYVTÁROS
Imets László

1021

EXLIBRIS
IMETS LÁSZLÓ
KSIKSZEREDA

Imets László ex librise

KONDOR ISTVÁNNÉ: A szocialista országok könyvtárügyi vezetőinek moszkvai tanácskozása 379

3. Állomány. Fel

FERENCZYNÉ WENDELIN LIDIA: Az általános gyűjtőkörű könyvtárak állománygyarapítása 59
FÜGEDI PÉTERNÉ: Az új címleírási szabványtervezet megjelenése elé 127
[HARASZTHY GYULA]: Hajszálgyökerek és hungarika-bibliográfia 355
KAMARÁS ISTVÁN: Állományalakítás —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 JAN

KÖNYVTÁROS

Imets László

1021

Imets László ex librise

Trojan Marian József ex librise

Imets László

- 4 db linómetszet

Igaz Szó 1971/6 853, 871, 875, 932 old

Imets László
famelszó-

„Havaskapuk"
„Emlékek"
„Szálfogat"
„Erdélyi táj"
} repro

dr. M. Kiss Pál: Gaiméntzy Zoltán és Imets László
Művészet, 1972. julius – 24 oldal

Ymets László

fametszete

Alföld 1972/1 49 old.

Ismets László
fafaragó

Marosvásárhelyen a Szini Főiskola Studió szinházának előcsarnoká-ban volt kiállítása Gamenbry Zoltánnak és Ismets Lászlónak.

Dr. M. Kiss Pál: Gamenbry Zoltán és Ismets László
Művészet, 1972. julius-24 oldal.

Ymets László

Gy. Szabó Gyula:

A fekete és fehér kontrasztjában. - Sorok IMETS LÁSZLÓ fametszeteiről. -

Falvak Dolgozó Népe. II.sor. XXXII.évf. /1577./ 36.sz. 1977 szept. 6. 4-5.old. 1 kép.

Imets László

IMETS LÁSZLÓ grafikus és
PÁLFFY ÁRPÁD kerámikus kiállitása a
csikszeredai Kisgalériában./rövid hir./
Utunk, XXXIII.évf. 43./1565./sz. 1978.
okt. 27. 8.old.

Imets László

~~[illegible]~~ fanagó

Imets László Csikszereda szülötte. Kora ifjúságától a Csíki és Gyergyói havasokat járja. Fai pari szakisko-lát járt.

dr. M. Kiss Pál: Gáriventry Zoltán és Imets László

Művészet, 1972. julius - 24 oldal

Imets László

fafaragó

Imets László először édesapja mellett heráldikával foglalkozik. Majd ~~ugr~~ visszatér a famets zéshez Gy. Szabó Béla hatására

dr. M. Kiss Pál: Gáncsdry Zoltán és Imets László

Művészet, 1972. julius - 24 oldal -

Smets László
fametsző-

Smets metszetein megelevenednek a festőien szép Olt és Maros menti tájak, a Gyilkosló hörnyére, a Csebi havasok.

dr. M. Kiss Pál: Gaminetzy Zoltán és Smets László
Művészet, 1972. julius - 24 oldal.

Imets László

festőszőr

Imets 1968-tól országos tárlatos
és résztvesz és több egyéni kiállítása
is van Gyergyóban, Csikszeredán és
sok más helyen.

dr. M. Kiss Pál: Gaminatzy Zoltán és Imets László
Művészet, 1972. julius - 24 oldal.

Imets László
fafaragó

Kiállításán bemutatta a „Pácsetos
redvar"-t, az „Alkonyat"-ot, a „Sup-
pedő csend"-c. művet, a „Lovatar
ettán"-t és a „Szomorú nap"-ot, ba
lamint a „Tavaszi siel"-c. képet.

dr. M. Kiss Pál: Gamentry Zoltán és Imets László
Művészet, 1972. julius - 24 oldal.

Imets László

fantelső-

Imets tájképein feltűnik egy siető vagy töprengő ember, ő is hozzá-tartoznak a tájábrázoláshoz. Kedveli Imets az állatábrázolást is.

Dr. M. Kiss Pál: Gármentry Zoltán és Imets László

Művészet, 1972. julius - 24 oldal

Ismets László
fametsző

A szebely népmesék világába vezet a „Gyimesi táj", a „Fából faragott folyó" A balladákat idéri a „Julia szép leány" és a Berdai Ilona c. metszetei.

dr. M. Kiss Pál: Gáimentry Zoltán és Ismets László
Művészet, 1972. julius - 24 oldal.

Imets László, grafikus

fametszet: Repr

Imets László: metszete 5/3

Könyvtáros, Bp. 1972. szeptember XXII/9.

Imets László, grafikus

fametszet:

Repr

Imets László: metszete 504

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. aug. - XXII/2.

Imets László, grafikus

fametszet:

Repr.

Imets László: metszete

490.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. aug

XXII
8.

Imets László, grafikus

Ismeretsz: Repr.

Imets László: Jametszete

Hátsó-mikró-
-borító.

XXII
8.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. augusztus

Imets László, grafikusművész

Lugano 1948-ban már másodízben adott otthont a nemzetközi ex libris-kongresszusnak. – Romániában az ex libris változatos pályafutást mutat. Erdélyben azonban régi múltra tekinthet vissza, a két világháború között is elsősorban magyarok művelték. Luganóban Imets László, Kósa Bálint, Vecsernyés Károly szerepeltek műveikkel.

Galambos Ferenc: Napjaink európai ex libris-művészete.
Hevesi Szemle, 1979. 3. sz. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Imets László
grafikus művész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1980 MÁJ 24

1021

Imets László fametszete

ségével, s ez olyan jól sikerült, hogy a gyerekek már az idén részt vesznek a Lenin ifjú távirásza című versenyen.

— És nemcsak a honvédségtől, hanem a termelőszövetkezettől, a bauxitbányától, az erdészettől és a bauxitkutatóktól is kapnak segítséget, különféle felszereléseket. Amit magunk tehetünk, azt társadalmi munkában el is végezzük. A község lakói is jönnek, mert nagyon büszkék a hazai csapat eredményeire.

Ahogy a gyerekek felcseperednek, másutt középiskolában folytatják tanulmányaikat. Ott sem lesznek hűtlenek a honvédelmi sporthoz. Folytatják, s igen eredményesen.

Bakonyjákó nevét ma már megyeszerte ismerik. Nemcsak azért, mert közelében tárták fel az iharkúti bauxitot, hanem azért is, mert fiataljai a sportban is nagyszerű küzdelmekkel, eredményekkel öregbítik a falu hírnevét.

S. Nagy Sándor

1981 12
MUNKA
Imets László
grafikus

1021 1/.

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

MUNKA

1981
XXXI. ÉVFOLYAM
12

A SZAKSZERVEZETI MOZGALOM FOLYÓIRATA

MUNKA

A SZAKSZERVEZETI MOZGALOM FOLYÓIRATA
XXXI. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

IMETS LÁSZLÓ:
Szánfogat

TARTALOMJEGYZÉK

RŐTHLER ISTVÁN: A gondoskodás takarója ... 1
GYÖRI ILLÉS GYÖRGY: Élni tudunk 2
KÁRPÁTI TAMÁS: A munkahelyi demokrácia állapotáról 3

Közgazdaság

VÉRTES CSABA: Termékváltás és átcsoportosítás 6
GÁL ZSUZSA: Mi van a puttonyban? 8
KISS MÁRTON: Egyéni kezdeményezés a munkaversenyben 10
SZABÓ IRÉNE: Realitások a vállalati szociális tervezésben 11
EMŐD PÁL: Licencpolitika és vállalati magatartás 12
DR. FAHN PÉTER: Az 1982. évi szabályozó módosítások 13

Szociálpolitika

KAPUSI RÓZSA: „Mekkora élmény nálunk egy névnap" 14
HANYECZ ISTVÁN: Tervezési útravaló 16
GYÉMÁNT MARIANN: Százmillió. méregből ... 17
KÓSA CSABA: Alig becsült kincsünk, az ivóvíz 18
BORBÁS KATALIN: Öregek a fővárosban 20
LÁNG ÉVA: Gyógyszermenü 21
SOMOS JÁNOSNÉ: Üdülés kisbabával 22

Kultúra

FÁBIÁN ZOLTÁN: Ajándék, vagy dekoráció? ... 24
GÖDÖLLŐI LAJOS: A befektetés megtérül 25
A start sikerült (gy. i. gy.) 26
G. SZABÓ LÁSZLÓ: Üzemi nyelvoktatás Csepelen 28
A szakszervezet könyvtárosa (V. T.) 29
SÁRMÁNDI PÁL: Van új a nap alatt! 30
LOSONCI MIKLÓS: Vásárhelyi ősz 1981 31
SOMOSI SAROLTA: Ki ül a képernyő előtt? ... 32

Szervezeti élet

BENEDETTINÉ O. TERÉZIA: Pillantás a RÁBATEXT-be 33
VÖLGYES TAMÁS: Mozgalomból mozgalomba 34
SZABÓ ZSIGMOND: Az agrárértelmiség segít — és segítséget kér 35
A kollektív szerződés alapkérdései (P. R.) 36
ALFÖLDI IMRE: Egy főbizalmi naplójából 38

Nemzetközi mozgalom

Dr. MATTYASOVSZKY GYÖRGY: Eszmecsere a törődésről 39
THURZÓ TIBOR: Európa nemet mond! 40
KÁRPÁTI SÁNDOR: Csárdás a Mont-Blanc alján 43
Szlovákiai jegyzetek (győri) 44

Sport — testnevelés

TABÁK ENDRE: Az építőknél többen és rendszeresen sportolnak 46
RÓZSA ANDRÁS: Lépésváltás a tömegek sportjában 48
Dísztorna Ormosbányán (Darvas Péter képriportja) 50

Munkajog a gyakorlathoz

NIGRINY ELEMÉR: Munkaügyi döntőbizottságok — vitás esetek 52
Hasznos tanácsok 54
Vállalkozások nyugdíjasoknak is (Tőke) 56
A Munka másik oldala 57

Főszerkesztő: SIKLÓS JÁNOS
Főszerkesztőhelyettes: KÁRPÁTI TAMÁS
Szerkesztőség: 1415 Budapest VI., Dózsa György út 24/b.
Telefon: 225-234. Kiadja a Szakszervezetek Országos Tanácsa. Felelős kiadó: DR. JANDEK GÉZA. Egyes szám ára: 10 forint. Évi előfizetési díj 120,— forint. A terjesztéssel kapcsolatos észrevételeket és az előfizetési díjakat kérjük a Népszava Lapkiadó Vállalathoz, 1139 Budapest, Váci út 73., telefon: 497-950/356. Csekkszámla: MNB 215-11 859 eljuttatni.
Index: 25 580
81.1247 Ságvári Nyomda, Budapest XIII., Váci út 73.
Felelős vezető: Gajda László igazgató
ISSN 0027—3600

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 SEP

KÖNYVTÁROS
Budapest
Imets László

1021

Imets László metszete

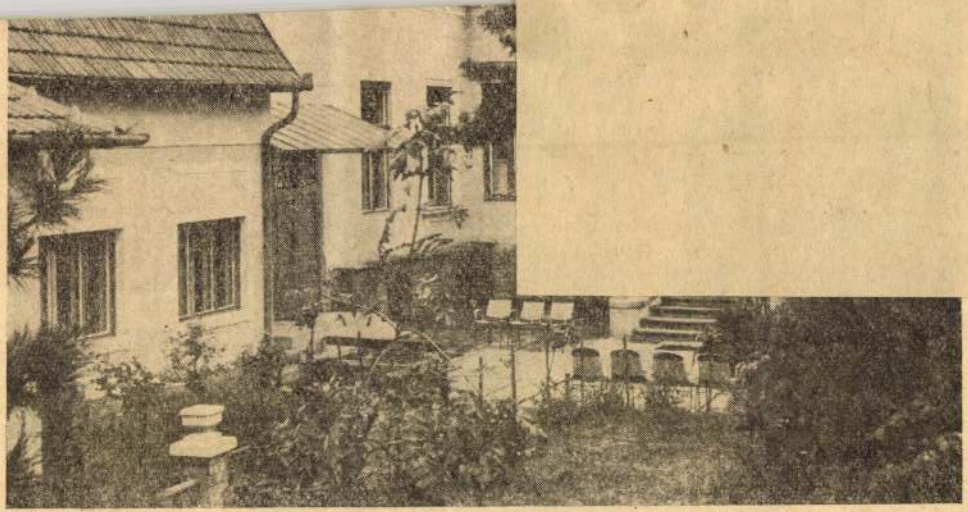

Ebben az öreg épületben nyílt meg — és azóta is itt működik — az első, a békéscsabai megyei könyvtár (MTI Fotó — Bajkor József felvétele)

Imets László
fametsző

Drámai atmosféra: -teremtő- erejét leginkább a Budai Ilona és a Halál-ra táncoltatott lány című nagy-méretű kompozícióján mutatatta be.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.

Művészet, 1970.november - 24.lap

Imets László pamelszete

Csak tiszta forrásból

Alföld 1971/4 borito 4old.

Imets László
fametsző

Nagy kiszolgalommal és vasszorgalommal dolgozott. Maga készítette szerszámait és gyakulta a ducokat, 1967 óta szinte csak a fametszésnek él.

Hannau Imre: Imets László fametszetei.

Müvészet, 1970.november - 24.lap

Imets László
fametszői

Egyik ismerőse inspirációjának
megmutatta készülő művét
a Kolozsváron élő mesterét, Gy
Szabó Bélának, aki elismerően
szólt művészetéről

Hannau Imre: Imets László fametszetei.
Művészet, 1970.november - 24.lap

IMETS László *138*
Csíkszereda, 1934.
Autodidakta, grafikus

Banner Erdély

evangéliumi szellemü s
géről.

Halála óráján papja
tak, miközben Szent Má
tönéből mielőbb megszal
megkérdezték: "Miért a
Márton ekkor igy imádk
még szüksége van rám,
azonban elérkezett, és
állva 81 éves korában
-féle martirológium sz

Püspökként a jó pás
törődő vezető példáját

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Imets László, grafikus-művész

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1983 DEC

1021

Imets László fametszete

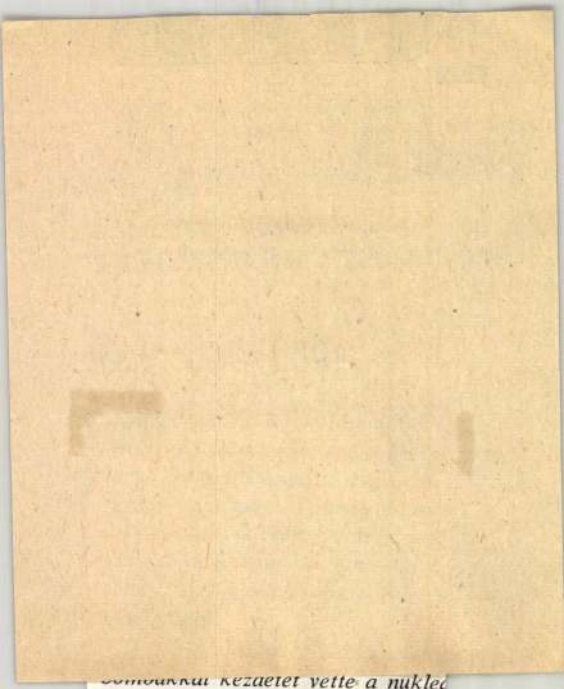

Ennek nagyarányú fejlődésével pár
mas méretű tiltakozás bontakozo
fegyverek ellen. A tiltakozás az eg
lönböző társadalmi rendszerű orszá
ság valamennyi rétegében hatalmas
riség megmentése érdekében. Az
a meglevő atomfegyverkészlet töb

Művészet és gazdaság

témakörben immár *második* művészetpolitikai nyílt vitánkat rendeztük meg *Miskolcon* a Szakszervezetek Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanácsának székházában november 11-én délelőtt. *A miskolci* értelmiség, a *nógrádi, borsodi*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 7
KÖNYVTÁROS

Imets László

1021

Imets László metszete: Ballagás

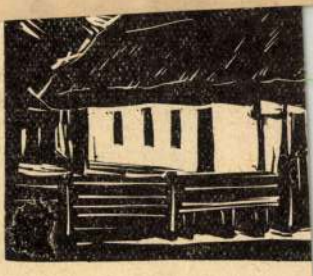

Andruskó Károl

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Imets László
KÖNYVTÁROS

1974 MÁJ

1021

Imets László ex librise

10 fiókos katalógusszekrény á

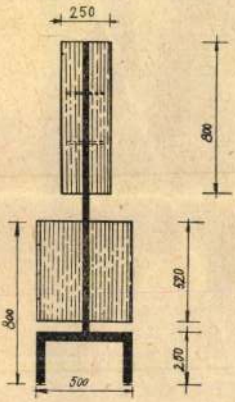

A tov

T
Bud

Buda
Levél

Telefon: 138-068, 337-748, 340-729
Imets László
KÖNYVTÁROS
1973 APR

1021

Imets László metszete

A KÖ
városi S
nek 197
mérlegb
pályáza
szólások
megpoli
a köny
Remete
úti bes
könyvtá
bibliogr
tom, ka
Budape
megemlékezik arról, hogy tíz éves az „irodalomtörténeti tanulmánykötetek és folyóiratok analitikus bibliográfiai kartonjai"-nak nevezett FSZEK-szolgáltatás. „Az olvasásszociológiai kutatások és egyéb kísérletek a kerületi könyvtárakban" c. tájékoztató jól kiegészíti a lapunkban közölt, Nagy Attila és Kamarás István tollából származó tájékoztatót, mivel olyan kísérletről is beszámol, amelyről a *Könyvtáros* cikkében nem esik szó: Katsányi Sándor (KMK) a közművelődési könyvtárak szaktájékoztatási rendszerének fejlesztésére és bővítésére dolgozott ki javaslatot. Ennek megvalósí-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KÖNYVTÁROS

1973 FEB

Imets László

1021

Imets László ex librise

HEREDITAS
Corvina Kiadó

DIENES ISTVÁN

A HONFOGLALÓ MAGYAROK

IMETS László

A kiállítás védnöke a
HATÁRONTÚLI MAGYAROK HIVATALA

Köszönetet mondunk **NÉMETH GÉZA**
református tiszteletesnek,
aki rendelkezésünkre bocsátotta a kiállítás anyagát

Nyomdai előkészítés: GraphiSET Kft.

MEGHÍVÓ

A kiállítás anyagát a

REMÉNYSÉG SZIGET

gyűjteményéből állítottuk össze.

Bemutatásra kerülnek:

ANTAL IMRE
IMETS LÁSZLÓ
KEDEI ZOLTÁN
V. KEDEI ZOLTÁN
MÁRTON ÁRPÁD
PÁLL LAJOS
PLUGOR SÁNDOR
GY. SZABÓ BÉLA
SZÉP GYÖRGY
ZSOMBORI ERZSÉBET
XANTUS GYULA
XANTUS GÉZA

képei

KOSSUTH KLUB

Budapest, VIII. Múzeum u. 7.

Erdélyi magyar festőművészek

kiállítása

Válogatás a

REMÉNYSÉG SZIGET

gyűjteményéből

Megnyitja:
LÁBODY LÁSZLÓ
a **HATÁRONTÚLI MAGYAROK HIVATALÁNAK**
elnöke

1995. február 23-án, csütörtökön 18.00 órakor

Nyitva: 1995. március 23-ig

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye **G**aléria
(Budapest, V. ker. Vármegye utca 11.)

tisztelettel meghívja

IMETS LÁSZLÓ

fametsző művész
kiállításának megnyitójára

1995. július 5-én, 17 órára

❖ ❖ ❖

A kiállítást megnyitja:
Hajdú Demeter Dénes

Közreműködik:
Ferencz Éva

„Minden magyar felelős
minden magyarért"
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria
H–1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Telefon/fax: 118–8148

Erdély Művészetéért Alapítvány
H–1675 Budapest, Postafiók 133.
MNB 217–98089–5421

Kiállítás szervező: Kulcsár Edit
Grafikai szerkesztő: Dalocsa Ági

A kiállítás megtekinthető 1995. szeptember 17-ig,
kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken
10–18 óráig.

IMETS LÁSZLÓ
KIÁLLÍTÁSA

VÁRMEGYE GALÉRIA
1995. JÚLIUS 5. — SZEPTEMBER 17.

A kiállított képek a tárlat időtartama alatt megvásárolhatók.

ÖNÉLETRAJZ

1934. március 13-án születtem Csíkszeredában, de a gyerekkorom nagy részét falusi környezetben, Dánfalván töltöttem a második világháború végéig.

A háború, a trianoni országhatár ismételt visszaállítása majd mindannyiunk életét feldúlta, az enyémet is, véget vetett gyerekkoromnak. Elkerültem otthonról, iskolába adtak. 1952-ben érettségiztem a szeredai faipari műszaki középiskolában. Kezdetben faipari technikusként, később édesapám szövetkezeti kerámia műhelyében dolgoztam, legutóbb pedig több mint 20 évig a megyei közigazgatás helységrendészeti osztályán voltam építész technikus, 1990-ben történt nyugdíjazásomig.

Diákéveim során iparművészeti vagy képzőművészeti pályára készültem, de az akkori idők „osztályharcos" körülményei kérlelhetetlen szigorral egészen más lehetőséget szabtak nekem. Főiskoláról szó sem lehetett, munkába kellett állnom, ahol csak lopva tehettem néha néhány órás kitérőt az álmok világába. Autodidaktaként foghattam az önképző körök rajztanulmányaihoz, majd víz, pasztell és olajfestéshez, később pedig – néhány évi kerámia készítés után – a fametszéshez; illetve lapducra vésett és az ősi, klasszikus értelemben vett fametszettől némileg eltérő, de ugyancsak magasnyomással, kézi erővel való nyomtatással előállított képek készítéséhez.

Az első próbálkozások után Gy. Szabó Béla neves kolozsvári fametsző művész atyai biztatása és jótállása mellett, legelőször a gyergyószentmiklósi múzeum állította ki metszeteimet. Az első rangos helyen 1967-ben szerepeltem, néhány képemmel Marosvásárhelyt az ún. tartományi, őszi képzőművészeti tárlaton állítottam ki, amit a későbbiek során további hasonló kiállításokon való rendszeres jelenlétem követett, 1968-tól egészen 1981-ig. Ezzel párhuzamosan egyéni kiállításokat is rendeztem az ország különböző városaiban és a fővárosban, külföldön pedig Clevelandben, Chicagóban és New–Jersey-ben. A bukaresti országos grafikai tárlatokra is bejutottak a képeim, nevezetesen 1969, 1970, 71, 73 és 76-ban.

Metszeteim között van arckép, illusztráció, tájkép és kisgrafika vegyesen. Ez utóbbiakkal külön kisgrafikai tárlatokon is szerepeltem, többször, részben hazai, részben külföldi rendezvényeken, 1976-ban Lisszabonban, 1978-ban Tokajban, Luganóban, végül 1981-ben a lengyelországi Lublinban.

Később, bizonyos körülmények következtében, mind ritkábban vettem részt kiállításokon, sőt egy időben szóban kifejezetten meg is fenyegettek: ha továbbra is *ex libriseket* küldözgetek külföldre, avagy témájánál fogva „nemkívánatos" képeket készítek, „ellátják a bajom".

Amit sikerült megvalósítanom, azt közel 40 évi alkalmazotti mivoltom mellett, szabadidőmben, sok áldozat és lemondás árán műveltem, soha nem olcsó elismerésre pályázva, hanem sokkal inkább az alkotó munka csendes örömében, az időkben való túlélést keresve, találva.

Metszeteim kézi levonatai ott vannak nagyon sokak otthonának falain, hogy halkan szólva élesztgessék a minden ember lelkében szunnyadó szépre, jóra és igazra vágyakozás gondolatát.

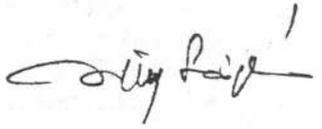

XANTUS GÉZA

1958-ban született Csíkszeredán. *Grafikái zömmel aquatinta eljárással készülnek. Ez a technika a rézmaratás egyik változata, amelynek lenyomatai tus- vagy szépiarajz hatását keltik. Mint minden más rokon műfajt, ezt a módszert is rendkívül kötött, zárt kompozició jellemzi. Hagyományai nemigen mutathatók ki a magyar képzőművészetben, annál inkább párhuzamba állíthatók művészetével a XX. századi erdélyi grafika két legnagyobb hatású mesterének, Kós Károlynak és Gy. Szabó Bélának metszetei.*

(Dr.Kerny Terézia)

XANTUS GYULA

Született 1919-ben Borosbenedeken, meghalt 1993-ban. 1946-ban Szőnyi István tanítványaként végezte el a Képzőművészeti Főiskolát. *Független festő, aki egyedi rendszerrel építi a színes derű egészséges bőségét. Művészete sértetlen, megszakítatlan áradás, képzelete folytontermő rajzi, gondolati offenzíva. A mennyiség minőségé gyorsul, változik, mert Benne is az "ezergyökerű élet" "szent okokból" élni akar és élni tud. Festménnyé sűrüsödik az élmény, a fölismerés, a tapasztalat. Merőben új és megismételhetetlen vonalak hálózatába rejtett mitológiája tárulkozik fel az európai látóhatár, időtér teljességében, s minden ami visszavonhatatlanul és szigorúan intellektuális, játékos egyben.*

(Losonci Miklós)

Rövid információ a művészekről. Részletek, korábban megjelent hazai kritikákból, ismertetőkből:

ANTAL IMRE

1944-ben született Gyimesfelsőlokon. Marosvásárhelyen végezte a képzőművészeti gimnáziumot. *Formai meditációs alaptétele a vonalkonstruktivizmus és a csángó népművészet stilizációja. E két formai tényező ötvözetéből adódik az eszköz, amivel olykor igen sikeresen: feszes, ünnepélyes dekorativitással jeleníti meg mondandóit.*

(Kovács Gyula)

IMETS LÁSZLÓ

1934-ben született Csikszeredán. *A gimnáziumban három esztendeig tanult rajzot, majd néhány évi kitérő - három évi tengerésszolgálat - után a csikszeredai kerámiaműhelyben kezd tevékenykedni. Autódidakta módon képezi magát, kutatja és elmélyülten tanulmányozza a szakirodalmat. Ez idő tájt kezdett el akvarelleket festeni, s megismerkedett az olajfestéssel is. Közben elvégzett egy faipari szaklíceumot, s jó kontaktust talált a fa anyagával. A fafestés után a fametszésben talál igazán önmagára.*

(Hamar Imre)

KEDEI ZOLTÁN

Marosvásárhelyi festő. Adatai hiányoznak.

V. KEDEI ZOLTÁN

Kedei Zoltán fia Marosvásárhelyen született 1956-ban. Kolozsváron végezte a "Jon Andreescu" Képzőművészeti Főiskolát. *Festészetének alapjait Nagy Pál művészete inspirálja. Szürrealisztikus, szimbólikus vizíókat fest, amelyeken a fő motívum egy-egy fa, melynek göcsörtjei, ágai, egyszóval alakja idézi meg a kívánt tartalamat.*

(Chikán Bálint)

MÁRTON ÁRPÁD

1944-ben született, Kolozsváron végezte a "Jon Andreescu" Képzőművészeti Főiskolát. *A csíkszeredai fiatal festő munkáinak az expresszív monumentalitás a jellemzője. Oda tartozik, ahol a szobrász Szervátiusz Jenő jelenti a csúcsot. A magyarországi műértőt olyan utalásokkal lehetne tájékoztatni róluk, melyekben Kohán György és Szurcsik János neve szerepelne. A stílusbeli hasonlóságok Márton Árpád esetében nem csorbítják az eredetiséget. Az ilyen alkatú képzőművész a dolog nehezebb végét fogja meg.*

(Solymár István)

PÁLL LAJOS

Korondon született 1938-ban. Kolozsváron végzi a "Jon Andreescu" Képzőművészeti Főiskolát. *Ahogy Ő látja és láttatja Korondot, abban szuggesztív, mágikus erő van. Ecsetjében, szemléletében sugallatos képesség működik. A megkapóan eredeti társadalmi és természeti világot úgy tette képeinek kompoziciós tényezőjévé, hogy abban az ember, a táj, az épületek mágikus hangulati egységben élnek együtt.*

(Illés Jenő)

PLUGOR SÁNDOR

Kökösön született 1940-ben, Kolozsváron végzi a "Jon Andreescu" Képzőművészeti Főiskolát.

GY. SZABÓ BÉLA

Gyulafehérváron született 1905. augusztus 26-án, meghalt Kolozsváron 1985-ben. A Képzőművészeti Főiskolát és a Műszaki Egyetemet Budapesten végezte. *A rajzolás felől indult el a képzőművészet útján. Fát a gépészmérnöki oklevél megszerzése után, 1933-ban kezdett metszeni anélkül, hogy előbb valakitől látta volna e művészeti ág technikáját. Az első időkben érdeklődésének a központjában az ember áll, majd a 40-es évek végétől egyre jobban előtérbe nyomul a természet is.*

(Tóth Béla)

SZÉP GYÖRGY

Marosvásárhelyen született, a Marosvásárhelyi Művészeti Líceumban végzett.

ZSOMBORI ERZSÉBET

A jelenleg magyarországon élő művész adatai hiányoznak.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 - 9

Könyvtáros
Imets László

1021

Imets László fametszete

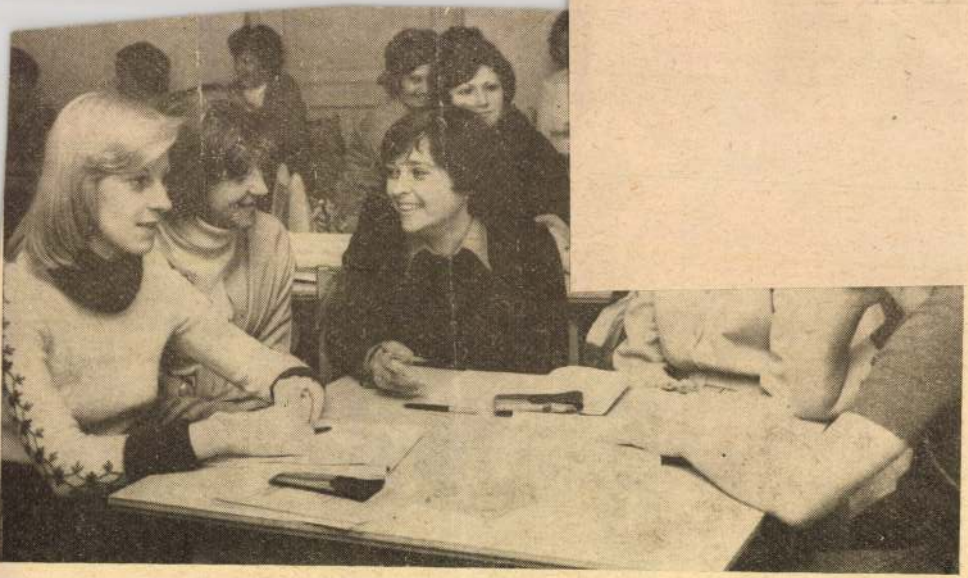

A honvédségi könyvtárosok első középfokú szaktanfolyamának hallgatói

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye Galéria
(Budapest, V. ker. Vármegye utca 11.)

tisztelettel meghívja

IMETS LÁSZLÓ

fametsző művész
kiállításának megnyitójára

1995. július 5-én, 17 órára

❖ ❖ ❖

A kiállítást megnyitja:
Hajdú Demeter Dénes

Közreműködik:
Ferencz Éva

„Minden magyar felelős
minden magyarért"
Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria
H–1052 Budapest, Vármegye utca 11.
Telefon/fax: 118–8148

Erdély Művészetéért Alapítvány
H–1675 Budapest, Postafiók 133.
MNB 217–98089–5421

Kiállítás szervező: Kulcsár Edit
Grafikai szerkesztő: Dalocsa Ági

A kiállítás megtekinthető 1995. szeptember 17-ig,
kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken
10–18 óráig.

IMETS László

IMETS LÁSZLÓ
KIÁLLÍTÁSA

VÁRMEGYE GALÉRIA
1995. JÚLIUS 5. — SZEPTEMBER 17.

A kiállított képek a tárlat időtartama alatt megvásárolhatók.

ÖNÉLETRAJZ

1934. március 13-án születtem Csíkszeredában, de a gyerekkorom nagy részét falusi környezetben, Dánfalván töltöttem a második világháború végéig.

A háború, a trianoni országhatár ismételt visszaállítása majd mindannyiunk életét feldúlta, az enyémet is, véget vetett gyerekkoromnak. Elkerültem otthonról, iskolába adtak. 1952-ben érettségiztem a szeredai faipari műszaki középiskolában. Kezdetben faipari technikusként, később édesapám szövetkezeti kerámia műhelyében dolgoztam, legutóbb pedig több mint 20 évig a megyei közigazgatás helységrendészeti osztályán voltam építész technikus, 1990-ben történt nyugdíjazásomig.

Diákéveim során iparművészeti vagy képzőművészeti pályára készültem, de az akkori idők „osztályharcos" körülményei kérlelhetetlen szigorral egészen más lehetőséget szabtak nekem. Főiskoláról szó sem lehetett, munkába kellett állnom, ahol csak lopva tehettem néha néhány órás kitérőt az álmok világába. Autodidaktaként foghattam az önképző körök rajztanulmányaihoz, majd víz, pasztell és olajfestéshez, később pedig – néhány évi kerámia készítés után – a fametszéshez; illetve lapducra vésett és az ősi, klasszikus értelemben vett fametszettől némileg eltérő, de ugyancsak magasnyomással, kézi erővel való nyomtatással előállított képek készítéséhez.

Az első próbálkozások után Gy. Szabó Béla neves kolozsvári fametsző művész atyai biztatása és jótállása mellett, legelőször a gyergyószentmiklósi múzeum állította ki metszeteimet. Az első rangos helyen 1967-ben szerepeltem, néhány képemmel Marosvásárhelyt az ún. tartományi, őszi képzőművészeti tárlaton állítottam ki, amit a későbbiek során további hasonló kiállításokon való rendszeres jelenlétem követett, 1968-tól egészen 1981-ig. Ezzel párhuzamosan egyéni kiállításokat is rendeztem az ország különböző városaiban és a fővárosban, külföldön pedig Clevelandben, Chicagóban és New–Jersey-ben. A bukaresti országos grafikai tárlatokra is bejutottak a képeim, nevezetesen 1969, 1970, 71, 73 és 76-ban.

Metszeteim között van arckép, illusztráció, tájkép és kisgrafika vegyesen. Ez utóbbiakkal külön kisgrafikai tárlatokon is szerepeltem, többször, részben hazai, részben külföldi rendezvényeken, 1976-ban Lisszabonban, 1978-ban Tokajban, Luganóban, végül 1981-ben a lengyelországi Lublinban.

Később, bizonyos körülmények következtében, mind ritkábban vettem részt kiállításokon, sőt egy időben szóban kifejezetten meg is fenyegettek: ha továbbra is *ex libriseket* küldözgetek külföldre, avagy témájánál fogva „nemkívánatos" képeket készítek, „ellátják a bajom".

Amit sikerült megvalósítanom, azt közel 40 évi alkalmazotti mivoltom mellett, szabadidőmben, sok áldozat és lemondás árán műveltem, soha nem olcsó elismerésre pályázva, hanem sokkal inkább az alkotó munka csendes örömében, az időkben való túlélést keresve, találva.

Metszeteim kézi levonatai ott vannak nagyon sokak otthonának falain, hogy halkan szólva élesztgessék a minden ember lelkében szunnyadó szépre, jóra és igazra vágyakozás gondolatát.

Egyedül vagyunk sorsunkban, mert csak mi élünk kis népként a világ legnagyobb ütközőpontján. Vagy nagy népek élnek ütközőpontján de 2-300 millió embernek nem számít, hogy ütközőponton él. Viszont kis népek élnek sarokban csendes, eldugott és éppen ezért idilli környezetben. Izlandnak nem lesz problémája, hogy kevesen vannak! Nekünk problémánk, hogy elfogyunk. Csak mi vagyunk az agónia népe. A mi legnagyobb embereinket bántotta, hogy jön-e a nemzethalál, megvalósul-e víziója?! Csak mi vagyunk, akik csak Isten-perspektívában és Isten-gondviselésben tudjuk megharcolni egyházi, népnemzeti, emberi létharcunkat.

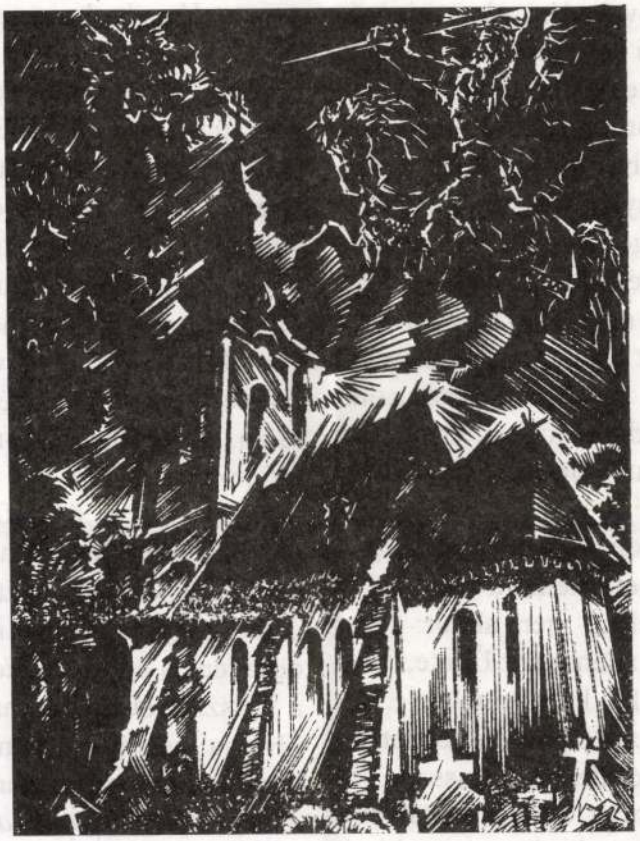

Imets László fametszete: Örök küzdelem (1992)

Egyedül vagyunk. Megmaradásra sokkolódni és sokkolni kötelesség, a hajó elment, ami át tudna vinni a túlsó partra, de a part még megvan. A magára maradt, eltévedt bárány ne a farkasoknál keressen menedéket! Ne olyan irreál-politikát folytassunk, amelyik bemutatja, hogy tulajdonképpen mi nem is akarunk megmaradni: „Ha nektek, a környezetnek fáj, nem merjük bevallani, hogy meg akarunk maradni, mert idegesek lesztek tőle!" Kossuth Lajos megmaradásunk szívbemarkalóan döntő igéjét már rég megmondotta, és ebben Széchenyi vele teljesen egy, de még Deák Ferenc is. Deák így mondta: **„Amit jó vagy rossz sors elvesz a nemzettől, az még visszakapható, de amiről a nemzet sajátmaga lemond, annak visszaszerzése mindig kétséges"**. Kossuth pedig azt mondja: **„Eltiport nép újra feltámadhat, de öngyilkos népnek nincs feltámadása"**. Itt tartunk. És mivel „minden népnek az ő nyelvén" szól az Ige, „hogy minden az Isten törvényén éljen, minden imádja nevét": az igehirdetés a feladatunk, nekünk ez a népi-nemzeti környezet sohasem közömbös. Ezen belül az eltévedt bárány ne a farkasokkal keressen közösséget, hanem a pásztor körül tömörülő nyájban. Végre a birka népből legyen juh nép. Mert e kettő lényege azonos, de a megjelenési formája végzetesen különbözik egymástól. Előbbi a butántompult tehetetlenség, utóbbi a hazatalálásában a jó Pásztorra utalt élet megjelölése. Az átváltozás lehetséges, mikor azt mondja az Írás, hogy beül Jézus az ő királyi székébe és szétválasztja a juhokat a kecskéktől: ez átváltoztató igazság. Azért mondja Jézus, hogy a kecske oldalról siessen át mindenki a juh oldalra. Az átok oldaláról az áldás oldalára, a kárhozat oldaláról az üdvösség oldalára. A halál oldaláról az élet oldalára. Mert amíg nincs itt az utolsó ítélet, boruljon fel az egyensúly, és a kárhozottak között legyenek egyre kevesebben, az üdvözültek között egyre többen. Jézus nélkül sokan járnak a széles úton, kevesen a keskeny úton. De Jézus azért jött, hogy ez a helyzet megforduljon. Éspedig úgy, hogy elkerüljük a legújabb sátáni csúsztatást: a kecskékből ne birkák, hanem juhok legyenek!

Veszedelmünk ez, mert nem vesszük tudomásul. Hogy ne vegyük tudomásul veszedelmünket, megjelenik *a dekadencia agresszivitása, a hanyatlás erőszakossága.* Lehet felemelni egy zászlót, milyen kevesen fognak oda menni, ha Petőfi mondja is: „Fel a zászlóval magasra, egész világ hadd láthassa, előre!" – Egyre többször emelnek fel tv-ben és nyilvános előadásokon negatív reklámot, pl. egy szoknyát. Mindenki odarohan. Magas eszményekért önfeláldozásra lelkesíteni egyre nehezebb. Alantas ösztönöket technikával, tömeg-médiásan, tömegméretekben felkorbácsolni a lehető legegyszerűbb feladat. Nincs hálátlanabb dolog, mint valakit bűneire figyelmeztetve tisztulásra szólítani fel. És nincs

idézőjelbe tett „hálásabb" feladat, mint valakivel cinkos közösséget vállalni egyre züllesztőbb bűneiben: „Ha nem félnék, én is úgy csinálnám, - ha nem látja senki, csináljuk együtt!" Ezek az erők csüggeszteni, züllleszteni, pusztítani akarnak. A dekadencia agresszivitása jelen van modern korunkban. A színvonalat ezzel kapcsolatban merényletnek tartják, annak nélkülözhetetlensége idején. Mibe bukott bele a kommunizmus, noha vissza akar jönni, de már annyira „normálisan", hogy nem úgy akar visszajönni, ahogy elment? Abba, hogy mennyiségi növekedést adott minőség nélkül. És amíg mennyiségi növekedése volt, addig „fejlődésének ütemében" legyőzte az USA-t. Mihelyt minőségre került a sor, lemaradt, mint a borravaló. És ebben a korszakban – állítják egyesek – a színvonal: halálos merénylet, magamutogatás: – annak nélkülözhetetlensége idején! Vegyük tudomásul, hogy minőség nélkül elvesztünk! Csak minőségi egyház maradhat meg. Ha iskoláink nem adnak több minőséget, mint az állami iskolák, nincs létjogosultságuk, elvesztek. Ha az igehirdetés a diktatúra belterjes gazdálkodása idején egysíkúan működve menthette a menthetőt, akkor betöltötte feladatát. Ma ha közvetett és közvetlen evangelizációval nem éri el az elidegenedett értelmiséget, munkás és paraszt-rétegeket, mehet a halálba, de nem a Krisztus ítélőszékéhez, mert akkor: „üres kézzel kell majd mennem s állanom az Úr elé, nincs egy lélek, kit vezessek, akit küldhetnék elé." A dekadencia agresszivitása ez: a színvonal lejáratása, annak nélkülözhetetlensége idején. A kisszerűség jogait követeli, a kicsit tiporva, a nagyot gyalázva, de Isten „nem akarja, hogy egy is elvesszen a kicsinyek közül", és őérte engedi a színvonal magasztosságát is. Hiszen a legnagyobbat a legegyszerűbb formanyelven elmondani a legnehezebb, de a legnehezebbet híven közölni egy elidegenedett tömeggel és értelmiségi színvonallal: isteni eleve elrendeltetésünk. Aki hát tapossa a kicsit, Jézust tapossa. Aki megveti a nagyot, Németh Lászlóra gondoljon, az ő Sámsonjára!

„Mert jól tudom én, hogy édes a kicsinynek
taposni a nagyot s egy ledőlt oroszlán
minden kígyónak, gyíknak, ebihalnak
vigasztalás önnön múlandóságáért.
De vigyázzatok, korán örvendezők,
mert Isten, igaz, a kicsinynél
több bajba engedi a nagyot, ámde
segítségére is váratlanabb utakon érkezik."

Természetesen az Istentől adott nagyság, gondoljunk egy Mózesre, gondoljunk egy Pál apostolra, gondoljunk egy Ézsaiásra, mondhatatlan terhet jelent. Mózes mondja:

„Bús, magános diccsel magamat öveztem,
Úgy jártam előttük útmutató mezben.
Gondoltam, e szívnek vágya mire kelhet?
Megnyugtatni lelkem súlyos egy kebelnek.
Kéz, melyet érintek, iszonyodva berzeng,
Ajkaimon villám, hangomban vihar zeng.
Nincs egy, ki szeressen, mind félve hajolnak,
Hogyha karom tárom, lábamhoz omolnak."
(Alfred de Vigny)

Senki nincs jobban egyedül, mint akinek látása van, mint aki az egészért felelős akkor is, ha mindenki részérdekek miatt keresztbe tesz. Egy Pálnak hogy mondták, hogy ő csak Saul! De nem kellett a páli látás, nem kellett a stratégia a taktika mellett, hogy: Ikoniumban, Listrában, Derbében, ezekben a falukban egy kicsit maradok, – de Efézusban a 200.000 lelkes nagyvárosban, Demeter ötvös lázadása ellenére is, két és fél év a munkálkodási időm. Korinthusba, Rómába is el kell jutni, ha ott lefejeznek, akkor is! És világtörténelmi jelentőségű, mindent összefoglaló levelemet nem Filemonnak írom, hanem a római gyülekezetnek. Manapság elhanyagolni ezt a stratégiát, vagy azt mondani, hogy nincs, amikor nyilvánvalóan van: a dekadencia agresszivitása. Nem szabad tűrni, mert a Krisztus evangéliumának közöttünk való ügyét kívánja megsemmisíteni. Éppen ezért napnál világosabb, hogy mi kaptunk mint istenfélők *„zászlót, amelyet felemeljünk az igazságért."* (Zsoltárok 60:6) és Isten akkor *„megrontja a Sátánt a mi lábaink alatt hamar"*(Róm.16:20).

A *destrukció evidenciája* a következő veszedelem: a magától értetődő rontás. A hazugságok legveszélyesebbike, amikor a tiszta igazságot mondják hazugságként, mert nem akarják követni. A kábítószer-ajánlat! Adjunk gyenge kábítószert a tanulóknak azért, hogy később a gyermekeink az erőset ne használják. Tízmillió embernek az arcába lehetett ezt mondani és ebből nem lett olyan erkölcsi felháborodás, hogy elsodorta volna azt, aki mondta: nem azt jelenti ez, hogy öngyilkosjelöltnek tartjuk magunkat s a következő generációt? Ilyet nem lehet mondani. Mintha azt mondanánk: keverjünk erős tüdőbacilust az iskolatejbe, akkor 40 éves korukban gyermekeink általános rákban biztosan

IMETS László

Stabilizációs program indul a Malévnál

Elkerülhetetlen a létszámcsökkentés

– Immár júliust írunk, a cégek lassan elkészítik féléves értékelésüket, ami a nem is oly régóta új vezetéssel dolgozó Malév számára nem lesz túlságosan biztató. Hogy látja mindezt az igazgatóság tavaly novemberben megválasztott elnöke, Derzsi András?

– Általában a légitársaságok – így a Malév – sajátossága, hogy az év vége és az első negyedév az idegenforgalmi holtszezon miatt nem hoz túlságosan jó eredményeket. Cégünk 1994-et 728 millió forintos veszteséggel zárta, a konszolidált mérleg szerinti veszteség 382 millió forint. A különbség oka, hogy a konszolidált mérlegbe a Malév két jól működő leányvállalatának eredménye is beleszámít. Az egyik a két nagy gép, a Boeing 767-esek bérletével kapcsolatos finanszírozásra a Kajmán-szigeteken alapított Malco társaság, a másik a Pannon Air Cargo, a Malév áruszállítással foglalkozó szervezete. Már az év első hónapjaiban látszott, hogy nagyon gyorsan össze kell állítani egy stabilizációs programot, különös figyelemmel a drasztikus költségcsökkentésekre. Anélkül, hogy a kiadásaink lefaragása a szolgáltatás rovására ment volna, az első negyedév végén látszott: a program jól indult. A Malév költségei a tavalyi év első három hónapjához képest közel 300 millió forinttal csökkentek.

– Miből jött a költségcsökkenés?

– A takarékosság részét képezi az átgondoltabb, visszafogottabb beruházáspolitika, bizo-

FOTÓ: ARCHÍV

Derzsi András lemondott tiszteletdíjáról

szítéséhez kötötte a két tulajdonos. A jelölt, *Nagy Kálmán* úr által vezetett team elkészített egy anyagot, amely nagyon értékes munka. A tervezetét – pénzügyi megalapozottsága tekintetében – az igazgatóság részéről több kritika érte. Vállalatunk legsürgősebb feladata a várhatóan egy-másfél évre szóló stabilizációs program kidolgozása, ami tartalmazza a drasztikus költségcsökkentés és a jelentős reorganizáció elemeit. Ezt követően lehet csak konszolidált fejlesztési stratégiát kidolgozni. A kinevezett vezérigazgatónak, *Szathmáry Sándornak* első számú feladata, hogy ezt a komplex munkát összehangolja és részleteiben kidolgozza.

olasz társtulajdonos Alitaliának vétójoga van mind a vezérigazgató, mind a helyettesek tekintetében. Amellett, hogy az elmúlt időszakban nagyon komoly szakmai előkészítő munka folyt, bizonyos személyi kompromisszumokat is meg kellett kötni, amelyek révén a cég stabilizált vezetéssel működhet. Úgy érzem, jó megoldás született, s ez megmutatkozik a forgalom tervezett növekedésében is. A közel 42 milliárd forintos forgalom mellett szolid, 120 millió forintos nyereséggel is számolunk. A menedzsment egybehangzó véleménye szerint ezek a várakozások nem megalapozatlanok, annak ellenére, hogy a légiközlekedés nagyon sok tekintetben kötődik az idegenforgalomhoz.

– Hogyan értékelhetők a Malév piaci pozíciói?

– Véleményem szerint alapvetően jók. A Malév az elmúlt években forgalmának jelentős részét, mintegy 70 százalékát nyugat-európai hálózatán bonyolította le, miközben nagyon komoly versenytársakkal kellett megküzdenie. Szerencsére társaságunk hozzászokott a versenyhez. Ugyanakkor gyengeségeink között első helyen kell említeni azt az elavult vállalati struktúrát, amely az elmúlt tíz évben szinte semmit nem változott. Egyetlen példával illusztrálva az elmondottakat: 1994-ben 5 százalékos létszámleépítéssel számolt a cég, ezzel szemben a foglalkoztatottak száma ugyanennyivel emelkedett. Ilyen jellegű fejlemények egy rendkívüli mértékben költségérzékeny cégnél nem képzelhetők el. Alapos belső reorganizációra van tehát szükség, amelynek nem célja ugyan a létszámleépítés, viszont annak szükségszerű következménye.

– Azt hiszem, ez az a pont, amelyet idáig valamennyi Malév-vezetés igyekezett figyelmen kívül hagyni. Lesz-e ereje az új menedzsmentnek annak érdekében, hogy a Malév átalakítását elősegíthesse.

– Az időközben elfogadott privatizációs törvény mennyiben érinti a cég költségcsökkentő, hatékonyságjavító stratégiáját?

– A korábbi 50 százalék plusz egy szavazat állami tulajdonba maradása helyett a törvény 25 százalék plusz egy szavazat tartós állami tulajdonban hagyását teszi lehetővé. Ez a jelenlegi 64 százalékos állami tulajdonnal rendelkező Malév számára lehetőséget ad új tulajdonosok bevonására, amely célszerűen tőkeemeléssel valósulhatna meg. Ez elősegítheti a flottarekonstrukció ütemének felgyorsítását is. Közismert, hogy az újonnan vásárolt és lízingelt nyugati gépek üzemeltetési költsége jóval alacsonyabb, mint a szovjet gépeké. Az idei év fontos momentuma, hogy a TU–154-es gépek kikerültek a menetrend szerinti forgalomból, ami már jelentős költségcsökkentést eredményez, s hasonló sors vár az év végére a TU–134-es típusokra is. Az így fölszabaduló kapacitást olyan charter cég létrehozásával fogjuk kihasználni, amelyben még gazdaságosan üzemeltethetők a szovjet gépek. A flottarekonstrukció keretében három, esetleg négy Fokker gép üzembe helyezésére kerül sor.

– Végezetül egy személyes kérdés: amikor a napi közéletben két számjegyű, sokmilliós nagyságú végkielégítésekről lehet hallani, akkor különösen feltűnő, hogy a nemzeti légitársaság igazgatóságának elnöke lemond a tiszteletdíjáról. Hogy jutott erre a döntésre?

– A bértárgyalások során – mint fentebb utaltam rá – sokkal kisebb bérfejlesztésre nyílt lehetőség, mint tavaly. A lépés egyik eleme az volt, hogy a menedzsment felső vezetői számára mindenfajta bérfejlesztést megtiltot-

Milyen erős egy márka?

A piaci márkák élet- és fejlődőképességének meghatározása céljából új módszert dolgozott ki a Young & Rubicam cég, amely állításuk szerint az eddigi legátfogóbb márkaértékelő rendszer, s azt a cég magyarországi vállalata a minap a sajtónak is bemutatta. A BrandAsset Valuator – magyarul: márkaerő-értékelő – rendszer mérési adatokra, közvélemény-kutatási eredményekre épül. Ennek eredménye alapján arra a következtetésre jutottak, hogy a márkák bevezetése a termékvásárlás folyamatával ellentétes módszert igényel.

A vásárlás során ugyanis – mint ismert – a mechanizmus úgy hat, hogy először meg kell ismertetni az eladandó terméket a publikummal, majd fel kell ébreszteni iránta az érdeklődést, azután vágyat kell kelteni iránta, végül cselekvést (azaz vásárlást) ösztönözni – ezek összességét nevezik az angol szavak kezdőbetűjének rövidítéséből adódóan AIDA-rendszernek. A márkaépítés során viszont, a Young & Rubicam kutatásai szerint, mindenekelőtt egyediségre kell törekedni, majd fontossá kell tenni az eladandó árut (melynek alapfeltétele a használhatóság), azután ki kell alakítani annak a megbecsültségét, ami az elfogadottságot is magában foglalja; végül a teljes siker jele a familiaritás, ami magyarán azt jelenti, az illető termék vagy szolgáltatás annyira közel kerül az emberekhez, hogy szinte már családtagnak számít. Ez utóbbi csak elvétve érhető el az első három felépítése nélkül.

A felsoroltak közül az egyediség – vagyis a megkülönböztethetőség –, valamint a fontosság alapján határozható meg az áru növekedési potenciálja, azaz a vitalitása – míg a megbecsültség és a familiaritás szintje határozza meg a jelenlegi állapotot, vagyis azok fejlettségét.

Azon termékeknek és szolgáltatásoknak, melyeknek a vitalitása és a fejlettsége egyaránt minimális, nincs nagy esélyük a továbblépésre – várhatóan kiszorulnak a piacról. A piacvezető termékeket ezzel szemben a magas fejlettség és nagy vitalitás jellemzi. A piacon megjelenő – feltörekvő – újdonságoknak általában nagy a vitalitásuk, de még csekély a fejlettségük. Azok az áruk, szolgáltatások viszont, melyek magas fejlettséggel rendelkeznek, ám csekély a vitalitásuk, már a hanyatló szakaszukba érkeztek.

Mindezek alapján meghatározható a márkanevek sorrendje. A Young & Rubicam ilyen irányú felmérése szerint hazánkban a legerősebb márkák: az Adidas, a Coca-Cola, a Tokaji, a Douwe Egberts Omnia, a Rama, a Nestlé, a Lux, a Pepsi Cola, a Camay, a Pick, a Milka, a Trappista, a Johnson & Johnson, a Shell, a Gillette, a McDonald's, a Seiko, a Colgate és a Nivea.

A BrandAsset Valuator elméleti megállapításai – melyek a cégnek több tízmillió dollárjába kerültek – elméleti jellegűek, olyannyira, hogy idővel talán a tankönyvekbe is bekerülhetnek. Gyakorlati alkalmazhatóságáról szólva a cég vezetői felajánlották: a Young & Rubicam szívesen áll partnerei rendelkezésére, hogy – a BrandAsset Valuator rendszer eredményeit is felhasználva – segítsen megoldani azok gondjait, megvalósítani azok üzleti elképzeléseit. Ily módon – reményeik szerint – kutatásuk egyvalamihez feltétlenül hozzájárul: a cég ismertségének és fontosságának emelkedéséhez.

(dóczy)

Fogyasztóvédelmi kilátások

Várhatóan a jövő évben kerül a parlament elé a magyar fogyasz-

● Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. elődjéhez, az Állami Vagyonügynökséghez tartozó, az adóskonszolidációba került társaságok egy részénél nem sikerült rendezni az adósságot a

Függönyrojt

Kicsengettek

Játszik ugyan hétről hétre tucatnyi nyári színház, szabadtéri színpad – de azért mégiscsak *kicsengettek* a színházakban. Pihen a színpad és a zsinórpadlás. Megvolt a szezonzáró záporpróba is. Üresek az öltözők, s csak a portásfülkében üldögél a portás bácsi vagy néni, s hallgatja a rádiót, nézi a tévét. Máskülönben azonban nincs igazi nyugalom. Mesteremberek dolgoznak, tatarozás, javítás folyik (már ahol van rá pénz, mert szükségesnek éppenséggel mindegyik kőszínházban szükséges volna az effajta nyári rendtevés). S nincs teljes nyugalom más téren sem.

Az évad úgy ért véget, hogy már jó előre jelezte az új évad több komoly problémáját. Ez önmagában még nem volna szokatlan. Gondtalan évadzárást és gondtalan évadkezdést azóta nem ismer a magyar színház, amióta csak létezik. Most viszont, az általánosan ismert gondokon túl, vannak a jelen s a jövő szemszögéből nézve nagyon is konkrét nyitott kérdések.

Ilyen mindjárt a *Nemzeti Színház* főrendezői székére kiírt pályázat – vagy pontosabban, az az új kiírás, mely az első forduló eredménytelensége után már nagyon elkésve, szakmai szempontból minden alkalmas időponton túl jelent meg. Ha a dolognak pusztán a technikai oldalát nézzük is, a megbízatást majd elnyerő személy, képletesen szólva, *nekifutás nélkül* láthat hozzá az évad, s ami alapvetően szükséges, a következő évadok megtervezéséhez, szervezéséhez, a társulatépítéshez stb. Az 1995/96-os szezonban még nemigen tudja érvényesíteni az elképzeléseit. Hosszabb távú munka ez, s értelemszerűen mennél később lehet érdemben hozzáfogni, annál később mutatkozhatnak meg az eredményei is. Márpedig éppen a *Nemzeti* esetében most és már régóta mindenki – a szakma, a művelődéspolitika, a közönség – azt várja, hogy látványos sikerek szülessenek, javuljon a színház előadásainak szakmai színvona-

Művészetek Völgye

Ahol minden megtörténhet

Művészetek Völgye címmel nagyszabású kulturális eseménysorozat kezdődött a hétvégén a Balaton-felvidéken, melynek keretében július 23-ig négy falu – Kapolcs, Pula, Taliándörögd és Vigántpetend – „lakói, művészei, utcái, terei, pajtái, udvarai és mezői" várják a vállalkozó kedvű utazókat, érdeklődőket és a törzsvendégeket. A programsorozat fővédnöke *Kocsis Zoltán*, aki idén először nem játszik a fesztiválon.

Márta István, a Művészetek Völgye megálmodója és mentora a több mint kéthetes kulturális seregszemle legfontosabb elemének a helyi kezdeményezések és a nagy „sztárok" párhuzamos szerepeltetését tartja. A két éve létező Kapolcsi Színjátszókör, a Dörögdi Asszonykórus, a Monostorapáti Vegyes Kórus így egyazon program keretében lép fel például az Amadindával, a Mandel Quartettel vagy a Sonora Hungaricával. A kapolcsi iskolások képei pedig itt, a Művészetek Völgyében egyenrangú társai *Novák Henrik, Balázs Eszter* és *Szurdi Éva* munkáinak.

A pénteki nyitónap egyik legfontosabb eseményeként *Habsburg György* megnyitotta a XVIII. századi kapolcsi kovácsműhelyt és lakóházat, melynek szobájában lévő bútorok nagy része a faluból származik (így például a korabeli faragott falitéka is), a műhely felszerelését pedig a Veszprém Megyei Laczkó Dezső Múzeum bocsátotta a helybeliek rendelkezésére. Az esti, Taliándörögdön tartott díszkoncerten – melyen a Szent István Király Szimfonikus Zenekar és oratóriumkórus Kodály: Budavári Te Deum című művét adta elő – *Zongor Gábor*, a veszprém megyei közgyűlés elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, majd a Lövölde tér színpadán a Komédium Színház három színésze adta elő nagy sikerrel Shakespeare 37, „nem komplett" művét – egyetlen este leforgása alatt.

A szombati nap két legjelentősebb eseményét a Klastrom Színházban tartott Spiritus Noister és az Amadinda vendégjátéka jelentette. *Szkárosi Endréék* 1994 őszén alakult zenekara a hang, a költészet és a zene közös tereinek kollektív felderítésére vállalkozott, a falubeliek nem kis megrökönyödésére. Hagymaláz (agyzajmelodráma) című műsoruk fő kérdése, hogy – idézem – a történelem és szellem segítségével az individuális, kulturális, lélektani, társadalmi és nyelvi zárványokban élő testek találkozhatnak-e?

Nos, itt, a Művészetek Völgyében minden megtörténhet.

(jávorszky)

● Nagy sikerrel adta elő programját a Budapest Gyermekkórus szombaton az egyik legelegánsabb japán koncertteremben, a gifui Salamanca Hallban. *Botka Valéria* és *Csányi László* együttesét öthetes koncertkörútjának első kiemelkedő fellépésén a telt házas koncert végén meleg ünneplésben részesítette a japán közönség.

Hetven év, hetven szerep

Nicolai Gedda jubileuma

Kedden tölti be 70. életévét az operaszínpadok legnépszerűbb tenoristáinak egyike, *Nicolai Gedda*, aki kora ellenére még távolról csis című operájában. Nemzetközi karrierje egy évre rá kezdődött – a milánói Scalában *Mozart* Don Giovannijának Don Ot-

Favésetű székely világ

„Nemkívánatos" erdélyi metszetek Budapesten

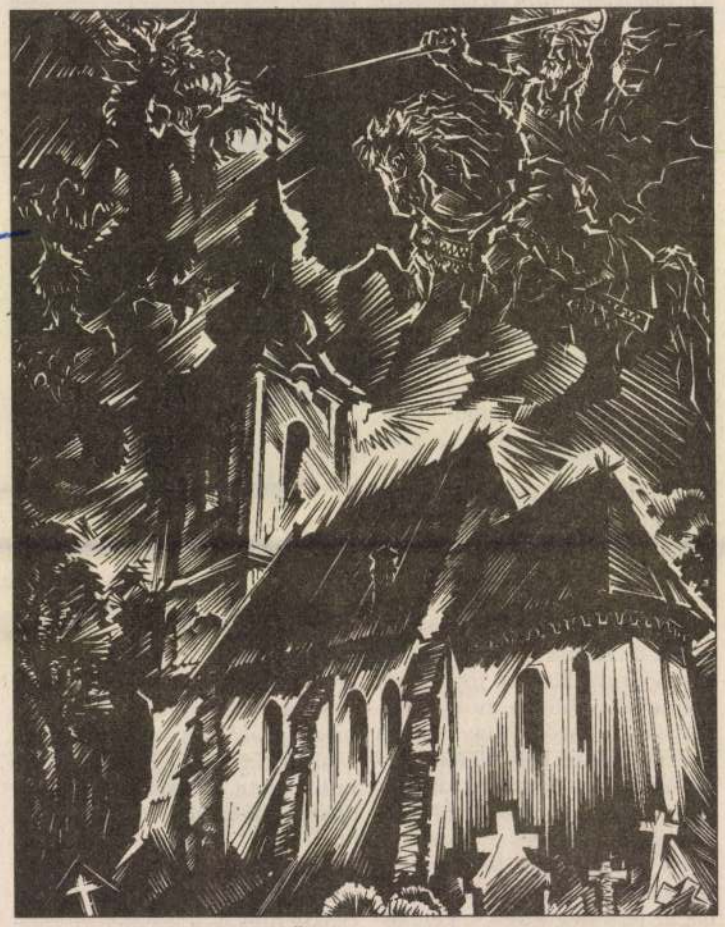

Imets László fametszete: Örök küzdelem – 1992

1981 után szóban félreérthetetlenül megfenyegetett: ha továbbra is ex libriseket küldözgetek külföldre, avagy „nemkívánatos" témájú képeket készítek, „ellátják a bajomat" – emlékezik önéletrajzában a kortárs erdélyi fametszés egyik legsikeresebb és legtehetségesebb alakja, *Imets László*. Hogy milyen rémképeket láthattak a fenyegetőző román hatóságok „nemkívánatosaknak", az egyértelműen kiderül az alkotó művészetét reprezentáló, a Vármegye Galériában rendezett kiállításon.

A határozott kézzel metszett favésetek szikár és erőteljes vonalai nyomán az eleven Erdély bontakozik ki, s ennek vajmi csekély köze van ahhoz a képhez, amelyet látni és hinni szeretett volna a hatalom. A szocreál fogalomrendszerét nem ismerő Imets nem átallott jellegzetes székely falvakat, katolikus templomokat, feszületeket, hegyvidéki pásztoremberek alakjait lapducba vésni olyan természetes valójukban, ahogy azok érintetlenül, az évszázadok mélységében gyökerezve léteznek. Önvallomása szerint Imets az alkotó munka csendes örömében kereste és találta meg a túlélés módját. A Dánfalván eltöltött gyermekkori évek élményeit igyekezett a csendes falvak világába burkolózva megfogalmazni, miközben a minden ember lelkében szunnyadó szépre, jóra és igazra vágyakozás egyetemes gondolatát is megjelenítette.

Az 1934-ben, Csíkszeredán született művész stílusa sok vonatkozásban közel áll *Varga Nándor Lajos* fametsző művészetéhez. A mély hazafias érzület mindkettejüknek közös jegye, ám míg Varga a negyvenes években még közvetlen módon, plakátszerűen, esetenként konstruktivista szellemben fejezte-fejezhette ki érzéseit, addig az egy nemzedéknyivel fiatalabb Imetsnek kínosan árnyalt módon, visszafogottan kellett ugyanezt tennie.

Az építésztechnikusként dolgozó Imets László autodidaktaként fogott az önképzőkörök rajztanulmányaihoz, majd víz-, pasztell- és olajfestéshez, később pedig – néhány évi kerámiakészítés után – a fametszéshez. Rangos kiállítóhelyen először a marosvásárhelyi tartományi őszi képzőművészeti tárlaton állított ki, 1967-ben. Ettől kezdve metszetei rendszeresen felbukkantak hasonló kiállításokon, miközben egyéni tárlatokkal is szerepelt belföldi városokban, valamint Lisszabonban, Luganóban, Lublinban és a tengerentúlon. A sikeres kiállítások sora persze csak az említett fenyegetésekig, 1981-ig tartott.

Ezúttal Budapest ad otthont képeinek az Erdély Művészetéért Alapítvány jóvoltából. A Vármegye utcai galériában szeptember 17-ig tekinthetők és vásárolhatók meg a kiállított, táji és vallásos témájú metszetek. A látogatók egyúttal megismerhetik Imets több tucat könyvillusztrációját is.

Bertók László Attila

IMH MDK

jegy

A budaujlaki gótikus kehely kosara (maradvány), ezüst urmutat- , 1777, IMH jeggyel.

/Budavári Nagyboldogasszony-templomban. /

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

45.1.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT.
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 SEP. -1

KÖNYVTÁROS

1021

Imets László ex librise

bzga

kat
ene
szak
ipar
beli
lönö

zetvédelemtől az elektronikáig és a háztartási eszközökig terjedő területeken kalauzoló fejezet alkalmaz további, sokrétű bontást. Minden művet jellel, egy, két, illetve három kereszttel is minősít a bibliográfia, aszerint, hogy az adott munkát melyik osztályba járóknak ajánlja. (1983. 91 l.)

Imhof Mórc

Katonai térépés

~~1933.~~ j.

l.

Vasi Szemle

1938. 36. l.

MDK

Imhof, a kölni nobrán dinasztia egyik tagja, 1841-ben Nonnenwerth-be jött, h. Lint F.-t a kölni Müvinegyes.-t számára lefesse. Portré.

Musik. Bd. 41. S. 11.

Dr. André Csatkay: Versuch einer Franz Lint Ikonographie. Sonderabdruck aus den „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 58.

MSK

JOH ANDREA IMHOFF, pékinas

1754-ben Maria Terézis zászlót adott a soproni pék-céhnek. Ünnepen a zászlót kék sapkaban és fehér leibliben a iansoknak kellett vinniök. A ruhat a céh adta nekik, de egyizben 50 magyar forintot kellett fizetniök érte. Joh. Andrea Imhoff gebürtig von Ligniz 50 forintot fizetett. 167. old. 42. jegyz

DDOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX. századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. sz. Győr, 1975é

IMETS László

A gyergyószentmiklósi örmény katolikus templom
(Imets László metszete)

éntek előtt ezt nem
g. Annyit azonban
ogy a vakon szüle-
űn következménye.
azért dőlt rá tizen-.
t azok bűnösebbek
él (Lk 13,4). Krisztus
a meg az ártatlan
de ezt csak hit a-
i. Erre is lehet al-
y szent életű rab-
számára nem szük-
a hitetlen számá-

ek Siloe tavában
mely Jeruzsálem-
nem messze. „Si-
küldött." Jézus az
benne megmosak-
edik —, az elnye-
kegyelem látását.
liumában a „zsi-
l szemben álló ré-
ntik, nem az egész
aga is zsidó em-

az a tény, hogy vakon született, mu-
tatja, hogy mennyire bűnös, és még ő
akarja oktatni őket!

A meggyógyított ember megvallja hitét: Jézus a megígért Emberfia, aki látókká teszi a vakokat, de vakká teszi azokat, akik azt állítják magukról, hogy látnak. A farizeus vaksága éppen abban áll, hogy azt hiszi, lát. Aki magát tökéletesnek tartja, az nem szorul a megváltásra, az fölöslegesnek tartja Jézus megváltói művét. Mivel Isten szabad akaratú embert teremtett, csak azok nyerik el az üdvösséget, akik szabadon belátják, hogy igenis rászorulnak a megváltásra. A nagyböjti idő éppen ebben segít minket: beismerjük esendő voltunkat, átérezzük bűnösségünk, és a bűnbánatban megtisztulva Jézus ismét megnyitja szemünk, hogy felragyogjon lelkünkben a keresztségben nyert tiszta világosság. Sámuel próféta a külső szerint ítélt, de Isten rávezette a belső meglátásra (olvasmány: 1 Sám 16,1.6—7.10—13). Szent Pál pedig e-

KERESZTÉNY SZÓ
KOLOZSVÁR 1990 -03- 25

Ymmer
kartogr. 1789

l.

Eperjesy 1929
84. l.

Immerblum Sarolta

ötvös

1911–15

Éimisk 1930. 84. l.

etes trónuson áll s jobbra fordult.
pőjén és balját oldalán lógó kárdjának
. Prémkucsmáját forgó díszíti, bajú-
rövid. Bokáig érő kontose brokát, hosszú
ttér hegyes vidék várral. Felirata a felső

:
VS
S
AVS
gEN
VT.
A.
576.

i a vonalkeretnek 17·8 : 12·9 cm.

92.

. 332/98
– 27.

Immerblum Sarolta

V. évés szakoklevelet kapott jó eredm.

Kimisk 1915/16. 43. l.

en szemlélhető, hol az előtér-
; terül el, a melynek lombos
ös cseréppel fedett épületeit
a uralja. A víz innenső part-
zelében, három bekötöttfejű
got, a melyből egy a földön
ben, de a túlsó oldalon, föld-
ó piros réklis asszonynyal.
a partmenti lombos fák, a

n. — Lelt. sz. 4174. — Vétetett
leirat szerint 700 K-án (1051–
; 28-án (1280–912). — Elszá-
-912). — Az elszámolásra nézve
nányt.

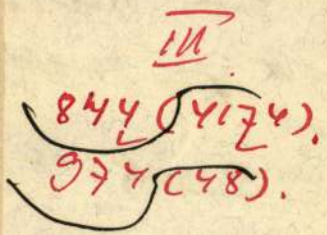

Immerwohl György

Kassai aranyműves 1722-ben készítette a kassai Immaculata-szobor három trébelt és aranyozott vörös vézplakettjét, melyek az elséget, dögvészt és a háborut ábrázolták allegorikusan. Ezeket az 1881-iki restauráláskor helyükről levettek s megőrzés végett a városi levéltárban, utóbb a városi múzeumban helyezték el.

Wick Béla dr. A kassai Immaculata-szobor története. Košice-Kassa 1928-15. l.

1005.

I

403

1005. Andrea d'Agnolo del Sarto követője.

A mester sz. Firenzében 1487-ben. † ugyanott 1531-ben.

Madonna a gyermekkel és szt. Anna.

Jobbról ül Mária és a jobb kezével átkarolva tartja Jézust, ki a balról helyet foglaló és feléjök néző Annától a piros szegfüt veszi el. A Madonna kendője vállaira omlik, szűk ujjú magas ruhája rózsaszínű, palástja kék. A szőke gyermek meztelen. Szt. Anna pedig, ki jobb kezével a térdére támasztott nyitott könyvet tartja, fejét turbánszerüen kötötte be. Ruhája magas és kendője narancssárga. Az ábrázoltak mögött épületet látunk, melynek lépcsőjén, levett kalappal kezében, szt. József beszél az ajtóban álló nővel, míg jobbról a korlátnál egy fiatal ember néz a háttér felé, hol hegyes vidék terül el épületekkel és

(Immerwohl)

Imrvol Gáspár

ötvös

1720 Löcse

Nyilván: Immerwohl és nem Imrech, mint Illessy – id. m. 394. l. – közli.

Kapmagyarornötvösök 20 l.

tüzérség és hajóépítők.

okkal burkolt tengerparton az előtérben
közül kettő a vaskorláthoz dül s az
a háttérben balra három kölegény áll láb-
s jobbra három tüzér foglalatoskodik
menten négy egy-árbocos hajó kötött
p vagy csákó; egy vagy két elejű sötétkék
gyszínű hajtókával, vállrojttal vagy vállpereczczel
spiros passepoillal,
ugfokozathoz képest paszomántosikkal vagy
ség felszerelésének szija fehér s a gyalog-
kereszteződnek. Feliratai a kép alatt:

rie-Artillerie u. Schiffbau-Corps"
gschwandtner"
k, Verlag und Eigenthum der Kunsthand-
Wien."
, méretei 33.6 : 25.3 c/m.
Armée nach der neuesten Adjustirung. Ge-
hirt von A. Pettenkoffer und A. Strass-

(fekete nyomás, chinai papiroson).
(ozinezett, ~~ozinc~~ halányomással).
55/93 N° 1235.

Imman, Henry
festö

l.

Csat-Frey Öst Kunsth
XXIV.k

136-l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
258

Peigne - Delacourt. Notice raisonnée
un tranche - tête.
Paris, 1866.

4.

id.

Immerwohl György, aranymüves

1723. 3 rézbevert és aranyozott plakettet készitett a szoborra.

Siok Béla dr: A kassai Immaculata-szobor története. Kosice-Kassa, 1928. 15 l.

Wick Béla dr =

A Kassai Immaculata-szobor története.

Košice – Kassa 1928.

I.

Az Immaculata-szobor megalapítása.

1923-ban kétszáz esztendeje mulott el annak, hogy az Immaculata-szobor Kassa piacát dísziti. E két évszázados határjelzőnél méltó, hogy visszatekintsünk e remek emlékmü multjára, összegyüjtsük történeti adatait s megőrizzük ezeket a jövendő számára.

A XVIII. század első felében a kassai katholikusokat a vallásos müemlékek létesitésének lelkes buzgalma hatotta át. Erre hangolta őket a kiállott sok csapás és szenvedés, a mely e korban kemény próbáknak tette ki a város és környéke lakóit.

A nemzeti fölkelések és szabadságharcok idején Kassa a hadak útjába esett. El kellett viselnie minden háborús bajt, nyomorúságot és inséget, sőt ami ezeket betetőzte, a harcok nyomában járó ragályt: a pestist s a bélpoklosságot is. Kassa történetirói följegyzik, hogy 1709-ben a városi lakók a mirigyhalál elől erdőkben kerestek menedéket s hogy 1710-ben június, julius és augusztus hónapokban naponkint 20-nál több ember halt meg ragályban, ami igen nagy vesztességet jelentett az akkor alig ötezer lakosu városban.

Midőn a fegyverek zaja s a ragály veszedelme elmult s beköszöntött a békés munka korszaka, a folytonos rettegés és évszázados sorscsapások nyomása alól fölszabadult lelkekben a kiengesztelés gondolata és vágya s a Gondviselés iránti hálaérzet a régi vallásos müemlékek felkarolásában s újak alkotásában talált megnyugtató, nemes kielégülést.

A XVIII. század első tizedére esik a domonkosok egyházának, 1718-24 évekre a ferencrendiek zárdatemplomának átépítése. 1731-ben, húsz esztendei szünetelés után, berendezik ismét istentiszteleti célra az orsolya apácák templomát s 1747-ben a kitatarozásra szoruló szt. Mihály kápolnát. A szt. Erzsébet dómot, e század folyamán, két órával (1757), új templom- és toronytetővel (1775), belsejét új padokkal, új szószékkel (1762), új orgonával (1764), márványpadlóval (1767) látják el s három kelyhet (1769) és egy igen értékes Szilassy-féle szentségmutatót (1770) szereznek számára.

Egymásután létesülnek ez időben Kassán az egyházi műalkotások. 1710-ben építik az alsó külvárosi sírkertben, a ma már nem létező szt. Mihály temetői kápolnát, 1715-ben a Vereshegyen, a domonkosok szőleje mellett, a szt. Rozália fogadalmi templomot. A Pesti uton a katonai raktár közelében látható Szentháromság oszlop talapzatának évszámjelzése az 1722. esztendőt jelöli meg fölállítása idejének. 1730-ban építik az alsó külvárosban a Szentlélekről nevezett kórház mellé a „Szentháromság-" templomot. 1734-ben készült a Hernád felső hídjánál lévő Nepomuki szt. János szobra. 1737-ben indul meg a Kálvária építése, 1754-ben készíti Hartmann József neves kassai képfaragó a jelenleg a szt. Orbán-torony déli falánál álló szt. Flórián-szobrot. Ugyane század közepe táján épült az alsó külvárosban, a katonai raktár udvarán ma is létező Nep. szt. János kápolna, a mely 1771-től az e helyen kihasított hasonnevü temetőnek kápolnája lett.

A XVIII. század elején, az 1720—23 években emelték Kassa piacán, a ma is fönnálló remek Immaculata-szobrot is.

*

Az Immaculata-szobor létrejöttét Tutkó József Kassa Történelmi Évkönyvének írója, az 1720. esztendőhöz fűzött följegyzésében a következőkép adja elő: „A városnak azon helyén, ahol a régebbi időben katonai vesztőhely (patibulum militare) vala, annak tanácsa, az idevaló jezsuita atyák s Erdődi Gábor egri püspök közremunkálása által, a szűz Mária tiszteletére remek kőszobor emeltetik. Okt.

6-án tétetett le annak talpköve Máriássy Sándor, a város plébánosa által. Azonban e szép mű az idevaló póstamester Flachenfeld Victorin buzgóságának köszönheti létét, ki mint tulajdon, mind pedig e végre másoktól adakozásképben benyujtott költségen a munkát elkezdvén, azt be is fejezte."[1]

Amit e krónikaszerü rövid följegyzés néhány szava elmond, az csupán csak néhány odavetett vonással jelöli meg azt a tényt, amelyet az Immaculata-emlékműről a városi levéltárban őrzött okmányok részletesen tárnak elénk.

Maga a gondolat, hogy a boldogságos Szűz tiszteletére Kassán szobormű emeltessék, nem volt új dolog. Mintegy félszázaddal előbb már fölmerült ilyen terv. Midőn ugyanis 1673-ban a városi tanácsba katholikusok is bejuthattak s a katholikus Fodor János bíró mellett a szenátorok felét katholikus polgárokból választották meg, ezek, ez örvendetes esemény emlékére, fogadalomképpen elhatározták, hogy a város szabad piacán Immaculata-emléket állítanak.

Az erre vonatkozó s kortörténeti szempontból nagyjelentőségü okmány eredeti szövege a következő:

„Postquam Divina cooperante gratia, in Civitate hac Cassoviensi post centum jam fere evolutos haereticae Dominationis Annos, videre licet nobis Catholicos in Curia nostra Senatores, Tribunosque Viros, cum Iudice itidem Catholico; gratitudinem in DEVM, ejusque Immaculatam Genitricem, per nos qualem, qualem jure merito censuimus demonstrandam: hujus rei gratia optimum fore judicantes, et exemplo Augustissimi Imperatoris, Regis, ac Domini Domini Nostri clementissimi Leopoldi, triumphalis aliquis Immaculatae Virgini Colossus, Loco publico Civitatis hujus erigatur, in testimonium, Hungariae totius per Sanctissimum Regem Stephanum, Eidem Beatissimae Virgini, ritu testamentario legatae.

Quam in rem, Nos Catholici Senatores, cum Generoso Civitatis Iudice, Eidem Statuae locum publicum

[1] Tutkó József, Szabad királyi Kassa városának Történelmi Evkönyve 1861. 170 l.

libenter concedimus, Sumptibusque necessariis nostram quoque possibilitatem promptissime devovemus: Spem post Deum, eam in Beatissimam Patronam figentes, ut felicissima Religionis Catholicae iterato inchoatae Auspicia durent in aevum hoc Loco nostro, ac propagentur. Id quod Subscriptione nostra, sigillisque propriis munitum voluimus. Cassoviae 2-a Martij, Anno 1673.

Ioannes Fodor Iudex Cassoviensis
Ioannes Kinysy Senator
Andreas Nadassy Senator
Andreas Harmathy Senator
Emericus Arvay Senator
Ioannes Lieszy Senator".[1]

Magyarul:

„Miután az isteni kegyelem közremüködésével Kassa városában, a már mintegy száz esztendős protestáns uralom után, a tanácsházban katholikus szenátorokat és tribunusokat láthatunk a hasonlókép katholikus bíróval együtt, jogosnak és méltónak tartottuk, hogy Isten s az ő Szeplőtelen Anyja iránt hálánkat kimutassuk. Ezen célból a legjobbnak azt ítéltük, hogy legfelségesebb császár-királyunk s legkegyelmesebb urunk Lipót példájára, e város nyilvános terén, a Szeplőtelen Szűz diadalmi emlékműve állittassék föl annak tanuságául, hogy szent István király egész Magyarországot végrendeletileg e legszentebb Szüznek hagyományozta.

Ez okból mi katholikus szenátorok, a város nemzetes bírájával együtt, e szobor számára nyilvános teret örömmel engedélyezünk s a szükséges kiadásokhoz tehetségünket a legnagyobb készséggel fölajánljuk, reményünket Isten után legszentebb Pátrónánkba helyezve, hogy az ujraéledt katholikus vallásnak kedvező sorsfordulata e helyen örökké tartson és tovább terjedjen. A mit aláírásunkkal és saját pecsétünkkel megerősíteni kivántunk. Kassán 1673. esztendő március 2-án.

[1] Kassa-városi levéltár. 19456 sz.

Fodor János kassai bíró, Kinysy János szenátor, Nádassy András szenátor, Harmathy András szenátor, Arvay Imre szenátor, Lieszy János szenátor."

E kegyeletes szándék nem vált mindjárt valóra. A csakhamar beállott mostoha idők, a Thököly-fölkeléssel, majd pedig a Rákóczy-harcokkal járó súlyos megpróbáltatások félszázadra vetették vissza az 1675-iki magistratus nemes terveit.

Midőn a XVIII. század második tizedében már elültek a mindenfajta bajok és zavarok s nyugalmasabb, békésebb napok derültek Kassa lakóira, ismét föléledt az Immaculata-szobor eszméje. Egyes katholikus férfiak s köztük különösen Flachenfeld Victorin postafelügyelő lelkes buzgalommal karolták fel ez ügyet, a minek csakhamar az lett az eredménye, hogy 1720-ban már megkezdhették a munkát s a város felső piacán, ünnepélyesen letehették az Immaculata-emlékmű alapkövét.

Történeti okmányaink s ezek között különösen a Kassa-városi levéltárban őrzött „Protocollum Marianum" kéziratlapjai a következőkép beszélik el e szobor létrejöttét.

A szeplőtelen szent Szűz kassai tisztelőiben ért meg a gondolat, hogy az Istenanyának emlékszobrot állítanak a város piacán. A katonai őrállomás közelében azon a helyen, a melyet a katonai igazságszolgáltatás azelőtt vesztőhelynek (locus iustitiae) használt.

Kéréssel fordultak hát Erdődi Gábor egri püspökhöz s Kassa város tanácsához, hogy a terv megvalósításához megnyerjék a két illetékes hatóság hozzájárulását.

Mindakét helyen élénk visszhangra talált a kegyeletes, szép szándék úgy, hogy a püspök és a városi tanács engedélyével, a mondott helyen, 1720-ban az alapok ásását már megkezdhették. Rövid idő alatt elkészült az egy ölnyi mély és kilenc öl széles üreg az alapfalak befogadására.

Az ünnepélyes alapkőletételt 1720. október 6-án, a szt. Rózsafüzér napján, tartották meg. Népes körmenet vonult ez alkalommal a szt. Erzsébet-dómból a helyszínére, Máriássy Sándor plébános bersi c. prépost vezetésével, a

városi hatóság s a hivatali előkelőségek részvétele mellett. A menetben diszes vánkosokon vitték az alapkőbe helyezendő ereklyéket: szt. Marcellin, szt. Bálint, szt. Sebestyén mártirok és XI. Ince pápa ereklyéit, az emlékérmeket s feliratos réztáblát.

A szertartás helyén az alapkövet a király képviseletében és nevében br. Mednyánszky Pál, a szepesi kamara administrátora tette le. Máriássy Sándor plébános azt a szokásos egyházi szertartással megáldotta s templomi üstdobok és harsonák hangjánál az alapkő üregébe az emlitett ereklyéket és érmeket elhelyezte, a nyilást a feliratos rézlappal lezárta és sajátkezüleg befalazta, mialatt a segédkező papság zsoltárokat énekelt és imákat mondott.

Az ereklyéket és érmeket lezáró rézlapra a következő latin emléksorok voltak rávésve:

DIE SEXTA MENSIS OCTOBRIS ANNI CVRRENTIS
AD
Maiorem gloriam et honorem Immaculatae Virginis
MARIAE
Sedente CLEMENTE · XI · Rom : Pontifice
SVB
Augustissimis Auspiciis
CAROLI · VI ·
Romanorum Imperatoris Germ : Hispan: et Hungariae
REGIS
per
Illustrissimum Dominum
PAULUM MEDNYANSKI : L : B : DE MEDGYES
Sac : Caesareae Regiaeque Mattis : Inclytae Camerae Scepusiensis
Administratorem in erigenda Pyramide primus lapis
positus est,
quem
Reverendissimus Dominus
ALEXANDER MARIASSI PRAEPO :
B : Virginis Mariae de Bers Reg : Lib : Civitatis
Cassoviensis Plebanus Solemni Ritu reliquiis
S: S: Marcellini Martiris, Sebastiani mart:
Valentini Martiris Innocentii. XI.
munivit.

Magyarul:

„A folyó év október hatodik napján (a latin szövegü első sor chronosticonjának évszámjelzése: 1720) a szeplő-

telen Szűz Mária nagyobb dicsőségére és tiszteletére, XI. Kelemen római pápa uralkodása alatt, VI. Károly római császár, Németország, Spanyolország és Magyarország királyának legfenségesebb oltalma alatt, méltóságos br. medgyesi Mednyánszky Pál úr, ő császári és királyi szt. felség nemes szepesi kamarájának administratora, a felállítandó piramis alapkövét letette, a melybe főtiszt. Máriássy Sándor, a bl. Szüzről nevezett bersi prépost, Kassa szab. kir. város plébánosa, ünnepélyes szertartással, szt. Marcellin, szt. Sebestyén, szt. Bálint mártirok és XI. Ince pápa ereklyéit elhelyezte."

Az alapkőletétel alkalmával a szobor céljaira gyüjtést rendeztek. A hívek adománya 42 rajnai forintot tett ki, ez összeget a városi hatóság nagylelkü módon 100 forinttal pótolta meg.

A megkezdett munkát jó reménységgel és bizalommal folytatták. Csodás módon gyültek a pénzadományok. Nemeslelkü adakozók szinte versenyezve ajánlották fel a szükséges összegeket ugy, hogy az időközben beállott munkadrágulás ellenére is, a müemlék építése állandóan zavartalanul tovább folyt.

Hogy a közfigyelmet fölhívják a készülő szoborra, mintájáról Strassburgban 300 darab rézmetszetü lapot rendeltek s azokat az adakozók között szétosztogatták. A rézmetszet készítője Pfantz Gottfried müvész volt.

A munka oly serényen haladt, hogy 1722. augusztus havában a kilenc öl magas barokkstilü obeliszk s Griming Simon képfaragó mester mütermében a kilenc lábnyi Immaculata-szobor már készen állott.

Havas Boldogasszony ünnepét választották a szobornak az oszlopra való helyezése napjául. Az obeliszk épitőállványát fenyőgallyakkal földiszitették ez alkalomra. Délután 2 órakor üstdobok és trombiták hangja jelezte az örvendetes mozzanatnak elérkezését. Az érdeklődők tömege állotta körül e nevezetes esemény színhelyét. A feladatot szakavatott kezek végezték, a csigák és kötelek szabályszerü módon működtek s emelték az Immaculata-szobrot a magasba, hogy elfoglalja helyét az angyalokkal ékített obeliszk tetején. Erős, leólmozott vasrudakkal kö-

tötték össze a szobor talpát az oszloppal, hogy szilárdságot biztosítsanak a merész-karcsuságu oszlop tetején álló Madonna alaknak.

A szobor sikeres elhelyezése után, az állványról, a nép közé nyomtatott lapokat szórtak le, melyek szövege ez örvendetes eseményt a következőkép örökíté meg:

Deo aVspICe
BeatIssIMa VIrgIne HVngarIae RegIna Cooperante
seDente InnoCentIo XIII. sVpreMo PontIfICe
IMperante DIVIna gratIa CaroLo VI. RegnI HVngarIae apostoLo
PIIs VotIs LargoqVe LIberaLItate fIDeLIVM
totIVs orthoDoXae ReLIgIonIs seMpIternae ConsoLatIonI
IpsIs nonIs AVgVstI MarIae aD nIVes ConseCratIs
haeC statVa DeIparae VIrgInIs MarIae CassoVIae posIta.

Magyarul:

„Isten segitségével, a boldogságos Szüz Magyarország királynéjának támogatásával, XIII. Ince pápa uralkodása alatt, VI. Károly, Isten kegyelméből Magyarország apostolának uralma alatt, a hívek jámbor fogadalmából s bőkezü adományaiból, az egész katholikus vallás örök vigaszára, augusztus 5-én, Havas Boldogasszony napján, Szüz Mária Istenanyának a szobra Kassán felállíttatott."

A latin szöveg minden egyes sorának (az első kettőt egynek számitva) chronosticonja az 1722. évszámot adja.

A nap örömére a munkásokat megvendégelték s arányszerint ezüst és aranypénzzel megjutalmazták. Este a földiszített állványt kivilágitották s a hívek a szobor előtt zenekisérettel lorettoi litániát s egy ez alkalomra szerzett Mária-éneket énekeltek.

Ez örvendetes esemény után még egy esztendőre volt szükség, hogy az obeliszk környezete is elkészüljön s az emlékmű a maga teljes egészében rendeltetésének átadható legyen.

1723. október 3-ika, az olvasós Boldogasszony ünnepe s az alapkőletétel harmadik évfordulója volt az Immaculata-szobor fölszentelésének a napja. Az egyházi szertartást akkor Kozma Péter pankotai c. prépost végezte. A papság, a város összes szenátorai és előkelőségei, nagy néptömeggel vonultak a dómból a szoborhoz. Üstdobok és trombi-

ták hangja jelezte az ünnepélyes szertartás megkezdését. Előljáróba a lorettoi litániát énekelték el zenekisérettel, Kozma Péter prépost a szobrot s az egész emlékművet az előirt szertartással megáldotta s a végén mozsárdurrogtatás mellett ünnepélyes Te Deummal hálát adtak a díszes műremek szerencsés befejezéséért. Este pedig az egész emlékművet s feliratait kivilágították.

Ezzel a ténnyel lezárult a három esztendeig tartó serény munka. Az Immaculata tisztelői boldog örömmel tekinthettek óhajuk remek teljesülésére, a mely méltó volt lelkes szeretethez és nemes áldozatkészséghez, amellyel az eszmét fölkarolták s megvalósították.

Azok sorában, a kik e cél érdekében fáradtak, legtöbb érdemet szerzett a szobor létesítése körül Flachenfeld Viktorin, akit a műemlék gondnokának választottak meg.

Az emlékműnek főalakja:

az arannyal, ezüsttel befestett 14 méter magas háromszögü obeliszk tetején álló szeplőtelen Szüz Anya Mária. Feje körül csillagkoszoru, lábai alatt az aranyozott földgolyó a holdsarlóval s a szájában almát tartó paradicsomi kígyóval. Az Immaculata nemes alakja, mellérezárt karjaival és tekintetének szelid bájával, vallásos bensőséget, nemes nyugalmat és jóságot sugároz le. Híven ábrázolja az Apokalypsis asszonyát: „kinek öltözete vala a nap, lábai alatt a hold és fején a tizenkétcsillagu korona."

A szobron úgy az erőteljesen mintázott testtartásban, valamint a ruházat dús fodrozatának mozgalmas elrendezésében, lendületesen mesteri formaérzék érvényesül. A felhőmotivumok között szárnyas angyalkákkal és angyalfejekkel gazdagon díszített obeliszk merész karcsusága, a lépcsőzetes és volutás talapzattal s ennek szögleteire helyezett szobrokkal harmonikus egységet alkot s az egész műemléket e barokk-szobormüvészet klasszikusan megszerkesztett remekbekészült alkotásává teszi.

A szobor mellékalakjai a trylobuson, vagyis a háromszögben szétágazó alapon, szt. József, a boldog kimulás pátronusa, szt. Sebestyén római katona, a pestis és szt. László király a háboru elleni védőszent. Ezeken kivül a

Protocollum Marianum pénztári naplója szerint a műemlék körül ekkor még szt. Mihály és Gábor arkangyalok, szt. Ignác, Xavéri szt. Ferenc, Nepomuki szt. János, szt. Erzsébet és szt. Barbara szobrai állottak.[1]

Az emlékoszlopot tűzben aranyozott ma is látható dedikációs feliratokkal ékesítették. Ezek egyikét az oszlop homlokzati részén angyalalakok tartják. Latin szövege a következő:

S. MARIA
S. IOSEPH, S. SEBASTIANE
S. LADISLAE UT
A FAME, PESTE, BELLO ET CUNCTIS MALIS
PRAESERVEMUR, LIBEREMUR
INTERCEDITE PRO NOBIS APUD
DEUM
CVI
LAUS, HONOR, GLORIA
IN SAECULA. MDCCXXII.

Magyarul:

„Sz. Mária, szt. József, szt. Sebestyén, szt. László, hogy az éhinségtől, pestisragálytól, háborutól és minden bajtól megóvassunk, megszabaduljunk, esedezzetek érettünk a legjóságosabb és leghatalmasabb Istennél, kinek dicséret, tisztelet és dicsőség mindörökké. 1722."

A háromszögü talapzat mindegyik oldalán kerekded érclapon a bl. Szűzhöz szóló egy-egy latin fohász van. Szövegük:

AVE FILIA DEI PATRIS (»Üdvözlégy Atya Istennek Leánya«)
AVE MATER DEI FILII (»Üdvözlégy Isten Fiának Anyja«)
AVE SPONSA SPIRITUS SANCTI (»Üdvözlégy Szentlélek Jegyese«)

Az ovális lapok jobb és bal oldalán, hosszukás érclapokon, a talapzat három oldalán folytatódó felírás, az

[1] 1740 den 12 : X - br zahlt dem schlosser für beyde gatter zwisch heyl: Ignace, Michel und Gabriel, und Xavier macherlohn 50 fl. 12 xr. — 1741 den 13. 9 Marzen dem klampfer für die 2 latern : füssel bey den heyl Nepomuceni 1 fl 8 kr. 1752 für 1 kindl, oder Engel bey Ignace, Elisabeth den bildhauer für di arbeit 9 fl. für lohn für den Stein 1 fl. 10 kr, für die neue fundament steiner der hl. Barbara u. Elisabeth dem bildhauer 3 führ lohn 1 fl. — Protocollum Marianum.

építés idejének korszerü adatait tartalmazza. E latin szöveg a következő:

SEDENTE INNOCENTIO XIII. ROMANO PONTIFICE,
REGNANTE CAROLO VI. ROM. IMP. HUNGARIAE REGE.
PYRAMIDEM HANC VIRGINIS SINE LABE CONCEPTAE,
HONORI DIVINO, CULTUI S. MARIAE, DIVORUMQUE PATRONORUM.
PUBLICAE DEVOTIONI AC PERENNI MEMORIAE
COMMUNIS LIBERALITAS ET PIUS ZELUS POSUIT.

Magyarul:

„*XIII. Ince* pápa uralkodása idejében,
VI. Károly római császár, magyar király uralma alatt,
a szeplőtelenül fogantatott szüz ezen emlékoszlopát,
Isten dicsőségére, sz. Mária és a szt. Pátronusok tiszteletére,
a nyilvános ájtatosság számára és örök emlékül,
a közadakozás és a kegyes buzgóság állította föl."

A talapzat sugárágainak homoruan ívelt négyzetes végződéseiben eredetileg egy-egy vörösrézből készült s aranyozott dombormü volt beillesztve. Ezek az éhséget, a dögvészt és a háborút ábrázolták allegorikusan. Ez értékes, müvészi érclapokat az 1881-iki restauráláskor helyükről levették s megőrzés végett, előbb a városi levéltárban, utóbb a muzeumban helyezték el.

Az emlékmü épitője: Tornyosi Tamás építőmester,[1] a szoborművek megalkotója pedig a nála alkalmazott Griming Simon képfaragó volt.[2]

A három rézbevert s aranyozott plakettet Immerwohl György aranyműves készitette.

A kőfaragó munka vezető mesterei a lőcsei Horn Frigyes és Riedberger Péter voltak.

A festő, mázoló, az obeliszket ezüstöző, aranyozó és lakatos munkát többnyire helybeli mesterek végezték.

Az Immaculata-emlékhez a kőanyagot különböző helyekről szerezték be. Az obeliszk egész a Máriaszoborig lőcsei kőből való. Évek multán kitünt, hogy porladozó

---

[1] Tornyosi épitette a szt. Rozália fogadalmi templomot. Meghalt 1733-ban.

[2] Griming Simon 1723-ban Kassán polgárjogot nyert. Kemény Lajos »Kassa város műemlékei«. 1917. 22. l.

s nem időálló. A Máriaszobrot s a többi szentek szobrait egri kőből faragták. Ez az időjárásnak jobban ellenáll. A trylobus anyaga a Fűzér melletti Komlósról való. Ez a kő a legjobbnak bizonyult.

A lépcsők, kerítés, baluszterek, a szoborállványok és vízlevezetők köveit az eperjesi kőbányából hozták. Ez az anyag a legkevésbbé tudott ellenállni az időjárás viszontagságainak.

Az emlékmü előállításának összes költsége az 1729-iki beszámoló szerint: 4071 rajnai forint és 3 kr. volt.

Implom József

épitész?

mérnök?

lásd

Scherer

I. 50. l. 288. l.

31. l. 35, 39. 41.

templom és egyéb

tervek

lásd a két kötetes

mű igen sok

helyen

II. K. 457. l.

névmutató.

való felhasználása iránt
intézkedni szíveskedjék.

ív az ülést bezárja.

Kabó Károly
bír. jegyző.

< Implom József >
cikke

< > Gyula. Városok
Lapja. 1936. dec. 15.

polg. isk.
Fenti tanár Gyulán
az ottani múzeum és
könyvtár őre.

Scherer
II 386.l

Fenti tehát nem épitész!

Immerzwohl Mora I

~~Grimming Simon~~

Kassai képfaragó

Készítette 1721–22-ben a kassai Immaculata-szobrot. Felállítottak 1722 aug. 5. A környezet rendezése után felszenteltek 1723 okt. 3.

Irod

Wick Béla dr: A kassai Immaculata-szobor története. Košice-Kassa 1928.

A felhőmotívumok között szárnyas angyalkákkal és angyalfejekkel gazdagon díszített háromszögű obeliszk tetején áll a szeplőtlen Szűz Anya feje körül csillagkoszorúval, lábai alatt az aranyozott földgolyó a holdsarlóval s a szájában almát tartó paradicsomi kígyóval. A szobor mellékalakjai a háromszögben szétugazó alapon szt József, szt Sebestyén és Szt László király alakja. A szobron eredetileg még

Fa, méretei 54 : 45·5 cm. — Mandel: XI. –

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1835: XI. Cab. 7. *F. Barozio:* Der heil. Aegydius. — 1844: X. 15. *F. Baroccio:* Der heil. Aegydius. — 1865, 1866, 1867, 1869: XI. 24. *Baroccio Federigo:* Szt. Egyed.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: XI. 24. *Baroccio Federigo:* Szt. Egyed. — 1873: XI. 24. *Schule des F. Baroccio:* Der heil. Aegydius. — 1876, 1878, 1879: V. 210. *Baroccio F. iskolája:* Sz. Egyed.

Grinning Simon II

sz. Mihály és Gábor arkangyalok, szt Ignác, Xavéri sz. Ferenc, Nepomuki sz. János, szt. Erzsébet és szt Borbála szobrai állottak. A talapzat sugarágainak homornan ívelt négyzetes végződéseiben eredetileg egy-egy vörösrézből készült s aranyozott dombormű volt beillesztve. Ezek az ehséget, a dögvészt és a háborut ábrázolták allegorikusan. Ez erélapokat az 1881-iki restauráláskor helyükről levették s megőrzés végett előbb a városi levéltárban, utóbb a múzeumban helyezték el. A három rézbevert s aranyozott plakettéket nem Grinning, hanem Immerwohl György aranyműves készítette.

995.

I
402

995. Federigo Baroccio tanítványa.

A mester sz. Urbinoban 1528-ban. † Rómában 1612-ben.

Szent Egyed.

Elől jobbra a nismesi egyházmegyének folyótól átszelt vadonaiban balra fordultan ül szent Egyed, ki bal kezét kinyujtotta, jobbját keblére tette, a néző felé tekint és egyházi ornátust visel. Hosszú haja, bajusza és szakálla ősz. Előtte a földön püspök-süveg és pásztorbot van, kissé hátrább pedig szarvastehén fekszik, mely őt tejével táplálta. A középtérben ház köti le figyelmünket, a folyótól szelt háttérben hegyek hullámzanak és az égbolt felhős.

A HAJÓTÖRÖTT

Véres szemét most felveté a Vágy
S szétnézett füstölgő romok felett
A völgyben, hol élte eddig életét.
Perzselt gyepén áll feketén a fák
Tar égett törzse, száll a pernyeszag...
Győzött a Fátum, itt már nincs remény.

S indult, hogy hagyja már örökre el
Szülőföldjét s az elmúlt ifjúságot
S kivándorolván, leljen új hazát
A Lélek ismeretlen messzeségén.

Ó végtelen a Lélek! Uj mezők
S kanyargó völgyek tárultak elébe,
Sodorta szél és vitte ős folyam,
Várták sötéten zúgó óceánok
S új kontinensen látott száz csodát:
Hogy más a fű, nem ismer rá a fákra
S les rá ezer szörny s nem sejtett veszély.
Dél, észak hol van? Hol kelet s nyugat?
Más csillagok ragyognak furcsa tűzzel
Nincs már Tejút és nincs Göncölszekér...

Uszott fatörzsön, épitett tutajt,
Hajóját üzte zöld taréju hullám
S holdfényen szegte omló csipke-hab.
Kergette Monszun, söpörte vihar,
Mint sebzett bálna hánykódott a tenger
Repülő felhők rongyai alatt
S kidobta puszta partnak fövenyére...

S ül most a Lélek messze szigetén
Hol nem járt még előtte senki más.
Tákol kunyhót s égeti rőt tüzét
A tárgytalan, emésztő sóvárgásnak
S rongy-zászlójával int a víz felé...

NAGY ZOLTÁN

Nyugat 1927. jan. 1

CLAUDE MONET

Claude Monet halála hírét hozták december hatodikán reggel a párisi lapok. Nyolcvanhat éves volt, régóta visszavonúlt *giverny*-i kertjébe s hosszú ideje már nem festett. Nem csoda, hogy halálhírének olvasói közül sokan elcsudálkoztak: ó, hát még élt! Nem, mintha elfelejtették volna, mintha visszavették volna a virágokat, melyeket valaha elé raktak. De ez a hosszú pálya már régen csúcsához ért. Csaknem hét évtizede, hogy Monet festeni kezdett s szinte fél évszázadja már nemcsak sebeket kapott, hanem babért és virágot is. S aztán kezdő korának, művészetének és nevének kapcsolata *Manet*-val! Felületességből épp annyiszor cserélték össze őket, mint ahányszor, az impresszionizmus küzdelmes éveinek kezdetén, csúfolódó rosszindulattal egy kalapba dobták nevüket. Manet hét vagy nyolc évvel idősebb; mint művész a múltakat kellőképpen tisztelő forradalmárnak számít, de embernek jómodorú, válogatós, finoman öltözködő, jó társaságokban megforduló. Mikor először összekerültek — a hatvanas évek legelején — Monet hozzáképest kis kócos, ki éppen hogy kikerült a montmartrei *rue des Martyres* kocsmájának titánjai közül. Fantin—Latour-nak, a batignolles-i műteremről festett képén Monet már Manet köréhez tartozik ugyan, ott van a históriai csoportképen, de a szélen, a sarokban, eldugva, mint szegény rokon, boglyas hajjal és szakállal s ruháját jótékonyan takarja el a jól megtermett s dandy-külsejü Bazille; Manet a kép centrumában, ápolt szakállal, divatos, világos nadrágban, lakkcipősen: tökéletes társaságbeli ember, sikereire, jövőjére és nevére rátarti. Mikor Manet először állott meg Monet kezdőkorszakának egyik még nagyon nyugodt, szinte jól fésült tengeri képe előtt, a név s a modor hasonlatossága egyenesen megdöbbentette, felháborította s ha talán nem is mondta szószerint azt, hogy: ki az a csirkefogó, aki az én nevemet s munkámat utánozza? — de valami nagyon hasonlót mondott. (Qu'est-ce que c'est que ce polisson?») Később összebarátkoztak és Monet volt az, kinek külsőségeiben eredetibb, újszerűbb, könnyebben programmá fejleszthető festési módja kétségen kivül befolyásolta a művésznek izmosabb, mélyebben kutató, különb ősökkel rendelkező — említsük csak Velasquezt és Goyat közülük — Edouard Manet munkáját. Az egy csoportba tartozó, egymásra talált, egymás dicsőségéért harcrakész művészek nevét s művét aztán még inkább összekapcsolták s alkalomadtán összecserélték: közönyből vagy rosszindulatból. Szójátékokat faragtak Manet-Monet-ról, együtt csúfolták őket a vicclapok s Jules Claretie fanyarul annyit mondott a fiatalok nevezetes 1874-es kiállításáról (Manet itt nem szerepelt), hogy Monet az nem más, mint egy kissé szélsőségesebb Manet (un Manet plus intransigeant).

Manet még az impresszionizmus beérkezése előtt (1883-ban) meghalt. Az impresszionizmus gyüjtőnevével egybefoglalt új tanok aztán az életben maradt Monet buján termő virágoskertjéből terjedtek el rendkívül gyorsan a világon. Heves ellenzés után hamarosan teljes nép-

szerűséget ért el a tizenkilencedik század francia pikturája. Aki haladni akar a divattal, alig ér rá a zászlótartók nevét megtanulni. Nem csoda, hogy az ősök, az úttörő hősök első rajvonalából a szimplifikáló egybefoglalás évtizedeken át együtt emelte ki a Manet-Monet kettőst s az elsőnek halála s a másodiknak már jó néhány évtizede teljes sikerei után egyformán elköltözöttnek vélte mind a kettőt.

*

Élete művét — való — már a háború előtt befejezte Claude Monet, férfikorának nagy harcai után évtizedekig megnyugodtan, derüsen munkálkodván.

Ezen a hétfői napon, mikor rövid nekrológjait olvasom, a múzeumok szokás szerint zárva vannak Párisban, de a zárt ajtók mögött a hétfői conférence-ok kis közönsége gyűlik össze. A musée de *Luxembourg*-ban M. *Régamey* «ancien éleve de l'école du Louvre» kezdi eladásait, a véletlen akaratából Monet-vel, kit követni fog Renoir, Sisley, Pissaro, Cézanne. Csupa elköltözött s már többé-kevésbé kellő perspektivából szemlélhető társa élére került hát itt is, akinek kihült testét még be sem fogadta az anyaföld. Mint hódoló látogatására, elmegyek a Luxembourg-ba, hol két-három tucat hallgató előtt — többnyire nők, néhány festetlenül rózsás arcú szép angol leány — beszéli el Monet életefolyását Régamey úr, fiatal, vékony, szőke bajuszu francia, közvetlenül, póz és nagy gesztusok nélkül. A teremben Monet nagy plein air-képe: «Dans un jardin» előtt kezdődik ez a véletlen okozta emlékünnep; a képen («femmes au jardin» s «dans le parc» címen is emlegetik) egyszerű kis koszorucska fekete fátyollal s az előadó is az emlékezés néhány szerény virágát küldi bevezetés gyanánt a *giverny*-i ravatal felé. Köröskörül Monet s baráti körének művei. Itt a «dejeuner» képe, aztán a másik oldalon Monet erkély-jelenete; Pissaro, Degas, Renoir, Bazille vásznai. Egy másik szobában: *les régates d' Argenteuil*, Monet-nak ez a kezdeti korából való pompás, friss tengeri képe, hideg-zöld vizével, sárgás-fehér vitorlafoltokkal, meleg-zöld parton vörösen világító házakkal. Még nincsenek elemeikre bontva a szinek, látni ugyan az ecset nyomait, de ezek figyelmesen, gondosan — bár elevenen — dolgozó kézre vallanak; ez az ecset még nem rohan, a tempótól reszketve, mint később, a múló fényjelenségek után. Azután a teljesen, kifejletten impresszionista Monet, a tradició, a képkomponálás, az idealizálás minden korlátjától szabad művésztől alkotott katedrális-sorozat mutatványai. S az egész rokonság, a nagybácsik, Boudin, az első tanítómester, Jongkind, az angol tengerfestő; a követők, hirdetők, töprengők, mint Sislev, Seurat; az erősebben egyéni Degas és Renoir; az egészen külön útakon járó Cézanne; az eretnek Gaugin s az ifjabb impresszionisták hosszú sora.

*

Claude Monet középpontjában állott az impreszionista művészetnek; oeuvreje körül kristályosodik valami megfoghatóvá, hozzáférhetővé az, ami előtte és utána is bizonytalan s olykor csak hullámveréseiben észrevehető áramlatok összessége... Tőle származtatják az elnevezést is. A hivatalos *Salon* melléktermeibe lökdösött s még onnan is több-

nyire visszautasított független és lázadó művészek 1874 április 15-én nyitották meg első csoportos kiállításukat Nadar-nál, a boulevard des Capucines-en. Részt vett Boudin, Cézanne, Degas, Morisot, Pissaro, Renoir, Sisley, volt még néhány azóta elfelejtett név s Monet öt képpel. Közülök az egyik ezt a címet viselte: «*Impression*, soleil levant». A párisi ujságok s főként a kicsik, azok a szabad szellemű s szélsőséges irányu időszaki lapok, amelyek a legmérgesebben hadakoztak és élcelődtek a rakoncátlan új művészet ellen, kaptak a szón. Előbb lenézést, gúnyt jelentett, midőn az *impressionalistes*-okat emlegették; később, mikor kezdett elmúlni a szó csúfondáros mellékize s az új művészettel méltó hangnemben vitázó, sőt a megértő kritikusok is elfogadták, akkor ezt az eredeti formáját a francia nyelv szempontjából barbárnak ítélték s lett belőle: *les impressionistes*, mint megjelölése egy sokfelé húzó, de bizonyos szálakkal mégis csak összetartott, ifjú emberekből álló művészcsoportnak s egy iránynak, festői világszemléletnek, amely közös nevezőre épp oly kevéssé hozható, pontos logikai kifejezéssel épp oly kevéssé körülhatárolható, mint akár a klasszicizmus, akár a romanticizmus, mint bármely iránya vagy csoportja akár a mult, akár a jelen művészetének. A közönség szélesebb rétegei számára azonban az impresszionizmus kifejezése sokáig olyasvalamit jelentett, mint midőn ma felületesen, vagy lenézően kubistának — az irodalomban futuristának — mondanak valamit, ami újszerü, nyugtalanító, népszerütlen — s esetleg valóban tart valami közösséget a kubizmussal.

Aki az impresszionizmus megjelölésével jóhiszemüen élt s valamivel szorosabban körülhatárolt területre akart rámutatni, annak minden esetre Monet körül kellett meghúznia a kört. Monet nem készített elméletet, leveleiből is alig hámozható ki művészi programm, de képeiből annál inkább. Aki a szénaboglyákat, a roueni katedrálist, a Szajna partját, a Louvre ablakából nézett Párist, a giverny-i kert sarkának vizirózsáit tizszer, húszszor, ötvenszer megfestette, napfényben ragyogtatva s ködbe burkoltan, színektől ízzón s egy-két tónusra hangoltan s e szélsőségek közé a napszak, az évszak, a világítás, a levegő-hatás skálájának minden fokozatát közbeiktatta — annak nem kellett szavakba foglalnia, hogy festői programja: a napfény s az atmoszféra által hordozott színhatások összességének észrevevése, elválasztása, megkülönböztetése, újra egybefoglalása s megörökítése. Ha jól emlékszem, Flaubert tanítása az író számára: egy szénaboglyát vagy fatörzset olyan behatóan kell megfigyelni s úgy kell leírni, míg s ahogyan semmiféle más szénaboglyához és fatörzshöz sem hasonlít. Az ábrázolásnak ez a módja erősen egyéniesítő; Monet módszere inkább tipizáló. Képeinek s munkametódusának tanulsága, tendenciája az, hogy a kép négy vonala közé foglalt természet-részlet egyazon időpont teljességében kerüljön vászonra, egyazon fény- és levegő-hullám árjától elöntve s minden foltja ugyanazt az impressziót szerezze vissza, amelynek szenzációját a festő érezte, midőn a nagy világból a maga vászna számára ezt a darabkát kivágta. Döntő jelentősége van a kép keletkezése pillanatának — mint időtartam persze ez sem veendő szószerint — s amit maga Monet mint fontos tulajdonságot kiemel: a spontanéité-nek, a fokozott közvetlenségnek. Nem

a tárgyat festi: a teret a tárgy s szeme között; az anyagról megfeledkezik, a téma közömbös, elbeszélhető tartalom nincs, tömérdek színelemből rakja össze még az aránylag egyenletes tónusokat is, ámde nem elemezi; nem analizist, hanem szintézist ád s mindezt — hite szerint — számítás nélkül, kompozició nélkül, rábízva magát hangulataira, belefeledkezve hol a tündöklésbe, hol a füst és a köd árnyképeibe; felszabadultan, exaltáltan, a lélek és a test szédült kielégüléséig: «festek, ahogyan a madár dalol».

Valójában Monet e dalai számtalan próba eredményei. Igaz, hogy a próbák a boglyák, vagy a roueni székesegyház tömérdek változata között ő maga nem tesz érték-különbséget. Mind egy-egy festői szempontból egyaránt becses impresszió, vagy impresszió-komplexum eredménye. Monet legtisztább képviselője a válogatást s számítást száműző impresszionizmusnak.

Előtte inkább realistáának nevezték a vele együtt lázadókat s ezt a kifejezést húzták rá a tizenkilencedik század harmincas évei óta s főként a század második felében mindazokra, akik a szabályos, akademikus, hagyományos, klasszicizáló vagy romantikus festéssel szemben bármilyen módon s irányban reakciót, tagadást, lázadást, vagy csak enyhe változást jelentettek.

Ezek a «realisták», «naturalisták» s később impresszionisták persze az egyes csoportokon belül is merőben különbözők, egyenetlenek s egymásnak ellentmondók. Az impresszionista csoportot a tartózkodó Manet az első kelletmetlen gesztus után támogatta ugyan, de nem állíott ki velük. Corot, ki már idős és tekintély a fiatalok előtt, de a hivatalos világ szemében még lázadó, lenézően nyilatkozott az 1874-es Monet-ről; Zola, aki verekedett értük, alig másfél évtized mulva már csalódást érzett. (Clemenceau hű maradt ahhoz, amiért mint ifjú kortárs lángolt; s nyolcvanöt esztendejével sírva ment barátja koporsója után.) Manet korán meghalt, Cézanne neve ma már az impresszionizmus ellenfeleinek zászlaján; Monet kitartott hosszú élete végéig s az új irány legjellegzetesebb reprezentánsa lett.

Monet keresi meg az új témákat, ő találja el a kellő kifejezés-módot, ő bontja elemeire a színeket s ő válik forrásává pointillistáknak, neoimpreszionistáknak, kik mint Seurat, Pissaro, Signac s kevésbé ismert rokonaik új melódiákat próbálnak kifejleszteni a motivumokból, amelyek fenyegetően elcsépeltek kezdenek lenni. Szinte az utolsó szót is ő mondja ki a csaknem huszonöt éven át variált Nymphéas-sorozat, végül valóban nem más, mint a *dernier cri*. Maga a modell is ingatag, reszkető, vibráló, nagy formák s lendületes konstrukció nélkül s e tavon úszó vizirózsák képén végül virág és lomb, viz és levegő, kép és tükörkép százezer táncoló színatomban összekeveredik mozgó felületü, hullámzó szőnyeggé válik, melynek van ugyan reális tartalma, de ez a tartalom — kis kertsarok, könnyü japános fahíd — csak arra való, hogy kiemelje a színnel és fénnyel túlhevített atmoszféra művészi, képbeli jelentőségét.

Monet-é a dernier cri; s a reakció, amely szükségszerüen következett el, természetszerüen vele fordult szembe, őt s benne az egész program-

mot tagadta meg s hozta előtérbe — a művészettörténelemben is szakadatlan hullámzás újabb tagja — a lényegest, a megkonstruáltat, a formailag komponált s egyensúlyra törekvő képet, a lokális színt s a színszegénységet; a befogadás, az impresszió helyett a belül kavargó — s a modeltől többé-kevésbé függetlenített — festői gondolatok kivetítését, az expresszionizmust.

Aki a tizenkilencedik század végétől a háborúig teredő évtizedek alatt tájképet fest s számot tart arra, hogy a kor, a jelen művészének tekintsék; aki egységes világítási, atmoszférikus s szinhangulatot keres; a szabad természet előtt ül vásznával és sommázva, de naturalista alapelvek szerint ad elő, aki a részletek kontrasztjaiból bizonyos tónusegységet szerkeszt; aki egyszóval az impresszionizmus sokfelé ágazó útjainak valamelyikén jár: Monet hosszú életpályájának valamely részével bizonyára kapcsolatba hozható.

A világ már el is felejtette, hogy él, pedig még dolgozik, Velencében jár s a viz, a fölötte szinte láthatóan mozgó atmoszféra, a napfénytől átitatott derüs párázat hatásában új bizonyítékokra talál festői programj aszámára. Közbe számtalan új és fiatal tehetség ügyesen, élénken, lendülettel, elokvenciával variálja ezt a programmot s a múzeumoknak az új nemzedék számára fentartott termeibe bevonúlnak azok a vidám, friss, tetszetős képek, melyeknek festői közvetlenül, vagy tudatig el sem jutott közvetítéssel Monet-től tanultak.

*

Monet oeuvre-je, tömérdek sok festmény, a világ minden táján szét van szórva. Párisban a *Luxembourg*-múzeum őrzi néhány ifjukori, csendesebb szavu, nemes tengeri képét, a kertbe telepített asszonyokat — a dejeuner sur l'herbe változata — a moulin de la Galette szines, nyugtalan portré-tengerét. A Moreau-gyüjtemény inkább a fiatal évek termését mutatja. A Louvre Camondo-gyüjteménye Monet-kben talán leggazdagabb; fogalmat ád a katedrális-sorozatokról, a vizirózsákról és a londoni ködképekről is. Ezeknek a londoni vásznaknak nagyrésze a vizirózsa-sorozattal párhuzamosan keletkezett. Monet ismételt angliai utazásainak eredményei gyanánt. Londoni, Temse-képei alapkonstrukciójukban inkább a régebbi, az *impression* művészére emlékeztetők. Jonkind mellett az angolok közül Turner és Whistler hagyot nyomot a francia mester munkáján. Már öregen, közvetlenül a háború előtt Velencébe látogatott el s a tenger iránt érzett gyermekkori szerelmének újraéledését csaknem harminc új kép jelzi.

A budapesti Szépművészeti Muzem kis francia kabinetjében két nagyon jellemző Monet-kép van. Az egyik a trouville-i kikötő bejárata: a művész korábbi korszakából (1870) való tengeri kép, finom, hideg szürke összhatású; rokonsága Corot-val, kinek egyik képe a szemben levő falon van, egészen kétségtelen, de Monet szürkéi nem csillognak ezüstösen, hanem hüvös, józan realizmussal igyekeznek jellemezni a tengert s a vele egyazon szürkés-kékes-zöldbe olvadó levegő-eget. Két oldalt, mint két sötét kulissza segíti elmélyíteni a perspektívát a parti töltés és egy hajó fekete teste. Mindez szinte csak jelezve, frissen a

helyükre tett, de nyugalmas foltokkal, a levegő részleteket felodja, a tárgyak súlyát elveszi, de még nem zavarja fel a tónusok csendjét. Egészen más a szomszéd falon a virágzó almafák képe. Ez már az a Monet, ki az impresszionizmus új lendületét, viharát, stilusát meglelte. Minden szin elemeire bontva s ideges ecsetvágásokkal odavetve táncol a vásznon; a tavaszi virágzás gazdagságát alig lehetne teljesebben visszaadni. Ennek a tájnak azonban megvan még a plasztikája, tér-szerkezete. A fák virágos koronája a térben áll, mögötte szépen domborodik a hegyoldal s rajta «ül» a kis hegyi falu kőházaival.

A múzeum modern magyar termének becses darabjai között nagyon sok nem jöhetett volna létre Monet nélkül.

Termékenysége rendkívüli. Munkája meg nem szakad a nyomorúság és visszautasítás legszomorúbb napjaiban sem s tart egészen hosszú élete utolsó évéig, mikor már látása teljesen meggyöngült. Csaknem ötven éves volt már s mintegy harminc éve dolgozott, mikor, a nyolcvanas évek végén befogadni, majd respektálni kezdték, az ellenzés és csúfolódás elcsendesedett, képeit pedig műkereskedője, Durand-Ruel, egyre inkább el tudta helyezni Amerikában. A kezdődő siker hatása alatt még többet dolgozott: nagyon sok képe van túl a tengeren.

Az oeuvre-nek elején a halkabb szavú, egyenletesebb, talán konvencionálisabb, a közvetlen elődökkel szorosabban összekapcsolt, az akkori kritika felháborodását minden esetre kevésbé érttető művek vannak. Az az erőteljes reakció, amelyet a tizenkilencedik század közepe előtt feltünő s egymást követő francia festőgenerációk képviselnek az elődökkel szemben, a különlegest, a jellemzőt, az egy-egy döntő részleténél erősén hangsúlyozottat igyekezett tenni a befogadott művészek megfésült, megmosdatott, általánossá erőtlenített, idealizált forma-készlete helyébe. A régiek tenorista-, hős-szerelmes- és primadonna-kultuszt űztek; a realisták nevén összefoglalható újak nemcsak az édeskés létől, hanem a romantikus szélsőségektől is igyekeztek szabadulni és modeljeiket (de még a tájakat is) mintegy a póztalan karakterfigurák közül válogatták.

Mikor Monet először kezdett kiállítani — helyesebben az első visszautasítások idején — húsz és egynéhány éves fiatalember korában csak hajra kócos; képeiben egyenesen megfésült, tengeri vásznai csak az uralkodó divat pillanatával szemben jelentettek lázadást; a régebbi múltban nem volt nehéz őseiket megtalálni. Camille, az úgynevezett zöldruhás nő (1866) arcképe nem oly kimérten s pontosan beállított, kiszámított, mint a nap divatja talán megkívánta volna, de nyugodt és diszkrét s anyagszerü selyem és bársonymodellirozását akár Veronesetől tanulhatta volna Monet.

A tájképek és tengeri vásznak e fiatal festője az angol Jongkind (később Turner) s az ifjak közt már annyira tekintélyes Corot tisztelője. A figurális képek, az alakokkal megtöltött plein-air kísérletek a nyolc évvel idősebb s elszánt festő-forradalmár gyanánt tisztelt Manet iránt árulnak el félreismerhetetlen szimpátiát. (Monet tisztelete Manet iránt rendületlen; az általa indított gyűjtés eredményén vásárolják meg az «Olympiát» a Luxembourg számára s örömünnepe, mikor a kép innen

bevonúl végre a Louvreba.) Giorgone óta minden festő, aki «visszatért» a természethez s elhagyta a heroikus kompozíciót: mind megpróbálkozott a *concert champêtre* valamely változatával. Monet déjeuner sur l'herbe-t festett (1868—70) éppugy, mint Manet s a femmes dans un jardin nagy vásznán igyekezett még következetesebben érvényesíteni a plein-air festésnek már kialakúló elveit. A hatalmas képet végig a szabad ég alatt, a valóságos tájról s élő modellekről festette; talán éppen ezért kissé száraz és kissé tudákos, részleteiben merev (mennyivel könnyebb, frissebb, szárnyalóbb Szinnyei majálisa, műteremben készült kép, melynek valóban csak impressziója, nagy foltokban való szinelrendezése termett a májusi ég alatt.) Monet fiatalságának nemzedéke kötelezőnek vallja a természet tiszteletét, az alapos megfigyelést, a hű visszaadást. A szabadban munkálkodókat a tengerhez közel eső francia föld s Páris, a mindig enyhén párás, a körvonalakat elmosó levegőjű város szinte magától rávezeti arra, hogy atmoszféra — *van* s ebben mintegy lebegnek a formák, hol közel a valósághoz, hol egyre eltávolodva tőle: a *vue* helyébe lép a *vision*, a látottat felváltja a látszat, sőt a látomás. Ezek a párából kiemelkedő látomások, ezek a látszólag nyersen kivágott, kompoziciós szabályokkal nem törődő képek, az *impression* elődei és utódai, ezek bőszítették fel legjobban a Salonnak józan, száraz, elbeszélhető s végig követhető tartalmú képekhez szokott hangadóit. Az impresszionista csoport tagjait és barátait pedig, miközben a valóságra esküdtek, Monet-nak éppen ezek, a naturalizmustól valójában elkanyarodó művei érdekelték.

Monet munkájának első évtizedében szinte az a spanyol-japán izű erőteljes, de nem lármás piktura dominál, amelynek Manet kiválóbb, tartalmasabb, artisztikusabb képviselője. De a plein-air program, az első s összesítő benyomások, az *instanéité* gyors és mégis teljességre törekvő megfogása s megrögzítése Manet-t, az idősebb és az ifjú lázadók körében sokkal inkább elismert mestert is izgatta s kísérletekre hajtotta. Ez a trivalitástól vissza nem rettenő szin-hangszerelés azonban alapjában idegen volt a nemcsak embernek, hanem festőnek is disztingvált Manet-től. Mint egyik méltatója mondja, nem érte utól a világosságot s csak oda terelte az impresszionizmus felé az új nemzedéket, maga nem lépett be az ígéret földjére.

Manet 1883-ban, alig ötven esztendős korában meghalt s meglehetősen zárt és egységes oeuvre-t hagyott hátra. Monet csak ebben az időben kezdte kiformálni azt a rendszert, amelynek segitségével egy-egy témakörről a legkülönbözőbb világítási s atmoszférikus hatások alkalmával festett képsorozatokat alkotott; a nyugalmas szemlélődést teljesen elhagyta, egyre gazdagabb és egyre hangosabb zenekarral dolgozott, új és meglepő effektusokkal lépett a világ elé, iskolát teremtett s szabad utat nyitott persze a könnyű hatásokat kergető epigonok sokaságának is.

Már a tengeri képek, a Szajna-tanulmányok, Vétheuil, Argenteuil tájai is ilyen sorozat-töredékek; azután a párisi képek a Louvre mellől, egyik barátjának Rue de Rivoli-i ablakából nézve. A szénaboglyákról festett vásznak hangsulyozottan programmszerűek abban is, hogy a

téma lehet szegényen egyszerű, nincs jelentősége, csak a megcsinálásnak. A roueni székesegyázról festett katedrális-sorozat legismertebb, legnépszerűbb művei közé tartozik; ezek a képek Monet hosszú életének legerőteljesebb, legtermékenyebb időszakát jelzik. A katedrális egy-egy azonos részletét a legkülönbözőbb világításnál festette meg, reggel és lenyugvó napnál, izzó fényözönben s borulatban. Lemondott a részletekről, nem akarta éreztetni sem a konstrukciót, sem az architektura anyagát, nem törődött mással, mint a fényjátékkal s egy-egy kép tónusán belül a töretlen szinek százaival dolgozott. A szinek már önmagukért élnek s szinte teljesen függetlenek a modelltől; de mégis ott van a túlfűtött szinek magvában a katedrális, jó érezhetően, a hozzáértő művész akaratlan tisztelete folytán nem oly hangsúlytalanul, mint ahogyan az impresszionista programm parancsolta volna. A hatalmas gótikus építmény, a maga fegyelemre intő, századok óta rendületlen köveivel, nem tűnik el a szinek játékában. Monet-nak új témakörhöz kellett nyúlnia, hogy az állandóságot teljesen száműzze s már modeljével is a változóra, a nyugtalanra, a múlóra s mindig újratermőre utaljon.

A férfikorán túl lévő művész a kilencvenes évek közepétől egészen élete végéig számtalanszor visszatért a *Nymphéas*-képekhez s a zöld lomberdőben, zöld visszfénnyel telített vízen virító exotikus virágok színorgiáiban látható gyönyörűséggel dőzsölt. Harmonie rose, harmonie verte s még ki tudja hány harmónia kergeti egymást s évtizedeken át nem únja meg az öregedő mester ezeket a változatokat figyelni; aztán észreveszi, hogy ezek a szín- és formaelemek reális modeljüktől független dísznek is használhatók s nagy dekoratív sorozatot tervez a *bassin aux Nymphéas* kincseiből.

A fejlődés útja tovább valóban nem mehetett, Monet tisztelői is joggal beszélhettek az impresszionizmus epilógusáról; de ha valaki, teljességre törekedve, áttekinti ezt a hatalmas ouvre-t, nem maradhat száraz mérlegelő; hódolattal kell megállnia e dús tehetség előtt, kiből valóban úgy ömlött a mondanivaló, mint az istenáldotta énekes ajkáról a dal: könnyen, fáradság nélkül, többnyire erőteljesen, néha harsogva is, de a legfinomabb árnyalatokra is készen. Remy de Gourmont azt írja róla, hogy némely sorozatának szemlélése szinte félelemmel tölti el; mintha egy istennek *legyen* szavára jöttek volna létre ezek az alkotások; pillanat művei, vakítóak prófán szem számára. Hogy a mi szemünknek ez a világosság már nem árt, az nyilván a megszokás következménye. Kevés festő eredményeit hordták szét oly gyorsan s oly sokan a világ minden tája felé, mint Monet megfigyelő, színkomponáló s előadó rendszerét. A dallam végül triviálissá vált, oly sokat énekelték; de népszerűségének forrása alkotójának halhatatlan zsenije.

LENGYEL GÉZA

A MIHASZNA

Jó reggelt, jó reggelt:
megöltem egy embert,
borítottam a szívére
mély fekete tengert,
nagy fekete bércet,
fekete vad erdőt;
tört szemére terítettem
fekete gyász felhőt...

Jó napot, jó napot:
megloptam egy papot,
felszántottam acél holló-
tollával a habot,
a sűrű kesergőt;
a rengeteg erdőt
kiirtottam, szétszaggattam
a viselős felhőt.

Jó estét, jó estét:
jó dolgos menyecskét,
hazahoztam a vásárból,
árával, a kecskét.
Megjött a Mihaszna,
vállán a tarisznya,
benne a Napot, a Holdat,
a Medvét lehozta...

ERDÉLYI JÓZSEF

AZ ISMERETLEN KATONA

Hegyen át, völgyön át, síkon át
hadrakeltek a vén katonák,
vállukon támadó fegyverek,
szívükön gyáva gond, nő, gyerek. —
Jaj be jó, ha bitang valaki,
senkije, semmije sincs neki;
kit se szán, mit se bán, nem remeg;
hol a sírja: ki sem kérdi meg!...

Árkon át, bokron át, tüskön át
tüzbementek az uj katonák;
feleseltek a gépfegyverek,
ágyu szólt és dalolt egy gyerek. —
Jaj be jó, ha hites valaki
háza-földje van otthonn neki, —
én sehonnai fattyu vagyok
s szerelem hajnalán meghalok!...

Heten át, havon át, éven át
verekedtek a jó katonák;
folyt a vér, hullt az érdem, a zsold,
de szivünkben a béke dalolt. —
Jaj be jó, ha megél valaki,
híre sincs, neve sincs bár neki;
de szivét győzelem, — győzelem:
koszoruzza szelíd szerelem!...

ERDÉLYI JÓZSEF

Feladó:

LEVELEZŐLAP

MAGYAR MŰVÉSZ
1926. 177

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Imre, ács

(Emericus Alch

1522. Szeged

Plathea Feeylzer

Bal Hell 121. l

25. l.

Reizner János

Szeged tört.

IV. Szeged 1900.

Imre, âcs

(Emericus Alch)

1522. Szeged

Plathea Bwday

Bal Hel 121. l -

25. l.

Reizner János

Szeged tört.

IV. Szeged, 1900.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Imre, ács

(Emericus Alch)

a bacsi püspökség
részére beszedett
esyhaži tized
lajstroma 1522

Reizner
Szeged tört -
IV. k. 119. l.

15 Február

Magister Emerich Stein-
metzen

Kofarago

Pozsony. 1442-ben épitette
az iskola mögött levő
uj tornyot
Neve az 1434 évi adó
lajstromban is előfordul.

Rakovszky Pressburger
Zeitung 1877. 21 sz
Ortvay T. Pozsony város
tört. ein. etc. II kit. IV rész
92 l. 1721 Pozsony 1903

Emerich Lapicida

439

Imre kőfarágó

XV. 7.

Iv Eperjes 310 l

Imre,
eperjesi kőfaragó

1485–1491

l.

Muz. Kot. Ért
1917. 242. l.

u. o. 1918. 36. l.

Imre, ötvös

Kecskemét

XVI. n

l.

Szépművészet

1940. 76. l.

Imre

ötvös

1570. Nagybaiya.

K 72-l.

kori medvetiszteletnek, de hogy
e a kifeszített hálóval való
t után.
arokról, kúnokról írják, hogy a
kapcsolatos vallásos fogalmakat,

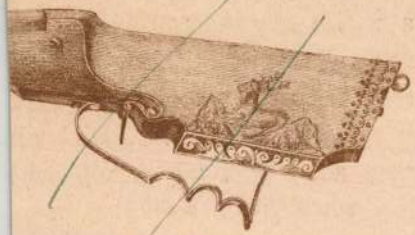

Batthyány-Strattmann Ödön.

és osztyákoknál vannak hegyes-
zűl a magyarországi leletekben

nyét, evet elejtésére használják.
király Névtelen Jegyzője mondja,
is nyuszt- és hölgymenyétbőrrel

Nyomve Ödönös
Buda 1501.
A.
Tanulmányok Bp
Múlt'ából.
IV. k. 79. l.

az ellenkező irányban meggörb
közül az egyik puha és hajlékon
kemény s gyakran szarúval hely
század vége felé vagy a XV. sz

A lándzsa is, mint v
Szasszanida királyok rendesen
csészéken, annak pedig elég sok
köttetésben volt a honfoglalás
a régi magyarság lándzsája a
fegyvernek; a lobogó nélküli
meg nálunk.

Árpádházi királyaink ala
sok, a nyugoti népek vadászat
keleti vadászati mód hagyomá
nagyon megváltoztak. A Bakony,
alja rengeteg erdőségei váltottál

A nomád életet Magya
mindig egy neme volt az életn
Árpádok alatt már teljesen az e
azt a jelentőségét, a mivel régeb
vadásznépség már csupán a ki
nem annyira a katonáskodó ma

Ötvös

1555 Codex Turopolyensis III 493

Imre ötvös grécz-
hegyi (Zágrabi) polgár.

K: Szendrei

l. Corvina. 1921, I. 50-l

di Vienna si è riuscito a riannettere alla Madrepatria una gran parte dei territori abitati da Ungheresi. Posonio e Nyitra però rimasero fuori del nuovo confine e si trovano attualmente in una situazione ben grave. Gli ungheresi rimasti in queste regioni, cioè il 50% sulla totale popolazione, sono ridotti a mendicare, perché vennero separati dai loro territori agricoli ed economici, organicamente comunicanti e connessi con le dette città e con i loro dintorni. La soluzione di questo grave problema sarà data ancora una volta da un audace tratto di linea, ma allora i motivi ed i componenti significativi del confine etnografico saranno del tutto cambiati, perché l'Ungheria finirà per formare la sua maggiore unità statale mediante il comune confine polacco—ungherese creato dalla natura stessa ed indissolubilmente assegnatogli dalla geografia politica. Tutti i segni si riferiscono a questo gran cambiamento strutturale, caldamente desiderato ed aspettato da tutti gli Ungheresi.

LADISLAO G. GARZULY

linguistico territoriale magiaro dovunque esso, per ragioni geografiche e storiche, era più sottile. I dati statistici del 1930 sono stati compilati, per esempio, in maniera che a Posonio la popolazione ungherese risultasse inferiore al 20%, percentuale che le avrebbe assicurato l'applicazione dei diritti spettanti alle minoranze etniche.

Ben presto però i cechi dovettero accorgersi dell'inutilità di questo trucco statistico, poiché nel periodo 1920—30 le masse ungheresi rimaste disoccupate in conseguenza della riforma agraria invasero Posonio in cerca di lavoro, aumentandone la percentuale ungherese. Allora i cechi adottarono un altro metodo : frammezzarono cioè con colonie rurali ceche il territorio magiaro che circonda la città di Posonio. Vennero fondate così complessivamente 25 colonie ceche. (Fig. 1)

Lo stesso metodo è stato poi applicato presso Érsekújvár, dove l'intento speciale è stato di respingere fino al Danubio la rientranza (Fig. 2) della frontiera etnica magiara. A Balassagyarmat e a Tótgyarmat invece si trattava di spezzare addirittura le masse ungheresi, dividendo il blocco occidentale, più grande, da quello orientale.

Anche nel caso di Cassovia è stato impiegato il sistema di

Imre, farkas

(Emericus Farkas)

a bácsi püspökség
részére beszedett eg-
házi tized lajstroma

1522.

Reizner

Szeged tört.

IV. k. 101. l.

15 Október

Imre mester

nagyvárudi kgöntő

Érmihálytalvai ev.

ref. templ-

harangja 1491

(Bihar vm.)

Iml

~~Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület~~

~~IX. 157.~~

Imre mester

szebeni ötvös 1576.

Nokolótvech 47. l.

Imre mester

harangöntö

öntötte az Érmihályfalvi

harangot (ev. ref. templom)

1491ben.

Gerecze P. A mücsenté-

kek. 214.l

Emericus Aurifaber

ÖTVÖS

1566 ben a Kassai
tanacs előtt egy ame-
tiszt Eö miatt pöre
van. Nagy Bányai
ötvös volt.

M+ 144 l

Imre kőfaragó

(Emerich Stain metz)

Pozsonyban 1440-táján épitette az u. n. Ujtornyot. A városi számadások szerint 1442-ben fizette ki ez épitkezésért a mestert. (Habn wir gebn den Maister Emerich Stain metzen, an seiner alden geltschult, dy man Im schuldig ist bleiben, an den Turn ungerveind genant, als er den angefangen hat zu machen 12 Pf 96 D.

Rakovszky. Pressb. Zg. 1877. 21 sz.
Ortvay T. Pozsony város története
Pozsony. 1895. II. K. I r. 1391.

MDK

Imre mester fafar.
1487.

Voit P.: Gyarmati Dénes mester és a régi m. építőgyakorlat.

Müv.tört.Tanulmányok. A Müv.tört.-i Dokum. Közp.Évk.1954-55. Bp.1957. 53,55.l.

Imre ötvös Budáról. XV. sz.

esztergomi épitkezésnél.

Corvina. 1921. 49. l.

A RAGUZAI DÓM SZEGEDI EREKLYÉJE

Raguza, Dalmácia kopár szirtjei és hegyei alatt, kék öbleivel, erdeivel és kőházaival ma a boldogság és az állandósult békesség. Egykor azonban jelentékeny részese volt a zajló és fordulatos történelemnek. Az események hullámai becsaptak a raguzai öblökbe is. Sokszor ugyanaz a vérkeringés lüktetett Raguzában, mint az európai események sorsdöntő színterein.

A „szegények, de bátrak hazája" a XII. században jut nagyobb szerephez, abban az időben, mikor az „Adria vőlegénye": a velencei dux tette rá kezét. Igazi hatalomra emelkedése azonban a XIV. század ötvenes évei végén kezdődik, midőn sorsát a magyar államhoz köti.

Nagy Lajos a zárai békekötéssel lett a dalmát partok ura. A velencei köztársaság lobogóit egymás után vonták be s a dalmát várak és városok sorra a magyar király fennhatósága alá kerültek. 1358-ban Raguza hódoló követsége is megjelenik Visegrádon és az evangéliumra esküdve ismeri el sajátjának a magyar zászlót, valamint a szent korona felsőbbségét és védnökségét.

Ettől az időtől híven kitartott patrónusának nemcsak másfélszázados ragyogásán át, hanem a hanyatlás korában is. A hűséges Raguza a magyar művészettörténelembe is beírta nevét és a magyar-raguzai

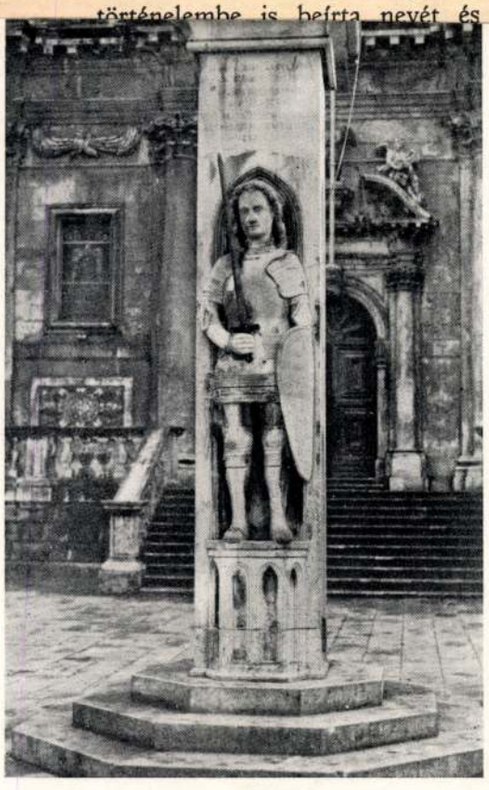

A RAGUZAI KÖZTÁRSASÁG 1418—1423 KÖZÖTT EMELT SZABADSÁGSZOBRA

A koronázások és a nagyobb magyar ünnepségek alkalmával nem hiányoztak a királyi udvarból a díszes ajándékokat hozó raguzai követségek. 1438-ban két ezüst kézmosóval, két nagy ezüst serleggel, 12 nagy fehérezüst tányérral és hat aranyozott ezüst kupával állítottak be Albert királyhoz; öt év mulva pedig Ulászló kincstára gyarapodik két nagy ezüst kézmosóval, két nagy serleggel, négy aranyozott ezüst kupával és tíz fehérezüst tányérral. 1454 januárjában V. László két kézmosót, hat talpas kupát és 12 tányért kap a hódoló várostól. Mátyáshoz különös melegséggel ragaszkodott Raguza. Már 1458-ban 600 dukát értékű ötvösművel ajándékozta meg, Mátyás 1462 augusztus 10-i leveléből pedig arról értesülünk, hogy a Szent Korona váltságdíjához Raguza városa is tetemes összeggel járult. Esküvőjére 80 font súlyú ötvösmű készítése mellett szavaznak, melyeket 1477-ben Mátyás „nem annyira lényegükre, mint inkább az iránta való figyelem és hódolat miatt" kedvesen vett és megköszönt.

II.

Mátyás udvarában és szoros környezetében raguzai humanisták, tudósok és művészek éltek. A világhírű Korvin-könyvtár harminc embert foglalkoztató műhelyének vezetése Felix Ragusinusra volt bízva, akinek sokoldalúságára jellemző, hogy egyes források mint festőt említik. Mellette két raguzai dominikánus atya — (Bunics Szerafin és Baszeljics Tamás) — segédkezett a könyvek összeállításában és kezelésében. Ezeket a közvetlen kultúrális kapcsolatokat vizsgálva, részbeni magyarázatát találjuk annak, miért oly gazdagok a raguzai templomok kincstárai magyar ötvösművekben és ereklyékben és miért vannak, vagy miért voltak ezeknek legértékesebb darabjai éppen a raguzai dominikánus templom birtokában. Ennek oldalkápolnájában még ma is egy gótikus magyar kelyhet, két gótikus magyar talpasfeszületet és azt az ötvösművet láthatjuk, mely egykoron első szent királyunk fejereklyéjét foglalta magába. Ezek nemcsak a magyar egyházi ötvösművészet egykori magas színvonalának hírnökei, hanem egyszersmint rávilágítanak a régi szoros magyar és raguzai kapcsolatokra.

Mátyás halálát Raguza őszinte könnyekkel siratta. A raguzai Crilvič 1490 április 6-án tartott meleghangú latinnyelvű gyászbeszéde azonban nem volt záróköve a Mátyás iránti megbecsülésnek, hanem a nagy király iránti emlékező tisztelet tovább szövődött és él ma is a hagyományban. Így a raguzai dóm kincstárnoka, mikor a látogatók előtt feltárja a pazar

pompájú kincstár ajtaját és kézbe véve mutogatja a dóm egyik legféltettebb kincsét, azt a keresztelő készletet, melynek dúsan díszített tálját és kannáját a növény- és állatvilág plasztikusan mintázott alakjai borítják, azt a magyarázatot fűzi hozzá, hogy ez az a pompás készlet, mellyel Timót Maffei raguzai püspök Mátyást meg akarta ajándékozni. A jószándékú főpap váratlan halála miatt azonban ezek az ötvösremekek Raguzában rekedtek.

Bármennyire is jól esik nekünk, magyaroknak hallani, hogy a raguzai dóm nagy művészetű remekét még ma is az igazságos magyar királlyal hozzák kapcsolatba, mégis meg kell állapítanunk, hogy ez a hagyomány jószándékú tévedésből táplálkozik.

A reneszánsz stílusú ötvösmű, melyet három zónában a levegő, a föld és a tenger „összes lényei" borítanak be gazdagon, nemcsak a dalmát vidékek ötvösemlékei közül magasodik ki, hanem egyben az egyetemes művészet egyik legszebb darabja. Noha már a keresztelőkészlet első ismertetői is a megmunkálás, a stílus és az ötvösbélyeg alapján cáfolni igyekeztek a Raguzában élő hitet, mégis mindmáig erősen tartja magát az a hagyomány, hogy e kancsó és tál azonos azokkal az ötvösművekkel, melyeket Timót Maffei püspök Ivan Progonovič helyi ötvösnél azzal a szándékkal rendelt meg, hogy azokat Mátyás királynak ajándékba adja.[1]

Karl Levac főtisztelendő úr szíves engedélye alapján alkalmunk volt e kérdéses ötvösműveket behatóbban megvizsgálni. Ennek alapján, de különösen a tál fenekén lévő nürnbergi ötvösjegy és a Jamnitzer-bélyeggel kétségtelenül igazolható, hogy itt Wenzel Jamnitzernek azon művével állunk szemben, melyről már Rosenberg is megállapította,[2] hogy azonos azzal, melyet készítője 1570-ben Nürnberg város tanácsának szállított és amelyen „alle thier so auf erden sind".

III.

A Mátyás királynak ajándékul készített remekek sajnálatos elveszése miatt azonban némi kárpótlást nyujt az a sodronyzománcos talpas feszület és karidomú ereklyetartó, melyek a Santa Maria Maggiore tiszteletére emelt raguzai székesegyház kincstárában maradtak reánk s melyek magyar eredetét jelen tanulmányunkkal igyekszünk igazolni. Ezek közül rögtön szembeötlik az a talpas kereszt, melyet sodronyzománcos dísze miatt a XV. századi jellegzetes magyar ötvösművek csoportjába kell beiktatnunk. Az előlapon látható három lyuk, valamint a zománcos lemezeknek a középpontban látható „elvágásai" hűen mutatják, hogy ez az ötvösmű eredetileg talpasfeszület volt. A Krisztust ábrázoló plasztikus része azonban időközben elveszett róla. A keresztág alsó végén elhelyezett öntöttműves gótikus ágasdísze már annyira letöredezett, hogy csak egyes csonkok alapján következtethetünk egykori szépségére. A nyolckarélyos talp széles gallérja és a talpmezők, valamint a szárba szökkenő és magasan felnyúló felső talprész síma; csupán a talpsávon fut körbe „tojásdíszű" ékítmény. A lapított almaidomú nodus hat cikkelye gótikus áttört művekkel ékített. A rotulusok eperszem-idomra trébeltek. Az ötvösmű fődísze az elő- és hátlap teljes felületét borító sodronyzománcos ékítmény. Az a kékzománcos dísz és futóindás motívum pompázik itt is, mely nagyobbrészt hatkörös rozettából szerkesztett virágból áll s amely a magyar sodronyzománcos ötvösművek kedvelt díszítő eleme. A raguzai magyar kereszt, ha szépségével és megmunkálásával nem is üti meg a gneseni és prágai magyar sodronyzománcos keresztek színvonalát, örvendetesen gyarapítja a régi magyar ötvösműveknek a világ különböző sarkaiba szétkallódott sorát.

IV.

Annál érdekesebb a raguzai dóm eddig felfedetlen másik magyar ötvösműve: egy karereklyetartó, mely készítésének idejét, származása helyét és rendeltetését is elárulja. Már szokatlan formai megoldása miatt is magára tereli figyelmünket. A nemes és helyes arányokban megoldott ereklyetartó három részből áll: kerek talpa négy gömbös lábon nyugszik és gótikus mérműves rozettás talpsávval ékített. Két csavart sodronnyal szegett talpmezőjében reneszánsz-stílű vésett körirat látható. A talpon fent öntöttműves álló liliomsoros koszorú. Középső része megtört redőzetű ruhaujj, csuklójánál körös gallérral. Belső részének közepén liliomsoros ereklyelátóablak. Felső része esküre emelt jobbkéz. Középkori olyan karereklyetartó típus ez, mely nemcsak Raguzában, hanem más külföldi templomokban is nagy számban maradt fenn. Az egykori magyar egyházi kincstárak leltáraiban is gyakran szerepelnek a szentek karcsontjait tartalmazó ereklyetartók, emléküket idáig azonban csak régi iratok és oklevelek örökítették meg. A tényleges emlékanyag elpusztult s csak külföldre került egyes újjáalakított darabok szerény hírmondói régi ötvösségünk magas fejlettségének. Ezért örvendetes, hogy a raguzai dóm magyar ereklyetartója egy olyan példa, mely hézagpótlóan gyarapítja régi ötvösségünk emlékanyagát.

Magyar eredetét, korát és származását a talpmezőn körbefutó felirat örökíti meg:

DECRETVM EST MANVM ISTVM ESSE SARTORVM ZEGEDIENSIS 4° TEMPORE MICHAELIS TOT IVDICIS EIVSDEM ANNI

melyből kiderül, hogy a karereklyetartó a szegedi szabók részére készült Tót Mihály bírósága

negyedik évében és idejében. A raguzai dóm magyar eredetű ereklyetartójában tehát nemcsak egy olyan emléket találtunk, melynek párját, vagy rokon megoldását ötvösművészetünk gazdag anyagában eddig még nem ismertünk, hanem egyúttal az idáig teljesen ismeretlen szegedi régi ötvösségnek egy hírmondójára is bukkantunk.

Noha egyes szórványos történeti adatok egykor fejlett szegedi ötvösművészetre engednek következtetni, a műtörténeti kutatás mégis elég mostohán bánt nagymultú alföldi városunkkal. A rendszertelen kutatás csak pár mesternevet ásott ki a multból. Ismeretes egy szegedi ötvös, aki 1496-ban a római Szent Lélek kórház pártoló tagjai sorában szerepel, Máté ötvös pedig Szegedről Kassára származott át, szintén a XV. században. Kétségtelen, hogy még a mohácsi vész előtt céhbe tömörültek Szegeden és az a jegyzék, mely a bácsi püspökség részére 1522-ben beszedett egyházi tizedeket sorolja fel, Thomas, Franciscus, Fabianus, Gregorius, Dionisius, Lucas és Benedictus neveit, mint ötvösöket említi meg.

Életük sanyarú lehetett, a török fenyegető előretörése bénítólag hathatott és Mohács tragikuma is előre vetette árnyékát. Jellemző ezekre az időkre, hogy a Dózsalázadáskor Csanádról Szegedre menekített 200 márka ezüstértékű (Szent Gellért ereklyéjét tartalmazó) ezüstkoporsót sokáig rejtegették, majd feldarabolták és 1526 tavaszán pénzzé verték. Szeged, melynek egykor „minden zege-zuga telve volt kinccsel, gazdagsággal", a mohácsi vesztett csata után török préda lett, idegen kézre jutott. Templomait a janicsárok kifosztották, úgy, hogy „a bálványoktól templomokká váltak a sátrak".

Ebbe a szomorú korszakba esik a raguzai ereklyetartó keletkezése is, melyet a feliratában megörökített megjelölés alapján 1532-re kell tennünk. A Szeged város történetében emlékezetes szerepet játszó Tót Mihály ugyanis — Reizner János, a város híres történetírója szerint[3] — 1529 és 1542 között viselte bírói tisztét. Mátyás király 1486-ban kiadott rendelete felfüggeszti azt a régi szokást, hogy a szegedi bíró életfogytig viseli tisztségét és elrendeli az évenkinti bíróválasztást. Tehát a raguzai kar „4⁰ tempore Michaelis Tot..." stb. felirata az 1529-ben első ízben bírónak választott Tót Mihály megválasztásának a negyedik megújítására utal, vagyis 1532-re és ezáltal pontosan megjelöli az ötvösmű keletkezési idejét is.

Ezt az időpontot az ötvösmű stílusa is igazolja. Talapzatának mérműves rácsai és a többszörös liliomsoros díszek még rokonok azokkal az ékítményekkel, melyeket a XV. századi magyar kelyhek gazdag során oly gyakran láthatunk. A redőzet ábrázolása azonban már a reneszánsz szellemében fogant. *Könnyeddebb*, lágyabb és láthatólag szándékoltan stilizálás nélküli. Ezek a törekvések a körgallér megmunkálásánál is érvényesültek. Maga a kézfej is szakít a merev gótikus sémával és a valóságot akarja utánozni. Sok csúcsíves részlet díszítményei mellett is egészben reneszánsz formamegoldású; a megnyujtott gótikus karereklyetartóknál sokkal zömökebb és a díszítésben is a vízszintes irányt hangsúlyozza. Talpmezőjének aránylag rossz megoldású és nyelvtanilag is hibás latin felirata tisztán a reneszánszban alkalmazott betűkből áll.[4]

V.

Szinte sorsszerű, hogy a régi virágzó szegedi ötvösiparnak éppen az a darabja maradt meg hírmondónak, mely a szűkebb hazájáért is végletekig küzdő tragikus sorsú Tót Mihály nevét viseli magán.

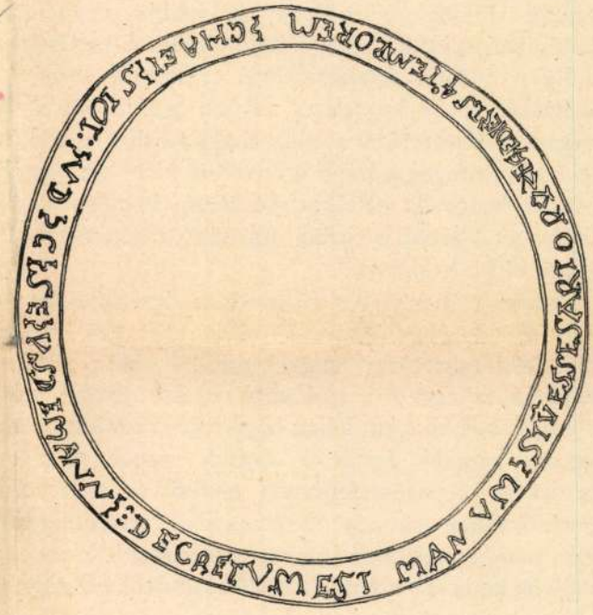

Azt a Tót Mihályt idézi emlékezetünkbe, aki helytelenítette a város töröknek tett hűségesküjét, szabadhajdúkat toborzott és 1552-ben egész Európa csodálkozására vakmerő rohammal visszavette városát a töröktől. A török túlerő azonban csakhamar újból diadalmaskodott és a városra szörnyű pusztulás várt. Tót Mihály kalandos vállalkozása a boldog felszabadulás helyett a török bosszúját eredményezte, a várost felgyujtották, kincseit szétrabolták és a lakósok százai menekültek. Így szóródott szét a híres szegedi ötvösczéh is. Egyesek Debrecenbe menekültek, a Kecskemétre futottak pedig szegedi czéhüket 1557-ben új otthonukban felújították.

A vállalkozóbbak vándorbotot vesznek kezükbe s azt az utat követik, melyen a Gyuláról menekülni kényszerült Ajtósi Albert ötvös Nyugatra indult. Elmenekült Szegedről György ötvösmester is, aki,

mint Ajtósi Albert, szintén Gyulán tanulta ki mesterségét és egyideig Szegeden próbált művészetének éltető keretet biztosítani. Menekülő társai: Sebestyén, Benedek és Imre Kecskeméten rekedtek, György mester azonban tovább ment, eljutott Németországba, Münchenbe telepedett le és Albrecht herceg becsült udvari ötvöse lett. Teljes nevén Szegény Györgynek hívták, mely név életének, keserű vándorlásának és elpusztult magyar otthonának találó jelzője is.

A szegedi szabók czéhe a török uralom alatt is folytatta működését, de a czéh oltárát ékítő ereklyekart készítő mesterek szétszóródtak s valószínű, hogy a város kifosztásakor zsákmányul esett az ereklyetartó is.

Hogy milyen úton és mikor került Raguzába, adatszerűen époly ismeretlen, mint ahogy ma sem tudjuk pontosan, hogyan jutott Szent István állkapcsa a raguzai dómba, fejereklyéje és jobbja a raguzai dominikanusokhoz, Szent László királyunk karcsontja pedig a raguzai ferencesekhez. Feltehető, hogy a raguzaiak époly kegyeletes módon gondoskodtak a szegedi ereklyetartóról is, mint ahogy a sírba hanyatlott egykori pártfogójuk iránti szeretetből megvesztegették a török őrséget és a Székesfehérváron eltemetett nagy királyaink kirabolt sírjaiból származó maradványokat tisztes sírba helyezték.[5]

Ahogy volt 1545-ben Fehérváron, úgy történhetett az máshol is az országban. És mikor 1552-ben a török fáklyáktól felgyujtott lángoló szegedi házak pirosra festették az eget s a janicsárok mohón fosztogatták a templomok kincseit, lehet, hogy már ekkor közvetlen raguzai kezekbe került a szegedi szabók ereklyetartója is. A székesfehérvári esetből és a raguzai történelemnek számos mozzanatából gondolhatunk erre, mert a raguzaiak sokszor tanújelét adták annak, hogy ők nemcsak a fénykorát élő magyarok barátságának gyakorlati szükségességét és előnyeit tudták élni, hanem a lehanyatlott baráttal szemben a régi kapcsolatok alapján kötelező elismerés, szeretet és áldozatok súlyos erkölcsi tartalmát is.

MIHALIK SÁNDOR

[1] Ez a hit elsősorban Maffei püspök végrendeletére támaszkodik s azzal érvel, hogy a végrendelet következő szavai igazolják a hagyományt: „Könyveimet, pénzeimet és ötvösműveimet a lelkem üdvéért szándékozom szétosztani. Többek között van egy ezüst tálam és kannám is. Ezeket a magyarországi utazásomra készittettem, de a nevezett tál és kanna még az ötvösmester kezei között van. Ezt a kannát és tálat Kristóf unokaöcsémnek adom át és ajándékozom, vagy akár neked — a Kristóf érdekében eljáró jegyzőnek — mivel őt fiamként szerettem és semmit sem fizettem néki azon hároméves szolgálat jutalmául, mely időt nálam szolgált. Kívánom, hogy ez a kanna és tál az övé legyen és mindenképen az övének és saját dolgának tudassék. Fizettessék ki abból a pénzből, melyet a nevezett tálért és kannáért az ötvös bírt . . ." stb.

Antun Liepopili: O Dubrovačkom Močnika razjašnjenja nekih pitanja. Dubrovnik, 1934. 37—39. l. Liepolili következtetéseit és állításait *Ljubo Karaman* — (Jugoslavenski Istorisk¡ Casopis III., (1937) 347. l.) — lokálpatriotizmusból fakadtnak mondja s megállapítja, hogy a munka, stílus, súly és az ötvösbélyege nem egyeznek azzal a kannával és tálcával, melyet Maffei végrendeletében említ. Érdekes, hogy még a Thieme—Becker művészlexikon (Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler, XXVII. kötet — Leipzig, 1933. 419. l. —) is Progonovič művének tartja a raguzai dóm keresztelőkészletét.

[3] *Marc Rosenberg:* Jamnitzer. Frankfurt am Main, 1920. 23. és 24. sz.

[3] *Reizner János:* Szeged története. Szeged, 1900. I. kötet, 99. lap.

[4] Hálás köszönetünket fejezzük ki *Nicolo Gjivanovič* kanonok úrnak, aki nemcsak az ötvösmű tanulmányozását tette lehetővé, hanem a felirat lerajzolásáról és az ereklyetartó fényképeiről is gondoskodott és raguzai kutatásainkat számos esetben értékes segítségével támogatni szíves volt.

[1] *K. Vojnovics:* Sudbeno ustrojistvo republike Dubrovačke. 1893. *(Margalits Ede)* Horvát történeti repertorium. Budapest, 1902. II. kötet, 96. l.).

Iványi Grünwald Béla személyében a nagybányai festőiskola egyik legértékesebb alapító tagja dűlt ki az élők sorából. Munkásságának legjava ahhoz a korszakhoz fűződik, amely új, friss törekvésekre tárt ablakot pikturánkban. Termékeny művész volt és élete utolsó évében ismét színes erő gyűlt ecsetjébe. Élete teljes munkásságának bővebb ismertetésére és méltatására vissza fogunk térni.

Imre , ácsmester MDK

1530- ból ismeretes a neve.

257.o.

Entz Géza:Müvészek és mesterek az erdélyi gótikában.
KelemenEml. 249-264.o.

Imre mester 1

Egy 1354-ben Zelt oklevél fenntartotta Imre mesternek, a Királynő ácsának (Carpentarius domine regine) nevét, akit a pálcely vezetek példája nyomán az építkezési munkálatok egyik vezetőjének Zell tartanunk.

Gerevich L:Budapest müvészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig

Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

259. old.

Imre mester 2

magas végzettségű, több ács élén állhatott, akikkel rokoni vízony is összekötötte. Seydul óbudai ács sógora. Gazdag ember, Belásmegyeren és Sümegalja hegyen szőlője van.

Gerevich L:Budapest müvészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig

Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

259.old.

M. D. K.

Imre mester fafaragó

1487-ben az esztergomi érítkeü-
sek námadásai szerint három
részletben fizetnek müvéért

Vaitgyar. 54,

MDK

Imre

Mihalik Sándor: A raguzai dóm szegedi ereklyéje.
Szépmüvészet. 1940, 3.sz. 76 l.

Imre esztergályos
(Emericus doleatoris)
1471-ben háza van
középkori Mindszent
(a mai Uri) utcában
Vetési Albert vesz-
prémi püspök házának
szomszédságában

Patbudvár. 272. l.

296. l.

Doleator = kádár,
bognár

tehát ez nem
Gell.

1. szám. 19

736 szám. -
1902 évi. -

A mű
tekintetes országos bi

A visegrádi várromokhoz vezető ut
oktatásügyi m. kir. Minister Úr ő
a gödöllői kir. erdőhivatalnál
ma előlegről szóló részlet számú

Imre, ötvös
(Emericus aurifaber) végén
a XV. század~~ban~~
, még a XVI. sz. elején is
háztulajdonos a budai
Várban a ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ♀

~~[illegible]~~

♀ a mai XI. Ince pápa
terén, (a közép-
kori Ötvös-utcában)

Patbudvár. 255, 288. l.

5. tábla

125. szám.

19

MAGYAR KIRÁLYI PÉNZÜGY- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYMINISZTER

13277. szám.

1903.

Möller

u.n. Csonkatorony meg
los utja alkalmából j
Negyvenhat /:46:/ kor
jelen szám és kelt al
ti IX. ker. m. kir. á
ezen összeget nevezet
gelt nyugtájára fizes

Imre, Bardeszár

(Emerich)

1. RIII

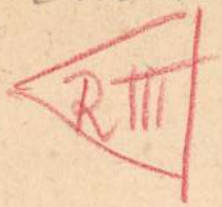

691, 706. 709 l.

Kirchenschmuck. Neue Folge

8.

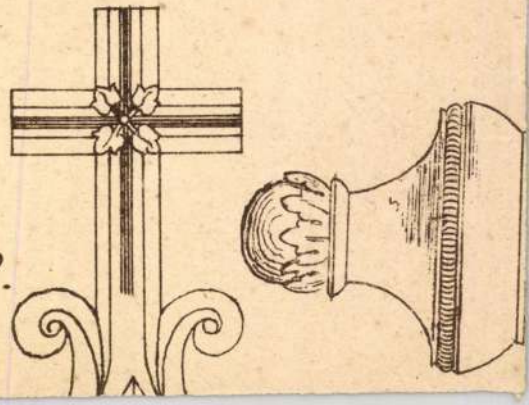

Imre, lapicída

l. 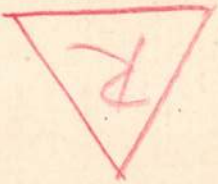 ——

439. l.

— Az előtért f

4552. Alfred Zoff:
Sz. Grazban 1852

A chioggiai kik

~~Zé~~ megterhelt hajó
között hordók is vannak, b
ki; a másik pedig jobbról
zik. Az égbolt kissé fel

A háttért többnyi
ket a templom nés

Vászon, mér. 35.5:54
200 K.-- Grof Andrássy Déne
9-én /621-913/.-- A Magyar
913/.-- ~~Átvétetett 1913 ápr~~
lentetett 1914 márczius 30-

Imre

asztalos

l

R

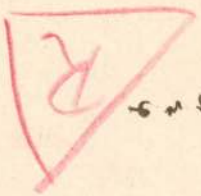

661. l.

4551. Becky Sondheim:

Rózsák.

Vászon, mér. 26.8:35.
500 K.-- Grof Andrássy Déne
/621-913/.-- A Magyar Nemz.
~~Átvétetett 1913 április 23-~~
1914 márczius 30-án /245-91

Imre deák, kolozsvá-
rai fundális

l.

Sárdi Imre

alatt.

›rirat.

›ot van szerencsém azzal a kéréssel megkül-
ató utmutatásai szerint — a f. évi november
tni és **f. évi november hó 12-ig** a mel-
sziveskedjék. Az adatok tenti határidő
›n határidőig előre láthatólag nem fog
›s külön átiratban november 12-éig közöl-

K. D. K.

Imre (Ethnus) ötvös

(Tükörmálban nálleje van

Bp. - Buda 1505.

Horváth Tibor ítdám: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI. - XVII. században 177. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. K.

Imre aurifaber

1554. Nagybánya

Horváth Tibor tutal: Ismeretlen levéltári adatok az ölvösök történeléhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

M. D. L.

Ymre (Oetvoes) ötvös

1569 Nagybánya

Horváth Tibor adatai: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI - XVII. században 178. l.

Művészet. 1953. 1-2. sz.

oe. D. K.

Imre (Eutheres) ötvös

Nagybánya XVI. sz. második felé

Horváth Tibor tanár: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.
Művészet. 1953. 1–2. sz.

M. D. K.

Imre (Ethwes) ötvös

(Dennyemál) vov. szőllője van

Bp.-Buda 1505.

Horváth Tibor Ádám: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI.–XVII. században 177. l.
művést. 1953. 1-2. sz.

IMRE ANDRÁS, timár, varga

A miskolci timár-varga céh behivótáblája, 1827-ből. Sárgaréz könyvforma. Felirat: "A' NT. W. Cz. Készitettett Fő CZÉH Mester NS: Imre András Kis Czéh Mestr: NS: Piskotzi János által". Alatta legény tapasókádban, szerszámok. Évszám: "1827". M: 24 cm. Szél: 12.5 cm. Miskolcon készült. Ltsz: 53.752.1. 19 a-b. kép. 201. old

BODÓ SÁNDOR: Céhbehivótáblák a Miskolci Herman Ottó Múzeumban 171. old

A Herman Ottó Múzeum évkönyve. VII. 1968. Miskolc

Imre Gábor

Művészet 1913. 206
– 1914. 378

Magyar Művészet
1926. 177

1926. Edl. Eiszt.
Budapesten tört
fiatal művészet
c. Károlyi kalotában

Cholnoky [redacted] Viktor VII. 67.

ECK Imre Guba

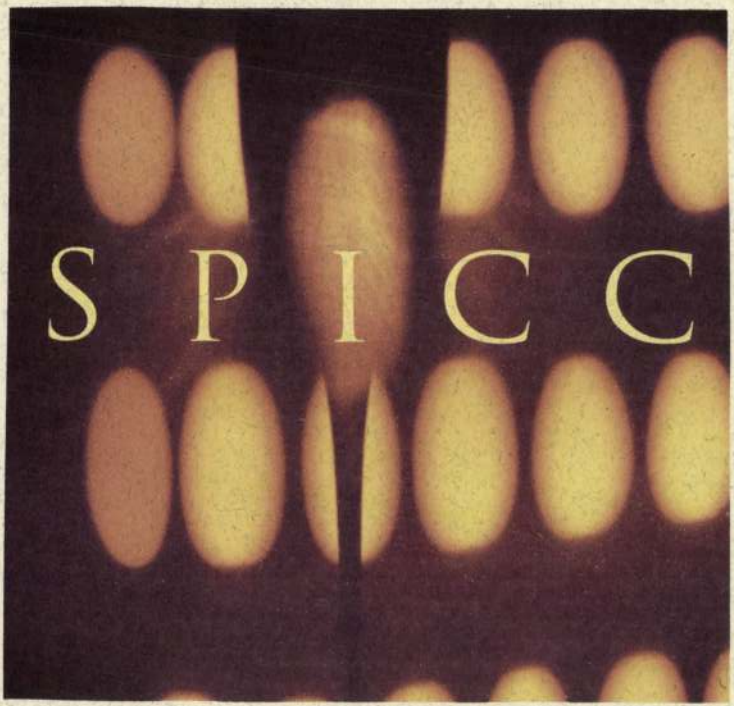
SPICC

I m r e Gábor szobrasz

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
206-211.
"Az Erzsébet-emlékmü"

Imre gábor szerepel az alábbi táslatou

Sztuk Tivadar: Téli Táslat Kecskeméten

Nyszabadság 1971 I. 23

Imre Gábor

Dudás, szobornő
repr.

Éimisk 1912/13

446. Ismer

A XIX. s

Bezerédj István.

Derékig és kissé jobbr
Kezeit karba tette és baljá
elől kopasz ; haja, bajusza,
kója barna ; arcza leberetv

dője fekete, kabátja sötétba
fák vannak, jobbról pedig
felhőzött égbolttal.

Fa, méretei 15·2 : 12·7 cm
100 K. — Bezerédj Pál ajándéka

Imre Gábor

nobrait

Betét tervezet

repr.

Értimisk 1909/10.

IV. t.

Fajfi torzó, repr.

u. o. VI. t.

Kis Tótfalu.

Az előtérben KYSTOTF
a középtérben a strada che da
a középtérben il quartiere di
Baviera körül a parancsnokaik
állnak hadi rendben, a háttér
ta a díszes keretben:

L´ACCA
MENTO D
DI 11 A

fölül jobbra 16.
magyarázó szövegének kezdete:
zése: 2. Carriaggio.

Rm., mér. a rl. 28.5: 3

Imre Gábor

1926 iparostanonciskolai és polg. isk. képesítés.

Ferkèpzomfoiskèvk

94 l.

Imre Gábor

Dudás, Ámos
majolika
Repr.
Éimisk 1913/14.

Imre Gábor

iparművész

A KECSKEMÉTI NAGYTEMPLOM FALÁBA emléktáblát illesztenek a volt 7. Vilmos-huszárezred világháborús hősi halottainak emlékére. A dombormű elkészítésével Imre Gábor iparművészt bízták meg. Az emléktáblát májusban leplezik le.

Esti Kurir

1941. ápr. 17.

Uj és régi szépirodalom

Szakkönyvek

Tudományos könyvek

a tudomány bármely ágából

Metszetek és litográfiák

Fekete és szines metszetek (portrék vadászati, város, zsánerképek stb)

Francia metszetek

a 18-ik századból, 30×45 már 12 pengőtől.

Kéziratok

Imre Gábor

100 K államsegély

Érkiminik 1908/9. 13. l.

Eszék.

Az előtért szelő FIVME (
PALVDOSA és az IL DRAVO vanna
BOSCO CHE DVRA FINO A ESSEK-en
cenduce a Essek a parancsnoka
rendbe állitott csapatok az il
veszik körül. Felirata a hadi

L´ACCAMPAME
DEL DI 20 DI

fölül jobbra: 9.

Rm., mér. a rl. 24.4: 32

198-91-2

Imre Gábor

MDK

A Nyár utca keskeny és kihalt. Beszorult ide a júniusi forróság, levegőt alig kap az ember. Akaratlanul is a Balatonra gondolunk ilyenkor, a tengerre, a hegyekre, ahová a meleg elől menekülni jó lenne. Szerencsére

Imre Gábor

lakása hűvös, megnyugtató. Itt minden a gondos feleség szorgos kezét dicséri. Örömmel látom, hogy a művész hosszas betegeskedés után ismét erős, egészséges, sőt: fiatalos.

Így él a nyugdíjas Imre Gábor: Ülésezik a tanácsnál, irányítja a városi kulturális bizottságot, rajzolni tanítja a fiatalokat, elnöke a Művészklubnak. Kifogyhatatlan életerő! Fest és szobrot farag, zsürizni jár, és előadást tart! Nagy művészi és társadalmi tekintélye mellett közismert szerénységéért: Mindenki [illegible] végrendeletet meg akarták [illegible] hal-

ant egyébb[illegible] rapnivalóból, de annál több borból. Mert bor volt bőven. Igaz, nem valami vendégmarasztaló, de hát rossz bor azért még sincsen, csak rossz borivó.

A nagy rokonságból volt, aki már az elején elbúcsúzkodott.

— Megy a vonatunk... — mondták és még hozzátették: — Isten nyugosztalja szegényt... — azzal elmentek.

— Jó ember volt... — mondták mások, és az öreg Tapasztóra gondoltak, akit a föld alá fektettek.

Persze, inkább csak azok mentek el, akik nemigen remélhettek az öreg Tapasztó örökségéből. A többiek maradtak. Nem csupán a tor miatt, meg nem csupán azért, mert a

Varga Mihály: Barangolás kecskeméti mütermekben.
[illegible]TŐFI NÉPE 1964. jun. 28.

Imre G.

Temesvári ipar – és kereskedelmi kamarai kiadó-erem – pályázatot II. díj.

Értimisk 1908/9.

13. ~~H.~~ l.

Gyarapodás.

szembe vi és

párnázott támlásszékben ül. Jobbkezé-
édik iront tart; baljával pedig a térdén lé-
fogja. Lábait keresztbe vetette. Haja,
szürke, szemöldöke barna. Ingé-
hér csikos nyakkendője és mellénye kék,
ke. Órájának aranyláncza rövid. A bőrrel
ték ki. Jelzése fölül a jobb sarokban:

n.

59962/94 sz. rendelettel 1200 koronán. (8/95)

3 (43)

1907: VII. 94

226

Imre Gábor

Tanulmány fej, mintáz-
ta fenti. Repr.

Magyar Iparmüvészet
1911. 241. l.

Tanára Simay Imre

sztmetszetek:

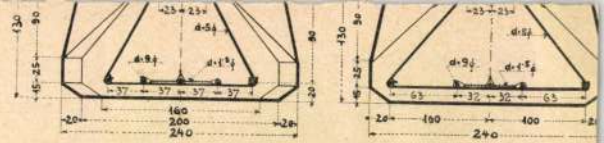

2. ábra. Olasz típusú máv. vasbetonalj, k

a s b e t o n - a l j a k.

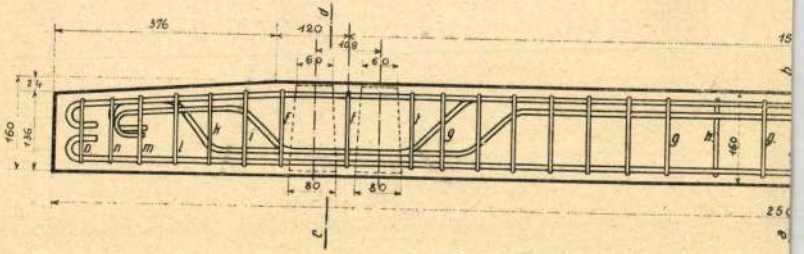

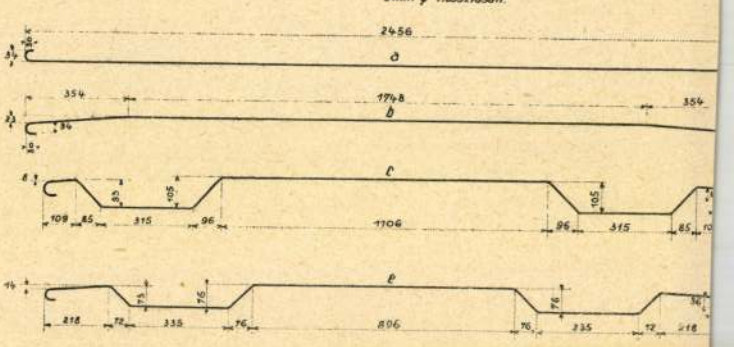

6. ábra. Máv. típusú vasbetonalj, *i* rendszer

Imre Gábor

vobrázt

1907 – 11.

Éirnisk 1930. 84. l.

du~~lva~~ltan (~~arcélben~~ látható. Jobb kezével csipőjéhez
ak nyelét s baljával oldalán lógó kardjának
hosszú haja, bajusza s szakálla ősz; öltözete pe-
illka vetett párducbőr, szűk nadrág és magas
ovitja s kürtjét szalagon hordja. Jelirata a kép

R.

longrois
Duflos le Jeune
stampes du Cabinet
Roi

.

etei a vonalkeretnek ~~[illegible]~~ 23·6 : 15·1 cm.

3. (szines).

333/98
8. -1.

Imre Gábor

Műcsarnok festő és nyomdi Bpest

1913–14. téli kiáll. 706, 708, 712

715

294, 357

Szajoli gard. népkrt III. 237

Imre Gábor

Sportéremtero repr.

Művészet 1914. 378. l.

Imre Gábor

Mucsamok
1914. tav. kiák. 292 - 295

Székesfehérvár VI. 199

Imre Gábor

München · 1914

378

Salonina ezüst érme VI. 130.

Imre Gábor

Művészet 1913

206

Sarkantyúk. Árpádházi VI. 137

MDK

Imre Gábor

Szemelvények az iparmüvészeti iskaela munkáiból.
Magyar Iparmüvészet 1912. 6. sz. 2o9.l.

MDK

Imre Gábor festő

„Higgadt realista."

Artner Tivadar: Téli tárlat Kecskeméten

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 23.

Imre Gábor

Plakettekkel szerepel az alábbi táslaton

Helta: Nándor: Megyei téli táslat 1970

Petőfi Népe 1971 I. 1 5 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1971 MÁR 21

1021

Imre Gábor: Portré

ami mögötte van

vasárnapi RIPORT

A lépcsőházban hármas csoportosulás. Az elkapott szavak szerint itt is róla beszélnek. Mire fölérek, már megelőzött a hír:

— Csaba, Csaba! — hangzik a neve a folyosón, amit egyaránt értelmezhetek az iránta megnyilvánuló szolgálatkészségnek, vagy a vele körülbelül egykorú kollégák fesztelenségeként. Hiszen az országgyűlés soraiban épp a lakóterület érdekeit kell majd képviselni — amennyiben megválasztják — úgy, hogy a legkisebb megalkuvás nélkül összegyűjtse, feltárja a kerületben az általános érvényű ellentmondásokat — a problémák parlamentáris feloldásának reményében.

A 10. számú irodában a falon Kiskunhalas hatalmas helyszínrajza függ, a tablókon bányászsapkás, pufajkás, bakancsos kútfúrók között mutatják a fényképek a művezetőt. Nagy Csaba a nagy íróasztal egyike mögött egy mélyfúrású kút adatait egyezi. Egymás után szállingóznak be a munkások, akik a gépek nagyjavításának időszakát használják fel arra, hogy elintézzék ügyes-bajos dolgaikat.

— Utánanézek, értem. A közösségi emberség igazán korán kialakult benne. Ezt az érzést történetesen a legjobb iskolában, a bányában tanulta meg értékelni. Már a technikumi évek szombatjain, illetve a vakációk hónapjaiban együtt dolgozott a tatabányai aknákban a vájárokkal. A KISZ-csúcstitkári munkája a diáktanácsban és a fegyelmi bizottságban végzett elnöki tevékenysége pedig mintha egy későbbi küldetésre készítette volna elő. Majd Komlóra került, a híres jól ismert Béta-aknába, ahol aknásszá lépett elő, ami a jelenlegi beosztásának felel meg. Ugyancsak ebben a mecseki bányásztelepülésben tudott meg közvetlen és nagyon pontos információkat a lakásproblémáról, miközben feleségével együtt albérletben éltek.

— Komlón valahogy talajtalanok maradtunk, Kiskunhalashoz viszont szép emlékek kötöttek mindket-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1971 MÁJ — 9
1021

Imre Gábor rajza.

TÁRGYALÓTEREMBŐL

Egy község, két tsz, három per

A HÁROM ügyben több, mint ötmillió forintról van szó. Ha csupán ezt nézzük, akkor is megállapíthatjuk, hogy korántsem „fülemüle pert" tárgyalt, illetve tárgyal a megyei bíróság, amikor az igazságot keresi. A hatalmas összegen túl, érdekessége ezeknek az ügyeknek, hogy egy községből: Mélykútról indulnak el, s az ott működő Új Élet és a Béke Termelőszövetkezettel, továbbá a Mélykúti Vegyesipari Szövetkezettel, valamint a Beton- és Vasbetonipari Művek Pécsi Gyárával kapcsolatosak.

Ítéletet még csak egy perben hozott a bíróság, ehát ezt ismertetjük részletesebben — nem hallgat-

megfizetésére. Ez az összeg a gazdaság által gyártott és a tsz-nek elszállított, a sertéstelephez szükséges, abba beépített szerkezeti elemek ára, amit a tsz nem fizetett ki. Az ügyben még nincs döntés, de nem nehéz elképzelni, hogy milyen álláspontra helyezkedik a bíróság, hiszen a tsz átvette, felhasználta, de nem fizette ki a szerkezeti elemeket. Nem valószínű, hogy ennek az ellenkezőjét tudja bizonyítani a közös gazdaság.

NINCS BEFEJEZVE a harmadik per sem. Hogy mégis beszélünk róla, annak oka az a tapasztalat, miszerint a mélykúti termelőszövetkezetekben — legalábbis a szóbanforgó

MDK /

Imre Gábor

Kodály relief, gipsz

Zrinyi, plakett

Sakkverseny, "

Hirös hét, "

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.
Kecskemét Katona J.Múz.

Imre Gábor

Alkotása szerepel a művészeti sorsjáték anyagának kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

N.U.932.II.11.

Imre Gábor

"Szent György" műkő szobra

szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

Imre Gábor, szobrász

MDK

felavatták Berkes Ferencről készült szobrát Debrecenben a volt kecskeméti kormánybiztos nevét viselő SZÖVOSZ-kollégiumban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 20. [Vidéki]

MDK

Imre Zátor, szobrász

A kecskeméti szobrász elkészítette Berkes Ferencnek, a Tanácsköztársaság kecskeméti kormánybiztosának mellszobrát.

—: A kormánybiztos szobra 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. okt. 7.

MDK

Imre Gábor szobrára

Berkes Ferencnek Kecskeméten felállításra kerülő mellszobrát készítette.

– : Hír

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 7.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 JAN

Imre Gábor

1021

Imre Gábor: 1919.

bb. 11. berkes ferenc szobra kecskeméten

vid-ká/gy/ta 1969. október 6.

1021

kecskeméten szobrot állítanak berkes ferencnek, a tanácsköztársaság kecskeméti kormánybiztosának, a szövetkezeti mozgalom szervezőjének, vezetőjének. mellszobrát imre gábor kecskeméti szobrászművész mintázza meg. a fehérterrorista különítmények áltai fiatalon kivégzett hős kommunista portréját november 19-én, halálának 50. évfordulóján avatják fel a kecskeméti szövosz-kollégiumban./mti/

.-.

88.15/gy - 5 -

1820/20

Imre Gábor

küldöttséget dr. gonda györgy, az országgyülés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának elnöke vezeti. tagjai: dr. prieszol olga, az országgyülés jegyzője, dr. baskay tóth bertalan, kocsis józsef, dr. dömötör János, dr. varga pálné, kollár józsef országgyülési képviselők.

a küldöttség bucsuztatására a keleti pályaudvaron megjelent dr. beresztóczy miklós, az országgyülés alelnöke, polyák János, az országgyülés jegyzője, a külügyminisztérium képviselője. jelen volt: dr. kurt enderl, az osztrák köztársaság budapesti nagykövete.

x x x x

az osztrák köztársaság budapesti nagykövete dr. kurt enderl bucsukoktélt adott a küldöttség elutazása alkalmából./mti/

10.08/gy

10 29/20

MDK

Imre Gábor, 50 Kr II. dij

Eldöntött pályázatok. Magy. Iparmüvészet. 1909. 107 l.

Imre Gábor

MDK

szobrász

Résztvett az Erzsébet szobor 1913.évi pályázatán

Kézdi Kovács László: Az Erzsébet emlékmü
Pesti Hirlap 1913. máj. 28.

Imre Gábor

nobrin

l.

Iparm. Isk Erl

1910-11.

9. tábla

17. tábla

Gács

Gesztes

~~[illegible]~~ nincs

Gyula

Gyulakeszi

Gyulafehérvár

Garamszentbendek

Hasznos

Hollókő

Hrussó

Huszt

Jókő

Illava

Jaák

Jegefalva

Korlatkő

Imre Gábor

Mühl Gusztáv

Wnoncsek Romulus

tovább

1926. iparostanonc iskolai rajztanítói oklevelet kaptak.

Képzőm. fürk. ívk

1925–27

16. l.

3

		12	ב	Szerda	11	Konstantin IV.
Eszther bőjtje	תענית אסתר	13	ג	Csütörtök	12	Gergely pp.
Purim	פורים	14	ד	Péntek	13	Jéz. gyolcs. em.
Heti szidr. Ki sziszóh (Susan Purim)	כי תשא ש״פ	15	ה	Szombat	14	Matild kir.
		16	ו	Vasárnap	15	**D. 3. Oculi**
		17	ז	Hétfő	16	Heribert pk.
		18	ח	Kedd	17	Gertrud sz.
		19	ט	Szerda	18	Jer. Cziril
		20	י	Csütörtök	19	József
Heti szid. Wajakhél		21	יא	Péntek	20	Jéz. öt sz. sebe
(Áldozat szomb.)	ויקהל פ׳פרה	22	יב	Szombat	21	Benedek ap.
		23	יג	Vasárnap	22	**D. 4. Laetare**
		24	יד	Hétfő	23	Frumentino vt.
		25	טו	Kedd	24	Gábor főangy.
		26	טז	Szerda	25	**Gyüm.-oltó B.-A.**
		27	יז	Csütörtök	26	Manó vt.
Heti szidr. P'kudé		28	יח	Péntek	27	Rupert pk.
(ujhold áld.)	פקודי מב״ח	29	יט	Szombat	28	Sixtus pp.

Merkur-bank Budapest, IV., Váczi-utcza 37. szám.
Elad sorsjegyeket és igérvényeket minden huzáshoz.

Imre Gábor

Szerepelt a Bács-Kiskun megyei képzőmű-
vészeti kiállításon.

Petőfi Népe 1965. nov. 14.

Imre Gábor

Női képmás és
Toldy Miklós
repr.

Értimisk

1911/12

Illyria IV. 109

a magyar drámairo

Politikai ujsági
Nemzeti Ujság felel
deme szerint értéke
datossága s nagy s
számára az ujság e
a lap a konzervativ
kelően, de érdekese
nyilvánvalóan kiegy
lemére, anélkül, hog
kozta az ujság har
mélyeskedést. Nyilv
kor azoknak a szen
nyilják. Gróf Zichy
Ivor képviselik a j
politika szellemét n
hagyományoknál fo
sok évtized nemes n
a nagy Magyarorsz

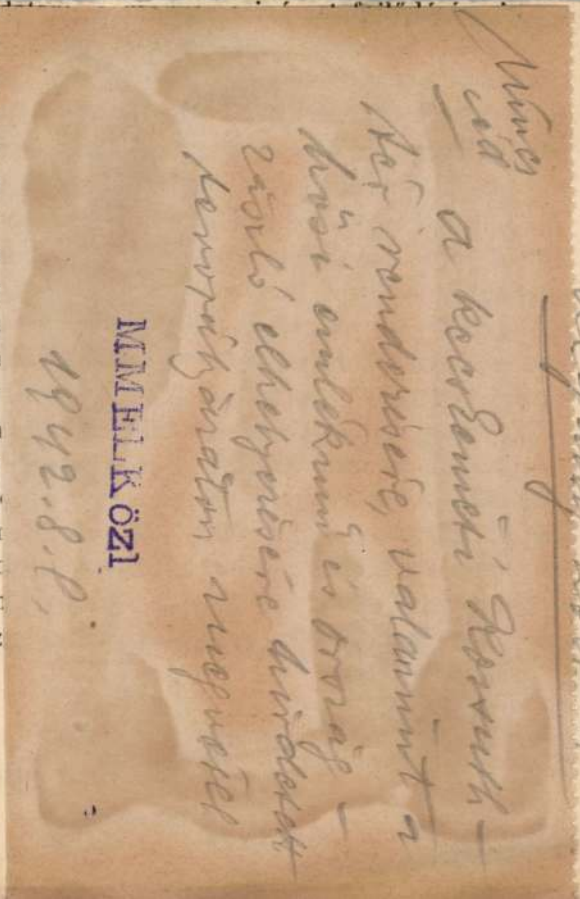

organizátora. Baranyay Lajos mint katolikus pap lett Székesfehérváron lapszerkesztő és amikor a Központi Sajtóvállalat élére került, alig hitték a régi lapkiadók és ujságemberek, hogy ez a fiatal pap nemcsak meg tudja szervezni a maga nagy ujságvállalatát, hanem rövidesen egyik legnagyobb szakértője lesz a nyomdai és a papirkérdéseknek.

Ha Baranyay Lajos katolikus papból lett lapkiadó és egy évtized alatt igazán egyik vezetője lett a magyar ujságkiadásnak, akkor ez éppen ugy nem lehet meglepetés, mint a KSV igazgatójának, dr. Berkes Róbertnek karrierje. Berkes Róbert a Ganz-nak volt titkára, Légrády Ottó fedezte fel benne a kiadói tehetséget és a Pesti Hirlaptól került a Központi Sajtóvállalathoz, hogy nemsokára ügyvezetője legyen a Lapkiadók Szindikátusnak is és hogy azt a finom és előkelő szerepet is betöltse a közgazdasági ujságirásban, amely reá az Uj Nemzedék és a Nemzeti Ujság közgazdasági rovatvezetőjére hárul.

A közönség számára nyilván különbség van a KSV két ujságjának, az Uj Nemzedéknek és a Nemzeti Ujságnak hangja és formája között. Noha mind a két lapnak irányitója ugyanaz a

MDK

Imre Gábor

Ölelkező gyermekek, kerámia, repr.

Iparművészeti Isk. Évk. 1911-12. 39. tábla

MDK

Imre Gábor

Szt.György, szobor

Pogány Ö.G: Magy. művészeti sorsjáték kiáll.
Képzőművészet, 1935. 8o.sz. 22 l.

Imre Gábor

l

Iparm. isk. cít

1912-13. 9. tábla

XIX. század. 20.—

1308. KUPA, ónfedővel, kőcserép, a választófejedelmek mellképével. Rajnai, 1689. 200.—

1309. PÁLINKÁS BUTYKOS, zöldmázas cserép, karcolt díszítéssel. Mezőtúr, 1897. 12.—

1310. NAGY OVÁLIS TÁL, keménycserép, kék virágokkal. Wedgwood, XIX. század. 20.—

1311. AMFORA, cserép, fekete alapon, sárgás alakokkal. Fatalapzaton. Görög. 250.—

1312. NAGY DÍSZTÁL, majolika. Bachans menettel. Olasz, XIX. század. 120.—

1313. KORSÓ ÓNFEDŐVEL, kőcserép, domboru és színes díszítéssel, testén elől Madonna. Szász, XVIII. század eleje. 40.—

1314. KORSÓ ÓNFEDŐVEL, kőcserép, domború és színes díszítéssel. Szász, XVIII. század eleje. 40.—

1315. KUPA ÓNFEDŐVEL, színes fajánsz, házaspárral. Gmunden, XVIII. század. 80.—

1316. KUPA ÓNFEDŐVEL, színes fajánsz, lóalakkal, Gmunden, XVIII. század. 80.—

IMRE GÁBOR

iparművész alkotása Mátyássy József költő emléktáblája Kecskeméten, a törvényszék Rákóczi uti frontján.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 171. l. /195. jegyz./

IMRE GÁBOR

iparművész emléktábláját /"A cs. és kir. 7. Vilmos huszárezred hősi halottainak emlékére 1914-1918."/ a kecskeméti nagytemplom főhomlokzatás helyezték el.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 70. l.

IMRE

ötvösmester két társával /Sebestyén és Benedek/ 1551-ben, Szeged elpusztitása után Kecskemétre menekült. A városi tanácstól céhszabályzatot kértek. A tanács a debreceni ötvösök céhlevelét szerezte meg az ottani főbirótól, igy keletkezett a legkorábbi kecskeméti céhlevél 1557-ben az ötvösök számára.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki Könyvkiadó. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 30. l.

MDK

Imre Gábor - Kotál Henrik

Erzsébet emlékmű pályaterve

Művészet XII.évf. 1913, 2o6-11 o.

Imre Gábor

nak oklevél jeles eredm.

Érettségi

1911/12

26 l.

Csehországi porcellán VIII. 177.

Imre Gábor

Hünidei pályázaton

II. díj.

Értimisk 1911/12.

22. 1.

Páŕkanyi népkut. III. 240

Imre Gábor

diszítő vonrány

vünidei nálgázaton II.

díj.

Értimisk 1910/11. 13. l.

AZ EST KÖN

BUDAPEST, VII. ER
Telefon: 1-455-

E heti olcs

Aragon: A hét pupos tornya Regény
Bendel: Jerome szerelme északon R
Bennett: Lord Raingó Regény
Bennett: Piros és fehér Regény
Bruun Laurids: Van Zanten kalandja
Carlisle: Vér a véremből Regény
Dekobra: Leányszöktetés Regény
Dominik: Az égő piramis. Fantaszti
Dominik: Atlantis feltámadása. Fan
Doyle: A köd országa. Spiritiszta
Faber: A lélekkufárok. Kalandorreg
Fouchardiere: Ha nagyjaink visszat
Fouchardiere: Amikor őnagysága vez
Hull E.M.: A sejk
Hull E.M.: A sejk fiai
Huxley: Szép uj világ
Kessel: A

Imre Gábor

díszítő szobrászatban

II. díj.

Értíniusk 1910/11. B. C.

T. 1417. III.

község házain innen az emeletes
a melyen [illegible] előtt az
alakok élénkitik, mig az előtérben
két kacsa uszkál. Felirata:

n Keglevics´schen Schlosses zu Klein

mitate.

33.8 : 50 cm.

Imre Gábor

200 kor államsegély

Értimisk 1909/10. 8. l.

T. 3924.

CASTELLO és LA CITTA DI VECEGRADO
DI SANT'ANDREA terül el, a hát-
rtján MAROSCH-tól jobbra II quarti-
csapatok elhelyezését tüntették

ORE
5 DI

.3 : 36.7 cm.

6.

Imre Gábor

Dudás c. nebra
repr

Iparm. isk. ei

1912-13. 26. tábla

találkozása.) *Rendkívüli alkalom karácsonyi ajándékok jutányos áron való beszerzésére.*

A keleti gyűjteményt Magyarország néhai török követének neje, nagyméltóságú *Tahy Lászlóné* úrhölgy gyűjtötte össze évtizednyi tartózkodása alatt Ankarában. A fínomszemű és kiváló ízlésű gyüjtő tanácsadója a konstantinápolyi egyetem magyar származású professzora, *Dr. Mészáros Gyula* úr volt, ki az ankarai múzeum létrehozásában alapvető munkát végzett és a kisázsiai kultúra legnagyobb élő ismerői közé tartozik. Az ő sugalmazására kerültek a szebbnél-szebb fejkendők és kéztörlők magyar tulajdonba. E XVIII. és korai XIX. századbeli darabok műbecsükön túl tárgyi szépségüknél fogva is fokozott figyelmet érdemelnek.

S legvégül fajánszgyűjtőinknek Holics három egész kiváló darabjával kedveskedhetünk. Két papagáj kannával (845 és 891 sz.) és egy igen ritka díszítésű kínai virágosmintájú tányérral (846 sz.)

Aukciónk képzőművészeti és szigorúan értelmezett iparművészeti anyagát az egyrészt műbecsű, másrészt használati értékű bútorok hatalmas sora zárja be. Renaissance, barok, empire, biedermeyer, neobarok, de még korszerű bútorok is oly mennyiségben láthatók, mint intézetünkben eddig még soha. Ennek oka két tényben keresendő: egyrészt a nagy kereslet bútorok iránt késztette az intézet

Imre Gábor

diszítő szobrászatban
I. díj.
Kisti misk 1909/10
J. C.

Viselet.

Koronázási diszöltöny

A jobbra fordulva ágasko
pőjére támasztotta és teljes d
tével. Felirata:

No. VII.

alól jobbra: Lith. zu haben, b

Szines kny., mér. 22.2:

Imre Gábor

szobrász

l.

Művészeti Lexikon

I. 475. l.

Fülöp nem láthatta, ki beszél.

Imre Gábor

l.

Vámossy Klára

A harai bábjáték.

Bp. 1941. 39. l.

Imre Gábor

iparmüvész

Kecskeméten

Életrajz

lásd

Szabó Pestom

II k. 6. körzet 35. l.

MOB kat. 3208. sz

énytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
ajzpapír- ap, uzarajz,		Román stil. 25/44·5 cm. Möller Ist- ván rajza

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Imre Gábor

U. 800

Imre Gábor

MDK

Törekvés sportegylet érme, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Imre Gábor

1926. iparostanonc iskolai rajztanitói oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1925-27. 16 l.

IMRE Gábor szobrán

1943- fenilet, ferences tpl.

Juhász István: Keszkemét város éptört.
Keszkemét, 1998. 195.

965 (photo 135.)

űvész. 1932 és 1934 között Szőnyi István
a díszítőfestő tagozatán Haranghy Jenő
t és Szőnyi István tanítványa volt.
párizsi tanulmányútja alatt kezdett kisebb
rámia és iparművészeti műhelyt rendezett be,
hatású kerámiaékszereket készített, ezt
dolgozott az Iparművészeti Vállalatnak.
vészek Csoportja (1933-37) tagja, a budapesti
lt.

Imre Gábor

3 ook államsegély

Értimisk 1910/11.

15. l.

1379 Giovan Batt

A mester sz. Bondo a

1379.

~~Girolamo~~

Romanino. ~~(született Brescia~~

Térfi képe.

Térd

az ~~kö~~oszlopra t

tart, kardjána

van gyöngyso

nak meg. Rö

szakála ~~[illegible]~~ szöke

fekete

(brokát köntöse

A eredeti faragott

~~[illegible]~~

~~Ara 1~~

Vetetett

280

L Cgyermekeket elnyelő koro

képezi a diszt.

21

396.

Imre Gábor

A bpesti Mária Teréziatéri nékesfőv elemi iskola kapubelésére készített várlat ~~[illegible]~~ Repr.

Értimisk 1910/11.

Perugino, fresco III. 156.

Imre Gábor

700 k. államsegély

Érsimisk

1911/12.

24. l.

MDK

Imre Gábor

5e koronás dijat nyert

A Királyi Orvosegyesület oklevél pályázata. Magyar Iparmüvészet 1912. 38.1.

27. TÜTTŐ SÁNDOR:
KÚTPÁLYÁZAT.

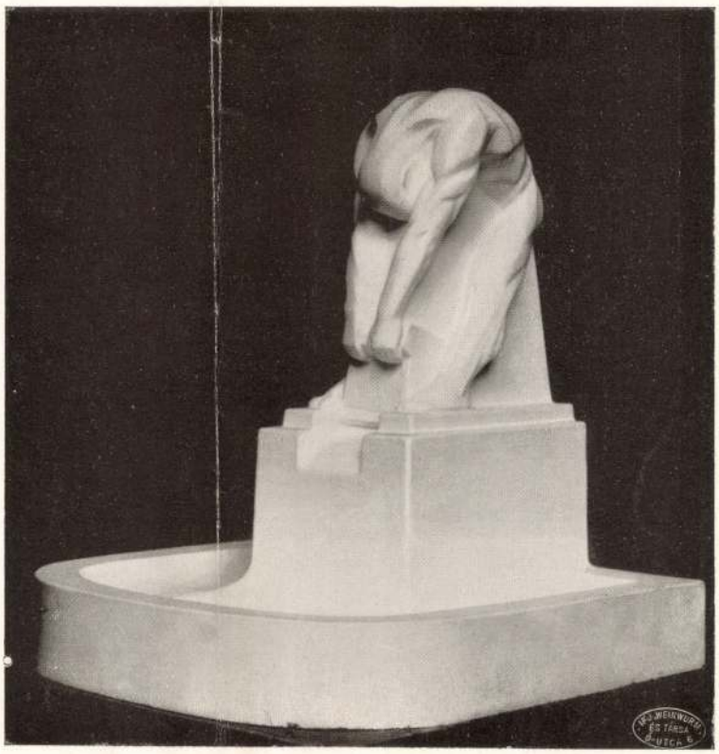

PROJÈT D'UNE
FONTAINE.

27.

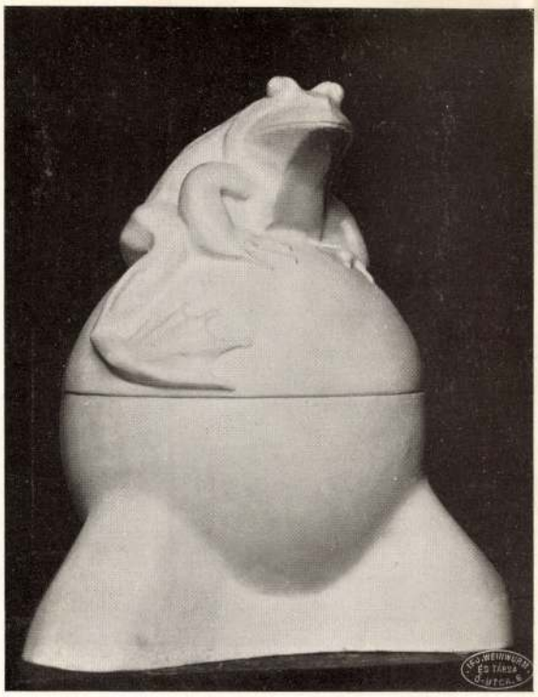

28. PATAKY ANDOR: 28.
CUKORTARTÓ. BONBONNIÈRE.

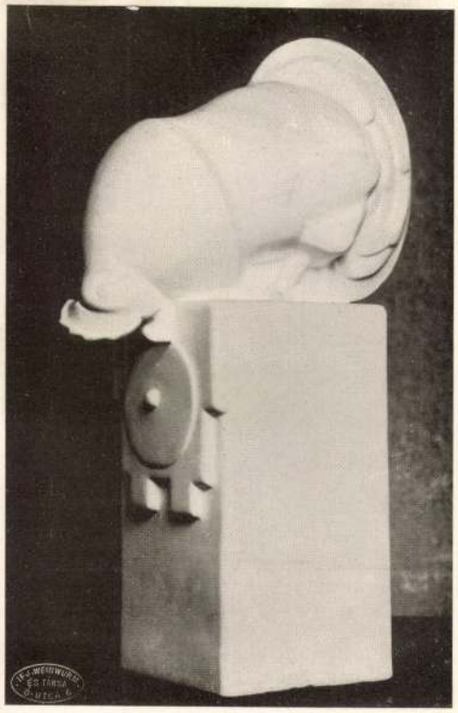

29. TÓTH KÁROLY: 29. PROJÈT D'UNE
ÓRA. HORLOGE.

AGYAGIPARI TERVEZETEK.

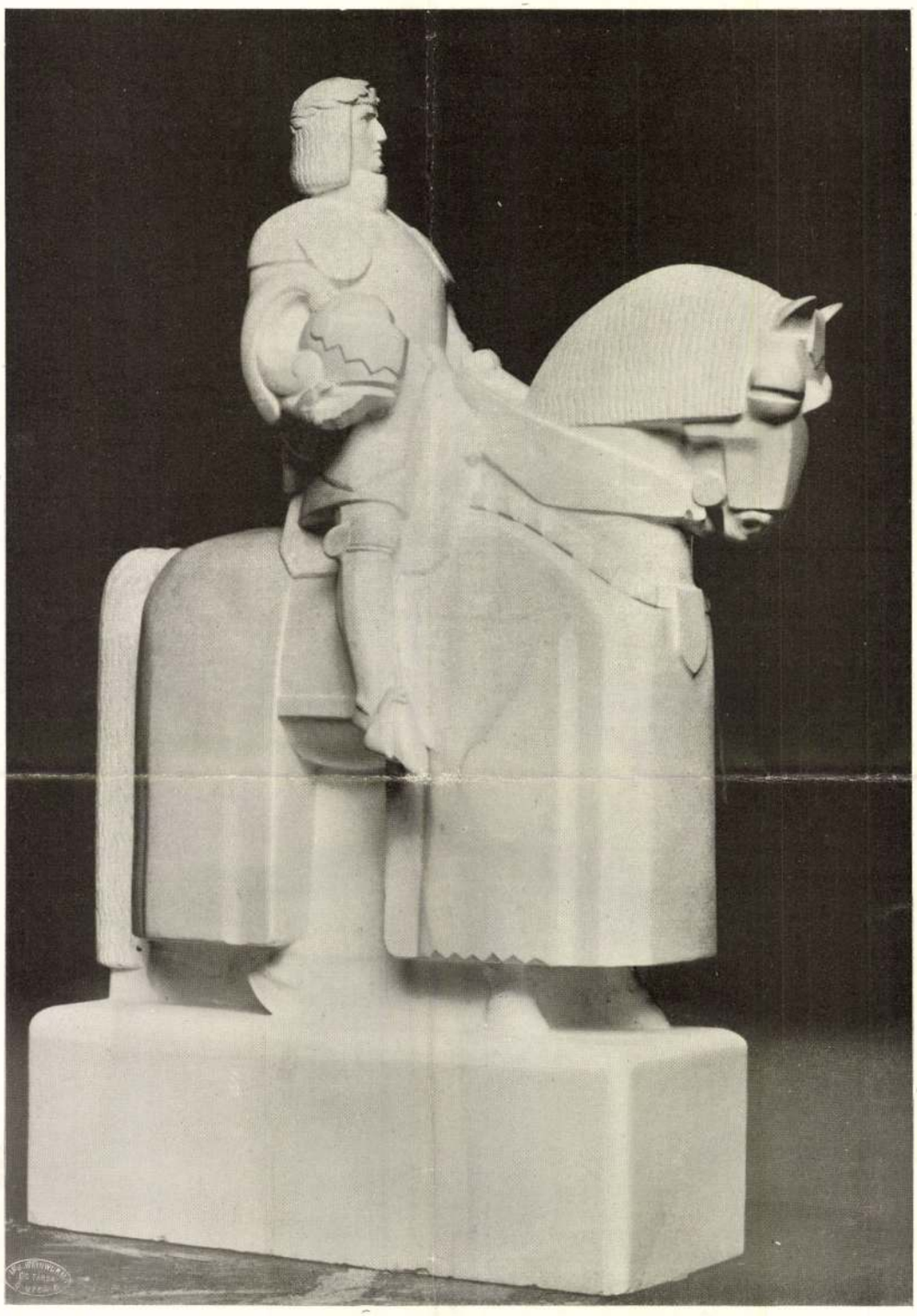

30.

30. IMRE GÁBOR : TOLDY MIKLÓS.

NICOLAS TOLDY.

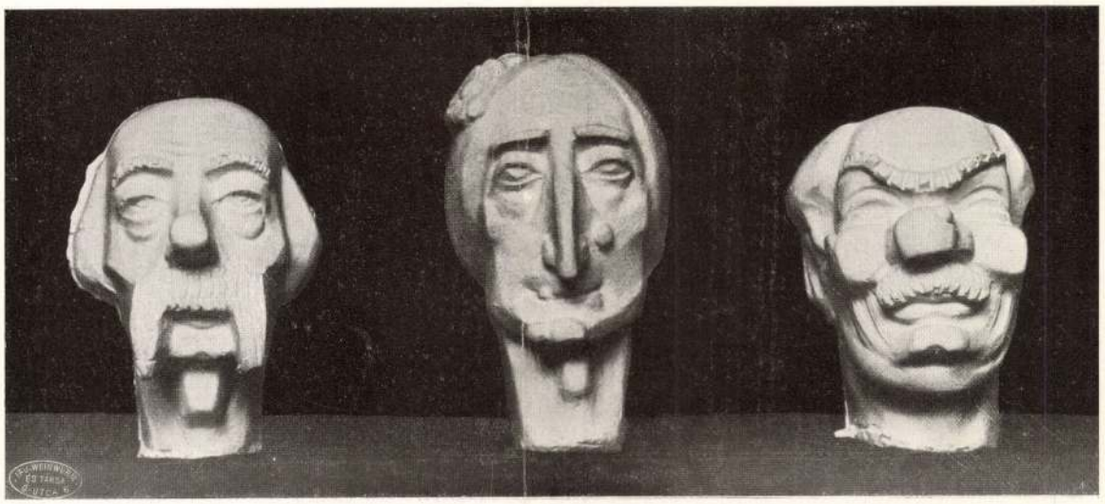

24. IMRE GÁBOR: BÁBUFEJEK. 24. PROJETS DE TÊTES POUR MARIONETTES.

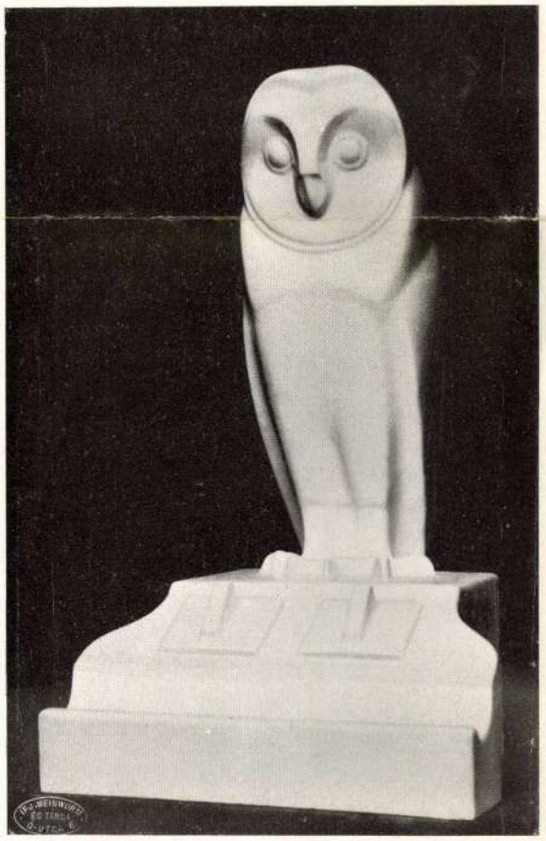

25. TÓTH KÁROLY: TINTATARTÓ. 25. PROJET D'ENCRIER.

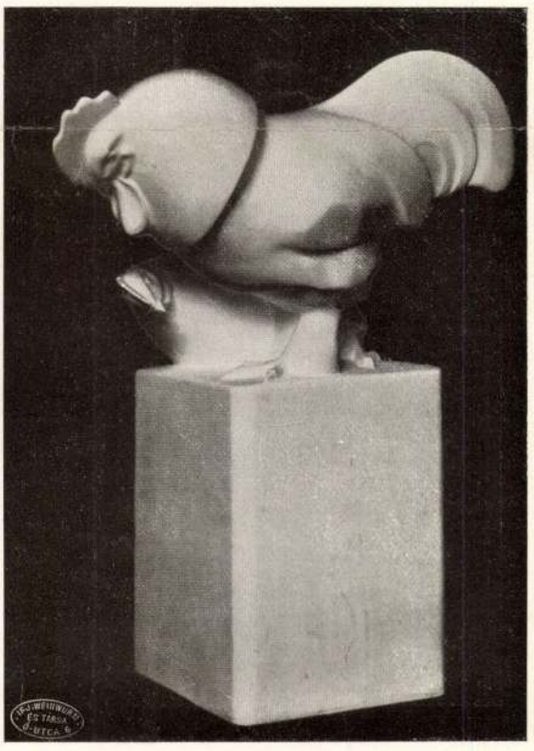

26. UHLATZKY JÓZSEF DOBOZ. 26. BOÎTE.

AGYAGIPARI TERVEZETEK.

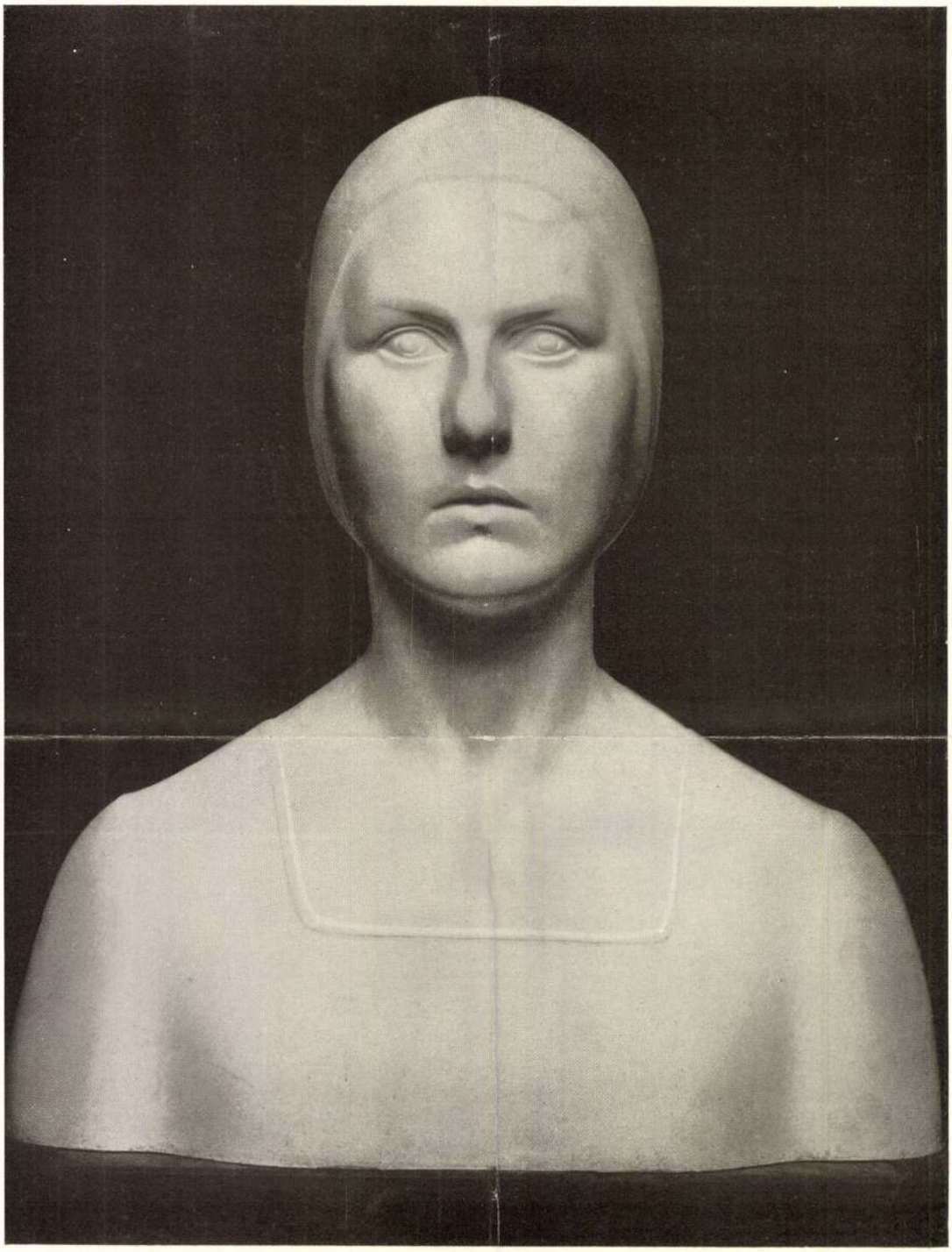

23.

23. IMRE GÁBOR: NŐI KÉPMÁS. PORTRAIT DE Mlle L. M.

Imre Gábor, szobrán

L: Mátis K.

Goór I: Művésztelep -- 75-89.

Forrás, Kecskemét, 1980. marc. XII/3

Imre Gábor

Simonka György: Korszerű realizmus. Látogatás Imre Gábornál. – Petőfi Népe 1966. jún. 26.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 254. l.

MSZMP KK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 OKT 24

Imre Gábor

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Szobor készül Berkes Ferencről

A Kecskeméti Berkes Ferenc Kollégium vezetősége elhatározta, hogy a SZÖVOSZ támogatásával szobrot készíttet az egykori tanácsköztársasági kormánybiztos halálának 50. évfordulójára. Az életnagyságúnál nagyobb mellszobor elkészítésével Imre Gábor szobrászművészt bízták meg. A szoboravatásra november 19-én kerül sor.

Imre gábor

1021.

KODÁLY-ÜNNEPSÉG

a Zeneművészeti Szakközépiskolában

A debreceni Zeneművészeti Szakközépiskola KISZ-szervezete rendezésében ünnepséget tartottak Kodály Zoltán születésének 87. évfordulója alkalmából. Ünnepi emlékezőt mondott Szathmári Mária, a szakiskola növendéke, aki Kodály Zoltánnak a zenei nevelés terén kifejtett világraszóló eredményeiről beszélt. Ezt követőleg Straky Tibor igazgató az iskola és Kodály kapcsolataira emlékezett, majd felavatta az iskola folyosóján elhelyezett Kodály-reliefet, Imre Gábor szobrászművész alkotását.

Imre Gábor: Kodály-relief

fogja viselni. Végezetül a szakiskola leánykórusa Kocsis Márta tanár vezetésével rövid hangversenyt adott.

Délután pedig az országos kamarazene-fesztiválra előkészítő iskolai vonósnégyest rendezték meg, amelynek zsürijében fővárosi és debreceni főiskolai tanárok foglaltak helyet. A színvonalas zenei versenyen a Darkóczi István, Tar-

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

elem!

MK lakatos
kereseti le-
buszköltsé-
ltséget térí-

zemi étkez-

ségizett vaskereskedői képesítéssel rendelkező kézi beszerzőt felveszünk. BIOGAL Gyógyszergyár, Debrecen, Pallagi u. 13.

MEDICOR felvételre keres esztergályost, mechanikai műszerészt, férfi betanított és segédmunkást. Jelentkezni lehet a gyár munkaügyi osztályán. Hámán Kató u. 96.

Nyugdíjast 4 órás bölcsődei adminisztrátornak felvételre keres a Debreceni Ruhagyár. Jelentkezés

znak

Állami Gazdaság
autó-motor sze-
lakatosokat, ko-
zőgazdasági gép-
zszerelőt azonna-
lentkezés a köz-
lyben.
detünk termelési
ztásra: Feltételek:
gyakorlat, hőre
hőre lágyuló mű-
ozásában megfele-
pészmérnöki vég-
kollektív szerző-
dés szerint, szükség esetén lakást biztosítunk. Ajánlatokat „Jó vezető" jeligére. Levélcím: Kiskunfélegyháza, PF. 32.

A Hajdúböszörményi Nimród Vadásztársaság fácántenyésztésben jártas és vadőri szakképesítéssel is rendelkező dolgozót keres azonnali belépésre. Fizetés megegyezés szerint. Szolgálati lakást biztosítunk. Jelentkezés, Papp Pál V. T. elnöknél, napközben a Bocskai irodájában. Telefon 85., vagy J. u.

a szakiskola hangversenyterme
ezentúl a Kodály terem elnevezést

Endre összetételű vonósnégyes ke-
rült az első helyre.

Imre Gábor MDK

műveire számitanak
a kecskeméti képzőművészek reprezentativ kiállitásán, mely majd 1957. jul. 7-én nyilik meg.

PETŐFI NÉPE, Kecskemét. 1957. jul. 3. 2. lap.
/Hiranyag./

Imre Gábor

plasztikai alkotásai a kecskeméti képzőművészek reprezentatív kiállításán, mely majd 1957. jul. 7-én nyílik meg.

PETŐFI NÉPE, Kecskemét. 1957. jú. 3. 2. lap. /Hirnyag./

Imre Gábor

Tóth Károly mellszobra (reprodukció)

Petőfi Népe. 1966. jún. 26.

MDK

Imre Gábor

festő-szobrászmüvész

Kiállitása lesz a kecskeméti müvelődési ház müvészklubjában.

--:Képzőmüvészeti bemutatók.
Petőfi Népe. 1963. okt. 23.

Imre Gábor

Kerti mulatság, vint.

Imre Gábor

MDK

Kerti mulatság, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Imré Gábor MDK

Tanulmány, sz.rajz

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Imre Gábor

MDK

Barna római, szobor

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
1967 JUN 18

Új alkotások a kecskeméti szoborsétányon

A helyi emlékek, haladó hagyományok ápolása érdekében hozták létre a megyeszékhelyen a vasútparkban levő szoborsétányt. A szobrok száma állandóan gyarapodik, s ma már a múzeum környékén sétálgató idegen a város számos nagyjának képmásával ismerkedhet meg ezen a festői helyen.

Tegnap délelőtt döntöttek a városi művelődésügy vezetői négy újabb szoborportré elhelyezéséről. A napokban László Károly, Hornyik János, Bíró Lajos és Révész Imre mellszobra kerül végleges helyére, s ezekkel együtt már összesen 12 műalkotás hirdeti Kecskemét nagy fiainak emlékét a sétányon.

A tervek szerint jövőre Kocsis Pál, Molnár Erik, és Kada Elek szobrát is felállítják. Tegnap döntöttek a Kodály Zoltán emléktábla elhelyezéséről. A márványtábla — amely Imre Gábor szobrászművész alkotása — a vasútállomás épületén kap helyet. Ez ugyanis a nagy magyar zeneszerző szülőháza, itt volt az édesapja állomásfőnök.

Kecskeméti emlékünnepi hírek

lépéssel

szakácsot keres.

Jelentkezés írásban, vagy személyesen a szövetkezet irodájában.

4863

Heti 42 órás csökkentett munkaidővel, jó kereseti lehetőséggel

férfi,

heti 48 órás munkaidővel, jó kereseti lehetőséggel

női segédmunkásokat

felveszünk. Papíripari Vállalat, Csepel, Duna u. 42. Jelentkezés a munkaügyi osztályon reggel 8 órától du. 4-ig. Telefon: 279-620/142, mellék.

4817

PÁLYÁZATOK.

ELDÖNTÖTT PÁLYÁZATOK. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat bíráló bizottsága március hó 17-én tartott ülésén két pályázatot döntött el. A Gerenday A. és Fia síremlékgyáros cég részéről művészi hirdetés rajzára kiírt pályázaton a 150 koronás díjat Kron Jenő kapta, 25 koronáért pedig megvették Szirontai Lhotka István és Bíró Mihály közös tervét. — A bizottság megjegyezte, hogy ez az utóbbi terv művészi szempontból a legméltóbb az első díjra, de ettől elesett azért, mert a rajz formájára nézve előírt méreteket nem tartotta meg. — A virágtartó rács, illetőleg láda tervére kiírt pályázatot a bíráló bizottság akképen döntötte el, hogy a 150 koronás első díjat Vértes Vögerl Rezső tervének, a négy 50—50 koronás második díjakat pedig Patzó Márton, Hönigschmidt Bódog, Imre Gábor és Rerrich Béla tervének ítélte oda. — Ez utóbbi terv szerint készült rácsokat Farkas Kálmán lakatosmester mutatott be. Valamennyi pályamű három napig látható volt az Iparművészeti Múzeumban.

Imre Gábor

ház-könyvtár berendezését. Ugyane szempontból érdemel figyelmet az Erzsébet-szerzetbeli apácák kolostorának folyosóján látható kedves hatású kovácsolt vasból való rácskapu, mely a XIX-ik század első évtizedeiben keletkezett.

A harmadik fejezet a polgári építkezés emlékeit ismerteti, első sorban azokat a kisebb polgári lakóházakat, amelyek már csak kevés számban találhatók székesfővárosunk területén. A mostoha körülmények adják annak a magyarázatát, hogy ez épületeken a művészetnek nem nagy tér jutott. E példák mutatják azt is, hogy a XVIII. század polgári lakóháza meglehetősen zárkozott karakterü. Az utcai homlokzat rendesen keskeny, különösen a telek mélységéhez viszonyítva. A jobbmódú polgárság emeletes házai gyakran falpilléreekkel, hermákkal és urnákkal díszített kapuzatokkal ékesek. E kapuzatok közül a leggazdagabb volt az egykori Grassalkovics-palotáé. Ide sorolható a Kötő-utca 10. számú ház kapuzata is. Az erkély-rácsok közt legkiválóbb a Papnövelde-utca 6. számu házé. Ez a kovácsolt vasrács fényesen igazolja, hogy a magyar vasművesek a rokokostílus formáiban mennyire otthonosak voltak és a művészi forma mellett az anyag megmunkálását is töviről hegyire ismerték. A díszítő szobrászati emlékek közül kiemelendő a mostani középponti városház három kapuzatának szobrászati dísze. Petrik e fejezetben foglalkozik a főváros régi középületeivel is.

Végül a negyedik fejezetben a temetők művészetét tárgyalja és e téren is valóban úttörő munkát végez. Olyan művészi értékü XVIII. és XIX. századi síremléket kutatott fel, amelyekre eddig senkise gondolt. Felvonulnak előttünk Buda két régi temetőjének jelesebb

Imre Gábor

(Némethi): Szimferopol diszpolgára Kerekeméten (Imre Gábor) - Ország, Világ 1966. jún. 8.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./ 254. l.

Imre Gábor szobrász

Plakettjei a munka- és munkás-témát dolgozzák fel.

Sümegi György: Sorok a munka- és munkás-ábrázolásról.

Petőfi Népe, 1974. jún. 10.

Imre Gábor szobrászművész

Négy évvel ezelőtt kezdtek képző- és iparművészeti kiállításokat rendezi a kecskeméti Városi Mozi előcsarnokában. – Jelenleg Kiss J. Zoltán festőművésszel közös tárlata látható.

V.M.: Mozitárlat.
Petőfi Népe, 1973. márc. 11.

Gyuse Gábor szobrászművész

„Kecskemét művészetéért" emlékérmet nyújtott át a művésznek Kecskemét Város Tanácsának elnöke, tegnap.

K. Gy: Kecskeméti művések kitüntetése.
Petőfi Népe, 1943. dec. 9.

IMRE GÁBOR, szobrász

Szül. 1890-ben Kisvatton. Az I parmüv. Főiskolát végezte. 1907-1911 között.

ÉRMEI: .-1937.-M KIR ZRINYI MIKLÓS 7 HONVÉD GY EZRED A KATONA KÖLTŐ MELLKÉPE SZEMBEN?ELŐTTE 2 cimer szalagon: KECSKEMÉT. 60 mm. egyold. vert, bronz. 91. old.

SZIGETI ISTVAN: IMRE GÁBOR szobrászmüvész érmei és plaket jei 91. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIX. évf- 196 . 26. szám. Bp.

IMRE GÁBOR, szobrász

Szül. a veszprémmegyei Külsővatton 1890-ben. Az Iparművészeti Főiskolán 1907-1911-ig volt Simay imrének a tanitványa. Kecskeméten laklik. Több "hirös" kecskeméti érem alkotója. 91.old.

SZIGETI ISTVÁN: IMRE GÁBOR szobrászmüvész érmei és plaket jei 91.old.

AZ ÉREM. Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIX. évf. 196 . 26. szám. Bp.

IMRE GÁBOR, szobrász

Szül. 1890-ben Kisvatton. Az Iparmüv. Főiskolát végezte 1907-1911 között.

ÉRMEI:. -1934. -HIRÖS VÁROS AZ ALFÖLDÖN KECSKEMÉT, a város címere egy magyarruhás kislány és kisfiú között. H/HIRÖS HÉT-1934. VII. 21-29. a hét iparág cimeréből képzett hétszög. 50 mm. vert, bronz. 91. old.

SZIGETI ISTVÁN: IMRE GÁBOR szobrászmüvész érmei és plaket jei 91. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. XIX. évf-1963. 26. szám. Bp.

Imre Gábor

diszpolgari diszben (a háta mögött fiatal vöröskatonát ábrázoló képe.
A műteremben, a nemrég elhúnyt Toth László népfront-elnök szobrán dolgozik.

Ország Világ 1966/23 3 old.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1976 MÁR. 6

Imre Gábor,
szobrász

— **Nagy részvéttel temették** el pénteken Kecskeméten, az új köztemetőben a 86. életévében elhunyt Imre Gábor nyugalmazott rendőr főtörzsőrmestert, szobrászt, ipariskolai tanárt, a munkásmozgalom és a párt régi harcosát.

Imre,ijgyártó

Sopronban az 1379.évi telekkönyv szerint a belváros 2,k
kerületében másfél háza van. 114.old

Lázi Jenő: Az 1379.évi soproni telekkönyv. 105.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

Imre Gábor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 ÁPR 4.

PETŐFI NÉPE

legjobb dolgozóinak.

— *MAI MAGYAR FESTŐK* címen kiállítás nyílik ma délelőtt 11 órakor Kecskeméten a városi művelődési ház díszermében. A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeményeit bemutató kiállítást Imre Gábor szobrászművész nyitja meg. közreműködnek a Kelemen László Irodalmi Színpad tagjai is. A tárlat április 20-ig lesz megtekinthető.

1021

Szabó Istvánnak, a
Cementipari Vállalat
nak, *Szűcs Jánosnak*,
Vegyesipari Javító és
ó Vállalat igazgatójá-
. *Tóth Lászlónak*, a
éti Vegyesipari Javító

Imre Gábor. 3

Mint egykori vörösparancsnokot jelölték erre a tisztségre, egyéb gyakorlata nem is volt. Többfelé szolgált az országban; utoljára Szegeden. Volt megyei kapitány is. 1957.-ben, Kecskeméten ment nyugdíjba. Most nyugdíjas, de talán több dolga akad mint régen. Tanácstag. képzőművészeti szak referens, a képtár kezelője.

(Némethi) Szimferopol díszpolgára Kecskeméten

Ország Világ 1966/23 3 old.

Ymre Gábor 4

Tevékenykedik a művész- és a nyugdíjas klubban, az MSZBT-ben és a művelődésügyi állandó bizottságban... Társadalmi munkában. Legszívesebben várt órái azonban mégis csak azok, amikor visszavonulhat műtermébe és farag, rajzol, fest.

(Németh) Szentpéterpol díszpolgára Veszprémben.

Országos Világ 1966/23 3 old.

Imre Gábor 2

Imre Gábort internálták, aztán B-listára került és négy évig felügyelet alá. 1912-ben végezte el az Iparművészeti Főiskolát, szobrász volt. Tizenkilenc után még sokáig megmaradt „gyanús elem"-nek – és mellőzöttnek. Végül nagynehezen kapott egy rajztanári állást a kecskeméti iparisko-lában. A feszabadulás Kecskeméten érte. Rendőrkapitánya lett a városnak. (Szinethi) Szimferopol díszpolgára Kecskeméten.

Ország Világ 1966/23 3 old.

Imre Gábor 1

Kecskemét testvérvárosának, Szimferopolnak diszpolgárává választották. 1919-ben vöröskatona volt, a fronton zászlóaljparancsnokként harcolt. A Tanács-köztársaság leverése után román fogságba esett. Megjárta az aradi fogolytábort, aztán a Margit-körúti fegyházat. Ezalatt Kecskeméten megöltek a Tanácsköztársaság vezető embereit.

(Némethi) Szimferopol diszpolgára Kecskeméten

Ország Világ 1966/23 3old.

Imre Gábor (Kecskemét)
festő

Bács-Kiskun megye képzőmüvészei
közé tartozik.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek a Barbariumból.
müvészet, 1975.junius - 7.oldal

Imre Gálos
nolrási

Plahettyei monumentalitásra
törő alakítási képességgel
rendelkeznek.

Aszalós Endre: Bács-Kiskunnegyei képzőművészek...
Művészet, 1972. junius - 43 oldal

MDK

Imre Gábor festő és szobraszművész

Kecskeméten rajztanar, de aktiv festő is.

Bende János: Vidéki centrumok.

Képzőművészet, 1927. 2.sz. 28.l.

Imre Körte
Klüger Sámuel

Kongo:

Gerendás E.: Adatok a budai és pesti céhek életéhez. Bp. 1941

4. l.

~~Graff András~~ pesti könüv. és köfaragó mesterlevele 1816 ápr. 6

Schlünner József ahtalos (budai) mest. lev. 1817 febr. 25

Pilhoffer József zenecsengártó vándorhöjve 1840 sept. 21

Videk Ignác } nagykötök vlev. 1867
Klüger Sámuel } 1870

19. l.

~~Berte Alacos~~ órásly (19. l. perek. céhhel)
Stern József "

20. l.

~~Fauser János~~ órüntü

Imre Körte vasmagai esztergályos a XIX. sz. elején a spanyol udvarnak dolgozik

31. l.

~~Abrahámfy kiérás~~ pesti ötvös (céhben vagyiberi szüb. egetlen mind)

pesti és budai ón mid. felbor.

910

ágos bizottsága.

A beadvány	száma:	191
	kelte:	1910
	beérkezése:	1910

II/16

Mellékletek száma:

Határidő:

Előirat száma: 1087/1909.

Utóirat száma: 212/1910.

Exp. 1910. február hó 24.

[An das kais. und königl.
Technische Militärkomitée
Wien]

A és kir. katonai műszaki

Imre Gábor ip.m.isk.növendék

MDK

A temesvári kereskedelmi és ipar kamara szükebb pályázatot irt ki a kamarai kerület kiállitásain kitünt iparosoknak és kereskedőknek jutalmazására szolgáló kiállitási érem mintájára s az ehhez tartozó oklevél számára. Oklevél-rajzra csak a kir.képzőm.főisk. - az éremre csak az orsz.ipaim.isk. növendékei pályázhattak.

I.G. pályamunkáját megvételre ajánlotta a bir.Biz.

Elbirált pályázatok.
Magyar Iparművészet.1903.évf. 338.l.

MDK

Imre Gábor

Tanulmányfej, repr.

Magyar Iparművészet 1911. 241.l.

MDK

Imre Gábor iparm.

szines majolikák

Magyar Iparművészet, 1913. képek 28 l.

Imre Gáber, szobrászm. MDK

II.sz. terem.

Ketál Henrik müépitő a tervező.
A szobrok Imre Gáber szobrásztól.
Ketál H. külön terve a térrendezésre.

Művészek - Lexikon.
Az Erzsébet-emlékmü.
Művészet.1913. 205-6.1.

MDK

Imre Gábor

Sportéremterv, r epr.

Müvészet 1914. 378.l.

Imre Géza MDK

Scherezade, sz. rajz

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Imre Gábor MDK

Apródok, vizf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Imre Gyorgy

Laid

Tud. Gyüjt

1822. VII. 125 l.

IMRE GYÖRGY, grafikus

IMRE GYÖRGY: " grafikája. Fekete repr. 30.old
Ex libris.

Szabolcs-Szatmári Szemle. 1975. X. 3.sz.

IMRE GYÖRGY, grafikus

IMRE GYÖRGY: A Ponte Vecchio, Firenze, "cimű műve.-reke
te repr. 86.old

Szabolcs-Szatmári Szemle. 1975. X. 3.sz.

IMRE GYÖRGY, festő

IMRE GYÖTGY: " Anyám", cimü müve.-Fekete repr. 58.old

KOROKNAY GYULA: Sóstói müvésztelep 1975. 73.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 4.sz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 JUN 18
KELET-MAGYARORSZÁG

Imre György

1021

Tiszai morotvapart Rakamaznál. — Imre György rajza.

— Én voltam a legnagyobb, én rám várt a legtöb munka.

szakáig maradt! Jártak hozzánk az emberek, s kérdezgették: na, mondjátok meg, mi lesz? A faluban csak én tudtam beszélni az orosz katonákkal, így azt hitték szefalubeli emberek, hogy

azért már könnyebb volt

— Mi szegények pártoltuk a demokráciát.

dolguk, hiszen az utat mégiscsak megtörtük. Nagyapád ma is nagyon büszke azokra az évekre. Igaz, megbánthatták akkor nagyon — hogy mivel, nem tudom, hiszen még nekem sem mondta

— Azon vettük magunkat észre, hogy birtokosok lettünk.

kellett nekem szaladgálni azért! Végigjártam a fél megyét, amíg végül Naményban ráakadtam egyre. Meg is vettem rögtön, negyven forintért hazahozták, s azóta alig gyújtunk be a spórba.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 16

Keletmagyarország

Imre György

1021

Régi tirpák ház, a Kemecsei uton. (Imre György rajza)

A meccs végén

HÁZTULAJDONOSOK

TECHNIKA Tudomán

Új fényben az öregedés rejtélye

Az öregedés és a halál régi rejtélye orvostudománynak és a biológiának. A sejt — valamennyi élőlény alapegységei — ugya is nem öregszenek. Állandóan megújulnak örökké élnek — ha csak valamilyen kül hatás szét nem roncsolja őket. Az egysej lények osztódnak, az anyasejtből két lán sejt lesz — ezek ugyancsak osztódnak, i örökké fiatalok maradnak. Úgy tűnik, a m gasabb rendű élőlények nagyobb specializ lódásukkal a halállal is eljegyezték maguk De hogyan lehetséges, hogy az egyes sejte amelyek nagyobb szövetségbe szerveződte egy napon elpusztulnak?

Ezzel a problémával foglalkozott a NSZK-beli Wiesbandenben nemrégiben meg rendezett belgyógyász-kongresszus, összefog lalva az ezen a területen az utóbbi évekbe elért legfontosabb kutatási eredményeket. A előadások csaknem kivétel nélkül vérünkne azokkal a sejtjeivel foglalkoztak, amelyeknel a betegség elleni harc a feladatuk, vagyis limfocitáknak nevezett fehér vérsejtekkel amelyek a véren kívül megtalálhatók tes tünk második „folyamában" a nyirokrend szerben is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 OKT 7.

Keletmagyarország

Imre György

1021

Öreg cigány Tiszadobról. (Imre György rajza)

vagy fölött van-e. Az előbbi szabálysértés, a utóbbi pedig vétség (függetlenül attól, hogy baleset történt-e), tehát gyakorlatilag egy gramm elfogyasztása is tilos a gépjárművezetés tartama alatt vagy azt megelőzően.

KERESZT

1949. október 7-én halt meg Edgar A. Poe. Semmire sem volt olyan büszke, mint józan, éles logikájára. Ő „találta fel" az amatőr detektívet, ... folyt. a beküldendő vízsz. 1., függ. 1., és 18. sorokban.

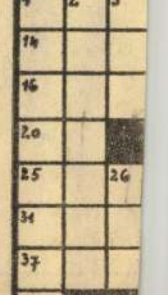

VIZSZINTES:

14. Sárgás színű zsiradék. 15. Ő irányítá. 16. Kutyája. 17. Rendelet, parancsolat, hirdetmény, latinul fonetikusan. 19. GES. 20. Nagy-Britanniai gép-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1972 OKT 22
Keletmagyarország

Imre György

1021

SZABÓ LŐRINC (1900. március 31—1957. október 3.) A sóstóhegyi Thomas-féle ház, ahol Szabó Lőrinc 1945/1946 telén a Tücsökzene című egyik legszebb és legjelentősebb művét: lírai önéletrajzát írta. (Imre György rajza.)

lés harmadik

-program

meket építsenek a hajó szerkezetébe és berendezéseibe. A személyzetben három szakmérnök és egy kutatómérnök foglalt helyet. Ez a kísérlet biztosította a Szojuz—9 hosszamos idejű repülését 1970-ben, 1971-ben pedig azt, hogy az első ember vezette orbitális állomásra szállítsák az űrhajósokat.

De nem csak a hajók tökéletesednek, hanem a földi eszközök is. A hármas repülés idején például azt munkáltuk ki, hogy a hajók sze-

Beszélgetés a sebészetről

dr. Mester Endre professzorral

Az ismert sebész professzor csaknem egy évtizede áll a budapesti Semmelweiss Orvostudományi Egyetem II. sz. Sebészeti klinikája élén. Főleg általános és hasi sebészettel foglalkozik, ez utóbbin belül az epesebészet specialistája, mely témakörből sok tudományos értekezése látott napvilágot. Mintegy öt-hat éve pedig lézerkutatással is foglalkozik, e rejtélyes sugár biológiai és orvosi alkalmazásának lehetőségeivel. Erről szólt a közelmúltban megvédett akadémiai doktori disszertációja.

— Professzor úr, Ön szerint melyek a sebészet aktuális problémái?

— Nagyon sok van, és ezért nehéz erre röviden válaszolni. Az utóbbi húsz-harminc évben a sebészet fejlődése hi-

nyebbé és veszélytelenebbé vált. Fontos kérdés továbbá a nagyon súlyos betegek ellátása, és az újjáélesztés. Ezt célozza az ún. intenzív ápolás, ami egyre nagyobb szerephez jut a modern kórházfejlesztésben.

— A jelen problémáiról most térjünk át a jövő perspektíváira: a sebészeten belül hol, miben várja a legnagyobb fejlődést?

— A múlt század egyik legnagyobb sebésze, Billroth még elképzelhetetlennek tartotta, hogy a szívhez sebészileg valaha valaki is hozzányúlhasson. Aztán ez még az ő életében bekövetkezett. Ma meg már a szívátültetésnél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 AUG 13

KELET-MAGYARORSZÁG

Imre György

1021

A túristvándi vízimalom. Imre György rajza.

KM VASÁRNAPI MELLÉ

Ősbemutató előtt

Beszélgetés Molnár László zeneszerzővel

Dupla csemegét ígér a komoly zene kedvelőinek a nyírbátori zenei napok idei záróhangversenye. Az érdeklődés ezúttal még a szokásosnál is nagyobb, hiszen kortárs mű ősbemutatójának színhelye lesz a gótikus templom, s a szerző, *Molnár László* személyében pedig szabolcsi zeneszerzőt „avat" a közönség. Az augusztus 20-i ősbemutatóra készülő Molnár Lászlótól elsőként azt kérdeztük:

— Hogyan lesz valaki zeneszerző?

— Általában úgy, hogy elvégzi a zeneművészeti főiskolát: a zeneszerzés, a zenetudományi, vagy a karmesterképző szakot. Én a zeneszerzés szakon végeztem.

— A következő az országos zenekari verseny volt Szolnokon, itt mutatták be a B—A—C—H Passacaglia című egytételes zenekari darabot. Ezt már a mi zenekarunkra írtam. Ebben az évben pedig Veszprémben jártunk a zenekarból alakult kamaraegyüttessel, szintén országos fesztiválon, ahol a Rubato e giusto című darabot adtuk elő.

— Úgy tudjuk, egyértelműen jó visszhangjuk volt a műveknek a közönség és a kritikusok körében is. Vajon a zeneszerzőnek van-e kedvenc szerzője, egyáltalán milyen elképzelések szerint dolgozik?

— Voltak-e nehézségei komponálás közben?

— Ajjaj, de még előtte és utána is. Több mint fél évig jártam a téma után, kóboroltam a város utcáin, bújtam a könyvtárakat, míg a táblákra ráakadtam. Aztán a verslábakat kellett itt-ott igazítani, ugyanis népies latinsággal íródtak, s a jobb hangzás kedvéért egy-egy helyen változtatni kellett.

— Bizonyos mértékig meghatározott az idő is. Végül a mű 23 perces lett. Ennyi időm volt kifejezni a legizgalmasabbat, ami embert foglalkoztathat: az életet és halált, az elmúlást és az örök megújulást. S vannak nehézségek most is; azt hiszem, a próbák az utolsó pillanatig fognak tartani.

— Sírfelirat az alap. Tehát

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 349-726

1982 JUN 12
KELET-MAGYARORSZÁG

Imre György,

1021

Rajzok a vázlatkönyvből

Imre György: Tiszavasvári faluszéli részlet

KIK TAPSOLUNK

Barsy Géza

zet csak októberre lett kész... Nem volt jól menedzselve az indulás. Szívesen láttuk volna az ország kulturális vezetőit is, hiszen egy új színház indulása nem szabolcsi ügy, vagy nem csak szabolcsi ügy. De együttvéve mégis kellemesnek érzem az elmúlt évadot, szerepeket kaptam, játszhattam, dolgozhattam...

— Kezdjük visszafelé az időben. Nyíregyháza előtt Győrben játszott, mégpedig nem is kis időt.

— Igen, Győrben voltam kilenc esztendeig, onnan szerződtem ide. Nagyon tanulságos éveknek tartom az ott töltött időt. Én egyébként pesti vagyok, mindig is ott éltem, de mindig vidéken dolgoztam. A vidéki életet és a vidéki színházakat azért szeretem, mert olyan változatos a műsorpolitika, amit egy pesti színház sohasem engedhet meg magának. Változatosak a darabok és így a feladatok is. Sokféleképpen kipróbálják az embert. Itt vidéken lehet igazán megtanulni ezt a szakmát, a színészmesterséget. Amíg egy pesti színháznak állandó profilja van, addig vidéken Csehov után Shakespeare, egy mai dráma után egy operett, vagy éppen egy vígjáték jön. Kevesebb a színész beskatulyázásának esélye.

ilyen hosszú ideig egy helyben lenni már egy színésznek nem egészséges. A szakmát megismerni törzsgárdatagként nem lehet. Új társulat, új közeg, új rendezői szemlélet, szóval kell a mozgás. A kilenc év csak azért nem volt túl sok Győrben, mert közben változott a színházvezetés, új épületet kaptunk, szóval helyben is volt mozgás. Amikor ez a mozgás megállt, akkor kellett mozdulni. Elmentem Békéscsabára, majd a Népszínházhoz, és végül ide. Nyíregyházára én akartam mindenáron jönni, mert úgy éreztem, hogy egy új, lendületesen fejlődő városban egy új színház óriási lehetőség.

— Nem csalódott a lehetőségekben?

— Nem, nem mondhatnám. Ha végignézzük az évadot — elvégre miért is ne lehetne egy színésznek véleménye a játszott darabokról — a Csongor és Tündét, úgy hiszem, el kellett játszanunk. Klasszikus magyar darabbal kellett indulnunk és én ezt szerencsés vállalkozásnak tartottam. Talán Móricz-darab lett volna még jobb — elvégre ő a megyéhez jobban kötődik, de ez lényegtelen... A rockoperával kapcsolatban gondjaim voltak. Ez egy prózai társulat, a darab problémái pedig nem mai magyar

FIL

A filmek akusztikája

Némi fáziskéséssel mutatják be nálunk a lengyel Kieslowski rendkívül érdekes alkotását, *Az amatőr*-t. Mint köztudott, a baráti országban az elmúlt években hallatlan módon felgyorsult az idő. Szinte minden nap tartogat változást. Előfordul, hogy a tények és összefüggések szinte pillanatok alatt új megvilágításba kerülnek. Ami tegnap érvényes volt, ma már elévül. A problémák minőségi és mennyiségi átértékelődése egyenesen fantasztikus.

Valószínűleg erre az evidenciára célzott egyik barátom, amikor ellentmondást nem tűrő hangon kijelentette: *Az amatőr* ugyan jó film, dehát, tudod, ma már nem olyan az akusztikája, mint elkészülését követően volt...

A megállapítással részben egyetértek, részben nem. Az alkalom pedig arra csábít — élek is vele —, hogy a filmek akusztikájáról mondjak el néhány gondolatot.

A vásznon megelevenedő művek általában sokkal in-

cik joggal tartottak tőle. tisztességes emberek indok tan bálványozták. Aztán k sőbb felújították és jó néh nyan fanyalogni kezdt Egyesek pacifizmussal vád ták meg a kiváló francia re dezőt. „De még mekkora á ránd!" — írta cikke fölé hangzatos címet népszerű punkban az ismert publicis Ezek szerint kámforként illant *A nagy ábránd* igaz hatásos üzenete?

A *Biciklitolvajok*at — olasz neorealizmus egy „alapfilmjét" — Vittorio Sica jegyzi. A megrend dráma a kapitalista világ embertelenedését ábrázol középpontban egy csal küszködésével. Annak idej milliók nézték könnyes sze mel. Mostanában — a felú tások, reprizek alkalmával mind gyakrabban hallom vádpontokat: a *Biciklitolv jok* kicsit szentimentális; akadályok halmozása va

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 DEC 4

NÉPSZAVA

Imre György festői művészete

1021

Imre György **ROVNINYI KIKÖTŐ**

jét megpirítjuk.

DATOLYÁVAL TÖLTÖTT SÜLT ALMA

Hozzávalók 4 személy részére: *8 alma, 15 deka datolya, 15 deka cukor, citromlé.*

magházukat kivájjuk. tolyát kimagvaljuk és kockákra vágjuk. Össze jük a cukorral, és m jük vele az almák üreg romlével meglocsoljuk vajjal kikent tepsiben órát sütjük. Öntet: a to

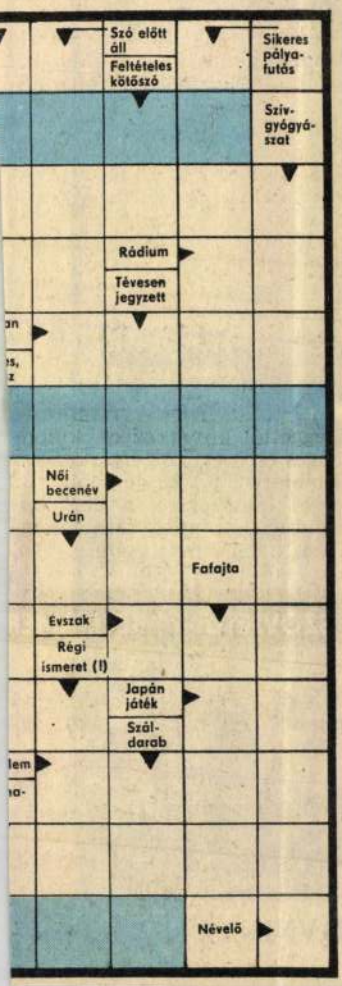

Lent be, fönt ki — lehetséges?

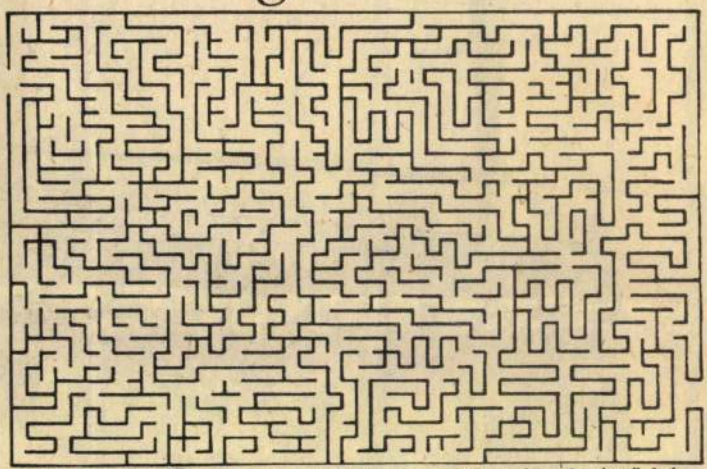

BEKÜLDENDŐ: a Lent be, fönt ki — lehetséges? című képrejtvény megfejtése. *Beküldési határidő:* december 13.

Megfejtés, nyertesek

A november 20-i gyerekrejtvények helyes megfejtése:

Betűpiramis: Vietnam vagy minaret.

Számpiramis: 60.

Egy-egy 30 Ft-os könyvutalványt nyertek:

Ladjánszky Katica, ifj. Szalay Gyula, Vuics Erzsébet budapestiek, Bognár László, Szombathely; Csente Teréz, Komárom; Dömötör Sándor, Vác; Kálmán Anikó, Zalaegerszeg; Mező Imre, Mező Zoltán, Salgótarján; Nagy Éva, Budakalász.

Az utalványokat postán küldjük el.

MAHIR
Sajtófigyelő

NÉPSZAVA

Imre György festő

1021 grafikus

AT, 1983. SZEPTEMBER 24. **NÉPSZAVA**

Imre György ÖREG BAUXITBÁNYÁSZ

NÉPSZA

Für Lajos

Erdély fejedelme, lengye

450 éve született Báthori István

Báthori István életműve
ivételesnek, történelmi mé-
etekkel mérve is egyszeri-
ek mondható. Mert ez a ti-
ikusan magyarosnak gon-
olt alkat és jellem nemcsak
zülőházájában szerzett ma-
ának maradandó érdeme-
et. Nagyobb megbecsülés
vezi a lengyelek körében.
rthetően, hiszen a középko-
Lengyelország utolsó nagy
alkodója volt. A Báthori-
etművet tehát egyszerre
llhatja magáénak két
omszédos nép. S ez talán a
gnagyobb érdem, mit a vi-
ályoktól sűrűn átszabdalt
rségben történelmi formá-
mú politikus elérhet.
Ősei a honfoglaló Gut-Ke-
d nemzetségből származtak.
XIV. században két ág
nelkedett egyre magasabb-
a köznemesi rendből: az
sedi és a szilágysomlyói
két- avagy inkább háromfelé húzás-vonás miatt veszett el. Az német és magyar veszett össze, az török végezte el a játékot." Mentségükre szolgáljon, javukra írandó mindenképpen, hogy a helyzet téves megítélése bármelyik táborba vetette is őket, a távolabbi célt soha nem adták föl, mindig a területi egység és a szuverenitás helyreállítása lebegett a szemük előtt. Az ide-oda csatlakozást tehát nem végleges megoldásnak, csupán kényszerű és átmeneti állapotnak tekintették.

A század közepétől azonban egyre nyilvánvalóbb lett, hogy a török és német nagyhatalom nem tud vagy éppenséggel nem is akar leszámolni egymással. Annyi gyötrő tapasztalás után érlelődött az a felismerés, hogy a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JUN 29

Keletmagyarország

Imre György

[illegible] – Mihali [illegible]
napját, együtt ünnepelték Buda[illegible]

1971

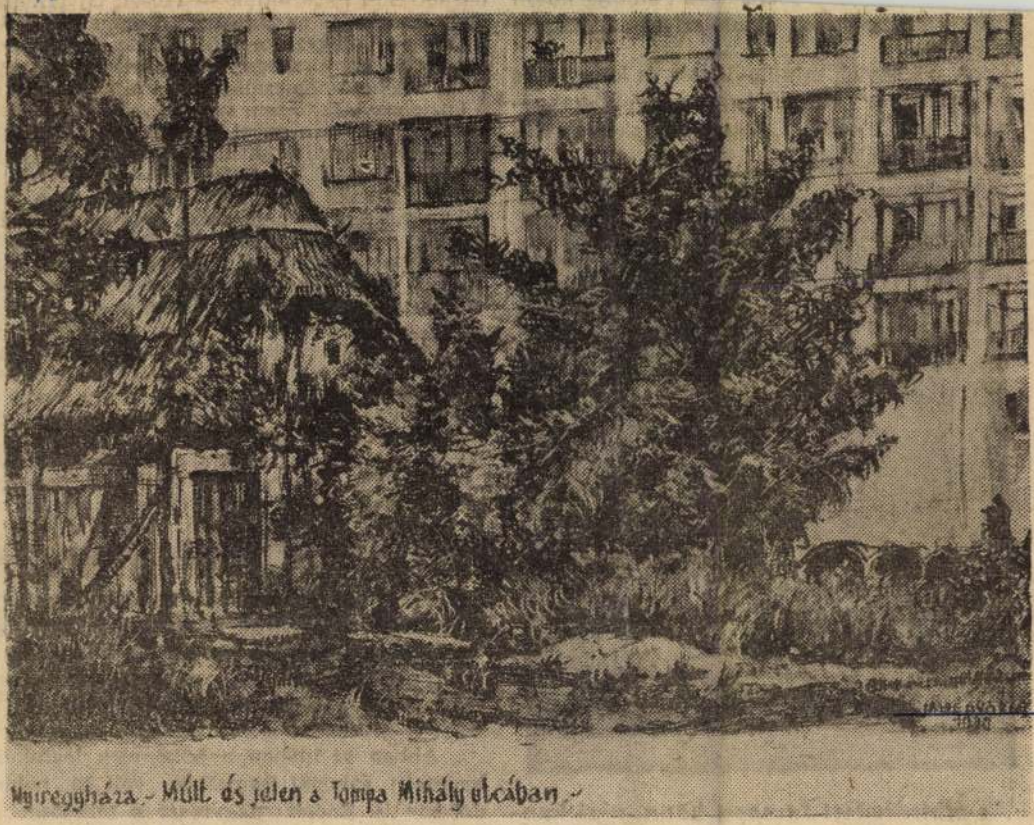

Nyíregyháza – Múlt és jelen a Tompa Mihály utcában –

„[illegible]", amihez külön plusz a lakosok szón alpuló szíves emlékezete és tudása.

A bökönyiek mindig őrizték és követték is az „eredethez" fűződő hagyományok szabadságra vonzó elemeit. Gyorsan csatlakoztak Rá-

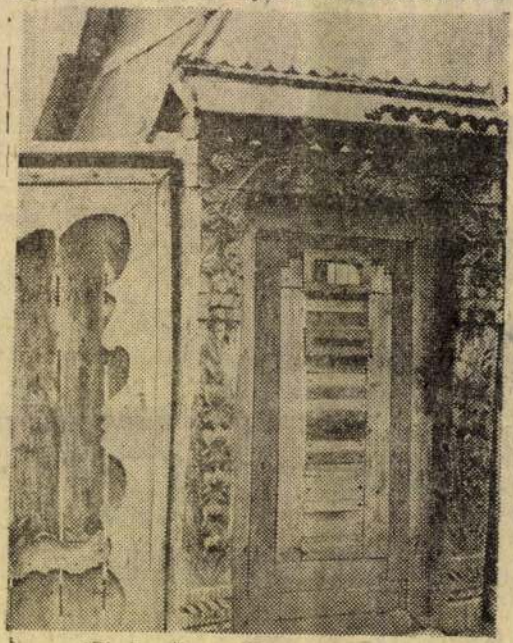

Az elhíresedett faragott kapu, régi kapcsolatok emléke. (Hammel József felvételei)

há
al
le
gy
ju
a
[illegible] képviselete e falurésznek. 1960-ban nevet kaptak az újtelepi utcák, telekkönyvileg is tulajdonosakká lettek a lakók. Igy alakult a Felszabadulás, a Nyíl, a Béke, a Dankó Pista, a Gábor Áron utca. Ezzel természetesen nem szűnt meg az elkülönítettség: a falurész a régi faluval egy testté vált, de a tudatban még sokáig különálló maradt. A tanács, a pártszervezet azonban a jövendő letéteményesének ismerte ezt a falurészt: belőle kerültek ki az előre vivő gondolatok, tettek, tervek legjobb támogatói. Igy például rájuk alapozódott az első szövetkezet. A többit az idő intézte el: hamarosan kiderült, hogy a konzervatív hagyományok éltetésére hajlamosabb módosabbak fiai nem győzték a lépést az újtelepi fiúk mellett. Csaknem mind „megmaradt a földnél". Az újtelepiek sem lettek hűtlenek hozzá, de másképp szerették eltartó anyjukat: traktorosok, kombájnkezelők, szerelők, állattenyésztők lettek. Ekkor már hiába vonódott össze a múltba néző közép- és módosabb gazdák szemöldöke, lányaik szívesebben mentek férjhez a „szakmával" rendelkező újtelepi legényekhez, mint a földnél „maradt" parasztfiúkhoz. Igy szakadtak le a kaszt rend utolsó gerendái is a hatvanas esztendőkben.

Abban az időben a bökönyiek leginkább krumplit, gabonát termeltek, volt 80 holdon dohány is. Ennek nagyrésze a tehetősebbek kezén, mert csak nekik voltak szárítóik, pajtáik stb. A községi pártszervezet, és a közigaz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1976 JUL 31

Imre György

1021

Nyírségi parasztudvar. —

TÁJÉKOZODAS

ÍRÓ – OLVASÓ – TÁR

Magyar írók vallomása az Inosztranna

Kocsis Imre: Tótágas

Terjedelmében is jelentős, csaknem ötven oldalnyi magyar vonatkozású publikáció jelent meg a szovjet írószövetség világirodalmi folyóiratában, az *Inosztrannaja Lityeraturában*. A folyóirat állandó és különös figyelmet szentel a szocialista országok irodalmi életének, a szocialista eszmeiségű kortársi irodalmi alkotásoknak és alkotóinak, legutóbbi számában tizenhárom magyar író vallomását gyűjtötte csokorba *Az író élete* jó lehetőséget nyújt az irodalmi groteszk műfaja. „Magam nemcsak író, hanem eléggé szigorú olvasó is vagyok; pontosan olyan, mint az én könyveim olvasói — zárja vallomását Örkény. — Soha nem veszek könyvet a kezembe azért, hogy agyonüssem vele az időt. Mindig várok a szerzőtől valamilyen megrendülést, valamiféle új élményt, amely teljesebbé teszi mindennapi életemet..."

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Imre György festő-grafikusművész

KELET-MAGYARORSZÁG

1984 NOV 2 4

1021

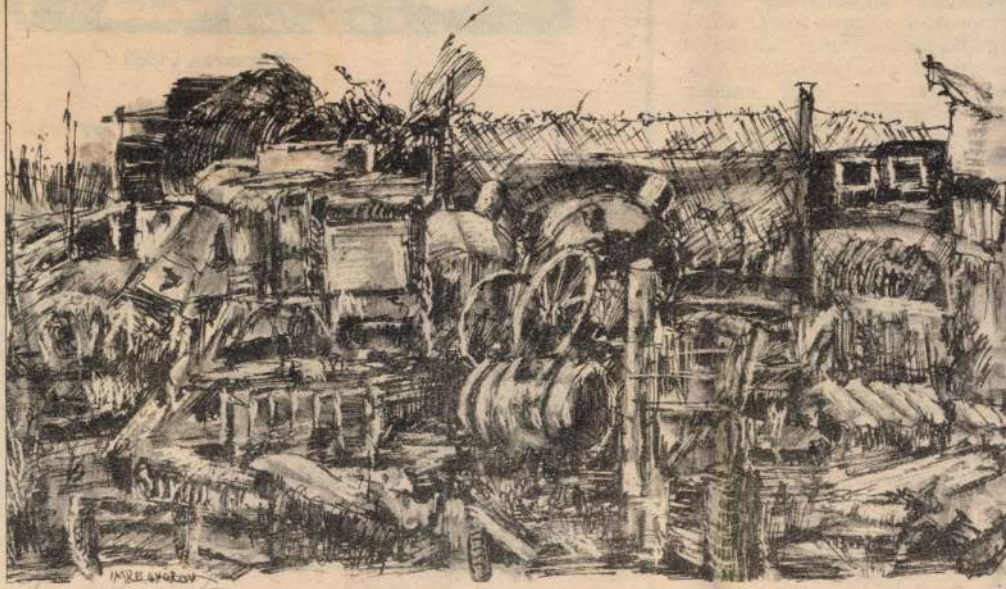

Imre György: Hol késik a városvédő Pallas Athéné a nyíregyházi dombház mögött?

között veluk? Ki tud ...

A bécsi vállalat személyzeti és oktatási osztályának vezetője keresi a szavakat; 1946-ban, amikor falusi gyerekként idekerültem, még kopaszon álltam itt; mára megkopaszodtam; köszönöm a levelet, amelyben csak enynyi állt: „ha időd engedi, gyere; meglátod, megéri."

Mézes tanár úr másik névre bök. Aztán újra másikra, és újra és újra.

Meghalt. Meghalt. Meghalt. Meghalt. Születtek 1932-ben.

Bepárásodnak a szemek; most melyikünk következik?

Komorabb lesz mindenki ezután, megkeményednek az arcvonások. Több szó esik betegségről — a kifáradt idegekről, a rakoncátlankodó gyomorról, légszomjról beszél az is, aki életében nem szívott cigarettát.

Nagy szobrász az idő. Súlyosak a létek legmélyén mérlegre tett évek.

Őszi napsütés. (Elek Emil felvételei)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG
1967 JAN 15

KÉPZŐMŰVÉSZEINK VÁZLATKÖNYVE

1021

Portré

Imre György rajza

szél, csavarta
varta a vasta
A fák ágai k
a madarak. A
szakában nem
ni az erdő lak
a magas fenyő
gének lakója, a mókuska
sem. Ki-kidúgta fejét és
félt. Egyszerre csak mi
történt? Ahogy kikandikált
házacskájából, érezte, hogy
zuhan lefelé. Az estétől
még a lélegzete is elállt, a
szíve a torkában dobogott.
S egy pillanat múlva a
feje búbjáig a hóba süppedt. Alig tudott a ledőlt
fenyőfa odujába visszamászni.

Reggelre elült a vihar. A mókuska nem ismert az erdőre. Ahol eddig a magas fenyő állt, most csak egy csonk maradt.

— Hát veled mi történt? — kiáltott rá a nyulacska.

— Itt a tél és nekem nincs otthonom. Még jó, hogy neked megmaradt a lakásod. De nézd meg az

! Leg-
sálni va-

fára, és
ott az
másikra.
a nyu-
lacska otthonától, de semmi harapnivalót nem talált. Amikor visszatért, elállt a lélegzete a csodálkozástól. A magas fenyő csonkja mellett ágakkal, tollal, levelekkel megrakodva, hófehér nyulacskák álltak.

— Gyere, segítsél, csinálunk új lakást!

És... akár hiszitek, akár nem, rövid idő alatt elkészül a meleg fészek, a nyulacska szomszédságában.

— Milyen jó úgy élni, ha jó barátja van az embernek — hálálkodott a mókuska.

Azt is mesélik, hogy a mókuska azóta is, ahol kell, segít az erdő többi lakójának, mert tudja, milyen jó érzés, ha segítenek valakinek.

Kazimira Poljakova

ZTREJTVÉNY

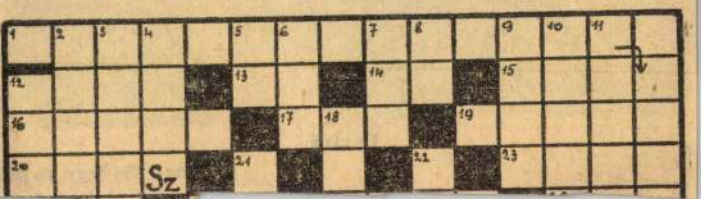

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KELETMAGYARORSZÁG

1990 NOV 22

1021

II. oldal

VASÁRNAPI MELLÉKLET

KRAKKÓ — WAWEL: IMRE GYÖRGY RAJZA.

MÉG KÉRDEZI!

— Nos, hogy telt a napod, édesem?

IRIGY SZOMSZÉDOK

ORSZÁG

Életem tévé

Különös álomom van. Meg
kezdődött egy izgalmas tv
filmsorozat a saját életemből
Nekem izgalmasabb, mint
Kloss kapitány.

I. rész
Elhiszem-e?

Látom szülőföldem lankáit
a kicsiny szülőházam. Szépe
felöltözve visznek az első ál
dozásra. Előttem a tanító bá
csi elmagyarázza, hogy mirő
lesz szó és ismételten lelkünk
be vési — ekkor éppen előt
tem áll meg és megsimogatja
a fejem — hogy jó cselekede
mindig elnyeri a jutalmát, a
rossz pedig méltó büntetését.
Előrehajlok az ágyban és
nézem értelmes gyermekkori
szemeimet. Izgulok. Vajon el
hiszem-e ezt?
(Itt ért véget az első rész.)

II. rész
Elhittem

Nézek értelmes szemmel a
tanító bácsira és látom, h
elhittem amit mon
jes mértékben el
szívem erősen dobo
lyen nagyszerű, neme

1967 AUG 7 7
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KELET-MAGYARORSZÁG

1021

Olaszországi vázlatfüzet

A Sealzi híd környéke
Imre György rajza.

— Ne szégyellje, sok agglegénynek lyukas a zoknija.

G

Ali, a f

Amint Ali, a szegény arab teherhordó üres zsebbel é korgó gyomorral baktatot haza a vásártérről, eg sarokkő mellett két veszekedő verebet pillantott me A két kis madár oly ádázu viaskodott egymással, hog a felvert porfelhőben egy kük sem vette észre a kö zeledőt, s mire magukho tértek volna, már mindkett ott vergődött Ali széle markában.

— Ha Allah akaratából jobb betevő falatom nem akad, ráfanyalodom a ve rébpecsenyére — gondolta magában a szegény teherhordó, azzal összekötözte a verebeket és betette azokat üresen tátongó tarisznyájába. Ekkor egy öreg ember, aki két szép, hízott tyúkot vitt a karján egy füleskosárban, megszólította:

— Hová viszed azokat a verebeket, hékás?

— Hová vinném? — vágott vissza keserűen Ali. — Eladni, jó pénzért!

Az öreg nagyot nevetett:

— Ugyan! Ki lenne olyan bolond, hogy verebet vegyen?!

Ali, aki egy kis ártatlan

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

Imre György

KELETMAGYARORSZÁG

1960 FEB 6

1021

Műemlék parasztház a Morgó utcán

Nyíregyházi műemlék jellegű ház:

Imre György tollrajza.

Ratkó József:

ÉJSZAKA

Szombat van.
Éjszaka van.
Vak az ég, világtalan.
Nincs fény sehol,
se fent, se lent.
A holdfény megalvad. A lámpák
halott szentjánosbogárkák.

Növeszti karmait a csend.
Gondjaira borulva alszik
a munkás, a paraszt.
Senki nem virraszt.

Egyedül van a világ,
fénytelenül.
Fölötte minden csillag
megüvegesedik, kihűl.

Egyedül vagyok én is, egyedül,
S félek. A súlyos éjszaka
gyilkos szemembe dűl.

Fél az anyag egyedül.

Föltoronylik a jegenye,
imbolyog, célt kutat.
Körülötte a bokrok, a kövek
beássák magukat.

Falu kinnhagyott kisfia,
gyerek-riadtan dermed a tanya.
Mozdulna, s nem mer. Nem talál haza.

Észrevette, nézi az éjszaka.

Nem vesz tudomást a veszélyről,
háborúról, közelgő télről,
csak nő a fű.
Azt hiszi, örök életű,
mint én hittem

Mert nekem a szerelem merész,
halálig tartó összeesküvés,
gyönyörű, páros lázadás
a zsarnok elmúlás
ellen; örök harc, konspiráció —
ha róla szólna, elnémul a szó,
mert páromat én el nem árulom!
Halálra ítélt engem az idő,
de az életet mégis vállalom.

S ezért vagyok különb a kőnél.
Lélekkel magasabb
az ércekbe gyűrt örök erőnél,
a forró földnél,
amely majd magába fogad.

Az ember nagy, nem az

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307
Imre György
1966 JAN 9
KELETMAGYARORSZÁG

1021

Vietnami édesanya

Kjoicsi Sawada japán fotoriporter 1965-ben nagydíjat nyert, világhírűvé vált felvétele nyomán tussal rajzolta Imre György.

ZOFIA NALKOWSKA:

Felnőttek és gyerm

HA AZ EMBER GONDOLATBAN át akarja fogni azokat az óriási méreteket, amelyeket az a bizonyos „gyorsított halál" — a hadszintértől függetlenül is — Lengyelország egyes területein öltött, akkor az irtózat mellett a legerősebb érzése — a csodálkozás lesz.

Óriási embertömegeket küldtek itt gázhalálba és égettek el egy gondosan kidolgozott, racionalizált, zökkenőmentesen működő, tökéletes szervezetben. Emellett azonban nem mondtak le az ötletszerű, működvelő módszerekről sem, amelyek jobban megfeleltek egyesek egyéni gusztusának.

Az emberi lényeknek nem tízezrei, nem is százezrei, hanem milliói, meg milliói alakultak át nyersanyaggá és árucikké a lengyelországi haláltáborokban. A világszerte ismert nevek mellett, mint amilyenek: Oswiecim, Brzezinka, Majdanek és Treblinka, minduntalan felfedezünk újabb és újabb, kevésbé hírhedt haláltáborokat.

A zöldellő dombok között meghúzódó, erdőkben rejtőzködő, gyakran minden vasútvonaltól távol eső helyek még alkalmasabbak voltak a leegyszerűsített

azokban hajtották őket munkába.

Mint minden más táborban, úgy Oswiecimben is, egész raktárak keletkeztek gyapjúöltönyökből, lábbeliből, ékszerekből és személyi használati cikkekből. Az ilyen áruval megrakott vonatok aztán egymás után indultak a birodalom felé. A gyűrűkből kiszedett briliánsokat bedugaszolt palackokban szállították el. Vagonszámra vittek el ládákba csomagolt szemüvegeket, órákat, kompaktokat, fogkeféket. Mindennek megvolt a maga értéke.

Az elégetett csontokból műtrágyát csináltak, az emberi zsiradékot szappanná, a hajat matraccá dolgozták fel. De ez már mind csak melléktermékе volt annak az óriási, állami vállalatnak, amely az évek során át hallatlan jövedelmet biztosított a birodalomnak.

Állandó osztal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYAR-
ORSZÁG

Imre György

1966 OKT 3

1021

Bújtosi hangulat

Imre György rajza

ki, amely az anyan
használatában tökéletes
tanulókat fejleszti a
beli és írásbeli foga
záskészséget. Ebben a
évben 15 történeler
tartanak, igen átgo
változatos temati
Nagy helyet kap az orosz
nyelv oktatása, valamint
az ének-zeneoktatás is.

Az egész évi tantervből
megállapítható, hogy a mű-
sorok elsősorban az általá-
nos iskola felső tagozatá-
nak és a középiskolásoknak
szólnak, s sajnos nagyon
kevés az alsó tagozatoknak
készülő műsor.

Anélkül, hogy kisebbíte-
ni akarnánk a rádió érté-
két, megállapíthatjuk, hogy

a televízió iránti érdeklődés

nagyobb habár a hatezer
általános iskola közül
mindössze háromezer ren-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUN 2
Keletmagyarország

Imre György

1021

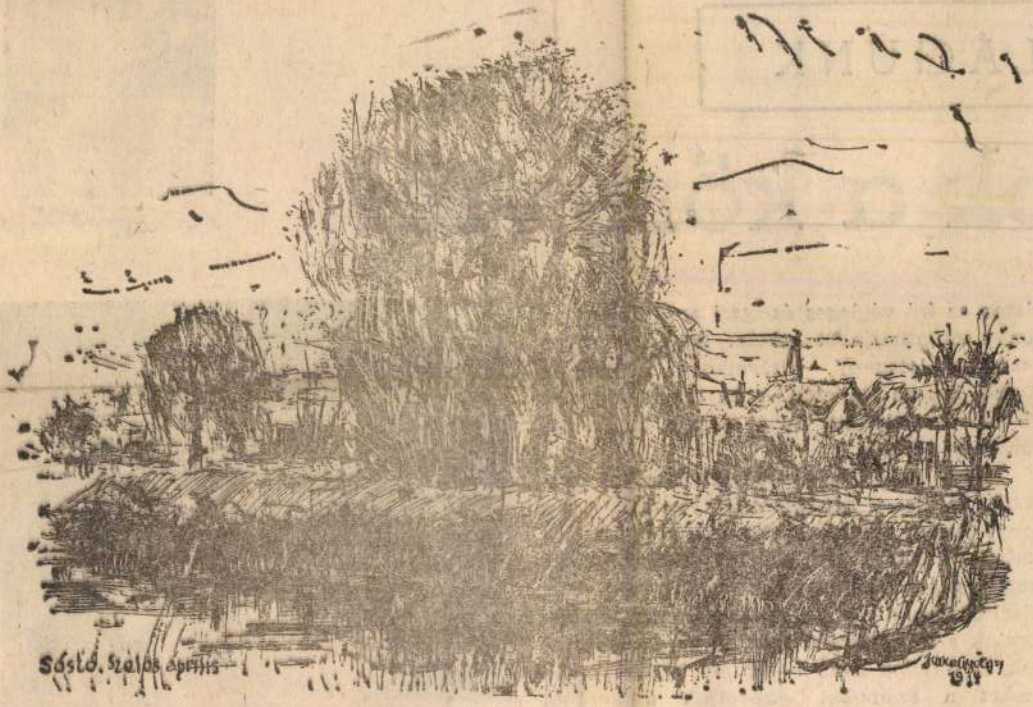

SÓSTÓ. (Imre György)

LÁGUNK

ok a könyvről

hiszen az író végleges és igazi arcát is csak a könyv mutathatja föl igazán. S a könyv akkor kezd élni, lélegezni, kitárulkozni, amikor az olvasó szeme elé emeli. Az igazi kapcsolat író és olvasó között tehát nem a találkozás, hanem az olvasás.

Miért kell író—olvasó találkozókat rendezni mégis — kérdezhetné valaki —, ha ennyi gondot okoznak? Nos erre az írásra készülve átböngésztem néhány statisztikát, és meglepődtem. Szabolcs-Szatmárban 1973-ban közel 93 ezer olvasót tartottak számon könyvtáraink s közülük mintegy 69 ezren gyermekek és fiatalok azaz 7—24 év közöttiek. Ha ezeket a számokat összevetjük a korábbi évek adataival kiderül: az olvasás egyre inkább életkori sajátosság, hiszen esztendők óta ez az arány fiatal és öreg, gyermek és felnőtt olvasók között. És ez már nagy gond, nagy baj, mert azt jelenti, hogy a gyermekek és fiatalok mindegyike nem azért olvas, mert létszükségletükké, szórakozásukká és emberről-világról való tudásuk forrásává vált a

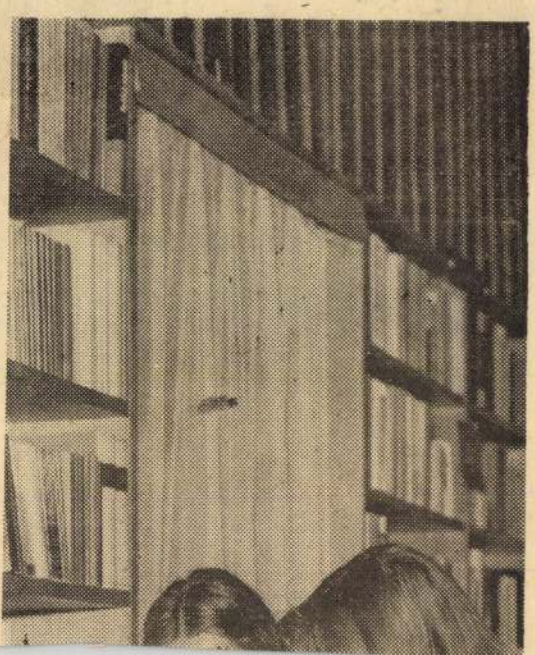

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 14
KELETMAGYARORSZÁG

Imre György

1021

Tamás-bokori részlet. (Imre György rajza)

Távolságok Tiszateleken

A nők szava

Tiszatelek nem hasonlít a Tisza menti községekhez. Egyetlen „igazi" utcája nem kevesebb mint nyolc kilométer hosszú. Az itt élőknek — főleg az asszonyoknak — a mindennapi gondok mellett gondot okoz a távolság is, amely a múlt öröksége. A község ugyanis azért nyúlt ilyen hosszúra, mert mindenki a saját földjére épített. Az asszonyok munka előtt, vagy munka után nem tudnak mindent egy helyen, vagy legalábbis kis területen elintézni, mert távol van egymástól a tanácsháza, az óvoda, a bolt, a posta, a tsz-iroda és az orvosi rendelő. A főutca mellett kígyózó kisvasút két helyen áll meg a községben: Kétérközön és a cukrászda közelében.

„Segítenünk kell..."

Jókor érkeztünk — mondják a tsz-irodán. Éppen végetért a közgyűlés, amely módosította az alapszabályt, és a módosításnak a lányok, asszonyok veszik hasznát. A tsz-elnök jegyzőkönyvet vesz elő egy fiókból és

járnak vásárolni az asszonyok. Most egyszerre hárman teszik a kormányra a degeszre tömött szatyrot, közben beszélgetnek. Mondják, hogy az utóbbi években jelentősen javult helyzetük, persze még nem mindennel elégedettek. A tsz újabban teherautón, vagy társzekeren viszi őket a mezőre, ha többen dolgoznak egy csoportban, akkor vízhordót is kapnak. Van olyan utca, amelyhez az orvosi rendelő öt kilométer, de újabban szekeret ad a tsz, ha beteget kell vinni az orvoshoz. A szülő anyák különös becsben részesülnek: a kemecsei szülőotthonból a tsz új személygépkocsija hozza haza őket. Örömmel újságolják az asszonyok, hogy a jövőben több lehetőségük lesz a külföldi kirándulásokra, az üdülésre. Sokat javított helyzetükön az új óvoda, de még gond a bevásárlás, kicsi a bolt árukészlete, most is tétlenül ülnek otthon, már alig várják, hogy a búzatáblákra menjenek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kelétmagyarország

1973 OKT 14

Imre György

1973. október 14.

1021

KELET-MAGY

Szüret táján

IMRE GYÖRGY
1973

VASÁRNAPI MELLÉKLET

Az összefogás ereje

Hat szocialista ország — Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK és a Szovjetunió — 1969-ben, a Szovjetunió kezdeményezésére elhatározta, hogy a kibontakozó szocialista integráció jegyében, szoros együttműködésben közös számítógépcsaládot fejleszt ki és annak tagjait munkamegosztásban gyártja. Az eddigi eredményekről terjedelmes cikkben számolt be a Pravdában V. P. Geraszimov. A téma fontosságára való tekintettel közöljük a cikk tömörített fordítását.

A vita a tudományos kutatás természetes velejárója. Méginkább az, ha nemcsak egyes vállalatok kollektiváit, hanem több ország gazdasági fejlődését érinti. A különböző szocialista országokból jött szakemberek ilyen vitában „mérték össze fegyvereiket" az Egységes Számítógép Rendszer Főkonstruktőri Tanácsán.

A BNK, MNK, NDK, Kuba, Lengyelország, Szovjetunió és Csehszlovákia folytatják az ESZR létrehozásával kapcsolatos munkákat. A résztvevő országok képviselőiből álló Műszaki-tudományos Kormányközi Bizottság és

FT vezetője, — bonyolultságánál, méreteinél, célkitűzéseinél, a konstruktőri gondolatok és a termelési erőfeszítések koncentrációjánál fogva a szocialista államok baráti kapcsolatainak történetében az egyik legnagyobb gazdasági vállalkozás. Soha ilyen rövid idő alatt nem hoztak még létre nemzetközi alapokon ilyen bonyolult gépsorokat, mint az ESZR".

Az ESZR fejlesztésének célkitűzései közzött fontos szerepet játszik a gyorsműködésű gépek fejlesztése, az információ be- és kivitelére szolgáló berendezések teljesítményének növelése.

Az MNK Főkonstruktőre, dr. Náray Zsolt nyilatkozatában a számítástechnika fejlődésével foglalkozott. „Jelenleg a szocialista országok műszergyártásának nincs még egy olyan ágazata, mely hasonló dinamikusan fejlődne, mint a számítástechnika. Ezt a kooperáció és a munkamegosztás segíti elő. Magyarországon például önmagában nem tudta volna megoldani ezeknek a bonyolult gépeknek sok gyártási problémáját e nélkül az együttműködés nélkül. Most az a feladat, hogy minél gyorsabban létrehozzák az ESZR felhasználói típuselemeit és megkezdjék aktív bevezetésüket".

A Főkonstruktőri Tanács mellett működő 12 Szakértői Tanács végzi a konstrukciók kidolgozását, mind a teljesítőképesség növe-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 OKT 21.

Keletmagyarország

Szuhe György

1021

Elhagyott tanya Nagycserkesz alatt.

Szuhe György
1973

Vasárnapi

Munkásművelődés

Az utobbi néhány esztendőben több fontos tanácskozást rendeztek a közművelődésről. Nem véletlenül. A felszabadulást követő évek látványos előretörése után lelassult a művelődés tempója. Az alapvető társadalmi változás eredményeként, ma senki elől nincs elzárva a kultúra, de tény, hogy az emberek — családi, származási, iskolázottsági és munkahelyi körülményektől függően —, nagyon különböző mértékben élnek a művelődési lehetőségekkel.

A munkáscsaládok gyermekeinek továbbtanulását az anyagi lehetőségek és a meglévő kulturális igények egyaránt befolyásolják. Nagyon sok családban szükség van a gyerek mielőbbi keresetére. Másutt egyszerűen a kulturális igények hiányoznak. De akadályozója az előbbrelépésnek az iskolahálózat máig is kedvezőtlen helyzete, a kétműszakos tanítás is. És változatlanul mostoha körülmények között folyik a szakmunkás-tanulóképzés, amelynek keretében a munkásosztály utánpótlásának oktatása, nevelése folyik.

A munkásosztály egyes rétegeinek művelődési helyzete az átlagoshoz képest is rendkívül rossz. Ez mindenekelőtt a bejáró munkásokra, valamint a segédmunkásokra és — sok erőfeszítés ellenére — az építőipari munkásokra vonatkozik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1972 DEC 3 1

Keletmagyarország

Imre György

1021

Ünnepi melléklet

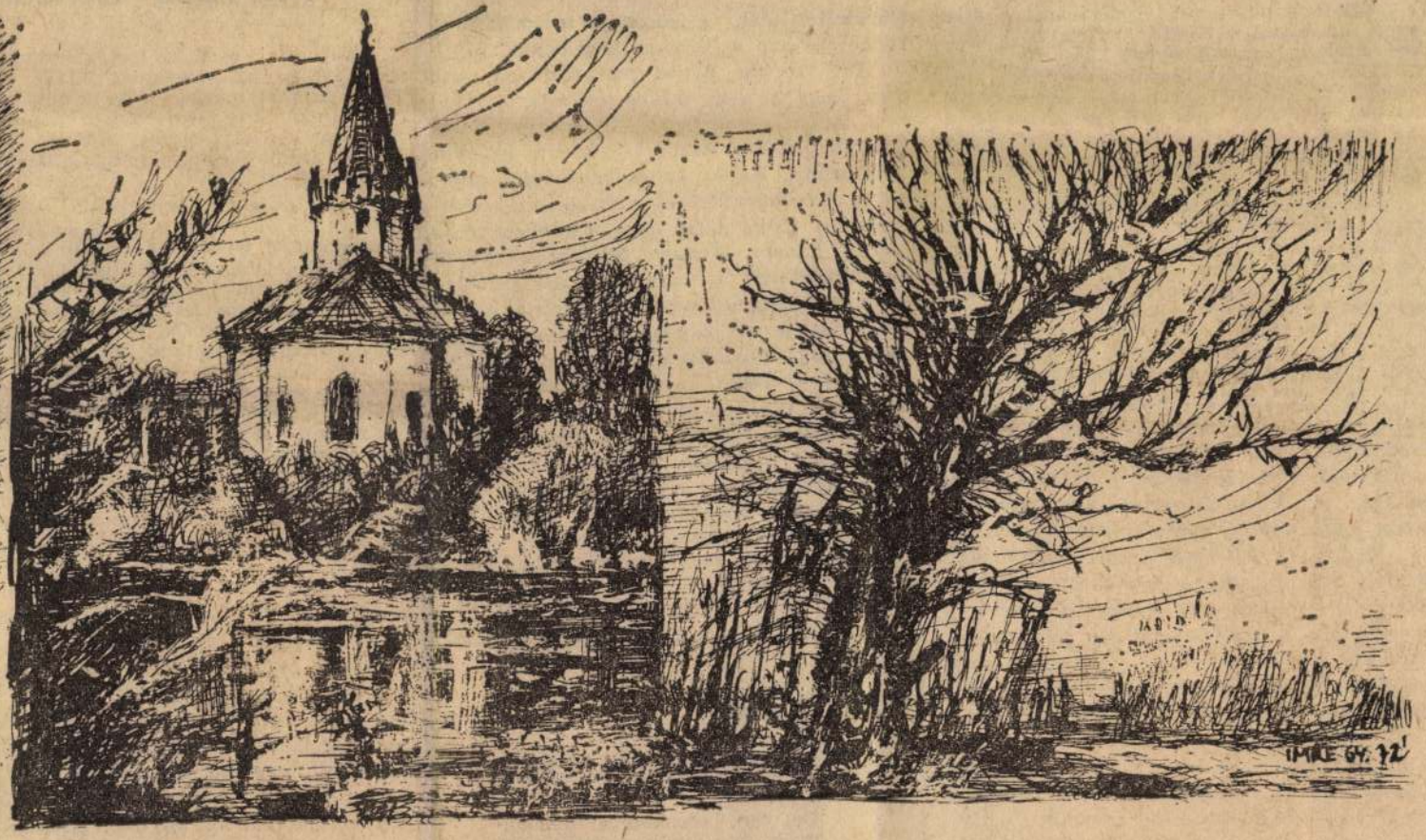

A TUNYOGMATOLCSI HOLT-SZAMOS PART, A „FALU VÉGÉN KURTA KOCSMA" C. VERS IHLETŐJE.

A NAGYARI PETŐFI-FA, AHOL A TISZA C. VERS SZÜLETETT. (IMRE GYÖRGY RAJZA)

Kodály-emlékek Szabolcsban

Egy országos zenei pályázaton díjat nyert dr. Fazekas Árpád nyíregyházi főorvos Szabolcsi orvostörténeti kutatásai, levéltárakban, könyvtárakban összegyűjtött tanulmányai, Korányi Frigyesről, Korányi Sabáldról, a megye első kórházairól írt munkái elégge ismertek. De hogyan határozta el, hogy elküldi munkáját az országos Kodály-pályázatra?

„A sok böngészés, orvostörténeti kutatgatás során találkoztam a témával, Kodály Zoltán és a megye feledésbe ment régi kapcsolataival. Gondoltam, a 90 éves jubileumra nem fog ártani, ha feldolgozom a nagy zenetudós és Szabolcs-Szatmár megye kapcsolatát." — Íme a magyarázat. S a több, mint húszoldalas pályamunka — amely a jövő évben megjelenik a Zene és énektanítás című pedagógiai módszertani folyóiratban — teljesebbé tette a Kodály-életrajzi irodalmat. Kiderült ugyanis, hogy a nagy zeneszerző és tudós életrajzi irodalma eddig az 1922. évi Szabolcs megyében végzett népzenei adatgyűjtését nem tartotta számon.

Első ízben 1922-ben került kapcsolatba Kodály Szabolcs megyével. Ekkor — augusztus 4-én — jelent meg a Nyírvidékben a megyei adatgyűjtésre vonatkozó felhívás és kérdések az olvasókhoz. A felhívás címe ez volt: „Gyűjtsük vármegyénkben a népzenére vonatkozó hagyományokat és tényeket." Érdekesek a kérdések is, amelyekre Kodály választ várt. Íme: Van-e, vagy volt-e (mióta nincs) a községben dudás? Annak idején a dudaszó mellett a felnőttek is táncoltak vagy csak a gyerekek? Emlékeznek még az öregek az úgynevezett dudanótákra? Van-e a községben cigányzenekar? (Mióta? Hány tagú?) Szokás-e a halott siratása?

Valószínű elég sok választ kapott meg restaurálás után a közönség is megismerkedhet a szép és értékes hagyatékkal.

Dr. Fazekas Árpád pályamunkája utal arra, hogy a nagy mester életrajzírói eddig nem tettek említést az 1926-os nagykállói gyűjtésről, pedig ekkor jegyezte le az 1950-ben megírt Kállai kettős melódiáját, motívumait. A háromrészes mű középső, dudanótaszerű tétele talán nem tekinthető véletlennek, nanem Kodály céltudatos gyűjtőmunkájára utal, s már 1922. évi szabolcsi népzenei adatgyűjtésébe is felvette a dudanótákat is. A pályamunka kiegészíti Kodály eddig nyilvántartott életrajzi adatait és korrigálja Fősze László 1971. évi kiadású könyvének egyik adatát, amelyben az újabban kiderített 1926-os adat a hiteles, amikor a mester a nagykállói gyűjtését végezte.

A pályamunka hozzájárult ahhoz is, hogy az 1926. november 6-án tartott Kodály-hangverseny egykori színhelyén, a régi Korona szálló nagytermének falán emléktáblát helyezzenek el, amelyet a Kodály-jubileum során avattak fel Nyíregyházán.

Zelk Zoltán :

HA NYÁR, HA TÉL...

Dél van, becsukom a szemem,
mert csak hunyt szemmel látom
én lábhoz futó patakom,
grundom, utcám, világom,
a fénnyel fürtös éjszakát,
a ki nem alvó lángot:
ha lelakatolt téli ég,
ha holdjasincsen nyár volt

ÚJ KÖNYV:

Kovács Sándor Iván : Váci Mihály

Külsőre is szép sorozatot indított útjára a napokban az Akadémiai Kiadó. Kortársaink címmel magyar írók, költők pályaképét elemző irodalomtörténeti monográfiasorozatot. Az első három kötet Benjámin László, Szabó Lőrinc és Váci Mihály életművét elemzi.

Számunkra, nyíregyháziak, szabolcsiak számára külön öröm, hogy e sorozat nyitó kötetei között Kovács Sándor Iván Váci-monográfiája is ott van. Néhány hónap és Váci Mihály halálának harmadik évfordulójára emlékezünk. Tisztelgés hát ez a tanulmány az életmű, a költő emléke előtt, s ugyanakkor szándékában, megvalósulásában feladata az is, hogy megóvja a költő életművát az emlékké merevedéstől, az irodalomtörténeti kézikönyvek, lexikonok feledésbe burkoló súlyosztójától. Célja volt Kovács Sándor Iványnak az is, hogy oszlassa a költő alakja, teljesítménye köré szövődő szeretet és rajongás legendáit, ébren tartsa költészetének társadalmi felelősségét. Szerencsés módszert választott Kovács Sándor Iván céljai megvalósítására.

Az életmű belső törvényeinek feltárását tűzte maga elé legfontosabb feladatként. Céljának eléréséhez szüksége volt Váci költői alkatának pszichológiai, társadalmi meghatározásához. Nem véletlen hát, hogy a versekben, esszékben, novellákban realizálódott életmű megfejtésekor mindvégig figyelemmel kíséri mit, mennyit örökített műalkotásba a költő a családi örökségből, a felnevelő, emberré érlelő itthoni táj motívumaiból. Kovács Sándor Iván elemzései teszik bizonyossá, amit eddig is sejtettünk, hangoztattunk is, hogy Váci költészetét meghatározó jelleggel determinálja családi környezete, ifjúkorának egyéni és társadalmi élményei, a szavakkal foglalkozó elemzéssel szemben: együtt látja az életművet, s így maradandó ítéletek sorát alkotva meg, képessé vált annak a folyamatnak a feltárására, amelyik korunk legfontosabb mondanivalójának hordozójává tette a Váci-életművet. Az indulástól a csúcsig ívelő pályán természetes könnyedséggel állapíthatta meg hát azokat az állomásokat, csomópontokat, amelyek szemléletben és művészi kiteljesedésben előrelépést jelentettek Váci költészetében.

Ugyanakkor mindig gondosan ügyel Kovács Sándor Iván arra is, hogy a művészi teljesítmény lírai örökségünkbe gyökerező motívumait is feltárja, József Attiláig, Adyig, Csokonaiig, s ha kell Balassiig visszavezetve egy-egy motívumrendszer alakulását, fejlődését. Ezt a gondos elemzést tapasztalhatjuk akár a *Még nem elég*, a *Kések között*, vagy a *Kelet felől* című versek művészi értékeinek megfejtésekor. Másik, szó nélkül nem hagyható erénye Kovács Sándor Iván tanulmányának, hogy folytonos viszonyítások közepette jelöli ki Váci helyét a mai magyar lírában. Ezért mérőzteti verseit, költői szemléletét, művészi tejlesítményét örökösen a Vácinemzedék tagjainak, Garainak, Simon Istvánnak a teljesítményével. Váci költészetének társadalmi, művészi fontosságához mérő irodalomtörténeti monográfiát kapott kézhez a verskedvelők tábora Kovács Sándor Iván tanulmányával.

Kár, hogy az életmű utolsó, posztumusz kötetének, *A sokaság fiának* előző kötetekhez hasonló elemzése elmaradt, s csak a folyóiratokban, újságokban Váci életében elszórtan megjelent verseivel foglalkozik a szerző. Ezért a könyv utolsó fejezetében

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
Imre György
1972 SEP 1 7
Keletmagyarország

tolyok pukkannak. sógorom? — riadozik Zólyo- le a nyeregből. — Testvére

1021

NYÍREGYHÁZA: ÉR UTCA. (IMRE GYÖRGY RAJZA)

i visszásság. Befejezésként
tanulságos, *követendő* le-
— a közelmúltban — érté-
kat. Megállapították, hogy
termést *időben és jó mi-*
övetkezetek, állami gazda-
ztoznak a mezőgazdasági
ló vállalatok is, mert azt
ölük. Nem hivatkoztak al-
gtelenségre, túlórára, sza-
elekedtek. A szerelők 2—3
ájnokat. A szokottnál na-
att vették át a felvásárló-
éjjel-nappal nyitva vol-

okról esett szó, a gépjaví-
bizottja tervükről így be-
z őszi munkák idején is
szinen végezzük. Ha nincs
nem lehetséges, legyárt-
anúskodik, hogy a fontos

termelőszövetkezetek di-
or elhangzott a felhívás a
k megsegítésére, *huszon-*
ányvonat a szabolcs-szat-
ásik helyen még az utolsó
de nem mentegetőztek,

gáltatott — *így is lehet.*
llenek.

Csikós Balázs

Műsze
felvett
hogy
lenc ó
is az
tó ug
óra ót
kor K
telefo
kagyl
ta, hogy reggel kilenckor már zavarják. Ő még aludt ugyanis, miután szokása szerint éjfél után még javában olvasgatott az ágyban.

— Itt Kelemen Géza igazgató beszél, a Műszempillagyárból — hallatszott a kagylóból. — Nagyon szeretném, ha mielőbb beszélhetnék az író elvtárssal. Én délután ötkor már szabad vagyok.

— Kérem — mondta Károlyi —, ha sürgős önnek, akár már ma délután találkozhatunk. Öt óra tájban mindig ott szoktam ülni a Kökény utcai Padlizsán eszpresszóban.

— Köszönöm szépen, ott leszek — felelte Kelemen, és letette a kagylót.

Károlyi, aki főleg humoros és szatirikus újságcikkeket lalkozott. A kis szatira elején kifigurázta azt a sajnálatos ténykörülményt, hogy az üzem selejtje az utolsó negyedben 0,7 százalékra ugrott fel az előző negyedév 0,3 százalékos selejtjével szemben. Ha így megy tovább, állapította meg végül a szerző, akkor műszempil lából hamarosan behozatalra szorulunk, holott a magyar műszempilla eddig exportcikk volt, s mint ilyen, igen jó hírnévnek örvend a világpiacon.

Nos, várakozásában a humorista nem is csalódott. Kelemen, aki pontosan a megbeszélt időben beállított az eszpresszóba, a kölcsönös bemutatkozás után azonnal rátért a tárgyra.

— Elhiheti az író úr — kezdte —, hogy nekem, mint igazgatónak, egy kicsit rosz-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Imre György

UKI 1-

Keletmagyarország

1021

MÓRICZ ZSIGMOND-HÁZ AZ ÍRÓ SZÜLŐFALUJÁBAN, TISZACSÉCSÉN. (IMRE GYÖRGY RAJZA)

ményt
szott
gyan

Az
Közalk
azt b
eleve

hozzák az ügy meggyorsítására szánt pénzt, ajándékot, vagy a honorárium ígéretét. Elégedetten hallottuk a megállapítást; az utóbbi években elenyészően kevés az olyan fegyelmi ügyek, elbocsátások száma, amelyek mögött a korrupció áll.

Vannak viszont kísérletek *a lekenyerezésre*, s ez különösen azokban a községekben fordul elő, ahol a tanácsi alkalmazott nem ellensége az italnak, vagy nagy a rokonság, sógorság, komaság. Különösen az építési engedélyek kiadásánál, az építési tilalom alatti területeken megkezdett építkezések körül próbálnak egyesek *kiskapukat keresni* a rendeletek között. Ilyenkor az erre hajlamosak, a tapasztalatok szerint az idősebb emberek, akik sokszor láthatták a régi világban, hogy pénzzel mindent el lehet intézni, egy-egy „kézfogása" néhány száz, ezer forintot is ér, ha a közalkalmazott *kapzsi és meggondolatlan*, gyenge jellem.

Honnan veszik a bátorságukat az ilyen emberek? — kérdezhetjük a megbotránkozó tisztségviselőkkel, közalkalmazottakkal, mindazokkal, akik ilyen esetekkel találkoznak. Bármilyen furcsa is, sokszor nem máshonnan, mint az *elkeseredettségükből* merítik a bátorságot, mert már mindent megpróbáltak. Egy-egy alkalommal a szerkesztőségben is megfordulnak hosszú évek peres ügyeivel viaskodó panaszosok. Találkoztunk már 10—12 éve folyó két szomszéd közötti viszállyal, la-

1972 OKT 8

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Keletmagyarország

Imre György

1011

Bessenyei György, megyénk szülötte kétszáz éve jelentette meg az „Ágis tragédiája" című művét, mely egyben az újkori magyar irodalom születésnapja. (Imre György rajza).

CSODÁLATOS HŰTŐSZEKRÉNY

— Most pedig elfogyasztjuk a hetvenegy november tizenötödikei vacsoramaradékot

ABSZOLUT RABLÁS

TECHNIKA

„Kivételes

A külföldet járó turista sc
féle különleges étellel ism
kedik meg, olyanokkal
amelyekről korábban n
sem hallott. Importőreink j
voltából azonban ma már
hazai vásárlókat is érheti
hasonló meglepetések, felfe
dezvén az üzletekben a kagy
ló-, polip-, és tintahalkonzer
veket.

„Szárazföldi" országunk la
kói előtt kevésbé ismert, hog
a tengerek élővilága milye
fontos szerepet tölt be a vi
lág népélelmezésében. Na
ponta sok tízmillió ember la
kik jól a tengeri „szörnyek
húsával, főként az óceáno
partjain fekvő országokbar
S ezt nem csupán rászorult
ságból teszik, hanem a kü
lönleges, változatos ízek kedvéért is, hiszen a „tenger
gyümölcsei" között több olyan
van, amely kifejezetten
ínyencfalatnak számít.

Kagylóhús — héj nélkül

Az emberi táplálkozás
szempontjából az ehető kék-
kagyló a legfontosabb faj. Fő-
ként egyes európai tenger-

1021

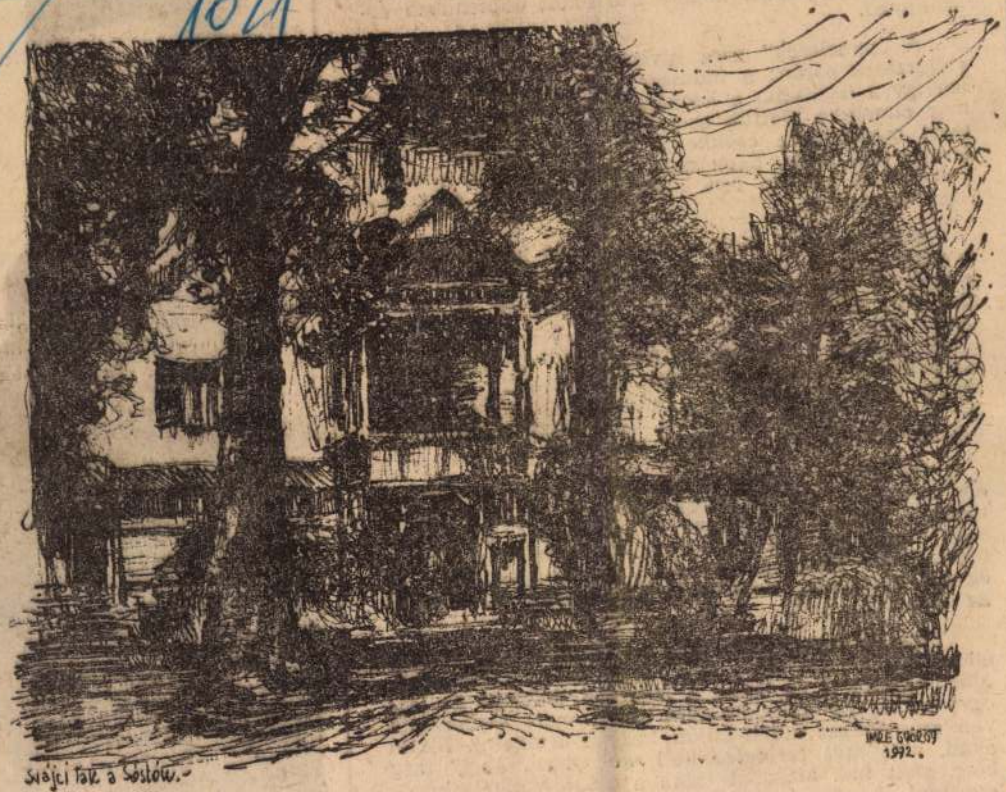

SVÁJCI-LAK SÓSTÓN. (IMRE GYÖRGY RAJZA)

... beszél, a hallgat... szinte előre mormolja a semmit mondó frázisokat ...endben el-szunnyad.

A „panelesek" arra hivatkoznak „b... szélgetések során: a módszer azért jó, ... lag így a legkisebb a kockázat, mert am... már elmondta előttük ezer más is, és a ... mert *minimálisra csökkenti a gondolk...* annyit kell tudni, hogy más, máskor has... ben mit és hogyan tett. Elő a sémá... kész a reagálás.

A mindennapi élet egyre többször k... e gyakorlat alkalmazóit. És sajnos *nem is olcsó* ez a viadal. A legtöbbször meghúzódik mögötte a gazdasági élet területén mutatkozó sikertelenség, szanálandó csőd, a politikai életben a környezet érdektelenné válása, a sablonokat használók környezetének dezorganizálódása. Az egyéni és kollektív ambíciók ütköznek menthetetlenül a gátként fellépő sablonokkal, előre gyártott elemekkel, és a siker, a produkció hiánya elkedvetleníti még a lelkeseket is.

A fejlődés, a tudomány, a technika, a társadalmi élet rohanó előrehaladása így veti fel igen keményen a kérdést: *mi legyen* hát azokkal, akik saját szűk szemléletükkel akadályozzák, fékezik és sokszor lehetetlenné teszik a sémákból kitörő közösségi és egyéni akarások érvényesülését? Hogyan oldható fel az ellentét?

Talán a legnagyobb hiba az lenne, ha a panelek elleni küzdelemre előre gyártott elemeket ajánlanánk. Mert végtére is ez lenne a legveszélytelenebb és legegyszerűbb. Ez azonban nem megy, mert *emberekről* van szó. Akiket külön-külön kellene értékelni. Biztos akad, akit *más területre* kell vezényelni, ahol még elég, amit tud. Másokat talán a *tanulásra* kell kényszeríteni. Lesznek, akiknek egyszerűen kezükbe kell adni a munkakönyvet. Mindez elkerülhetetlen, hiszen a kockázat minimumát sem vállalók, az újat gondosan megkerülők szembe kerülnek a társadalmi össz-

Imre György

Imre György rajza

Imre György

Imre György: Öreg cigány

tás, vontatás, hírközlés, áramszolgáltatás, hogy csupán néhányat említsünk. Volt idő, amikor az egyenruhán lévő paroli színe nemcsak a munkaterület jelzője volt, hanem a vetélkedés — s nem mindig nemes küzdelem — jelképe is. Nos, ma ez a múlté. egy jó fél évtizede *a csomópont kifejezés jelkép* is Nyíregyházán, háromezer jóban-rosszban összeforrott vasutas szoros egységét is jelenti.

Hogy miért kell erről szólni? Nos, van apropója bőven. A fővárosiak után ez az ország egyik legforgalmasabb vidéki állomása. Naponta *több mint szaz csupán az innen induló személyvonatok száma*, s szinte percenként robog át egy-egy teherszállítmány. A csomópont évről évre *teljesiti gazdasági kötelességeit*, vezérigazgatói dicséret, kiváló csomópont, vándorzászlós munkahely címeket visel, és mindehhez *1974-ben is teljesitette azokat a feltételeket, amelyek a legmagasabb kitüntetés elnyerésére jogositják*. S újra néhány összevetés. 1938-ban, egy év alatt összesen félmillió utas érkezett vagy indult innen, ma ennyi idő alatt négy és fél millió. Akkoriban 40 ezer tonna árut adtak fel egy esztendő alatt, ma a havi 20 ezer tonna megszokott. De az összehasonlításnak tulajdonképpen nincs sok értelme, hiszen a számváltozás mögül alig derül ki, hogy itt egy egészen más fordulat is végbement. Villamosítás, korszerűbb vontatási és vagonpark, bővebb terület, új biztonsági be-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁR 16

Keletmagyarország

Imre György

— Akkor már a zsebében volt a behívó- lelkükben a fehér álmokat.

1021

Tiszavasvári szélén. (Imre György rajza)

hess a hűs forráshoz. A hajad világos volt, mint a szalma. Ekkor hátrahajtottad a fejed, mintha azt szeretted volna, hogy megsimogasson a nap. De gyönyörű voltál, Mása! És én azt gondoltam magamban, mintha a nap leánya lennél.

Azután felépítettük a házikónkat a faluszélen és éltünk békében és egyetértésben. Nyár volt, forró, tüzes nyár. Az agyag a csizmámhoz ragadt, nem zavart bennünket a sár, az eső. Ölbe vettelek és vittelek boldogan a vizen át. Átkaroltál és vidáman nevettél. Olyan fiatalok voltunk és nagyon szerettük egymást.

Egy évvel később vettem meg Rojbut. Emlékszel Mása?

Valahogy, mintha minden megváltozott volna. Az események felborították életünk kristálytiszta rendjét. Már az új évben jártunk, 1940-et írtunk. Felfoghatatlan, milyen jövőt éreztünk magunk előtt. Együtt jártunk a klubba. A járástól jött egy ember, ő tartotta az előadásokat. Azután esti iskolába jártunk és tanultunk. Emlékszel, Mása, hogy dolgoztunk meg azért, hogy szépen írjunk, a szót szóhoz, szótagot szótaghoz illeszteni tudjuk.

Te már jól olvasol, Mása. Ha nem olvasnál fel nekem az újságból, nem tudnám, mi történik a világon.

Hozzád, M
hétig tartó
kor is szép
és Nyikolá
szinte gye
Nagyon sz
vágyakozv
dezte:

— Ba
kára? Vég

Soha n

Biztosan most is szép a tenger, Mása.

Amikor ma halászni mentem, hallottam, ahogy a halak ficánkoltak a vízben. Éreztem, hogy tűz a nap. A kezemen és az arcomon éreztem.

Minden reggel, tudod még most is várom a napra. Kimegyek a kertbe és várok. És hiába jön fel a domb fölé a nagy vörös korong, akkor sem látom. Éjszaka róla álmodom, az álmaim világosak. A hűs éjjel álmokat sző és minden álmom napsütéses. A nap az ablakon át süt be rám. Nem látom. Tudom, a nap teleszórja aranyszínű, égő sugaraival az arcomat. És nevet.

Tudod, Mása, hogyan nevet a nap?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁR 2 3
Keletmagyarország

Imre György

1021

Cigányputrik a régi Friedman-telepen.–

Imre György
1970.

kótelepet.

Mátészalkán úgy tudják, hogy Szokolay Örsé az érdem, aki akkoriban több külföldi tapasztalatcserén járt, és a látottakat ötvözve ide „álmodta" ezt az új lakónegyedet — sajnos életben már nem érhette meg a teljes megvalósítást.

A tervező elképzeléseit akkor kiegészítette a tanács: az első névadóknál a Tanácsköztársaságra, a munkásmozgalom hőseire emlékeztek, így lett itt Március 21 tér, Kun Béla, Szamuely Tibor, Münnich Ferenc tér, Korvin Ottó utca.

De nemcsak egy cél vezette a tanácsot, amikor jóváhagyta az első látásra különleges terveket, a környéken még nem látott városépítési formát. A gyorsan fejlődő, iparosodó városban nemcsak hatalmas tömbökből álló, a városokban szokásos nagy lakótelepekre van szükség, hanem olyanokra is, ahol hagyományos módon lehet építeni de az emeletes házak révén már a megfelelő városi külsőt is előtérbe tudják helyezni. Itt minden lakáshoz — ha nem is túl nagy, de számottevő előkert is tartozik, és erre azért is gondoltak, mert az itt lakók többsége falvakból került be az utóbbi években, s számukra szinte elképzelhetetlen az élet a virágos kiskert, a tágasabb lakáskörnyék nélkül.

A mai tények: az első családok egy esz-

Itt az építőiparban eszem a kenyere amióta az eszemet tudom. Sok embe ismerek, sokkal dolgoztam együtt. Láttam má férfiakat is sírni, de úgy elérzékenyülni, a szé gyentől szinte megsemmisülni még nem lá tam senkit, mint L.-t, a kubikos brigádvezető Ha most azt mondanák neki, örökre lemo hatja a szégyenfoltot, amit ő okozott a brigád nak, társainak, s ami marja a lelkiismeretét — ha száz köbméter földet elhord a vállán, — bizisten megtenné.

L. megsemmisülve állt a brigád előtt, amikor tudomásukra hozták, hogy a fegyelemsértésért egy nap levonás jár, kizárják a prémiumból, s a nyereségrészesedést is csorbán kapja. Törődik is ő ezzel. Nem a pénz izgatja, hanem a becsület. Ugy érzi, elitta a brigádét is, elúszott a szocialista brigád cím. És ez őmiatta van. A történtek óta nem hallani szavát csak dolgozik, mint a megszállott.

Itt ül most mellettem, hatalmas tenyerét térdén pihenteti, aztán a svájcisapkáját gyűrögeti, s korholja önmagát. Egyre csak azt hajtogatja, nem tudja, mi történt vele, hiszen őt még nem látta senki még csak spiccesen sem. És amikor hívták, ledobta a targoncát és ment. Nem okolja a másik két társát, akik vele voltak, saját magát hibáztatja, hiszen ő a brigád [illegible] kellett volna annyi eszének lennie,

Kardos Erzsébet gy.
Világosság, 1975.3

órákban, munkaidő alatt.

Egy rongyember hívásának engedolyannak, akit éppen a sűrű italozás miatt gedtek szélnek. És, amikor kinyílt a büfé a ja, még szólni sem tudott, már ott állt el kerítésszaggató, hangos szatmári. Mézmázas szavakkal invitálta, s ő bedült, g olta, nem a világ az az egy feles, lehörpin utána továbbállnak, mennek dolgozni.

Kiitták egyszerre. L., a brigádvezető az ban hiába szabadkozott, elég lesz fiúk, ha junk másoknak is. Nem. L. bátyám így, L. tyám meg úgy, s már ott állt a pulton a odik feles is. S ekkor, mint mondani szok kezdett jólesni. Lassan eltompult a figyel már nem is gondolt fegyelemsértésre, bo natos bűnnek tartotta, a brigád is kiszálle fejéből, s már csak a körülötte állókat lá ezeket figyelte.

„És tetszik tudni, hogy milyen az em ilyenkor. Ha kért az egyik, kér a másik is harmadik sem akart kimaradni, alávalóbb

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 MÁR 2 8
Délmagyarország (Szeged)

Imre György

1975. március 28., péntek

1021

Tisza-part Tokajnál

Tisza-part Tokajnál

Imre György munkája

Milliókban mérhető

Sokrétű gondoskodás az emberekről

Ózdi feljegyzések

Az 1975-ben fennállásának 130. évéhez érkezett Ózdi Kohászati Üzemekben sürgető munkásellátási feladatokat kellett megoldani a IV. ötötéves terv eddig eltelt időszakában. A tőkés előtől korszerűtlen technológiát és zsúfolt, helyenként igen elhanyagolt állapotban levő szociális és kommunális létesítményeket örököltek az új tulajdonosok: a dolgozók.

Az volt az egyik legfontosabb tennivaló, hogy a kor-

hagyománya van a vállalati lakásépítésnek. (Különösen Dunaújvárosban és Csepelen bontakozott ki nagyarányú vállalati lakásépítés.) A munkások sürgetésére kamatmentes kölcsönalapot hozott létre az ózdi gyár vezetősége. Ha lassan is, de már kialakulóban van e támogatási rendszer. 1971-ben még csak 46-an kaptak összesen 735 ezer forintot, az elmúlt évben már 154 vállalati dolgozó kérhetett és kaphatott közel 5 millió forinthól kamat-

Fiatalok brigádjának is nevez
ség déli szerelőcsarnokában India r

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁJ 25

Északmagyarország

Imre György

1975. május 25., vasárnap

1021

Uszályok a Bodrogon

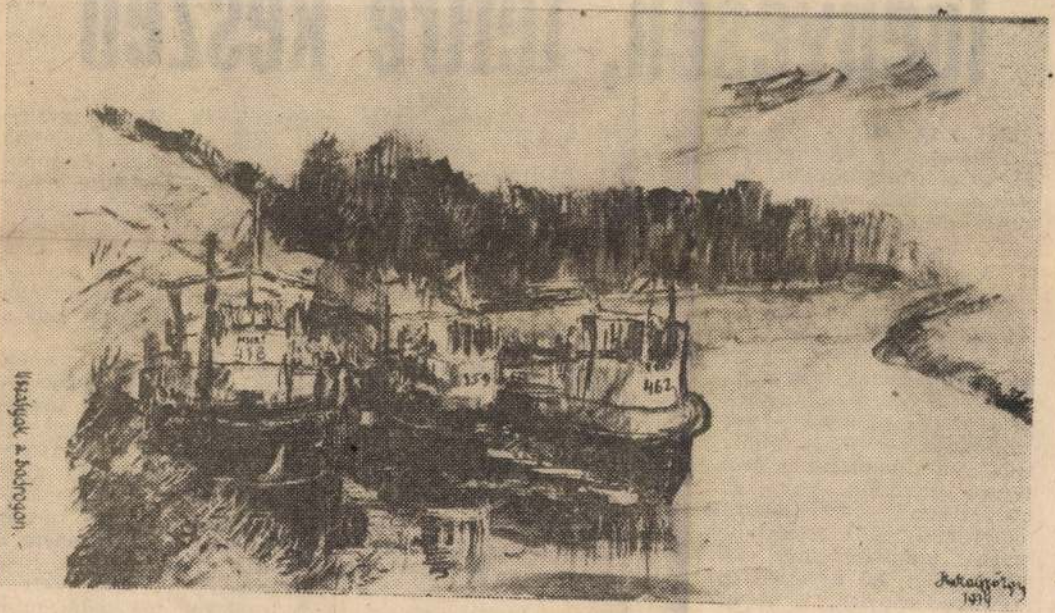

Uszályok a Bodrogon

Imre György munkája

1975. május 25., vasárnap

A gazdasági aktíva után

Igényesen, tettre készen

EGY VALAMI plasztikusan kirajzolódott a véleményekből és állásfoglalásokból abban a vitában, ami a legutóbb megtartott gazdasági aktívaülésen kibontakozott: a szó a tetteké legyen...

A szó igaz értelmében úgy fogalmaztak, hogy az igényeket és követelményeket elsősorban önmaguknak címezték és határozták meg a felszólalók olyan összefüggésekre is utalva, amelyek — természetesen — más vállalatokat, intézményeket is érintettek, dicsértek, vagy elmarasztaltak. Az őszinte hangvételű, nyílt beszéd hol magas hőfokon, hol csak tényszerűen, de egyetlen törekvésre irányult: a legapróbbnak látszó ügyekben is megoldást keresni és találni. S bármiről legyen is szó, a nemcsak a műszakiak törik a fejüket, hanem az ügyben érdekelt munkahely dolgozóit, brigádjait is felkérik erre.

Az ésszerűség és a gyakorlati tapasztalatok adta lehetőségek kiaknázása mindenütt sok előnnyel jár, még akkor is, ha adott helyzetben még csak egy-egy javaslat kimunkálásán fáradoznak. Ezt teszik a Termelőszövetkezetek Dél-borsodi Területi Szövetségénél is, ahol messzemenően támogatják a törekvést: a megalapozott és indokolt földcseréket. Amolyan határrendezésről van szó, amit ha sikerül megoldani, például a Mezőkövesdi Kossuth Tsz és Szentistván esetében, a közös gazdaságok kasszája is gyarapodik. Elsősorban a szállítási költ-

magyaráznák. Mert egyvalamit nem szabad elfelejteni: egy ilyen szokatlan és mindenképpen érthetetlen rendelkezés a termelő munkában is érezteti majd hatását. Negatív előjellel. S ez már nem mindegy. Olyan felelősség, amiért valakinek vagy valakiknek vállalniuk kell a felelősséget.

Felelősség nélkül nincs munka! Különösen elképzelhetetlen ez egy ipari üzemben. Pedig a felelősséget, illetve azt, akit a közvélemény, vagy akár egy gyár kollektívája elé kellene állítani, igen gyakran nehéz megtalálni. Ennek ellenére a termelés nem állhat, még akkor sem, ha olyan kerékkötőkkel kell viaskodni, mint azt teszik a Diósgyőri Gépgyárban, ahol a felháborodás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 MÁJ 24
ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Imre György

1021

1975. május 24., szombat

Tokaji utcarészlet

Tokaji utcarészlet

Imre György munkája

Beruházási gondok és feladatok

EGY, a Borsodi Vegyikombinátban megtartott munkásgyűlésen a PVC III. (olefin) építkezéseivel kapcsolatban hangzott el a figyelmeztetés, amit beruházók és kivitelezők önmaguk számára fogalmaztak meg: a határidőkben való legkisebb elcsúszás is hihetetlenül nagy veszteségekkel járna... Felborulna az építkezésen kialakult, s mindmáig harmonikusnak tekinthető egyensúly, ami egyik legfontosabb feltétele az ütemes, jól végzett munkának. Vezetők és beosztottak nagy felelősségtudattal és azzal az igénnyel beszéltek erről, és minden idevágó tennivalóról, hogy feladataik között az első helyre sorolják: e tekintetben ne legyen fennakadás.

Ez a fajta szemlélet igényességet takar, aminek érvényesítése — a példaadásból eredően — másutt is meg kell, hogy honosodjék. ütemű megvalósítását sürgeti, hogy június végéig meg kell kezdenie a próbaüzemelést. Ha valahol, akkor itt többszörösen elengedhetetlen követelmény a határidők tartása, a generálkivitelezők és alvállalkozók percnyi pontossággal meghatározott együttműködése, amiben lényeges javulás tapasztalható. Továbbra is gond azonban a szakipari munkák folyamatosságának biztosítása annak ellenére, hogy az Országos Szakipari Vállalat tett bizonyos intézkedéseket ennek érdekében. Kapacitásgondjai azonban még nem oldódtak meg, ami azt jelenti, hogy az adott helyzetben továbbra is feladta a leckét. Ennek megoldásához messzemenő segítséget nyújt — többek között — az ÉÁÉV azzal, hogy többféle munkát átvállalt a szakipartól.

A jelenleg regisztrálható helyzet alapján a Szerencsi

Meg lesz-e

Gépi elő

Fenn a dombon, kiemelkedve a tájból magasodik az alberttelepi bánya aknatornya és az irodaház. Az akna alig egy év alatt több mint kétszeresére növelte a termelését. Tavaly a bányabeli szállítóknak már 1140 tonna szenet kellett továbbítaniuk naponta a külszínre. Az egység éves szinten 16 ezer tonnával járult hozzá a Mákvölgyi Bányaüzem újabb élüzem címének elnyeréséhez.

Jánosi József aknavezetővel az irodájában beszélgettünk. Elmondta: eleget tettek idei időarányos tervüknek. Közben, február elején beindítottak egy kétszárnyú, összesen 200 méter hosszú, szélességű frontot. A termelési lehetőségek tehát biztosítottak.

Imre István

festő

Műcs. Vál. 1940 tól
Pipics 114. l.

BUDAPEST
40 IV. 17.-3
K 112 K

Imre Tolvan

az alábbi fővárosi pályázaton III. díj:

Pesti Hírlap

1941. jul. 9.

(A Budapestet ábrázoló vízfestmények pályadíjainak ügyében.)

Imre István

I. évés hallg.

Képzm. Fösk. Evk.

1936/37. 72 l

Ferkèpzomfoiskèvk

Szörnyalak, tehér tém. 6'5 cm. XVIII. század

Imre István

festő

l.

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941.

Viselet.

Női ruha.

A zongora előtt jobb
főkötő virággal és csipkével
vel és otthonkával, a másik
lap, nem egészen testhez áll
és bő ruha pertlivel felhúzv
fal látszik. Felirata:

DI
Melléklet a Pesti hö
MONASZTERLY É
F

legalól balra: Ny. Rohn és G
jobbra: Pest, April 1

Kny., mér. 20: 20.5

Imre István
festő
az alábbi pályázaton
III. díj

Kende Béla:
A székesfővárosi aquarell-
pályázata a Fővárosi
Képtárban. Művészet
1941. 40-41. 4-70. l.

Buzamag, öskori VIII. 92

Imre Istvan

festő

l.

Szépművészet

1941. 207. l.

NORVIN · MÁTYÁS · EGYESÜLET · SOCIETÁ · MATTIA · CORVINO · 19 20

~~NYOMTATVÁNY~~

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

~~*Budapest*~~

Imre István
2 festő

A. Bpvizfpály
1941.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Meure György

Rajz

Neprzana 1986. V. 1.

N Y Á R I T Á R L A T

ERNST MUZEUM, BUDAPEST, 1954. JULIUS–AUGUSZTUS

178

BIRÁLÓ BIZOTTSÁG TAGJAI

Kocsis András
Antal Károly
Baksa Soós György,
Bánó Endre,
Beck András,
Benedek Jenő
Berda Ernőné
Csáki Maronyák József
Domanovszky Endre
Győry Miklós
Nagy Gyula
Pogány Ö. Gábor
Reich Károly
Somogyi József
Szegi Pál
Szücs Pál
Váradi Sándor

RENDEZŐ BIZOTTSÁG TAGJAI

Baksa Soós György
Csáki Maronyák József.
Kocsis András
Pogány Ö. Gábor
Reich Károly

FESTMÉNY

Olaj – tempera

1.	Aczél Ilona	Fiu fej	Olaj	35 x 45	Eladó
2.	P. Bak János	Zagyvapart télen	»	55 x 68	»
3.	Balogh András	A' Nagycenki hársfasor	»	80 x 60	»
4.	Balogh András	Március Rómaifürdőn	»	113 x 100	»
5.	Bazsali Ferenc	Kenyeret szegő nő	»	100 x 110	»
6.	Belányi Viktor	Csendélet	»	60 x 80	»
7.	Bencze László	Ökrös Teréz sztahanovista varrónő	»	40 x 45	»
8.	Bencze László	Díj kiosztás után	»	80 x 65	»
9.	Benedek Jenő	Családi örömök	»	60 x 70	»
10.	Benkhardt Ágost	Virágzás	»	70 x 80	»
11.	Benkhardt Ágost	Borus tavaszi délután	»	80 x 100	»
12.	Bér Rudolf	Tél	»	60 x 80	»
13.	Bolgár József	Sakkozók	»	70 x 100	»
14.	Breznai József	Budapesti látkép	»	80 x 60	»
15.	Burghardt Rezső	Erdőrészlet	»	60 x 80	»
16.	Czene Béla	Tavaszi árviz	tempera	25 x 35	»
17.	Csáky Maronyák József	Darvas Józsefné arcképe	olaj	80 x 100	»
18.	Csáky Maronyák József	Mezei virágok	»	80 x 100	»
19.	Csáky Maronyák József	Csendélet	»	60 x 80	»
20.	Csók István	Thamár	»	60 x 65	»
21.	Diener Dénes Rudolf	Patak part	»	65 x 80	»
22.	Duray Tibor	Sárospataki hajnal	»	30 x 40	»
23.	Duray Tibor	Kiáradt a Bodrog	»	30 x 40	»

24.	Fáy Győző	A Rómaifürdő bejárata	olaj	95 x 66	eladó
25.	Fáy Győző	Séta a Gellért-hegyen	»	102 x 67	»
26.	Fejes Gyula	1904-es Vasutas sztrájk	»	120 x 160	»
27.	Fenyő A. Endre	A készülő uj Tisza-ág	»	60 x 80	»
28.	Gaál Imre	Csudajó	»	49 x 34	»
29.	Gábor Móric	Virágcsendélet	»	59 x 71	»
30.	Glatz Oszkár	Olvasó ember	»	50 x 65	»
31.	Glatz Oszkár	Fejkötőt himző leány	»	60 x 80	»
32.	Gordon György	Csendélet	»	50 x 60	»
33.	Gordon György	Ipari tanulók fellépés előtt	» v	90 x 100	»
34.	Hetey László	Műteremben	»	90 x 125	»
35.	Imre István	Népi táncosnő	»	110 x 160	»
36.	Izsák József	Ecseri menyasszony	»	55 x 75	»
37.	Jakuba János	Tavaszi táj	tempera	60 x 50	»
38.	Jakuba János	Tihanyi táj	»	55 x 65	»
39.	Jakuba János	Téli napsütés	»	60 x 50	»
40.	Jánosy Ferenc	Zsennye	olaj	80 x 100	»
41.	Jánosy Sándor	Tavasz	tempera	30 x 38	»
42.	Kazinczy János	Szőllőkert	olaj	50 x 60	»
43.	Kazinczy János	Virágzó fák	»	40 x 50	»
44.	Kemény Zsigmond	Könyöklő asszony	»	96 x 70	»
45.	Kokas Ignác	Jegyzetelő leány	»	100 x 120	»
46.	Krusnyák Károly	Az uj kormányrendelet	»	100 x 110	»
47.	Kunffy Lajos	Somogytur télen	»	82 x 65	»
48.	László Gyula	Leányarckép	»	30 x 90	magán tul.
49.	Legéndy József	Üdülőben	»	80 x 100	honv. tul.
50.	Luzsica Lajos	Dunántuli táj	»	50 x 64	eladó
51.	H. Mattióni Eszter	Dömösi kanyar	tempera	40 x 50	»

52.	Mácsay István	Akt tanulmány	olaj	60 x 45	elad.
53.	Mácsay István	Klárika arcképe	»	75 x 80	»
54.	Mihalovits Miklós	Sárospataki vár kapuja	»	60 x 80	»
55	Moldován István	Dömösi táj	»	65 x 80	»
56.	Morinyi Ödön	Tavaszi virág	»	50 x 60	»
57.	Móricz Sándor	Esztergályos	»	85 x 100	»
58.	Móricz Sándor	Tanulólányka	»	90 x 110	»
59.	Móricz Sándor	Tavasz	olaj	75 x 100	eladó
60.	Mórocz Miklós	Téli táj	»	40 x 50	»
61.	Nagy Gyula	Dömösi táj	»	70 x 100	»
62.	Nagy Gyula	Hegyi patak	»	80 x 105	»
63.	Nagy Gyula	Bakonyi tájkép	»	80 x 100	»
64.	Nagy János	Kapáló asszony	»	53 x 74	»
65.	Nagybányai N. Zoltán	Építkezés Angyalföldön	»	60 x 80	»
66.	Rácz András	Könyvnézegető	»	60 x 80	»
67.	Rezes Molnár Lajos	A szentesi Vörös Csillag tsz juhásza	»	35 x 30	»
68.	Pap Gyula	Hegesztő a Sztálinvárosi kohó építésénél	»	80 x 100	»
69.	Sárdy Brutus	Kőbánya	»	55 x 43	»
70.	Sárdy Brutus	Budai Hegyvidék	»	49 x 44	»
71.	Scholz Erik	Kisfiu arcképe	»	50 x 60	»
72.	Somogyi Imre	Ujpesti rakpart	»	75 x 100	»
73.	Szalay Zoltán	Télutó	»	50 x 70	»
74.	Szegváry Károly	Csillaghegyi Téglagyár	»	75 x 100	»
75.	Szegváry Károly	Tanulmányfej	»	40 x 50	»
76.	Szilvássy Margit	Alkonyat	»	30 x 40	»
77.	Szinte Gábor	Téli táj	»	60 x 80	»

78.	Szabó Vladimir	Tavasz a régi városban	olaj	125 x 100	eladó
79.	Tóth Imre	Pentelei Duna-ág	»	34 x 35	»
80.	Tóth B. László	Park részlet	tempera	30 x 50	»
81.	Tury Mária	Olvasó lány	olaj	65 x 45	»
82.	Ujváry Lajos	Kora tavasz Hőgyészen	»	130 x 90	»
83.	Végváry János	Felvonulás után (vázlat)	»	38 x 28	»
84.	Végváry János	Aszód télen	»	65 x 85	»
85.	Vén Emil	Tavaszi virágok	»	70 x 100	»
86.	Vidovszky Béla	Komlói táj	»	80 x 200	»
87.	Vinkler László	Egyéni dolgozó paraszt	»	65 x 85	»
88.	Vörös Géza	Kazlak	»	90 x 110	»
89.	Zilahi Edit	Ujpesti Hajóállomás	»	70 x 80	»
90.	Zilahi Edit	Csendélet	»	70 x 90	»
91.	Zádor István	Szürke nap a Balatonon	tempera	50 x 65	»
92.	Zugor Sándor	Erős napsütés	olaj	25 x 30	»

PASZTELL

1.	Bernáth Aurél	Családom	pasztell	67 x 97	nem eladó
2.	Bernáth Aurél	Jégzajlás	»	67 x 97	»
3.	Bernáth Aurél	Pesti Dunapart	»	67 x 87	eladó
4.	Blaskó János	Festő a Bodrog parton	»	57 x 46	»
5.	Kántor Andor	Szemüveges önarckép	»	86 x 68	»
6.	Marich Géza	Lövölde tér	»	47 x 63	»
7.	Mihálitz Pál	Csendélet tájképpel	»	50 x 70	»
8.	Nazsarov Miklós	Gázgyári munkásfej	»	62 x 42	»
9.	Nazsarov Miklós	Gázgyári munkásfej	»	62 x 42	»

10.	Papp Gyula	Maya 1953.	pasztell	45 x 64 eladó
11.	Scholz Erik	Maglódi uti Konzervgyárban	»	55 x 75 »
12.	Szobotka Imre	Garázs	»	50 x 70 MÁVAUT
13.	Szobotka Imre	Engels-téri váróterem	»	70 x 50 »

AQUARELL

1.	Arató János	Tájkép	aqvarell	23 x 32 eladó
2.	Bánó Endre	Margit-hid	»	27 x 16 »
3.	Bardin Alfréd	Haladó népi épitészetünk	»	37 x 27 »
4.	Diössy Antal	Utcarészlet	»	29 x 22 »
5.	Dobrosziáv Lajos	Kilátás a tatai várból	»	30 x 42 »
6.	Dobrosziáv Lajos	A tatai nagy tó téli halászat után	»	30 x 42 »
7.	Dobrosziáv Lajos	Hóolvadás a tatai parton	»	30 x 32 »
8.	Domján József	Őszirózsák	szines lamet-szet	34 x 24 »
9.	Domján József	Sárga őszirózsák	»	34 x 24 »
10.	Elekfy Jenő	Viztükör	aqvarell	30 x 46 »
11.	Elekfy Jenő	Őszi nap	»	52 x 38 »
12.	Fenyő A. Endre	Óbudai részlet	»	30 x 40 »
13.	Gulyás Dénes	Farkasrét	»	30 x 46 »
14.	Gulyás Dénes	Pomázi táj	»	30 x 46 »
15.	Hende Vince	Rózsadomb januárban	»	30 x 40 »
16.	Hende Vince	Baross tér	»	30 x 40 »
17.	Istókovits Kálmán	Őszi táj	»	45 x 50 »

18. Lazeczky Rezső	Tavaszi napsütés a várba	aqvarell	50 x 45	eladó
19. Lipovniczky László	Korcsolyázók	»	48 x 38	»
20. Masznyik István	Alkonyat	»	40 x 30	»
21. Sajó Gyula	Csendélet, Műteremrészlet			
	Sárga nárcisz	»	25 x 31	»
22. Sajó Gyula	Mátrai táj, Mátraszentistván	»	29x21,29x21	»
23. Somogyi Imre	Gyár környéke	»	29 x 40	»
24. Szalóky Sándor	Vadrózsák	»	40 x 45	»
25. Szilvásy Margit	Sárga virágok	»	37 x 29	»
26. Szilvásy Nándor	Vázlat a «Keresd meg» c.			
	képeskönyvből	»	100 x 40	»
27. Tamás Ervin	Leányka	gouasche	30 x 36	»
28. Tóth Imre	Sztálinvárosi martin alkonyatkor	»	23 x 32	»
29. Ujváry Lajos	Uszályok	aqvarell	45 x 35	»
30. Varga Hajdu Istvánné	Őszi táj	»	30 x 40	»
31. Vidéky Brigitta	Nagybányai udvar	»	50 x 60	»

GRAFIKA

1. Aszódi Weil Erzsébet	Tavaszi nap	rézkarc	30 x 44	eladó
2. Aszódi Weil Erzsébet	Reggel a nagykohónál	»	24.5 x 34	»
3. Aszódi Weil Erzsébet	Romantikus táj	»	30 x 40	»
4. Balogh Margit	Arcképtanulmányok 4 db.	ceruza	20 x 31.5	»
5. Balogh Margit	Hagymahámozó	»	35 x 47	»
6. Beron Gyula	Az Egyetem	»	58 x 48	»
7. Beron Gyula	Hiradó mozi	»	42 x 37	»

8.	Beron Gyula	November 7. tér	ceruza	66 x 55	eladó
9.	Bokor Miklós	Arckép 4 drb.	»	50 x 50	»
10.	Boldogfalvi Farkas Imre	Dorozsmai József a gépipar kiváló dolgozója	»	55 x 65	nem eladó
11.	Boldogfalvi Farkas Imre	Osváth Julia Kossuth díjas opera énekesnő	»	65 x 55	magán tul.
12.	Boross Géza	Faluvége	»	38 x 25	eladó
13.	Csanády András	Petőfi négyökrös szekér	linóleum metszet	9 x 10	»
14.	Csanády András	Petőfi illusztrációk 4	linóleum metszet	9 x 10	»
15.	Csergezán Pál	Illusztráció	ceruza	20 x 14	»
16.	Csernus Tibor	Illusztrációk Cooper Bőrharisnya történetei	tuss, aqvarell	91 x 33	»
17.	Csohány Kálmán	Rajzok 10 db	tuss, rézk.	90 x 32	»
18.	Élesdi István	Folyó partján	rézkarc	24 x 34	»
19.	Ék Sándor	Rózsadombi táj	szén	80 x 90	nem eladó
20.	Ék Sándor	Táj, országut Salgótarján felé	»	80 x 90	»
21.	Gacs Gábor	Gorkij: Tom Gordejev c.	ill.	17 x 24	eladó
22.	Gacs Gábor	Gorkij: Tom Gordejev c.	ill.	7 x 12	»
23.	Görög Julia	Erzsike 3 drb.	szén	70 x 50	»
24.	Görög Rezső	1514. Dózsa Gy. Csanádon	rézk.	50 x 35	»
25.	Gross Arnold	Nyári Délután	»	30 x 40	»
26.	Gudics József	Illusztráció Apullaius Aranyszamár	toll	17 x 22	»
27.	Hont Varsányi Ferenc	Nádudvari képek	toll	10 x 18	»
28.	Izsák József	Színészfejek a Tell Vilmosból 3 drb.	ceruza	18 x 12	»

29.	Jets György	Leányfej	kréta	30 x 40	nem eladó
30.	Kaszó Dezső	Fiam olvas	»	35 x 45	»
31.	Kerti Károly	Tanulmányfej	tuss	18 x 16	»
32.	Kerti Károly	Fák tavasszal	ceruza	35 x 23	»
33.	Kiss Teréz	Falusi táj	rézk.	25 x 33	»
34.	Kontraszty László	Két tanya	tuss	21 x 30	»
35.	Koppány Erzsébet	Ilonka	kréta	27 x 20	»
36.	Kolozsvári Pál	Táblamunka	rézk.	24 x 28.5	»
37.	Kórusz József	Férfi, gyerek portré, Táj, Csendélet	»	29 x 40	eladó
38.	Kórusz József	Gyöngyösi táj	»	25 x 33	»
39.	Kondor Lajos	Leányportré	toll	40 x 50	»
40.	László Gyula	Két tanulmányfej	tuss és ceruza	25 x 18	»
41.	Lukovszky László	Munkásfej Diósgyőrből	kréta	38 x 27	»
42.	Lukovzsky László	Tavaszi szél	szén	70 x 50	»
43.	Miklósi Mária	Pihenő (tanulmány)	»	50 x 65	»
44.	Nagy Zoltán	Hunyadi	rézk.	30 x 40	»
45.	Nagybányai N. Zoltán	Öregember	kréta	40 x 50	»
46.	Rozsnyai Zoltán	Tanulmányok	ceruza	20 x 14	»
47.	Rozsnyai Zoltán	Komló építője	»	20 x 14	»
48.	Sali Német László	Tanulmányfejek	szén-kréta	102 x 84.5	»
49.	Schey Ferenc	Rajz	ceruza	40 x 55	»
50.	Schey Ferenc	Leányfej	»	30 x 40	»
51.	Szántó Piroska	Négy állatrajz	fekete festék	100 x 50	nem eladó
52.	Szántó Piroska	Vadgesztenye tavasszal	» »	20 x 27	»
53.	Szász Endre	Bem apó	grafika	11 x 14	eladó
54.	Szász Endre	József A. ill. «Mama»	ceruza	11 x 18	»
55.	Szemerédi Miklós	Tájkép	rézk.	17 x 14	»

56. Szemerédi Miklós	Tanyaudvar	rézk.	25 x 22	eladó
57. Szemerédi Miklós	Zugliget	»	20 x 15	»
58. Szigeti István	Művészlelek	ceruza	60 x 80	»
59. Szlovák György	Indulás előtti megbeszélés	grafika	60 x 80	Honv. tul.
60. Szurcsik János	Leányfej	ceruza	17 x 21	eladó
61. Szurcsik János	Pásztorfiu	»	22 x 27	»
62. Vidai Brenner Nándor	Tanulmány a Bányász sztrájkhoz	»	30 x 28	»
63. Vidai Brenner Nándor	Forradalmár temetés	rézk.	22 x 30	»
64. Vidai Brenner Nándor	Rákosi elvtárs salgótarjáni beszéde	toll	28 x 40	»

S Z O B R O K

1. Ambrózy Sándor	Róza	gipsz	eladó
2. Balogh László	Koreai lány	terakotta	»
3. Barta Lajos	Jászai Mari	gipsz	»
4. Benke Sándor	Apám	kő	»
5. Bódiné Hadik Magda	Parasztlány	terakotta	»
6. Bokor István	Rákóczy érem	»	»
7. Borics Pál	Feleségem	gipsz	»
8. Dabóczy Mihály	Szabó Elek Munkaérdemrendes sztahanovista	terakotta	»
9. Dabóczy Mihály	Női fej	kő	»
10. Erdey Dezső	Barzó Endre festőművész	gipsz	»

11.	Erdey Dezső	Jancsi	
12.	Erdey Dezső	Dudás Jenő festőművész	gipsz eladó
13.	Erdey Dezső	Fehérvári L.	» »
14.	Graniner Jenő	Férfi képmás	» »
15.	Jálics Ernő	Pleidel János	bronz Szépm. Múz. tul.
16.	Kallós Elek	Liszt plakett	gipsz eladó
17.	Kallós Elek	Erkel plakett	bronz »
18.	T. Knausz Mátyás	Tanulmányfej	» »
19.	Laborcz Ferenc	Mosakodó kutligura	gipsz »
20.	László Péter	Feleségem	bronz »
21.	Madarassy Walter	Antonin Dvorák	kő »
22.	Martsa István	Van Gógh érem	terakotta »
23.	Martsa István	Tolsztoj Leó érem	bronz »
24.	Matei Aurél	Dorozsmai József a gépipar kiváló dolgozója	» »
25.	Mészáros Dezső	Kontyát csavaró leány	gipsz »
26.	Mészáros Dezső	Ádika	» »
27.	Mészáros Mihály	K.J. Sztálinvárosi öntő arcképe	» »
28.	Palotai Gyula	Szvjatoszláv Rihter Sztálin-díjas zongoraművész	» »
29.	Pál Mihály	Portré	bronz »
30.	Pándi Kis János	Hegesztőmunkás	mészkő »
31.	Perényi Tibor	Koreai fiu	hársfa »
32.	Perényi Tibor	Hajós Alfréd első magyar Olimpikon portréja	» »
33.	Perényi Tibor	Kittenberger Kálmán portréja	bronz O.T.S.B. tul.
34.	Petri Lajos	Szilágyi Nagy István	» Nemz.Muz. tul.
			gipsz eladó

35.	Petri Lajos	Parasztleány	márvány	eladó
36.	Rozbora Béla	Kislányom	gipsz	»
37.	Somogyi Árpád	Anyaság 3 érem	bronz	»
38.	Szandai Sándor	Jókai Mór mellszobra	gipsz	»
39.	Szászi Ferenc	Ökölvivő feje	terakotta	»
40.	Szöllősi Endre	Jaguár	»	»
41.	Varga Miklós	Apám	»	»
42.	Wágner Nándor	Dalma	gipsz	»

Felelős kiadó: Szurdi Márta a Műcsarnok vezetője
Typopress 8743 – F. v.: Mező Sándor – Készült 500 péld.

Imre István

Istokovits Kálmán

Izsák József

K

1954 kl-aus

Nyári Tárlat

(Ernst)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Imre György festő- és grafikusművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1983 DEC 10

1021

Mezőkövesd, Bogács-közi részlet

Imre György rajza

ette birtokba a község az új
tnek meleg ételt, s itt étkez-
ez volt a legnagyobb „be-

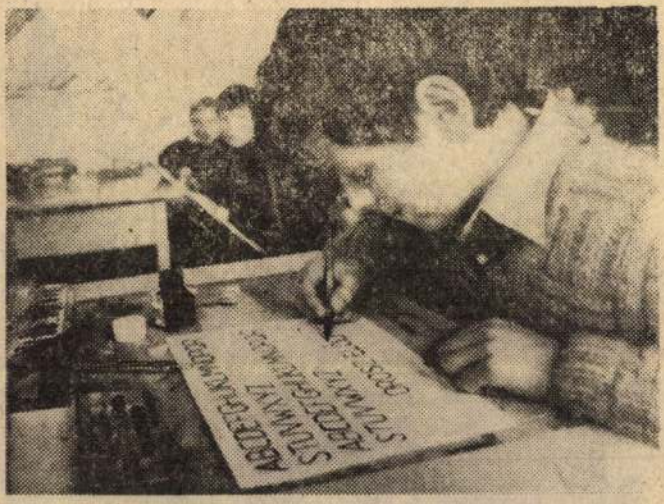

Jelenleg eléggé mostoha körülmények között folyik az oktató-nevelő munka. Az adott lehetőségek között mindent elkövetnek az intézmény vezetői, hogy ne kerüljenek hátrányba a nebulók. De nagyon kellene egy oktatási központ.

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 FEB 1 2

MAGYAR HÍRLAP

Imre György, festő-
művész

MAGYAR HIRLAP

KU

1021

Imre György rajza

ti önismeret ápolása

fájdalmas tőlismerésre, hogy ma már olyan szavakat és kifejezéseket kell magyarázni és értelmezni, melyeket apáink nemzedeke még társalgása során is használt. Mintha e nagy gonddal és hozzáértéssel írott jegyzetek maguk is figyelmeztetnének: az utolsó percek egyike jött el, amikor még megteremthetjük a múlttal való kapcsolatot, s megmenthetjük nyelvünknek azokat a kincseit, melyeket könnyelműen elprédáltunk.

Persze nemcsak szavakról, kifejezésekről, nyelvi fordulatokról van szó! *Bod Péter Magyar Athenasa* ugyanis a maga egészében lett elfeledett mű, emlecsey Ferenc pártfogoltjának, *Obernyik Károlynak* naplójából. Külön is érdemes elolvasni Gábor Júlia költői szépségű, megértő utószavát.

Ujfalvi Sándor neve azzal vonult be a magyar irodalom történetébe, hogy a nem csekély számú erdélyi emlékirók közül is az egyik legkiválóbb. Alighanem vadásznak sem lehetetett éppen utolsó, legalábbis ezt bizonyítja *Az erdélyi régibb és közelebbi vadászatok és vadak* című írása, amely az izgalmas vadászkalandok kedvelőit éppúgy érdekelheti, mint azokat, akik netán arra kíváncsiak, hogyan lett egy ártatlan múlt századi vadásztár-

Kizimi

Gyapotszüret
(Imre István festőművész festménye)

Művelt Nép, 1954. febr. 7. 17. old.

Kitrimi

Gyapotszüret.
(Imre Istvan festménye)

Irodalmi Ujság, 1954. jan. 16. 2. old.

Kitrimi

Népi táncosnó
(Inne Istvan festmenye)

Művelt Nép, 1954. jul. 25. 4. old.

Kirimi

Segítség az aratásnál.
(Inze István festménye.)

Irodalmi Ujság, 1953. jan. 1. 6. old.

Kirinni

Almaszüret.

(Imre István: Szentgyörgyi korcsolfestő)

Środalmi Ujság, 1953. jan. 1. 6. old.

Táblakép. „Szabadság és Kenyér,"
Imre

Szabad Művészet. 1950 IV. 3–4 sz. 139.

Kumor D. István: Képzőművészek a néphadseregben

Táblak ép. „Szabadság, kenyér." Tusz
István

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7 sz.
211-213.

V. L.: Ifjusági Képző- és Iparmi-
vészeti Kiállítás

Táblakép. „Folyamőr," Imre

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 321-330

Szegi Pál: Mutajok gazdagsága

Táblakép. „Folyamőr", Imre

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 294-295

A Munkácsy Mihály-díj első kiosztása

Imre

Magyar Művészet, 1926

177.o.
kiállítások.

Inze István festő

Czabad Műrészet. 1950 IV. 5-6-Frz. 211-213

V. L.: Sfjurági-képző- és iparműrészeti kiállítás

Tusse István festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 294-295

A Munkácsy Mihály-díjelső kiosztása

Imre István festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 321-330

Szegi Pál: Műfajok gazdagsága

Imre István festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 297-302

Kis lexikon

Kirinyi

Imre István festőművész

Művelt Nép, 1954. febr. 2. 17. old.

Inse István festő

Szabad Művészet. 1950. IV. 3-4 sz. 139.

Kunucz D. István: Képzőművészek a néphadseregben

Imre István festőművész

"pilota" képe

Művelt Nép, 1950 .6.sz. 24.

Imre István festö.

Szab.Nép.1955.122.sz.május 25. 8.l.

Imre István

Az első Magyar Képzőművészeti Kiállitás .

Magyar Nemzet
1950.VI.évf.194.
Széch.kvt.

Végvári Lajos

Imre István

Külföldi látogatiik a Képzőművészeti Kiállitáson

Magyar Nemzet
1950.VI.21o.
Széch.kvt. Zs-Á.

Imre István

Album készül a KK válogatott müveiből

Magyar Nemzet
195o.VI.é.21o.sz.
Széch.kvt

Imre István

"Előzetes beszámoló az I.Magyar Képzőművészeti Kiállitásról"

Magyar Nemzet · Végvári Lajos
1950:VI.évf.192.sz.
Orsz.Széch.kvt.

Imre István festőművész.

Magyar Nemzet.
1949. VII. 6. / 5. old.
(: Ripost. :)

Kirimi

Imre István festőművész

Művelt Nép, 1954. jül. 25. 4. old.

Imre István fiatal festö.

Szab.Nép.1950. 138.sz.jun.17. 4.l.

Imre István festö.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.1.

Imre István festö, Munkácsy-díj. III.

Szab. Nép. 1950. 193. sz. aug. 20. 7. l.

Imre István festő

Szabad Művészet, 1948.

III. évf. 7-8. sz. 344-346. o. Kiállítások.

Vájtári Lajos beszámolója:

Honvéd képzőművészeti kiállítás.

Imre István grafikus

Szabad Művészet; 1949.

III. évf. 7–8. n. 340–343. o. Kiállítások

Végvári Lajos beszámolója:

Magyar Rézkarcolók Egyesületének Kiállítása

Imre István festö.

Szab.Nép.1951.94.sz.ápr.22. 7.l.

Imre István festö.

Szab.Nép.1951.232.sz.okt.4. 6.l.

MDK

Imre István

Évike, akv.

Duna-part, rézk.

Este, rézk.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 27 l.

MDK

Imre István

Pityu fuvolázik, akv.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 27 l.

Imre István MDK

Balaton, akv.

Évi, akv.

Szobabelső, akv.

Déligyümölcs, akv.

Mücsarnok 1962 IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Imre Ishán

festő

Harom akvarellje helet kerett

Ismeretjen.

Angyal Endre: A Ismeretjei Művésztelep ...

Művészet, 1967. augusztus - 42 lap.

Imre István

dijat nyért az egri I. Országos Akvarellkiállitáson

Magyar Nezet 1968aug. 6.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1021

Szombat, 1969. június 14.

Imre István kiállítása a Szőnyi-teremben

Pénteken délután a miskolci Szőnyi István-teremben ünnepélyesen megnyílt *Imre István* Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. A pályatársak és a város művészetpártoló közönségének jelenlétében *Csótai János*, a Miskolci városi Tanács V. B. művelődésügyi osztályának helyettes vezetője mondott megnyitóbeszédet.

A köszöntő szavak után az előadó megismertette hallgatóságát Imre István gazdag életútjával, s szólt arról, hogy a művész 1941. óta rendszeresen kiállít, képeit megismerhették országszerte és hazánk határain túl is.

Csótai János ezután a következőket mondotta:

— A művészet ma szerves alkotójává vált szocialista építésünknek. Szükségünk van segítségére, de szüksége van a mi segítségünkre is. Rendkívül szerencsés törvényszerűsége mai életünknek ez a kölcsönös egymásra utaltság. Ez biztosítja az alkotóművész és a társadalom egészének összhangját.

A művész kiállított képeiről szólva, eképpen foglalt állást Csótai János:

— Imre István képeinek intimitása tulajdonképpen kitárulkozás, boldog rácsodálkozás a végtelen skálájú életre. Ennek minél sokoldalúbb, igazabb kifejezésére törekszik, ezért hagyja el az olajat, melyet sohasem érzett eléggé sajátjának és tér át az akvarellre és a rézkarcra. Festészetének egyik méltatója azt mondja: „Imre István művészetének jellemző vonása, hogy inkább színekkel harmonizál, a színek kifejező erejére, jelentésére épít, s a természethez való ragaszkodás megtartja őt a látvány hű előadásmódjának keretein belül."

A meleg hangú köszöntés után a művész *személyes kalauzolásával* a jelenlevők megtekintették a több mint negyven képből álló tárlatot.

*

A képek között sétálva nyomban feltűnik a mester magabiztossága, az akvarell feletti uralma. Színei megnyerőek, már-már idillikusak; széppé, meghitté oldanak *egészen komor* témákat is. Imre István a *mosókonyhában*, annak minden szögletében is az üdeséget látja, a fiatalos munka jelenlétét. Sehol egy tenyérnyi vihart jósló felhő; piros, sárga, kék színek úsznak a nyugalmat árasztó lapokon.

Az akvarell egy kicsit műfaji természetében hordozza a problémátlanságot. Ha lehet még a természet konfliktusait sem ragadja meg. Imre István képeiből is árad a *gondtalanság*, az életigenlés, a természet szívközeli momentumainak játéka. Ha sokáig nézzük a harmonikus, nyugalmas képeket, felüdülünk, s látni kívánjuk az égő balatoni tájat, Györök szőlővel telepített lankáit, s a mester külföldi bolyongásának egy-egy szép élményelecsapódását: a tengerpartot, a rovinyi piacot és a kikötőt.

A tömény idill természetesen egy idő után zavarba ejtő, s csak a *Mocsári tölgy* című, gyürkőző, *indulatokat kifejező* kép oldja „színezett" hangulatunkat. Ez a kép bizonyítja: Imre Istvánban korérzékenység feszül. A Telefonáló és a Festőnő című képek az emberábrázolás *milyenségét* is dokumentálják; sajnálhatjuk, hogy az eluralkodó „tárgyszemlélet" következtében a villódzó színek mögül — e két képet kivéve — *nem emelkedik ki ember*.

A kiállítás több mint negyven képe sikerre számíthat a képkultúrával nem rendelkezők táborában is.

(párkány)

Miskolc munkaerőhelyzete

Az elmúlt években növekedtek Miskolc munkaerő-ellátásának gondjai. A városi pártbizottság ipari és kereskedelmi osztálya — a gazdaságpolitikai bizottsággal együtt — felmérte a megyeszékhely munkaerőhelyzetét és tájékoztatta róla a városi párt-végrehajtóbizottságot. A tájékoztató jelentést a vb megvitatta és tudomásul vette.

118 ezer munkaképes lakos

Miskolc lakossága 1960. január elsején 144 ezer volt. Az elmúlt 9 év alatt 36 ezerrel növekedett, s 1969-re elérte a 180 ezret. A növekedés évi átlaga négyezer fő. Az átlagos növekedésen belül viszont lényeges eltérés tapasztalható az 1965. év előtti és az azt követő évek között. A második ötéves terv időszakában ugyanis a lakosság évi átlagos növekedése mintegy 4600 fő volt, s ez 1966-tól évi átlagban 3250 főre csökkent. Az ellentétes tendencia azzal függ össze, hogy az elmúlt években a mezőgazdaság megerősödött, vidéken is új ipari üzemek létesültek, illetőleg bővültek, s így a város népességének növekedésére a természetes szaporulaton kívül ma már csak az urbanizáció van hatással.

1960-ban a lakosság 66 százaléka volt munkaképes korú. Ez az arány az elmúlt évek során nem változott, a jelenlegi munkaképes korú népesség száma 118 ezer fő.

A munkaképes korú — munkába állítható — népességet figyelembe véve, Miskolcon a foglalkoztatottsági színvonal az 1960. évi 73 százalékról 1965-ben 76, 1969-re 80 százalékra emelkedett. Vagyis az elmúlt nyezte. 1968-ban például az előző évihez képest 34 százalékkal nőtt a felvételek és 29 százalékkal a kilépések száma. A váltás intenzitása 23 és fél százalék, vagyis a foglalkoztatottaknak csaknem egynegyed része cserélődött ki. E nagyfokú fluktuáció ellenére is Miskolc munkaerőmozgásának mértéke még mintegy másfél százalékkal alacsonyabb, mint a szocialista szektorban tapasztalt országos átlag.

A megállapítások szerint a munkaerőmozgást többnyire a dolgozók kezdeményezik és szinte minimális volt az áthelyezés, vagy a fegyelmi úton való elbocsátás. A legnagyobb fluktuációt a segéd- és betanított munkakörökben és a fél évnél rövidebb munkaviszonnyal rendelkező dolgozók körében tapasztalták. Viszonylag magas volt a törzsgárdatagok kilépése is.

Miért vándorolnak?

A kilépések okait vizsgálva megállapították, hogy azoknak mintegy kétharmada egyéni okok miatt következett be, míg egyharmada a munkaadóval összefüggő problémákra vezethető vissza. Sokan nehéz munkakörülményeik miatt, mások azért változtattak munkahelyet, mert lakóhelyükhöz közelebb találtak munkalehetőséget. Ismét mások az adott vállalaton belüli bérfeszültség, vagy az aránytalanul megállapított bérek, avagy az előmeneteli lehetőségek hiánya miatt változtattak munkahelyet. Gyakori jelenség, hogy az egy helyben maradóknak lassabban emelkedik a keresetük, mint a gyakran munkahelyet változtatóknak. Kihat a munkaerőmozgásra, hogy az új

Az említetteken kívül nem mint okok, hanem mint lehetőségek játszottak közre az új Munka Törvénykönyvnek a szabadabb munkaerőmozgásra vonatkozó előírásai.

A nők és az ifjúság

Érdekes, bonyolult összefüggésben vázolja a végrehajtó bizottság elé terjesztett jelentés a női munkaerőhelyzet alakulását és az iskolákból kikerülő fiatalok elhelyezkedési lehetőségeinek problémáit. Egyebek közt megállapították, hogy amíg Miskolc női munkaerőtartaléka 1960-ban 21 ezer fő volt és 1965-re 23 ezer főre növekedett, addig 1967-től fokozódott a nők munkába állítása és csökkent a női munkaerő-tartalék, viszont számuk jelenleg is mintegy 19 ezer fő

Imre István festő

Miskolcon

Kiállítása nyílt

Szabadsztó Művészetértő 1969 VII. sz.

Imre István

MDK

Cirokbugák, gouache

Szegedi Ő. Képzőm. Kiáll. Szeged 1964

butormives, butorgyáro
asztalossegéd volt, 18
mány után előbb Bécsbe
banmmmk tekintélyes bu
Pesten egy józsefváros
amely a nagy munkakonj
s néhány év mulva már
hetett. Készitményeine
hirnevet szerzett és a
iparosaként tisztelték
rekvéseinek megfelelőe
lusokat követte. Ő kés

MDK

Imre István

Becei táj, akv.

Csendélet, akv.

Veranda, akv.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

Jane Jalvin

MDK

Imre István

Györöki táj, rk.

Eső után, rk.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

Imre István MDK

Este, akvarell

Holdas este, akvarell

Tükör, akvarell

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Imre István, festő

Kiállítása nyílt meg Szegeden.

— : Hír

8.

Népszabadság. Bp. 1971. febr. 27.

Imre ~~István~~/ István MDK

szerepelt a kiállításon.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállitás.
Tiszatáj. 1964. szept.

Gyure István, festő

Megemlítve: (interieurjei ....)

Miklós Pál: A természethűség a mai magyar képzőművészetben 18-24.

KRITIKA, Bp. 1970. november VIII/11.

Imre István, festő

Bennye c. kép

(és elemzése) : Repr.

—: A természethűség a mai magyar
művészetben rümelléklet: 2.

KRITIKA. Bp. 1870. november VIII/11.

Imre István

MDK

Szerepelt a /// "Modern Magyar Grafika" c. kiállításon a Műcsarnokban.

" Ablak "

K.D.:Kedvünk támad bejárni a földet.

VILLAMOSGÉP 1964 szept. 5.

MDK

Imre István

Festőművész

szerepelt a tárlaton

Kovács Gyula: Balatoni nyári tárlat

Népszava 1964 jun 28.

Imre István.

A hajdúszoboszlói akvarellkiállításan szűvei szerepeltek.

Tátle Ervin: akvarellkiállítás Hajdúszoboszlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972, jan. 6,

Imre István

Hajduszoboszlón rendezett magyar akvarellkiállításon – mely ma nyílik meg, – művei szerepelnek.

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 19.

Imre István

Egy évtized után a Csók István Galériában állított ki (1968. I. 19 – II. 4.) akvarelljeit. Tájakat, interieuröket, csendéleteket dolgozott fel erős színekben.

Kiállítási krónika 1967-68; Képzőműv. Almanach 1, Corvina 1969, 65. l.

Tuere István

Az I. Országos Akvarellkiállításon (Eger, Gárdonyi Géza Színház, 1968. VIII. 4-) díjat nyert.

Képzőműv. Almanach 1, Comima 1969, 70. l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11-

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvata
és a könyvtárra vonatkozó szab
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó. .

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Imre István

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

1971 FEB 20

Kiállítás

IMRE ISTVÁN festőművész kiállítása a szegedi Kárpátiakban, február 28-ig.

1021

1971 FEBRUÁR 20

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Madre Istvan

ESTI HÍRLAP

1971 FEB 26

● *IMRE ISTVÁN FESTŐ- ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ kiállítását ma délután nyitják meg a Képcsarnok Vállalat szegedi bemutatótermében.*

1921

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Imre István

NÉPSZABADSÁG

1971 FEB 27

ipari, könnyűipari és közgazdász-szakember vett részt, pénteken Győrött befejeződött.

— *IMRE ISTVÁN festőművész kiállítása pénteken nyílt meg a Képcsarnok Vállalat szegedi Kárász utcai bemutatótermében. Az alkotó munkásságát D. Fehér Zsuzsa művészettörténész méltatta.*

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1971 FEB 27

1021

Imre István kiállítása

Legutóbb 1958-ban találkozott *Imre* István Kossuth-díjas festőművész alkotásaival a szegedi közönség. Újabb műveinek tárlata tegnap délután nyílt meg — *D. Fehér* Zsuzsa művészettörténész bevezető szavai után — a Képcsarnok Kárász utcai boltjában. Hatvanöt képet mutat be ez a gondosan összeállított-rendezett tárlat, mind a művész ismert műfajában, *akvarellben* készítve. Szép és meghitt kiállítás ez, a napsütötte jugoszláv tengerpartot, a Balaton szépségeit, az emberi munka, természetalakító erejét hirdető képek dekoratív színvilágukkal, sajátos lírai hangulatukkal, az emberi élet és a világ *szépségéről* beszélnek.

Kissé szokatlan hang ez. Mostanában a festők is, akárcsak a művészet többi ágának képviselői, legtöbbször és legáltalánosabban a világ nyomasztó hatásairól, szörnyűségeiről, háborúiról és atombombáiról, az ember félelméről beszélnek, nem is egészen alaptalanul. Imre István képeinek másféle világa azonban mégsem valami mesterkélt és kitalált idillt hordoz, hanem a világ természetes szépségeit énekli. Ebben a festészetben — a dolog természete szerint — kiemelkedő szerepet kapnak a részletek, a másutt talán mellékesnek és jelentéktelennek látszó *epizódok:* egy olaszos hangulatú tér szökőkútjának szép vonalai, egy öreg cserépkályha díszes csempéi, egy hatalmas fűzfa lehajló ágai. Imre István festészetének erejét bizonyítja, hogy ezekből a részletekből-epizódokból a lényeget tudja felépíteni, egy *egész világot* képes így bemutatni.

Imre István

Ausztrália csupá
ből élt. Mexik
mindig az USA
ratták az aran
100 gyors dön
orpedójuk, *Wals*
előtt ismét ausztr
Venden érkezett
ba, 52,2-es ideje
világ- és olimpiai
év múlva azonbar
niai Mark Spi
újabb világcsúcso

■

Kis visszatekintés után a földkerekség legjobb úszóinak tavalyi ranglistáját böngésztük. Kalifornia, Los Angeles és Santa Clara „úszógyárai" a nőknél tíz, a férfiaknál kilenc világcsúcsnak adtak tulajdonost. A félelmetes amerikai úszóknak azonban néhány európai versenyző fenyegető ujjat mutatott. Mi több, férfiaknál 100 mellen *Pankin* (SZU); 100 és 200 háton *Matthes* (NDK); 400 gyorson és 200 vegyesúszásban *Larsson* (svéd), valamint 4x100 méteres vegyesváltóban az NDK legénysége a világcsúcsot is kisajátította. A női mezőnyben is sikerült

— CSOPORT
SZO
ÉLETT
BALESET-
és gyógyintézeti
FE
üzemi m

(K) FNyV. 10. 67-8573

IMRE ISTVÁN

KÉP CSAR NOK

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

IMRE ISTVÁN
FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1968. JANUÁR 19-ÉN
PÉNTEKEN DÉLUTÁN $^1/_2$ 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

Dr. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

Imre István MDK

Dorogi szénelesztó, temp.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Imre István

Próbaöntés, of.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Imre István

Őszi csendélet, akv.

Interieur, akv.

Évi, akv.

VIII. M.Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

Imre István - Szentgyörgyi Kornél

Almaszüret, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 17 l.

Imre István.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt portrészerűen megoldott Hunyadi-képe.
(emlitve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 4.

MDK

Imre István

Árviz, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

18 l.

Gyure István

a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének MDP-szervezetének titkára.

a Szövetség évi közgyűlésén az új tiszti-kar elnökségébe választották.

Szabad Nép, 1952. május 24.

Imre István

festőművész.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének pártszervezetének titkára.

A Szövetség az 1952. évi közgyűlésen az új tisztikar elnökségébe választották.

Néprzava, 1952. Máj. 27.

Imre István.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt „Felszállás előtt" c. műve. (multic.)

Magyar Nemzet, 1951. Dec. 1.

Szuhe István,
festőművész,

a Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége pártszervezetének titkára, a Szövetség 1952. évi közgyűlésén az új titkárt elnökségébe választották.

Független Magyarország, 1952. máj. 26.

MDK

Imre István, Bp.

Ülő leány, akv.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz.
1960.

Imre István MDK

Badacsonyi szőlők, olf.

Gyapotszüret, olf.

Szigliget, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István

MDK

Almaszüret, olf.

Aratók, olf.

Műcsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István MDK

Almaszüret, repr.

Micsurinok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Ismre István

repr.:

Csukák

II. Miskolci orsz. grafikai biennale,

Herman O. Muz. 1963.

MDK

Imre István

Csukák, rk.

II. Miskolci orsz. grafikai biennale, Herman O. Muz. 1963.

MDK

Imre István

Csukák, rk.

II. Miskolci orsz. grafikai biennale, Herman O. Muz. 1963.

Imre István MDK

Kezdődik az iskola, olf.

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Imre István MDK

Diszszemle

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István

MDK

Felszállás előtt, olf.

Hunyadi János, olf.

Műcsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István MDK

Or télen, temp.

Folyamőr, olf.

Repülő, olf.

Mücsarnok 1950.I. Magy.Képzőm. Kiáll.

M.D.

Imre István
festő

A néphadseregünk disz szemléjét
mutatja be képein

—: Kiállítás nyílik a siklósi várban
Dunántúli Napló, 1955, november 18-4 kas

Ymre István
festő

„Hunyadi" (repr)

— : Hunyadi János emlékezete
Immantuli Napló, 1956 aug 12. – Kap

Imre István MDK

Felszállás előtt, repr.

Mücsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Sauve István

Kastély a kertből c. képéről repr.

Vas Népe 1966. aug. 14.

MDK.

Imre István

Kiállitási kritika

Vas Népe 1966 juli.12.

Jane Istvan

Kalifikasi Kritika

Vas Nepe 1956 julius 12.

Imre István, festő MDK

Peti Jánossal együtt Könyi tanítványa volt.

– : Peti János kiállítása 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. nov. 30.

MDK

Imre István

Mezei csokor, repr.

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

MDK

Imre István

Ágak, sz.rk.
Frézia, ""

Ágyban, ""

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

MDK

Imre István

Mezei csokor, rk.

Halak, sz.rk.

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

MDK.

Imre István

Kiállitási kritika

Vas népe 1966 aug.2o.

Imre Istvén

Kiállítási kritika

Vas népe 1966 aug. 20.

Imre István
festő

M.D.K

„Este" c. akvarellje van
„kiállítva.

Szelágyi Dezső: Kiállítás Sátoralja Ujhelyen..
Művészet, 1966. szeptember - 47 lap

MDK

Imre István

Ablak, vf.

Szépmüvészeti Muzeum, vf.

Téli este, sz.kr.

Felszabadult Bp. müvészete N.Szal. 1965.

Imre István

„Almaszüret" c. képe, – melyet Szentgyörgyi Kornéllal közösen készített, – szerepelt a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon. (említve)

Szabad Ifjúság, 1952. dec. 28.

Gyurc István.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra mezőgazdasági témájú képet küldte be.

Magyar Nemzet, 1952. Nov. 29.

Imre István.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelni fog Szentgyörgyi Kornéllal közösen készített műre.

Esti Budapest, 1952. Dec. 9.

MDK

Imre István

„Hunyadi János" c. képe szerepel a II. Magyar Képzőműnészeti Kiállításon.

repr.

Horváth Márton: Megjegyzések a képzőműnészeti vitához. Bp. 1952. 27 o.

MDK

Imre István, festő

Őr télen.	Tempera.
Folyamőr.	Olf.
Repülő.	"

Műcsarnok.-M. M.Képzőm.K.áll. 1950. Kat. 4.1.

mdk

Imre István festőművész

Lajképei a IV. M. Képzőművészeti Kiállításon

Gyopolák Lajos: Két Képzőművészeti Kiállítás

Népművelés, 1954. 1 sz. 17 16-18 l

M.D.K.

Inoze István

festő

A kvarelljeivel vesz részt a kiállításon.

Kordha Sándor: A IX. kiállítás grafikai anyagáról
Művészet, 1962. május — 20 l.

Imre István festő M.D.K.

Diószemle " c. akvarelljéről

Redő F. IV. Magyar képzőművészeti kiállítás. Művészet. Lit. 1954 1 n. 170

Imre István festő M.D.K.

Gyapotszüret" c. képe a IV. képzőmű-
"vészeti kiállitáson.

Redő F.: IV. Magyar képzőmüvészeti
kiállitás. Müvtört. Ért. 1954 1 n. 165

MDK

Imre István

Rézkarcok

Nagy. Művészetért kiáll. r. Mdcs. 1940. febr.

19. 1.

Imre István
festő

M.D.K.

Üremi képeiről.

Aradi Nóra: Utólagos megjegyzések a VIII. Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1960. jul. 1 — 27 szám. — 5 l.

MDk

Imre István festő

„Gyapotszüret" c. festményével szerepel.

Debitzky István: „Gondolatok két kiállítással kapcsolatban"

Dunántúli Napló. 1954. V. évf. jún. 13. 4. l.

Imre István

MDK

1950 VIII. 20-án a "Munkácsy Mihály-díj" harmadik fokozatát /2000 frt/ nyerte el

"Folyamőr" című

festményéért.

Szabad Nép 1950. VIII. 20.

MDK

Imre István

három képben eleveniti meg katonáink életét.

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.

Szabad Nép. 1950. VIII.27. 11.1.

Imre István

katonaképmásai

Végvári Lajos: Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás.
Festőművész VI.
Magyar Nemzet. 1950. IX.3.

Imre István MDK

"Almaszüret" Imre István és Szentgyörgyi Kornél festménye.

Repr. ~~isx~~

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.

Irodalmi Ujság. 1953.I.1. 6.1.

Imre István

MDK

"Segitség az aratásnál"

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Irodalmi Ujság. 1953. I. 1. 6. 1.

Innek István
grafikus

M.D.K

Grafikai műveit mutatta be
a Balatoni Társaton.

Kovács Gyula: Balatoni Társat
Művészet, 1965. január – 43 lap

MDK

Imre István, festö

Felszállás elött. Olf.

Hunyadi János. "

Bp.Mücs.-II.Magy. Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.7.1.

rlyukba Hét igéző, kedves arcon
Hazánk mosolyog.

Á'modozva mondom: „Muzsám,
Milyen jó nekem,
Szülőföldem ragyogása
Játszik szívemen!"

dolga annak, aki már a marxizmus-leninizmus fegyverzetével indul útnak. Az elmélet az író kezében is irányító. Nélküle könnyen eltéved. Mert nem a valóság „őszinte" meghamisítására van szükség. Déry Tibor riportjaiban őszinteséget ígér, szubjektive az is — helytelenül járna el az, aki ezt a szubjektív őszinteséget kétségbevonná nála. De Déry objektive

Jane Hyon

Imre István MDK

Jönnek a vörösök!, temp.

Mücsarnok 1959. VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István MDK

Évike, akvarell

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István MDK

Mosónők, olf.

Pincesor, olf.

Szőlőhegyen, olf.

Dunaparton, olf.

Műcsarnok 1955 ~~MDK~~ XI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István

MDK

Évi, rézkarc

Kislányom, rézkarc

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István MDK

Folyamőr, 1951, olf.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Imre István - Szentgyörgyi Kornél

Almaszüret, 1952, repr.

Miccarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Imre István

MDK

Mosás a patakban, 1954, olf.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Imre István

MDK

Gyapotszüret, repr.

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Imre István

MDK

Mosóleány, olf.

Dunai zátonyok, olf.

Gothardt Elemér, olf.

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Imre István, festő

Kiállítása nyílik meg a
Csók Galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp., 1968, jan. 16.

MDK

Imre István, festő

Kiállítása nyílt meg a
Csók Galériában.

– : Kulturális hírek

8

Bu. 1968. jan. 20.

Népszabadság,

MDK

Imre István, festő

Tárlata nyílik meg a
Csók Galéria ban. (jan. 19-én.)

— : Hír

8.

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jan. 16.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1966 JAN 24
MAGYAR NEMZET

Imre István festőművész kiállítása

a Csók Galériában

Az akvarelltechnika ritka, s bizonyos mértékig a művészet perifériájára szorult műfajjá vált az utóbbi években. Kevesen művelik és a közönség is amolyan ujjgyakorlatnak, skálázásnak tekinti csupán, amit futólag illik ugyan megnézni, de azért nem az igazi... legfeljebb afféle bevezetés az igazi, »nagy« képekhez, az olajfestményekhez. Műveléséhez tehát némi »bátorság« kell, az pedig, hogy valaki egy teljes tárlatot akvarellekkel töltsön meg, manapság föltétlenül tiszteletre méltó tett lett.

Imre István akvarelljeinek *Csók Galériabeli* tárlata azonban alaposan rácáfol a vízfestés szerepének e — föltétlenül téves és egyoldalú — felfogására. Munkáinak imponáló sorozata bebizonyítja: *az akvarell alkalmas a legnagyobb teljesítmények kibontására*, a benyomások friss hangú megőrzésén túl, a súlyosabb mondanivaló teljes értékű kifejezésére is. Művei tízéves szünet után kerültek ismét a közönség elé, amely most egy évtizedes periódus — az Imre István utolsó önálló tárlata óta eltelt időszak — eredményeit mérheti le a falakon sorakozó alkotásokat szemlélve.

Imre István akvarelljei fontos helyet foglalnak el a hazai festészet történetében. S nemcsak azért, mert alkotójuk talán leghűségesebb továbbfejlesztője annak a vízfestőiskolának, amelynek Elekfy Jenő a legkiemelkedőbb reprezentánsa, hanem azért is, mert ő — mostani kiállításának tanúsága szerint is — a kifejezés hallatlanul érzékeny, lírát és drámát egyaránt magas hőfokon közvetítő eszközévé tette pályája során az akvarellt. A műfajban szokatlan, nagyméretű lapjain megjelenő témák első pillantásra igénytelennek és talán konvencionálisnak is tűnnek. Tájakat, enteriőröket látunk közöttük leggyakrabban, meg néhány, sorukat megszakító, egyszerű tárgyakból összeállított csendéletet. Imre István ecsetje azonban izzó életet lehel ezekbe az egyszerű jelenségekbe, tartalommal és érzelemmel tölti meg őket. Lapjain szinte önálló életre kelnek a fák, a hajlott, göcsörtös, színesen pompázó törzsek és koronák; a szobák, s a műterem belseje, az emberi élet sokarcú, emlékeket, örömet és bánatot idéző környezete, amely Imre István akvarelljein olyan természetesen kapcsolódik bele a természet fényekkel és harsogó színekkel pompázó, tágabb rendjébe.

H. Gy.

nek és munkásságának kit
hazai ismerőjét, aki a kö
kezőket mondotta:

— Budai Parmenius Ist
neve *nem ismeretlen a*
gyar irodalomtörténészek e

Először *Kropf* Lajos, a Londonban élt magyar történész hívta fel rá a figyelmet, még 1889-ben, a Századokban. Azóta többen írtak róla, 1962-ben a Széchényi Könyvtárban átvizsgáltam a Duna menti református egyházkerület feljegyzéseit azokról a diákokról, akik 1600-ig külföldön végezték el az egyetemet. Eszerint Budai Parmenius 1579-ben végzett Heidelbergben. Az egyetem felhívta figyelmemet, hogy a British Múzeumban ismeretlen kéziratokat őriznek Budai Parmeniustól. Közülük került elő a költőnek *a Themzéhez írt hosszú ódája*, amelyet a Filológiai Közlönyben adtam közre, nyers fordításban. Költői nyelvre mindmáig nem fordították le.

— Parmenius munkásságáról akkor még jóformán semmit sem ismertünk. Tudtuk, hogy Angliába érkezése előtt valószínűleg reformátor volt, ez kiderül verseiből is. Feltételeztük továbbá, hogy tekintélyes költő és tudós is lehetett, s így méltán foglalta el hamarosan Anglia *akkor legelőkelőbb szellemi őrhelyét*, az oxfordi egyetem főkönyvtárosi tisztét. Milyen költeményekkel, milyen írásaival alapozta

lok első amerikai hódításának történetét megénekelje. A vezérhajó, amelyen a költő is tartózkodott, Új-Skócia déli csúcsainál a viharos tengerben fennakadt egy sziklán, féloldalra fordult és elsüllyedt. Mintegy száz ember veszett a tengerbe. Az áldozatok között volt Budai Parmenius is.

A szicíliai földrengés áldozatainak megsegítése

A szicíliai földrengés széles körben felkeltette a segítő szándékot és nap mint nap érkeznek a Vöröskereszthez különböző felajánlások egyének és intézmények részéről. Ezzel kapcsolatban a Magyar Vöröskeresztnél elmondták:

— Egyelőre sem használt ruhaneműk kiküldéséről, sem pedig szicíliai gyermekek Magyarországon vagy más országban történő elhelyezéséről nincs szó. A segítségnyújtásnak legjobb módja a pénzadomány. A szicíliai földrengés sújtotta lakosságnak szánt pénzadományokat *a Magyar Vöröskereszt 171 814 K—95 számú egyszámlájára* csekken célszerű befizetni *»a szicíliai földrengés áldozatainak megsegítésére«* megjegyzéssel.

Élet a Balatonon
1957 okt. 25.
Imre István

Imre István kiállításából:
Prücsök

KRÉTARAJZ

Illés Endre tanulmány

Túlszerénynek tartjuk a kötet műfaj-jelzését: krétarajzok. Krétával nem lehet így rajzolni. Tűvékony kínai ecset s a leheletfinom festékárnyalatok dús palettája kell olyan rejtélyes vonások és színek felrakásához, amilyenekkel *Illés Endre* közelíti meg egy-egy írót, költőt, kritikust vagy színészt lelki „interieur"-jét.

A kötet a kritikai irodalom körébe vág, mindazzal a — legtöbbször szubjektív — visszaemlékezéssel, irodalomtörténeti adatgyűjtéssel, nyelvőrködéssel és kaleidoszkópszerű élményvillogással amit körítésként kapunk. *Illés Endre* kezdettől fogva kritikusnak indult, napilapokban és Szabó Lőrinc folyóiratában, a *Pandorá*ban jelentek meg első kísérletei. Osvát Ernő felfigyelt a tehetségére, hívta, s a Nyugatban vendégül látta — egy ideig. Azután, mint *Illés Endre* az Osvátról szóló visszaemlékezésében megírja, a „tökély"-nek ez a dogmatikusa, a Nyugat betűbirodalmának zsarnoki államfője a keze alá akarta venni, engedelmes alattvalójává akarta betörni, de *Illés* ellenállt, nem volt hajlandó az öregedő Gerhart Hauptmannról írt véleményét a visszájára változtatni, összekülönböztek s amíg Osvát élt, nem vitt több kéziratot a Nyugatnak.

Amennyire jellemezte a fi[atal] felé, ahová csak kevés kiválasztott „kultúrlény" tudta követni, mint megértő olvasó. Kultúrlény! Itt kezdődött a vérbeli nyugatiság szemében az embernek tekinthető ember. Nagy érdemük, hogy állandó lökésük alatt tartották az akkori, tespedésre hajlamos szellemi életet, kultúrát követeltek és adtak, friss tehetségeket szólaltattak meg, korlátlan teret adtak a Nyugat „keleti szárnyának" is, ahogy Ady nevezte magát Móriczcal együtt, de velejükben, a művészi szépségek iránti szomjúságukban, a művészi formák gazdagságától, olvasmányaik borízeitől megrészegedve, lassanként megfeledkeztek az irodalom eredeti, életmegváltó rendeltetéséről, öncélnak, külön lelkiszellemi gyönyörűségek forrásának tekintették a költészetet, menekülési eszköznek az élet, a valóság nyers követelései elől.

Illés Endre kritikai munkásságán is jócskán eluralkodott ez az öncélú élvező szellem. Erős tehetsége és életérzéke mentette meg a dekadenciától. A művészi finomságokban való elmerülés kicsiszolta tollát, élvezetessé, színessé, rendkívül árnyalatossá tette írástechnikáját. Nagy irodalmi műveltsége azonban nemcsak előnyére, de hátrányára is válik. Elő is segíti az [illegible]

(K) FNyV. 10. 67-8593

KÉP CSAR NOK

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

IMRE ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1968. JANUÁR 19-ÉN
PÉNTEKEN DÉLUTÁN $^1/_2$ 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

Dr. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

Imre István: Gyapotszüret

Csáky-Maronyák József: Konecsni György

Imre István, festő

MDK

A Csók Galériában megnyílt
tárlaton 70 akvarelljét
láthatják a nézők

– : A nap programjából
Kiállítás

6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. jan. 20.

123.+
5
128.

1988 JAN 1 6.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Imre István

vonatnoz sem ezen, sem a többi napon nincs közvetlen csatlakozás.

— A KÉPCSARNOK CSÓK ISTVÁN GALÉRIÁJÁBAN (V., Váci utca 25.) Imre István Kossuth-díjas festőművész kiállítása nyílik meg pénteken délután fél 6 órakor.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

1988 JAN 12

MAGYAR NEMZET

Imre István festőművész kiállítását január 19-én nyitja meg dr. Fehér Zsuzsa művészettörténész a Csók István Galériában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

— **Imre István** festőművész holnap, pénteken megnyíló budapesti kiállítását délután fél 6-kor a Váci utcai Csók-galériában D. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg.

MDK

Imre István, grafikus

Szerepel az album ban.

–: Fiatal Március 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. márc. 13.

Imre István

festőművén kiállítása jan. 19-én nyílik a Crók István Galériában. Megnyitja dr. Fehér Zsuzsa művénettörténén.

Pest megyei Hírlap, 1968. jan. 19. 6. o.

Imre István

Este c. műve (ecsl.)

szerepel az akvarell tárlaton
Salgótarjánban

Tóth Elemés: Akvarell - tárlat

Nógrád 1968 X. 5

MDK

Imre István festő

repr., akv.:

Esti csendélet

Kilátás az ablakból

Pince

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

repr..

MDK

Imre István festő

akv.:

Kánák

A Szépmüvészeti Muzeum

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

Imre Ivánka Esq.

Árnódi

A Szépművészeti Museum

Imre Iványi Grünn. Csók István gal.

1926. Jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Terasz virágzó tekómiákkal

Faluvége

Ajtó

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Mosd óállvány

~~Ajtó~~x Alkony

Mocsári tölgy

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Nyárfák

Erdőben

Fenyők

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Öreg fák

Vérbükk

Sorok part

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

Kemia Gyorgy Testő

olaj:

Kemia Gy. Kiáll pénzes adolf-turan

1967. dec.

MDK

Imre István festő

akv.:

Vörös keritás

Április

Fehértörzsü fa

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Tavaszi alkony

Festőnő

Esti csendélet

Imre István kiáll. Csók István gal. 1968.

jah.

MDK

Román György festő

olaj:

Román Gy. kiáll Fényes Adolf-terem

1967. dec.

MDK

Imre István festő

akv.:

Mosókonyha

Régi ablak

Folyosó

Imre István kiáll. Csók István gal. 1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Kályha a müteremben

Virágállvány

Virágcsendélet

Imre István kiáll. Csók István gal. 1968. jan.

Imre István 1.

Cotel Ernő - rézkarc Bp. 1962.
270x215 mm. 70.-Ft.

Kerpely Antal - rézkarc Bp. 1962.
270x215 mm 70.-Ft.

Krompecher Ödön - rézkarc Bp. 1961.
268x225 mm. 58.-Ft.

Az 1961 és 62 évi grafikai plakátok és metszetek / összeállitotta: Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 203.1.

ESTI CSENDÉLET

KATALÓGUS

Ernyők
Tükör
A györöki kocsma
Szép-kilátó
Veranda
Vörös villa
Zivatar előtt
Rovinji kikötő
Kora-tavasz
Telefonáló
Tornác
Terasz virágzó tekómiákkal
Faluvége
Ajtó
Mosdóállvány
Alkony
Mocsári tölgy
Nyárfák
Erdőben
Fenyők
Öreg fák
Vérbükk
Sorok part
Vörös kerítés
Április
Fehértörzsű fa
Tavaszi alkony
Festőnő
Esti csendélet
Mosókonyha
Régi ablak
Folyosó
Kályha a műteremben
Virágállvány
Virágcsendélet
A Izsó szoba
Pince
Interieure
Régi szék
Ablak szódásüveggel
Gladiólusz
Kocsifeljáró
Műterem
Fügebokros tér
A Jadran szálló
Rovinji utca
Udvar
Kis tér Rovinjban
Fecskék
Kápolna
Halászhajók
Rovinji részlet
Csónakok
Sikátor
Starij-grad
Malij-raj
A fekete bárka
Lépcső a tengerhez
Mont-altói részlet
Telihold
A szomszéd ház
Kerítésnél
A Tünde kertje
Kocsmaudvar
Kilátás az ablakból
Garázs
Kánák
A Szépművészeti Múzeum

KÉPCSARNOK
CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, 1968. JANUÁR

F. k. Köteles István 600 db — 67.8390 FMNYV.

IMRE ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

IMRE ISTVÁN AKVARELLJEINEK KIÁLLÍTÁSA

Festősorsa jellegzetesen a mai ötvenéveseké. Alapos szakmai felkészülés a Képzőművészeti Főiskolán, ahol 1941-ben szerzi meg a diplomát Szőnyi, ill. Réti István osztályán. Utána háború, fogság és egyéb vargabetűk után kanyarodhat csak vissza a hivatásához. Az akadémiai évek alatt a vízfestés technikáját Elekfy mesternél, a műfaj reprezentánsánál tanulta meg. Növendékei elmélyedő műgonddal törtek a festői teljességre. Az akvarell gyors, illanó anyaga nem felületes látványrögzítésre csábította őket, hanem esztétikai összegezésre, a lényeg megkeresésére. Akkor még nem sejtette Imre István sem, hogy éveken keresztül perces jutnak a művészetre, s a mozgalmas idők sodrában jegyzetté, vázlattá zsugorodnak festői megfigyelései. 1947-ben jött haza a fogságból, de továbbra is katona maradt, nevelőtiszt, majd a Honvéd Stúdió vezetője. A hosszú alkotói szünet, de a kor egysíkú művészetszemlélete is próbára tette erejét, tehetségét. Akkortájt nagyméretű olajképeket festett, melyekben festészetének igazi értékei kevés teret kaptak, lírai alkata heroikus megnyilatkozásokra kényszerült. De hamar felismerte a veszélyt és visszatért az akvarellhez, melynek napjainkban talán legkiemelkedőbb mestere, aki e műfaj intenzitását, méretét, technikáját megújította, magasba emelte. A festő, aki olajképeiért kapott Kossuth-díjat, egy lezárt történelmi szakasz tapasztalatait becsületesen összegezte a maga számára. A grafikában és az akvarellben nem csak tévedéseit tudta korrigálni, de művészetének értelmét is meglelte. Tömör, díszítményes, a képfelületet szecessziós gazdagsággal megmunkáló rézkarcai, — közöttük a több lemezről nyomott színes karcok — a tárgyak reális létezéséből indultak ki, a jelenségek érzelmi vonzását közvetítették akkor is, amikor a modern képszerkesztés eszközeit, a technika-adta fakturális szépségeket hangsúlyozták. A részlemez azonban fegyelemre szoktatta, a lemezmegmunkálás fizikailag is jócskán igénybe vette. Feloldódásnak ott volt az akvarell kéz alá simuló anyaga; egy-egy különös világítás, egy-egy meghitt interieur rögzítésére, a látványok szordinós hangvételű megragadására. Ez a visszafogottság azonban nem illett a festő temperamentumához, a természetelvű festészet kifakult, szolid színvilága tőle idegen volt. Tüzes, teli színek, kontrasztos fényeffektusok uralják képeit, melyeken a valóság jelenségeinek érzékelése és visszaadása egy mozdulattá kulcsolódik. A művészi megformálás természetes gesztusában a fáradtságnak, erőltetettségnek nyoma sem fedezhető fel. Mintha a nagyarányú méretbeli redukció inkább megnövelné, sűrítené, semmint töredékessé tenné élményeit, s ezt minden bizonnyal a motívumok, a képtémák igényes válogatása, s a színek ereje, dinamizmusa okozza. A technika megejtő varázsa, a puhán, bársonyosan kezelt elomló festék, a képrészletek egymásba ölelkezése, a kiemelt színek hangsúlya, a kivágás módja Imre akvarelljein a tartalom szuggesztivitását szolgálja. Témái életének eseményeivel együtt lélegzenek. A nyarak emlékét, utazásait, a Balaton és a jugoszláv tengerpart élményét hozzák a néző elé a képek, a zsennyei művésztelep nevezetes fáinak, kertjének lebegő zöldtől a feketéig szóló szín-orgona hangjait, az otthon kifelé és befelé egyformán sugárzó atmoszféráját. Az ablakban a Hősök terének monumentális látványa tükröződik, másutt viszont harsogó színű virágok öltöztetik ünneplőbe az ablakon túli szürke tájat. Imre István akvarell-művészetének a lírai, a szenvedélyektől izzó közeledés talán egyik legnagyobb értéke, s az a képessége, mellyel a hirtelen rátörő élményt a színek és a formálás erejével a képen tovább fokozza, csattanóssá teszi. A képindító látványhoz hű marad ugyan, de a motívumokat a képi elgondolás szerint emeli ki vagy szorítja vissza. Kinyitja vagy lezárja a teret, hatalmas víztükrön csillogtatja meg a fényt, vagy szűkre vonja a tengerparti házak romantikus sorát, szinte egymásra borítva az épületeket, a felületre ragasztja, vagy egymásra torlasztja a részleteket, színeket csendít fel, vagy egyforma erősségű színfoltokkal rezgővé teszi az egész kompozíciót. Néha szőnyegszerű díszítménnyé alakítja át a látványt, s a természet, a környezet tárgyait a kódexek ornamentális keretdíszeként csoportosítja. Varázsló módjára uarlkodik anyagán. Hangulatot, érzelmet, jellemet néhány kitűnően elhelyezett szétmosott részletformával, másutt tiszta, éles színekkel, vagy a kettő ritmusos ismétlésével jelenít meg, s olyan illúziót teremt, melynek esztétikai értéke és tartalmi ütése messze túlhaladja az akvarell szokásos lehetőségeit. Gyönyörködünk képeiben anélkül, hogy az idill hamis mezeire tévednénk. Virágainak lüktető tüze, az ablakok mögött megülő sötétkék égbolt nem csak szemünket, de emlékeinket is lángra lobbantja: a művészi forma és a természet feloldódik egymásban Imre István képein, s talán nem túlzás, azt mondani, hogy a néző tisztább, igazabb lesz általuk.

Akvarelljei a megszokottnál jóval nagyobbak. Ez a méret mesteri tudást, a gyorsan száradó anyag határozott rendezői koncepciót, állandó készenlétet kíván a művésztől. Imre István érzékeny és következetes alkotó tevékenységgel emelte magas nívóra a modern akvarell-művészetet. Tíz év után láthatjuk ismét önálló gyűjteményét, mely az utolsó három esztendő legszebb lapjait sorakoztatja fel.

D. Fehér Zsuzsa

KILÁTÁS AZ ABLAKBÓL

PINCE

JEGYZÉK

1.	Fiatal leány	1941.	41×58
2.	Arckép	1941.	44×60
3.	Téli táj	1941.	34×48
4.	Arckép	1948.	29×39
5.	Héri néni	1948.	37×44
6.	Vasaló nő	1948.	37×44
7.	Vendéglőben	1949.	29×32
8.	Feleségem	1955.	43×40
9.	Pityu alszik	1955.	57×38
10.	Február	1956.	40×53
11.	Évi	1956.	34×34
12.	Kislány fej	1956.	23×27
13.	Este otthon	1956.	40×50
14.	Reggel	1956.	45×33
15.	Lábadozó	1956.	40×57
16.	Interieur	1957.	39×49
17.	Virág az ablakban	1957.	39×57
18.	Interieur	1957.	39×57
19.	Nyári est	1957.	38×49
20.	Pirosszoknyás nő	1957.	40×58
21.	Festőnő	1957.	40×59
22.	Kommód előtt	1957.	58×40
23.	Kerti asztal	1957.	49×39
24.	Hősök tere	1957.	58×40
25.	Reggeli napfény	1957.	58×39
26.	Kert	1957.	58×38
27.	Szépművészeti Múzeum	1957.	57×39
28.	Szántódi út	1957.	59×40
29.	Csendélet	1957.	39×57
30.	Évi	1957.	39×50
31.	Ciklámen	1957.	40×57
32.	Pityu kockákkal	1957.	40×57
33.	Évi majommal	1957.	38×36
34.	Fekvő Évi	1957.	57×39
35.	Furulyázó fiú	1957.	38×43
36.	Prücsök	1957.	40×59

Felelős kiadó: Luzsica Lajos
1957. X. 500 — 576779 Pátria ny., Bp. F. v.: Földi V.

FÉNYES ADOLF-TEREM

BUDAPEST VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

IMRE ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1957. OKTÓBER 18 — NOVEMBER 10-IG

Imre István festőművész 1918-ban született. Főiskolai tanulmányok után, — melyeket Réti István és Szőnyi István vezetésével végzett — hosszú évekig nem foglalkozhatott festészettel. Katona volt, majd a Központi Honvéd Képzőművészeti Stúdió tagja, illetve művészeti vezetője. Kossuth- és Munkácsy-díjas.

Megfellebbezhetetlen ítélettel osztályozni, besorolni, műfajkategóriába szorítani egy középkorú festőművész munkásságát, művészettörténeti baklövés lenne. Még idős mesterek palettáján is megcsillan egy-egy új szín, soha nem művelt témák keresnek fogalmazást, frissen felismert mesterségbeli titkok kérnek megoldást. A művész, amíg kezét emelni tudja, az újat keresi művészetének alakításában.

Ez a beskatulyázási veszély fenyegette már-már Imre Istvánt is, akit nagyobb kompozíciói, valamint katonatárgyú festményei alapján szinte kizárólag a „Honvédségünk és a nép élete" c. rubrikában tartottunk nyilván. Nos, valóban festői munkásságának egyik legérdekesebb és legszebb része tartozik ide, s reméljük, hogy még sok nagy kompozíció születik műhelyében.

Ezen a bemutatkozáson azonban művészetének új arca bontakozik ki: az akvarell-festőé. Ha számításba vesszük azt a hatalmas anyagot, amelyből a kiállításon szereplőket összeválogattuk, nyilvánvalóvá válik, hogy nem valamiféle hirtelen ötletből támadt elkalandozás ez egy új technika területén, hanem tudatosan végbevitt művészi munka, alaposan érlelt megfogalmazás eredménye.

Néhány vízfestmény közvetlenül a főiskola utáni évekből származik, téma- és színvilága, technikája mutatja az időbeli távolságot s egyben azt is, hogy annak idején Elekfi kezében jó helyen kapta az indítást. Fiatal embernél szokatlan érzékenység, színgazdagság és finomság lepi meg a nézőt.

Hosszú-hosszú évek estek ki ezután az akvarellezés szempontjából is, s mégis három év előtt olyan biztonsággal veszi elő újra az akvarell-ecsetet, mintha közben nagy vásznak nehéz kompozíciós problémáival nem is kellett volna birkóznia. A kiállítás legnagyobb részben ennek a három esztendőnek a terméseː

Képeinek láttán derűs, színes és bensőséges világ bomlik ki előttünk: viruló tájak, sejtelmes ablakok, alvó vagy játszadozó gyerekek, ködös alkonyok, naptól tüzes virágok — mindaz, amit maga körül lát. Nagyképűség nélkül, de töretlenül ragyogó színekben fitogtatják előttünk a szépséget, mely mellett annyiszor, oly fontoskodón továbbrobogtunk életünk során. Ha a művészettörténeti kis kátéból akarnám összeszedni a jellemzést, most „derűs életigenlésről, laza ecsetkezelésről, vagy talán a száraz és nedves technika különböző alkalmazásáról" írnék — de engedjük el most talán ezeket. Lírai műfaj ez a javából, így is kell közeledni hozzá. Mindaz, ami ezekben a képekben testet öltött, hétköznapi élménye mindenkinek. Hányszor láttunk csillogni vörös padokat az esőáztatta júliusi kertben, hányszor figyeltük alvó gyermekünk fejecskéjét, hányszor pihent meg szemünk egy meghitt ablakmélyedés virágain, az ismerős tárgyak és emberek megnyugtató látványán. Ezek az eleven képek sárgák, zöldek és pirosak, most szinte kihívóan mutogatják magukat és segítenek bennünket abban, hogy már-már fakuló, porosodó színemlékeinket felébresszük és a megszokottság szürke hályogját lefejtsük szemünkről.

Az akvarell kitűnő eszköz arra, hogy az élet villanásnyi képeit rögzítse, de csak szakavatott kézben válik feljegyzésből, jegyzetből — művé, amely befejezett teljes értékű kompozíció, nem előtanulmány, vagy a természetnek egy hirtelen kivágása. Imre István kiállításán ezt a folyamatot kísérhetjük figyelemmel, a csöndes munkálkodás biztos örömét, mely egyre jobb eredményekben mutatkozik meg.

A művészetkedvelő közönség már megadta a jeles bizonyítványt Imre vízfestményeire — képeit szívesen vásárolják. Reméljük, ez a kiállítás meghozza a szakmabeliek megérdemelt elismerését is.

D. Fehér Zsuzsa

Imre István 1.

Évi alszik - rézkarc Bp.1962. 295x395 mm.
100.- Ft.

Furulyázó - rézkarc Bp. 1961. 380x293.
110.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 195.1.

Imre István

Pityu - rézkarc Bp.1961. 293x200 mm. 87.-Ft.

Pityu olvas - rézkarc Bp.1962. 295x385 mm.
110.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 195.1.

Imre István

Keltetés - rézkarc Bp.1961.
240x340 mm. 95.-Ft.

Mosónők - szines rézkarc Bp.1961.
300x390 mm. 113.-Ft.

Szüret - rézkarc Bp.1961.
245x340 mm. 95.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 218.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Imre István 2.

Semmelweis Ignác - rézkarc Bp.1961.
270x225.mm. 58.-Ft.

Verebély László - rézkarc Bp.1962.
275x215 mm. 70.-Ft.

Az 1961 és 62 évi grafikai plakátok és m tszetek / összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 203.l.

MDK

Imre István festő

akv.:

Kápolna

Halászhajók

Rovinji részéet

Imre István kiáll. Csók István gal.

1958. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Csónakok

Sikátor

Starij-grad

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

Imre István

Árvíz, olaj, 75 x 105 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957
Kat. szerk. Kisdéjné Kirimi Irén.

10

Imre István

Ajtóban - szines rézkarc Bp.1962.
297x385 mm. 90.- Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 194.l.

MDK

Imre István festő

akv.:

Malij-raj

A fekete bárka

Léposő a tengerhez

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Mont-altói részlet

Telihold

A szomszéd ház

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Keritésnél

A Tünde kertje

Kocsmaudvar

Imre István kiáll. Csók István gal.

1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Vörös villa

Zivatar előtt

Rovijni kikötő

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

Vörös villa

Zivatar előtt

Novájni kilátó

MDK

Imre István festő

akv.:

Kora-tavasz

Telefonáló

Tornác

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

Xoxa-tavaxx

Telefonéló

Torxéc

Imre Istvan

Pityu, akvarell, 34×40

Budapest, Műcsarnok Kiállítása, 1957. Kat. nekl. kisdéjné, Kirimi Irén.

15

MDK

Imre István festő

akv.:

Kis tér Rovinjiban

Fecskék

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István

Zsennye, akv. reprodukció

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Színház

Imre István

Képével szerepel a gyűjteményben.

Kurucz Gyula: Hogy meddig jutunk még... Forray László, Hódmezővásárhely; Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 18. l.

Innerbstein

1. Ablak, 1962. akv. 65×47
2. Este, 1965. —"— —"—
3. Folyosó, 1965. —"— 51×61

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt.

Imre István

Verandán gonache 55x74
Ajtók —"— 54x74
Zsennyei táj —"— 54x74

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

Inne István

Résztvesz a kiállításon

Forkas András: A másodlitvonságos akvarell - bienniále
Népújság, Eger 1970. jún. 14. 4. l.

Imre István

Szerepel a Derkovits terem akvarell kiállításra

gál György Sándor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1970 VIII. 4

Imre Istrán

1. Erdőszélek gouache 54,5x74

2. " akv. 55x75

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

Imre Tóth

akvarellje nyerte Heves megye díját az egri Gárdonyi Géza Színházban rendezett I. országos akvarell-kiállításon.

I. Országos akvarellkiállítás Egerben (Ridy Gábor)
(Kultúra. Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 14. 9. l.

Imre István

Szentgyörgyi Kornéllal együtt alkotta meg az „Almaszüret" című művet 1953-ban.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Budapest, 1969
1-617 l 530 l.

Imre Istadu

Csuzák rézkarc 30,5 x 40 (repr.

II. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale. Miskolc 1963.
Herman Ottó Múzeum. Kidh. kat. Bev. Kocsogh Ákos

Imre István

tartó

Kossuth- és Munkány díjas. Kiállítása nyílt a miskolci szőnyi István teremben.

Imre István kiállítása

Északmagyarország 1969 VI. 14. 4.

Imre István

festő" műveit Budapesten a Csók István galériában mutatta be 1968. ján. 19 - febr. 4-ig. (Faller László összeáll.:) Tása:/

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968.

március 3. p.

47.

Imre István

Lapja szerepel a „Fiatal
máscius" c. albumban.

Magyar Hanszet
1969 márc 15

– Naplé –

Imre Istóan
festő

M.D.V.

Szücs Pállal közös kiállitáson szerepelt.

Bauer Jenő: Szücs Pál a grafika sokoldalú mestere
Művészet, 1969 március - 16 lap

IMRE ISTVÁN /

1.) Ágak, 1960. színes rézkarc 38.5 x 29.5
2.) Frézia, 1961. —"— —"— 29.5 x 37
3.) Ágyban, 1961. —"— —"— 29.5 x 39.5
4.) Merei csokor[x], 1961. —"— 38.5 x 30
5.) Halak, 1961. színes —"— 29.5 x 38.5

[x] reprodukció a katalógusban

I. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. D. Fehér Zsuzsa. Miskolc, 1961.

IMRE ISTVÁN /

Csukák vérkanc 30.5x40

reprodukció a katalógusban

II. Miskolci országos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Niskolc, 1963.

Imre István

festőművén kiállítása van a Csók Galériában-
Akvarellek.

H. Gy.: Imre István festőművén kiállítása
Magyar Nemzet 1968 jan. 24. 4. o.

Imre István

festőművén kiállítása a Corvin István
Galériában jan. 19-én nyílik.
Megnyitója: Fehér Zsuzsa művészettör-
ténén

Szolnok Vemzet 1968. jan. 12. 4. o.

Imre István

grafikája szerepel a
„Fiatal március" c. albumban

Magyar Nemzet 1969 III. 15

Imre Istrán

grafikája szerepel a
„Fiatal hárcius" c. albumban

N. N.: Fiatal hárcius

Esti Hírlap 1969 III. 13

MDK

Imre István festő

akv.:

A Jadran szálló

Rovinji utca

Udvar

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István

akvarell:

Este

Koratavasz I.

" II.

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Színház

MDK

Imre István

Györöki táj, akv.

" udvar, "

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

MDK

Imre István

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 ápr.p.41.

MDK

Imre István festő

akv.:

Az Izsó szoba
Pince

Intérieur

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Román György festő

olaj:

Román Gy. kiáll. Fényes Adolf terem
1967. dec.

MDK

Imre István festő

akv.:

Régi szék

Ablak szódásüveggel

Gladiólusz

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

MDK

Imre István festő

akv.:

Kocsifeljáró

Müterem

Fügebokros tér

Imre István kiáll. Csók István gal. 1968. jan.

Imre István

a kiállítás bíráló bizottságának tagja volt.

Tavaszi Tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957.
Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957.
19 l.

6. l.

Imre István

kiállított arvorellje:

Pityu, 34×40 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

15. l.

Imre István

kiállított festménye:

Árvíz, olaj, 75 x 105 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása. 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

8.10. l.

AZ AKVA-RELL MES-TERE

Imre István Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész akvarelljeinek kiállítása nagy feltűnést keltett. Szokatlan méretű, változatos témájú, gyönyörű színekben pompázó képei valóban megragadóak, harmonikusak.

A festőművészt a műtermében kerestük fel. A szebbnélszebb akvarellek és rézkarcok birodalmában, először a múltra a megtett útra emlékezett. Gyermekkorában szenvedélyes lepke- és bogárgyűjtő volt —, éppen a Gundelnél ünnepelték a diplomájukat, amikor kitört a II. világháború. Imre István 1941-ben bevonult katonának, és csak 1947-ben jött haza a fogságból. A hosszú kihagyás után vasszorgalommal látott munkához.

A következő időszakról így írt D. Fehér Zsuzsa, a kiállítás katalógusában: „Akkortájt nagyméretű olajképeket festett, amelyekben festészetének igazi értékei kevés teret kaptak, lírai alkata heroikus megnyilatkozásokra kényszerült. De hamar felismerte a veszélyt és visszatért az akvarellekhez, melyeknek napjainkban talán kiemelkedő mestere, aki e műfaj intenzitását, méretét, technikáját megújította, magasba emelte. A festő, aki olajképeiért kapott Kossuth-díjat, egy lezárt történelmi szakasz tapasztalatait becsületesen összegezte a maga számára. A grafikában és akvarellben nemcsak tévedéseit korrigálta, de művészetének értelmét is meglelte."

— Hogyan készül az akvarell?

— Mire leülök festeni — mondja Imre István — lényegében már kialakult bennem a motívumról elképzelt forma. Csupán azt kell eldöntenem, hogy milyen színnel kezdek és milyen sűrű legyen a festék az anyagon. Háromórai megfeszített munkával festek meg egy lapot, nehéz festői eljárással, hiszen felállás és javítás nélkül kell befejeznem egy-egy akvarellt.

Imre Istvánné festőművész szerint, az akvarellre másként kell koncentrálni, mint az olajfestésre. „Az olaj megváltoztatja a színét, a gyorsan száradó akvarell nem."

Egyébként Pesten, Balatongyörökön, Zsennyén és a jugoszláviai Rovinjban festette a kiállítás képeit. Tavasszal és nyáron, naponta két akvarellt is fest, ősszel és télen inkább rézkarcokat készít. Témái? „Életének eseményeivel együtt lélegzenek. A nyarak emlékét, utazásait, a Balaton és a jugoszláv tengerpart élményét hozzák a néző elé a képek, a zsennyei művésztelep nevezetes fáinak, kertjének lebegő zöldtől a feketéig szóló színorgona hangjait, az otthon kifelé és befelé egyformán sugárzó atmoszféráját. Az ablakban a Hősök terének monumentális látványa tükröződik, másutt viszont harsogó színű virágok öltöztetik ünneplőbe az ablakon túli szürke tájat."

— Festő ideáljai?

— Szőnyi István és a francia Dufy, a műfaj legjobb képviselője.

A sokoldalúan képzett festőművész szereti Tolsztoj műveit, az első igazi zenei élményt Kodálytól kapta, kedvenc színésze Pécsi Sándor, sok rádióműsort hallgat, a tv-t viszont csak egy-egy „atrakció" alkalmával nézi. Két gyermekük van, Évi angol tagozatra jár, Pityú reklám-grafikus szeretne lenni.

A művészházaspár az idén ünnepli 25. házassági évfordulóját. Emlékezetes év ez, hiszen e szép jubileumhoz kapcsolódik a második sikeres kiállítás, amely végérvényesen bebizonyította: Imre István a modern akvarellfestészet kiemelkedő alakja.

Hámori Tibor

Sikátor!

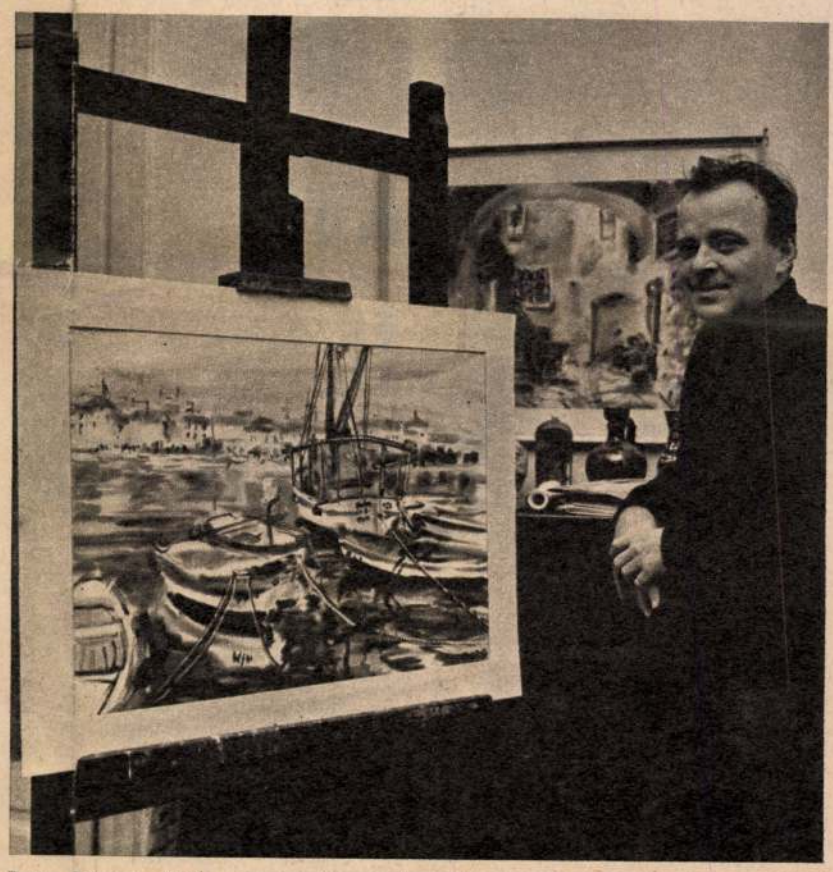

Imre István egyik legújabb festményével

Bohanek Miklós felvételei

Ablak

Annelie Mohn egy Los Angeles-i alvilági lokálban. Itt cserélt gazdát a kábítószer

Kuhn és Murphy. ők már magasabb szinten űzték a gengszterkedést

Linda Lopez. Éjjel fél háromkor megszólalt szobájában a telefon...

MOST TE KÖVETKEZEL

Los Angelesben hajnali három órakor egy 19 éves lány szobájában megszólalt a telefon. Linda Lopez egy férfi hangját hallotta, aki közölte, hogy két barátnőjét, Annelie Mohnt és Terry Kentet Miamiban megölték, és most ő következik. A titokzatos telefonáló ezután letette a kagylót. A lány később felhívta Annelie Mohn vőlegényét, aki először nem akart hinni a rémtörténetnek, de sajnos később kiderült, hogy Annelie Mohnt valóban meggyilkolták. Az is valószínű, hogy Linda Lopeznek bővebb kapcsolatai voltak a titokzatos gyilkosokkal, és a fenyegetéssel hallgatásra akarták kényszeríteni. És, sajnos az is bebizonyosodott, hogy a másik lány, Terry Kent sem kerülhette el a gengszterek golyóit.

Linda Lopezzel később néhány újságíró interjút készített. A lány elmondta, hogy Los Angelesben született, a két meggyilkolt nő ugyancsak amerikai és ők hárman nagyon jóban voltak. Barátaikat azonban gyakran váltogatták, és ezek közé tartozott Dick Mitchell, egy hírhedt kábítószer-kereskedő, aki idővel a lányokat is rászoktatta a Marihuana és LSD élvezetére. Mitchell különböző kétes alvilági szórakozóhelyeken értékesítette az árut és egy ideig nagyon jól keresett. A társasághoz azután csatlakozott egy Murphy és egy Kuhn nevű férfi, akik már magasabb szinten űzték a gengszter mesterséget. Murphy egy óriási részvénylopás tetteseként vált hírhedtté, Kuhn pedig a nagy New York-i ékszerrablásnál töltötte be a vezér szerepét. A banditák között azonban, nem volt meg a teljes egyetértés és lehet, hogy valamelyik a rendőrséget is értesítette, amikor a kábítószer kereskedő törzslokáljában tartózkodott. Mitchell úgy látszik, időben értesült a veszélyről, mert a rendőrök csak hűlt helyét találták. Kereket oldott Murphy és Kuhn is, nem sokkal később gyilkolták azután meg a két szerencsétlen lányt. Jelenleg ez is a még tisztázatlan, felderítetlen amerikai bűncselekmények dossziéjába tartozik.

A FRANCIA

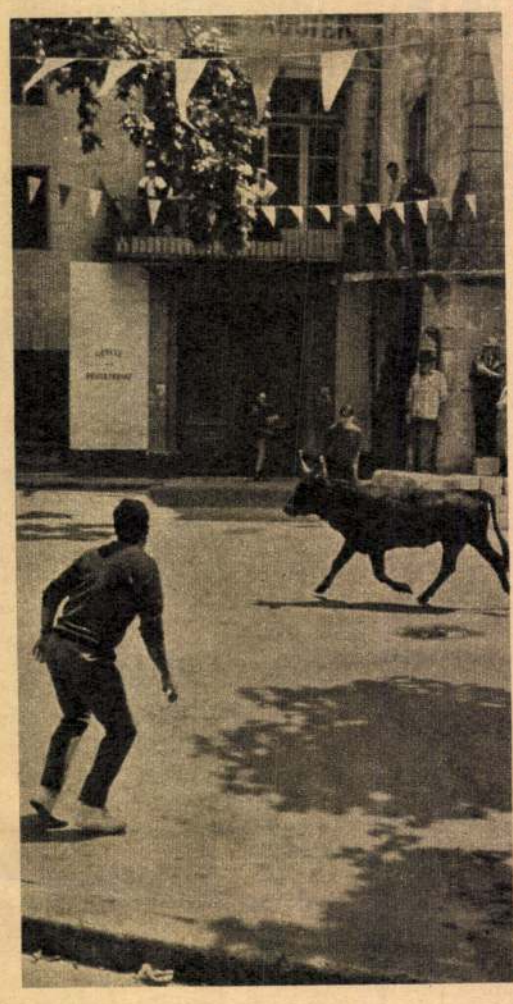

Már ott vannak a bikák a belvárosban. Mindenki úgy menekül, ahogy tud. Csak az arénában kezdenek velük viaskodni

Sokszor előfordul, hogy helységnevek elvesztik eredeti jelentésüket és az ottani nagy történelmi események, vagy a vidék világhírű termékei, esetleg népszokásai alapján fogalommá válnak.

Így van ez sok esetben Franciaországban is. Ha a híres Champagne-ról szólunk, úgyszólván a világ minden részén a francia pezsgő jelenik meg képzettársításként. Amikor pedig Bourgogne neve merül fel, a vörös bor kedvelőinek korántsem az jut eszükbe, hogy ezt a vidéket egy hajdani hercegség után nevezték el így, vagy hogy keleti részét a Jura-hegység borítja, még talán az sem, milyen híres a környék óraipara, hanem elsősorban a franciák által Cote d'Ornak, Aranylejtőnek nevezett bortermő vidék és a Saone medence világhírű termékei.

Világviszonylatban az említetteknél kevésbé nevezetes a francia Camargue, de könnyen lehet, hogy a közeljövőben még talán el is hagyja versenytársait. A franciák úgy említik a környéket, hogy az a vad bikák és a betöretlen lovak hazája. Hatalmas területeken hosszú évek óta tenyésztik a viszonylag kisméretű, de veszélyes bikákat, óriási területeken, ősi szabadságban élnek a paripák, úgy, hogy egyesek még azzal a hasonlattal is élnek, hogy ez a franciaországi vadnyugat. Camargue-ben nagyon büszkék a vidéknek erre a jellegzetességére és évenként egyszer meg is rendezik a bikák napját. Akkor a városka utcáin szabad az út a bikák előtt, fegyverrel senki sem érintheti azokat és bizony az utcai járókelőknek csak egy lehetőségük van, ha nem akarnak a hegyes szarvak hatókörzelébe kerülni: mindenki menekül, ahogyan tud. De hát a bikák dicsősége sem örök, amikor véget ér a belvárosban a játék, megkezdődik a komolyabb próba, Camargue rögtönzött arénájában bikaviadalt tartanak.

A régi népszokás az izgalmak és az érdekesség mellett nem is rossz üzlet, hiszen a turisták már felfedezték a franciaországi vadnyugatot, Camargue-ben virágzik a szálloda- és a vendéglátóipar, aki pedig teheti, eredeti rekvizitumokat is bevásárolhat. Egy bikaviador fejdísz már tíz frankért kapható, a cowboy bőrnadrágot 40 frankért árusítják. Aki pedig óhajtja, a városka utcáin biztos helyről, valamelyik lakás ablakából nézheti végig a bikák rohamát.

humánus és játékosságában is komoly gondolkozás adja meg Bornemisza „groteszkjeinek" hitelét és korszerűségét.

Végezetül terveiről kérdezzük meg a művészt: „Kiállításra készülök — mondja —, szeretném, ha a széles nyilvánosság is megismerhetné és megszeretné itáliai képeimet."

Tasnádi Attila

IMRE ISTVÁN

Nem éppen hálás és korántsem könnyű feladat azokról a művészekről írni, akik a fordulat éve után, a személyi kultusz éveiben, a magyar képzőművészeti élet nagy átalakulásában munkásságukkal oroszlánrészt vállaltak. A művészettörténészt feladatának végzésében a tárgyilagosság kötelezi — ebben gátolja a művész munkássága iránt érzett vonzalma, mely e tárgyilagosságtól való eltérésre csábítja: e kettőből kell egységes szálat fonnia s ebből megszőnie dolgozatát. Értékítélete kemény, olykor szeretetlen véleményként hat: némelykor talán még lecsillapodott szenvedélyeket is felkavarhat. Mégis, a fejlődés megköveteli a tisztánlátást; nem utolsó sorban maguknak a művészeknek is érdeke e tisztázás. Ez vezetett munkámban.

*

Imre István a művészeknek ahhoz a nemzedékéhez tartozik, melyet fiatalon távolított el a háború választott hivatásától, s kemény marokkal csavarta emberségüket és helytállásukat, nap mint nap újabb próbára téve őket. 1941-ben szerzett diplomát Réti, majd Szőnyi tanítványaként; ugyanez év júniusában bemutatkozik a Nemzeti Szalonban: akvarelleket és rézkarcokat állít ki. Még el sem indult pályáján, máris be kell vonulnia. Hat esztendőt tölt a fronton, majd fogságban. Mint mondja: „A front és a hadifogság kemény kérgeket rakott az emberre, mikor minden élet-halálra ment: ez nehezen olvadt le." 1947 decemberében jön haza, Szegedre kerül rajztanárnak. Ismét akvarellezni kezd. Ez időből való két akvarellje: 1947-ből az *Ablak előtt;* az *Ülő nő* 1948-ban készült. Erejét mutatják a kompozíció nagyvonalú elrendezése, a biztos téri látás, az ülő alak arcának szép tónusmegoldásai; a háttér bizonytalan megoldásai, a tört színharmóniák, a színfelrakás darabossága a hosszú kényszerű szünet jelzői.

1948-ban sorsa fordul: Budapestre kerül, a Petőfi katonai akadémiára, nevelőtisztnek. A megfeszített munka, mely az akadémián folyik, kevés időt hagy a festésre. Közben kezdetét veszi a fordulat a képzőművészetben is: 1949-ben a Nemzeti Szalonban megrendezésre kerül a szovjet festők kiállítása, megalakul a Képző- és Iparművészek Szövetsége s megkezdődik a készülődés az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításra.

Ma már világosan látszik, hogy azokra a feladatokra, melyeket a párt képzőművészetünk elé állított: új társadalmat építő életünk megörökítése, mai problémáink bemutatása és a képzőművészet nevelő szerepének betöltése — képzőművészeink még nem voltak kellően felkészülve. Nem is lehettek, mert a felszabadulástól a fordulat évéig terjedő időszak a maga politikai harcaival nem volt alkalmas arra, hogy a csoportokba csontosodott képzőművészeti szemléletet elemző értékelésekkel feloldja és a művészek eszmei-világnézeti biztonságát oly fokra emelje, ahonnan szilárdan, igazuk biztos tudatába vetett hittel alkothassák meg műveiket, az új feladatoknak megfelelően. Az eredmények gyors produkálásának vágya, a differenciáltságokat elnyomó „bírálat", mintegy uniformizálta képzőművészeti életünket és a képzőművészeti sematizmus megszületéséhez vezetett, melyben művészeink egyéni arculata általános irányvonalban oldódott fel. Ez megzavarta a művészek fejlődésének szerves folyamatát, forrásává vált egy olyan törésnek, mely a művészi oeuvre-ben nagy kanyarokat, nem egyszer teljes pályatévesztést eredményezett. S noha akkor Révai József az I. kiállításon mondott megnyitó beszédében nagy örömmel üdvözölte a magyar képzőművészet nagy realista hagyományainak felfedezését, a fejlődés gátjává vált, hogy az újonnan formálódó festészet mindent mellőzött, ami 1945 előtt szocialista, vagy akár polgári előjellel is előremutató volt. Kissé merevén került párhuzamba Munkácsy életműve — itt is elsősorban 1870 előtti képei — az orosz peredvizsnyikok festészetével: az azonosságok mellett nem hangsúlyoztuk a különbségeket. A magyar piktúra hangvételében Nagybánya mögé lépett vissza; heves viták folytak a posztimpresszionizmus polgári mivoltáról — s közben a XIX. század kritikai realizmusának nyelvi, formai világához fordult az új magyar piktúra. Ez alapvetően megzavarta a művészeket, s sok egyenetlenség forrásává vált a művekben, majd 1953 után ellenpólusára fordulva, sok zavart okozott az egész képzőművészeti életben. Mindebből azután szervesen következett, hogy a szocialista realizmus módszerből, világnézetből külső, formai stílusproblémává degradálódott, s közérthetőség ürügyén naturalista leíró festészet született, melytől emelkedett, nagy gondolatokat kértek számon, noha ennek kifejezésére semmiképpen sem alkalmas. Tetézte mindezt a „szempontok" tömkelege, mely eleve külsőséges megoldásokra kényszerítette a művészeket.

Nincs mód itt a hibák részletes elemzésére; mindennek ellenére az is kétségtelen, hogy valami új indult el akkor, valami egészen más minőség kezdődött, mint ami addig volt — ha ez az indulás tévedésektől volt is terhelt. Az új szemlélet ekkor kezd gyökeret verni — s ha ma arról beszélhetünk, hogy képzőművészeti életünk egészében, minden részprobléma mellett is, egészségesen nő és virágzik, ennek gyökereit akkor ültettük el, s e gyökérről terebélyesedett ki.

*

Imre Istvánt egész felfogása, valóságlátása a természetelvűséghez köti; az emlékképek újrafelidézésekor szigorúan kötődik a természet-alkotta formákhoz, képeinek formai értékeiben kevéssé vonatkoztat el. Festészetének jellemző vonása, hogy inkább színekkel harmonizál, a színek kifejező erejére, jelentésére épít, s a természethez való ragaszkodás megtartja őt a látványhű előadásmód keretein belül. Az első kiállítás idején azonban ez a látásmód párosulva egy „nehezen oldódó kemény kéreggel" naturalisztikus figuraalkotásban jelentkezik, s csak később oldódik fel festői eszközeiben, hogy szolgálja a művész célkitűzését, a tipusalkotást. A *Folyamőr*t — mely az I. kiállításon szerepelt, s Munkácsy-díjat nyert, nem sorolhatjuk a művész jelentős alkotásai közé. A kép hátterében a messze nyúló folyó fölött magas, napsütött, néhány felhővel tarkított ég, az előtérben áll a szuronyos puskáját keményen markoló, határozottan, keményen a messzeségbe néző katona. Az arc, a ruha túlzott modellálása inkább szobrászi módszerekre emlékeztet: a szabad levegő oldó hatása sem a színekben, sem a formákban nem érvényesül.

Az ötvenes évek elején fokozottan kapcsolódik be a képzőművészeti közéletbe; a Szövetség pártszervezetének titkárává választják, majd 1952-ben a megalakuló Honvéd-stúdió vezetője. Emellett rendszeresen dolgozik; részt vesz a sűrűn rendezett seregszemléken: az Ifjúsági Képző- és Iparművészeti Kiállításon, a VIT-kiállításon és készül a II. Képzőművészeti Kiállításra. A sietség azonban gátolja a képek teljes megoldását, kidolgozását, művészi beérését; nem tud kibontakozni a kolorit gazdag finomsága, mely későbbi korszakát jellemzi. Egy hamisan értelmezett közérthetőség érdekében keményen modellálja figuráit. Így is jelentős alkotással készül a II. kiállításra: a magyar történelem egyik legkiemelkedőbb alakjának, Hunyadi Jánosnak kíván emléket állítani képével.

Ez a kiállítás egyébként, Révai József feljebb már idézett beszédének hatására jelentős tematikai gazdagodást hozott az elsőhöz képest: különösen sokan választották témául a történelem eseményeit. A szabadságharc utáni évek nagy történelmi festészete után most először fordultak művészeink a magyar történelem nagy eseményei és alakjai felé. Visszatekintve azonban elmondhatjuk, hogy ez alig volt több, sőt sokszor kevesebb, mint amit Madarász, Székely Bertalan erről elmondott. Hol maradt mindez Derkovits képalkotó, formateremtő zsenialitásától, a Dózsa-sorozat lendületétől és erejétől? E szocialista realista festészet igényével fellépő képek zömükben alig lépnek túl a romantika vagy a kritikai realizmus eszmei fokán; legtöbbjük megmarad a puszta leírásnál. Imre István *Hunyadi*ja nagy vitákat váltott ki; egyesek kiemelik a kép „ünnepi hangulatát" és „az emberjellemzés mélyebbre ható szándékát", mások szerint „nem tudta megfogni a téma lényegét", „koloritja is túlhideg". A vitában Aradi Nórának van igaza, aki egy későbbi írásában leszögezi, hogy „. . . mintha a műhöz . . . valamilyen előre megszabott történelmi festmény vagy történeti portrémércével közelítettek volna." Hunyadi „. . . magatartása, arckifejezése kétségtelenné teszik a néző számára nemcsak a csata

Imre István: Dorogi szénosztályozó – Trieuse de charbon à Dorog – Сортировочная угля в Дороге

kimenetelét, hanem az általa képviselt ügy igazát is." Imre István saját elgondolását követve, kissé talán az irodalmi példák által is befolyásolva komponálta képpé Hunyadi alakját, ki egy személyben testesíti meg a felelős időkben kormányzó nagy államférfit s a győztes hadvezért. Kétségkívül sikeresen alkotta meg Hunyadi alakját — kár, hogy a kép valamelyik intézmény dolgozószobájának mélyén várja, hogy újból a nyilvánosság elé kerülhessen.

Ezután több más művésszel együtt ő is freskótervet készít a földalatti végállomás részére; ez azonban az összefogott előadásmód hiánya miatt inkább csak falikép maradt. Sikerültebb alkotása az 1952. évi Tavaszi Tárlatra készített *Kezdődik az iskola*, de az intim témához képest túlzott méretek itt is zavarnak. A következő országos tárlaton Szentgyörgyi Kornéllal közösen készített nagy képével, az *Almaszüret*tel vesz részt. Ma már nehéz elválasztani, mi illeti a képből az egyik, s mi a másik művészt. Mondanivalójában szorosan kapcsolódik a Folyamőrhöz; továbblép annál, mert míg az a haza megvédésének gondolatát kívánja megjeleníteni, ez a kép a nép és a honvédség kapcsolatát, egybeforrottságát kívánja ábrázolni. Az alapvető kérdés a képpel kapcsolatban, amit az egykorú kritika fel sem vet, hogy ennyire jelképes gondolat, ennyire tétellé sűrített eszmeiség ábrázolható-e egyáltalán az életkép műfajával — nem inkább áttételes ábrázolásra, szimbólumra van-e szükség? Ha a bírálattal a műfaj határain belül maradunk — a kritika mozdulatváltoztatásokat javasolt az eszmei mondanivaló hiánytalan kifejezésére — kétségtelenek a kép erényei és fogyatékosságai egyaránt: a mű erőssége az előtér elrendezése, a háttér és középtér összekapcsolása a siető lány és a futó kisfiú alakjával — s mindenekelőtt az előtér rendkívül ízesen megoldott csendéleti részletei, a ládákba rakott almák festői csoportozata.

Az 1953. évi párthatározat döntő változásokat hozott a magyar képzőművészeti életben is. A határozat ugyan teljes nyiltsággal feltárta az elkövetett hibákat, de a párt politikai — s ezzel együtt művelődéspolitikai — vonalának ingadozásai megakadályozták ezeknek a hibáknak a kijavítását — s gátolták az esztétikai alapvetések tisztázását, a tanulságok levonását. Míg a fordulat éve után a művészek jelentős része őszinte hittel fordult az új feladatok felé, 1953 után a vezetés bizonytalansága szétzilálta a sorokat, ideológiai megtorpanást, zavarodottságot okozott, mely egyesekben lassacskán a szocialista realizmus teljes elvetéséhez vezetett. A lelkesedés — egyesekben talán csak lelkendezés — alábbhagyott; a világnézeti szilárdság hiányai döntő mértékben jelentkeztek: az eszme ereje nem tudta pótolni a személyi kultusz sodrását. A meg nem emésztett politikai-esztétikai irányítás következtében túlbecsült művészet — melyet a napi politikai célkitűzések szolgálatába akartak állítani — hatóereje most ellenkező irányba fordult: míg 1953 előtt mindenhatónak hirdették, most sokan közömbösnek szerették volna feltüntetni. A szubjektívizmus előretörése, a tetszetős jelszavak mögött egyre több retrográd törekvés bújt meg, mely végső soron a revizionizmus teljes kivirágzását eredményezte. A képzőművészek jelentős többsége hátat fordított a naturalisztikus ábrázolásmódnak — mint kezdték hirdetni, a szocialista realizmusnak is egyúttal; akik 1949 előtt kiforrott egyéniségek voltak, most e régi magukhoz tértek vissza, mások pedig különböző próbálkozásokba kezdtek.

Imre István művészetében is érezhető a megtorpanás. 1954-ben az árvízkárosultak javára festett képén még nagyobb, igényesebb kompozícióba fog: nagyobb képen jeleníti meg a mindent elsodró piszkos vizet, s az előtérben a kárvallottak: a kép szürke, hideg színvilága híven tolmácsolja a hely és idő szülte hangulatot. Ezután azonban mintha teljesen hátat fordítana korábbi világának. A kibontakozás lehetőségeit ott találja meg, ahonnan egykor, még a háború előtt elindult: az intim életképben. A Hősök terére néző két nagy szoba válik művészete középpontjává — s a két gyerek, Éva és Pityu a modellek. Elhagyja az olajat is, melyet nem érez eléggé sajátjának és áttér az akvarellre és a rézkarcra. Míg azonban a legtöbb művész számára az akvarell a pillanatnyi élmény rögzítésének eszköze, vázlat, tanulmány csupán, Imre Istvánnál befejezett, teljes értékű kompozícióként jelenik meg. Lassan kezd kibontakozni e művek alkotása során fő erénye: a színek érzékletes megjelenítése. A virágok a lila, sárga és fehér összhangjaiban pompáznak a lapokon, a gyerekek hangulatát is pompásan ragadja meg egy-egy színharmóniával. S megjelennek új képei: *Évi majommal*, *Évi fekszik*, *Pityu alszik*, *Lábadozó*, *Feleségem*, *Intérieur;* egy lírikus lélek alkotásai, aki most jutott időhöz és lélegzethez, hogy rácsodálkozzék a világra és kiszűrje belőle, ami alkotói egyéniségének megfelelő. Rézkarcain is

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 AUG 5

Imre István

ORSZÁGOS AKVARELLKIÁLLÍTÁS nyílt vasárnap Egerben, amelyen 74 művész 180 alkotása szerepel. Szalay István, a Heves megyei Tanács v.-elnökhelyettese az alkalomból átadta a kiállítás díjait: a Képzőművészeti Alap díját Somos Miklós, a megyei tanácsét Imre István, Eger város tanácsáét Kokas Ignác nyerte.

MDK

Imre István festő

akv.:

Ernyők

Tükör

Imre István kiáll. Csók István gal. 1968.

jan.

Bartók

Turkey

MDK

Imre István festő

akv.:

A györöki utca

Szép-kilátó

Veranda

Imre István kiáll. Csók István gal.
1968. jan.

A gyökér utca

Szép-kilátó

Veranda

Imre István

Clubban - rézkarc Bp.1962.
195x298 mm. 87.-Ft.

Diszszemle - rézkarc Bp.1962.
235x340 mm. 100.-Ft.

Elméleti foglalkozás - rézkarc Bp.1962.
245x295 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 237.l.

Imre István 2.

Ifju Proletár - rézkarc Bp.1962.
290x390 mm. 100.-Ft.

Ifju Proletár - rézkarc Bp.1962.
217x317 mm. 110.-Ft.

Riadó -rézkarc Bp.1962.
385x295 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 239.l.

Imre István

Találkozás - rézkarc Bp.1962.
235x335 mm. 100.-Ft.

Tüzérségi lőgyakorlat - rézkarc Bp.1962.
235x335 mm. 100.-Ft.

Tüzérségi lőgyakorlat - rézkarc Bp.1962.
255x340 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 240.l.

1.

Iván Szilárd

Harckocsisor rohama - rézkarc Bp.1962.
235x340 mm. 100.-Ft.

Indul a Szabad Nép - rézkarc Bp.1962.
298x390 mm 110.-Ft.

Kimenőn - rézkarc Bp.1962.
240x340 mm 110.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 24 0 l.

Iván Szilárd

Rózsa Ferenc és a Szabad Nép - rézkarc Bp.1962.
212x310 mm. 110.-Ft.

Szalagkötözés - rézkarc Bp. 1962.
245x295 mm 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 240.l.

Imre István

Bodzavirág - rézkarc Bp.1962.
295x393 mm. 100.-Ft.

Csokor - rézkarc Bp.1962.
385x290Ø mm 98.-Ft.

Fehér virágok - rézkarc Bp.1961.
385x295 mm 87.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 233.1.

2.

Imre István

Frézia - rézkarc Bp.1961.
292x365 mm. 113.- Ft.

Gesztenyevirág - rézkarc Bp.1961
385x295 mm 100.-Ft.

Gombák - rézkarc Bp.1961.
385x295 mm. 127.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 233.1.

Imre István

Kalászok - rézkarc Bp. 1961.
390x295 mm. 87.-Ft.

Orgona - Rézkarc Bp.1961.
380x293 mm. 113.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 233.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

4.

Imre István

Öreg dió - rézkarc Bp.1961.
295x385 mm. 100.-Ft.

Pipacs - rézkarc Bp. 1962.
385x295 mm. 90.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 233.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Imre István

kiállított festménye:

Mosó nő. Olaj, 150×130 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

23. l.

Imre István

M.D.K.

Kilátás a Szabadság szoborra

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításáról 9.l.

MDK

Imre István

Kiállitási hir

Ganz Mávag 1968 márc.15.

Imre István

Pityu c. akvarellje kiállítva a miskolci Kamaraszínházban rendezett grafikai tárlaton.

Hajdu Béla: Gondolatok a miskolci ősz. grafikai kiállításon
Észak-Magyarország 1957. jul. 14. 6. l

M.D.Y.

Imre István
festő

A tavaszt ábrázolja az
„Április" és a „Tavaszi
alkony" című művek.
— „Pince" (repro)

Lasonci Miklós: Imre István akvarelljeinek kialakulása
Művészet, 1968. április – 41 kap.

Imre István
festő

MDL
1

Újabb kompozícíói hömnyedek, szinvilágnak egységes. Legjobb képein fölösleges részlegeket elhagy ilyen jellegű a „Pince" c. műve.

Lasonci Miklós: Imre István akvarellgyűjtő kiállítása
Művészet, 1968. április – 41 lap.

MDK

Imre István
festő

A Csók Galériában levő
kiállításon akvarelljait
mutatja be. — „Pince"
(képpel)

Losonci Miklós: Imre István akvarelljeinek kiállítása
Művészet, 1968. április — 4 l. kép.

Imre István

Katona témáju képe szerepelt a miskolci katona-éle kiállitáson.

Hajdu Béla: A mai katona-élet képzőművészetünkben
Északmagyarország 1960. dec. 1. 5.l.

Imreh István

„Mosás" 1956

– repr.

A.Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.

Moszkva 1961. Képmelléklet. 116.

Imre István (1918 –)

Pilyu fuvolázik. „IMRE 57"

arv. 426 × 384 mm. m.t.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. s a XX. szerad. A rat. bev. Deimacher Anna.

Bp. 1959

44.

Imich István

2.

Képei:
Almaszüret /III. Országos kiállításon/
Mosás / V. " "
Arcz / VI. " "
fokozott színhatások.

A. Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 151. l.

Imreh István
1918 -

1.

Új életképekkel az Országos kiállításokon kitűnt. Nagybányán tanult. Háboni után a Szovjetunióból hazatérve kezdett igazán alkotni. Hadnagy lévén a néphadseregben, a katonaművészek studiumait vezette. Témáit is hadseregből vette. „Matróz" 1950.

A. Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 151. l.

MDK

Imre István

Kiállitási hir

Müvészet 1968 márc. p.47.

MAGYAR MADÁRTANI INTÉZET OTvH.
BUDAPEST, II., GARAS UTCA 14.
Telefon: 359—123

Imre István, festő

29.) A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású műve: 1919. május 1. Papír, rézkarc. 29.3 x 38.4 cm. Ltr. 59.67 142 old

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

Legújabbkori Tört.Múz.Évkönyve.II.évf.1960.Bpest,1961. Franklin Nyomda,Bp.

Imre István MDK

Próbaöntés, olf.

Mücsarnok 1960 VIII.Képzőművészeti kiáll.

Imre István MDK

Őszi csendélet, akv.

Interieur, akv.

Évi, akv.

Mücsarnok 196o. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Imre István

Szénosztályozó, akv.

Nyári vendéglő, akv.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1964. máj.

Содержание. Очерк Дмитрия Фурманова «Чапаев» в журнале «Молодая гвардия» (1934, № 2). Статья Александра Фадеева «Разгром» (1934, № 3). Статья Александра Серафимовича «Железный поток» (1934, № 4). Статья Александра Малышкина «Падение Даира» (1934, № 5). Статья Леонида Леонова «Соть» (1934, № 6). Статья Федора Гладкова «Энергия» (1934, № 7). Статья Всеволода Иванова «Бронепоезд № 14-69» (1934, № 8). Статья Бориса Пильняка «Волга впадает в Каспийское море» (1934, № 9). Статья Ивана Катаева «Повесть пламенных лет» (1934, № 10). Статья Вениамина Каверина «Исполнение желаний» (1934, № 11). Статья Константина Федина «Горький среди нас» (1934, № 12).

Imre István

Balatoni este, akv.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Müvészeti lexikon

amba, 1888. márc. 19. -- /: perui
Orozco voltak mesterei. Tanulmányu-
anciao.-ban, Spanyolo.-ban. 1934--
ián müvészet tradicióját felélesztő

Imre István

MDK

Árviz, xxxxxxxx olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Imre István

Pityu, akvarell

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Imre István

(1918) - festőművész, grafikus. Elvégzi a budapesti Képzőművészeti Főiskolát. 1941-47 katonai szolgálatot teljesít, illetve a SZII-ban hadifogoly.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Fono Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969

1-617 l.

241 l.

2

Imre István

1948-57 a Magyar Néphadsereg tisztje, majd a Honvéd Képzőművészeti Studió vezetője. 1957 – önálló festőművészként dolgozik, gyűjteményes kiállítása 1967-ben a Csók Galériában.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon /Fonó Györgyné, Kis Tamás:/ Bpest, 1969

2411

Imre István

Portrékat, figurális kompozíciókat, vízkarcokat alkot, az utóbbi időben, főleg akvarell-festészettel foglalkozik. Munkácsy díjas (1950) Kossuth díjas (1953)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Györgyné, Kis Tomás / Bpest, 1969

1-617 l

241 l.

M.D.K.

Imre István, festő (1918 —)

művészetét „impresszionisztikus"-nak nevezi a szerző, de megjegyzi, hogy az 50-es évek során az egész magyar festészetben a konzervativizmus hatása érezhető.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina, 366. old.

Imre István

MDK

Sztrájkoló aratók, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK

Imre István

festőművész, a honvádség festője a Fényes Adolf teremben kiállitást rendez.

mélt.

Esti Hirlap 25o. sz. 1957. okt.25. 2 old.

MDK.

Imre István grafikus

"Évike" /akvarell/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok, 1955. 31.1.

MDK.

Imre István festő

"Mosónők" /olaj/
"Pincesor" /olaj/
"Szőlőhegyen" /olaj/
"Dunaparton" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitas
Mücsarnok,1955. 17.1.

M.D.K.

Imre István
festő

Akvarelljeivel vett részt
a kiállításon.

D. Fekete Zsuzsa: A szegedi nyári tárlat
Művészet, 1962. szeptember – 38 kép

MDK

Imre István

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású alkotások:

"1919 május 1." Pap. rézkarc

GERELYES EDE: A LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM
TANÁCSKÖZTÁRSASÁGI GYŰJTEMÉNYE
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II.Bp.1161. 151-178.l.
142.11

Imreh István

A fóti Gyermekváros ebédlőfalait fenti művész alkotása is disziti.

Esti Hirlap 136 sz. 1959. jun. 12 2 old.

MDK

Imre István

A Hazafias Népfront ünneplésére
a Somogymegyei Képzőművészek csoportja
ünnepséget rendezett, ~~xixxxi~~ fenti művész
is résztvesz.

1959.
Esti Hirlap ~~151~~ sz. jun. 30 2 old.

Imre István

Rézkarc sorozat jelent meg a Tanácsköztársaság 40 éves évfordulója tiszteletére. Fenti művész munkája is részt vesz.

Esti Hirlap 64 sz. 1959. márc.14. 2 old.

Imre István, festő 7 Dk

A Dorogi szénosztályozót ábrázoló
Képe érdekes színekkel tűnik fel.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti
Kiállítás festményei 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

M.D.K.

Imre István
festő

"Mandulaág" c. műve

"

Bars Sári: Képet vásárolnak
Vörös Lapja, 1961. nov. 25 - 5 lap

MDK

Imre István, festö

Mosóleány.	Olf.
Duna-i zátonyok.	"
Gothardt Elemér.	"

Mücs.-V. M.Képz.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 14.1.

MDK

Imre István, festö

Badacsonyi szöllök.	Olf.
Gyapotszüret.	"
Szigliget.	"

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll.1954.jan.-febr. Kat. 7.1.

M. D. K.

IMRE István

Ránki György zenéjére megelevenit a Derkovits Dózsa metszeteit

1514. ~~címmel~~ címmel

Kóra: Sosemvolt király bánata (bábfilm)

Zay László: Egy kiállitás igéretei
Fiatalok a rajzfilm-müteremben

Magyar Nemzet 1962. junius 2.4.1.

A VI. M
KÉPZŐMŰVÉSZET

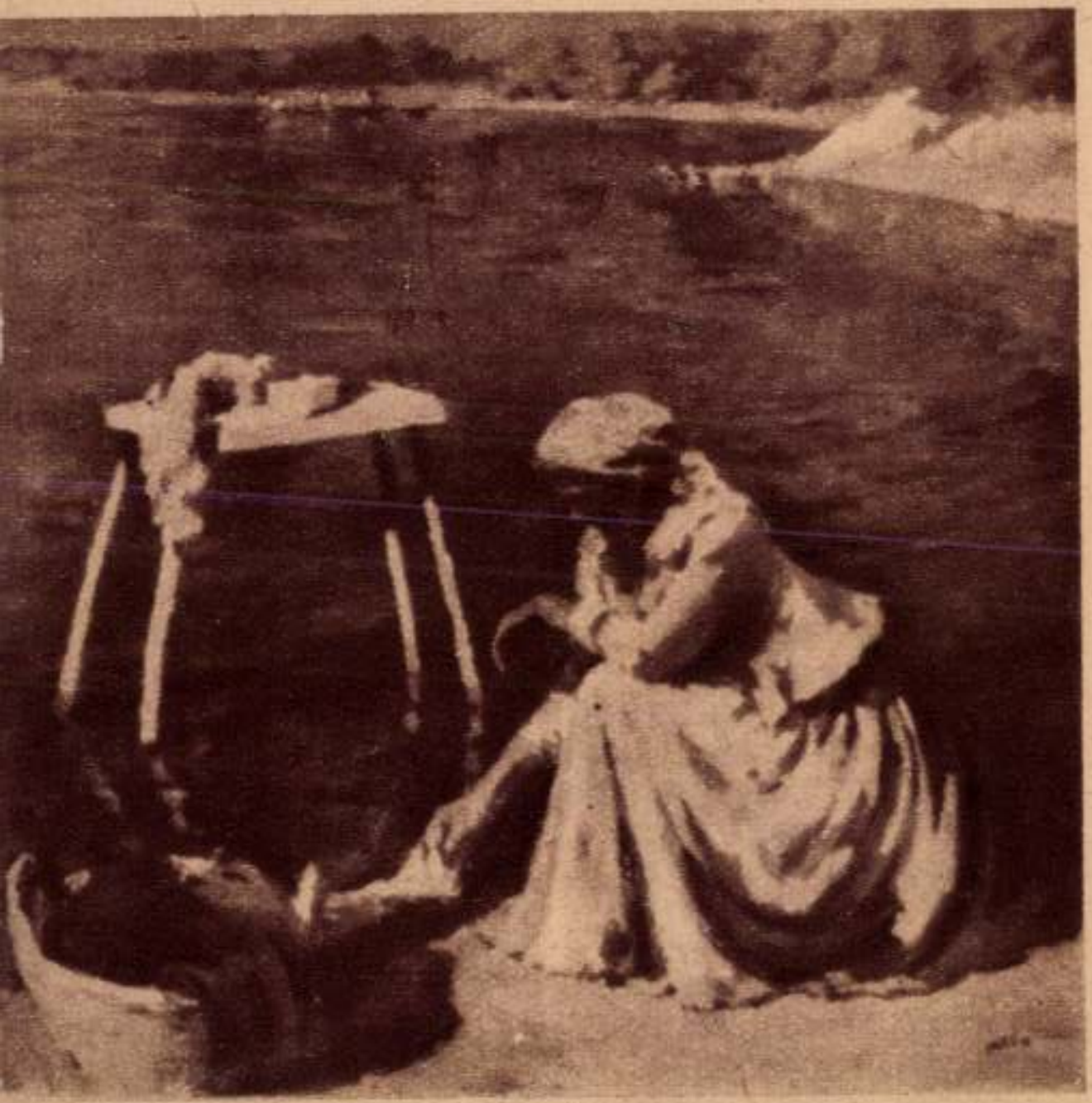

Imre István: Dunaparton

Nők Lapja 1958 T. 5.

KARD

BUDAPESTI BESZ

A nehézlélegzetű, fülledt spanyol éjszakában, lámpával, autó surran-huppan az alig járt és gödrein, Huescában egy zászlóalj várja szerete parancsnokát, Lukács tábornokot. Az út elég bizt látszik — a többit már belőtték az ellenség ágyúi. A a szűkülő út olyan részére ért, ahol nem lehet m Az éjszaka nehéz-fekete kárpitjára hirtelen piros rajzolnak az ágyúk torkolattüzei és vészes mély felmordulnak az aknavetők. Aki elárulta a tábornc titkos utazását, az orgyilkosok pontosságával érte tos célját. A spanyol polgárháború nemzetközi d önkéntesei emlékkövet emeltek Lukács tábornok Máté — sírja fölé s ezt írták rá: **»Hősi halált halt és a magyar nép szabadságáért«.** (Mennyi tisztelg volt ebben a sírfeliratban. Hiszen Zalka Máté, ami esztendeig harcolt Szibériában, Uralban, Közép-Á Krimben a polgárháború nehéz idején, ugyanúgy küzdött, mint ahogy értünk harcolt Huescánál is.) A síremléket később ledöntötték Francóék, de az elkopó aranyú betűknél, a málló kőnél jobban őrzik emlékét a szívek. Moszkvától Madridig, szamosparti szülőfalujától az af-

Imre István MDK

festő

Hatvanezer látogató a "Magyar müvészetért" mozgalom kiállitásán.
Esti Kurir 1941. jan. 9.

MDK

Imre István

A dijat nyert művészek közül Imre Istvan szólalt fel a Művészeti Szövetségek Házaban rendezett Munkácsy-dijakat kiosztó ünnepségen.

Cikk: Kiosztották a Munkácsy Mihály-dijakat.

Magyar Nemzet, 1950.aug.22. 3.l.

Imre István, [.] MDK

Itáliába meg tanulmányútra.

- : Kis hiradó 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. ápr. 30

M.D.K.

Imre István
~~báblerverő~~renderő

Szent Galleni kaland, Vetélytársak
Szeretem az állatot című bábfelmek
renderője.

Szatmári Gizella: Gondolatok Foky Ottó . . . .
Művészet, 1963. december —

Imre István

Munkácsy-díjas

Felszállás előtt

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
(Pogány Ö. Gábor)

Szabad Ifjuság, Budapest 1951. nov. 11.

Imre István

Kezdődik az iskola, (életkép)

Kettős profilábrázolás

Tavaszi Tárlat, kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet, 1952. máj. 18

Imre István és Szentgyörgyi Kornél

„Alma szüret"

A néphadsereg és a szüretelő nép egymásra találását ábrázolja.

A III Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei
(Dutka Mária)
Magyar Nemzet 1952 dec. 27.

MDK

Imre István

szerepelt a "Mai festészetünk" c. kiállitáson, mely ápr. 3-án nyilt meg

G.E.:Képzőművészeti kiállitás a szolnoki helyőrségi klubban.
Szolnok Megyei Néplap. 1963. ápr. 4.

Imre István MDK

szerepelt a müvelődési házban rendezett
" A Magyar Tanácsköztársaság" c. grafikai kiállitáson
a mely márc. 21-én nyilt meg.

-y -r: Csak a szomszédba kell menni...
Villamosgép. 1963. márc. 30.

Imre Istvan
Grafikus

M.D.V

Akvarelljeit mutatja be
a tárlaton.

Lauer Sándor: Szőkefehérvári tárlat
(Művészet, 1964. május – 30 lap.

Fénykép. Milgré

Mincarnok

Imre István: Repülők. 1951

Jelz.: Imre István 1951

Festmény olaj

Negatív nincs.

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5347 Kerényiné

Imre István: Felszállás előtt.1951.
J.l.j.: Imre István 951
festmény

Petrás foto

Fényhép Pallai

Képrőművészek Szövetsége

Imre István: Gyapotszüret /IV. Magyar Kép. Kiáll./

Olajfestmény

Fotó: Petrás 1.

Neg. van

Fénykép

Pallai

Képzőművészek Szövetsége

Szuse István: Aratók / III. Magy. Kép. Kiáll. /

Olajf.

Fotó: Petrás J.

Neg. van

Fénykép

Palli

Képzőművészek Szövetsége

Imre István – Szentgyörgyi Kornél: Almaszüret
/III. Magy. Kép. Kiáll./

Jel.: Imre – Szentgyörgyi

Olajf.

Fotó: Petrás I.

Neg. van

Fénykép Palli

Képzőművészek Szövetsége

Imre István: Folyamőr /I. Magyar Képz. Kiáll./

Jel.: Imre 1950

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Fénykép Pale.

Képzőművészek Szövetsége

Szuse István: Hunyadi János /II. Magyar Képz. Kiállítás/

Jel. szuse 951

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Fénykép

Követség Hegedűsné

Imre István: Dunai zátonyok

Olaj

Felvétel

Magyar Foto: ZL 1022/3 Hegedüsné

Imre Zoltán: Felszállás előtt

Fedvény

1957. X. 22.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: RB 926/4 Hegedűsné

Imre István: Hunyadi

Festmény

1951. IX. 26.

Neg. van

Fényképész

Magyar Falo: BT 21210/4 Kegedüsné

Turre Szilvia - Szentgyörgyi Kornél: Almaszüret

Clay

1952.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: BT 21218/8 Hegedüsné

Imre István: Aradók

Cluj

1952.

Meg. van

Felvétel

Magyar Folo: LT 41213/4 Hegedűné

Imre Sándor: Dunai zálogyak

Cluj

1954. XII. 13.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: BT 2417/3 Hegedűsné

Imre István: Kezdődik az iskola

Olaj

1952.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: Rit 1002/15 Hegedűsné

Imre István: Határőrök

Olaj

1951..

Neg. van

MDK

Imre István

Mosónők. Olajf. 50x60
Pincesor. " 75x100
Szőlőhegyen " 180x160
Dunaparton. " 160x165

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 17.1.

MDK

Imre István

Evike akvarell 45x36

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat.31.l.

Imre István

Szerepel a szegedi Orsz. Képzőművr. Kiállításon.

említve.

Tiszatáj, 1964 9. sz: 4. l.

MDK

Imre Istvan

Fej, vizfestmény
Dunai jelenet, vizfestmény
Akt, vizfestmény

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 20.1.

Imre István MDK

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: A IV. Szegedi Nyári Tárlat.
Keletmagyarország, 1963. aug. 4. 6. lap.

M.D.K.

Imre István

festő

A szegedi tárlaton akvarelljeit mutatta be.

Kovács Gyula: A negyedik Szegedi Nyári Tárlat

Művészet, 1963. november – 43 kep.

M.D.K.

Imre Istvan
festő

1947-ben készült az „Ablak előtt"
1948-ban festette az „Ülő nő"-t, a „Folyamőrt".
Hunyadi János c. képet a II. Képző művészeti
Kiállításon állította ki.

Lajos Sándor: Imre Istvan
Művészet, 1963. augusztus-29 lap.

Imre István
festő

M.D.K

Freskótervet készít a földalatti végállomásához.
1952-ben „Kerdődik az iskola" c. képét festi.
Az Almaszüret" című képét Szentgyörgyi
Körnéllal közösen festette és ezzel vettek
részt az országos tárlaton. 1954-ben az árvíz
károsultak javára fest képet.

Lanicz Sándor: Imre István
Művészet, 1963. augusztus - 29 kep.

Imre István
festő

M.D.K.

„Évi majommal", „Évi fekszik", „Pityu alszik", „Lábadozó", „Feleségem", „Interieur" c. képei 1954 után készültek. 1957. évi tárlaton az „Ázirz" c. képével vesz részt. A Tanácshöztársasági tárlaton a „Jönnek a vörösök cimű tempera képével szerepel.

Lánc Sándor: Imre István
Művészet, 1963. augusztus – 29 lap

Imre István
festő

M.D.K.

A VIII. kiállitason a Próbaöntés c. képével vesz részt, a IX. kiállitáson a Dorogi szin-elosztó "cimü tempera képét ällitja ki + repro. Ujabb művei a „Virágcsendélet" „Téli csendélet", „Pityu olvas"

Lanár Sándor: Imre István
Művészet, 1963. augusztus - 29 lap

IMRE ISTVÁN

Aratók. Olaj 145x195.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

IMRE ISTVÁN - SZENTGYÖRGYI KORNÉL

Almaszüret. Olaj 315x25o.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

Imre István M.D.K.

Uj bábfilmeje "A harmadik"

Napló

Magyar Nemzet 1963. augusztus 17. 4.l.

Imre István.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa [illegible] 41

szövarch.51.24.ó

Imre István.

A dunaföldvári müvésztelep. 194o.

Varga N.Lajos életrajza.
feldolgozta Kopp Jenő.

M.D.K.

Imre
festő

Szentgyörgyivel hősi falképet
festett 1952-ben.

Gerti László: Az 1962. évi monumentális falképei
Művészet, 1964. február - 20 lap

Imre István, festő

MDk

Ivan Hristov bolgár festőművész kiállítását nyitották meg nov. 16-án a budapesti Bolgár Kulturális Bemutatóteremben.

— : Hlr

13.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 17.

-Imre István
festő

M.D.K.

Az 1951-ben megrendezett „Magyar katona a szabadságért" című kiállításon került bemutatásra Hunyadi című képe.

Lancz Sándor: Megjegyzések felszabadulás utáni történeti festészetünkről.

Művészet, 1963. december - 12 lap

MDK

Imre István

Tél a művészetben./Bpest,1940/.

MDK

Imre István

szegi: Honvéd képzőműv. kiáll. Népszava, 1949. jul.7.

Imre István

Népi táncosnő, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Múz. 1954. jul. 2 l.

Imre István
Sztrájkoló aratók, olaj

M.Forradalmi Művészet kiáll. 1957. Műcs.

Imre István

Pityu, vízf.

Tavaszi Tárlat, 1957. Műcsarnok.

Imre István
Felszállás előtt, olaj
Hunyadi János, olaj

II. Magy. képzőmüv. kiáll. Mücs. 1951. nov.
7 l.

IMRE István

Kossuth-díjas

P: A VI. nagyon képzőm. kiáll. megnyitása előtt

Művelt Nép 1955. II. évf. 51. sz. dec. 18. 1 l.

IMRE István

Mosó nő, olajf. (repr.)
(VI. kér. kiáll.)

Irodalmi Újság 1955 okt. 53 n. dec. 31. 12.

IMRE Istvánné szül.

Kossuth-díjas

NN: Ma nyílt meg a Képzőművészeti 10 éve című. a Műcsarnokban.

Népszava 1955 ápr. 2, 83 évf. 78 sz.
2 l.

MDK

Imre István

Almaszüret c. képért 1953. Kossuth-dijat kapott

Szabad Művészet. 1953. 49 l. /1953 képzőmüv.
Kossuth-dijai és Munkácsy dijai./

M. D. K.

IMRE István festő

Hunyadi -

Művért. 1952.
Pogány Ö. Gábor: A II. Magyar Képzőmű-
vészeti kiállítás után. 156. l.

IMRE István festő M.D.K.

Folyamőr (foló) (Munkácsy díj III.)

„Repülő"

1952)

Müvért Pogány Ö. Gábor: az első magyar képzőmüvészeti kiállitás 117., 119., 123, 124.

MDK

Imre István

Gyapotszüret, repr.

IV. M. Képzőmüv. Kiáll. 1953. dec.

MDK

Imre István

Rényi P: A VI. M. Képzm. Kiáll. festményeiről.
MN. 1956. jan. 28.

MDK

Imre István /Szentgyörgyi Kornéllal/

Almaszüret, repr.

III. M. Képzőmüv. Kiáll. 1952. dec.

MDK

Imre István

Orsz. képzőművészeti konferencia. Magyar Nemzet.
1953. febr. 11.

MDK

Imre István

Kovács László: A Harmadik S.Képzm. Kiáll. Sza. 1923
Jan. 9.

MDK

Imre István

Szabadság, kenyér, kép

Fogány Ö.Gábor: Az ifjúsági képzőműv. és iparműv. kiá
SzN. 1950. jun. 17. 4 l.

MDK

Imre István festőművész 10000 frt
Almaszüret c.képéért /Szentgyörgyivel közös kép/

Az 1953. évi Kossuth-díjasok. SzM. 1953. már .16.

MDK

Imre István Kossuth-díjas festőművész.

Glatz Oszkár-kiállítás nyílt Székesfehérvárott.
Magy. Nemz. 1953. aug. 22.

MDK

Imre István

Vasaló nő, festm.
Mosónő, "

Szegedi művészek a pécsi Városi Muz.ban. M.Képzm.
Szabadszervezete XLVII. pécsi kiáll. 1948. dec.

Imre Lebán
festő

M.D.K

Méltatás.

D. Fehér Lsuzsa: Sinor év után
Művészet, 1965. április – 3 lap

Imre István

Szerepel a VIII. magyar képzőmův. kiállítás.

Vigilia, 1960, 5 sz., 313 old.

MDK

Imre István

Vasalónő
Mosónő

Nikelszky G: Szegedi festők tárlata a Városi Muz.ban.
Dunántuli Napló 1948.dec.7.

MDK

Imre István

Csányi: A szegedi festők kiáll. Független Néplap.
Pécs 1948. dec. 5.

MDK

Imre István

Ék Sándor: Festészetünk néhány kérdése a III. M. Képzőmüv. Kiáll. kapcsán. Szabad Művészet 1953. 1953. 5 l. Kép 12, 14, 15 l.

MDK

Imre István

Folyamőr, festm.
Repülő, "
Őr télen, "

Fogány G.G: Az Első M. Képzőműv. Kiáll. Szabad Nép. 1950. szept. 8. 6 l.

Imre István

Gyapotszüret

Dutka M: A IV. M. Képzm. Kiáll. festményei. MN.
1954. jan. 10. 5 l.

MDK

Imre István

Végvári Lajos: I. M. Képzm. Kiáll. Magy. Nemzet
1956. szept. 3. 7 l.

Imre István

festő

Szabad Művészet

1957. 426. l.

4. előadás

...x

...ttrágy által rendezett elő-
...11.) előadására 100 db.
...(= 20 K.) és 40 db. kedvez-
...) jegyet 3000, azaz harom-
...mi emlékek bosz. Bizottsá-
...ek kimosnak átadtam.
...ncius 2-án.

[signature]

MDK

Imre István

Folyópart, of.

Miskolci kiáll. I. 1955. Herman O. Mus.

17. 1.

Imre István 1917--

MDK

Disszázad, akv.

Ernst Mus. M.Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954. szept. 28. 1.

MDK

Imre István

Mücsarnok, akv.

Leányfej, lágy-karc

Pityu alszik, akv.

Miskolci kiáll.I. 1955. Herman O.Muz.
2o. 1.

MDX

Imre István - Szentgyörgyi Kornél

Almaszüret 1952 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 5.1.

Imre István M.D.

Film Derkovits Gyula fametszet sorozata alapján

Jáverszky Lászlóval

Uj magyar rajz-és bábfilmek

Magyar Nemzet 1963. február 28. 4.l.

Imre István M.D.K.

Bábok és babák c. kínai bábjáték

Uj magyar rajz-bábfilmek

Magyar Nemzet 1963. február 28. 4.1.

MDK

Imre István

Mosás a patakban 1954 olaj Honvédség tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 10.1.

Imre István, festő MDh

Öt festőművészünk – köztük Imre István – meghizást kapott, hogy részkarcot készítsen néhai neves orvosprofesszorokról.

–: Ma hallottuk 2.l.

, Dn. 1961. márc. 16.

ESTI HIRLAP

Imre István festő

Réntvet a balatoni nyári
Tárlaton

Négnava, 1964, jun. 28., Fold

mdk.

Imre István

Kiáltott, a Tárlaton

L. F. Egy Országos Hírű Szegedi Tárlatról

Tiszatáj 1962. 9. sz. 8. l.

Imre István

festő

M.D.K

Alvó kisfiú című műve a bajai tárlaton volt.

Mészáros Fülöp: Bajai level

Művészet, 1962. november — 42 lap

malk

Imre István

munkája a kiállításon

Lelőcz Mária. A IX. Magy. Képzőm. Kiállításról
Jelenkor, 1962 4. sz 542. l

Imre István MDK

A Móra Ferenc Muzeum képtárában Imre István, Balázs G. Árpád és a néhány éve elhuny Torma Imre müveiből rendeztek kiállitás.

Délmagyarország. 1958.márc. 16. ei 15.

Dear Jerva

Dear Ferenc-Miasan kepviva-
ban Imre Istvan. Beidse 6. ápród és a nehéný
éve olnuy Torma Imre muveibol rendezzek
kiállitás.

Delmagyarország. 1982. nov. 16. 12.

MDK

Imre István festőm.

Ma délben nyilik Képzőm. 1o éve kiáll. Magy. Nemz.

1955. ápr. 2.

Imre István, festö

Almaszüret c. közös képe Szentgyörgyi Kornéllal annakidején, idén alatta maradtak saját szinvonaluknak.

Rényi Péter: Az V. Magyar Képzömüvészeti kiállitás festményeiről. Sz.N. 1955. jan. 9. 6.l.

MDK

Imre István, festö

Pityu. Akvarell.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 15.1.

MDK

Imre István, festö

az "A" biráló bizottság tagja.

Árviz. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. lo.lap

MDK

Imre István,festö

Árviz. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.lo.1.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Esti Budapest

1956 JUL 27

Imre István

610

Beszélgetés Imre István festőművésszel

LEGFŐBB FELADATUNK: AZ ESZMEI ÉS MŰVÉSZI FEJLŐDÉS

A Központi Vezetőség legutóbbi határozata foglalkozott kulturális életünk sok alapvető kérdésével, ezen belül *a művészeti és kulturális szövetségek szerepével, jelentőségével is. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének* tagjait élénken foglalkoztatja a határozatnak ez a része. *Imre István* Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének tagja ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Szövetségünk mindezideig *nem lehetett hatékony nevelője tagjainak*, s a problémák megoldásában sem nyújtott nekik teljes segítséget. A határozat — amellyel teljes mértékben egyetértek — erre világosan felhívta figyelmünket. Változás ezen a téren azonban csak akkor következhet be, ha több gátló tényezőt, amely a szövetségi munkát hátráltatja, felszámolhatunk. *Első feladatunk, hogy a Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének vezetését sokkal mozgékonyabbá, alkalmazkodóbbá tegyük, ami természetesen demokratizmusának fejlődését is jelenti.* S ideje végezni a második akadállyal is, véget vetni a túl sok szervezésnek, bürokratizmusnak és helytadni az eleven, termékeny *„művekkel való"* vitázásnak.

— *Azt hiszem, ezt könnyen meg lehet oldani, hiszen mindannyian akarjuk.* Szakmai és eszmei előrehaladásunknak jó útját nyitották meg az idei szakosztály-ülések, amelyeken nagy számban vettek részt a képzőművészek és az iparművészek, s amelyre a nyílt hang, a problémák őszinte felvetése volt a jellemző.

— A határozat érvényesülni enged — természetesen megfelelő bírálattal — a szocialista realizmuson kívüli, más haladó irányzatokat. Feltétlenül helyesnek tartom ezt. A vélemény- és felfogáskülönbségeket semmiképpen sem elkenni, hanem határozottá kell tenni. Ha pontosan, tisztán látjuk a helyzetet, az a jobb. Ezért elképzelhető szerintem, hogy egyes irányok önállósodjanak, — esetleg gazdaságilag is — megkapva egy-egy képcsarnokot kiállítási helynek. A sokféle, természetesen egészséges törekvés csak gazdagíthatja amúgy is szépen virágzó képzőművészetünket.

— *A szövetség kommunista tagjaira a nagyarányú eszmei és szakmai fejlődés jelenti a legfőbb és legelső feladatot.* A párt eszmei irányító szerepét, amelyre a határozat figyelmüket felhívja, — képtelenek lesznek másképpen körükben növelni.

— Képzőművészeink fejlődésében különben elengedhetetlennek tartom a külföldi utazások és tanulmányutak gyakoribb szervezését, ami ismét csak összefügg a határozattal: *a hagyományok megismerését segíti elő* — fejezte be nyilatkozatát Imre István.

Nyitott szemmel

Az országgyűlés új ülésszaka előtt

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata értelmében hétfőn összeül a parlament. Az ország várakozással tekint népköztársaságunk legfőbb hatalmi szervének tanácskozása elé.

A párt, a kormány, a XX. kongresszus útmutatásainak szellemében számos lépést tett a demokratizmus kiszélesítésére, s most az országgyűlésen a sor, hogy a Központi Vezetőség július 21—23-i határozataiban foglalt útmutatások valóraváltását megkezdje.

„Alapvető feladatunk államunk demokratikus tartalmának további kibontakoztatása, a választott állami szervek szerepének, hatáskörének további növelése" — mondja a Központi Vezetőség július 18—21-i ülésén hozott határozat. Vajon mit tesz a parlament mostani ülésszaka e fontos elv megvalósításáért? Az országgyűlés napirendjén olyan előrehaladást. A bíróságok tehermentesítésével egyszerre ad módot a nagyobb horderejű bűnügyek alapos körültekintő megtárgyalására, s az egyszerű büntető eljárási ügyekben elejét veszi a bürokratikus, sokszor évekig tartó huzavonának. Közelebb is viszi a döntésre hivatott szervet a tett elkövetéséhez. Ezzel tehát növeli az alsóbb szervek jogkörét. Világos tehát, hogy a törvényjavaslat elfogadásával, nemcsak demokratikusabbá válik igazságszolgáltatásunk, de szilárdul is szocialista törvényességünk.

Sokkal nagyobb hordereje van ennél a parlament új ügyrendjére tett javaslat megtárgyalásának. Az országgyűlés jogügyi bizottsága termékeny vita után elkészítette végleges javaslatát. Az új ügyrend felemeli az országgyűlés bizottságainak számát négyről kilencre, s javaslatot tesz jogkörük kiszélesítésére. *gyűlés jogainak a bel- és külpolitika, a gazdasági és kulturális élet legfontosabb kérdéseiben."* Mit teszünk ennek az érdekében? Ismét csak a napirendi pontokat kell sorolni. Az ülésszakon beszámol a Minisztertanács elnöke, a legfelsőbb államigazgatási szerv működéséről. A legfőbb ügyész — ezúttal első ízben — eleget tesz alkotmányszabta kötelességének, vitára bocsátja jelentését. Az országgyűlés elnöke ismertetést tart a parlamenti küldöttségcserék eredményéről, s az Elnöki Tanács az előző időszak óta hozott törvényerejű rendeleteket terjeszti be jóváhagyás végett.

A párt szava tehát nem volt pusztába kiáltott szó. Határozatát gyorsan követ-

Imre István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 NOV 14

NŐK LAPJA

610

IMRE ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA

Csendes és finom élmények, oly színes örömmel elmondva az aquarell hangszerén, hogy az embernek eszébe se jut: hiszen ilyet már gyakran láttunk. Baj ez? Nem nézünk meg újra szívesen egy napsütéses mezőt? Különösen, ha olyan ragályos, derűs, érzéki életöröm árad belőle, mint Imre István festészetéből. Mintha minden képéből ez a Heltai-sor csendülne ki: »Az élet szép. Tenéked magyarázzam?« Egy virágos ablak, egy lábadozó gyermek tétova kezecskéje a selyempaplanon, egy fiókos szekrény meleg, barna polituros csillogása; mintha a gyereke szemével is tudna nézni ez a művész, olyan elbűvölt csodálkozás van minden képén. Mintha soká élt volna száműzetésben a sematikus témák rácsai mögött, olyan boldogan, elemi erővel törnek fel a színek a palettáján. Legjobban talán mégis egy egész halkra fogott ködös, havas városképe tetszett, kopasz fácska a Hősök terén, a hófelhős ég alatt távol a múzeum sziluettje. Mert még ezen, a nyilván tavaly télen festett fácskán is érezni: hisz abban, hogy virágozni fog!

(Fedor)

Február (1956)

Kislányfej (1956)

y kinei találja szük-
irát.

tán helyes lenne *az*
kellene létesíteni, ahol
oján, a mértéktelen
lerokkant és rendsze-
ott embereket *orvosi*
szaadnák a munkának,

rummal kevesebb

De nem több. A tör-
negfékezett alkoholista
hetőbb lesz. Igazi cé-
négis az: ne jussunk
kelljen vennünk a fé-
saládvédő intézkedése-

nár tett némely intéz-
us visszaszorítására:
t szeszes italok árusí-
n, kultúrotthonokban,
kben. Az álló söntése-
megszüntetik és he-
svendéglőket nyitnak.
alok árának emelése
: 1957 első felében
b fél deci rum fogyott,
sonló időszakában.
üdvös, de azt szeret-

a ker
ügyi
tusna
ségér
ban a

anyák, akiknek életét, boldogságát veszélyezteti az alkohol. *Legyenek a nőtanácsok a szakszervezetekkel, a népfronttal, a KISZszel együtt az alkoholizmus elleni népmozgalom elindítói.* Szervezzék országszerte az *ismeretterjesztést, a felvilágosítást,* a túlzott szeszfogyasztás átkos következményeiről. Teremtsenek fórumot az alkoholisták ártatlan áldozatainak védelmére. Olyan *közhangulatot* kell kialakítani, amely elnéző, jóindulatú mosoly helyett undorral és megvetéssel fordul el az utcán tántorgó, emberi mivoltából kivetkőzött részegeskedőtől.

Nem akarok bővebben szólni a leghatásosabb arkanumról, hisz erről már eleget beszéltek, írtak: *az igazabb, a mélyebb kultúráról,* a szép és igaz dolgokban megtalált örömről. Mert csak ez óv meg a hamis, torz, ál- és pótörömöktől.

Szeretnénk, ha az országgyűlés következő ülésszakán nőképviselőink hangot adnának elgondolásainknak, amelyeket magáénak vall a Magyar Nők Országos Tanácsa is — és azt hisszük, valamennyi asszony az országban!

K. M.

MDK

Imre István, festő

Diszszemle. Vizf.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. 12.l.

MDK

Imre István, festö

Imre István-Szentgyörgyi Kornél;

Almaszüret. Olaj.

Aratók. "

/Mücsarnok?/.- III. Képzömüv. kiáll. 1952. dec.-1953. már

Kat. 7.1.

Imre István

MDK

Szerepelt a kiállításon.

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.

JELENKOR 1962. 4. 541-543. l.

Imre István

MDK

szerepelt a tárlaton.

Gyermekábrázolása.

Szelesi Zoltán: A III. Szegedi Nyári Tárlat.
Tiszatáj. 1962. XVI. aug.

Imre István

MDK

szerepelt a tárlaton.

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A III. Szegedi Nyári Tárlat.

DÉLMAGYARORSZÁG. 1962. jul. 28.

MDK

Imre István - Szentgyörgyi Kornél

Almaszüret, 1952. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

MDK

Imre István

Folyamőr 1951 olaj Honv.Min.tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok
Kiállitott művek jegyzéke. 12.1.

Imre István

MIK

Szerepelt a III. szegedi nyári tárlaton.
/Móra Ferenc Múzeum /.

L.F.: Egy országos hírű szegedi tárlatról.
TISZATÁJ. 1962. szept.

Imre István

május 9-én kiállítása
nyílik a Képcsarnok nyíregyházi
bemutatótermében

május 8
4. old.

Imre István, festő

Veszprémben szerepel a Balatoni tájak c. kiállításon.

— : Hír

8,

Népszabadság, Bp 1973. jun. 15.

Imre István, festő

Kiállító.

Rózsa Gyula: Csendéletekről, két részletben

13.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 30.

Imre István, festő

szerzői estje lesz.

— : Két új TIT-előadássorozat 8

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 23.

Imre István, pestő

A Csók Galériában nyílik meg
tárlata febr. 28-án.

— : Hallottak

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. febr. 27.

Imre István, kossuth-díjas festőművész

Csáki-Maronyák József festőművésszel
kösösen rendez kiállítást a Kepesár-
nok Szekszárdon, illetve Nyíregyházán.

Nógrád, 1974. máj. 10.

Imre István

A Tr. Magyar Képzőművészeti Kiállításra Imre István és Szentgyörgyi Korniel megfesti az „Almaszüret" amir honvéd-paraszt jelenetet.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után, Művészet, 1977. december - 26. lap.

Imre István, festő

L.: félegyházi kánló

Adler Miklós: A mester-zéget ... stb... 46-47

Alföld, Debrecen, 1977, május XXVIII/5.

Imre István

Csiky Tibor szobrász és Nádler István festőművész a debreceni Egyetem Galériában március 2.-től,
Szöllősy H. Eta festőművész a Ferencvárosi Fincetárlaton március 2.-től,
Böhm Lipót festőművész a zalaegerszegi Kisfaludi-Stróbl teremben március 2.-től,
Csernó Judit festőművész az egri Rudnay Teremben március 2.-től,
Imre István festőművész a szolnoki Aba-Novák Teremben március 2.-től,
Fritz János szobrász a Studió Galériában március 8.-tól mutatja be alkotásait.
Nagy Károly fafaragó gyüjteményes kiállitása megtekinthető március 3.-tól.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 4.
XXII. évf. 9. sz. 8. lap.

Imre Győző

"Nyirségi parasztudvar" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Kocsis Imre: "Tótágas" c. rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 31.
XX. évf. 31. sz. 8. lap.

Imre István

" Vadcitrom "
(repro)

Szűts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal az ... .
Művészet, 1975. szeptember — 8 oldal

Imre István.

Egerben a III. orsz. akvarellbiennálén szerepel alkotása.

Farkas Aladár: a III. országos akvarellbiennáléról.
Népújság, 1972. aug. 27.

Imre István 1.

A természet ragyogóan derűs és drámai látványait rögzíti, örökíti meg képein Imre István, az akvarell kiváló művelője. Tündöklő balatoni tájak, s a jugoszláv tengerpart felséges világa tükröződik művein, valósághűen, mégis egyéni szabadossággal. A fények és színek hol lágyan összeolvadnak, hol meglepő ellentétekkel lobognak fel, elárulva a művész szeszélyesen változó lelki világát, szenvedélyes temperamentumát.

(barát) Imre István festőművész kiállítása

Ország-Világ 1968/6 21 old.

Imre Istvan 2

Esti csendéletei végtelen nyugalmat, a szelid belenyugvás hangulatát, - szóba - belsői meghitt családiasságot, a béke tiszta derüjét áratják. Rendkívül érdekesek, ugyszerűek azok a képei, melyeken az erdő kuszán összehajló fáit, egymásba szövődő növényzetét, bujá tényészetét ábrázolja. Ugy gondoljuk, hogy mind között e képek bizonyítják leginkább a kitünő művész uj formát, és mélyebb tartalmat keresö képzeletét.

(barát) Imre Istvan festőművész kiállítása

Orszag-Vilag 1968/6 21 old.

Imre István

A Képcsarnok pályázatára beküldött festmények kiállítása megnyílt a Csontváry-teremben, ahol Balaton-témájú műve szerepelt.

Losonci Miklós: Pályázat és bemutatkozás.
Pest m. Hírlap, 1942. aug. 6.

Lovas István
festő

Részt vett az Eger város tanácsa rendezésében az Országos Akvarell Biennálén.

—: Kulturális Tükör
Tükör, 1974. szept. 10–12. lap

Imre István

„Rice Lake" akvarell
(repro)

Chik'an Béla: Ki miért akvarellez?
Művészet, 1979. augusztus – 19. lap.

Imre István

Az utóbbi husz évben a müvész csak akvarellt festett. Az 50-es években elcsábult ugyan olajfestményekhez, de a müvész rájött arra, hogy ez nem az ő világa. Azóta csak akvarellt fest.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

Imre István

Mákfejek

Imre István: Mákfejek

Népszava, 1978. junius
6. oldal

Imre István

A müvész szerint az akvarell egyszeri nagyon erős koncentrálást kiván, rendkivül gyors munkát és a müvész alkatának ez ogen megfelel. Az akvarellnél nincs javitás, törlés,folytatás. Amikor az ember nekikezd,a fejében készen kell lennie az egész képnek.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Imre István festőművész

„Rice Lake" akvarell, 53×43 cm, 1946.
(repr.)

Művészet, Budapest, 1949. aug. 19. old.

Nagyon sok fiatal festő nyul az akvarellhez. Ebbenjelentős szerepe van a kétévenkénti bemutatkozási lehetőségnek.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Méltatás

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Imre István

1979.tavaszán az egri akvarell biennalén díjazott
művészt kérdezett meg a szerző a kiállitásról, il-
letve a műfajról.

ÖSSZEÁLLITOTTA: Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979.augusztus - 19.lap.

Imre István, festő

□ IMRE ISTVÁN festőművész akvarellkiállítása augusztus 13-án, vasárnap nyílik a balatonboglári kék-vörös kápolnában, Szentes Lajos művészettörténész megnyitó szavaival.

2.

– □ Imre István

Esti Hírlap, Bp. 1978 aug. 10.

Imre István „Jest"

Nyíregyháván nyílik meg tárlata. (V.9.)

— :□ A Képcsarnok ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 8.

Imre István, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész

A Magyar Néphadsereg évtizedek óta képzőművészeti pályázatokat ír ki, hogy művészeink bemutassák a honvédség mindennapi életét. Az idők során maradandó értékű alkotások születtek Konecsni György, Szentgyörgyi Kornél, Imre István és mások révén.

Losonci Miklós: Katondélet a képzőművészetben.
Népújság (Tolna), 1984. jún. 16.

1021

Imre István: Mákfejek

többek köz
Szabó Sán
sabai Bar
ó Vállalat r
jelenleg ko
örülmények
ő üzem fe
pcsolatos g
számot és
et. *Gulyás*
si cukorgy
a a szállítás
ének szüksé
te, a csomagolóanyag-
inőségének javításá-
ólt, és üdvözölte a
répa minőség szerin-
ételéről szóló javas-
Medve János, a Sza-
Szatmár megyei
Z-bizottság titkára,
ve nagy élelmiszer-
izemeinek rekonst-
terveiről és gond-
számolt be, s köz-
segítséget kért a

vi- időszak alatt, a mar
al- túraszerű kisüzem
ben ma nagyü
nyultak

szereperol, szolt a hatekonyság növelésének lehetőségéről, a termelés és a feldolgozás, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar fokozottabb összhangjának elengedhetetlen szükségességéről.

Kovács Sándor mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes hangsúlyozta: *földrajzi adottságaink, mezőgazdasági*

a job
ésben,
légkö
M
ín

Ezután az
vaslatára az
ponti vezető
más László
szönve ed
munkáját —
főtitkári ti
Balogh Káro
szervezet ec
főtitkárrá vá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

Imre István

1978 MAR 3

... Juli 78, 19.30.

1021

Ausstellungen:

Ungarisches Nationalmuseum: Geschichte der Völker Ungarns von der Urzeit bis zur Landnahme. Ungarns Geschichte von der Landnahme bis 1849.

Museum der Bildenden Künste: Stadtbilder von Rom (Grafikausstellung).

Ungarische Nationalgalerie: Gedenkausstellung für den Maler István Farkas.

Ethnographisches Museum: Ungarische Hirtenkunst, ungarische Volkstrachten: Der Szűr (Hirtenmantel); Sammlung der Werke des Töpfers Sándor Kántor.

Schloßmuseum, Nagytétény: Teppiche aus Aserbaidshan, östliche Waffen, Kannen, Schüsseln, Keramiken und Holzschnitzereien.

Kunstgewerbemuseum: Ausstellung des Textildesigners Béla Molnár.

Studio-Galerie (V. Bajcsy-Zsilinszky út 52): Ausstellung des jungen Bildhauers János Fritz.

Szolnok, Aba-Novák-Saal: Ausstellung mit großformatigen Aquarellen des Kossuth- und Munkácsy-Preisträgers Imre István. Der 1918 geborene Künstler war lange Zeit Leiter eines Künstlerstudios. Seine Bilder zeichnen sich durch Vielfalt der Farbeffekte wie durch leichte, sichere Strichführung aus.

Derkovits-Saal (VI. Lenin krt. 63): Gemälde von Móricz Gábor.

Kunsthalle: Gemälde von Margit Anna.

Nationalgalerie: Zeichnungen und Aquarelle von Jenő Elekfy.

INTERFOTO MT AP

als vom Hamburger Heinrich Bauer Verlag standen auch am diesen Transparenten. (Bericht siehe S. 5.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUN 4

KELET-MAGYARORSZÁG

Imre György

1021

OVINJ KIKÖTŐ. Imre György rajza

KM VASÁRNAPI MELLÉKLE

ÉLŐ NÉPHA

Múzeumot kap

Vankóné Dudás Juló ma már világhírű népművész; de ritka természeti tünemény is, amelynek megértéséhez nem árt felidézni, mennyire kiveső emberi tulajdonsággá vált korunkban a sokoldalúság, a tartalmas egyszerűség, az elmélyültség. A napjainkban percenként feltűnő új felfedezések, találmányok, események, technikai-tudományos vívmányok közegében arra kényszerül az ember, hogy szüntelenül hajszolja magát — vagy szűkítse érdeklődési körét, hogy ne érezze lemaradottságát.

A fővároshoz közel esik Galgamácsa. Időben mérhető földrajzi közelsége azonban nem bolygatta meg az ott élők világának bioszféráját. Látnivalóan nem élnek világtól elmaradott módon: életük modernizálódott, építkeznek, tollasodnak. De a Galga völgye hűséges tegnapjaihoz is — ami, sajnos, nem mondható el minden

jellemzi, s ha v
dálni mindabban
Juló ad a világ
pen ez a csodá
Sosem tűzött ki
lön célokat, nem

ISTVÁN IMRE
(b. 1918) painter, and for many years secretary of the Hungarian Artists' Association

Imre
Istvan

Hungarian Review
1962 VII.

deepen the split and the differences bet
the various social strata and occupati
groups. If, for instance, a family includ
worker, a privately employed white-c
worker and a civil servant, they w
belong to three different doctors and rec
three different kinds of benefit.

"We may distinguish two phases in
organization of social insurance after
liberation. First all these institutions
united in a single mammoth state orga
tion, then in 1950 the trade unions
given the job of running the whole thi

**"This sounds a little as th
only the label had been chang**

"Only at a first hearing. In actual fac
was an important step towards le
society itself assume one of the functio
the state. This trend has grown stro
every year, and we have now reached

NEWS

livin
shov

Hungarian artists will participate in this year's biennale art show in Venice, Italy. Hungary will display works of 20th century Hungarian masters and offer a picture of Hungarian artistic trends. Nearly one hundred works of some nine

A
Rep
Csep
spen
the
thod

Imre István, festő.

A boglári kápolnatárlatok idején – szept. 30.-ig – a parkban Nemes Attila szobrai láthatók, a nyár végén Imre István festőművész kiállítása nyílik meg,

Horányi Barna: Boglári kápolnatárlatok.
Somogyi Néplap, 1978. máj. 9.

1021

1979.VI.lo.Petőfi, 18.oo/KJné/

Hivatás és kötelesség

- Dr.Felkai Dénessel beszélget Barát Apollónia.

- Hivatás és kötelesség, egybeesik e mindig ez a kettő, vagy előfordulhat, hogy a hőn áhajtott választott hivatást nem gyakorolhatja az ember, mert a kötelesség másfelé szólitja ? Ez különösen korszakváltó időben fordul elő gyakrabban. Okoz- e ez konfliktust egy ember életében, vagy azok a feladatok, amelyek a kötelesség, mondhatjuk talán azt is a történelmi kötelezettség ró az emberre betölthetik- e azt az ürt, amelyet a választott hivatás mellőzése okozott ? Ezekkel a gondolatokkal nyitottam be Dr.Felkai Dénehez és mindjárt el is kezdhetnénk a beszélgetést.

Ön orvos. Hol végezte az egyetemet ?

- Az egyetemet Bolognába, Olaszországba végezten

- Igy lett katona. A hadseregben milyen nagyobb feladatot kapott ?

- Világos volt, hogy a romokban heverő országot fel kell épiteni. Ehhez megfelelő képzett, megfelelő ellenőrzés alatt álló nagy tömegekre volt s zükség. Igy jött a gondolat, hogy 1945. október 15-vel elrendelte a Miniszterta nács az 1.sz.müszaki hadosztály felállitását, amelynek az volt a lényeges feladat, tehát résztvenni az országban a vasuthálózat, felrobbantott hidak, a tönkretett hiradó szolgálat helyreállitásában.

- A müszaki h adosztályban milyen tisztséget töltött be ?

- Én lettem a müszaki hadosztály politikai és elhárító osztályának a vezetője. Abban az időben még az volt a helyzet, hogy egy szerv látta el ezt a két döntő feladatot.

Nagyon döntő és jelentős munkát végzett ez a hadosztály nagyon nehéz körülmények között, amikor se az élelem nem volt megfelelő, amikor a ruházat nem volt megfelelő. Amikor abban a hátrányban részesültek az önként jelentkezettek, hogy akik otthon voltak azok a földosztásnál könyebben földet kaptak, akik a hadseregbe jelentkeztek sok helyen azzal próbált a reakció érvelni, hogy ezek majd úgy is kapnak a hadseregtől, tehát ezek kiestek sok ilyen lehetőségből
Mégis ez a hadosztály jelentős szerepet vállalt az ország ujjáépitésében.

Vasutat épitettünk, hidakat épitettünk, hisz jóformán a Manci hidtól kezde a Kossuth hidon keresztül sorba mindegyiknek az épitésébe résztvett a hadosztály.

- Attól félek, hogy ma nem tudják mi az a Manci hid ?

- Igen, kéremszépen a Duna felett ezen keresztül hozták a gázvezetéket át Budáról Pestre.

- De gyalog is át lehetett rajta manni ugye ?

- Igen, gyalog is átk lehetett menni

- Területileg hol volt?

- Területileg Margitsziget közelébe volt elhelyezve.

- A hadseretben több helyen is dolgozott, többek között a határőrségnél is. Amikor 1948. őszén megindult a Petőfi Akadémia Ön lett a parancsnoka. Kire emlékszik, kik tanitotak még az akadémián ?

- Ilyen nevesebb emberekből, aki már akkor neves volt, mert azóta tudnillik többen mint vezérőrnagyok jelenleg is szolgálnak a hadseregben, de ilyen nevesebb emberekből kettőt érdemes talán megjegyezni, az egyik Devecseri Gábor a másik Imre István.

Devecseri Gábor akkor mint őrnagy, magyar irodalmat adott le, meg kell mondjam ragyogó előadó is volt Devecseri Gábor, a másik akit emlitettem Imre István mint Kossuth díjas festőművész ma is sok alkotása ismeretes.

Imre István

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

345. old.

Imre Istrán

Madonnaképe Rovinyban I.
52 x 72

Vadszőlő I. 72 x 53

Imre Istrán festőművén
kiáll. Csók Istrán galéria
1974.

Imre Istrán

Ág a Sorok felett 51 x 72

Pitypang 52 x 72

Imre Istrán festőművén
kiáll. Csok Istrán galéria
1974.

Imre Istvan

Macsonya korók 96×67

Kökény 62×98

Imre Istvan festőművész kiáll

Csók Istvan galéria 1974

Imre Istrán

fehér magnóliák 53 x 72

Platán 103 x 73

Imre Istrán festőművész kiáll

Csók Istrán galéria 1974

Imre Sstrán

Bimbózó magnóliák 71 x 102

Jezsámen 72 x 103

Imre Sstrán festőművén kiéll

Csák Galéria 1974

Imre István

Zsennyei magnóliák 71×102

Deres part 66×97

Imre István festőművén kívül

Csók Galéria 1974

Imre Istvánt

Tavaszi szövevény 69×103

Farkaserdői Banyafa I.

95×67

Imre Istvánt festőművén kiáll

Csók Istvánt galéria

1974

Imre István

Rábaparti fák 66 x 96

Zsennyei fenyők 67 x 96

Imre István festőművén kiáll

Csók István galéria

1974

Imre István

Elekfy Jenő tiszteletére
98+71

Őszi csendélet 103+73

Imre István festőművész
kiáll. Csóh István galéria

1974

Imre Istvan

Fagyöngyös csendélet 72×103

Rozsaszinü avar 66×95

Imre Istvan festőművész

kiáll. Csók Istvan galéria

1974

Imre Sstrán

Szűrke avar 67 x 95

Halott fák 95 x 68

Imre Sstrán festőművén
kiáll. Csók Sstrán galéria

1974

Imre Sstrán

Vén hársfa I. 72 x 104

Rábapart 52 x 73

Imre Sstrán festőművén
kiall. Csók Sstrán galéria

1974

Imre István, festő

IMRE ISTVÁN Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt tegnap a szolnoki Aba-Novák teremben.

– Hú

8.

Népszabadság, Bp. 1978. márc. 3

Imre István, festő

□ IMRE ISTVÁN festőművész munkáiból nyílik kiállítás március 2-án, csütörtökön délután 5 órakor Szolnokon, az Aba Novák teremben. Megnyitja: Dr. Selmeczi László, a Szolnok megyei Múzeumok igazgatója.

2.

□ Imre István ...

Esti Hírlap Bp. 1978 febr. 28

Imre István - Gentgyörgyi Kornél

„Almaszüret" 1952 Olaj

315 x 250 cm MNG tul.

45. Zsp.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Imre István

IMRE ISTVÁN Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a szolnoki Aba-Novák teremben.

Magyar Hirlap 1978-53-8

Imre Istvánt

A III. kiállításra festett „Alma-szüretért" Imre Istvánt és Szent-györgyi Kornél a megosztott kossuth díjjat kapta.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26 lap.

Imre István festőművész
Kossuth- és Munkácsy díjas

Kiállítása a debreceni
Medgyessy Teremben 1976 XI.11-25.

Látogatók a könyvben 4286/77

Imre István
festő

M.D.K.

Szentgyörgyivel közös kompozíciójuk ért
Az almaszüret" – ért Kossuth díjat nyert,
" ~~[illegible]~~

Maksay László: Szentgyörgyi Kornél
Művészet, 1962. január — 36 l.

Imre István

A Fóti Gyermekváros óvodájának belső terét 1959.-ben készült műve díszíti: „A part alatt" kezdetű gyerekdal nyomán teremti a varázslatot seccája. (emlétve).

Losonci Miklós: Képzőművészet a Fóti Gyermekvárosban.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 21.

Imre Sstrán

Vvágzó ág 72 x 53

Kozoni 72 x 53

Imre Sstrán festőművén
kiáll. Csók Sstrán galéria
1974

Imre Sztrán

Torzó 73 x 52

Vadrózsák II. 72 x 53

Imre Sztrán festőművész

kiáll. Csók Sztrán galéria

1974

Imre Istvan

farkaserdő Banyafa II. 73×54

Az Ambrózy-fa 54×73

Imre Istvan festőnünk
kiáll. Csók Istvan galéria
1974

Imre Sstrán

Madonnakép Rovinjban II.

53 × 72

Citka ajtói 54 × 73

Imre Sstrán festőművész králl.

Csók Sstrán galéria

1974

Imre Sstraň

Rovinji ajtó és ablak I.
53 x 72

Rovinji ajtó és ablak
53 x 72

Imre Sstraň festőművész kiáll.

Csák Sstraň galéria

1974

Imre Istvan

Alatt nyárfa 73 x 54

Fekete-nyár 73 x 54

Imre Istvan festőművész
kiáll. Csók István galéria
1974

Imre Istvan

Szigligeti nyirfák 54 + 73

Vén harsfa II. 54 + 73

Imre Istvan festőművész kiáll.

Csok Istvan galéria

1974

Imre Istvan

Szomorú-nyír 73×53

Csarab 51×72

Imre Istvan festőművén kiáll.

Csók Istvan galéria

1974

Imre Istvan

Veronika I. 54×73

Veronika II. 54×73

Imre Istvan festőművén
kiáll. Csok Istvan galérie
1974

Imre Sztrán,

Vörös bokrok 54×73

Örökzöld bangita 54×73

Imre Sztrán festőművészkiáll. Csók Sztrán galéria

1974

Imre Sstrán

Nyári orgona I. 54+73

Barna avar 54+73

Imre Sstrán festőművek
kiáll. Csók Sstrán galéria
1974

Imre Istvan

Kaukalin 54 + 73

Lepkék 54 + 73

Imre Istvan festőnőnek
kiáll. Csók Istvan galéria
1974

Imre Tstvan

Acsalapu virága 54+73

Kék mák 54+73

Imre Tstvan festőművén Kiáll.

Csók Tstvan galéria

1974

Imre Istrán

Kirmok a földön 54×73

Decemberi naplemente 54×73

Imre Istrán festőművén kiáll.

Csik Istrán galéria

1974

Imre István

Szedetten szőlő 54+72

fagyal 74+54

Imre István festőmüvész kiáll

Csík István galéria

1974

Imre István

Téli haraszt 73 x 54

Nyári orgona II. 54 x 74

Imre István festőművéz kiáll

Csók István galéria

1974

Imre István fedtőművész

A szombathelyi Derkovits Teremben rendezett kiállitásának megnyitója március 17.-én lesz, -közli a Kiállitások c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 11.
XVI. évf. 11. sz. 2. lap.

Imre Istrán

Vadcitrom 74+54

Erdőben 54+74

Imre Istrán festőművész kiáll.

Csók Istrán galéria

1974

Imre Istvan

fekete fák 53×72

Esti csendélet 54×73

Imre Istvan festőművész kiáll.

Cseh Istvan galériája

1974

Imre István

A képcsarnok nyíregyházi Benczúr Gyula termében 1974 május 9-én kiállítása nyílik.

Népnapa, 1974. máj. 8. 102elf. 105sz. 4p.

Imre István

Őri csendélet (fáb)

Népszava, 1974. márc. 22. 102 előf. 63 sz. 4p.

Imre István

1974. márc - ban kiállítása nyílt a Csók Galériában.

Népszava, 1974. márc. 22. 102 elj. 68 sz. 4p.

Imre István

Kossuth-díjas festőművész kiállitása V.9-én nyilt meg a Képcsarnok Vállalat nyiregyházi Benczur Gyula termében.

Magyar Hirlap 1974/127 8.

Imre István festőművész

A nyiregyházi Benczur Gyula-Teremben nyitják meg a művész kiállitását május 9.-én,-közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 4.
XVIII. évf. 18. sz. 2. lap.

Imre István

"Segitség az aratásnál" c. saját képe és Szentgyörgyi Kornél müvésztársával közösen készitett "Almaszüret" c. képe szerepel a III. Magyar Képzőmüvészeti kiállitáson, melyről Pogány Ö. Gábor számol be.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. jan. 1.
IV. évf. 1. sz. 6. lap.

Imre István

"A repülők felszállás előtti eligazitásáról készitett képet", mely a Mücsarnokban rendezett tárlaton szerepel.
Pogány Ö. Gábor: "A Második Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás" cimmel ir a bemutatott müvekről.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. nov. 6.
II. évf. 23. sz. 4. lap.

Imre István

"Gyapotszüret" c. müvét bemutatják a Mücsarnokban rendezett, IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson, melyről Cseh Miklós számol be, ismertetve a tárlaton szereplő müveket.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. jan. 16.
V. évf. 2. sz. 1-2. lap.

Imre István

Aczél Tamás: "Hiradók a tanyán" c. elbeszélését illusztrálta.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. ápr. 23.
IV. évf. 9. sz. 5. lap.

Imre István

Nyári orgona (repro)
Barna avar

IV. Országos Akvarell Bajennálé
Eger, 1974.

Imre István

Az Ambrózy fa
Vadszőlő - indát

IV. Országos Akvarell Bienniálé
Eger, 1974.

Imre István

Madonnatép Rovinjban
Vadszőlő I.

Imre István Miallítása
Cs. Galéria, Bp. 1974. marc.

Imre István

Ág a Sorok Jelett

Pityppang

Imre István Miallítása
Csók Galéria, Bp. 1974. marc.

Imre István

Fehér magnóliát
Platán

Imre István Micillítása
Csór Gyöngyi, Bp. 1974. márc.

Imre István

Mácsonyai Róbert
Kőhény

Imre István Ricillítása
Csór Galéria, Bp. 1974. márc.

Imre István

Kölény
Bimbózó magnóliát

Imre István kiállítása
Csók Galéria, Bp 1974. marc.

Imre István

Jerzsámen
Zsennyei magnóliát

Imre István Kiállítása
Csók Galéria, Bp. 1974. marc.

Imre István

Deres part
Tavaszi szövevény

Imre István Kiállítása
Csók Galéria, Bp. 1974. marc.

Imre István

Farkasendői Bamyafa I.
Rábaparti fák

Imre István kiállítása
Cák Galéria, Bp. 1974. márc.

Imre István

Zsemnyei Jenyők
Elekfy Jenő tiszteletére

Imre István kiállítása
Cók Galéria, Bp. 1974. márc.

Kurve István

Őszi csendélet
Fagyöngyös csendélet

Kurve István kiállítása
Cél Galéria, Bp. 1974. marc.

Imre István

Rózsaszínű avar
Sinke avar

Imre István kiállítása
Cél Galéria, Bp. 1974. márc.

Kuve István

Halott fát
Vén hárfa I.

Kuve István Diállitása
Cód Galéria, Bp. 1974. márc.

Kuve István

Rákapart
Torró

Kuve István Diállitása
Cód Galéria, Bp. 1974. márc.

Nyere István

Vadbiológ II.
Virágzó ág

Nyere István kiállítása
Csók Galéria, Bp. 1974. márc.

Imre István

Kossovú
Rovinji ajtó és ablak I.

Imre István diálkítása
Csók Galéria, Bp. 1974. márc.

Imre István.

Rovinyi sigtó és ablak II.
Madonnatép Rovinyban II.

Imre István kiállítása
Csók Galéria, Bp. 1974. márc.

Imre István

Citka ajtói
Farkaserdei Bányafa II.

Imre István kiállítása
Csók Galéria, 1974. május.

Imre István

Az Ambrózy-fe
Halott nyár fe

Imre István kiállítása
Csók Galéria, 1974. május.

Imre István

Fekete-nyár
Szigligeti nyírfák

Imre István kiállítása
Csók Galéria, 1974. márc.

Imre István

Vén hárfa II.
Szomorú-nyír

Imre István festőművész Ziállítása
Csík Galéria, 1974. márc.

Imre István

Csarab
Veronika I.

Imre István festőművész kiállítása
Csók Galéria, 1974. márc.

kure István

Veronika II.
Vörös bohóc

kure István fotóművész kiállítása
Csók Galéria, 1971. márc.

Imre István

Örökröld bangita
Kanzalin

Imre István Miállítása
Csók Galéria, 1974. márc.

Imre István

Lepkék
Nyári orgona I.

Imre István kiállítása
Cók Galéria, 1974. május.

Inne István

Decembri noplemente
Acsalapu virága

Inne István Kiállítása
Csók Galéria, 1914. márc.

Imre István

Barna avar
Szirmok a földön

Imre István festőművész kiállítása
Csók Gal. 1974. márc.

Imre István

Kél már
Téli harangok

Imre István festőművész kiállítása
Csók Gal. 1974. május.

Imre István

Nyári orgona II.
Szedetlen szőlő

Imre István festőművész kiállítása
Csók Gal. 1974. márc.

Imre István

Esti csendélet

Imre István festőművész kiállítása
Csók Gal. Bp. 1974. márc.

Imre István

Erdőben
Ferete Pál

Imre István festőművész kiállítása
Csók Gal. Bp. 1974. márc.

Imre István

Fagyal
Vadcitrom

Imre István festőművész kiállítása
Csőr Gal. Bp. 1974. márc.

Imre István

a Kossuth- és Munkácsy-díjas művész akvarelljei szerepelnek a salgótarjáni Képcsarnokban rendezett „Tavasz a művészetben" c. kiállításon.

Nógrád, 1942. jún. 23.

Gyuri Gábán Kossuth-díjas festőművész

Tóth Árpád festőművész velencei klubkönyvtárban rendezett kiállításán mondott köszöntőt az ünnepélyes megnyitón.

Fejérmegyei Hírlap, 1942. júl. 5.

Imre Istvánt
festő

A Csók István Galeriában rendezték Imre István Kossuth díjas festő művész kiállítását. Ez a művész 7 önálló kiállítása.

-----: Kiállitási naptár:

Művészet, 1974.február - 48.oldal

Imre István
festő

Kiállításán 60 nagyméretű vízfestményt mutatott be a művész. Anyaga az alábbi 2 és 1/2 éo termiseből adódott.

----- : Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Imre István festőművész

a Képcsarnok Vállalat veszprémi termében megnyitották a Balatoni tájak című kiállítást, melyen a művész művei is szerepelnek.

Népszava, 1973. jún. 15.

Imre István

Akvarelljeit méltatja Vadas József: "Megtalált illuziók" c. kritikjában. A müvész munkái a Csók István Galériában kerültek bemutatásra. "Mesterien zabolázza meg a gyorsan folyó és szeszélyes vizfestéket, amellyel táblakép méretü müveit készíti". A továbbiakban a virágok ábrázolását elemzi, de kifogásolja, hogy szépen megfestett képeinek "nincs közük az élet rejtett dolgait fürkésző müvészethez.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 16.
XVIII. évf. 11. sz. 13. lap.

Gyure István

de 1952-ben létrehozott Honvéd Képzőművészeti Stúdió tagja volt a művész.

Kárpáti György: Hivatása katonafestő.
Laborgó, 1994. febr. 6.

1021

Imre István: Nyári orgona

Imre István

Művészet, Budapest, 1944. 9. 29. old.

Képtárban. Részt vett a Műcsarnokban meg-

Molnár Gabriella: Léghajó, 1975, 50×35 cm

rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon, és szerepeltek művei a külföldön díjat nyert alkotások bemutatóján, a Belvárosban nemrég nyílt új kiállítóhelyiségben.

Molnár Gabriella pályájának íve a magyar művészet változásának kevésbé látványos időszakával esik egybe. A 60-as évek derekára, a mai középgeneráció küzdelmének eredményei beértek. A művészeti élet egész területén nyugodtabb, elmélyültebb munka folyik. A változást gyorsító erők polarizálódtak. Az új vonások nem az egységes fellépésből, hanem mélyebbről, korunk valóságából táplálkozó élményanyagból erednek. A 60-as évek küszöbén kezdődött új szakasznak megvannak a maga jellegzetességei, ilyen többek között az áttételesebb fogalmazás igényének szélesebb elterjedése és a groteszk hangvétel megerősödése.

Az elmúlt 10 év nem nyújtott nyílt kérdésfeltevéssel segítséget Molnár Gabriella pályájának könnyebb indításához. Közlési vágyának kiele-

Molnár Gabriella: Sic itur ad astra, 1972, 50×35 cm

Imre István

– *Szeret városban élni?*

– Igyekszem minél gyakrabban vidékre menni, de ha ott élnék, sem tudnék sokkal többet festeni: közben pihenni kell meg gondolkodni. Itthon pedig rézkarcokat csinálok. Ez számomra a „kiegészítő sportág", jó kedvvel csinálom. Ebből meg tudok élni, ebből tudok akvarellezni. Így nem kell a „heti piacra" dolgoznom, össze tudom gyűjteni a képeimet, ki tudom válogatni a legjobbakat, amiket aztán kiállítok, és alkalmasint eladok.

Szűts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal . . .
Művészet, 1975. szeptember – 10 oldal.

– *Képeit mindig a szabadban festi?*

– Igen. Vázlatot előre soha nem készítek, kimegyek például az erdőbe, leülök a fák közé, és nézem; elképzelem, hogyan csináljam majd a képet. Így amikor nedves papírral festeni indulok, akkor már csak végre kell hajtanom a tervet. Akkorra már tudom, mennyi festéket, milyen színeket, milyen ecsetet, mekkora papírt vigyek magammal. Persze munka közben a terv sokat módosul, sok a rögtönzés, a véletlen. De a kép végül is megközelítően olyan lesz, amilyennek előre elképzeltem. Tán ezért is választottam az akvarellezést. Az olajfestésnél az elkezdett képen sokkal nagyobb a változtatás lehetősége. Nem az a típus vagyok, aki egy indulatot, érzést, ugyanolyan hőfokon, ugyanakkora intenzitással újból és újból reprodukálni tud. Nem tudnék hetekig, hónapokig egy dologra koncentrálni. Az akvarellezés nagyon erős, de viszonylag rövid ideig tartó koncentrációt kíván, és én azt hiszem, erre alkalmasabb vagyok. Ez alkati kérdés.

Számomra a festés mindig közvetlen kapcsolat, s az élmények frissesége nélkül, anélkül, hogy a téma számomra új, izgalmas lenne, nem veszek ecsetet a kezembe. Ez persze nem azt jelenti, hogy portrészerűen csak azt festem, ami az orrom előtt van... Egyszerűen csak a természetben tud elindulni az agyam, a fantáziám, csak ott tudok dolgozni. Az erdő, a természet a műtermem. Ha az ember elkezdett festeni – ezt minden festő tudja –, akkor már úgyis a kép „diktál". Tehát bármilyen szoros a kapcsolatom a természettel, festés közben egy bizonyos ponton túl már csak a kép van és én vagyok, minden más lényegtelen.

Imre Tóth

Lehet – sőt, tudom –, hogy festészetemnél vannak sokkal modernebb irányzatok, de ezeket nem tudom szervesen magamba olvasztani.

– *Érte már olyan vád, hogy nem elég modern?*

– Nem. Ilyen határozottan nem. Olyasmit írtak rólam, hogy „a könnyebbik végét fogom az ecsetnek", azaz hogy a modern festészet könnyebbik útját járom, nem azt, amely poklokra száll alá, és onnan hozza fel az emberiség baját és gyötrelmeit. Ez lehet, hogy így is van. A pokoljárás tőlem idegen. Azt szeretném megfesteni, hogy milyen mélyen indít meg az, amit a természetből kaptam és kapok. Nem tudok annyi változatos, bonyolult, érdekes, ecsettel megfesthető formát kitalálni, mint amennyit a természet nyújt mint lehetőséget. Festészetem azonban nemcsak a természetről, hanem kapcsolatomról is a természettel, nemcsak az embernek, de az emberről is szól.

Szüts Miklós: Beszélgetés Imre Tóthal . . .
Művészet, 1975. szeptember – 10 oldal

Imre István

Szombathelyen, a Derlovits
teremben nyílt kiállítása ma.

Magyar Nemzet 1972 március 17
4. old.

Imre István

A szombathelyi Derkovits Gyula Teremben 1972. III. 17 - IV. 1. közötti időre kiállitását jelzi a kiállitási naptár.

Műgyüjtő, 1972. 1. sz.

Imre Ladvén

A szombathelyi Derkovits Gyula Terembon 1972.
III. IV - IV. 1. Kiállított képre Kiállításról jelzi a Kiállítást rendező.

Megnyílt. 1972. I. 22.

Imre István, festő

Kiállít Salgótarjánban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 24.

Imre István

rézkarca

A Peti-Nihogéumüvek atmoszferikus bontóüzeme.

Magyar Hirlap 1972/181 5 old.

Imre István
festőművész kiállítását tegnap nyitot-
ták meg Szombathelyen, a Képcsarnok
Vállalat Derkovits Gyula Termében. A
Kossuth-díjas festőművész 75 alkotását
vitte a közönség elé.

Magyar Hírlap 1972/78 8 old.

Imre István

Tavasz a müvészetben cimmel kiállitás nyilt péntekén a Képcsarnok salgótarjani bemutatótermében. A tárlaton többek között Imre István olajképeit állitották ki.

Magyar Ifirlap 1972/173 12 old

Imre István
festő

Részt vett a tárlaton.

F.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III.....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Imre István

Bemutatott művei:

78. sz. „Fekete fák," akvarell, 53 x 72 cm.

79. sz. „Csokor tűkörrel," akvarell, 96 x 65 cm.
reprodukció.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell

biennálé, Eger, 1972.

Imre István

80. sz. „Kukoricás", akvarell, 69 x 49 cm;

81. sz. „Az kék kályha", akvarell, 52 x 74 cm;

82. sz. „Vendéglő a cisternához", akvarell, 53 x 73 cm;

83. sz. „Rovinji este", akvarell, 49 x 71 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Imre István

Imre István akvarellista tájkép-festő, képei vitkán tájképek, valóban az erdőket, növényeket bonvegálja, analizálja és állítja elénk.

Szüts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal az.....
Müvészet, 1975.szeptember - 8.oldal

Imre István

A felszabadulás után a mú-
vész elemte nem megírásra festett,
majd bevonták a Honvéd Stúdió-
ba és az nem megírásszerű mun-
ka volt.

Szüts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal az.....
Müvészet, 1975.szeptember - 8.oldal

Imre István

Imre István a felszabadulás utáni első országos kiállítás után Munkácsy díjat kapott o- lajképeire.

Szüts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal az.....
Művészet, 1975.szeptember - 8.oldal

Imre István

Imre István mestere az akvarellfestésben Elekfy Jenő volt a Főiskolán.

Szüts Miklós: Beszélgetés Imre Istvánnal az.....
Művészet, 1975.szeptember - 8.oldal

Imre István

Részvétel a kiállításon
(A katalógust lsd. Ferenczy Béninél)

3. Országos Akvarell Biennálé
Eger, Gárdonyi G. Múzeum, 1977.

Imre István

A Honvédelmi Minisztérium épületének tanácstermében festészeti eszközökkel meg oldandó alkotás tervezésére kiírt pályázatok részt vett a művész.

-----:Képzőművészeti pályázatok.

Művészet, 1976. január - 42.oldal.

Incze István

a gyergyói Elekes-képtárban látható a művészi alkotásai.

M. Kiss Pál: A gyergyószentmiklósi Elekes-képtár. Forrás, 1976. 12. 88. old.

Imre István

A Fóti Gyermekvárosban látható Imre István seccója, Szurcsik János fabfestménye.

Losonci Miklós: A szépség a beszélgetőtárs.
Magyar Ifjúság, 1976. szept. 24.

IMRE JANOS, festő, mérnök

A Vizügyi Igazgatóság képzőművészeti szakköreében több mérnök is festeget, kitünő rajzképzésben részesültek. Köztük Imre János, Gavallér Endre, meghaltak. Tham Géza Bpestre költözött. Haroméves fejlődésüket kézzelfoghatóan le lehet mérni. Péter Mihaly is naluk tünt fel. Idei harmadik kiallitasuk Kisvardan nyilt meg. 100.old

KOROKNAY GYULA: A Nyiregyházi képzőművészeti élet 1971 első felében 93.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1971. VI. 3.sz.

IMRE ISTVÁN, grafikus

IMRE ISTVÁN: Rajza Kozma Istvánról. Fekete repr.
41.old

KOZMA ISTVÁN: 30 éve történt 27.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 2.sz.

Emre István grafikus

A Zalka Máté Katonai Főiskola Zalka Ifjúsági Klubjában állitott ki.

Népmüvelés 1976/1/21

Böjte: Egy klub a vizuális kulturáért

Imre István, festő

L.: Simon Béla

Tüskés T.: Képzőművének ---. 55-62.
XIX/1.
JELENKOR Pécs: 1976. január

Imre István, jestő

L.: Nyhári Péter

Rózsa Gy.: Kolid ... 7.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 15.

Imre István, festő

IMRE ISTVÁN Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból ma délután kiállítás nyílik a várpalotai művelődési házban.

8.

— o Imre István

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 14.

Inore István, festő

Napló, 1976. november 10.

Magyar Nemzet, 1976. nov. 10.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 NOV 12

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Imre István, Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész

1021

Megnyílt Imre István kiállítása

A debreceni Medgyessy Teremben november 11-én csütörtökön délután 5 órakor nyílt meg *Imre István* Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. A megnyitón *Félegyházi László* Munkácsy-díjas festőművész méltatta Imre István eddigi munkásságát.

A művész 1918-ban született, nyolc évig Debrecenben járt gimnáziumba, innen került a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Réty István, Szőnyi István voltak mesterei. Az akvarellfestést Elekfy Jenő irányításával tanulta meg — azóta is kedvence ez a technika. Debreceni kiállításán, amely november 25-ig, hétköznap 9.30-tól 18 óráig, szombaton 9-től 14 óráig tart nyitva, az érdeklődők negyven akvarellfestményét láthatják.

szigetország török közöss
ra is elfogadható módor
ni. Hangoztatta, hogy a
mány őszintén óhajtja a
kés és igazságos megold
Felszólalt a vitában *Pe*
az NDK külügyminiszte
se. „A Német Demokratikus Köztársaság — mondotta — csakúgy, mint korábban, úgy véli: a ciprusi problémát oly módon kell rendezni, hogy az biztosítsa a Ciprusi Köztársaság számára a függetlenséget, a szuverenitást, a területi sérthetetlenséget, valamint az el nem kötelezettséget." Emlékeztetett arra a szovjet javaslatra,

tást adtak az országban zajló forradalmi átalakulásról, a politikai és a gazdasági helyzetről, az imperializmus és a reakció ellentá-

• RÖVIDEN • RÖ

Imre István Művészet, 1977. 9.

Imre István: Ezeréves, 1975, akvarell, 72×52 cm (fotók Tahin)

egy időben négy helyen is találkozhatott Molnár Gabriella műveivel. Egyéni kiállítása volt a Kultúrkapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében és Kaposvárott, a Somogyi Képtárban. Részt vett a Műcsarnokban meg-

Molnár Gabriella: Léghajó, 1975, 50×35 cm

rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon, és szerepeltek művei a külföldön díjat nyert alkotások bemutatóján, a Belvárosban nemrég nyílt új kiállítóhelyiségben.

Molnár Gabriella pályájának íve a magyar művészet változásának kevésbé látványos időszakával esik egybe. A 60-as évek derekára, a mai középgeneráció küzdelmének eredményei beértek. A művészeti élet egész területén nyugodtabb, elmélyültebb munka folyik. A változást gyorsító erők polarizálódtak. Az új vonások nem az egységes fellépésből, hanem mélyebbről, korunk valóságából táplálkozó élményanyagból erednek. A 60-as évek küszöbén kezdődött új szakasznak megvannak a maga jellegzetességei, ilyen többek között az áttételesebb fogalmazás igényének szélesebb elterjedése és a groteszk hangvétel megerősödése.

Az elmúlt 10 év nem nyújtott nyílt kérdésfeltevéssel segítséget Molnár Gabriella pályájának könnyebb indításához. Közlési vágyának kielémellett általában a kompozíció nagyobb egységeinek zártsága és ezeknek egymáshoz viszonyított fegyelmezett rendje is jellemző Molnár Gabriella művészetére. A narratív jelleg háttérbe szorítja a drámaiságot, és a képszerű eszközök mellő-

Molnár Gabriella: Sic itur ad astra, 1972, 50×35 cm

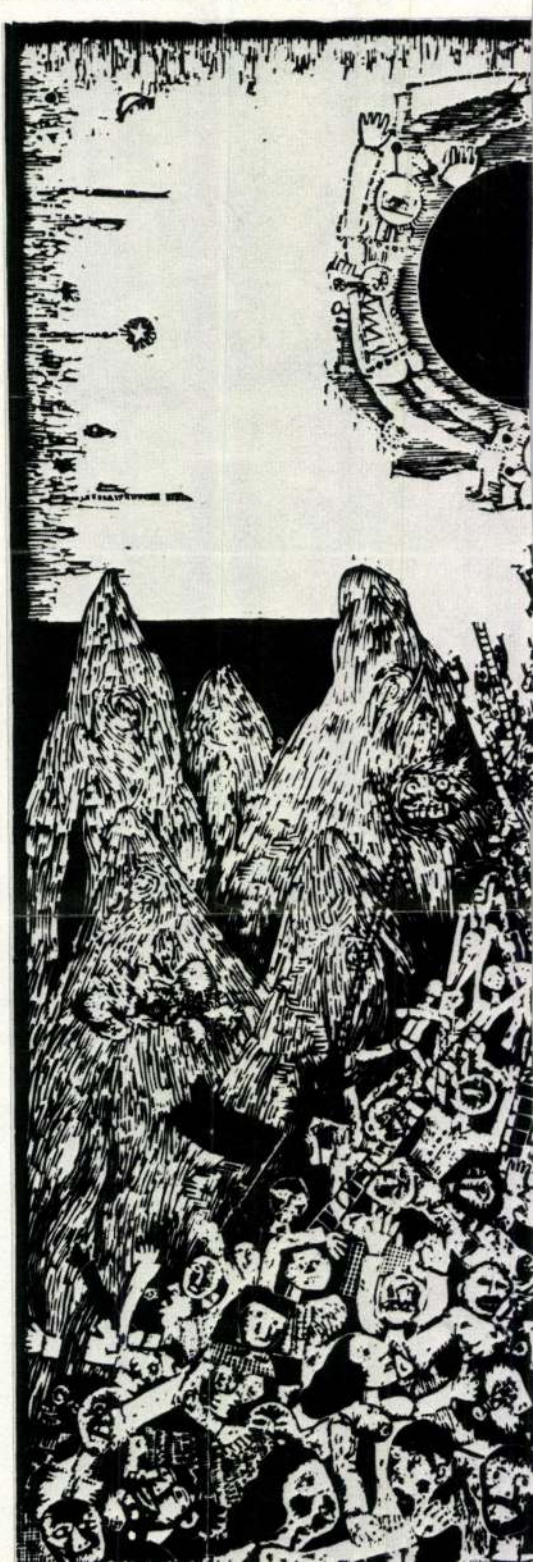

Imre István, festő

— IMRE ISTVÁN Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból csütörtökön kiállítás nyílt Debrecenben, a Medgyessy-teremben. A tárlaton negyven akvarell látható.

— Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 12.

– Érez rokonságot, kapcsolatot a saját festészete és valamilyen festészeti irányzat, iskola között?

– A keleti festők iránt érzek egyre nagyobb vonzódást. Talán a hasonló anyag, az ecset, a papír vonzódásom alapja.

– Pedig alkotói módszerük homlokegyenest ellenkező?

– Látszólag igen. A kínai festők egy-egy mozdulatot, egy-egy gesztust százszor-ezerszer begyakorolnak, s ezzel kizárnak minden esetlegességet, illetve addig gyakorolnak, míg az ezeregyediket végül úgy tudják festeni, hogy teljesen esetlegesnek, megismételhetetlennek tűnik, s ugyanakkor halálosan pontos és megismételhető. Itt van végül is találkozási pontunk. Az esetlegességek, a véletlennek tűnő hatások, miután egy-egy kép rendszerében többször előfordulnak, már bizonyítottan nem véletlenek az én festményeimen sem, ezek is a gyakorlatból született, irányított esetlegességek. Írták már rólam, hogy szövetmintákat festek. Ez azt hiszem, félreértés. Az azonos súlyú elemekből, gesztusokból szerkesztett kép még nem szövetminta. Az alapvető különbség egyébként a festészetem és a keleti festők képei, vagy akár a huszadik századi „gesztus-festészet" között, hogy számomra a közvetlen természeti kapcsolat nélkülözhetetlen.

Szűts Miklós: Beszélgetés Imre Lettrával, ...
Művészet, 1975. szeptember – 10 oldal

Imre Lettrával

Imre István, festő

Kiállít a IV. egri akvarellbiennálén.

Rózsa Gyula: Változik a vízfestészet?

Y.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 21.

Imre István, festő

Kiállításáról. (Csók Galéria)

↓

Miklós Pál: Képzőmű vénneti krónika

542–549.

XVII

6.

JELENKOR, Pécs, 1974. június

Imre István
festő

Imre István kisse sérlyos, de a sinek
iz galmával telített képei megmutat –
pak alkotójuk festő erőkiséget.

Kovács Gyula: A IV.Országos Akvarell Biennálé Egerben.
Müvészet, 1974.szeptember - 28.~~xxx~~ oldal

Imre László
festő

„Nyári orgona" (akvarell)

Kovács Gyula: A IV.Országos Akvarell Biennálé Egerben.
Művészet, 1974. szeptember 28. lap

Imre István festő

A IV.-ik Országos Akvarell Biennák aug. 20.-án nyílt meg legerben, melyen művei szerepelnek. Hetedmagával kapott díjat a műrész.

Láttuk, hallottuk.

1974. VIII. 25. | Petőfi | 9.40 Ka.

Gyurc István festő
a Csók Galériában volt kiállítása,
melyen akvarelljei szerepeltek.

Miklós Pál: Képzőművészeti Krónika.
Jelenkor, Pécs, 1944. 6. 544. old.

Imre István Sestő

Megnyílt Egerben a IV. országos akvarell biennále, melyen alkotása szerepel és a Heves m. Tanács elnökének díját nyerte el.

Népújság (Heves) 1974. aug. 22.

Imre István festőművész

Egerben megnyílt a IV. akvarell bicnnále, melyen szerepel műve. A Heves megyei tanács-elnökének díját nyerte el.

TV Híradó.

1974. VIII. 20. TV. 19.30 Ka.

Imre István festő, akvarellista

Nyíregyházán május hóban a festő műveiből kiállítást rendeztek.

(spisák): Kiállítás Kisvárdán, Mátészalkán

Keletmagyarország, 1974. aug. 13.

Imre István

„Felszállás előtt" c. lépe

emlékve - szerepel a II. ölnyon Képzőművészeti

Kiállításon.

Pogány Ö.Gábor Befejezetlenség és minőség
Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.

126. old.

IMRE ISTVÁN festő, grafikus, Kossuth- és Munkácsy-díjas
Tyukod, 1918

Tanulmányait 1936-41-ben végezte a Képzőművészeti Főiskolán, mesterei Réti István, Szőnyi István és Elekfy Jenő voltak. Tanulmányutakat tett Olaszországban, Görögországban és Jugoszláviában. 1948-57 között a Honvéd Képzőművészeti Studió vezetőjeként tevékenykedett. 1940 óta kiállító művész; önálló kiállításai voltak Budapesten (1957, 1968, 1974), Szegeden (1958, 1971), Miskolcon (1969) és Szombathelyt (1972). 1950-ben Munkácsy-díjjal, 1953-ban Kossuth-díjjal tüntették ki. - Heroikus hangvételű olajképek után állapodott meg az egyéniségének inkább megfelelő akvarellnél és rézkarcnál. Akvarellművészetének a lírai, szenvedélyektől izzó közeledés a legnagyobb értéke, s az a képessége, mellyel a rátörő élményt a szinek és a formálás erejével a képen tovább fokozza, csattanóssá teszi. Rézkarcain a képfelület diszitményes, szecessziós gazdagságával hat, egyszerre közvetiti a tárgyak reális létezését és érzelmi vonzását.

Művészéletrajzok 1975

Imre István

Hunyadi János c. képe említve, szerepel
a IV. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Pogány Ö.Gábor Befejezetlenség és minőség
Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976

121.old.

Imre István

„Hunyadi János" c. festménye

emlékre

Horváth Márton: Megjegyzések a képzőművészeti vitához
Kritikák és képek 1945-75 Bp. Corvina 1976. 132. old

Imre István, festő

Egerben, az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek a művész alkotásai, melyek az eddigiek közül a legszínvonalasabbak.

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarellbiennálé Egerben.

Népújság (Heves), 1976. aug. 27.

Bene István

Bene István festőművész
kiállítása Debrecenben a
Medgyessy Teremben no-
vember 11-én nyílt meg.

----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976.november - 48.oldal.

ifj. Imre Istán, grafikus

2 rajz: repr.

ifj. Imre Istán: Rézkarcok

1.

Élet és Irodalom 1985. máj. 31. XXIX/22

IMRE ISTVÁN, vargamester

1800-ban a miskolci timár-varga-céh új ládát csináltatott.-fedelének belső oldalán felirat:"A miskoltzi B.Ns. K varga czéh ládája.Csiáltatott az Béreznai István ~~xxxx~~ uram fő czéh mesterségében és Ns.Imre Ist.kiss cz. mesterségében első nótár.Nagy Márt.és vitze nótár Veres Egy Házi And.uraimék idejében.Annoo 1800.die 27.decembris.". /5 darab kép róla/. 41.old

BOGDÁL FERENC: A miskolci timár-varga céh ládája 41.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,1966.jún. 7.szám. Miskolc, 1966

IMRE ISTVÁN, vargamester

Imre István

Lóska Lajos: A pszeudókritikáról
Az otvenes évek művészet-
kritikája

Művészet, 1983. szeptember

Imre István festőművész

Nagy Zoltán: Program és megvalósulás az ötvenes évek művészetében

/

Művészet, 1982. március

Imre István
Művészet, 1976. 9.

Imre István: Vadcitrom, 1975, akvarell, 72×52 cm

Kiss Nagy András:
Nemzetközi Bélyegkiállítás, 1970,
vert érem, bronz, ∅ 4 cm

Kiss Nagy András:
Kondor Béla emlékérem,
1973 bronz, ∅ 11,5 cm

Kiss Nagy András:
Miskolci filmfesztivál, érem, 1973,
bronz 5,4 cm (fotók Tahin)

...eszit, miszen már jó ideje tudják, ... műfaj kiszorult az emberek otthonából. A századforduló idején a szobrok még szerves részei voltak az intérieuröknek. A „szobortartó állvány" hozzátartozott a szecessziós berendezéshez, ilyen bútordarab tervezésére külön pályázatot is írtak ki. De ezen kívül is, számos olyan hely volt a lakásban, ahova lehetett, sőt talán kellett is szobrot tenni. Például a kandallópárkány. Fényképek tanúsítják, hogy szobrok álltak a kandallópárkányon a budai királyi palota udvarhölgyi lakosztályaiban éppúgy, mint Pablo Picasso és Olga Koklova közös lakásában. (A szobrok jellegétől most tekintsünk el.) De az ízlésváltozás már ekkor megindult. Vágó László egyik reprezentatív halljában egy kerek asztal közepére helyezte Fémes Beck Vilmos „Madaras nő"-jét. A modern szobrászat korai remeke tehát közvetlenül a hamutartó helyére került. Akkor már inkább tegyük múzeumba. És az érmek? Azok aztán igazán élvezhetetlenek a múzeumokban. Nincs unalmasabb látvány, mint a rosszul világított tárlók sora, zsúfolva érmekkel és magyarázó cédulákkal.

Talán soha nem készült annyi érem Magyarországon mint ma, és mindig elkészülnek a hozzátartozó reprezentatív műbőr tokok is. Így kapták meg, így viszik haza a kitüntetettek, és mindárt bele is teszik a vitrinbe, úgy tokkal együtt, talán anélkül, hogy egyszer is kézbe vennék az érmet. A múzeumi tárlók unalmát sikerült átvinnünk a lakásokba is.

Kiss Nagy András kitalálta a felnyitható érmet, amit nem lehet tokba tenni. Ezt kézbe kell venni, fel kell nyitni, és ha már megéreztük a súlyát, tapasztaltuk, hogy mennyire beleillik a kezünkbe, ujjunkkal is letapogattuk plasztikását, nem tesszük üveg mögé. Ott tartjuk a környezetünkben, talán az íróasztalunkon, az sem baj, ha néha útban van, arrább téve ismét kézbe tesszük és kinyitjuk. Olyan mint egy használati tárgy, mint az ókori görög nők fedeles tükrei, a drága szelencék vagy a népi tükrösök. Csak annak szól, aki beletekint. Pisanello bonyolult allegóriákban fogalmazta meg Lionello d'Este személyét a róla készült érmein, és az alkalmat, amiért azok létrejöttek. Az ábrázolások jelentését már akkor is csak egy szűk kör értette. Kiss Nagy András ettől messze távolodott. Érme nem az ábrázolás utalásaiban személyes, hanem a műalkotás és a néző (tulajdonos) kapcsolatának megteremtésében, amely bensőséges viszony talán csak a reneszánsz érmék és megrendelőik között létezett.

Igen, ő így maradt bent a sorban.

Nagy Ildikó